This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

Dette er en digital kopi af en bog, der har været bevaret i generationer på bibliotekshylder, før den omhyggeligt er scannet af Google som del af et projekt, der går ud på at gøre verdens bøger tilgængelige online.

Den har overlevet længe nok til, at ophavsretten er udløbet, og til at bogen er blevet offentlig ejendom. En offentligt ejet bog er en bog, der aldrig har været underlagt copyright, eller hvor de juridiske copyrightvilkår er udløbet. Om en bog er offentlig ejendom varierer fra land til land. Bøger, der er offentlig ejendom, er vores indblik i fortiden og repræsenterer en rigdom af historie, kultur og viden, der ofte er vanskelig at opdage.

Mærker, kommentarer og andre marginalnoter, der er vises i det oprindelige bind, vises i denne fil - en påmindelse om denne bogs lange rejse fra udgiver til et bibliotek og endelig til dig.

Retningslinjer for anvendelse

Google er stolte over at indgå partnerskaber med biblioteker om at digitalisere offentligt ejede materialer og gøre dem bredt tilgængelige. Offentligt ejede bøger tilhører alle og vi er blot deres vogtere. Selvom dette arbejde er kostbart, så har vi taget skridt i retning af at forhindre misbrug fra kommerciel side, herunder placering af tekniske begrænsninger på automatiserede forespørgsler for fortsat at kunne tilvejebringe denne kilde.

Vi beder dig også om følgende:

- Anvend kun disse filer til ikke-kommercielt brug
  Vi designede Google Bogsøgning til enkeltpersoner, og vi beder dig om at bruge disse filer til personlige, ikke-kommercielle formål.
- Undlad at bruge automatiserede forespørgsler
  Undlad at sende automatiserede søgninger af nogen som helst art til Googles system. Hvis du foretager undersøgelse af maskinoversættelse, optisk tegngenkendelse eller andre områder, hvor adgangen til store mængder tekst er nyttig, bør du kontakte os. Vi opmuntrer til anvendelse af offentligt ejede materialer til disse formål, og kan måske hjælpe.
- Bevar tilegnelse
  Det Google-"vandmærke" du ser på hver fil er en vigtig måde at fortælle mennesker om dette projekt og hjælpe dem med at finde yderligere materialer ved brug af Google Bogsøgning. Lad være med at fjerne det.
- Overhold reglerne
  Uanset hvad du bruger, skal du huske, at du er ansvarlig for at sikre, at det du gør er lovligt. Antag ikke, at bare fordi vi tror, at en bog er offentlig ejendom for brugere i USA, at værket også er offentlig ejendom for brugere i andre lande. Om en bog stadig er underlagt copyright varierer fra land til land, og vi kan ikke tilbyde vejledning i, om en bestemt anvendelse af en bog er tilladt. Antag ikke at en bogs tilstedeværelse i Google Bogsøgning betyder, at den kan bruges på enhver måde overalt i verden. Erstatningspligten for krænkelse af copyright kan være ganske alvorlig.

Om Google Bogsøgning

Det er Googles mission at organisere alverdens oplysninger for at gøre dem almindeligt tilgængelige og nyttige. Google Bogsøgning hjælper læsere med at opdage alverdens bøger, samtidig med at det hjælper forfattere og udgivere med at nå nye målgrupper. Du kan søge gennem hele teksten i denne bog på internettet på `http://books.google.com`

NYPL RESEARCH LIBRARIES
3 3433 06599660 9

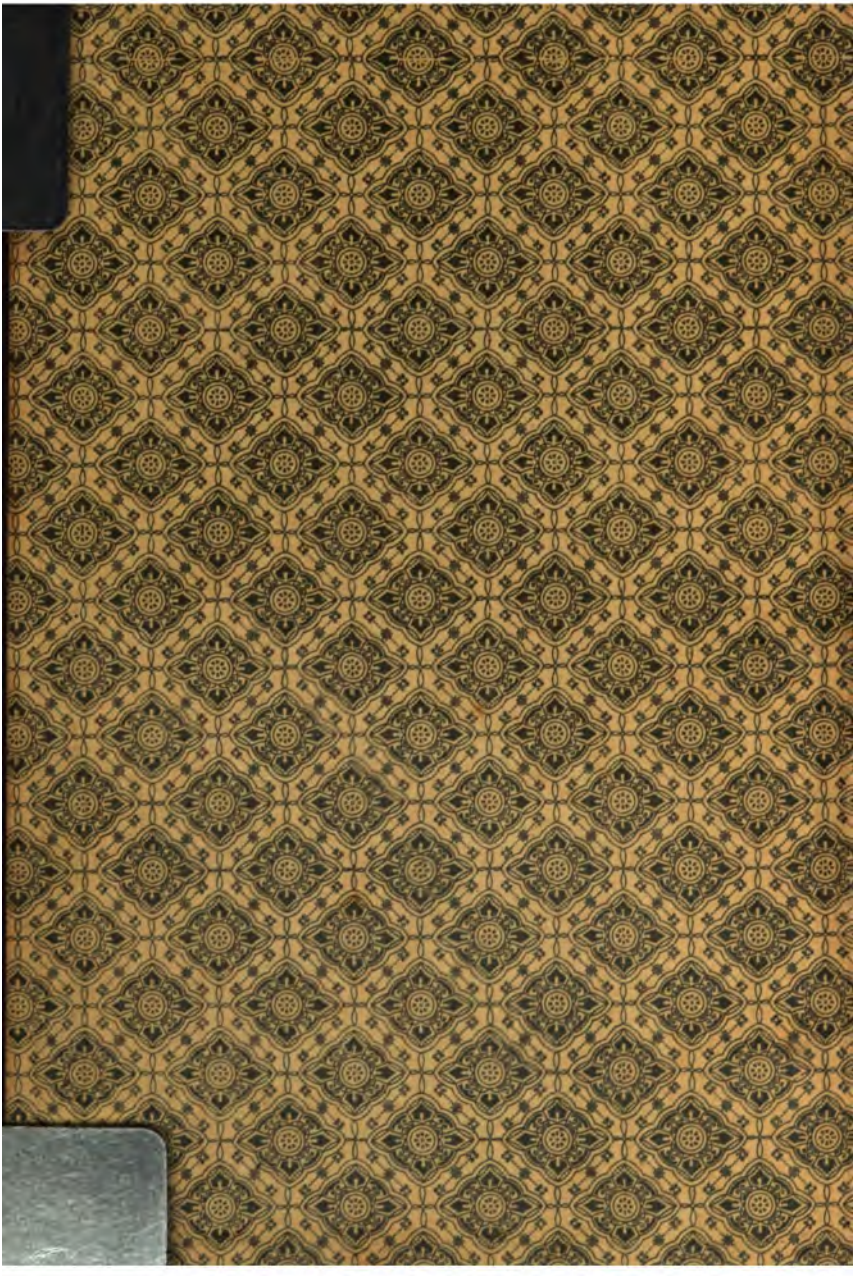

NIX
Sat Apr

Carl Bernhards

Udvalgte Skrifter

Ellevte Bind

Udvalgte Skrifter

af

Carl Bernhard

(A. N. de Saint-Aubain)

Med en Levnedsſkildring ved Dr. phil. H. Schwanenflügel

Ellevte Bind

Kjøbenhavn
Det Schubotheſke Forlag
— Lybecker & Hirſchſprung —
1897

THE NEW YORK
PUBLIC LIBRARY
379868B
ASTOR, LENOX AND
TILDEN FOUNDATIONS
R 1946 L

Kjøbenhavn. — Græbes Bogtrykkeri.

Irvin Schenkman - November 15, 1946 - 6 mile

To Venner.

Udvalgte Skrifter

af

Carl Bernhard

(A. N. de Saint-Aubain)

Med en Levnedsskildring ved Dr. phil. H. Schwanenflügel

Ellevte Bind

Kjøbenhavn
Det Schubotheske Forlag
— Lybecker & Hirschsprung —
1897

THE NEW YORK
PUBLIC LIBRARY
379868B
ASTOR, LENOX AND
TILDEN FOUNDATIONS
B 1846 L

Kjøbenhavn. — Græbes Bogtrykkeri.

denne Verden,
— der ere
delſer, man i
er et gammelt
ſkal jeg ſige
ofteſt ikke feil,
da ikke troe,
ſlutte ſig til
dets Benner?
feiler neppe
vilde de otte
en lunefulde
pel.
let at ſige
ſaaledes er
ſige hvorfor
— derſom
at Begges
gentlig den
dem. Men
de mange
:um, at de

THE NEW YORK
PUBLIC LIBRARY
379868B
ASTOR, LENOX AND
TILDEN FOUNDATIONS
R 1946 L

Kjøbenhavn. — Græbes Bogtrykkeri.

Irvin Schenkman - November 15, 1946 - 6 mile

To Venner.

Der gives ikke ret mange Forhold i denne Verden, — Ægteskaberne naturligviis ufortalte, — der ere besynderligere sammensatte end de Forbindelser, man i Almindelighed benævner: Venskaber. Det er et gammelt Ord: „Siig mig hvem du omgaaes, saa skal jeg sige dig hvem du er," — og man tager som oftest ikke feil, naar man dømmer derefter. Skulde man da ikke troe, at man med endnu større Sikkerhed kunde slutte sig til et Menneskes Charakteer, hvis man kjendte dets Venner? Men derved vilde man forregne sig, og man feiler neppe meget ved at paastaae, at af ti Venskaber vilde de otte ikke engang have været Omgang, hvis ikke den lunefulde Skjebne havde paatrykt dem det høiere Stempel.

Ligesom det, i det Hele taget, ikke er let at sige hvorpaa saadanne Venskaber ere grundede, saaledes er det heller ikke, i dette specielle Tilfælde, let at sige hvorfor Albert Hagen og Ludvig Holm vare Venner, — dersom det ikke skulde ligge i den Omstændighed, at Begges Navne begyndte med et H. Thi Dette var egentlig den eneste Overeensstemmelse, som fandtes imellem dem. Men maaskee Venskabet just bestod paa Grund af de mange Uovereensstemmelser. Det er imidlertid et Factum, at de

vare Venner, og det tvivlede heller ikke Nogen paa; thi de boede sammen, de spadserede sammen, de spiste til Middag paa den samme Restauration, de besøgte nogenlunde de samme Omgangskredse, og for saa vidt som dette ikke var Tilfældet, vidste den Ene altid hvor den Anden var indbuden.

Dog endnu een Overeensstemmelse fandt Sted imellem dem, deres Alder. De vare lige gamle, nemlig sex og tyve Aar, i det Øieblik denne Fortælling begynder. Og saa var der ogsaa en tilsyneladende Lighed i deres Livsstilling, idet de Begge vare ansatte i Regjeringscollegierne; men imedens Albert interesserede sig for sine Forretninger, og betragtede selv de mest underordnede Arbeider i Statens Tjeneste fra et overordnet Standpunkt, var Ludvig hjertelig ked af sine, han sværmede for at ombytte dem med en Kjøbmands frie Virksomhed, og ansaae en Grosserer for det lykkeligste Menneske; det havde hans Fader været før ham, og det haabede han med Fru Fortunas Hjelp ogsaa engang at blive. Og dette Haab var ikke saa ganske ugrundet, thi han skulde arve en formuende Tante, som egentlig var Aarsag i, at han var bleven sat til Studeringerne, og som vilde gjøre ham til sin Universalarving, til Belønning for hans Føielighed og Flid. Tanten var gammel og skrøbelig, og Ludvig havde alt længe ønsket hende Himmeriges Lyksalighed, for at han ved Arven kunde blive istand til at stifte et Firma. Albert var heller ikke uden Arve-Udsigter; men den Onkel, som skulde efterlade ham sit timelige Gods, befandt sig fuldkommen vel, og han ønskede ingenlunde Livet af en Mand, som selv fandt sig tilfreds ved at leve.

Deres Udvortes var omtrent saa forskjelligt, som det kan tænkes for Europæere af samme Race.

Albert Hagen var mere mager end fed, han var temmelig brunet, havde et ovalt Ansigt, Bakkenbarter, som gik rundt om Kinderne, et tænktsomt og alvorligt Blik; han foretrak de dunkle Farver for de lyse, og gik næsten altid med sort Kjole og sorte Beenklæder.

Ludvig Holm var mere fed end mager, han var temmelig blond, havde et rundt Ansigt, ingen Bakkenbarter, et aabent og livsglad Blik; han foretrak de lyse Farver for de mørke, og gik næsten altid med blaa Kjole og lysegraae Beenklæder.

Alt Kjød er Hø, og engang skal vi Alle døe; men Høet bliver ikke altsammen slaaet til samme Tid, og de svageste Tanter kunne undertiden overleve de stærkeste Onkler. Gamle Folk paastaae, at der desuden skal ligge noget Styrkende i, at blive ønsket død; det er ikke let at sige hvori dette skulde stikke, men mange Mennesker forsikkre, at de Folk, som Alverden ønsker Livet af, just blive de mest seiglivede. Her var det Tilfældet, idet Tanten overlevede Onkelen. Han døde. Begge Vennerne fulgte ham til Jorden, og medens Albert, paa Hjemveien fra Kirkegaarden, tænkte paa hvor god hans Onkel havde været imod ham lige fra hans tidligste Barndom, og offrede hans Minde venlige Tanker, beregnede Ludvig, at hans Ven nu havde sex hundrede Rigsdaler mere om Aaret at leve af, og at hans egen kjære Tante engang — og gid snart — vilde efterlade ham rigeligt det Dobbelte. Da Karreten holdt ved deres Hjem, var Albert netop kommen til det Resultat, at det er en trist Forretning at begrave en gammel Onkel, selv om man arver ham, og Ludvig til den Overbeviisning, at en levende

Tante paa over Tredivetusinde er dobbelt saa god, som en død Onkel paa akkurat Femtentusinde, — at sige, naar hun ikke misbruger sin Arvings Taalmodighed altfor utilbørligt.

Man maa imidlertid ikke troe, at Ludvig var en pengegridsk Kanibal. Han var i Grunden den godmodigste Fyr af Verden, og gjorde ikke en Kat Fortred med sin gode Billie. Han længtes kun efter at kunne „ryste Kontorstøvet af sig", og kunne bevæge sig i „den frie, borgerlige Virksomhed". Da dette imidlertid ikke kunde skee strax, brød han sit Hoved med hvad man imidlertid kunde finde paa, for at høitideligholde Alberts Arv med noget Extraordinairt. Tilfældet kom ham til Hjelp.

— „Nu veed jeg hvad vi skulle tage os for i denne smukke Sommertid," udbrød han en Dag, ved sin Hjemkomst fra Collegiet. „Vi ville reise."

— „Reise? Og hvorhen? Til Italien maaskee?"

— „Nei, jeg er ikke saa storagtig, at tænke paa Sligt. Slet og ret til Jylland. Collegiet vil, forinden det afleverer de Eiendomme, som Du veed at det har havt at bestille med, sende Nogen derover for at efterse om Alt er i Orden. Jeg skal afsted. Tag nu med, siden Du har Raad til at spendere Noget paa din Fornøielse, saa besøge vi med det Samme en Slægtning, jeg har derovre, en Onkel à la Mode de Brétagne, som boer i en Afkrog tætved, der leve vi bon og gaae paa Jagt og more os over Jyderne, medens jeg gjør mine Sager op og faaer Beretningen til Collegiet istand, dertil vil medgaae en Maanedstid" . . .

— „Og Du troer, at jeg vil kede mig en heel Maaned med en af dine gamle jydske Onkler?"

„Vi kede os jo ikke, naar vi ere sammen, min

Ven. Gjør mig nu den Tjeneste, ellers kommer jeg til at kede mig altfor bandsat, naar jeg skal reise alene. Jeg har forespurgt mig i dit Kontor, Du kan faae Permission saasnart Du blot vil forlange den, der er Intet i Veien, og saa ere vi jo løse og ledige Mennesker."

— „Ja, gifte ere vi jo rigtig nok ikke, og forlovede ikke heller," sagde Albert med et lille Suk. Han følte ikke stor Lyst til at foretage denne jydske Udflugt.

— „Det er da ikke til at sukke over," sagde Ludvig, som misforstod ham. „Det ubundne Liv er dog at foretrække, og naar jeg skal tale ganske oprigtig, saa veed jeg sgu ikke en Eneste af alle mine gifte Bekjendte, hvis Ægteskab vilde tilfredsstille mig. Veed Du hvad, jeg troer jeg har samlet mig for megen Menneskekundskab, og det gjør En betænkelig. Derfor vil jeg imidlertid ikke forsværge, at jeg engang gifter mig. Men hvis jeg gifter mig, saa" . . .

Og nu udviklede han vidt og bredt sin Theori om Ægteskab, i den fulde og faste Overbeviisning, at det vilde blive et Mønsterægteskab, som kunde tjene alle Nygifte til Opbyggelse og alle Ugifte til Opvækkelse. Hvad Bruden angik, saa opstillede han naturligviis, som en nødvendig Betingelse, alle de almindelige og utallige Fordringer, som Mændene, disse Naturens fuldendte Mesterstykker af det stærke Kjøn, gjøre til de lykkelige Individer af det svage Kjøn, der skulle ophøies til deres Livs Ledsagerinder, — og foruden disse generelle Betingelser endnu en heel Deel specielle, der meget nøie vare afmaalte efter hans Vaner og Luner.

Albert lo. „Det veed jeg nok," sagde han, „din Kone var det Sidste, jeg vilde være."

— „Aa, hun skulde saamænd saae det ganske som hun vilde have det, og leve som Blommen i et Æg. Men det forstaaer sig, jeg vilde tage hende lidt alvorligt fra Begyndelsen af, thi deri stikker hele Knuden. Naar en Kone mærker, at det er Alvor, saa er der Intet i Veien; men det skal der til. En viis Mand har sagt, at ingen Qvinde, og allermindst en gift Kone, kan taale at være ganske uden Frygt for Den, hun elsker, — og det er sgu et sandt Ord. De maae have Respekten i Kroppen."

— „Ja, min vise Ven, Du har læst den vise Mands Ord, som Fanden læser Bibelen," sagde Albert. „Mener Du da virkelig, at Du har forstaaet Meningen af disse Ord, som Du udtyder saa reent forbistret? Jeg skal sige Dig hvad den vise Mand har meent og sagt. Ja! Endogsaa den stærkeste Qvinde maa føle en vis Frygt, eller jeg vilde snarere kalde det en vis Sky for den Mand, hun elsker, og hvor denne ikke er tilstede, der mangler vistnok et betydeligt Led i Kjærlighedens store Hemmelighed. Men det er ikke den Frygt, Du taler om, det er Høiagtelsen for den sande Mandighed. Hvor nøie og hvor nær Mand og Qvinde end staae hinanden, og hvor godt de end kjende hinanden, saa gives der dog en Grændse" . . .

— „Naturligviis for det Sømmelige, for det Smagfulde" . . . faldt Ludvig ham i Talen.

— „En Grændse," vedblev Albert med stærkere Stemme, „om ikke for det Fremmede, saa for det Hemmelighedsfulde, som begynder paa hiin Side Grændsen. Her holder den omtalte Frygt Vagt, Nat og Dag, aarvaagen og utrættelig, dog ikke som en bange Skjelven, men som en anelsesfuld Gysen, der kan forvandles til en

sød Bæven. Saadan skal det være, og saa er Ægteskabet lykkeligst. Og er det ikke saaledes, saa er det — i de allerfleste Tilfælde — ikke Konens, men Mandens Skyld. Det er det, som den vise Mand har meent, thi ellers var han en Daare."

— „Profit! Med saadanne Ideer er man skabt til at blive taget ved Næsen. Giv nu Tid! Bliver jeg engang gift, saa vil jeg blive en lykkelig Mand, og min Kone skal min Sjæl blive en lykkelig Kone, vi ville leve som et Par Turteldуer. Men bliver Du gift, saa . . . ja, saa kommer Du til at staae under Tøffelen, og godt og vel om det bliver det Værste, der vil ramme Dig. Du har levet i Ideerne, jeg har levet i Verden og havt mine Øine aabne, det er Forskjellen. Ja, naar jeg tænker paa hvad jeg har seet og selv oplevet, saa holder jeg rigtignok paa Ungkarlelivet. Ægteskabet er en broget Institution. De stakkels Ægtemænd, dem erklærer Alverden Krig, de have ondt ved at hytte sig; men de færreste af dem forstaae ogsaa at tage deres Koner fornuftigt, og saa kan man kun sige: som man reder, saa ligger man."

— „Ja, jeg siger endnu som før: Gud bevare mig fra at være din Kone."

— „Bliv med Kurven, til der bliver friet til Dig," sagde Ludvig stødt. Thi det er naturligviis meget krænkende for en Mand at høre, at der gives Nogen, som ikke tog ham med Kyshaand . . . selv om denne Nogen er et Mandfolk.

Albert tog en Bog og reiste sig for at gaae ind i sit Sovekammer, der tillige var hans Arbeidsværelse. Ludvig blev siddende i den fælleds Dagligstue, han tændte en Cigar og dampede af al Magt. Vertens Pige

vaskede Trapperne udenfor, thi det var Løverdag, hun bundrede med Gulvskruppen mod Trinene og sang med skingrende Røst en Bondevise fra sin Hjemstavn, hvori netop forekom disse Linier:

En Aften var Manden fuld og gal,
Og kunde ikke sandse,
Saa tog hans Kone et Kosteskaft
Og lærte ham at dandse:

De to Venner saae paa hinanden og brast i Latter. Albert sagde: „Det er Ægteskabet, behandlet fra det qvindelige Standpunkt, omtrent paa samme Maade, som Du nys behandlede det fra det mandlige."

— „Blæse med Ægteskabet, det kommer til Lykke Ingen af os ved, lad os heller tale om vor jydske Reise, thi Du vil dog ikke være saadan en Bøddel, at lade din bedste Ven reise alene, naar Du har arvet."

Og medens Pigen bearbeidede Trapperne med Gulvskruppen og fuldendte sin Vise om det kivagtige Pars huuslige Lyksaligheb, blev Reisen aftalt. Nogle Dage efter gik de to Venner fra Kjøbenhavn til Jylland med Dampskibet, derpaa med Postbefordring til Ludvigs Bestemmelsessted, og da han havde tilendebragt sine Forretninger for Collegiet og indsamlet Data til en vidtløftig Beretning, som han nok kunde behøve en Maaned til at udarbeide, leiede de en Bonde til kjøre dem til Onkelens Gaard, som laae næsten en Dagsreise derfra, i en af de eensomste Egne af Jylland, hvor Skove og Bakker og Smaasøer og Agre og Hede støde sammen, saa at man har Noget af alle fem, og kun mangler Havet til at fuldstændiggjøre Prospekter af alle Slags.

Henimod Aften vare de i Nærheden af Gaarden; men Bonden, som kjørte for dem, var flere Gange tvivlraadig om Veien, og kun sjeldent mødte de Nogen, de kunde raadspørge. Ludvig havde som Barn været nogle Gange i denne Egn, og sidste Gang for ti Aar siden, derfra havde han bevaret en dunkel Erindring, og denne maatte tilsidst tjene dem til Veiviser.

— „Vi have Lykken med os, hvis vi finde Gaarden inden Sengetid paa denne Maade," sagde Albert.

— „Og hvorfor skulde vi ikke have Lykken med os, det gad jeg nok vide. Holla! Det er rigtigt, jeg kjender denne store Gruusgrav igjen, med Kæmpehøien oppe paa Kanten, vi ere paa rette Vei. Nu skulle vi dreie ind igjennem Skoven, om Lidt kunne vi see Gaarden langt borte titte frem mellem Træerne, og saa have vi kun en stiv halv Miil, og kunne ikke mere tage feil af Veien. Nu kjender jeg det Altsammen igjen. Jeg kan tydelig huske den første Gang jeg kom hertil med min Moder, og hun lod Kudsken holde, for at vise mig hvor smukt Huset tog sig ud i Aftenbelysningen. Det var netop en Sommeraften, som denne, klar og varm. Da vi holdt stille, gik Solen just ned, og Kirkeklokken i Landsbyen ikke langt derfra ringede til Aftenbøn. Min Moder foldede sine Hænder og sagde: Lad os takke Gud for, at Verden er saa smuk og vi saa lykkelige. Jeg mindes det Altsammen saa tydeligt, som det var skeet igaar. Dengang levede begge mine Forældre, — nu ere de for længe siden begge døde."

Skovveien snoede sig i mange Bøininger, thi i Jylland kan man endnu kjøre mange Mile, uden at komme paa de kedsommelige, snorlige Landeveie, som man overseer fra Ende til anden, og hvor man rigtignok kommer

hurtigere afsted, men paa Skjønhedens og Poesiens Bekostning. Hestene vare trætte, det gik lidt langsomt, og de Reisende fik Tid til at iagttage de mange smukke Afvexlinger, som den dalende Sols Belysning frembragte i den store Skov, der snart aabnede sig, snart atter lukkede sig med Grupper af de forskjelligste Træsorter. Samtalen var gaaet istaa, Enhver overlod sig til sine Betragtninger, uden at forstyrre den Andens.

— „Holdt Kudsk! Her ville vi see os om."

De havde naaet det Sted, Ludvig nys havde talt om. Igjennem en Aabning af Skoven kunde man see et smukt Landsted i nogen Afstand, dets hvide Vægge skinnede imod en Baggrund af mørke Træer, som ragede høit op over Straataget, og Aftensolens sidste Straaler forgyldte Vinduerne med en magisk Glands; efterhaanden antog denne et rødligere Skær, derpaa forsvandt den pludselig. Fuglenes Qvidbren standsede, en let Taage hævede sig af en lille Skovmose, som laae mellem Veien og Udsigten, og gjorde den sidste utydeligere; men i det Samme bævede en dyb og alvorlig Klang igjennem Luften, først i tre Gange tre enkelte Toner og derpaa i en fortsat Svingning. Da Ringningen var ophørt brølede en Ko langt borte, og nu var det saa stille, som om alt Levende pludselig var uddød, ikke engang en Frø qvækkede. Bonden havde taget sin Hue af, nu satte han den atter paa, rykkede i Tøilerne og gjentog nogle Gange det aparte, smadskende Tungeslag, hvormed Bønderheste sættes i Bevægelse, og sagte knirkende rullede Vognen langsomt hen ad Skovveien, ligesom om den skammede sig ved at afbryde Stilheden i denne Eensomhed med sine hæslige Toner og sin raslende Lyd.

— „Det er en smuk Melodi, der ligger i de saa

Klokketoner, naar de saaledes bæve igjennem Luften," sagde Albert, „og den passer til enhver Text, enten den er lystig eller sørgmodig."

— „Det er sandt hvad Digteren siger, at Intet er saaledes istand til at mane Fortidens Minder frem i vor Erindring, som Blomsterduft og gamle Melodier. Denne Skovlugt, som dufter os imøde, og denne Klokkeklang bringer med Eet mine Barndomsbesøg her saa tydeligt tilbage, som nogensinde før. Jeg kan see min Onkel for mine Øine, med sine vixede Blanklæders Støvler uden paa Beenklæderne, efter gammeldags Skik, og min lille undseelige Cousine, med sit dumme Ansigt og sin stirstaarne Figur. Bi lidt . . . jeg maa tilstaae, at jeg ikke en eneste Gang har tænkt paa hende siden, — hun maa nu være atten Aar, saa kan hun have forandret sig en Deel, dengang var hun otte Aar gammel. Hvad vil man ogsaa forlange af en otte Aars sydsk Unge. Men jeg var dengang selv sexten Aar, det er en ubarmhjertig Alder, i hvilken man dømmer Alt med Strenghed. Jeg kan huske, at jeg drillede hende dygtig, og ofte sik hende til at tude af fuld Hals. Hun hedder Lotte, og jeg var saa vittig at kalde hende Kaskelotten, fordi hun var lige saa tyk, som hun var lang."

— „Atten Aar, det er en smuk Alder," sagde Albert. „Dyden belønner sig. Da jeg tog fra Kjøbenhavn havde jeg ingen Anelse om, at din Onkels Huus gjemte en ung Pige paa atten Aar . . . ellers havde jeg maaskee gjort færre Indvendinger mod Besøget, som jeg, oprigtig talt, har anseet for en Venskabstjeneste og en Jagttour. Hvorfor har Du ikke sagt mig dette for længe siden?"

„Bravo, Albert, allerede forliebt, og det i en ubekjendt lille Kaskelot oven i Kjøbet. Du bliver dog altid Dig selv lig. Men det skal fornøie mig, om Du her kan finde nogen Erstatning for dit Offer. Gjør for Resten din Cour til Kaskelotten med Forsigtighed, thi min Onkel er en gammel Beidermann, en Slags tam Bjørn, som ikke spaser i det Capitel, og som holder paa den gammeldags Ærbarhed. Det er ikke for Intet, at han gaaer med Støvlerne uden paa Buxerne."

— „Siden Skovblomsterne og Klokkemelodien nu engang have gjort Dig clairvoyant paa Erindringens Gebeet, saa sig mig i en Hast, hvilke Overraskelser Skjebnen frembeles har forbeholdt mig, at jeg ikke skal blive altfor confunderet ved Indtrædelsen. Men skynd Dig lidt, thi nu kunne vi ikke have langt tilbage."

— „Naar jeg har nævnet Bjørnen og Kaskelotten, saa er Husets Naturhistorie fortalt. Der er et Barn endnu, men jeg kan ikke classificere det, saasom det er mig aldeles ubekjendt om det er en Søn eller en Datter. Jeg veed ikke Andet om det, end at dets Fødsel kostede min Tante Livet, hvilket jo var traurigt nok. Hun var en meget godlidende Kone, og det er egentlig igjennem hende at Slægtskabet maa udregnes, saa at jeg nu gjerne kunde qvittere det efter den gamle Regel: naar Barnet er dødt, saa er Fadderskabet ude."

— „Og det uden at tilføie dit ømme Hjerte et altfor stort Savn, saavidt det lader."

— „Du skal ikke tage det saa lige efter Ordene, veed Du nok. Mit gode Humeur gjør mig mundkaad, thi i Grunden fornøier jeg mig til at see denne Onkel igjen, som min Moder holdt saa meget af, og som jeg er vant til at have en Respekt for . . . som sandelig nu

begynder at gjøre sig gjeldende, jo nærmere jeg kan føle paa mig, at jeg kommer ham. Lad os derfor være alvorlige og tale anstændigt, thi nu ere vi ved Smedien, og have kun et lille Stykke Vei til Gaarden."

Smeden stod i sin Dør og hilste dem med Nathuen, bag ved ham gnistrede Ilden paa Essen, hvergang Blæsebælgen trak Veiret, men snart standsede dens Lunger, thi Smedens Dreng maatte ogsaa hen i Døren og see hvem der kom reisende til Herregaarden, som man der i Egnen kaldte denne Eiendom, der, uden at have noget meget stort Areal, var den største Gaard paa flere Miles Afstand, men dog ikke større, end at den netop skjenkede sin Eier et anstændigt Udkomme. Det gik her som overalt, parmi les aveugles le borgne est Roi, og Een er altid den Fornemste i sin Kreds.

Vognen rullede hurtig op imellem Ladelængerne og svingede om for Døren, og Kudsken raabte et lydeligt: Prr! som om det behøvedes for at faae Hestene til at staae. Et Par Karle paa Træskoe kom springende fra de forskjellige Udbygninger, og Albert sluttede deraf til Onkelens gode Justits, da det ellers i Jylland ikke er Skik at forhaste sig. Saa kom en Pige og lukkede Døren op, og et Øieblik efter Onkelen selv, med Kaskjetten i Haanden og de Blanklæders Støvler uden paa Beenklæderne. Han bukkede meget ceremonielt for de fremmede Gjester, og først da Ludvig havde givet sig tilkjende ved et trahjertigt: „God Aften Onkel!" først da kom der Liv i ham.

— „Hvad! Lad mig see paa ham. Ludvig! Det var som Fanden! Det havde jeg mindst ventet. Er det virkelig Dig? Jeg kjendte Dig, Gud straffe mig, ikke igjen. Det fornøier mig. Det skal Du ret have Tak

for. Lotte sagde det nok imorges, hendes Sax faldt paa Spidsen, nu faae vi næsvise Fremmede inden Aften, sagde hun. Det slog til. Naa, kom indenfor og tag Tøiet af. Værs'god og kom indenfor, de gode Venner. Hvem er det, Du har med Dig?"

Ludvig forestillede Albert Hagen; og Onkelen gav sig strax til at examinere ham angaaende hans Familienavn, der var ham bekjendt; men det førte ikke til andet Resultat, end at han var aldeles fremmed.

— „Derfor er De ikke mindre velkommen, min Ven. Naa, kom nu ind i Stuen, værs'god. Jens, Tøiet skal op i det store Gjæstekammer. Lars, sørg for Hestene og Kudsken. Stine, sæt Thevand paa, lidt gesvindt, og lad os faae Noget for Tanden. Og lad saa Trude give Dig Lagener ud til Sengene."

Medens Onkelen gav disse Befalinger, som viste at han var Mand i Huset, gik man ind i Dagligstuen.

— „Trude!" udbrød Ludvig. „Herre Gud, lever Trude virkelig endnu, Onkel, hende havde jeg reent glemt."

— „Lever? Ja hvorfor vil Du at hun ikke skulde leve, hun gaaer jo ikke Dig i Veien. Og hun har saamænd ikke glemt Dig endnu, hun taler endnu om hvordan Du drillede baade hende og Lotte, og gav dem Øgenavne."

— „Alt er uforandret her," sagde Ludvig, for at slippe for at fortsætte Samtalen i denne Retning. „Hvor jeg kjender alle disse Meubler igjen, og Skilderierne, Moses ved den brændende Busk og hele den oldenborgske Stamme, de to flanderske Bøndergilder af Teniers, og Statuen paa Amalienborg, det er Altsammen de gamle Bekjendte."

— „Gamle Meubler, gamle Venner. Alt er det

Gamle her. Vi ere selv gamle. At sige jeg og Trude, for Lotte og Caroline ere da unge nok. Men Lotte holder ogsaa paa det Vante. For et Aarstid siden foer Fanden i mig paa eengang, jeg fik Lyst til at kalfatre Stuerne og vilde have andre Meubler. Det var Gud straffe mig ikke Andet end Hovmodsdjævelen, der var paa Veie til at forføre mig, thi de havde faaet Nyt overalt paa Gaardene heromkring, som Kornpriserne vare blevne stivere. Men Lotte vilde ikke høre Tale derom. Hun sagde, at hun vilde blive dummere, hvis vi fik nye Meubler, hun havde fæstet saa mange Tanker og Erindringer ved de gamle. Og da hun saa talte om min Kone, som havde kjendt alle vore gamle Meubler saa godt, saa indsaae jeg nok, at jeg nær havde handlet som en Daare imod mig selv. Og nu kommer her ikke en Pind Nyt, saalænge det Gamle vil holde sammen."

— „Gamle Meubler ere ogsaa de meest moderne, Onkel."

— „Da maae de nok være anderledes end mine. Men Moden rører os ikke meget her paa Egnen, dertil ligge vi for affides. Ja, Selskab kan jeg ikke skaffe Dem, mine Herrer, det have vi ikke. Vi ere os selv nok. Det maa De ogsaa vænne Dem til. Men Enhver har sin Frihed hos mig, naar kun Spisetiderne blive passede. Lad mig nu høre, hvor I komme fra?"

De unge Herrer fortalte om deres Forretningsreise, og Onkelen kunde godt lide, at det ikke blot var en Forlystelsestour, de havde gjort.

— „Saa, der er Stine med Theen. Dæk kun ved Havedøren. Vi maa hjelpe os selv, Fruentimmerne ere Allesammen borte. Værs'god og tag Dem Piber henne paa Væggen; vi kunne nok ryge en lille Pibe, mens

Theen trækker. Vær nu som I vare hjemme, for det ere I jo ogsaa, og jeg vil haabe for ret lang Tid. Ringere end et Par Maaneder slipper jeg Jer ikke, det kan jeg sige Jer. Naa, ingen Indvendinger! Lad os ikke skjendes paa den første Aften."

Bordet var rykket hen foran den aabne Dør ud til Haven, Onkelen havde skjenket paa Theepotten med al den Routine, man kunde forlange af en duelig Huushovmester, Røgelsen duftede paa Fyrfadet, den blandede sig med Jasminerne ude fra Haven og med Tobakslugten fra Onkelens og Ludvigs Piber. Albert var ingen Tobaksrøger, hvilket blev ham meget bebreidet af den omhyggelige Vert, som regnede Piben for en aldeles nødvendig Beskæftigelse til enkelte Tider af Dagen, og næsten begyndte at ængstes for, at Tiden skulde falde ham lang. Man talede om Kjøbenhavn, om Politiken, om Dagens Ovæstioner og om Jyllands Trang til en ordentlig Creditkasse for Pengeomsætninger. Bordet var godt besat med Gaardens Produkter, man spiste og drak, Samtalen førtes ganske livligt, og Klokken blev Ti. Ludvig havde flere Gange havt paa Munden at spørge om Cousinen, men han holdt sin Nysgjerrighed tilbage, han vidste ikke selv hvorfor. Men paa Slaget Ti løde to Fruentimmerstemmer fra Haven i nogen Afstand. De sang høit og lydeligt den smukke Romance af Elverhøi, som dengang var temmelig ny:

Der vanker en Ridder mellem grønne Træer,
Roser og yndelige Blommer.
Der synger en Drossel, han staaer den saa nær,
Med Qviddren den hilser Skærsommer.

— „Der have vi Børnene. Det er ogsaa paa den høie Tid. Egentlig skulde de have Skjend. Men det er ikke let at skjende paa Piger. De have været ovre i Byen hos Præstens. Naa, hvor blive I af? Skynd Jer lidt. Her er Fremmede."

Sangen forstummede pludselig ved det sidste Ord. De to unge Piger fordoblede deres Skridt, et Øieblik efter traadte de ud af den dunkle Buegang og ind i den halvmørke Stue, en større og en mindre.

— „Hvem er det?" sagde den mindste.

— „Ja, hvem er det, Jomfru Næsviis. Det er hendes Fætter, som hun aldrig har seet, og hans Ven, Herr Hagen. Men Lotte kjender ham. Du kan jo nok huske Ludvig Holm? Ikke sandt? Som altid drillede Dig!"

Den Tiltalte vendte sig tvivlraadig fra den Ene til den Anden. Ludvig hjalp paa hende ved at træde hende imøde, idet han sagde: „Onkel er ubarmhjertig imod mig, ved at minde mig om min Ungdoms Daarligheder."

— „God Aften, Ludvig," sagde en dyb Stemme, en formelig Contra-Alt, jeg kan meget godt huske . . . . . Dem," tilføiede hun, efter et lille Ophold.

— „Siig Du, din Nar," sagde Onkelen. „Hvad skal den Disen til mellem Familie? Det klinger saa affecteret. Men det skal nu være saa pænt."

— „Velkommen, Ludvig, det er kjønt, at Du engang igjen har tænkt paa os," sagde Lotte og gav ham Haanden.

— „Saa, nu i Seng, Børn! Klokken er over Ti. Imorgen kan I tales mere ved. Orden skal der Gud straffe mig være i Tingene. God Nat, god Nat.

De bliver her for det Første i to, tre Maaneder, saa I faaer Tid nok til at gjøre Bekjendtskab. Nu gaaer Hver til Sit. God Nat og sov vel. God Nat, Pigebørn. Siig til Stine, at hun kommer og følger Herrerne op. God Nat!"

Døttrene forsvandt ud af den ene Dør, og et Øieblik efter kom Stine ind af den anden med Lys. Onkelen fulgte sine Gjester til Foden af Trappen, og Stine ledsagede dem op til Gjestekammeret. Saa vare de alene.

Det er en underlig Følelse, hvormed man første Gang tager Gjestekammeret i et fremmed Huus i Besiddelse. Man føler sig paa eengang hjemme og ude. Her var den første Følelse den fremherskende, Stuen var saa hjemlig og hyggelig, med to Senge, Arbeidsbord med Skrivematerialier, og Skilderier, med Jagtstykker og tørrede Blomster i Glas og Ramme, paa Væggene. Lagenerne vare saa hvide som nyfalden Snee, Vinduerne stode aabne, det var en Hjørnestue, de to Fag i Gavlen havde en vidtstrakt Udsigt over Markerne, det tredie Fag til den anden Side vendte ud imod Haven, som her gik i Eet med en lille Lund. Ved Skinnet fra Lysene blev en Ugle skræmmet op fra sit Leie paa en Green i det nærmeste Træ, den baskede med Vingerne, og et Øieblik efter udstødte den sit hvinende Skrig i lang Afstand.

— „Uglen skriger til godt Veir imorgen," sagde Ludvig, idet han lukkede Vinduerne ud til Marken. „Kom nu, lad os gaae i Seng, jeg er træt."

Men Albert blev staaende i det aabne Vindue og stirrede ud i den mørke Have, hvis Omrids han forgjæves søgte at gjøre sig bekjendt med.

— „Jeg kan ikke strax lægge mig til at sove paa et fremmed Sted," sagde han, „jeg maa nødvendig først orientere mig i Stuen, og om muligt i den nærmeste Omkreds. Jeg maa ogsaa gjennemgaae de nye Bekjendtskaber i Tankerne."

— „Dem kan Du snart blive færdig med, thi ærligt talt er der sgu ikke Stort at sige om dem. Min Onkel er den samme tæmmede Bjørn, han altid har været, den lille Cousine, som da er en Pige, saa meget veed jeg nu, lader til at være lidt næsviis, om man skal troe Papa, og Kaskelotten er Basfist. Ansigterne kjender Gud, og jeg ikke, dem skal jeg ikke drømme om inat, siden Præsentationen foregik inde i den mørke Stue; men Meget kan der ikke være ved dem, ellers havde de nok selv sørget for at faae Lys. En smuk Pige sørger altid for at skaffe sig en passende Belysning, det kan man være rolig for, det slaaer aldrig feil."

Medens Ludvig holdt denne Tale, trak han sine Støvler af; da han var kommen til Slutningssætningen, krøb han under Teppet, strækkede sig ud i Længden og sagde: „Ah! Man ligger banjat godt i denne Seng. Skynd Dig at komme til Leie, det fortryder Du ikke. Jeg ligger som en Prinds, ja, som en Sybarit."

Et Øieblik efter var hans prindselige Lykkalighed allerede omtaaget, og hans tunge Aandedræt tilkjendegav, at han havde tabt Bevidstheden om Leiets sybaritiske Behagelighed.

Albert blev staaende i Vinduet og saae ud i Natten. Det var en af de smukke Sommernætter, i Høhøstens Tid, Kløveret duftede fra Engene, Frøerne qvækkede i Kjærene, Græshopperne knirkede, en Nattergal slog af og til i en Busk i Haven, og en Faarekylling peb i

Kjelderen; saa skreg Godtveirsuglen, og en Hund gjøede langt borte, det var som om Skabningen ingen Hvile behøvede, men vaagen vilde nyde hele Sommernattens kortvarige Skjønhed. Klokken slog omsider Tolv i Landsbyens Kirketaarn, og en svag Lysning bebudede allerede den kommende Dag, da Albert lukkede Vinduet og gik i Seng, med et behageligt Indtryk af den smukke Natur, de venlige Omgivelser og den hjertelige, ukonstlede Modtagelse, han havde fundet i en af Jyllands mest affidesliggende Egne.

Uagtet Albert havde været den Sidste i Seng, var han dog den Første oppe, og han stod allerede paaklædt i Vinduet og saae ud over Marken paa Høstfolkene, som vare beskæftigede med at vende Høet, da Ludvig slog Øinene op og rækkede sig i Sengen med et lydeligt: „Ah, sa, sa, sa!" Derpaa vendte han sig om og sagde: „Hvad Djævelen! Har Du ikke været i Seng inat?"

— „Jo, og sovet som en Steen. Men jeg kan ikke lide at komme for silde til Theebordet, naar jeg er paa Landet, jeg anseer det for uhøfligt, og vi kjende jo endnu ikke Husets Skik. Paa Landet hedder det: Morgenstund har Guld i Mund."

— „Det er ikke værdt at vænne dem anderledes, end man kan holde det ud. Morgenstund har Guld i Mund, det vil sige: det er den gyldneste Søvn man faaer sig om Morgenen, den smager allerbedst. Jeg havde stor Lyst til at vende mig om paa den anden Side og snive lidt endnu. Hvor mange er Klokken?"

— „Snart Sex. Det er for længe siden Dag her i Huset."

— „Midt om Natten! Det er en Uskik, som de bør vænnes af med. Hvilen er hellig."

Stine bankede bundrende paa Døren og raabte: „God Morgen! Jeg skal sige Herrerne fra Frøkenen, at Theevandet staaer paa Bordet.“

Ludvig raabte: „Vi komme strax!“ — og sprang ud af Sengen, da Albert i det Samme bebudede, at Onkelen kom gaaende over Marken fra Arbeidsfolkene.

— „Vent efter mig, Albert. Er det Kammeratskab?“

— „Jeg vil hverken vente efter Dig, eller vænne de Andre til at vente efter mig. Jeg skal sige, at Du kommer strax.“

— „Ja, Prosit! Jeg skal dog først klædes paa. Og barberes. Er Du barberet? Ja, Du har nemt ved det, som kan barbere Dig i koldt Vand. Send mig i det Mindste noget kogende Vand herop. Her er da heller ingen Opvartning i Huset, lader det til. Og min Morgenpibe faaer jeg nu heller ikke. Jeg kan for min Død ikke lide, at komme hovedkulds i Klæderne.“

Albert gik ned i Havestuen, hvor Theebordet stod dækket. Lotte sad foran Maskinen og strikkede; det saae ud, som hun havde siddet her længe. Hun hilste venligt paa ham og skjenkede Theen til ham og sig. Et Øieblik efter kom en gammel Pige ind, og Lotte sagde: „Det er Trude, De saae hende nok ikke iaftes.“

— „God Morgen, og velkommen paa Gaarden,“ sagde Trude og knixede for ham. Hun var et gammelt Menneske med et aparte Hovedtøi, der lignede et Sæt, og en broget Trøie, som hang ned over et eensfarvet blaat Skjørt, men foran var dækket af et sneehvidt Forklæde, hvis Brystklap gik lige op i Halsen. Ud af Lommen paa Skjørtet stak nogle grove Strikkepinde i en Uldstrømpe, som røbede, at Trude aldrig spildte noget

Øieblik, men altid var ruſtet til Virkſomhed. Hun drak ſin Thee ſtaaende og gik ſaa igjen, hun ſkulde ud at ſmøre Frokoſten til Høſtfolkene, der havde arbeidet ſiden Klokken Fire.

Albert havde netop faaet Tid til at betragte Lotte og overbeviſe ſig om, at det Øgenavn, hendes Fætter havde givet hende, ikke paſſede bedre end de fleſte andre Øgenavne, idet hun ſnarere var ſmal end tyk, uagtet hun var af en ſtærk Legemsbygning, da den yngre Søſter Caroline kom til, en tiaarig Pige, der omtrent ſvarede til den Beſkrivelſe, Ludvig Dagen før havde givet over Lotte ſom Barn. Men eenfoldig ſaae hun ingenlunde ud, hun havde tvertimod et oppakt Anſigt. Begge Søſtrene vare blonde, med mørkeblaae Øine og røde Kinder, de ſaae ud ſom Sundheden ſelv og ſom den perſonificerede Tilfredshed.

„God Morgen, Herr Hagen, god Morgen! Sovet vel?“ raabte Onkelen ind igjennem Havedøren. „God Morgen, Pigebørn!“

Døttrene gik ham imøde, og kyſſede ham paa Haanden.

— „Lotte, ſørg for at den gamle Margrethe faaer Noget Pilleri ſendt, hvad det nu kan være, til at gjøre Børnetøi af. Hendes Sønnekone har faaet en Dreng inat, og de have ikke en Stump i Huſet til at ſvøbe Ungen med. De Menneſker tænke heller ikke forud. Line, giv Duerne et Foder Ærter, de ſidde paa Taget og vente paa, at Jomfruen ſkal gjøre ſig den Uleilighed at ſørge for dem. Alloh, Marſch, I Mamſeller! Man maa holde Fruentimmer i ſtram Tøile, naar det ſkal gaae, huſk paa Det til De engang bliver gift, Herr Hagen.“

Begge Døttrene gik smilende ud, for at fuldbyrde de faderlige Befalinger. Onkelen og Albert talede om Høhøsten og dens sandsynlige Udbytte. Døttrene kom atter tilbage og satte sig til at strikke. Af og til smaasnakkede de mellem dem selv, og Albert lagde Mærke til, at det klædte Lotte godt at smile, og at hendes rige Haarfletninger havde en smuk gylden Glands, naar hun bøiede sig saaledes, at Dagens fulde Skin kom til at belyse dem.

Langt om længe kom Ludvig, han var lidt fluksøret ved at komme saa meget for silde.

— „Sysover, Sysover!“ raabte Onkelen, „vær s'god at komme til rette Tid. Det er ingen Maneer i et ordentligt Huus. Han maa vel sagtens lige saa godt kunne komme ud af Reden, som Hagen. Lotte, giv ham nu hans kolde Thee, at alt det Geschirr kan komme af Veien. Naa, god Morgen, Du Krabat! Man behøver da ikke at spørge, hvordan Du har snuet.“

— „Som et Murmeldyr, Onkel, det er ikke Andet muligt i saadan en ypperlig Seng.“

— „Kommer Du mig ikke ud af den ypperlige Seng herefter, skal jeg lade Stine strøe Avner i den. Nu veed Du, hvad Du har at rette Dig efter, Dovenlars!“

Ludvig var ikke fri for at see en Smule surt til alle disse Reprimander.

— „Kom, Fætter,“ sagde Lotte venligt, „drik nu din Thee og husk paa, at man maa høre Meget, før Ørerne gaae af. Hvad har Du drømt inat?“

— „Jeg? Ikke det Bitterste. Jeg har sovet altfor deiligt til det.“

— „Kalder Du det at sove deiligt! Jeg mener, at

man kun sover deiligt, naar man drømmer. Det er jo ellers at spilde hele Natten til Ingenting, og tilbringe en Deel af sin Levetid ligesom Dyrene."

Ludvig svarede ikke, han drak Thee og spiste Smørrebrød dertil; det var deiligt, frisk Græssmør.

— „Har De heller ikke drømt, Hagen!" spurgte Lotte.

— „Jo, men noget forvirret Tøi, uden Mening. Jeg syntes, at jeg sad oppe i et høit Træ; hvor jeg var kommen derop, veed jeg ikke, men jeg var heelt oppe i Toppen, mellem de øverste, gyngende Grene. Nedenfor var en stor Uglerede i en Kløft af Grenene, Ungerne stak Hovederne ud og saae paa mig med de store, runde Kattesine og lyttede til en Nattergal, der slog i en Busk tætved, og hvæsede som om de vilde sige: det er en ækel Musik, der er intet Udtryk i den, bi kun til vor Moder kommer hjem, hun kan bedre. — Medens jeg sad der, hørte jeg en Stemme, som kaldte paa mig; men da jeg vilde gaae ned, var det mig ikke muligt at finde Fodfæste, uden at træde midt ind i Uglereden. Jeg var umaneerlig i Vinden, jeg syntes, at jeg skulde skynde mig og prøvede paa mange Maader, men det gik ikke an. Medens jeg sad i denne Kattepine, begyndte en Faarekylling at pibe lige under mig, og en Hund at gjøe. Jeg vaagnede, og troede endnu, at jeg sad oppe i Træetoppen, jeg havde lagt mig forkeert i Sengen i Søvne. Men med Hunden havde det sin Rigtighed, den gjøede af fuld Hals, uden den havde jeg maaskee forsovet mig, men ned af Træet var jeg sandsynligviis ikke kommen, uden at det var gaaet ud over Ugleungerne."

— „Fy, Ugler ere nogle grimme Dyr," sagde Caroline. „Det havde været godt nok til dem."

— „De gjøre dog ogsaa deres Nytte," sagde Lotte, som med Opmærksomhed havde hørt paa Drømmen. „Alle kunne ikke være kjønne, saa var der jo ingen Skjønhed til."

— „De har Ret, at det var en dum Drøm," sagde Onkelen. „Jeg troer ikke engang, at vor Tegnsudlægger og Drømmetyder kunde finde nogen Mening deri. Jeg mener Trude, det hører til hendes Departement. Det er Fanden til Fruentimmer, til at fortolke. Men Dette kunde dog maaskee blive hende for stivt. Jeg veed, Gud straffe mig, ikke, hvor De kan huske det Mismask. Mig var det umuligt. Hilledød! Halv Otte! Det er for galt. Alloh Marsch! Hver til sin Bestilling. Hvad ville I Herrer nu tage Eder for? Ja, det maa I selv om. I Stalden staaer der Heste, ville I skyde Ænder ude i Moserne paa Heden, saa kunne I faae Bøsser. Men al anden Skyden frabeder jeg mig paa denne Aarstid, da det er Rugetid og Pattetid. Ville I have Bøger, saa kunne I finde nogle der inde i Skabet i Kabinettet. Ville I spadsere, saa værs'god. Skjøt nu Jer selv. Klokken ti Frokost, Klokken to Middag, Klokken fire Kaffe, Klokken syv Theevand, Klokken ni Aftensmad, Klokken ti i Seng, Klokken fem op. Det er Regulativet. Den, som ikke kommer til rette Tid, han gaaer sit Maal tabt og faaer Snuus oven i Kjøbet. Farvel saa længe!"

Onkelen tog sin Hat og gik, Døttrene vare allerede borte. Ludvig gned sine Øine og gabede.

— „Det er en stiv Bjørn at have med at gjøre," sagde han i en vranten Tone, idet han satte en Mine op, som om han bitterlig fortrød denne Tour og forudsatte det Samme hos Albert.

— „Det synes mig egentlig ikke. Jeg kan nok lide den Mand, som jeg i det Hele taget synes om, hvad jeg endnu har seet her. Man føler sig vel ved denne ærlige Ligefremhed, selv om den er en Smule kantet. Det forekommer mig, som om Naturen og Menneskene harmonere bedre her, end andensteds. Og jeg kan ikke begribe, at det ikke gjør samme Indtryk paa Dig, som altid har priist det Jevne og Ligefremme, og idelig bebreider mig, at jeg aldrig kan finde det fiint nok. Du er kommen for silde op, deri stikker det, men det er din stakkels jydske Familie dog ikke Skyld i."

— „Egentlig maa jeg give Dig Ret. Manden er sgu ikke saa gal, af en jydsk Proprietarius ved Heden at være. Naa, og Kaskelotten, hvad siger Du om hende? Og hvad skal vi finde paa at kalde den Lille?"

— „Det Første vil jeg svare Dig paa om otte Dage, det Sidste maa Du selv om. Jeg vil blot bemærke, at Øgenavne neppe ville blive gouteerte her i Huset, om de end ere nok saa pudsige og Talefriheden nok saa stor."

— „Kanskeesens. Man mindes endnu, at jeg for ti Aar siden døbte Lotte og Trude, og det er det eneste Spor, jeg endnu har opdaget af Erindring om mig. Lad os da passe paa vor Mund, — siden vi nu engang ere komne her."

De to Venner gik ud at spadsere og gjorde sig bekjendte med den nærmeste Omegn. Og de vare Begge enige om, at her var meget smukt. Haven var smagfuldt anlagt, med en stor, grøn Græsplet, tætte Buegange af Nøddehækker, velholdte Blomsterpartier hist og her, hvori summende Bier og flaggrende Sommerfugle fløi omkring. Store Kastanietræer overskyggede Taget af

den Eenetages Bygning, høistammede gamle Frugttræer vidnede om Havens Ælde, og den lille Lund af alle Slags vilde Træer og Buske, hvorfra man gik lige ud i Skoven, gjenlød af Fugleqvidder og Græshoppernes høirøstede Jubileren. Til den anden Side laae Markerne med frodigt Korn, der bølgede for Vinden som et oprørt Hav, og de smilende, lysegrønne Enge, som en lille Bæk skyllede igjennem, indtil den tabte sig i et tæt Ellekrat. Bønderpigerne reve Høet sammen, og Karlene satte det i Stak, under Spøg og Latter. I Baggrunden høie Bakker, den ene over den anden som et lille Bjergland, nogle tæt bevoxede med unge Grantræer, andre nøgne, med Græsning til Faarene, der kravlede op ad Siderne; Hyrdedrengen laae paa Skrænten og sov, og hans Hund sad vagtsom ved Siden af ham. Over Ellekrattet stak Kirketaarnet i Veiret, og tæt ved det vidnede tynde Skyer af Tørverøg om, at Bondebyen laae der. Gjennem en Aabning i Lunden kunde de see til den fjerde Side, langt ud over Gaardens Marker, hvor en vidtstrakt, brun Hede laae som en Ørken, der kun hist og her var afbrudt af smaa, grønne Moser, som dannede sparsomme Oaser i den mørke Lyng. Sommersolen beskinnede denne udstrakte Flade med en mattende Vælde, Luften over Heden saae tyk og doven ud, der var ikke Skygge skabt og ikke et levende Væsen at see, saa langt Øiet rakte. En Høg, som kom flyvende ud fra Skoven, gjorde en kort Vending over Heden, men fløi strax tilbage igjen, der var den for varmt og for kedsommeligt. I Kanten af Lunden jog den en Stork op, som med tunge Vingeslag og i lav Flugt søgte hen til Ellekrattet. Overalt var der Liv, undtagen paa Heden . . . og dog ogsaa der, thi nu bar Vinden enkelte, forsløine Toner af Hjeilernes eens-

formige Skrig til Vandrernes Øre. Var det en Klagesang over deres Ensomhed? Eller var det et Glædesskrig over deres ubestridte Herredømme? —

Inden otte Dage vare forløbne, var Ludvig fuldkommen i sit Es, og nu havde de to Venner næsten byttet Roller. Ludvig kom aldrig forsilde op og forsømte aldrig Spisetiden til noget Maaltid, men det hændte undertiden Albert, at han havde fordybet sig saameget i Skoven eller streifede saa langt ud paa Heden, at han glemte Frokosten eller Aftensmaden. Men Onkelen bar over med ham og skjendte mindre paa ham, „fordi han ikke hørte til Familien". I det Hele taget var der kommet noget Fremmed mellem Onkelen og hans Gjest, og skulde han have skriftet, maatte han have tilstaaet, at Albert egentlig forekom ham en Smule fornem. Med Ludvig derimod veksede han djerve Næveslag, ja, han ledsagede undertiden sin Tale med et drøit Slag paa Skulderen. Ludvig var øiensynlig et ungt Menneske efter hans Hoved, han var lystig og altid oplagt til at tage Deel i en Spas, han havde Appetit til alle Maaltider og stak ordentlig paa Varerne, uden Snerperi; men derfor var han ogsaa en suffisant Karl og ingen Spinkelink; han kjendte alle Karlene ved Navn, og man kunde tale fornuftigt med ham, thi han interesserede sig for Handel og Vandel. Og som han stod sig med Onkelen, stod han sig med hele Huset. Lotte smilede, naar hun hørte ham synge i Gaarden eller paa Trapperne, og havde altid et venligt Ord til ham, Caroline lo af fuld Hals, naar han bandsede Skadebands for hende og Pigerne; for Lotte viste han ikke denne Færdighed, han vidste, at hun ikke kunde lide det og sagde: at det saae hæsligt ud, at see et Menneske skabe sig som et Dyr.

Ja, selv Trude lod til at have glemt, at han forbum havde givet hende Navn af Gumpehønen, paa Grund af hendes brogede, langskjødede Trøier, og hun sørgede punktlig for, at han fik Barbeervand hver Morgen tidlig, og Tykmelk hver Dag til Frokost.

En Formiddag sadde Lotte og Ludvig alene i Dagligstuen. Lotte strikkede, og Ludvig arbeidede meget flittig med en Penneknив, paa at gjøre en Pibespids behagelig for Mundvigerne.

— „Veed Du ikke, hvor Hagen er gaaet hen idag, Ludvig?"

— „Nei. Han gik strax efter, at vi havde drukket Thee, han sagde ikke, hvorhen han gik. Ikke sandt, det er en løierlig Fyr? Saadan kan han drive om en halv Dag, uden at tænke enten paa Vaadt eller paa Tørt; Maaltiderne bryder han sig ikke om, naar han blot har Skoven og Kilden og Nattergalen, saa forlanger han ikke mere. Men en honet Karl er han alligevel, ... og vi ere de bedste Venner af Verden, uagtet hver af os har sin Smag."

— „Det er vel heller ikke deri, at Venskab bestaaer."

— „Ja, jeg skal sgu ikke sige, hvori det egentlig bestaaer," sagde Ludvig og prøvede Spidsen i Munden, „jeg skal ikke sige, hvori Venskabet egentlig bestaaer, det er nu engang. Venskab kan man egentlig ikke let definere."

Lotte saae op fra Strikketøiet og sagde: „Jeg synes, Du tager Venskab, som jeg vilde tage Bekjendtskab. Venskab bestaaer, troer jeg, fordi man er af samme Kjøn; er man af forskjelligt, saa er det forbi . . . saa

maatte det vel være Kjærlighed . . . i det mindſte fra den ene Side, om ikke fra begge."

— „Altſaa kan en Herre og en Dame ikke være Venner gjenſides?"

— „Jeg troer vanſkeligt, naar det ſkal have Noget at betyde. Det er i det mindſte, hvad jeg vilde kalde en farlig Forbindelſe."

— „Profit. Hvem har lært Dig den Viisdom?"

— „Lært mig?" ſagde Lotte og rødmede, „det har Ingen lært mig, jeg har tænkt mig det ſelv. Der er desværre Ingen, der har lært mig ret Meget."

Pibeſpidſen var færdig. Ludvig prøvede den atter i Munden, og gik, for at ſøge ſig et tilſvarende Meerſkumshoved. Lotte blev ſiddende og ſtrikkede.

Da Ludvig ſiden fortalte Albert denne Yttring, ſagde han: „Hun har Ret. Venſkab er Kjærlighed uden Vinger, ſiger Byron. Det gaaer her ſom ſaa ofte: was kaum der Verſtand der Verſtändigen ſieht, das übet in Einfalt ein kindlich Gemüth."

— „Det er Skade, at Du ikke var ved Haanden med et eller andet ſmukt og klogt Citat," ſagde Ludvig godmodig, „nu ſeer jeg nok, at hun i Grunden havde Ret." —

Den næſte Morgen efter Theebordet ſad Ludvig i Spiſeſtuen, ſom vendte ud til Gaarden. Begge Søſtrene gik over Gaarden, Caroline havde Forklædet fuldt af Ærter og Korn til Duer og Høns. De ſtrøede det rundt i Gaarden, Duerne fløi ned fra Taget og løb dem mellem Fødderne for at ſamle Ærterne op, Hønſene ſaae dumme ud og løb efter de længſt borte faldende Korn, og ſaa kom de endda for ſilde, Ænderne vraltede endnu hurtigere afſted, og kom dem tidt i Forkjøbet. Hanen

gik stolt iblandt dem, han forsmaaede denne Jagt, tog sig af og til et Korn i Forbigaaende, sagde: Duk Duk! — og saae fornem ud; men naar een af Hønsene havde baaret sig altfor eenfoldigt ad, gik den hen og tog den i Nakken, og gav den en Irettesættelse, for en anden Gangs Skyld, og Hønen skreg; men de andre Høns saae betuttede ud, og Hanen sagde høit og lydeligt: Duk Duk dah, Duk Duk! — hvilket maaskee i Oversættelse vilde sige saa meget som: Jeg frabeder mig alle Dumheder, mine Damer!

— „Husch, din glubske Djævel!" sagde Caroline og vilde jage Hanen bort. „Kan Du ikke holde Fred!"

— „Det har de godt af," sagde Lotte, „de dumme Høns! En Mand skal sætte sig i Respekt, og en Kone skal ikke gjøre ham Skam ved sin Dumhed. Det maa jo næsten ærgre ham mere, end om han selv havde baaret sig dumt ad. See, den tosede Høne kan ikke engang begribe, hvad han mener, nu plukker den sig og troer, at den ikke var pyntet nok. Jeg veed heller ikke, hvorfor Hanen ikke frier til de smukke Duer, som have saa kjønne Manerer og ere saa huuslige og fornuftige, saa kunde Hønsene blive gifte med Ænder, det var godt nok til dem, de ere omtrent lige dumme og lige kedsommelige."

— „Og synes Du da, at Hanen seer fornuftigere ud?" spurgte Caroline.

— „Hanen seer ud som en Mand skal see ud," sagde Lotte, „kæk, stolt, eftertænksom, der er intet Lapseri ved den, den foragter at tage Noget for sig selv, men sørger for de Andre, og den forstaaer at holde sig i Respekt. Det er en Mands første Pligt, ihvordan det

saa gaaer meb be andre. Kom, Hans, og vær min Gjest."

Hun strøede en Haandfuld Korn hen for Hanen, men den rørte dem ikke, den kaldte Hønsene sammen om sig, og da den nys afstraffede Høne ikke kunde finde nogen Plads, gjorde Hanen ryddeligt for den, saa at den kom til at staae bedst tilbords. Selv tog den kun nogle saa Korn for sin Part, men vaagede over, at Hønsene kunde nyde deres Maaltid i Ro for Vænderne.

— „Seer Du," sagde Lotte, „saadan skal en Mand være, han skal glemme sin Vrede og kun huske sin Kjærlighed."

— „Aa, hvor veed Du, hvordan en Mand skal være? Kjender Du nogen saadan Mand?"

— „Jo, Fader," sagde Lotte. „Og dog ikke . . . dog ikke ganske," sagde hun ved sig selv, idet hun vendte sig om og gik ind i Huset.

Caroline vedblev at fodre Smaakreaturerne og snakke med dem. Ludvig saae efter Lotte, til hun var forsvunden i Døren; da han løftede Øinene i Veiret, opdagede han Albert, som fra et Oviftvindue havde været Vidne til denne Scene og hurtig trak sig tilbage. Da han søgte efter ham deroppe, fandt han ham ikke mere. —

Om Formiddagen, da Trude forlod sin Plads for den nederste Ende af Frokostbordet, gjorde hun Tegn til Lotte, som derpaa sagde til Albert: „Trude er nær ved at lægge mig øde, for at jeg skal spørge Dem, hvis Stemme det var, der kaldte paa Dem dengang i Deres Drøm, da De sad oppe i Træet. Jeg maatte jo naturligviis fortælle hende, hvad Herrerne havde drømt den første Nat, det spurgte hun strax om," tilføiede hun rød-

mende, thi Albert var bleven rød i Hovedet ved hendes Spørgsmaal.

— „Hvad Djævelen! Har I ikke glemt det Gallimathias endnu?“ sagde Onkelen.

— „Trude i det Mindste ikke,“ svarede Lotte. „Hvis var saa Stemmen, Hagen?“

— „Jeg troer, det var Deres,“ sagde Albert forlegen.

— „Min? Den kjendte De jo ikke dengang, De havde jo aldrig hørt den.“

— „Jo, om Aftenen, da Du sang i Haven, og da Du bød os velkommen,“ sagde Ludvig.

— „Det kan umuligt gjelde,“ sagde Lotte, „den Aften var jeg saa forkjølet, og saa hæs som den gamle, fordrukne Musikant i Bondebyen. Det er meget smigrende, har da Ingen af Dem mærket, at jeg kun havde den stygge Stemme den Aften, og at det allerede var forbi om Morgenen?“

— „Jeg har ikke tænkt derover,“ sagde Ludvig.

— „Bums, der fik Du den!“ sagde Onkelen.

Det lod til at være Lotte ubehageligt, hun trak lidt paa Munden. Albert havde for længe siden glædet sig over, at den dybe Alt ikke var hendes naturlige Organ, men han taug, han vidste ikke selv hvorfor, nærmest fordi det næsten lod til, at Spørgsmaalet ikke var henvendt til ham.

Ludvig havde lagt Mærke til Lottes skjæve Mund, og da han senere var alene med Albert, sagde han: „Havde Du lagt Mærke til, at Lotte nu havde et andet Organ, end den Aften, da vi kom?“

— „Ja, naturligviis.“

— „Saa kunde Du sgu gjerne have gjort mig

opmærksom derpaa, jeg havde da sparet mig for at plumre idag."

— „Det kunde ikke falde mig ind, Du er jo dog ikke døv . . . og er desuden en Menneskekjender af Professjon, en fiin Observateur."

Ludvig taug nogle Øieblik, derpaa sagde han: „Jeg lægger mere Mærke til det indvortes Menneske, end til det udvortes. Saaledes har jeg for Exempel lært at indsee, at min Cousine er en fix Pige, og en huuslig Pige, og" . . . . en fornuftig Pige, vilde han have sagt, thi han tænkte paa, hvilke fornuftige Anskuelser hun ved Hønsefodringen havde lagt for Dagen, om en Mands overlegne Værdighed. Men han standsede, thi han vidste, at Albert ogsaa havde beluret disse Yttringer, som ikke vare bestemte til at høres af Andre, og han var bange for, at han skulde drille ham dermed.

— „Din Cousine er med eet Ord en Engel af en Pige," sagde Albert alvorlig.

Ludvig saae paa ham og spurgte: „Er Du forliebt?"

— „Nei," sagde Albert bestemt; „men netop fordi jeg ikke er forelsket, er jeg heller ikke forblindet, og jeg siger endnu engang: den Pige er en Engel."

— „Saa tag hende, men Du maa belave Dig paa at faae Gumpehønen med i Tilgivt, og alle hendes blommede Nattrøier oven i Kjøbet, thi jeg troer, at de To ere uadskillelige, som Ammen fra Shakespeares Julie. Lotte har selv sagt mig, at Trude er hendes allerbedste og intimeste Veninde, endnu mere end Præstens Hanne. Hvad giver Du mig for saadan en Veninde for en ung Pige?"

— „Det stiller hende endnu høiere i mine Øine,

det viser, at hun kan hjelpe sig selvstændig igjennem, uden det Lapperi, som de kalder Venskab."

Denne Bemærkning stødte Ludvig, thi de vare jo dog saa gode Venner, og satte Priis paa Venskabet. Han lod Samtalen falde, og Albert fortsatte den heller ikke.

Ved Middagsbordet sagde Onkelen: „Men det er sandt, det er Gud straffe mig for galt, jeg har reent glemt at spørge om Tante Gjertrud. Hvordan har det stakkels Skind det?"

Det var den Tante, som Ludvig engang skulde arve.

— „Jeg har den Ære at takke," svarede han leende, hun er endnu bestandig saa syg som en Hund, men alligevel saa seiglivet som en Kat."

— „Aa, saa kan hun endnu komme sig," sagde Onkelen. „Hun er jo ikke saa gammel."

— „For min Skyld skal hun ingen Uleilighed gjøre sig, jeg er for god en Christen til ikke længe at have ønsket hende Himmeriges Lyksalighed. Hun er saamænd gammel nok."

— „Det er sandt, Du skal jo arve hende," sagde Onkelen tørt.

— „Fy, Ludvig, hvor kan Du tale saadan," udbrød Lotte. „Det er jo afskyeligt."

Men da hendes Øine faldt hen paa Trude, der havde løftet sine mod Loftet med en Bevægelse, som skulde besværge saa megen Ugudelighed og Ustaansomhed imod Alderdommen, tilføiede hun: „Men han mener ikke et Ord af det, det er hans sædvanlige Narrestreger."

— „Jo, sgu mener jeg det," sagde Ludvig, som ikke havde seet op fra sin Tallerken Jordbær med Fløde, „og jeg mener det af ganske Hjerte."

Han var nu færdig med Dessерten, lagde Skeen

paa Tallerkenen, og saae op. Lotte, der sad lige over for ham, blinkede med Øinene, som om hun havde saaet Noget i dem, og saae vred ud. Han blev flau over, hvad han havde sagt, og skyndte sig at tilføie: „Usvoren er imidlertid bedst, bande paa det vil jeg dog egentlig ikke.“

Lotte smilede atter hen til Trude, som om hun vilde sige: „Hvad sagde jeg, han meente det dog ikke.“ — Og Trude, som allerede havde taget sin Daase op af Lommen for at tage en Priis, puttede den atter uaabnet ned. Da Onkelen i det Samme reiste sig, stode ogsaa de Andre op, og Lottes Forlegenhed var hurtigere forbi end Ludvigs, der havde Følelsen af, at han havde staaet paa Nippet til at forskjertse Familiens gode Tanker . . . ved Aabenhjertighed. —

Det var Sanct-Hans Aften, der skulde brændes Blus ude i Marken, og der var iaften ikke Tanke for de sædvanlige Aftenbeskæftigelser efter Theebordet, Musik og Læsning. Fortepianoet blev staaende lukket, Romanzerne bleve liggende i Nodeskabet, og Nordens Guder, som Albert havde begyndt at læse høit i, maatte vige for Dagens Helgen. Det var en af de faa Aftener i Aaret, da man paa Gaarden ikke gik i Seng Klokken ti. Da Høstarbeidet var forbi, samledes Gaardens og Byens unge Piger og Karle ude paa Engen, de sprang, dandsede og legede, og den rødnæsede Spillemand accompagnerede med sin Violin, som kun havde tre forstemte Strænge, den fjerde var sprungen; men det mærkedes ikke, thi han strøg tappert over alle de tre tilstedeværende paa eengang. Onkelen havde givet dem Lov til at storme et Par Høstakke, det var en stor Fornøielse, og den gik for sig under megen Jubel og Skrigen. Pigerne

forsvarede Stakkene, og Karlene stormede dem, og de forsvarede sig som sande Amazoner, hvert Øieblik blev en Karl styrtet hovedkuld ned fra den øverste Top, og hans Fald opvakte stor Jubel; men naar det kunde lykkes En at trække en Pige med sig i Faldet, blev der skreget endnu mere, og allermest skreg Pigen, enten hun nu meente det eller ei, thi hun skulde indløse sin Frihed med et Kys, og mangen Ungersvend maatte nu kæmpe længe, før han erholdt sine Løsepenge.

Glæden er smitsom. Herskabet tog for et Øieblik Deel i den almindelige Lystighed, Bønderpigerne fik Lotte og Caroline og Præstens Hanne hver op i sin Høstak og floge en Kreds om dem, og nu vare disse Fæstninger uindtagelige. Ludvig og Albert løb fra Stak til Stak og deeltoge i Stormen, men Pigerne smed dem ubarmhjertigt ned, og da Ludvig endelig af en haandfast Bondepige blev kastet saa voldsomt ned, at det saae ud, som om han skulde brække sin Hals, holdt de inde med Legen og trak sig ud af Kampen, som nu blev fortsat af de mere Haandfaste, der ikke hørte op, før alle Stakkene vare jevnede med Jorden.

Der er alligevel en egen Ynde ved saadanne landlige Glæder, om end pæne Folk i Staden ville kalde dem ugracieuse. For den Rene er Alting reent. —

Om Aftenen efter Theebordet fulgte de Alle Præstens Hanne gjennem Haven og over Marken hjem til Bondebyen. Sanct-Hans-Blussene vare tændte rundt om paa Bakkerne, saasnart Solen var gaaet ned og Klokkeringningen var ophørt, det blev jo ikke meget mørkere. Det var en yndig, stille Aften. Myggene sværmede hørligt i Lunden og under de tætte Buegange, Frøerne havde travlt i alle Kjærene, rundt om Isd

jublende Stemmer, paa Bakkerne brændte Tjæreblus og Halmbauner,. de fjerneste i en meget lang Afstand fra Gaarden, og for at Intet skulde mangle, kukkede en Gjøg inde i Skoven. Alle lyttede i Taushed til Orakelfuglen og tællede, hvor mange Gange den gjentog sit Varsel. Men Ingen sagde, hvad han havde tænkt derved.

Onkelen afbrød endelig Tausheden og sagde: „Var Trude her, saa vilde hun ikke kunne bare sig for at qvinkelere sin gamle Vise, hvori der staaer saa rørendes:

Lærken synger nok saa fro,
I Bøgen Gjøgen galer,
Alle Fugle bygge og boe
Og med hverandre taler."

De loe Alle af den Pathos, hvormed Onkelen declamerede disse gamle Strophер. Men han sagde: „Til Straf for at I loe, skulle I Allesammen frem og vise, om I kunne gjøre det bedre."

— „Nu De!" sagde Albert til Præstens Hanne, „nu maa De enten recitere et Vers, eller synge en Sang, eller selv digte paa staaende Fod, det er ikke mere end billigt."

— „Touren rundt," sagde Onkelen, „uden Barmhjertighed. Mit Poem passede til Situationen."

— „Saa vil jeg holde mig til dette Forbillede og fuldende Trudes Vise," sagde Hanne leende.

„Blomsterne de spire frem
Af Jordens kolde Gjemme,
Regn og Solskin fryder dem,
Saa de bli'er meget kjønne.

Bier flyve til og fra
Og lave Vox og Honning,
Deres Rige styres a'
En souveraine Dronning."

— „Bravo! Nu Ludvig!" sagde Onkelen.

Men Ludvig satte et ynkeligt Ansigt op; der vilde i dette Øieblik ikke falde ham et eneste Vers ind, og han havde aldrig i sine Dage rimet to Ord sammen. „Med mindre I ville høre et af Vægterversene?" sagde han. „Der er for alle Situationer."

— „Hjelp Du ham, Line," sagde Onkelen, „lad mig see, min lille Pige, at Du kan gjøre ham til Skamme, det store Menneske."

Men heller ikke for Caroline vilde den poetiske Aare flyde iaften, og hun var ikke meget langt fra at græde af Betuttelse over denne Opfordring, uagtet hun kunde en Mængde Vers udenad, som Lotte havde lært hende; men det vidste kun de To.

— „Jeg skal hjelpe paa Caroline og Ludvig, saa kunne de til Gjengjeld hjelpe paa mig," sagde Albert. „Vi ville synge den trestemmige Sang, som jeg lærte Caroline Melodien til forleden."

— „Der er vi med!" sagde Ludvig. Og de Tre sang:

„Herlige Skov! Yndige Ro!
Her vil jeg bygge, her vil jeg boe!
Hør kun, hvor lifligt Fuglene synge,
Medens de gynge
Glade paa Qvist.
Herlige Skov! Yndige Ro!"

Den smukke Melodi, sjungen af tre klare Stemmer, lød hjønt i Aftenstunden, thi Bønderne standsede deres

Leg og Lyſtighed for at høre til. Den ſidſte Linie, der blev ſjungen med forſtærkede Stemmer, gjenlød fra de fjerne Bakker, ſom kaſtede Lyden tilbage imod Skoven, og Ecchoet gjentog ſagte, men tydeligt: „Yndige Ro!"

— „Hvor det er ſmukt," ſagde Lotte.. „O, ſyng de følgende Vers."

— „Der er ikke flere," ſagde Ludvig. „Det er et Impromptu, baade dette Vers og Melodien, ſom engang er bleven til paa en Skovtour af tre lyſtige Studenter. De havde ikke Raad til flere Vers."

— „Jeg troer, at jeg kan huſke et Vers endnu," ſagde Albert. „Naar de Andre ville accompagnere mig med Melodien og tage Ordene i Omqvædet, ſkal det nok gaae."

Og han ſang høit og jublende:

„Duftende Eng! Kornrige Vang!
Rigdommens Bæld af Jorden udſprang.
Fliden er lønnet og glade vi reiſe
Stakke, ſom kneiſe
Med rundelig Høſt.
Duftende Eng! Kornrige Vang!

Mosgroede Tag! Landlige Bo!
Arne for Fred, for Haab og for Tro!
Venlige Genier ſtedſe Dig ſkærme,
Kummer ei nærme
Sig kjærlige Hjem!
Mosgroede Tag! Landlige Bo!" —

Efterat Ecchoet havde gjentaget: „Landlige Bo!" bleve de Alle ſtaaende i dyb Tausheb, ſom om de endnu ventede en fjern Efterklang, medens Blikkene vendte ſig til Vaaningshuſet, hvis mosgroede Tag i nogen Fraſtand

tittede frem imellem Træerne, som om det nysgjerrigt lyttede til Alberts Sang. Derpaa sagde Ludvig: „Jeg tør dse paa, at han selv har gjort de to sidste Vers paa staaende Fod, dem har jeg sgu aldrig hørt før.“

— „Fanden heller!“ sagde Onkelen. „Ja, oprigtig talt har jeg nok havt ham mistænkt for, at være et Stykke af en Poet. Slog det til, Herr Ven? Har De selv lavet Sangen?“

Albert svarede ikke. Caroline løb efter en broget, sjelden Sommerfugl. Da Lotte vendte sig om, nynnede hun halvhøit: „Arne for Fred, for Haab og for Tro,“ og sagde til Hanne: „Det er sande Ord om vort Huus. Gud være lovet derfor.“ Og derpaa rækkede hun Albert Haanden.

Den almindelige Samtale kom efterhaanden i Gang igjen, man fortsatte Touren, og der blev sagt Farvel til Hanne ved Præstegaarden. Paa Hjemveien gik Lotte lidt bag efter de Andre, Albert nærmede sig hende og sagde: „Nu De! De skylder os endnu Deres Tribut til Aftenens Poesi. Det maa De indløse.“

Han sagde disse Ord sagte, thi han var ikke ganske uden Frygt for Udfaldet. Det vilde have smertet ham, hvis Lotte havde vægret sig, og det vilde have været ham endnu ubehageligere, hvis hun Intet havde havt at fremføre. Men Ingen af Delene var Tilfældet.

— „Saa vil jeg give Dem et lille Digt*), som jeg i dette Øieblik gik og tænkte paa. Det er ikke mere nyt, men det er dog heller ikke forslidt. Det gjelder egentlig kun een Gang om Aaret, nemlig den een og

*) Sonet-Kalender af J. M. Thiele. 1817.

tyvende Juni, da Dag og Nat ſmelte ſammen. Men De maae hjelpe mig dermed."

— „Det er mig umuligt, jeg kjender det ikke."

— „De maa ſige mig det mythologiſke Navn paa Morgenrøden, thi det er jeg ikke ganſke ſikker paa."

— „Er det Eos?"

— „Ja! Og Natten er jo hendes Fader og Dagen hendes Moder, ikke ſandt? Nu ſkal De høre Digtet. Og De ſkal ſee, at jeg ogſaa holder mig til Øieblikkets Situation.

Den klare Himmel Eos monne føde
I Kjærlighed med Nattens ſorte Bue;
Men Fad'ren hader Pigens Elſkovslue
Til Dagens Søn, den dunkle Aftenrøde.

Derfor han altid hindrer deres Møde,
Og vil en evig Elſkov underkue,
Mens Mod'ren hver Nat ſørger i ſin Stue
Fordi at Datt'ren græmmer ſig tildøde.

I Juni er ei Faderen tilſtede,
Da bringer Moderen de To tilſammen,
Og Kys i Kys paa deres Læber gløde.

Og Minderne af Kysſets hede Flammen
Hver Morgen man, ihvor man end vil træde,
Kan finde blusſende ſom Roſer røde." —

Lotte blusſede ſelv ſom en Roſe i dette Øieblik, og hendes Stemme ſkjælvede en ganſke lille Smule. Albert havde den ſtørſte Lyſt til at ſpille Aftenrødens Rolle, og falde hende om Halſen. Foran dem laae den klare Himmel med ſine deilige Farvetoner, lige fra det

dunkle Blaae til det Røde, som smeltede sammen med det Hvidgule, der bebudede den skinsyge Fabers, Solens, Komme. Den vidtstrakte Hede, som laae for dem, uforstyrret af nogen Gjenstand, aabnede Øiet den frie Udsigt til det himmelske Stevnemøde, den var i dette Øieblik ubeskrivelig smuk. De to tause Vandrende, som Begge tænkte paa Digterens Ord, søgte med Øinene Kysses hede Flammen. Albert aabnede Læberne for at bryde Tausheden, hans Hjerte var for fuldt, til at han kunde tie.

Da vendte Onkelen sig om i det Samme, og sagde: „Lotte, hvor mange Kalve har den hjelmede Ko givet os, og hvor mange den lavbenede Sorte."

— „Den Hjelmede har givet tre og den Lavbenede to; men den ene af den Hjelmedes døde strax efter at den var født, saa at vi nu akkurat have lige mange af hver," sagde Lotte hurtig og bestemt, og med en Stemme, som om hun aldrig havde tænkt paa Andet end paa Køer og Kalve.

Albert trak Veiret dybt og taug. Lotte saae afvexlende ud i Aftenrøden og besvarede de landoeconomiske Spørgsmaal, den begyndte Samtale gav Anledning til, endogsaa uden at de egentlig vare henvendte til hende.

Da de vare komne gjennem Haven og stode tæt ved Havedøren, sagde Albert halv høit og næsten gnavent: „Sværmer De for Køer og Kalve?"

— „Sværmer for Køer og Kalve?" gjentog Lotte smilende. „Nei. Men jeg interesserer mig for, hvad jeg har med at gjøre, ellers vilde det nok gaae daarligt her paa Gaarden, hvor Enhver har Sit at passe. Min Fader er ikke nogen rig Mand, og hans Døttre maae derfor tage fat og bestille Noget. Det ligger i det Hele

taget ikke i min Natur at sværme, dertil er jeg for prosaisk, som De nok har mærket. God Nat, og sov vel!"

Han bed sig i Læben. Familien skiltes ad, og Hver gik til Sit. Albert blev staaende i sit Vindue, og saae ud i den smukke Aften. Han gjentog i Tankerne:

„Og Minderne af Kysets hede Flammen
Hver Morgen man, ihvor man end vil træde,
Han finde blussende som Roser røde . . .

Hun sværmer ikke . . . . det er imod hendes Natur . . . . dertil er hun for prosaisk . . . som jeg nok har mærket . . . Jeg fortjente et saadant Svar . . . . det er ikke mere end jeg ærlig havde fortjent . . . men hvad maatte hun tænke om mig?"

Ludvig var ifærd med at trække sine Støvler af. „Ikke sandt," sagde han, som om han kunde sætte sig ind i Alberts Tankegang, „Lotte kunde blive en fix Kone? Hvad?"

Men inden Albert kunde finde paa et Svar, udbrød han: „Det er et Fandens stort Gab, de jydske Støvleknægte har, det er ordentlig et Slid, at faae Støvlerne af. Gaa nu i Seng, Du! Det er saa forbandet uselskabeligt, at Du altid skal være vaagen, naar Andre sove."

Albert blev staaende i Vinduet. Det var saa stille og saa smukt, al Støi var ophørt, i lang Afstand brændte endnu hist og her Resterne af et Sanct-Hans-Aftens Blus, som en halvudslukket Glød. En enkelt Fugl begyndte at qviddre, men sagte og afbrudt, den var aabenbart kommen for tidligt op, og havde endnu ikke faaet sin Hals sat i Lave. Da trængte enkelte Toner til den

Lyttendes Øre, de antoge efterhaanden en sammensat Følgerække, og han hørte tydelig enkelte Stopher nynnes af hans egen Sang, som en hurtig og tro Hukommelse havde opfattet:

„Duftende Eng! Kornrige Vang! . . .
Arne for Fred, for Haab og for Tro! . . .
. . . Yndige Ro!“ —

Det kunde ikke være Andre end Lotte. Men hendes Stemme forekom ham saa fremmed, saa smeltende.

I det Samme stak Ludvig, som allerede var kommen i Seng, Hovedet frem af Omhænget, og raabte himmelhøit paa hans Navn, som om han var langt borte, for at meddele ham en ligegyldig Bemærkning. Albert foer op, og lukkede hurtig Vinduet. —

Da de to Venner den følgende Dag slentrede gjennem Skoven, kom de til at tale om dens Friskhed og Skjønhed. Albert sagde: „Naturen tilbyder os dog en af de skjønneste og reneste Nydelser. Jeg veed ikke, om jeg skal sætte Naturen eller Kjærligheden øverst . . . Jeg troer Naturen, den er reen, rolig, uden Lidenskab.“

— „Al den Kjærlighedssnak vil mig ikke rigtig i Hovedet,“ sagde Ludvig. „At man skulde blive som beruset deraf, saa at man hverken kunde sandse eller samle . . . det maatte jo være Galskab, som man helst maatte bede sig fri for.“

Midt imellem de simple Skovtræer stod et ungt, rankt Acacietræ, som hævede sig op blandt de lave Buske, der omgave det. Albert betragtede det nogle Øieblik, derpaa sagde han: „Hvor er det nu kommet til at staae her? Skulde man ikke troe, at en himmelsendt

fremmed Fugl fra et bedre Klima havde ført Frøet med i sit Næb, og ladet det falde her, for at det opvoxende Træ engang kunde forplante en ædlere Slægt til disse raae Egne . . . Saadan seer man undertiden et Menneske staae ligesom isoleret blandt sine Omgivelser, ligesom af en høiere Art. Dets Nærværelse virker paa Alt, hvad der kommer det nær, som en forædlende Kraft, dets blotte Tilstedeværelse er en Lykke. Skulde man da ikke sige, at det er en god Fee, der har ført det hid . . . og skulde det ikke være til Velsignelse."

— „Du tænker paa Lotte," sagde Ludvig. Og det forbausede næsten Albert, at hans Ven traf hans Tankegang saa bestemt. Var det ham behageligt eller ubehageligt, at Ludvig ogsaa havde opfattet Lotte bedre, end det hidtil havde anet ham? Det kunde han ikke blive enig med sig selv om. —

Et Par Dage efter kom der Breve fra Kjøbenhavn. Et af dem meldte, at det Contor, Ludvig havde arbeidet i, skulde gaae ind, ifølge en Omorganisation af Collegiet. Denne Forandring vilde strax blive foretaget, derfor maatte den Beretning, han skulde affatte, snarest muligt indsendes, han selv derimod kunde gjerne blive borte for det Første, indtil det var bestemt, hvor han for Fremtiden skulde ansættes. Alberts Permission var endnu ikke ganske udløben, men Sygdom blandt Personalet i hans Contor gjorde hans Tilbagekomst nødvendig, og man bad ham tiltræde Hjemreisen til Kjøbenhavn snarest muligt. Ludvigs Beretning var der imidlertid neppe begyndt paa, thi han havde været doven, ja, han havde endogsaa opsat at reqvirere nogle Oplysninger, han skulde have fra Embedsmænd i Nærheden; uden disse kunde Beretningen ikke fuldendes, og det vilde medtage nogen

Tid at indhente dem. Man talte derom ved Frokostbordet, og det blev i Familieraadet endelig bestemt, ved Onkelens afgjørende Stemme, at Albert skulde reise samme Eftermiddag, siden hans Ophold nu engang ikke kunde forlænges, men at Ludvig skulde blive i det Mindste en Maanedstid endnu, indtil Beretningen var fuldført. Kunde det saa lade sig gjøre, skulde Albert komme over igjen og afhente ham, „thi de vilde dog gjerne see ham hos dem igjen", sagde Onkelen, og Lotte tilføiede venligt: „Ja, ret gjerne; men det tvivler Hagen vist ikke om. Lov os, at De vil komme snart igjen."

Albert var bleven lidt qvalm om Hjertet ved disse Ord, Ludvig gjorde Indvendinger, han var som et forkjælet Barn, der ikke kan finde sig i at forlades af sin Amme. Og havde hans forlængede Ophold ikke været en ligefrem Nødvendighed, havde han heller ikke fundet sig deri, han gnavede høit og lydeligt, og ærgrede sig over, at han havde opsat hvad han for længe siden havde kunnet udføre. „Thi jeg har jo ikke havt det Mindste at forsømme dermed," sagde han, „ikke det Allermindste. Jeg veed sgu heller ikke hvordan det er gaaet mig. Tiden er bleven borte, uden at jeg egentlig har havt allermindste . . . Gavn af den." — Han var ikke meget langt fra at have sagt: „Fornøielse", men rettede sig dog itide.

Lotte mærkede det, hun loe ganske høit. Og det var Albert kjært, at hun ikke følte sig i mindste Maade stødt over Ludvigs Bemærkning. —

De sidste Timer foregik med Tilberedelser til Afreisen, derpaa spiste man til Middag, og Alberts Skaal blev drukket paa en snarlig Gjenkomst. Kaffen blev nydt

tidligere end sædvanligt, hvorpaa Albert endnu engang i Hast løb rundt til alle de Steder, han havde faaet kjære, og skjenkede dem et Afskedsblik. Tilfældet førte Caroline paa hans Vei, og hun ledsagede ham. Han vilde have givet Noget til, at det havde været Lotte, men hende mødte de ikke. Caroline gjorde den Bemærkning, at alle hans Favoritsteder ogsaa vare Lottes.

Da han kom tilbage, holdt Vognen allerede for Døren, den skulde kjøre ham den milelange Vei til Indskibningsstedet, hvorfra han skulde afgaae med Dampskibet til Kjøbenhavn; det var en lang Reise, som ikke kunde tilendebringes paa een Dag, og Hestene maatte ikke overanstrenges, sagde Onkelen. Afskeden gik derfor hurtigere, end han havde ventet, og han sad paa Vognen, uden at have faaet sagt særskilt Farvel til Andre end til — Trude, som han havde mødt i Gangen, som havde modtaget alle hans Hjertesudgydelser, og som til Gjengjeld havde været rørt ved at sige ham Farvel. Endnu engang rakte han Haanden til Enhver især, modtog deres venlige Haandtryk og Levvel, derpaa sagde Onkelen: „Lars, kjør!" og Vognen rullede ud af Gaarden. Da han saae sig om ved Omdreiningen, var han omringet af smilende, venlige Ansigter; da han et Øieblik efter vendte Hovedet tilbage, for at give dem den sidste Afskedshilsen — vare de Alle forsvundne i Huset, Gaarden var tom, og han satte Huen, som han allerede havde taget af, idet han vendte sig i Sædet, haardt fast paa Hovedet." —

Det er en veemodig Følelse, der griber os ved en Afsked, og ikke mindst naar vi tage Afsked med den smukke Natur og det landlige Ophold, og dets Frihed og Fortrolighed, for at drage til Bylivets tungere Luft og

snevrere Former. Albert følte alt dette tilfulde, — og maaskee endnu noget Mere, som han ikke ret gjorde sig Rede for, men som dog stemte hans Bryst til en blid Veemod. Han var saa ene, uagtet han havde saa mange Erindringer.

Da Vognen endelig kom igjennem Skoven, til det Sted, hvor han første Gang havde seet Gaarden hiin Aften, da han kom hertil, lod han Kudsken holde, for endnu engang at betragte denne venlige Udsigt. Hvor klart og smilende laae ikke Vaaningshuset nu for ham, i Skyggen af de høie Kastanietræer, som hvælvede deres store Kroner over det mosgroede Tag. Uagtet Afstanden, kunde han tydelig see Gardinerne i de aabne Vinduer. Et Vindtræk førte et af dem ud af Karmen, det slagrede ham vinkende imøde, som om det vilde kalde ham tilbage, — eller tilvinke ham at paaskynde sin Reise. Den sidste Conjektur forekom ham at være den rimeligste, siden han ikke saae et Menneske, der tog Deel i denne Hilsen, — og før opholdt man sig dog saa ofte paa denne kølige, skyggefulde Plads foran Huset, hvorfra man kunde see Skovveien og iagttage den sparsomme Færdsel, naar en Vogn, som havde bragt Korn til Møllen, kom tilbage igjen og havde Aviserne og maaskee Breve med, eller naar en af Nabopræsterne kom i Besøg til Middag. Og nu var der ikke en Eneste.

Albert saae sig om, han følte en barnagtig Trang til at give sit Hjerte Luft, men han stammede sig for Kudsken. Derfor sagde han: „Mon her er Ecco?"

— „Det veed jeg saa Skam ikke," svarede Lars.

Uden at sige Mere, istemmede Albert syngende:

„Mosgroede Tag! Landlige Bo!
Arne for Fred, for Haab og for Tro!
Venlige Genier skulle Dig skærme,
Kummer ei nærme
Sig kjærlige Hjem!
Mosgroede Tag! Landlige Bo!"

Til hans store Overraskelse var her virkelig et Ecchо, og et smukt og melodisk, thi det gjentog fleerstemmigt og fuldstændigt ikke langt fra ham: „Mosgroede Tag! Landlige Bo!" — Og neppe vare de sidste Toner forstummede, før det hele Selskab, Onkelen, Lotte, Caroline og Ludvig traadte frem af en Skovsti. Efter Lottes Forslag havde de hurtig begivet sig ad Stien, som stød en kort Gjenvei, medens han kjørte den lange, bugtede Vei gjennem Skoven, og vare komne paa samme Tid som han, for at sige ham deres sidste Farvel. Albert sprang hurtig af Vognen, denne lille Overraskelse havde pludselig og fuldstændig forjaget hans Mismodighed, under Spøg og Latter vandrede de Alle tilfods gjennem den skyggefulde Skov, og da de naaede Sandgraven ved Kæmpehøien, og sagde ham det sidste Farvel, havde han faaet Tid til at sige nogle venlige Ord til Hver især, og ikke de færreste til Lotte, som til Gjengjeld havde sagt ham, at hun vilde savne ham; thi det forekom hende, at han for det meste forstod en halvqvædet Vise, og ikke skulde have Alting saa plat og prosaisk, som de Andre.

Albert trykkede hendes Haand og var glad. „Farvel, farvel!" raabte de Alle, og da han var kommen bag Bakken og ikke mere kunde see dem, maatte han lee

ved at høre Onkelen raabe med sin Stentorrøst: „Farvel, Sentimentalicus!“ og det saa høit, at det gav Gjenlyd langt inde i Skoven. Han kunde ikkun raabe halv saa høit, og hans sidste Farvel — gav ingen Gjenlyd. —

I de første Dage efter Alberts Afreise var Ludvig lidt mismodig, han savnede sin Ven, som han ikke var vant til at være skilt fra; man lod ham skjøtte sig selv, han tilbragte den største Deel af Dagen med at arbeide paa den tidtomtalte Beretning, som han straxt tog fat paa, og saaledes naaede han over denne Tid og vænnede sig til Skilsmissen. Mennesket er jo et Vanedyr.

Skilsmissen gjorde ham forresten elskværdigere; hans Charakteer fik oftere Leilighed til at vise sig som den var, velvillig, redelig, genereux; man kunde ikke Andet, end holde af ham, som holdt af alle Mennesker og var venlig mod Alle; man maatte paaskjønne dette livlige Humeur, som altid var eens, denne Fordringsløsheb, som er saa behagelig i de daglige Forhold, og for en Deel erstatter Savnet af den pikantere Omgang. Han sluttede sig nærmere til Familien, deeltog i dens Beskæftigelser og Adspredelser, var munter og oprømt, og tilsidst hentede Trude ham altid, naar Noget skulde foretages i Fælledsskab. Disse smaa huslige Beskæftigelser havde en egen Tillokkelse for ham. Saa gik han i Marken med Onkelen, eller hjalp ham at opmaale og inddele Jorderne til en projecteret Forandring. Om Middagen roste Onkelen ham for hans Indsigter i Landvæsenet, han meente at han kunde blive en flink Landmand, han skulde tænke paa at kjøbe sig en Gaard, hellere end at gaae og trælle i Contoret.

— „Nei, Onkel, jeg vil være Kjøbmand, som min

Fader var før mig, og oprette det gamle, agtede Firma igjen. Men det tænker jeg ikke paa nu, naar jeg engang faaer Arven efter Tante Gjertrud, saa kan det lade sig gjøre. Men det har Tid, thi hun kan leve mange Aar endnu, . . . og det skulde ret glæde mig," tilføiede han. Han hyklede for Lottes Skyld, og hun smiilte fornøiet hen til Trude, som nikkede med Hovedet.

En anden Gang faldt Talen paa hans Afskedigelse af Contoret, som kunde blive mulig. „Det skulde være mig aller kjærest," sagde Ludvig, „thi saa maatte de give mig min Gage i Pension, det var altid saa Meget tjent."

— „Fy, Ludvig," sagde Lotte, „vilde Du virkelig tage Penge af Staten, uden at bestille Noget derfor, i en ung Alder, da Du kan forsørge Dig selv? Vilde Du virkelig det?"

— „Ja, hvorfor skulde jeg ikke tage hvad jeg kunde faae? Hvorfor skulde jeg skjenke Staten Noget?"

— „Fordi de Penge kunde anvendes bedre, kunde lindre mange Klager og befordre megen Nytte, fordi man skal være uegennyttig og stolt, som det sømmer sig en Mand, og ikke tage imod Almisse."

Ludvig blev lidt undseelig, og sagde: „Og naar jeg nu anvendte denne Sum til at gjøre Godt med, til at give dem, der havde Trang dertil, og til at befordre hvad jeg erkjendte for rigtigt, og som jeg ellers ikke kunde understøtte? Var det saa at tage Almisse? Hvad da?"

Nu var Raden til Lotte at blive undseelig. Hun rakte ham rødmende Haanden til Forsoning, hun troede at have fornærmet ham og at have miskjendt hans ædle Hensigt.

Ludvig tænkte: „Det slap jeg fra. Man maa vogte sig bandsat med hvad man siger til overspændte Folk. Hun er ellers en fornuftig, fix Pige, det er kun saadanne enkelte Ideer, hun har.“ —

Maaneden var næsten forløben, Beretningen var næsten færdig. Der kom Brev fra Albert, han meente, at han maaskee nok kunde erholde en kort Permission til at komme over til Jylland og hente Ludvig hjem. „Man har i det Mindste ikke afslaaet mig det,“ skrev han, „og man indseer, at man skylder mig det, eftersom jeg af bare, pure Pligtfølelse kom hjem og lod den sidste Rest af min Permission i Stikken, som et Offer paa Bureaukratiets Alter. Og det forekommer mig, at jeg maa derover igjen. Du vil lee af mig, men det er mig bestandig som om jeg havde glemt Noget derovre, jeg skulde hente hjem, men ikke kunde mindes hvad var. Og det har jeg jo ogsaa, eftersom og saasom jeg har Dig, min Ven, derovre, og nu veed jeg jo hvad det er, jeg skal hente. Men før om en Maanedstid skeer det ikke; Du bliver vel sagtens derovre saa længe, thi her er nu Intet for Dig at bestille. Beretningen lader det ikke engang til, at det nu har Hastværk med. Altsaa, à revoir i Jylland. Det er sandt, inden jeg glemmer det, din kjære Tante er meget slet, og man venter ikke, at hun gaaer det igjennen. Men tal ikke altfor tilfreds derom, thi derovre spaser man ikke med Begravelser, ikke engang med gamle Tanters.“

„Det skal jeg nok selv passe,“ tænkte Ludvig mut, idet han kastede Brevet paa Bordet foran sig, og saae mismodig ud i Dagligstuen.

— „Har Du faaet ubehagelige Efterretninger?“ spurgte Lotte deeltagende. „Du seer saa mismodig ud.

Om Forladelse, hvis jeg er indiscret," tilføiede hun rødmende, „det foer mig saadan ud af Munden, jeg tænkte egentlig ikke paa, at det jo ikke kommer mig ved."

Ludvig saae op, og antog et af de melancholske Smiil, Mandfolk meget ofte have paa rede Haand, som en af deres bedste Schatteringer. Tante Gjertrud er meget syg," sagde han halvhøit, thi han skammede sig næsten en lille Smule ved denne Bedrøvelse, der ikke kom inden for hans Tænder. Men han indsaae nok, at den tog sig ganske godt ud, og tilføiede derfor: „Jeg er meget bange for, at hun ikke gaaer det igjennem. Dog saa længe der er Liv, er der Haab."

Lotte lagde deeltagende sin Haand paa hans Arm og sagde: „Vi skulle hjelpe Dig at bære din Sorg. Men vi ville dele dit Haab, og sætte vor Lid til Gud."

Skamfuld stod han op, mumlede nogle Ord om hendes gode Hjerte og gik ud af Stuen. Om Alberts Hilsener, baade de generelle og de specielle, og om hans mulige Komme sagde han ikke et Ord, — han glemte det maaskee.

— „Stakkels Ludvig, han er saa bedrøvet derover," sagde Lotte senere, efterat hun havde fortalt sin Fader om Tante Gjertruds sandsynlige Bortgang. „Han kunde næsten ikke tale for Bevægelse."

— „Aa, Fanden," sagde Faderen, „det tager han sig vel ikke nærmere, han arver hende jo."

— „Fy, Fader, at tale saaledes! Og det mener Du jo heller ikke, hvorfor skulde saa Ludvig tænke saaledes?"

— „Jeg holder mig til hans egne Ord," sagde hendes Fader, idet han gik ud af Stuen.

— „Og jeg til hans Hjerte," tænkte Lotte, men hun sagde det ikke. —

En Dag, midt i August, havde Ludvig omsider endt den tidtomtalte Beretning, som tilsidst kedede ham ganske særdeles. Han lod Øiet endnu engang løbe over de mange tætbeskrevne Sider, lukkede Heftet sammen, og gik ud af sit Værelse i det bedste Humeur af Verden. Saa tilfreds havde han ikke længe følt sig, det forekom ham, som om dette maatte blive hans sidste Collegiearbeide, som om Budskabet om Tante Gjertruds salige Afgang snart maatte forløse ham fra denne Plage, og aabne ham en smilende Udsigt til en Fremtid efter hans Ønske. Og jo vissere han troede at være paa, at Tanten snart maatte opnaae Himmeriges Lyksalighed, jo mere fornøiet følte han sig.

Havestuen var tom, han trængte til Mennesker, som kunde dele hans tilfredse Stemning, og meente, at han maatte finde dem i Haven.

Efter forgjeves at have søgt paa Kryds og paatvers, førte hans Been ham om ad en Sidegang til en af Udkanterne af Haven; han havde selv ingen Favoritpladser i Haven, ethvert Sted, hvor der var en Bænk og Skygge, naar han var træt og varm, var ham det kjæreste, og det faldt ham ikke ind, at de Andre kunde have saadanne, og hvordan de da maatte være beskafne, og hvor de maatte søges.

Lykken var imidlertid med ham. Ved Enden af en lille Gang, hvor han aldrig før havde været, opdagede han et skjult Sted, under nogle blomstrende Buske hvor der stod en Bænk, ikke større end at To i det Høieste kunde finde Plads paa den. Næsten dækket af de nedhængende Grene sad Lotte og strikkede, med en Bog paa

Skjødet, hvori hun ufravendt læste. Hun lod til at være saa fordybet i sin Lecture, og Stedet var valgt saa eensomt, at han uvilkaarlig standsede, thi det faldt ham ind, at hun maaskee ikke gjerne vilde forstyrres.

Det var Lotte, og dog forekom hun ham næsten fremmed, det var ikke hendes fornøiede livlige Ansigt og de smilende Øine, som altid maatte fremkalde et Smiil til Gjengjeld. Der var en saa blid Ro og klar Fred udbredt over hendes Træk, som rundede sig i en næsten barnlig Fylde, det var saa tydeligt, at her havde ingen Lidenskab nogensinde raset, dette Aasyn var et Speil for et reent Hjerte, denne næsten Veemod aandende Mund kunde ikke udtale et haardt Ord eller en uædel Tanke. Øinene vare nedslagne, og gave Ansigtet Udtrykket af den barnlige Uskyldigheds slumrende Fred. Dette Billede greb Ludvig mægtigt, han kunde ikke rive sig løs fra Beskuelsen. Hvorledes hang dette sammen, thi Lotte var jo slet ikke nogen Skjønhed, hvad var da dette for Kogleri? —

Imidlertid kom Lotte tilende med Siden, hvor langsomt og eftertænksomt hun end læste, saa at Strikningen tilsidst ganske gik i Staa og Strikketøiet sank ned i Skjødet ved Siden af Bogen. Hun gjorde en Bevægelse for at vende Bladet og saa i det Samme uvilkaarlig op. Da hun fik Øie paa Ludvig, rødmede hun stærkt, hun havde troet sig saa ganske alene; ogsaa han var forlegen, ved at blive greben i at belure hende.

— „Jeg var bange for at forstyrre Dig," sagde han. „Jeg saae, at Du læste."

— „Ja," var Lottes korte Svar. Hendes Tanker

vare endnu saa meget ved Bogen, at hun ikke strax kunde vende tilbage til den ydre Verden.

— „Jeg forstyrrer Dig, kan jeg mærke."

— „Det er det Samme, jeg kan læse Resten en anden Gang. Det er desuden ikke noget Nyt, her læse vi sjeldent Andet end Gammelt, som vi kjende i Forveien. Det er saa vanskeligt at faae Bøger her i denne Egn, hvor skulde vi faae dem fra. Vi har nogle fra min Moders Tid, som ere gode, og Fader siger bestandig, at det er bedre at læse gamle Bøger, som man veed ere gode, end nye, som maaskee ikke duer. Men derfor ere vi ogsaa temmelig forsømte."

Ludvig betragtede hende ufravendt. Det lod til at denne tause Stirren generede Lotte, hun blev atter rød i Hovedet, rykkede lidt tilside paa Bænken og sagde: „Vil Du ikke sidde . . . her er Plads til To."

— „Hvad er det, Du læser saa andægtig i?" spurgte Ludvig, idet han satte sig.

— „Det er den gamle Hagbarth og Signe."

— „Saa gammel som den er, kjender jeg den dog ikke."

— „Hvad for Noget? Kjender Du den ikke? Oehlenschlägers Hagbarth og Signe? Men saa er Du jo endnu mere forsømt, end jeg," sagde hun leende.

— „Jeg har vel sagtens læst den engang, men glemt den igjen," sagde Ludvig, for nogenlunde at redde sin literaire Honneur.

— „Aa, Sligt glemmer man ikke, naar man engang har kjendt det. Jeg kan den næsten udenad . . . men alligevel læser jeg den bestandig med ny Glæde."

— „Saa bliv ved at læse . . . og lad mig høre

til . . . da er jeg vis paa, at jeg ikke vil glemme det igjen."

— „Nu bliver Du galant," sagde Lotte, og lo. „Troer Du, at det klæder Dig?"

— „Nei, for Alvor. Gjør mig den Tjeneste, lille Lotte. Lad mig ikke afbryde Dig, men bliv ved hvor Du slap."

Lotte gjorde Indvendinger, hun læste nødig høit for Andre, end sin Fader og Caroline og Præstens Hanne; hun sagde, at hun læste kun enkelte Brudstykker hist og her, ligesom det kunde falde sig, og ikke hele Bogen igjennem fra Ende til anden.

— „Saa læs da ogsaa et Brudstykke for mig," vedblev Ludvig bønligt, „siig ikke nei dertil. Mit hele Ophold her er jo et Brudstykke af mit Liv, lad mig tage dette Fragment med i Samlingen af mine fragmentariske Erindringer, til jeg engang bliver gammel. Tjen mig nu deri . . . og vær ikke saa . . . snerpet, havde jeg nær sagt."

— „Det var det Sidste jeg vilde være," sagde Lotte, og tilsøiede med comisk Pathos: „før døe, eller i det Mindste før læse høit. Men saa skal Du see hen i Haven, thi det generer mig at vide, at Nogen sidder og seer paa mig. Du kan see derhen paa Bistaderne og Blomsterne, de ere nok værd at see paa."

Og hun tog Bogen og læste, medens Ludvig rettede sig efter hendes Villie og saae hen paa Blomsterne; men det varede ikke længe, thi snart stjal han uformærkt sine Blik fra dem og rykkede sig saa langt tilbage paa Bænken, at han kunde betragte Lottes Profil, uden at hun mærkede det.

Lotte læste, i Begyndelsen frygtsomt, men snart henrev Indholdet hende, hun glemte næsten, at hun havde en Tilhører, og de smukke Ord havde en fortrinlig Tolk i hendes simple, naturlige og følelsesfulde Foredrag. Det syntes Ludvig, som om han aldrig nogensinde havde hørt saa smukke Vers, som om han aldrig nogensinde, ikke engang paa Skuepladsen, havde hørt en Elskerindes Rolle udført med saa megen Ynde, som den der laae i Lottes Stemme ved Signes Replikker. Efterhaanden blev imidlertid hans Opmærksomhed vendt fra Tragedien hen paa hende, som foredrog den, og i samme Grad som Lotte glemte ham over Hagbarth, saa at han tilsidst næsten ikke mere var til for hende, i samme Grad glemte han Signe for Lotte, som først gled ind i Signes Person og snart fortrængte hende saa aldeles, at han kun tænkte paa Lotte til den smukke, rhytmiske Melodi af hendes Stemme. Det var næsten i en drømmende Tilstand han befandt sig, og denne Tilstand varede længe, thi Lotte læste den ene Side efter den anden uden Afbrydelse. Han befandt sig i samme Forfatning som et Menneske, der er slumret ind under en eensformig Støi, hvilken bliver en Deel af Søvnen og væver sig saaledes ind i den Slumrendes drømmeagtige Bevidsthed, at Slummeren ophører med den monotone Lyd, ligesom omvendt en Støi ellers vækker en Sovende, som er slumret ind i Stilhed. Da Lotte standsede et Øieblik, vækkedes han og foer op som af Søvne, og da hun sagde: „Ikke sandt? er det ikke deiligt?“ — var han saa langt borte fra Hagbarth og Signe med sine Tanker, at han ikke var istand til at svare et eneste Ord.

— „Men jeg troer virkelig, at jeg har læst Dig i

Søvn," sagde Lotte smilende. Nu var ogsaa hun vendt tilbage til Virkeligheden, fra Digtningens Land.

— „Hvor kan Du tro" . . .

— „Negt det kun ikke, Du har sovet. Hvor var det vel, at vi slap? Mellem hvem var den sidste Scene?"

— „Den sidste Scene? Det var jo" . . .

— „Kan Du see, at Du har sovet, min kjære Herr Fætter."

— „Nei, Lotte, sovet har jeg ikke. Men ikke desto mindre har jeg rigtignok ikke hørt et Ord af det Sidste, Du har læst. Sovet har jeg ikke, men alligevel har jeg drømt, længe og deiligt. Jeg har drømt om Lykke og Salighed, og i min Drøm har jeg kun tænkt paa Dig."

Lotte lukkede Bogen, og saae forbauset op; det Alvor hvormed han forsvarede sig imod hendes spøgefulde Bebyldning, bragte Blodet til at strømme til hendes Kinder. Inden hun kunde finde paa Noget at sige, som kunde ende denne Samtale, der paa en besynderlig Maade begyndte at ængste hende, hun vidste ikke selv hvorfor, greb Ludvig hendes Haand, og ligesom om Digterens Ord, selv de, han ikke havde hørt, havde begeistret ham og givet ham en Fylde af Tanker og en Rigdom af Ord, som han ingensinde før havde været i Besiddelse af, rev hans Tales Strøm ham med uimodstaaelig Kraft med sig, og den overvældede ogsaa hans undseelige Tilhørerinde. —

En Time efter reiste de sig begge fra den hemmelighedsfulde Bænk, og da de atter saae sig om og havde Sands for Verden udenfor dem selv, forekom den dem begge at være uendelig forskjønnet.

Saaledes vandrede de Haand i Haand og tause op igjennem Haven. Da de kom ud af Buegangen ved

Havedøren, trak Lotte sin Haand sagte ud af hans, og sagde neppe hørligt: „Faber er vist i sin Stue,“ og i samme Øieblik smuttede hun gjennem Døren, og var borte, inden Ludvig, der udstrakte Armene for at omfavne hende, kunde gribe hende. Igjennem Vinduet saae han, at Lotte gik hen til Trude, der var beskæftiget med at dække Bordet i Spisestuen, tog hende om Hovedet og kyssede hende, derpaa gik hun ud af Stuen uden at sige et Ord.

Han stod et Øieblik stille og saae sig om . . . men Lotte kom ikke tilbage. Da vendte han sig hurtig, gik uden om Huset, ind over Gaarden og lige til Onkelens Værelse.

Han traf denne i sin Stue, især med at gjennemsee sine Regnskabsbøger. Ludvig var kommen saa hurtig ind, at Onkelen saae op og spurgte, da han standsede inden for Døren og saae sig om: „Søger Du Nogen? Vil Du mig Noget?“

— „Ja, jeg vilde gjerne tale med Dem,“ sagde Ludvig forlegen.

— „Kan det ikke blive til siden? Jeg sidder just og regner.“

— „Jo . . . nei . . . ikke godt . . . Jeg vilde blot bede“ . . .

— „Hvad er det da? Naa, herfrem med det? . . . bliver det ikke snart til Noget? Du sætter et Ansigt op, som Du vilde bede om Penge.“

— „Nei, Onkel . . . Men jeg vilde bede Dem om Lotte.“

— „Hvad er det for Gallimathias? Om Lotte? Snak ordentlig, saa at man kan forstaae Dig. Er Du fjantet?“

Ludvig tog Onkelens Haand, og fremførte sit Andragende med en Varme, der vidnede om hvor oprigtig han troede paa sin og Lottes Lykke.

— „Hm! hm! Og veed Lotte Noget derom?"

— „Ja, Onkel. Vi ere enige. Lotte vil forene sin Skjebne med min."

— „Saa . . .! Vil hun? . . . Det havde Gud straffe mig ikke været mere end passende, at tale til mig først derom,". sagde Onkelen lidt heftig. Han var 'en Père regnant, dem bliver der hver Dag færre af, og han kunde ikke lide, at man gik hans faderlige Autoritet forbi. „Jeg vil sige Ham, min kjære Ven, at det er et slet Exempel at begynde med. Man er ikke Fader eller Mand for Intet. Man skal vide at holde Fruentimmer i Tøile, ellers slaae de an i links Gallop. De skulle vide, at de blive styrede, at de skulle lystre Commando, og Ungdommen skal ikke troe, at den kan spille sin Mand og gaae paa sin egen Haand."

— „Kjære Onkel, giv mig Lotte til Kone, og jeg skal nok vide at styre hende," sagde Ludvig bønligt.

— „Det vil jeg ogsaa troe, jeg antager Dig for at være alvorlig og fornuftig nok dertil . . . Nei, jeg kan ikke sige Noget dertil, før jeg har talt med det ulydige Barn, og det et alvorligt Ord. Maa jeg saa bede om, at dette hele Væsen maa blive uomtalt indtil videre? Man skal dog vide, hvem der regjerer paa Gaarden."

Ludvig, der nok mærkede, at Onkelen ikke var saa slem, som han vilde gjøre sig Mine af, trykkede ham glad i Haanden. Men dette fortrød den gamle Mand, og han sagde temmelig mut: „Ingen Aarsag, min Herre. Maa jeg nu have Ro til at gjøre min Regning færdig, . . . og kom mig ikke oftere med Streger paatvers,

men vær s'god at rette sig efter hvad jeg har sagt. Og derved bliver det, Gud straffe mig."

Dermed endte denne Samtale. Ludvig gik ud i Haven, indtil der blev ringet til Middagsbordet, han vandrede op og ned i Buegangen, og trods Onkelens underlige Modtagelse, var han dog glad og lykkelig.

Lotte kom ikke til Middagsbordet, Trude sagde, at hun havde en stærk Hovedpine. Ludvig saae forskrækket til hende, men Trude smilede, trak sin Daase op af Lommen, tog sig en Priis, stak den ned igjen og smilede atter, og det antog han for gode Tegn. Onkelen var taus, han selv ligeledes, Caroline var aldrig meget talende, og da Trude havde gjort nogle Spørgsmaal om Gaardens Anliggender og kun faaet knappe Svar, taug ogsaa hun. Ganske udenfor Ordenen forlangte Onkelen sin Kaffe tidligt. Den blev ligeledes drukket i Taushed, derpaa tog han sin Hat og gik ud i Marken.

Ludvig vandrede atter op og ned i Buegangen, han vidste ikke enten han var kjøbt eller solgt, som man siger.

Langt om længe kom Onkelen hjem igjen, og gik ind i sin Stue, uden at tale til Nogen.

En halv Time efter saae Ludvig, at han gik gjennem Spisestuen . . . sandsynligviis til Lottes Værelse. Hans Hjerte bankede heftigt.

En heel Time vandrede han atter op og ned. — Da han, maaskee for halvfemsindstyvende Gang, var kommen til Havestuedøren, stod pludselig Onkelen for ham med Lotte ved Haanden; hun var bleg, og hendes Øine vare fulde af Taarer, som trillede ned ad hendes Kinder, men hun saae ikke op.

— „Der er hun," sagde Onkelen bevæget. „Tag

hende da, i Guds Navn, siden det er hendes eget Ønske. Tag hende, og gjør mig hende lykkelig . . . hun fortjener, Gud straffe mig, at blive lykkelig."

Hans Bevægelse var nær ved at beseire ham. For at vedligeholde sin Autoritet tilføiede han, med pludselig forandret Stemme: „Men tag mig hende bestemt fra Begyndelsen af, Fruentimmer maae vide, at de skulle lystre. Stramme Tøiler, Herr Svigerson. Naa, Gud velsigne Jer, Børn!"

For at skjule hvor rørt han alligevel var, vendte han sig om og gik hurtig ind i Huset, efter at have lagt deres Hænder i hinanden.

Ludvig trak Lotte sagtelig hen imod sig.

—„ O, vær god imod mig . . . og overbærende," hviskede hun neppe hørligt. „Jeg behøver saa megen Overbærelse. Og lad mig altid have en Støtte i Dig . . . altid kunne see op til Dig, som til min Herre . . . som i dette Øieblik."

Hvor naturlig var ikke denne Følelse, der ingenlunde hvilede paa Onkelens tidtnok gjentagne Anskuelser om de stramme Tøiler. Det er Qvindens høieste Lykke at kunne adlyde, det er det Største, hun tragter efter, og det Eneste, der kan tilfredsstille hende. Men hun kan kun adlyde, hvad der staaer ophøiet for hende. Og kan hun ikke adlyde . . . saa vil hun herske, men ogsaa først da . . . og det tilfredsstiller hende alligevel ikke.

Ludvig var dybt bevæget. Han tog hende i sine Arme, hun lagde sin Arm om hans Hals . . . han trykkede det første Kys paa hendes Læber, og hun gjengjeldte det.

Saaledes vare de da fuldstændigt forlovede. —

Enhver, som engang er bleven forlovet, veed hvad

man føler derved. Den, som aldrig har prøvet det, kan kun ufuldstændigt fatte det, om man end kunde beskrive denne lykkalige Tilstand nok saa nøie.

En af de første Dage efter skrev Ludvig til Albert, og meddeelte ham sin Lykke. Han skrev iblandt Andet saaledes: „Lykken er kommen pludselig, men desto høiere er den saa, fordi den ikke er bleven svækket ved Tanke-Experimenter, om den muligt kunde naaes eller ikke. En halv Time før var det ikke faldet mig ind at gjøre dette Skridt just dengang, jeg havde overhovedet ikke tænkt saaledes over det; men jeg havde følt desto mere i den sidste Tid, det er mig nu aldeles klart, da jeg har lært at forstaae mig selv fuldkommen. Og jeg er lykkelig! Jeg er vis paa, at Du er lige saa glad som jeg, min Ven, thi Du har tidligere end jeg, det tilstaaer jeg, havt et aabent Øie for Lottes store Værd; men nu troer jeg, at jeg erkjender det fuldstændigere, end Du." —

Lotte havde, efter Ludvigs Opfordring, tilføiet nogle Ord. Hun skrev blot: „Dersom jeg ikke følte mig overbeviist om, at De tænker med Venlighed paa mig for min egen Skyld, vilde jeg bede Dem om at skjenke mig for Ludvigs Skyld lidt Velvillie, for at gjøre min Lykke fuldstændig."

Inden Ludvig forseglede Brevet, tilføiede han følgende: „Postscriptum. Gjør mig den Tjeneste at sende mig med Posten en smuk, glat Guldring, atten Karats, dygtig bred, med vore Bogstaver og Datum indeni. Tag Maal efter din venstre Haands lille Finger, det vil slaae til, Du har jo temmelig tynde Fingre. Send mig ogsaa en Kasse Cigarer, det seer dog bedre ud end Pibe. Lad mig vide hvad Doctoren mener om Tante

Gjertrud. Fruentimmer kunne være morderlig seiglivede. Adieu!" —

Ludvig havde allerede været tre Uger forlovet, da det første Brev fra Albert indløb. Ringen og Cigarerne havde han sendt strax, og Ringen passede baade til Alberts og til Lottes Fingre, men ikke til nogen af Ludvigs, der alle vare for tykke; men han skulde jo heller ikke bære den. Albert sendte den med Pakkeposten, men han vilde ikke skrive, fordi den gik saa langsomt. Alligevel kom hans Brev, som sagt, først senere, med et indlagt til Lotte. Hans Lykønskning til dem Begge var smuk og hjertelig, og rørte Lotte dybt. „Hvad skriver han da?" spurgte Ludvig, og hun meddeelte ham Alberts Brev. Til Gjengjeld læste han for hende det, han havde faaet. Deri forekom følgende Sted: „Maatte Du kun fuldkomment kunne forstaae Lotte, det er mit eneste Ønske."

— „Prosit," sagde Ludvig, da han kom til dette Sted, „man er da ikke noget Barn, og pleier dog at kunne forstaae Folk. Mon han troer, Du vil tale Mesopotamisk til mig? Lidt maa han altid raisonnere, det kan han ikke lade være, saa god en Karl han for Resten er . . . men derfor ere vi lige gode Venner."

— „Forstaae mig?" udbrød Lotte forskrækket. „Min Gud, det vilde jo være frygteligt! Jeg kan ikke begribe, hvor Albert kan falde paa saa forfærdelig en Tvivl. Hvor kan han blot tænke noget saa Grueligt."

— „Han tænker det heller ikke, det er saadant et Indfald, som ingensteds har hjemme. Hør nu videre hvad han skriver, saa skal Du see, at han ikke har tænkt derved. Vi To forstaae nok hinanden, det har ingen Nød."

Og nu fuldendte han Brevet, som indeholdt en varm Beundring af Lottes Elskelighed. Ludvig foldede Brevet sammen og sagde: „Saa han troer maaskee, at jeg ikke veed Alt det . . . og mange, mange Gange mere til, som han neppe har nogen Anelse om," tilføiede han og omfavnede sin Forlovede, hvis Pande glattedes og hvis Øie atter smilede.

En ny og lykkelig Tid udfoldede sig nu for de tvende Forenede. Hvilken Rigdom indeholder ikke en qvindelig Sjæl, og hvor uudtømmeligt synes ikke det Væld af Tanker og Følelser at være, som strømmer ud i disse Samtaler mellem Forlovede, hvor Bruden næsten altid er den Givende, og Brudgommen den Modtagende. Og hvor skjønne, hvor yndige, hvor righoldige ere ikke disse Kjærlighedens Morgengaver! Hvor befrugtende er ikke den qvindelige Sjæls Blomsterstøv, som kan fremkalde en heel Vegetation af hidtil ukjendte Blomster, endogsaa i det goldeste Mandsolkehjerte, saa at Klippen bliver forvandlet til et Paradiis. Ak, og er det saa hendes Skyld, om Grunden var for haard og Varmen for svag til at frembringe mere end eet Aars Vækst, som tidligt henvisner og gaaer bort, uden at have sat Frø til en ny Blomstring? Er det da hendes Skyld, om hun, — for at bruge en forslidt Talemaade, der med al den Bitterhed, Mændene have lagt i den, dog indeholder en ubevidst Anerkjendelse — om hun gaaer i Frø . . . medens han ikke engang skyder Stilk? —

Men Dette er en af de Afveie, Tanken ufrivillig kan komme paa, og denne Betragtning er neppe her paa sit rette Sted, ville vi haabe. Thi i Ludvigs Hjerte blomstrede en riig og duftende Vegetation, med hver Dag sprang en ny Blomst ud i hans Bryst, og dette var ikke

ubevidſt, han erkjendte det og følte, hvem han ſkyldte det, og derfor ſagde han en Dag, da de ſadde paa den lille eenſomme Bænk, hvor de vare blevne forlovede: „Nu kan jeg føle i mit eget Bryſt, hvor ſande de Ord ere, ſom Du engang anførte af en gammel perſiſk Digter: at Blomſter ere Naturens ſkjønneſte Tanker i en ſynlig Form. Dengang forſtod jeg dem ikke rigtig, jeg ſaae deri kun en ſmuk Compliment til Blomſterne. Nu er det anderledes.“

Og Lotte tænkte uvilkaarlig paa Alberts Yttring i hans Brev, og hun følte en unœvnelig Glœde gjennemſtrømme hendes Hjerte. Hun tog Ludvig om Hovedet og kyſſede ham inderligt. —

Iſtedetfor at fortœlle vore Læſere vidtløftig hvorledes de gik i Haven og ſpadſerede i Buegangen, hvorledes de tænkte og talede, hvorledes de af og til kyſſedes i Eenrum, men at Lotte ikke kunde finde ſig i, at dette ſkete i Andres, ikke engang i hendes Nœrmeſtes Nœrværelſe, hvorledes de ſprang omkring i Lunden og i Skoven og legede Tagfat ſom to Børn, naar Ingen ſaae dem, men ſtille og œrbart gik langs ad Veien og igjennem Landsbyen med hinanden under Armen, — ville vi ganſke overſpringe denne Periode med dens mange afvexlende Glœder, og kun udhœve et Par Smaatrœk, ſom høre til denne Tid.

En Søndag Aften vare de Forlovede, Onkelen, Caroline og nogle Gjeſter af Nabolaget ude at ſpadſere. Hœndelſen førte dem forbi Bondebyens Legeplads, hvor Ungdommen morede ſig med allehaande Leg og Lyſtighed. Ludvig havde hele Dagen været overſtadig lyſtig, nœſten ellevild, og hans mange Spilopper havde bragt dem Alle i den muntreſte Stemning. De kunde derfor ikke gaae

denne Glædens Tumleplads forbi, uden at skjenke den deres Opmærksomhed. Som det saa ofte er Tilfældet, berørte ogsaa her Yderlighederne hverandre. Midt i Kredsen af den glade Sværm af Bondebyens livsfriske og kraftige Ungdom, der jublede i vilden Sky, stod Anledningen og Modsætningen, en alvorlig, sjæls- og legemssyg Stakkel, der syntes ikke at kunne berøres af nogen Glæde, om end al Verdens Jubel lød rundt om ham. Det var et Almisselem, som gik paa Omgang i Sognet, en halvsjantet Yngling, hvis sløve Aand, og forvoxne, krumme og skjeve Been havde foreskrevet ham fra hans Fødsel denne Løbebane, — om man ellers tør bruge dette Udtryk om et Menneske, der ikke engang er istand til at gaae. Han var saa vant fra lille Barn til at høre sig kalde afvexlende Søren Fjolle eller Søren Dandsemester, at han ikke forbandt nogen Krænkelse med disse Navne, og han havde vel egentlig heller ikke nogen klar Erkjendelse af sin Ulykke, siden han aldrig havde kjendt nogen anden Tilstand, og neppe var istand til at anstille nogen ordentlig Sammenligning mellem hans egen og Andres Stilling. Han var godmodig og stille, næsten altid i nogenlunde godt Humeur, og det var hans bedste Fornøielse at dandse for Bønderpigerne, som da alle kaldte ham deres Kjæreste; men naar han fik Brændeviin, kunde han ikke mere holde den vanskelige Ballance i Dandsen, og da blev hans af Naturen alvorlige Ansigt endnu alvorligere, og lignede endnu mere en comisk Dyremaske, og naturligviis blev Glæden hos Tilskuerne derved ikke libet forøget. Dette var netop Tilfældet paa den Søndag Aften, da vort Selskab kom forbi og standsede ved den glade Kreds, som strax aabnede sig for at give dem Plads.

Gaardens Beboere vare lige saa vante til at see Søren Dandsemester gjøre sine underlige Pas, som Byens, og naar disse loe overlydt, smilede hine. Søren, hvis Forsængelighed denne uventede Tilvæxt til hans skjønsomme Publikum høilig pirrede, anstrengte sig til det Yderste for at svare til sit Navn, men Rusen tilintetgjorde hans Bestræbelser, han kunde neppe holde sig paa de vaklende Been, og gjorde de underligste Fagter. Alle loe, og Lotte ikke mindst. Søren Dandsemester sank omsider i Knæe, dog lykkedes det ham at forhindre sit Fald. men han kunde ikke mere reise sig op igjen og vedblev derfor at hoppe som en Skade om i Kredsen, idet han alvorlig rakte Haanden frem om Hjelp. Men Alle loe og Ingen vilde formindste Glæden, ved at bringe ham ud af denne Stilling. Under denne Skadebands kom han ogsaa lige for Ludvig, og rakte atter Haanden frem. Og Ludvig greb den i overstadig Lystighed; men i Stedet for at reise ham op, hugede han selv ned mod Jorden, thi i Skadebands havde han jo sin Force, og nu begyndte en Totour langs med Jorden, hvori ingen af de Dandsende vilde give tabt, og som med hvert Skridt blev mere naragtig. Det falder af sig selv, at Tilskuerne lønnede denne Tilvæxt i deres Fornøielse med taknemmelig Jubel, de loe, saa de vare nærved at falde omkuld, og jeg tør nok sige, at Ludvig med Eet var bleven dobbelt saa populair, som han havde været i Forveien, paa Grund af hans venlige og ligefremme Adfærd.

Søren Dandsemester saae stolt om i Kredsen, og hans Øine spillede af Glæde; Ludvig loe selv, lige saa meget som alle Tilskuerne; men da hans Øine omsider faldt paa Lottes Ansigt, forstærkedes uvilkaarlig den

Rødme, som Anstrengelsen havde fremkaldt paa hans, thi Lottes Ansigt var alvorligt, næsten bedrøvet, og han troede at see tilbagetrængte Taarer under hendes Øienlaage, der vare saa tæt nedslagne, at det næsten saae ud som om de vare heelt tillukkede. I samme Øieblik standsede han sin Bøddebands og reiste sig op, idet han sagde: „Saa, nu kan det være nok med de Narrestreger," — hvorpaa han greb i Lommen og gav Søren en Daler. Denne Rundhaandethed satte Kronen paa Glæden, og da Herremandens Selskab atter bortfjernede sig, for at vedblive den afbrudte Spadseretour, ledsagedes det af et klingrende Hurra, som fornemmelig gjeldte Ludvig, og hvori Søren Dandsemester tog en saa ivrig Deel, at han næsten overskreg alle de Andre for at lægge sin Glæde for Dagen.

— „Lidt kan fornøie Børn," sagde Ludvig, og nu udspandt sig ganske naturligt en almindelig Samtale om hvorvidt den stakkels, sindssvage Søren følte sig ulykkelig eller ei, og de maatte Alle være enige om, at han tvertimod følte sig ganske lykkelig, og at navnlig denne Aften havde opfyldt hans Bryst med en inderlig Tilfredsheds Glæde, medens alle de Andre af Byens Folk kun havde følt den vilde Overgivenheds Glæde. Lotte deeltog ikke i Samtalen, hun tilføiede kun en eneste Gang den Bemærkning, at Enhver jo nok kunde vide, at Ludvig ikke havde dandset med ham for at gjøre Nar af hans ulykkelige Tilstand, hvortil Ludvig svarede: „Nei, hvor kunde det falde mig ind. Men at det skulde fornøie ham saa meget, tænkte jeg rigtignok ikke paa i det Øieblik."

Der blev nu talt om andre Ting, og man tænkte ikke mere paa Søren Dandsemester.

Men om Aftenen, da de Fremmede vare borte, og

Lotte og Ludvig vandrede op og ned i deres kjære Buegang, sagde hun: „Kjære Ludvig, lov mig, at Du aldrig gjør saadanne Løier, som Du gjorde idag. Jeg kan ikke taale at see det, det er som det skulde snøre Hjertet sammen i mit Bryst.“

Ludvig meente, at det var barnagtigt at lægge saa megen Vægt paa en ubetydelig Sag, en Spøg, som Intet betydede; men Lotte vedblev alvorlig: „For mig er Intet ubetydeligt, som angaaer Dig. Jeg vil være stolt af Dig, og jeg kan ikke taale, at Nogen leer af Dig. Imellem os selv indbyrdes, det er en anden Sag, saa kan Du sige, at det Intet har at betyde, men for Fremmede og for Egnens simple Folk skal Du ikke være Gjøgler, de maae ikke lee af Dig. Jeg vil see op til Dig, forstyr mig ikke deri, og alle Andre skal ogsaa see op til Dig. Jeg siger Dig det reent ud, at ihvor gjerne jeg end adlyder Dig, vil jeg have ondt ved at bevare denne Lydighed, naar jeg kommer til at tænke paa denne Skadebands. Og dog saae jeg kun lidt til det, thi jeg lukkede strax Øinene. Men hvergang de Andre loe, var det som om det stak mig i Hjertet. Gjør det ikke mere, min Ven, jeg beder Dig om det, baade for din egen og for min Skyld . . . om der kan gjøres denne Forskjel, thi er ikke Alt for din Skyld!“

Denne Forklaring smigrede Ludvigs Autoritet, han trykkede den Bedrøvede i sine Arme og kyssede den Skygge bort, som formørkede hendes lyse Træk. Øienlaagene hævede sig langsomt og smilende saae to klare, blaae Øine ind i hans, som om de i dette Kys havde seet et Bevis paa at være forstaaet, og et Løvte om en fremtidig Lykke gjennem Underkastelsens Salighed.

Og Lotte endte Aftenen, som hun havde begyndt den, næsten overgiven af Glæde. —

En Eftermiddag, henimod Mørkningen, vendte de to Forlovede hjem fra en Spadseretour i Skoven. Flere Gange havde de hørt Stemmer foran dem, men uden at kunne see Nogen for Buskene og den tætte Underskov. Henimod Udkanten af Skoven indhentede de imidlertid de Talende, som havde sagtnet deres Gang og endnu vare et godt Stykke fra dem. Det var en Huusmand ude fra Bondebyens Overdrev og hans Kone, de vendte hjem fra Greneſamling i Skoven, hver med sit Bundt paa Ryggen og en større Green i Haanden, hvormed de støttede deres besværlige Gang. Enten maatte de Begge være døve, eller de skjendtes, saa høit raabte de. Det Sidste var Tilfældet, de skjendtes af fuld Hals, medens de alligevel holdt Skridt midt ad Skovveien. Men pludselig standser Konen, kaster sit Bundt paa Jorden og stiller sig lige for Manden med Haanden i Siden. Han var ikke seen til at modtage denne Udfordring, han kastede ligeledes sit Grenebundt, og svingede sin Stav imod hende, hvis Veltalenhedsstrøm nu brød alle Sluser, saa at han ikke mere kunde komme til Orde; men den nødtvungne Taushed bødede han paa ved truende Gebærder, og Stokken havde allerede tre Gange været svinget imod hende, som om den med eet Slag skulde bringe hendes Tunge til at standse for evig.

— „Fy! Lad os gaae en anden Vei," sagde Lotte.

— „Lad os hellere gaae til, saa kunne vi endnu skille dem ad, ellers slaaes de."

— „Ja, sla'e! Sla'e mig, om Du tør!" hvinede Bondekonen.

— „Jeg ſla'er Dig! Jeg ſla'er Dig!“ raabte Manden. Men han iværkſatte alligevel ikke ſin Trudſel.

— „Han kan jo ſlaae hende ihjel med den Prygl,“ ſagde Ludvig. „Det kan man da ikke rolig ſee paa.“

— „Du kan troe, at det bliver kun ved Skjenderi,“ ſvarede Lotte. „Han ſlaaer hende ikke . . . naar han ikke ſeer os. Jeg kjender de Folk. Og Mandfolk ere kun drabelige, naar de have deres Publikum,“ tilføiede hun ſpøgende, „lad os derfor gaae en anden Vei. — Man ſkal heller ikke blande ſig ind mellem Ægtefolk, det er bedre at de gjøre det af mellem dem indbyrdes, ſelv om det ſkulde gaae lidt broget til derved. Kom derfor, og lad os gaae.“

Medens de talede, ſkjendtes de to Opbragte beſtandig, under de ſamme truende Gebærder, og Stokken kom altid nærmere ved Konens Hoved. Men ligeſom om hun deelte Lottes Tanker om Mandens Drabelighed, vedblev hun med ſin drillende Udfordring, ſom hun ledſagede med ogſaa at løfte ſin Stok. Nu vare begge Stokke i Luften, og de Stridende ſtode ſlagfærdige lige overfor hinanden.

— „Nei, det er for galt!“ raabte Ludvig. „Heida! Hold Fred!“

Bonden vendte Hovedet, Konen var altfor arrig til at mærke Nogen. Et Øieblik betænkte han ſig, og lod endogſaa Stokken ſynke, men da hun hævede ſin Prygl ſaa meget driſtigere imod ham, og næſten ſatte ham den lige under Næſen, løftede han atter ſit tunge Vaaben og gav hende et drøit Slag over Armen, ſaa at hun tabte Grenen under et Hyl, der lige ſaa meget blev udpreſſet af Arrigheden, ſom af Smerten. Og nu ſprang hun ind paa ham, greb ham pludſelig i Halstørklædet,

inden han kunde holde hende fra Livet, og bragte ham derved ud af Ligevægten. Han gled og faldt og tog hende med i Faldet. Der laae de Begge og tumlede.

— „Der kan Du see," sagde Lotte, „de Prygl, hun nu faaer, har Du paa din Samvittighed. Skynd Dig nu at skille dem ad."

Ludvig var allerede i fuldt Løb paa Veien hen til Valpladsen; men han naaede den ikke tidsnok til at ikke adskillige drøie Slag vare uddeelte paa begge Sider. Hans Ankomst endte øiebliklig Kampen, de Stridende reiste sig op, og da Lotte kom langsomt gaaende til, vare de i fuld Plaidering af deres Sag, de havde naturligviis Begge Ret og gjorde hinanden lige nærgaaende Bestyldninger, om den formeentlige Ødselhed, som ødelagde deres Smule Fattigdom. Ludvig anstillede et formeligt Forhør over Anledningen til den ægteskabelige Uenighed, og holdt derpaa dygtig Huus med dem, og formanede dem til Fred og Enighed. Og uagtet hans Tilhængen til Mandens Autoritet, var det dog mest Manden, hans Formaninger vare rettede til og hans Bebreidelser stilede imod, saa at omsider Konen begyndte at hæve Hovedet og kaste triumpherende Blik til sin Ægtehalvdeel, der øiensynlig skrev sig dette bag Ørene, til Afgjørelse ved første Leilighed, naar ingen Uvedkommende var tilstede, der kunde hindre ham i at betale denne Gjeld, som han atter syntes, at han var kommen i, og som først var afgjort, naar hun havde anerkjendt sin fuldstændige Underkastelse.

Lotte kjendte Bonden af Navn, og dette forøgede hans Ydmygelse. „Skamme maa I Jer, at I vil slaaes med Eders Kone," sagde hun, „og lægge Haand paa et Fruentimmer, som har mindre Kræfter og er

Jeres Børns Moder. Men J, Karen, hvad tænker J paa? Fy, fy! J maae skamme Jer endnu mere. Er det for en Kone at drille sin Mand, fordi hun mærker, at han ikke strax slaaer, naar han truer hende? Skal hun ikke gjøre sine Indvendinger paa en sømmelig Maade, som det sikker sig for en Kone, der taler til sin Mand, som er Herre i Huset? Veed J da ikke, hvad Guds Ord siger?"

Og nu holdt hun en Formaningstale til Ægtefolkene, saa at Ingen kunde rose sig af at være sluppen bedst fra de Skjend, de fik af Herremandens Datter, med en saadan Billighed afveiede hun sine Bebreidelser. Hun foreholdt dem deres ægteskabelige Pligter, Fredsommelighed, Kjærlighed og Overbærelse, med saa smukke Ord, og man kunde næsten sige saa begeistret, at denne Skovpræbiken ikke alene rørte begge Ægtefolkene, der stode foran hende med nedslagne Øine, men ogsaa Ludvig, som betragtede hende med Glæde og Stolthed. Og da hun endte med de Ord: „Vær nu forsonede, giv hinanden Haanden og gaa hjem og lev i Kjærlighed sammen, som gode Ægtefolk," løb Taarerne Bondekonen ned af Kinderne, og Manden rakte hende Haanden og sagde: „Der er min Haand, Moer, til god Forligelse, for det er mig, som om vi havde staaet for Præsten igjen."

Lotte vendte sig om, efter at have sagt dem et venligt Farvel, og gik hen ad Stien, som førte til Lunden ved Haven. Ludvig benyttede Øieblikket til at trykke Manden nogle Penge i Haanden, derpaa skyndte han sig efter hende. Da de vare komne noget bort, saae han tilbage: Manden var ifærd med at hjelpe Konen hendes Grenebundt paa Ryggen igjen, derpaa kastede han sin

egen Byrde over Skuldrene, — de to store Grene, som nys havde spillet en saa vigtig Rolle i Dramaet, og som øiensynligt indeholdt de bedste Stykker Brændsel i hele deres Forraad, de to store Grene lode de Begge, som efter en stiltiende Overeenskomst, ligge paa Jorden, og med tomme Hænder og belæssede Rygge vandrede de langsomt ved Siden af hinanden til Bondebyen.

De to Forlovede gik tause gjennem Lunden. Omsider sagde Ludvig: „Jeg troer selv, at jeg bedømte Sagen eensidigt og ikke duer til Forligelsescommissair. Dit Talent har jeg i det Mindste ikke."

— „Min Ven, Du var ikke langt fra at skaffe Konen to Gange Bank paa een Dag, af bare Hjelpsomhed; thi dit Medhold vilde bringe hende denne Indtægt, naar de vare komne hjem. Du forstaaer ikke ret disse Folks Forhold. Man skal heller aldrig blande sig mellem Mand og Kone. Naar de ere uenige, have de næsten altid Begge Uret, og lader man dem skjøtte sig selv ville de nok indsee det, og komme da let til Forlig, og til et oprigtigt, frugtbringende Forlig. Mændene kan det nu slet ikke hjelpe at tale til, thi de komme sidst til Raison, naar man vil paatvinge dem den."

— „Du taler saa erfarent, som om Du havde været mange Aar gift, og med en vanskelig Mand oven i Kjøbet."

— „Hvad jeg ikke er, bliver jeg maaskee," sagde Lotte spøgende. Men der var kommen en alvorlig Stemning ved dette Møde, som ikke lod sig bortspøge, især ikke hos Ludvig, der næsten var høitidelig stemt, som efter en Gudstjeneste. De kom tause hjem til Huset, Ludvig var hele Aftenen ordknap. Han bad Lotte om at synge en Sang til Klaveret.

— „Ja, syng," sagde hendes Fader, „det er længe siden vi have faaet nogle af vore gamle Sange, som jeg holder saa meget af til min Aftenpibe."

Lotte lukkede Fortepianoet op, Ludvig lænede sig til hendes Stol.

— „Hvad skal jeg synge?" sagde hun. „I kjende det jo Altsammen saa godt. Alberts Romancer fik jeg ikke Tid til at lære nogen af. Jeg kan slet ikke noget Nyt."

— „Vi ville heller ikke have noget Nyt," sagde Faderen. „Vi ville netop have det Gamle, som vi kjende og holde af."

— „Og vil Du ikke blive altfor kjed af at høre bestandig Eet og det Samme, Ludvig, altid de samme, simple Romancer, som Du alt har hørt en halv Snees Gange?" sagde hun sagte, idet hun saae op til Ludvig.

— „Hvor kan Du troe det, min søde Lotte," svarede han hviskende, „det er en af mine største Fornøielser at høre Dig synge, og dine Romancer ville altid have samme Interesse for mig, som da jeg hørte dem første Gang. Jeg beder Dig om at synge."

Og Lotte sang med en klar Stemme og et simpelt men smagfuldt Foredrag den gamle Romance:

Herr Thorvald, skjøn Signe, de venneste To,
I Dannemarks Rige saa vide,
De svore hinanden ubrødelig Tro,
Sig begge til Sorrig og Qvide.
De Fædre begyndte saa bitter en Kiv,
Den kostede Thorvalds og Signelils Liv. —

Albert kom ikke, og der kom heller ikke Brev fra ham. Onkelen sagde i det Mindste tre Gange om Ugen: „Mon ikke Hagen igaar skulde være kommen over til Jylland med Dampskibet. Saa kunne vi vente ham imorgen.“ De Andre talede lige saa ofte om hans Komme, men lige meget hjalp det. Omsider kom der et Brev fra ham til Ludvig. Han omtalte ikke med et eneste Ord, at han vilde komme, meddeelte lutter ligegyldige Nyheder, og tilføiede til Slutningen: „Jeg hører i dette Øieblik, at din Tante Gjertrud ligger i sit sidste Aandedræt.“ I en Efterskrivt, som sienlynligt havde foranlediget, at Brevet atter var blevet aabnet, var der skrevet i en Hast: „Det er forbi. Husk paa, at det vil bedrøve Lotte, om Du bliver altfor fornøiet derover. Begravelsen bliver idag otte Dage.“ —

Ludvig behøvede næsten denne Paamindelse, for ikke at bryde ud i et: „Naa, endelig!“ ved denne Efterretning. Han meddeelte imidlertid Familien „denne Sorg“ med den fornødne Alvorsmine, og trak sig derpaa tilbage til sit Værelse, for i Enrum at fryde sig og tænke paa denne længe ventede Forandring i hans Stilling, der omsider satte ham i Stand til at udføre de Planer, han havde udkastet for sin Fremtid. Han følte, hvorledes Virksomhedens Aand gjennemstrømmede og hævede ham, han maatte gjøre Vold paa sig selv for ikke at springe til Loftet. Om Aftenen kunde han næsten ikke falde i Søvn, og om Natten drømte han, at han gik paa Børsen for første Gang, og saae sin Faders Firma, som han nu havde kaldt tillive igjen, staae i Brillantild over Indgangen til dette Mercurs Tempel, medens Mæglerne bukkede for ham og præsenterede ham Prøver af de Varer, de havde at forhandle. „Hvor man dog

kan drømme saa barokt!" sagde han til sig selv om Morgenen! men ikke desto mindre havde denne barokke Drøm sat ham i den bedste Stemning af Verden, og det kostede ham Anstrengelse, at møde ved Theebordet med et alvorligt Ansigt.

Lotte havde sat en lille, sort Sløife paa sin Kappe og et sort Baand under Hagen. Da Caroline ingen saadan Forandring havde gjort i sit Toilet, saae Ludvig, at Lotte altsaa for hans Skyld bar Sorg for Tante Gjertrud. Det var ham behageligt, og han sagde hende nogle venlige Ord i den Anledning. Lotte sagde: „Vor Herre veed, at jeg altid bliver lidt veemodig stemt, naar jeg hører, at Nogen er død, og jeg er virkelig ogsaa bedrøvet over din Tante Gjertruds Død, siden Du holdt saa Meget af hende; men jeg bebreider mig dog, at jeg ikke er rigtig bedrøvet, som jeg burde være. Det kommer jo tildeels af, at jeg slet ikke har kjendt Tante Gjertrud; men egentlig kommer det af, at jeg er saa letsindig . . . og saa lykkelig!"

— „Min søde, kjære Pige!" sagde Ludvig og omfavnede hende. „Du er altfor samvittighedsfuld. Jeg kan jo selv ikke være bedrøvet over Tante Gjertrud længer, end jeg kan lade være at tænke paa Dig . . . og hvor er det mig muligt. Jeg vil savne hende, og ære hendes Minde; men bedrøvet, nu, mens jeg er her hos Dig, i disse faa Dage vi have tilbage at være sammen i, inden jeg reiser over til hendes Jordefærd, det hverken vil eller kan jeg være."

Og med denne Erklæring, som Lotte fandt saare naturlig, havde Ludvig banlyst den foregaaende Dags forstilte Bedrøvelse over Tante Gjertruds lykkelige Ind-

gang i de Saliges Boliger, og den sorte Sløife paa Lottes Kappe var Alt, hvad der var tilbage af Sorgen.

Deels for at komme tidsnok til Begravelsen, deels fordi dette Dødsfald gav ham Meget at varetage, bestemte Ludvig sin Tilbagereise til Kjøbenhavn til en af de følgende Dage.

De Elskende spadserede nu lange Toure sammen, de havde saa Meget at sige hinanden, og Dagene syntes dem saa korte, uagtet vi endnu vare i August Maaned. De forløb hastigt. Dagen til Afreisen kom, hele Familien fulgte Ludvig gjennem Skoven til Kæmpehøien ved Gruusgraven, og toge her den sidste Afsked med ham; men uden sentimental Veemodighed, med frit Sind og freidigt Haab trykkede de hverandre i Hænderne.

To Dage efter var Ludvig igjen i Kjøbenhavn; men ovre i Jylland sad Lotte og skrev sit første Kjærlighedsbrev. Og var end ikke Indklædningen saa smuk, som i Almas berømte Sonetter, vare dog Tankerne lige saa ømme og kjærlige, og den Sjæl, der havde dicteret dem, lige saa yndig som Almas. —

Vinteren var forløben; for Ludvig temmelig langsomt, uagtet hans nye Stilling gav ham nok at bestille og sysselsatte ham med Beskæftigelser, der vare efter hans Smag; men han længtes efter Lotte. Albert var heller ikke saa meddeelsom og livlig, som før; Ludvig meente, at det var, fordi han havde saa Meget at bestille i Collegiet, og fordi det Baand, der tidligere havde bestaaet i deres fælleds Forretninger, ikke mere existerede. Han vilde derfor have givet Meget til, at Albert ogsaa havde oprettet et Firma og kunde gaae paa Børsen med ham. For Lotte var Vinteren gaaet usædvanlig hurtigt, det var hvert Øieblik Søndag, Ugerne fløi bort, hun vidste

ikke, hvor de bleve af, medens hun syede paa sit Udstyr og skrev Breve til Ludvig. Saa Meget havde hun ikke følt og tænkt i hele sit foregaaende Liv, som i denne Vinter, og jo mere man føler og tænker, jo mere og jo hurtigere lever man.

„Jeg er saa lykkelig," skrev hun engang, „jeg begriber ikke, at min Lykke skulde kunne forøges. Forleden læste jeg, at der skal gives en endnu større, fuldstændigere Lykke, end Kjærlighedens, nemlig den Lykke, som den gjensidige Høiagtelse yder efter at Lidenskabelighedens Bevægelse i Hjertet er ophørt. Kan Du fatte, at Det er Lykke? Nu leer Du maaskee af de dybsindige Betragtninger, jeg i mit stille Sind har anstillet derover, men det forekommer mig, at Kjærligheden ikke kan bestaae uden denne gjensidige Høiagtelse; den er der jo allerede, det er altsaa ingen Forøgelse, men Hjertets søde Uro, som skal ophøre, det er et aabenbart Tab. Philosophen kan maaskee have philosophisk Ret, det er meget muligt, det kan jeg ikke bedømme; men sig mig, kjære Ludvig, om Du ikke med mig foretrækker den ufuldstændige Lykke, vor nærværende Lykke, for den fuldstændige? At tage Attraaen og Bevægelsen bort af Hjertet, forekommer mig at være omtrent den samme Velgjerning, som at tage Luften og Lyset bort fra Jorden. Tak for den Lykke. Maa jeg bede om at beholde mit Hjertes søde Uro og min Kjærligheds lyse Lust." —

I et andet Brev skrev hun: „Du skulde see, hvor flittig jeg har syet, og hvor stor Bunken af mit Udstyr allerede er. Jeg er saa lykkelig i denne Beskæftigelse, fra Morgen og til Aften. Og dog forekommer det mig tidt, at jeg er altfor glad over Tingene, og sætter for stor Priis derpaa. Da synes det mig, som om en san-

dere Lykke maatte findes under mindre Velstand, ja næsten under Fattigdom, thi denne vender oftere Tanken til Himmelen og modtager Gaverne med en Taknemmelighed, som den Rige vel ikke kan kjende. Mon denne Vei skulde være fornøden, for at lære at agte timeligt Gods saa ringe, som det i Grunden fortjener, uden at gaae til den Yderlighed at ringeagte det? Faber bebreider mig, at jeg ikke tænker paa Andet end Uldent og Linned. Han har næsten Ret. Men Gud veed, at jeg er saa taknemmelig imod Ham som den Allerfattigste, og jeg glæder mig kun, fordi denne Rigdom af smukt Dækketøi og kjønne Gardiner skal bidrage til at skabe Dig et smukt Hjem." —

— „De mindste Ting, som have noget Hensyn til Dig, kjære Ludvig, bringe strax mit Hjerte til at banke. Forleden mødte jeg paa en Spadseretour inde i Skoven Husmanden fra Overdrevet, han var igjen inde at sanke Grene til sin Bilæggerovn. Jeg havde ikke troet, at en Husmand skulde kunne sætte mig i Bevægelse, men det var virkelig Tilfældet, og jeg kunde ikke gaae ham forbi uden at tale med ham, fordi jeg kunde tale med ham om Dig. Han sagde, at hans Kone var et andet Menneske siden hiin Dag, og at de nu levede godt sammen. Det kan I dog takke den Herre for, som kom Jer imellem og fik Jer til at forliges, sagde jeg. Men Du kan tænke Dig, hvor indgroet Hanget til at smigre os er hos dit Kjøn, Husmanden vilde endelig tilskrive mig sin Kones Omvendelse, ja sin egen oven i Kjøbet. Hvad Herren angaaer, sagde han, da kan han være brav nok, men det havde dog intet rigtigt Klem paa sig. Men Frøkenen, hun kan rigtignok, og det siger ogsaa vor Mo'er. Ja Herren har ingen Nød, maa jeg sige, siden

han faaer Frøkenen, der altid kan ſige ham, hvordan det ſkal være, og hvad Ret er. — Glæd Dig over dine lykkelige Udſigter! — Nei, hvad Ret er, kan jeg maaſkee føle; men hvordan det ſkal være, det maa Du ſige mig. Du kan ikke troe, hvor ydmyg denne Roes af Huusmanden gjorde mig; ihvor velmeent den vistnok var, følte jeg dog dybt, hvor ufortjent den var, og hvor langt jeg ſtaaer tilbage. Men har jeg ikke Dig til at lære og lede mig, og takker jeg ikke daglig Gud derfor. Saaledes blev Huusmanden en Anledning til en fornyet Erkjendelſe af min Lykke." —

Disſe og mange lignende Breve, — thi een Gang om Ugen kom der altid Brev fra Lotte, — viſte Ludvig ſin Ven, der ſtadig gjorde den Bemærkning, at det dog ikke var ſaa afgjort, om Lotte kunde lide, at Andre end Ludvig læſte hendes Breve. Dertil ſvarede han, at Lotte jo nok vidſte, at Albert var hans bedſte Ven, desuden var der jo ingen Hemmeligheder i dem. Ihvorvel Albert var af den Mening, at de indeholdt lutter Hemmeligheder, læſte han dem dog, og ſaa langſomt, at han i Almindelighed brugte tre Gange ſaa lang Tid dertil, ſom Ludvig, der baade læſte og beſvarede ſine Breve med en Forretningsmands Hurtighed. —

— „Nu maae vi til at tænke paa Værelſer," ſagde Ludvig en Morgen, da han og Albert drak Thee ſammen i den fælleds Dagligſtue. „Det gaaer ikke an, at jeg boer længer i denne indſtrænkede Leilighed og har mit Contor ude i Byen. Gud veed, jeg flytter nødig herfra. Men da det nu ikke kan være anderledes, ſaa flyt med mig, og naar jeg henad Efteraaret gifter mig, ſaa bliv boende hos os; vi ville derfor ſøge en Etage, ſom kan

rumme os Alle. Det vil ogsaa glæde Lotte lige saa meget som mig, at have Dig boende hos os."

Men Albert havde faaet, sagde han, en altfor stor Kjærlighed til de Værelser, de saa længe havde beboet sammen, han vilde paa ingen Maade ud af dem. Nygifte Folk skulde heller ikke begynde med at have Pensionairer, det duede ikke, de skulde leve sig ind sammen i Enrum.

— „Aa, vi ere saamænd allerede indlevede sammen," sagde Ludvig. „Og desuden er en Ven ikke at ansee som en almindelig Pensionair. Det er en Fandens Forskjel."

Men Albert var ikke at overtale. Ludvig maatte omsider opgive denne Idee, efter at han i flere Dage havde arbeidet paa at besejre Alberts Indvendinger, og det blev aftalt, at de ikke ostere skulde komme tilbage paa denne Gjenstand.

— „Hjelp mig da i det Mindste med at see paa Leiligheder, og raad mig. Du har saa megen Sands for det Huuslige og Hyggelige, og jeg vil have en Leilighed, hvor Lotte kan finde det ret hyggeligt; om den koster lidt Mere eller lidt Mindre, gjør ikke Stort til Sagen, naar den blot kan blive, som hun kunde ønske den."

Herimod havde Albert Intet at indvende, og nu droge de ud paa Undersøgelser, med Adressecavisen i Haanden.

At see paa Værelser! Det er en Tortur. At komme med Undskyldninger, blive modtaget med Uvillie, fulgt omkring med Forlegenhed, og afskediget med Vrede over denne paatvungne Inspection af Huuslivets Helligdom, det er en Tortur. Og det uden Resultat, Dag ud og Dag ind, indtil man endelig kommer til den Over-

beviisning, at Kjøbenhavn fra Ende til anden, — med meget faa Undtagelser, som ikke ere at faae tilleie, — er Uhyggelighedens Hjem, hvor man lige saa godt kan slaae sine Pauluner op paa det første det bedste Sted, Tilfældet byder. Thi overalt finder man de samme aabne Gadedøre eller Porte, de samme skidne Trapper, det samme indknebne og stinkende Gaardsrum, den samme borneerte Inddeling af Værelserne, den saakaldte Sal, og de lange og smalle Dagligstuer med Vinduerne i den ene Ende, de samme halvmørke og trekantede Smigstuer, med Udgang lige til den lukkede Gade; thi Andet kan man ikke kalde vore Trapper, som ere en Fortsættelse af den offentlige Gade under en anden Form. Overalt Overflod af Døre og Vinduer, men Mangel paa Plads til Meubler og paa hyggelige Kroge, overalt for mange Rum paa for lille en Plads, overalt en eenfoldig Stræben efter Fornemhed (der minder om Don Ranudos Kjole) og en virkelig Fattigdom i Værelsernes Dekorering; en haardhjertet Hensynsløshed mod Tjenestefolkene, og en uhyggelig Mangel paa, hvad man kalder de udvendige Rum. Kjøbenhavn er for lille, Pladsen for indskrænket, denne Anke er sand og ofte gjort; men Bygningskunsten er i Kjøbenhavn lige saa indskrænket, Architekturen staaer kun lavt, og Sandsen for Familielivets Hyggelighed og Helligbed staaer maaskee endnu lavere, — ellers kunde vi ikke finde os i dette vagabondiske Fællesskab, hvori vi leve med al Verden i den intimeste Berørelse, som ofte afvexler hver Flyttedag, for at indvie et andet Hold i vore huuslige Forhold; ellers kunde vi ikke finde os i at have vore Huse og Døre aabne, og i al den øvrige Uhyggelighed, som vi ere blevne saa vante til, at vi neppe mærker den oftere, end naar vi see paa Værelser;

thi ved at see Andres Mangler, opdager man tidt først sine egne. Sandelig, det vilde næsten være at foretrække, at trille en Steen i nogen Tid op ad et Bjerg, som Sisyphus, fremfor i samme Tid at gaae rundt i Kjøbenhavn efter en hyggelig Beboelsesleilighed. Det ene er ikke mere forgjeves end det Andet, men ulige mindre ubehageligt. —

Omsider fandt de da en Etage, som nogenlunde tilfredsstillede Ludvig. Albert rystede med Hovedet, men han kunde ingen bedre paavise, og den blev leiet. Gaden var ikke af de snevreste, Gaardsrummet ikke af de allermest stinkende, desuden var det en Anden-Sal, og saa er man da allerede hævet lidt over Snavset. Værelserne vare nogenlunde vedligeholdte, der var endogsaa forgyldte Lister i nogle af Stuerne. Pigekammeret var noget Mere end en Krog ved Skorstenen, det havde endogsaa et Vindue, men saa havde derimod Fadeburet ikke Raad til denne Luxus, men maatte hjelpe sig med et Hul i Væggen ud til Kjøkkenet, der ikke kunde siges at være ganske frit for Røg, „med visse Vinde", sagde Værten. Det var nemlig ganske vist, hvergang Vinden blæste fra Nord eller Syd, Øst eller Vest, og derfor var det ogsaa næsten kulsort paa alle Væggene. Sovekammeret stødte naturligviis lige til Kjøkkenet, og det bar ogsaa det mørke Betræk tydelige Vidnesbyrd om. I det Hele taget var det, hvad man kalder „en ret god Leilighed til Halvfjerdehundrede".

Inddelingen af Værelserne gav Anledning til adskillige Debatter, og den Grundtegning, Ludvig havde gjort af Leiligheden, blev betegnet med de forskjelligste Mærker; thi begge Vennerne havde forskjellige Anskuelser af det huuslige Arrangement.

Ludvig sagde: „Her have vi to Stuer, en til Gaarden og en til Gaden, dem tager jeg til Contorer, Mindre kan jeg ikke have; og det første har Udgang særskilt til Trappen. Saa komme vi ind i Salen, det er mig ogsaa ganske bequemt, det er saa godt som min tredie Stue, den har ogsaa Udgang til Trappen, der kan jeg lade Folk gaae igjennem, som jeg ikke vil have gjennem det yderste Contor, og der kan jeg afværdige dem, som jeg ikke vil tage ind i mit eget Værelse. Saa Dagligstuen, Spisestuen og Sovekammeret. Det er jo Alt, hvad man kan forlange.

Albert gjorde en anden Inddeling: „Dine to Contorer for Dig selv, det gaaer jeg strax ind paa. Men ved dit eget Contor skal Du, efter min Mening, lægge Dagligstuen, saa din Kones Værelse, Spisestuen og Sovekammeret; thi Sal er overflødigt, man skal ikke have saadan en død Stue staaende, som man kun lukker op, naar man engang imellem vil kede sig extraordinairt, og den bedste Stue er akkurat god nok til at være Dagligstue."

Men Ludvig holdt paa Salen; alle Mennesker havde en Sal, man maatte dog see Nogen hos sig engang imellem, man kunde ikke leve som en Fallent, naar ikke Crediten skulde lide derved, o. s. v. Kort sagt: et Huus uden en Sal var ikke noget Huus. Og hvad en Kone skulde med sit eget Værelse, det indsaae han ikke. „Har hun ikke sin Dagligstue?"

— „Som til enhver Tid staaer aaben for al Verden, som er commune bonum, mere end noget andet Værelse i Huset."

— „Saa kan hun jo gaae ind i Sovekammeret."

— „Men naar Du nu klæder dig paa, og hun

ogsaa skal klædes paa? Thi Dagligstuen skal dog ikke bruges til Omklædninger. Hvor skal hun saa hen?"

— „Aa, Snerperi! Mand og Kone kan godt klæde sig paa til samme Tid og i een Stue."

— „Men naar hun nu ikke er vel, det kan dog indtræffe, eller en eller anden Ting har gjort hende forstemt, og hun trænger til at være alene? Eller naar hun trænger til nogle Timers uforstyrrede Ro, uden at være forstemt, netop fordi hun er lykkelig?"

— „Ja, aparte Værelser til alle Stemninger, dem kan man umulig skaffe. Her have vi det, som alle Mennesker have det, og Mere behøve vi ikke. En Mand har sine Forretninger, som han maa kunne affondre sig for, han maa kunne tale uforstyrret med Folk til enhver Tid. En Kone har kun sin Mand og sit Huus at passe, det kan gjøres uden Hemmelighed, hun har Ingen at tale med under fire Øine, og behøver ikke at være alene. En Kone staaer under sin Mands Control til enhver Tid, men en Mand ikke under sin Kones, det er Forskjellen. Det Andet vilde kun skabe Grillesængeri og Ulykker, og nære dem i det Uendelige."

— „Ja, Du taler som en ægte Mand, næsten allerede som en Ægtemand."

Ludvig blev en Smule stødt og sagde: „Aa, maa jeg engang see Tegningen til den Bolig, der skulde rumme din huuslige Lykkalighed. Nei, for Alvor. Du raisonnerer over min Indretning, det er let gjort, men lær mig noget Bedre, og lad mig see hvad der i denne Henseende udfordres til din huuslige Lykke, hvis Du skulde sætte Bo."

— „Den kan hjælpe sig med Lidet, med Mindre

end her er, men den kan ikke trives under et tvungent Fælledsskab, den forlanger det frivillige."

— „Vær s'god, der er Papir og Blyant. Maa jeg see, hvordan det Paradis skulde være beliggende."

Albert tegnede med nogle faa Streger et lille Udkast. „En Dagligstue, et Sengkammer og to smaa Værelser, det er ikke for Meget, i den Forudsætning, at jeg kan indrette mig nogenlunde som jeg ønsker det. Jeg veed meget vel, at man i smaa Kaar kan være lykkelig med det Halve, eller med Mindre endnu, men der hører meget Held til at bevare en saa begrændset Lykke, som saa idelig bliver sat paa Prøve. Det daglige Liv er prosaisk; gjør man sig ikke selv Umage for at omgive det med lidt Poesi, saa spiller man Vovespil. Og Poesien trives vanskeligt i det tvungne Fælledsskab, der trykker dens Vinger. Min hele Fordring gaaer ud paa, at kunne give min Kone det Samme, som jeg forbeholder mig selv: et lille Rum, om end nok saa lidet, som hun kan kalde sit eget; en Plet, hvor hun kan være ene med den Sorg eller Glæde, hun ikke strax frivillig vil dele med mig; et lille Jomfrubuur, der skal bidrage til, trods Ægteskabet vil jeg næsten sige, at bevare hendes Sjæls Jomfrueligheed, ved hvis Tærskel Fælledsskabet hører op, indtil hun selv aabner Døren for det og beder det at træde ind; et Fristed i mit Huus, hvor jeg selv vil være Gjest, og hvor jeg derfor altid vil være den mest velkomne. Og jeg er vis paa, at dersom vi optoge en saadan lille Stue i vort Huusvæsens Indretning, i Stedet for Salen, ja til Nød endogsaa i Stedet for Spisestuen, vilde de fleste Menager bevare Poesien længere, mindre trættes og besværes, og af ti Tilfælde vilde i de ni det lille Værelse netop være det Sted, hvor de kjærligste

Tanker vilde blive tænkte, hvor Manden usynlig vilde herske mest souverain, og hvor maaskee de kjærligste Ord vilde blive vexlede. Thi hvad der i mine Tanker maa virke nedtrykkende paa Ægteskabet, det er aabenbart den uafladelige Afhængighed, Konen maa føle sig i, lige overfor Manden, en Afhængighed, der ikke saa meget er støttet paa Høiagtelse og Tillid, som paa det kedsommelige Arrangement af Huset, der smager altfor meget af den Control, Du nylig talte om, at hun skulde staae under, — og som jeg ubetinget forkaster, deels fordi den ligefrem er umulig, og altsaa dum, og deels fordi den er nedværdigende, og altsaa slet. Man gifter sig ikke for at være sin Kones Controlleur, men for at være hendes Elsker, hendes Ven og Støtte; og kan man ikke betroe sin Kone at have sit eget aparte Værelse, saa kan man endnu mindre betroe hende sit Navn og sine Børns Opdragelse."

Albert var bleven ganske varm i sit Forsvar for denne Theori, som han saa ofte var bleven modsagt i, og som han nu atter saae forkastet, da han vilde skaffe den Indgang til Fordeel for Lotte. De disputerede endnu nogen Tid herom, men Ludvig erklærede det ligefrem for phantastisk Overspændthed, for en urimelig Emancipationsgrille, og Inddelingen blev som han fra først havde ordnet den. Og da langt om længe Huset var blevet meubleret, og hver Ting stod paa sit Sted, var Leiligheden virkelig zierlig, som hos alle unge Folk, hvor Alt er nyt og smukt. De sædvanlige Meubler vare ogsaa her tilstede, symmetrisk ordnede paa sædvanlig Maade, og i Salen vare Sopha og Stole betrukne med kostbart Stof under graae Overtræk, som gave dem et formummet og uhyggeligt Udseende, og Rullegardinerne vare nedtrukne, for at skaane de pragtfulde Gardiner for Solens Paa-

virkning, saa at dette Værelse saae ud som en ægte Sal, det vil sige trist og kedsommelig, kold og uvenlig. —

Ludvig havde netop været forlovet i et Aar, da Alt var istand til Brylluppet. Hvad han ikke havde nydt, hvorfor maaskee Mange ville beklage ham, medens Enkelte ville anse det for en Gevinst, det var Forlovelsestidens Samliv. De Første ville sige, at han har tabt hele Kjærlighedens Udviklingsproces, dens yndige Modnen, dens smukke Overgange fra Vaar til Høst, dens pirrende Agitationer og de interessante Experimenter til at fremme Charakterens Udvikling og Sammensmeltning. De Sidste, om der findes i Flertallet af dem, ville sige, at han havde undgaaet denne Halvhedstilstand, som saa ofte undergraver Ægteskabet, fordi man ingensinde mindre lærer at kjende hinanden, end i denne Periode, som med Urette ansees for en Kjendskabs- og Forberedelsesperiode. De ville lykønske ham til, at han kun i en kort Tid havde været sammen med Lotte, medens de havde havt al Leilighed til i Breve at aabne og udøse deres Sjæle for hinanden, og derfor havde bevaret Følelsens fulde Friskhed, Tilbøielighedens hele Ustyldighed, — Kjærlighedens hele Trylleri.

Det havde i det Hele taget været et godt Aar for ham, medens han, som han med Rette udtrykte sig for Albert, sankede til sin Rede. Onkelens Formuesomstændigheder vare ingenlunde saaledes, at han kunde give sin Datter meer end et høist tarveligt Udstyr, og Ludvig, som selv altid havde ønsket at byde sin Hustru et fuldstændigt Hjem, saaledes som han selv havde indrettet det, havde foranlediget, at Lotte kun skulde medbringe hvad der egentligst henhørte til Huusmoderens Departement, Linnedskabene og Huusgeraadet i Kjøkken og Fadebure. Efter Tante Gjertrud havde han arvet en betydelig

Deel Sølvtøi, og han havde Smag nok til at lade dette beholde sine gammeldags Former, saaledes at det kun behøvede at gives en Oppudsning, for at hans Bord kunde dækkes endogsaa med Overflødighed af Sølv. Hans Forretninger lykkedes over al Forventning, han var, som man siger, kommen godt i Skuddet, hans Faders gamle Handelsvenner havde aabnet ham deres Forbindelser, hans Speculationsaand havde grebet nogle hidtil upaaagtede Conjunkturer, han havde høstet den rundelige Løn, som i Almindelighed tilfalder Den, der aabner en ny Aare i Mammonbjerget, og dette Aar havde gjort ham til mere end en heldig Begynder, det havde gjort ham til en velhavende Mand.

I Slutningen af August reiste han til Jylland, for at holde Bryllup. Albert skulde følge med ham, som hans Forlover, men da det kom til Stykket, kunde han ikke faae Permission fra Collegiet. Istedetfor at have sin Ven og Forlover med, som han havde glædet sig saa meget til, reiste han med et Stykke stemplet Papir i Lommen, hvilket paa den veberhæftigste Maade, under Alberts Haand og Segl, godtgjorde, at der Intet var til Hinder for hans ægteskabelige Forening med Lotte.

Med høit bankende Hjerte nærmede han sig den velbekjendte Egn, Gruusgraven ved Skoven og endelig Smedien, og dreiede ind paa Gaarden. Han kom flere Timer tidligere end man havde ventet ham, men ikke for tidligt for Lottes Længsel. Med et høit Jubelraab hørte hun Efterretningen om hans Komme, og med udbredte Arme og flyvende Fjed ilede hun ham imøde, — ikke den blegnede, matte og sygeligt udseende Forlovede, hvis hendøende Blik røber paa eengang Spænding og Slaphed; men den rødmusede, kraftige og friske Brud,

hvis straalende Øine rødede hendes Kjærligheds Styrke, og hvis rødmende Kinder vidnede om Undseelsens yndige Forvirring. Hvor forbauſedes ikke Ludvig ved at see ſin Forlovede, hvorledes overraſkede det ikke ham, ſom var vant til at ſee, hvorledes unge Piger ſaae ud i Kjøbenhavn efter et Aars Forlovelſe, og næſten ubevidſt havde regnet denne Falmen med til det Nødvendige. Han kunde ikke blive træt af at beſkue hende, hans Øine fulgte enhver af hendes Bevægelſer, medens han talte med de Andre, og dette Billede af Ungdomsmod, kjærlighedsfuld Bevidſthed og veſtalſk Ynde henrev ham ganſke. Han følte ſig ſaa lykkelig ſom et Menneſke kan være, og det var talt af hans inderſte Sjæl, da han ſagde: „Nu er jeg ordentlig taknemmelig for, at vi ikke have ſeet hinanden ſaa længe, thi da havde jeg ikke følt denne Gjenſynsglæde, ſom erſtatter mig al Længſel og ethvert Savn tifold.“ Og da de vandrede gjennem den kjære Buegang til den lille Bænk, hvor der kun var Plads til To, og hvor Lotte ſaa mangen Aften havde ſiddet ene, med Tanken henvendt paa hendes Forlovede, og han ſlog ſin Arm om hendes ranke Liv og trykkede ſin Mund til hendes ſvulmende Læber, da ſtrømmede en Ild igjennem hans Aarer endnu varmere og ſtærkere end paa hiin Aften, da han havde beſeglet deres Elſkovspagt med Kjærlighedens første Kys, og han udbrød henrykt: „Ja, min Elſkede, Du har Ret i, at Kjærlighedens rene Attraa og Hjertets ſøde Uro er en fuldſtændig Lykke.“ —

De, ſom nogenſinde have bivaanet et Bryllup paa Landet, vide hvor langt mere poetiſk dette er, end et Bryllup i Hovedſtaden. Naturen træder der i en heel anden Forbindelſe til Brud og Brudgom, den ſmykker Brudehuſet og Kirken med ſine bedſte Gaver i rundeligt

Maal, den ledsager dem paa deres Vandring til Indvielsen, og omgiver dem endnu engang med en Krands af Minder om deres Ungdoms Glæde og Lykke, den aabner sine grønne Haller og tætte Løvsale for de Festligheder, som høitideligholde deres Forening. Og Menneskene nær og fjern samles, for at være Vidner til deres Lykke, intet ligegyldigt Ansigt møder dem paa deres Vei, ingen tom Nysgjerrighed trænger sig sammen om Helligdommens Døre, Enhver kjender dem og føler med dem og for dem, Høie og Ringe, Alle regne de sig til de Nærmeste i disse Øieblik, som forvandle Samfundet til en eneste stor Familie ved Kjærlighedens og Deeltagelsens Baand. Og den simple Sang i Landsbykirken, hvori Alle deeltage af et bevæget Bryst, — og den hjertelige Tale af den gamle Præst, der har kjendt Bruden fra hendes tidligste Barndom og indviet hende til det christne Samfund, som er en Lærer og en Ven og en Trøster, der staaer for hende, ikke blot som en Kirkens Tjener, men som et Herrens Sendebud, — og Bønnen for de Ægteforenedes Fremtids-Lykke, som Alle bede med rørte Hjerter, som Enhver vil give en forøget Kraft ved sin Følelses Inderlighed, — og de oprigtige Glædes-Taarer, som rinde fra Slægtninges og Veninders Øine, en Brudegave af Perler, hvorom man nok kan sige, at de ere af et smukt Vand, — og den glade Tilbagevenden fra Kirken til Fædrehuset, og Haandtrykkene og Bryllupsgjesternes Jubel, — og Brudekammerets kjærlige Udsmykkelse og den stille Nats idylliske Ro, — og Morgengavernes hjertelige Modtagelse, og Andendagsfestens støiende Glæde og lystige Dands, — og Altergangen, som atter henvender Tanken paa Livets Alvor, — og de Nygiftes Besøg rundt i Egnen, hos Slægt og Venner,

og den Vigtighed, hvormed de blive modtagne overalt, og den Hjertelighed, hvormed man lykønsker dem til deres Forening og giver dem utallige Raad, som alle vidne om et oprigtigt Venskab, — og endelig den uhyklede Smerte, hvormed de tidligere Omgangs- og Samdrægtighedsbaand sønderrives, og Afskedens Bitterhed blandet med Forventningen om Livets Lykke og det nye Forholds rundelige Erstatning for Savnet af alle de gamle Forhold, — — det er et Bryllup paa Landet. —

Den sidste Dag i Hjemmet var kommen, — en alvorlig Dag. Paa denne skulde Lotte forlade en kjærlig Fader, en Søster, som hang ved hende med hele sin barnlige Sjæl, hendes gamle omhyggelige Veninde Trude, — som ikke kunde begribe hvordan hun kunde leve tilfreds, naar hun ikke mere havde Lotte, — paa denne Dag skulde hun forlade Præstens Hanne og de Mange, hendes Hjerte hang ved, nær og fjern, det lille, venlige Kammer, der var hendes eget, hendes Barndoms hyggelige og smukke Hjem, hendes kjære Have med den kjølige Nøddegang og den lille Bænk under Jasminbuskene, hendes Lund og hendes Skov, hendes Udsigt over Heden og Bankerne, hendes vante Virksomhed og Beskæftigelser, — Alt, med eet Ord — — for at følge en fremmed Mand til en fremmed By, til fremmede Huusguder og fremmede Pligter . . .

Maden blev om Middagen siddende dem Alle i Halsen, og Fadene gik fulde ud igjen. Den Eneste, der kunde spise, var Ludvig. Selv Onkelen havde tabt Appetiten, og lod kun som han spiste. Om Eftermiddagen kom endnu nogle Afskedsbesøg, som vilde see Lotte i de sidste Øieblik, hun tilbragte i sit Hjem; Gangene

stode fulde af Kasser, som skulde sendes til Kjøbenhavn, i Gaarden holdt Vognen, og Lars havde travlt med at fastbinde to Kufferter saaledes, at de ikke bleve gnavede. Alt tydede paa Afreisens Uhyggelighed. Tjenestefolkene gjorde sig Ærinder ind i Dagligstuen, for at see deres unge Herskab saa ofte som muligt, og for endnu engang at bringe deres Tak for de smaa Erindringsgaver, hun havde uddelt iblandt dem. Ja Hønsene og Duerne samledes udenfor Spisestuevinduerne, hvor de kaglede og kurrede, de vilde endnu engang bringe Lotte deres Hyldest, — eller ogsaa var det fordi man reent havde glemt at give dem deres Eftermiddagsfoder. Lotte tog en lille Kurv, fyldte den med Ærter og Korn, gik ud i Gaarden og kastede det for sine smaa fjedrede Venner, som i tætte Skarer stimlede sammen om hendes Fødder; hun rakte Haanden frem, og de venlige, kurrende Duer pikkede Ærterne op, som hun bød dem. Men da Hanen sagde: Duk duk! kunde hun ikke lade være at briste i Graad; hun kastede Kurven med hele dens Indhold, og løb ud i Haven, hvor hun ret græd sig ud paa den lille Bænk. —

En Time efter sadde hun og Ludvig paa Vognen, Onkelen, Caroline, Trude, Præstens Hanne, Tjenestefolk og Bekjendte omringede Vognen med vaade Øine, men med smilende Ansigter. Det var en uafladelig Rækken-Haand til Høire og til Venstre, en Tagen-Afsked, som ingen Ende vilde faae, da Enhver vilde være den Sidste. Omsider stod Onkelen op paa Vogntrinnet, han rakte Ludvig Haanden med et trohjertigt Tag, tog Lotte om Hovedet og trykkede et langt Kys paa hendes Mund. Da han stod ned igjen, gjorde han med Haanden en afværgende Bevægelse, for at holde de Omstaaende tilbage.

379868B

betragtede endnu i nogle Øieblikke sin Datter, og samlede Styrke til at sige med fast Stemme: „Lars, kjør!“ — Lars smækkede med Pidsken. „Farvel, farvel!“ lød fra alle Munde, — og Vognen rullede hurtig ud af Gaarden. Det var for de Fleste, som om der var sprungen en Streng i deres Bryst. —

Da Vognen kom til det Sted i Skoven, hvorfra man havde Udsigt til Vaaningshuset, holdt Lars af sig selv. Utallige Tørklæder vinkede den sidste Afskedshilsen til de Reisende, der gjengjeldte dem ved tause at svinge deres Tørklæder. Pludselig foer et Glimt igjennem Luften, fulgt af en drønende Geværsalve, der gav mange Gange Gjenlyd i Skoven og mod Bakkerne, det var Skovfogeden og hans Skytter, der havde aftalt med Tjenestefolkene, at de vilde hædre den kjære Frøken Lotte, som de endnu bestandig kaldte hende, med denne Afskedssalut.

— „Kjør kun, Lars!“ sagde Ludvig neppe hørligt; Vognen satte sig langsom i Bevægelse, og Hjemmet forsvandt mellem Skovens Træer. Lotte græd stille, og heldede sit Hoved til sin Mands Bryst. —

Ludvig havde indrettet det saaledes, at han endnu i otte Dage kunde være borte fra sine Forretninger. De toge derfor ikke lige til Kjøbenhavn, men reiste gjennem Landets smukkeste Egne, for at nyde deres Hvedebrødsdage alene og i uforstyrret Ro. Det var en yndig Tid; for dem var Verden kun de To i den hele store, skjønne Natur. De opsloge deres Pauluner hvor denne tiltalte dem mest, begave sig paa Vandring og fulgte de eensomste Stier, som førte dem snart til Toppen af høie Bakker, med henrivende Udsigter, snart til Bredden af en smilende Indsø, snart i Skovenes tungsindige Dyb-

der, langt fra den larmende og travle Verden, med hvem de Intet vilde have at skaffe. Hvo der havde seet den unge Kone med Straahatten i Haanden, lænet til Armen af hendes Mand, som betragtede hende med Ømhed, maatte tænke paa Digterens yndige Beskrivelse:*)

Der ulmer i hendes Blik en Glød,
Som til Flamme sig let forstærker;
Men Undseelsen farver Kinden rød,
Naar sit Øies Virkning hun mærker.

Der gynger paa Barmens Tvillingpar
En Amor som saligt bæver;
Men hun rødmer bly, naar hun mærket har,
At et Suk ham høiere hæver.

Snart seer hun forelsket, og snart igjen
Med Frygt paa sin Ægtemage;
Snart lader det til, at hun drages hen,
Snart at hun stødes tilbage. —

Og naar de atter droge videre, for ad denne lange og bugtede Omvei omsider at naae til deres Hjem i Staden, og Ludvig med kjærlig Omhyggelighed slog Kaaben om sin unge Hustru for at skjerme hende mod Aftenluften, og kjek lagde den anden Arm om hendes Liv, som om han vilde udfordre Skjebnen til at rive hende fra hans Favn, om den kunde, maatte man atter tænke paa Slutningsordene i samme Digt:

*) Nye Digte af J. L. Heiberg. (De Nygifte.)

Nu ſidde vi ſammen, vi er ene, vi er frie;
Vil Du taale min Haand under Kaaben? —
Kjør, Poſtillon! blæs din Melodi!
Fremad! Verden er os aaben. — —

I Ludvigs Hjem var imidlertid foregaaet nogle Smaaforandringer. Venner og Bekjendte havde taget Albert med paa Raad angaaende de Brudegaver, de vilde ſtjenke de Nygifte, og han havde vidſt at formaae dem til at afvige fra det almindelige Ritual for ſlige Foræringer. Man ſaae intet Sølv, ingen Gave, hvis Værdi kunde angives efter Vægten i Rigsdaler, Mark og Skilling, men lutter Ting, ſom bidroge til Hyggelighed og Forſkjønnelſe, hvis daglige Brug beſtandig maatte holde Giverne i friſk Minde, og hvis ſmagfulde Former vidnede om deres Kunſtſands. Paa denne Maade vare Væggene i Dagligſtuen blevne ſmykkede med nogle ſmukke Malerier og Kobberſtykker, i ſmagfulde Rammer, Sophaen med broderede Puder, Bordene med ſmukke Tepper og japanſke Vaſer. Et Par antike Læneſtole, et ſmukt Syebord, et lille Paliſandertræes Dameſkrivebord med alle mulige Smaafornødenheder, til den unge Frues Correſpondance, et meget lille Bogſkab, med ſmukt indbundne Bøger indenfor de ſpeilblanke Ruder, og prydet ovenpaa med Thorvaldſens Amor, alt Dette gjorde den i Forveien vel meublerede Dagligſtue til det hyggeligſte Opholdsſted og gav den fuldſtændig Charakteren af at være Huusfruen helliget. Bogſkabet, Bøgerne og Amors Statue ſtode ſom en Foræring til Lotte fra Ludvig, der rigtignok havde bedet Albert paatage ſig Ulejligheden med at beſørge et eller andet lille Bord eller andet Meubel til en Plads, ſom var forbleven ubeſat. En lille

Seddel, som var heftet paa hver Gave, forraadte fra hvem den var. Over Skrivebordet hang et lille Maleri, som forestillede Lottes Hjem, seet fra Skovveien, tvers over den lille Mose, med Kastanietræerne i Baggrunden. Albert havde i sin Tid tegnet Udkastet med Blyant, paa en af sine Spadseretoure og nu ladet en ung Maler af hans Bekjendtskab udføre det, saa godt som efter hans Dictat. Det var lykkedes over Forventning. Dette var Alberts Brudegave. Paa Bagklædningen af Maleriet havde han skrevet følgende Ord, som maaskee først efter Aars Forløb, maaskee aldrig vilde blive læste af Eieinden:

Mosgroede Tag! Landlige Bo!
Arne for Fred, for Haab og for Tro!
Venlige Genier skulle Dig skærme,
Kummer ei nærme
Sig kjærlige Hjem!
Mosgroede Tag! Landlige Bo!" —

Underneden stode tvende Datoer: hiin Sankt-Hans Aftens, da dette Vers pludselig blev til, og Bryllupsdagens. Paa Skrivebordet laae, under en lille Papirpresser af Jern med en Hymen, hvis Fakkel var en Voxstabel, et Brev fra Albert, som i hjertelige Ord lykønskede de Nygifte ved Indtrædelsen i deres Hjem.

Da alt Dette var ordnet ganske efter Alberts Smag, fremtog han af en Kurv nogle smukke Blomster, og med Tjenestepigens Hjelp bleve Vaserne fyldte med duftende Blomsterbouketter. Derpaa kastede han endnu et velfornøiet Blik paa det hele Arrangement, og instruerede Pigen om nu ikke at tillade nogen Modersjæl at betræde Værelserne inden Herskabet kom hjem, som kunde

ventes samme Dag henimod Aften, hvis der ikke var kommet dem Noget iveien. Lysene skulde da tændes i Spisestuen og Theebordet staae dækket, Lampen tændes paa Bordet i Dagligstuen, samt i Sovekammeret den ziirlige Natlampe, hvis Skjerm forestillede Thorvaldsens Nat med Genien og de sovende Børn. Skulde Herren spørge om ham, saa skulde hun sige, at han var paa Landet og kom hjem om nogle Dage, men at der laae Brev paa Fruens Skrivebord. Dersom Nogen sendte Bud og lod spørge om Herskabets Hjemkomst skulde hun blot svare, at de neppe kom før om flere Dage, ellers fik de strax Visiter og kunde ikke faae Lov til at blive rigtig hjemme i deres eget Huus. Nygifte Folk skulde have Ro til at være alene, — og Stines skjelmske Smiil forraadte, at hun billigede denne Anskuelse og gik ind paa Intriguen.

Da alt Dette var besørget, satte Albert sig paa en Vogn og kjørte ud til en Præst i Nærheden af Kjøbenhavn, hos hvem han vilde tilbringe et Par Dage. —

Det idylliske Liv, de Nygifte førte, havde forsinket deres Hjemkomst i to Dage. Stine, som i to Aftener havde ventet forgjeves, var nær ved at fortvivle af Utaalmodighed, som næsten gik over til Angest. Endelig den tredie Dag henimod Aften nærmede de sig Hovedstaden, og saae dens Taarne fra Frederiksberg Bakke. Lotte havde ikke været i Kjøbenhavn siden Aaret efter hendes Moders Død, da hun med sin Fader, der foretog en Adspredelsesreise, besøgte nogle Slægtninge. Hun var dengang neppe halvvoxen kom kun lidt omkring, kedede sig meget, længtes efter sin Frihed paa Gaarden i Jylland, og havde nu næsten glemt det Hele. Nysgjerrig saae hun ud af Vognen efter den fremmede By

med de mange Huse og Møller og Taarne, i Tusmørket forekom Udstrækningen hende endnu større, den hele Contour af Staden, saaledes som den aftegnede sig imod den klare Efteraars-Himmel, forekom hende saa fremmed og saa kold, og da Ludvig sagde: „Der ligger dit Hjem," var det hende som en kold Trækvind bragte hendes Hjerte til at gyse. Men hun overvandt strax denne ufrivillige Bevægelse, rakte ham trofast sin Haand og sagde: „Dit Hjem er ogsaa mit Hjem. Med Guds Bistand skal det blive os et lykkeligt Hjem."

Den travle Færdsel i de oplyste Gader, de mange Blus, som skinnede ud fra Boutikkerne og fremstillede de smagfulde Modevarer i det fordeelagtigste Lys, den Larmen og Støien, som er uadskillelig forbunden med en stor By, alt dette var nyt for Lotte, og hun betragtede det med Interesse, som dog var blandet med Frygt for, at Kudsken skulde kjøre Nogen over i denne Myldren af Mennesker, som hun synes det var, hvor en Snees Personer vare samlede. Omsider holdt Vognen, og Postillonen blæste. Stine, som for tredie Gang havde tændt alle Lysene, stak Hovedet frem mellem Gardinerne, og forsvandt da hun havde overbeviist sig om, at hendes Hørelse til Lykke dennegang ikke havde bedraget hende.

— „Nu kommer Stine med Lys," sagde Ludvig.

— „Hedder hun Stine? Gud skee Lov for det," sagde Lotte med dæmpet Stemme, det er mig saa hjemligt, at kunne kalde paa Stine." Og hun trak Veiret dybt.

Ludvig hjalp hende ud af Vognen med venlige Ord, omtrent de samme, hvormed de tidtanførte smukke Digt begynder:

Bær uden Frygt, min unge Viv!
Paa Hjulet din Fod Du sætte!
Jeg holder Armen om dit Liv,
Skal ned fra Vognen Dig lette.

See saa! nu hurtigt i Huset ind,
Som med gjestfrit Herberg os trøster!
Lad saa kun Regnen og Nattens Vind
Rase saa meget dem lyster!

Han tog hende i sine Arme og næsten bar hende op ad Trappen, saa at hun neppe kunde faae Tid til at sige God-Aften til Stine, der knixede for sin nye Frue og ikke var istand til at komme frem med de Velkomstord, som hun dog i tre Dage havde øvet sig paa og idelig gjentaget, men som svigtede hende, efter indstudeerte Talers Skik, netop da hun skulde bruge dem. En Time efter kunde hun dem igjen paa Ramse. Men Lottes venlige Smiil bragte denne Modgang i Glemme, og Stine skyndte sig op for at aabne Døren for den unge Kone, der holdt sit Indtog, baaren paa Hænderne af sin Mand. —

I Spisestuen stod Theebordet dækket, Lysene brændte i salig Tante Gjertruds Sølvstager, og det gammeldags Sølvtøi, Theepotte, Sukkerskaal o. s. v. skinnede med en slunkende ny Glands. Men da de traadte ind i Dagligstuen, hvor Astrallampen brændte paa Bordet og Gardinerne vare tæt tiltrukne, greb dens venlige Hyggelighed dem Begge, og Ludvig blev staaende stum af Forbauselse over den Forvandling, her var foregaaet. Lotte kunde ikke blive ked af at løbe fra det ene Meubel til det andet, hun maatte sætte sig et Øieblik paa enhver Plads,

ligesom for at tage den i Besiddelse; og da hun opdagede det lille Maleri over Skrivebordet, kom Taarerne i hendes Øine, og hun kastede sig i Ludvigs Arme med stormende Glæde.

— „Mit Hjem! Mit kjære Barndoms-Hjem! Mit eget Hjem!“ gjentog hun, den ene Gang efter den anden. „Ak! der staar ingen Seddel derved.“

— „Det er Albert,“ sagde Ludvig. „Ingen uden Albert kunde berede en saadan Overraskelse. Og ham skylde vi, at alle disse smukke Ting, som næsten have gjort mig Stuen ukjendelig, ere i en saa smuk Harmoni; alle disse Gaver fra vore Venner har han ordnet, jeg kjender hans Hyggelighedssands igjen.“

— „Men her er Du min Ven. Fra Ludvig, staaer der paa Seddelen, som ligger under den lille Amor. En kjærere Gave kunde Du ikke byde mig velkommen med i dette Paradiis, end dette smukke Skab med de herlige Bøger, og overrakt mig af Kjærlighedsguden selv.“

— „Ogsaa det er Albert. Jeg er saa uskyldig deri, som det Barn, der fødes inat. Han har tænkt for mig, men han har tænkt lige ud af mit Hjerte.“

— „Og alle disse nydelige Ting paa Skrivebordet, hvor de ere smagfulde! og en sød lille Hymen! Og hvad er det? Et Brev! Til Fru Charlotte Holm! Det er til mig!“

Og den unge Kone rødmede ved at see sit Konenavn første Gang udenpaa Convoluten.

— „Ogsaa det er fra Albert. Lad os læse hvad han skriver.“

— „En saadan Kone . . . og en saadan Ven,“

vedblev Ludvig, da de havde læst Brevet, maa man saa ikke kalde sig lykkelig!"

— „Og en saadan Mand . . . og et saadant Paradiis," tilføiede Lotte.

Stine bragte Theemaskinen. „Kom, min lille Kone," sagde Ludvig, „lad os dele Inspectionen af vort Huus i to Afdelinger. Første Akt er forbi. Lad os nu skynde os at faae Foden under vort eget Bord, saa ville vi opsætte anden Akt til vi have drukket Thee."

Lotte løb ind til Theebordet og begyndte at tilberede Theen. Ludvig løb bag efter hende med en Stol. De satte sig ned og betragtede vexelviis hinanden og det smuktdækkede Bord og den smagfulde Dagligstue, hvortil Døren stod aaben.

Det ringede paa Klokken. Stine løb ud og lukkede op. Det var Albert. Han troede, at de allerede i to Dage havde været hjemme i Huset, og vilde ikke længer opsætte at bringe dem sin personlige Lykønskning. Der blev en Glæde over al Beskrivelse; men da han hørte, at de vare komne for en halv Time siden, blev han taus. Ludvig takkede ham for de Forandringer, han havde foretaget, og nu begyndte igjen Revuen over enhver Ting. Da Touren kom til Skrivebordet, pegede Lotte paa Maleriet og rakte ham taknemmelig Haanden. Og Albert følte sig mere belønnet ved denne stumme Tak, end om hun havde holdt den længste Tale. Siden, da de igjen vare gaaede ud i Spisestuen, gjorde han sig et Ærinde derind og stjal sig til at tage Blomsterne ud af Vaserne. De havde ikke kunnet udholde de to Dages Forventning, i Stedet for at være friske og duftende, vare de visnede og falmede, og saae triste ud.

„Det er ikke mig, som skal strøe Blomster for hende,"

tænkte Albert lidt veemodig, medens han ganske sagte aabnede Vinduet og kastede Blomsterne ned paa Gaden. Derpaa gik han atter ind til Theebordet, og snart var han den Lystigste af de Lystige, og bidrog væsentlig til den behagelige Aften, som han tilbragte hos de unge Folk, der bevertede deres første Gjest.

Da Theen var drukket, skulde de andre Værelser beses. Ludvig tog det ene Lys, Albert det andet, og nu drog Processionen ind i Salen. Men den saae paafaldende trist og forladt ud. Ludvig løftede Lyset i Veiret, men det formaaede dog ikke at oplyse Krogene eller de graae Munkekapper, som tildækkede Stolene; det kunde ikke forhindre at de tunge Gardiner saae ud som Sørgedrapperier, og Lysekronen uden Lys som et Kirkeinventarium. Efter et Øieblik's Taushed, i hvilken Taffeluhrets eensformige Tik—Tak var den eneste Lyd, der afbrød Stilheden, sagde Ludvig:

— „Det er vores Sal."

— „Naa," sagde Lotte. „Og her indenfor?"

— „Er mit Gebeet. Dette er mit eget Contor, og der udenfor, seer Du, er endnu et, hvor mine Betjente arbeide."

— „Her seer saa gesk æftigt ud," sagde Lotte. „Det kan jeg nok lide, det er ligesom i Faders Stue, Bøger og Papirer. Hos en Mand skal der see ud, som der blev bestilt Noget. Her lugter stærkt af Tobak . . . men det er ingen slem Lugt."

De gik atter tilbage gjennem Salen, uden at sige et Ord. Albert kunde ikke bare sig for at tilkaste Ludvig et lille Smiil; men han saae det ikke, han sammenlignede just Taffeluhrets Gang med sit Lommeuhrs.

— „Her er det bedst at være," sagde Lotte, da

hun atter kom ind i Dagligstuen. „Men her er ogsaa saa smukt, at vanskeligt noget Andet kan taale Sammenligningen. Det er den gamle Sandhed: Le mieux est l'ennemi du bien. Her skal man ikke let faae mig ud fra."

— „Vi ere ikke færdige endnu," sagde Ludvig og tog hende ved Haanden. Han satte Lyset paa Bordet i Spisestuen og førte hende hen imod Sovekammerdøren, som Stine havde ladet staae paa Klem, og hvorfra en svag Lysstraale stjal sig ud. Albert satte ogsaa Lyset fra sig paa Spisebordet; men i Stedet for at ledsage dem trykkede han sagtelig Døren til, og lod dem ene betræde denne Stue med de to Senge, med det hvide Omhæng, de hvide Gardiner, det smagfulde Toiletbord og Paaklædningsspeilet, magist oplyst af den svagtbrændende Natlampe, hvis Skin oven i Kjøbet blev dæmpet af den smukke Skjerm.

Albert gik ind i Dagligstuen, aabnede Bogskabet og greb en Bog. Det var hændelsesviis Nordens Guder, som han saa ofte havde læst høit i om Aftenen, da han var i Besøg ovre i Jylland. Han slog det første det bedste Sted op, for at beskæftige sig, og traf tilfældigviis paa:

Freiers Elskov.

Dybt ubi Fjeldhallen et Kammer blev han vaer,
En deilig Mø han øined paa Bolstrene, klar;
I søden Søvn hun slumred med stille Pigesind,
Og Morgenrøden blomstred paa hendes Liliekind.

Med Armen over Panden saa skjødesløst hun laae,
Om hvide Fingre snoede sig sorte Lokker smaa.
Den spæde Haand begraved sig i de mørke Haar,
Som naar et Lam i Busken bag Løvene staaer.

Den lange bløde Flætning løb ned i Barmens Krog,
Som naar i Liliens Bæger sig skjuler en Snog.
Og Læbe kysted Læbe saa kjærligt . . . . .

Han klappede atter Bogen til, stillede den paa dens Plads og lukkede Bogskabet.

Et Øieblik efter kom Ludvig og Lotte ind i Dagligstuen. Hun foer med Haanden over Øinene og blinkede, som om hun ikke kunde taale det stærke Lys fra Lampen, — eller som om hun vilde skjule en Taare. Albert tog Anledning af Trætheden efter Reisen til at tage Afsked. Lotte hviskede nogle Ord til Ludvig.

— „Min Kone spørger, om Du ikke vil spise hos os imorgen Middag, eller rettere sagt: hun befaler det."

— „Gjør det, jeg beder Dem. De skal indvie vort Bord, jeg vil regne det for et godt Omen . . . og De skal heller ikke slippe for alle Forloverpligterne. Vi ville være ganske alene, De, Ludvig og jeg og saa ville vi ret tale om mine Kjære derhjemme. Ikke sandt?"

Albert lovede at komme. Dermed gik han.

Lotte kastede endnu engang Øinene rundt i Stuen, og gik hen til Skrivebordet.

— „Her, foran dette lille Billede bliver det vist, at jeg holder min Aftenbøn," sagde hun og satte sig ned, for ret at betragte det.

Ludvig tog et Lys og gik ind i Contoret, for flygtig at gjennemlæse de Breve, der i hans Fraværelse vare expederede.

Lidt efter forsvandt Lotte gjennem Sovekammerdøren.

Da Ludvig noget efter kom tilbage og fandt Stuen tom, slukkede han Lampen, pustede Lysene ud i Spisestuen og fulgte den svage Lysning fra Natlampen, som

snart spredte sit matte fredelige Lys over to kjærligt Hvilende, — over to lykkelige Slumrende. —

Den første Morgen i det nye Huus, den første Dags Begyndelse, hvor hyggelig er den ikke og hvor betydningsfuld. Lotte skjenkede Theen i en ziirlig Morgendragt, med en lille nydelig Kappe med lyseblaae Baand, som klædte allerkjæreste til hendes friske Farve og blonde Lokker. Ludvig, i en elegant Morgenfrakke, et lille broget Tørklæde om Halsen, og broderede Skoe, sad lige overfor hende og bladede i Aviserne, men Ingen af dem havde udelukkende Opmærksomheden henvendt paa hvad der tilsyneladende beskæftigede dem, og deres Øine mødtes ofte i et venligt Blik. Morgensolen skinnede ind til dem, som den vilde sige: hvor der er godt at være, der er jeg med.

Da Ludvig var gaaet ind i sit Contor, satte Lotte sig ved sit Skrivebord, og med Øinene af og til fæstede paa det lille Billede af Hjemmet, skrev hun det første Brev til sin Kjære. Hun beskrev sin Hjemkomst, sit smukke Huus, hvert Meubel i hendes Dagligstue, Malerierne og Kobberne, men især det lille Billede med en Omstændelighed, som om De derhjemme slet ikke kjendte den Egn, det gjengav.

„Jeg har ogsaa en høist elegant Sal," skrev hun, „efter Kjøbenhavnsk Skik. Det er et skummelt og kedsommeligt Værelse, som jeg vist aldrig kom i, naar det ikke var den lige Landevei til og fra Ludvigs Arbeidsværelse. Jeg ynkes næsten over Pigen, som skal støve af derinde. Men jeg har dog forsonet mig med det, fordi det kan bruges til Gjæstekammer, naar Nogen af Eder kommer i Besøg til mig. Gid I kom snart, for at see hvor lykkelig jeg er, og hvor yndigt jeg har det.

Naar jeg faaer et Par Skjermbrætter sat ind i Salen, og flyttet lidt om med al denne overflødige Stads, skal det nok blive hyggeligt for Eder. Ludvig, som forkjæler mig, har lovet, at vi for det Første ikke skulle tænke paa at gjøre Selskab. Jeg kjender jo heller ikke Nogen endnu i hele denne store, fremmede By. Den kjære, gode Albert drak Thee hos os iaftes, det var uhyre morsomt. Han kommer her idag til Middag, saa ville vi mest tale om Eder. Vi skulle have Hønsekjødsuppe, Hønsene i Karry, med Riis til, og Rødgrød. Er det ikke ganske anstændigt for et nyt Huus, som endnu ikke er i Orden. Min Gud, hvor det er morsomt at have sit eget Huus. Hils Stine og sig, at jeg tænker tidt paa hende, min Pige hedder Gud ske Lov ogsaa Stine. Jeg vilde ønske, at vor Karl heb Lars, — hils ogsaa ham, — men han hedder Søren, og det maa jeg finde mig i. Jeg vil vist tidt kalde ham Lars. Nu skal jeg ud og skære Frokost til min Mand, og til Contorfolkene." — —

Tre Aar vare forløbne, og Lotte og Ludvig vare „allerede gamle Ægtefolk," som han ofte sagde. I denne Tid havde Lottes Fader to Gange besøgt dem; den første Gang havde han taget Caroline og Trude med, som boede i Salen, medens han selv logerede i et nærliggende Hotel, den anden Gang var han alene, og Lotte kunde altsaa have ham hjemme hos sig. Uagtet disse Besøg kun vare paa lidt over otte Dage, vilde Lotte ikke have undværet dem for alt Det, der er til i Verden, hun var saa lykkelig ved at kunne vise sine Egne Gjestfrihed. Men nogen Tour til Jylland havde hun endnu ikke gjort, uagtet der flere Gange havde været talt om, at Ludvig skulde gjøre sig fri for sine Forretninger paa en

fjorten Dags Tid. Men det var aldrig blevet til Noget. Hjemmefra blev hun idelig mindet derom, de skrev: „Kan Ludvig ikke komme med, saa reis alene, vi kunne ikke undvære Dig længer.“ Men deels vilde Lotte ikke reise uden ham, deels havde han flere Gange sagt til saadanne Ytringer af Albert: „Profit, man gifter sig ikke for at leve som en Enkemand.“

Salen var i denne Tid kun sjeldent bleven brugt. En stor Deel af Ludvigs Omgang var ophørt, da han giftede sig, kun i faa Huse havde han indført sin Kone, hun havde saa godt som ingen Bekjendtskaber i Kjøbenhavn, al den Familie, hun havde der, var ham saa kedsommelig, at Omgangen snart ophørte af sig selv. Deres Omgangskreds indskrænkede sig saaledes udelukkende til Ludvigs Familie, som ingenlunde var mere underholdende end hendes forkastede, men som han nu engang var vant til, foruden nogle løse og ledige Mandfolk; blandt disse var Albert deres jevnligste Gjest. I Begyndelsen forekom denne Isoleerthed Ludvig at være høist idyllisk; men efter et Par Aars Forløb savnede han, som havde været vant til at være meget ude, de gamle Adspredelser og Spillepartier. For Lotte, som havde været vant til den megen Bevægelse i fri Luft og til at gaae omkring i Haven og i Skoven, var Naturen det eneste Savn; men det følte hun ogsaa desto dybere, og Steenbroen og de røde Tage gjorde hende undertiden veemodig, hun syntes da, at det var ligesom al denne Steenomgivelse trykkede hendes Bryst med sin Vægt, og hindrede hendes Aandedræt. Hun stod ofte halve Timer i Vinduet og stirrede op over Gjenboens Tag, efter Skyerne, som joge forbi Skorstenene, og efter Svalerne, der svævede paa de lange, udspændte Vinger gjennem Luften, som smaa Baade for

fulde Seil. Da ønskede hun sig ogsaa Vinger, — og Tankens Vinger bare hende over Land og Sø, over Eng og Skov til det kjære Hjem, og hun lukkede Øinene, heldede Hovedet mod Vinduesposten og overlod sig til Selvbedragets hele Trylleri. Hun glemte Hovedstaden og al dens grundmurede Kedsommelighed og tvivlsomme Lykfaligheb, hun glemte Huus og Mand for Havens duftende Blomsterrigdom, Skovens eensomme Skygger og Hedens vidtstrakte Frihed, for Glæden over de Kjære, som alle hendes Barndoms og Ungdoms Minder vare knyttede til. Og naar hun saa langt om længe greb sig i denne Aandsfraværelse, rødmede hun høit over, at hun havde drømt sig saa mange Mile borte, uden at have taget Ludvig med paa denne Reise.

En Dag, da hun saaledes stod hensjunken i dybe Tanker og stirrede op i den klare Vinterluft gjennem en enkelt Rude, som hendes varme Aande havde holdt fri for Frosten, der ellers havde tildækket de andre Ruder med sine rankede Blomster, gik Ludvig gjennem Stuen. Hun mærkede ikke hans Gang over Gulvteppet, hendes Tanker vare atter paa Reiser, og Kjøbenhavn existerede ikke mere for hende. Sjælens Fata Morgana, som havde indtaget Luftrummet ovenover Gjenboens Tag, afspeilede hendes Faders Have i Vinterdragt, med Riimbuske i alle Træernes Grene, og grønne Graner mellem de tilsneede Buske. Han havde ofte truffet hende i Tanker staaende ved Vinduet. Dennegang paafaldt det ham. Da han et Qvarteer efter kom tilbage, stod hun endnu i samme Stilling.

— „Hvad seer Du efter Lotte!“ sagde han pludselig.

Lotte blev forskrækket, vendte sig om, blev blussende rød i Hovedet, og sagde: „Efter Ingenting.“

— „Efter Ingenting ſtirrer man da ikke i hele Timer, ſaa at man ikke mærker, om der er Nogen i Stuen eller ei.“

Lotte undſaae ſig ved at fortælle ſine Syner, og hun ſkammede ſig ved, at hun atter var reiſt alene i Tanken. „Jeg ſaae op i Luften,“ ſagde hun, „efter Skyerne“ . . .

— „Da kunde Du ſtirre længe, for der er ikke en Sky paa Himmelen idag.“

Lotte blev atter rød, idag havde hendes Tanker ikke en eneſte Gang, ſom ſaa ofte ellers, været ved Skyerne. I det Øieblik hun ſagde det, vidſte hun ikke ſelv, at hun ſagde en Uſandhed, nu var det hende paa eengang klart. Hun vilde aabenhjertig ſkrive ſine Syner for Ludvig, men han gav hende ikke Tid dertil, thi i ſamme Øieblik gik han ud af Stuen og lukkede Døren haardt i efter ſig.

Lotte tog ſit Syetøi og ſatte ſig i Sophaen. Hun kom hele Dagen ikke til Vinduet, uagtet det ſmukke Veir nok kunde lokke hende til at ſee ud, hun vilde ſtraffe ſig ſelv. Det faldt hende ikke ind, at Straffen beſtod i, at hun nødte ſine Tanker til — at blive hjemme.

Ludvig var hele Dagen lidt gnaven. Med ham var der i den ſeneſte Tid foregaaet en væſentlig Forandring. Han var af Naturen magelig og havde Anſats til Fedme, i den ſidſte Tid var han tiltaget i Triveligheb, hvilket ikke var at undres over, da han ſpiſte for To, og med denne Triveligheb tiltog Mageligheden. Han gad ikke gjøre noget Toilet om Morgenen; næſten ligeſom han kom ud af Sengen, kaſtede han Sloprokken om ſig og ſatte ſig til Theebordet, og ſaaledes kunde han gaae til langt op ad Formiddagen. Naar han ſaa klædte

sig paa, hændtes det ikke sjeldent, at han kaldte paa Lotte, for at hun skulde hjelpe ham at finde et eller andet Klædningsstykke, han havde forlagt, og naar han saa sagde: „Gud skee Lov for en ordentlig Kone," — forekom denne Roes hende ingenlunde smigrende. De hyggelige Morgener med deres huuslige Elegance vare forbi, den uredte og uvadskede Mand forstyrrede Harmonien, og naar det ringede paa Klokken, var Lotte ofte ængstelig for, at nogen Fremmed skulde blive Vidne til denne Uorden. Hun havde flere Gange gjort ham Forestillinger desangaaende, hun vilde vente efter ham med Theen, ja hun vilde bringe ham den paa Sengen, men det hjalp ikke, og naar hun saa sagde: „Før var Du saa net, og saae saa godt ud om Morgenen," svarede han: „Prosit! Tak for Complimenten. For min Kone skal jeg da ikke genere mig, veed jeg. Til at gjøre Hvedebrødstoilet har jeg sgu ikke Tid. Saadanne Petitesser høre op, naar man er gamle Ægtefolk." Og saa taug Lotte . . . og sagde til sig selv: „Det er jo heller ikke i slige Smaaligheder, at Kjærligheden bestaaer." Og hun var venlig og kjærlig, saa at den Sky, hendes Bemærkning havde fremkaldt paa Ludvigs Pande, atter forsvandt, og han sagde paa sin Side til sig selv: „Stram Tøile i rette Tid, saa gaaer det af sig selv. Lotte er dog en rar Kone."

Om Eftermiddagen kom han hjem med to Komediebilletter. Havde Lotte havt Valget, vilde hun hellere have været paa Komedie Dagen i Forveien, da de havde den lille Rødhætte, som hun hellere vilde see end Guldbryllupsfrierierne og en Ballet. —

En Morgen var Ludvig, da han traadte ind i Spisestuen, om muligt endnu mindre soigneret end han

pleiede, Lotte derimod om muligt endnu ziirligere. Røgelsen duftede fra Fyrfadet, der var ligesom en Helligdagsaande udbredt over Theebordet. Lotte gik ham smilende imøde, og sagde ham et kjærligt God-Morgen.

— „Det har jeg jo sagt, da Du stod op og vækkede mig af min sødeste Søvn. Ja, jeg tænkte nok," vedblev han, „at det var tidligere end ellers, Klokken er endnu ikke Otte. Er Aviſen kommen?"

Ludvig trak Fyrfadet hen til sig, stak en Cigar ned i det, og snart havde Tobaksrøgen qvalt al Ambraduften, medens han vedblev at studere Adresseaviſen.

Lotte drak Thee, og ombannede med Theeſkeen nogle Draaber Vand paa Theebakken til Contouren af hendes Faders Huus, medens hun af og til skottede til sin Mand, med et skalkagtigt Smiil.

Det ringede paa Døren. Stine kom ikke, og Lotte gik selv ud for at lukke op. Lidt efter kom hun ind og lagde et Papiir paa Bordet.

— „Hvad er Det?" sagde Ludvig og vedblev at læse.

— „Det er en Regning."

— „Lad ham bie."

— „Budet er gaaet, jeg sagde, Du var ikke at træffe i dette Øieblik."

— „Herre Gud, hvad gjorde Du nu Det for. Den Regning vilde jeg netop have fra Halsen. En Kjøbmand maa betale prompte, ellers ødelægger han sin Credit. Men saa vidt tænke vi ikke."

Ludvig sagde disse Ord i en temmelig gnaven Tone. Lotte svarede smilende: „Aa, en Kjøbmands Credit er vel ikke afhængig af, om en Regning paa femten Daler bliver betalt om Mandagen eller om Tirs-

dagen. Desuden var det Mandens Kone, der var her, og hun sagde, at det ingen Hast havde med Betalingen. Det var en pæn lille Kone, og jeg vilde ikke have, at hun skulde see Dig i det Costume."

— „Jeg vil helst være fri for denne Kritik over hvad jeg har paa."

— „Kritiserer jeg Noget, er det saamænd kun Det, som Du ikke har paa, vedblev Lotte spøgende.

Et tykt Been i Underbeenklæder stak frem af Slooprokken, som en Illustration til denne Replik. Ludvig trak Benet til sig, han var selv nær ved at lee, men standsede Smilet og sagde: „Der mangler Knapper i de andre . . . der er heller ikke Tilsyn med mit Tøi."

— „Veed Stine det? Er det sagt til hende?"

Ludvig svarede ikke, men vedblev at læse i Aviſen.

Lotte tog fat paa Tillægget, og gav sig til at læse i det.

Han kastede Aviſen og sagde halvhøit: „Det er den femtende idag."

— „Ja, den femtende August," sagde Lotte smilende.

— „Ja, at vi ikke ere i September, veed jeg nok. Den femtende . . . saa er der Børsauction idag over islandske Varer."

Det var som om en Iiskulde lagde sig om Lottes Hjerte ved disse Ord. Smilet forsvandt af hendes Ansigt. Hun lagde Tillægget ind i Aviſen, glattede lidt paa den og sagde derpaa med dæmpet Stemme: „Idag for fire Aar siden var det vor Forlovelsesdag."

I det Samme reiste hun sig, og gik ind i Dagligstuen.

Disse Ord bragte pludselig Varmen tilbage i Lud-

vigs Sjæl. Han gik efter hende, tog hende i sine Arme og trak hende ned paa sit Skjød i Læneſtolen, ved Skrivebordet.

— „Min søde Lotte, jeg beder Dig tusinde Gange om Forladelse for min Glemsomhed. Jeg burde have husket det strax, men jeg er en dum Æsel, reent ud sagt. Tro dog ikke, at jeg ei velsigner den Dag, som en af mine lykkeligste. Vær nu ikke vred, min søde Lotte, men tilgiv din Mand, som skrifter og angrer. Min egen, kjære Lotte!"

Han kunde ikke have valgt en bedre Plads end den, Tilfældet i dette Øieblik førte ham nærmeſt ved. Med Billedet af Hjemmet for Øinene kunde Lotte ikke længe være vred, og Forsoningen var snart tilveiebragt. Dermed skulde han have ladet det beroe; men en Mand kan aldrig godt taale at have havt Uret, og han tilsøiede derfor: „Dersom Du vidste Alt, hvad en Forretningsmand maa have i Hovedet fra Morgen til Aften, vilde Du maaskee undre Dig over, at han ikke glemmer, hvad han selv hedder. Det er sommetider nær ved at overstige Kræfterne." Og Lotte, som allerede var begyndt at blive bevæget, følte sig underlig berørt ved denne Undskyldning af en Mand, hvem Forretningernes Mængde ingenlunde trykkede.

Da han kom hjem om Middagen, medbragte han deilig fiin Frugt, som han havde kjøbt. Lotte var endnu ikke kommen hjem, hun var ude for at besørge nogle Commissioner til Hjemmet. Han lod Stine bringe en Frugtkurv, pyntede den selv med den smukke Frugt og lod hende sætte den paa Spiſebordet.

— „Kors, hvor det bliver smukt idag," sagde

Stine. „Jeg vil sætte Kurven imellem de to Blomsterglas."

— „Hvilke Blomsterglas?"

— „De to smukke Blomsterglas, som ere komne her, for at sættes paa Bordet. Veed Herren ikke nok det? Jeg troede, at de vare sendte fra Herren."

— „Hvem har da bragt dem?" spurgte Ludvig utaalmodig.

— „Ja, det veed jeg ikke. Det var en Karl. Han sagde, at de skulde blot afleveres, de skulde sættes ind paa Spisebordet til Middag. Det havde Herren sagt."

— „Hvilken Herre, for Fanden!"

— „Ja, jeg veed ikke. Jeg troede, at det var Herren, og at Blomsterglassene med de deilige Blomster vare en Overraskelse fra Herren til Fruen."

Ludvig gik over i sit Værelse. Stine gjorde en fiffig Mine, som om hun havde gjennemskuet hans Anonymitet.

Om Middagen sagde Lotte: „Tak, kjære Ludvig, for de festlige Gaver, den rare Frugt, og især de deilige Blomster. Du veed, at Blomster ere mine Favoriter, der er Intet, der fornøier mig saa meget som Blomster, der tiltale de to ædleste Sandser."

— „Jeg maa tilstaae Dig, lille Lotte, at det er kun de mere prosaiske Frugter, der ere fra mig. Blomsterne veed jeg ikke det mindste om, ihvorvel Stine vil dutte mig dem paa. De ere ikke fra mig, det forsikrer jeg Dig."

— „Saa maae de være fra Albert. Han er det eneste Menneske, jeg kunde tænke mig til, at der vil huske paa vor Forlovelsesdag."

Ihvor simple og naturlige disse Ord end vare, berørte de dog paa engang Begge smerteligt, ligesom de vare undslupne Lotte, der rødmede af Forlegenhed over saaledes imod sin Villie at have alluderet til Tvisten imorges. Med sandt qvindeligt Instinkt bøiede hun sig imod Frugtkurven, greb det øverste Æble, lugtede til det og sagde: „Hvor det er en deilig Frugt. Den tilfredsstiller tre Sandser paa eengang."

Men saadanne Smaaforlegenheder ved saa simple og naturlige Foranledninger ere Frøet til en daarlig Høst.

Sagen var, at Ludvig vel besad Gemyt, foruden mange andre Dyder og gode Egenskaber, men han manglede Gemyttets Poesi. Den Vegetation, Kjærlighedens Foraar havde fremkaldt i hans Hjerte, holdt sig ikke mange Vintre over; dets Jordbund var skikket til at frembringe almindeligt godt Gavntømmer, om denne Lignelse tør anvendes, men de smukke, duftende Blomster trivedes ikke i Længden, og engang forsvundne, spirede de ikke mere. Vel holdt en eller anden lille Blomst sig i en Krog, men dens Duft var for svag, og ligesom een Svale ingen Sommer gjør, skaber en enkelt Blomst heller intet Foraar. Hans Hjerte lignede Klippen, som Moses slog paa med sin Stav: den gav rigeligt og klart Vand. Men Miraklet maatte hver Gang gjentages, ellers standsede Kilden og Vældet ophørte . . . af sig selv ydede den ingen Draabe.

Men hermed være det ikke sagt, at Ludvig var en Mand som en Klippe; ingenlunde. Han var kun en Mand, — som Mænd almindeligst ere, han gjorde de samme Fordringer, forlangte lige saa Meget, og ydede . . . lige saa Meget, eller lige saa Lidet, alt som man

tager det. Nogle Smaatræk af Huuslivets Partikulariteter ville bedst oplyse det. Man vil deraf tillige see, at han var, hvad man i Almindelighed kalder en god Mand.

Efteraaret var atter kommet og gaaet, uden at der var blevet Noget af den saa ofte omtalte Tour til Jylland. Lottes Øine bleve ofte fugtige, naar hun betragtede det lille Billede, og hun skrev sjeldent hjem uden at det kostede hende nogle Længselstaarer. Men ikke desto mindre omtalte Brevene til hendes Hjem kun hendes Længsel i almindelige og ubestemte Udtryk, og intet Spor af den Veemod, som ofte betog hende, flød over i hendes Breve. Men denne Tilbageholdenhed kostede hende ofte Overvindelse, thi hun trængte til Nogen at meddele sig til, og derfor blev det næsten et Arbeide for hende at skrive hjem, og hun kunde sidde hele Timer om et lille Brev, som hun før skrev paa en halv. At meddele sig til Ludvig, havde hun saa ofte forsøgt, men det var som om en ond Aand blandede sig deri, thi han forstod næsten aldrig den Stemning, hun netop var i, eller agtede ikke paa den, om han forstod den.

En Dag kom han ind i Dagligstuen, da Lotte sad ved Skrivebordet med Haanden under Kinden. Det var hendes Faders Fødselsdag, de havde omtalt det om Formiddagen, han vidste, at hun skrev hjem, og havde bedet hende hilse og gratulere fra ham, hun maatte altsaa forudsætte, at han idag kunde deeltage i hendes Stemning. Det var i denne Forudsætning, at hun, som ellers aldrig uopfordret omtalte sin Længsel efter Hjemmet, sagde: „Ludvig, veed Du hvad Længsel er?"

— „Ja, sgu veed jeg hvad Længsel er. Nu har jeg i en Time gaaet og længtes efter Maden, men det

lader endnu ikke til, at det bliver Middag her i Huset for det Første."

— „Klokken er vist ikke meget over Fire, vi pleie jo aldrig at spise før," sagde Lotte, hvis hele Tankegang med Eet var voldsomt kuldkastet.

— „Herre Gud, saa see dog efter, om det ikke snart bages. Jeg skal ud i Eftermiddag."

Lotte reiste sig og gik ud. Et Øieblik efter kom Stine ind med Maden, det havde ikke behøvedes at minde hende, Klokken var heller ikke mere end eet Qvarteer til Fem. Ludvig spiste med ypperlig Appetit, han drak sin Svigerfaders Skaal og var i godt Humeur. Dette lille Gnaveri havde været aldeles forbigaaende og vel ikke Andet, end hvad han meente der var nødvendigt til at holde Huset i regelmæssig Gang. Da de havde drukket Kaffe, satte han sig i Sophaen og faldt i Søvn. Han var kommen til at sidde i en uheldig Stilling, thi han snorkede saa det rumlede i Stuen. Lotte skulde ende sit Brev, men det vilde ikke ret gaae for hende, hun skrev et Par Ord, gned sig paa Panden for at finde Fortsættelsen, men det vilde kun lykkes med den yderste Anstrengelse. Hun lagde sig tilbage i Stolen, for atter at samle de adspredte Tanker; og nu først bemærkede hun hvor forfærdeligt Ludvig snorkede. Det gjorde hende utaalmodig, ja næsten bitter, at han sov saa trygt . . . og et Øieblik efter bebreidede hun sig denne Følelse. Hurtig greb hun Pennen og skrev: „Min Mand, fra hvem jeg mange, mange Gange skal hilse og sige, at han har drukket Svigerfaders Skaal i Middags, er nu falden i Søvn i Sophaen; han snorker saaledes, at jeg ikke mere kan samle mine Tanker, som flygte for dette Tordenveir. Tro derfor ikke, at vi pokulere saaledes om

Middagen, at han falder i Søvn, og jeg ikke veed hvad jeg selv skriver af Overstadighed. Men det er jo heller ikke hver Dag Fatters Geburtsdag." —

„Saa!" tænkte hun, da hun løb disse Linier igjennem, „løiet har jeg ikke . . . og det klinger jo ganske lystigt."

Hun lukkede Brevet sammen, trykkede en Oblat for det, lagde det hen, og satte sig i det andet Hjørne af Sophaen, hvor hun blev siddende og hørte paa sin Mands Snorken, indtil hun havde overvundet sin Mismodighed.

Da Ludvig vaagnede, sagde hun venligt: „Du sov saa trygt, min Ven. Jeg havde nær vækket Dig, siden Du sagde, at Du skulde ud i Eftermiddag, men jeg nænte det ikke."

— „Jeg sov ikke, jeg sad og tænkte paa Noget. Man kan godt sidde stille og lade være at tale, uden at sove."

— „Ja, det er sandt," sagde Lotte og taug.

Ludvig gik ikke ud om Eftermiddagen. —

En Aften var han buden til et Whombreparti, hos en af sine Venner, der levede en garçon. Selskabet havde været animeret, og denne Stemning steg, da Verten lod en Bolle Punsch komme paa Bordet. Man sang og drak og spilte Kort afvexlende, og Klokken blev mange, inden man tænkte paa at skilles ad.

Lotte havde tilbragt denne Aften ganske alene. Da hun havde drukket Thee, satte hun sig til at læse, og Tiden forløb saa hurtigt, at Midnat længst var forbi uden at hun mærkede det. Hun læste Axel og Valborg, de smukke Ord gjorde hende blød om Hjertet, hun sukkede og længtes efter at Ludvig skulde komme

hjem. Men han kom ikke. Hun reiste sig og gik ind i Sovekammeret, for at gjøre sit Nattoilet; imidlertid maatte han vel komme. Men Klokken blev Eet, og han kom endnu ikke. Saa længe pleiede han aldrig at blive borte . . . hun begyndte at blive ængstelig, gik atter tilbage i Dagligstuen, og sad nu stille og lyttende efter enhver Bevægelse paa den øde Gade.

Ængstelsen forøgede hendes naturlige friske Farve og hendes mørkeblaae Øines Glands. Haaret var opløst i Fletninger, som hang ned paa den hvide Natdragt, der var gleden til Side fra en Skulder, som rivaliserede med Tøiet i blendende Hvidhed. For Enhver, som saae den unge Kone sidbende saaledes, i taus og ængstelig Forventning, maatte det være uforklarligt, at hendes Mand kunde lade sig fængsle af et Spillebord og en Punschebolle.

Hendes Blik faldt hen i Speilet . . . Det er ikke usandsynligt, at hun maaskee tænkte det Samme; i det Mindste drog hun Nattrøien op paa Skulderen med en lille Trækken ved Munden, og kastede en Fletning tilbage, som var gleden ned i Panden, saa at denne viste sig aldeles fri og klar. Det varede kun kort, da et Par Rynker imellem Øinene snart skar dybe Furer i den nys saa glatte Pande. Hun gned dem ud med Fingeren, støttede Hovedet med Haanden, og træt af at ængstes i Ørkesløsheb, greb hun en Bog, aabnede den og gav sig til at læse. Det var Oehlenschlägers Stærkodder, den Scene, hvori Thusnelda vil forlokke Angantyr til Kongemordet. Klokken slog To.

Hun vedblev at læse. Det ærgrede hende, at Angantyr kunde nedlade sig til at smigre den falske Thusnelda:

. . . . . Blomſtrende Fyrſtinde!
Hvor herligt hæver Du Dig, høi og velſkabt,
I den kulſorte Dragt . . . . . .

„Han elſker hende dog ikke, ellers kunde han ikke tale ſaa meget om, hvor velſkabt hun er. Man aner det, man veed det, man ſeer det, men man taler ikke derom. Dog Mandfolk . . . de Mandfolk . . . de kan være ſaa underlige“ . . .

Hun læſte videre og kom til Thusneldas ſmukke Replik:

To Sceptre ſtyre Jorden, Angantyr!
Det ene Styrke og det andet Skjønhed.
Det første er af Jern, et blytungt Spiir,
Som tvinger Mængden under Aag; det Andet
Af Guld og ſmykt med Ædelſteen; det ſtraaler
I Yndighedens Haand, og kuer ofte
Den ſtore Jordens Helt, ſom eier hint.
Det leder til frivilligt Slaveri,
Og tvinger Slaven til at hyſſe Lænken.

„Samſon og Dalila . . . det er den gamle Hiſtorie . . . Er Dette vel Skjønhedens Triumph? For mig er det dens Nedværdigelſe, og Kjærlighedens Nedværdigelſe. Saa ſvag er altſaa den ſtærke Mand, ſaa ſlet bevendt ſkulde det være med hele hans Herredømme, at man kunde beherſke Sultanen, naar man vilde nedværdige ſig til at ſpille Sultaninde? . . . En modbydelig Magt . . . og dyrt, dyrt betalt . . . hvo bryder ſig vel om at herſke . . . hvor kan man agte Den, man beherſker . . . og ved ſaadanne Midler.“

Lotte kaſtede Bogen fra ſig. Hun vilde undgaae ſine egne Tanker . . . hun lagde Armene paa Bordet,

Hovedet paa Armene og blev siddende i denne Stilling. Omsider faldt hun i Søvn . . . .

Hun blev vækket ved et Buldet. Hun havde sovet saa længe, at Lysene ikke vare langt fra at brænde ned i Piben. Foran hende stod Ludvig, som havde lukket sig selv ind. Efter at være stødt mod Bordet i Spisestuen, bumsede han imod Dagligstuedøren, rev i Laasen og aabnede den med Støi. Hans Øine stode en Smule stive i Hovedet, og hans Gang var en Smule vaklende, men han saae glad og fornøiet ud, da han med en læspende, lidt tyk Tunge sagde: „God Aften min søde Lotte. Hvad for Noget? Jeg troede, at Du var i Seng for længe siden."

Lotte havde den hele Aften længtes efter sin Mand. Nu havde hun ham. Klokken slog Fire i Salen.

Hun foer forfærdet op af Søvne, og vidste i det første Øieblik ikke hvor hun var; hans Gang gjenkaldte hende Søren Dandsemesters vaklende Pas . . . nu, syntes det hende, antog ogsaa hans Ansigt Træk af dennes forfærdelige Dyremaske . . . og Stemmen lignede Søren Fjolles Stemme. Hun blev forvirret, det forekom hende som et Syn i Feberphantasi . . . hun slog Hænderne for Øinene, og sank tilbage i Sophaen.

Ludvig var sig selv saa mægtig, at hans Tilstand fortrød ham. Han satte sig ved Siden af hende, og talede kjærligt til hende, han bad hende tilgive den Skræk, han havde forvoldt hende, og anklagede sig selv, og maaskee mere end han egentlig havde behov. Lotte holdt endnu bestandig Hænderne for Øinene. Ludvig bøiede sig over hende, for at drage dem bort.

— „Lotte," sagde han, „vend Dig ikke saaledes fra mig. See, jeg fortryder jo, at jeg er bleven saa længe

hos mine Venner ... at jeg har ladet mig forføre til at være saa lystig ... Mere kan dog en Mand ikke gjøre, veed jeg ... Vær nu fornuftig, min lille Lotte. Tag nu Haanden fra dine smukke Øine ... ellers kysser jeg din deilige Hals ... Hvor Du er sød iaften Lotte ... Hvor jeg elsker Dig, min lille Kone ... Hvor Du er allerkjæreste!"

Der gives Øieblik, hvor en Mands Kjærtegn maae være en Kone uhyggelige. Ludvig havde valgt et saadant Øieblik. Han lagde sin Arm om hendes Liv og trykkede hende tæt til sig, han snoede hendes Fletninger om sin Finger, han kyssede hendes hvide Skulder, som Nattrøien var gleden af, han kyssede hende paa Halsen, han lagde sin samlende Haand paa hendes Barm, og da hun saae op paa ham med to store Øine, trykkede han gjentagne Kys paa hendes Mund, Kys af Punsch og Rødviin og Tobak.

Lotte havde hidtil siddet som i en Døs. Men ved disse Kys skreg hun høit, og foer op.

— „Hvad er der? Min Gud, hvad feiler Dig, Lotte?"

— „O, det er grueligt! Det er afskyeligt!" udbrød hun og sprang ud paa Gulvet langt fra ham. Men i samme Øieblik stod hun atter ved Bordet, og i et Nu vare de næsten nedbrændte Lys pustede ud, og hun flygtet ud af Stuen. Hurtig løb hun ind i Sovekammeret, pustede ogsaa Natlampen ud, og nu sprang hun halvpaaklædt, som hun var, i Seng, og begravede Hovedet i Puderne.

Et Øieblik efter gik Sovekammerdøren, og Ludvig sagde hikkende: „Hvad Fanden! Er her ogsaa mørkt?

Hvor er Natlampen da? . . . Lotte! Er Du her? Saa svar dog! . . . Hvad er det for Narrestreger! Skal man gaae og rode her i Bælmørke . . . Lotte!"

Hun svarede ikke. Hun bed i Puden for at skjule sin krampagtige Graad.

— „Lotte dog!" gjentog Ludvig. „Naa, da? Lotte!" . . . „Aa, saa" . . .

Han fuldførte ikke den begyndte Sætning, han ravede ud og slog Døren i, og gik. Lotte hørte ham aabne og lukke Dagligstuedøren, saa var Alt stille . . .

Hun tilbragte den hele Nat vaagen og i den heftigste Graad. En umaadelig Smerte og Angest knugede hende, snart foer hun i Veiret og lyttede . . . saa kastede hun sig ned igjen i Sengen og hulkede . . . Skulde hun staae op og see hvad der var blevet af Ludvig? . . . Men hun torde ikke, hun var saa bange, hun vidste ikke hvorfor . . . Saaledes tilbragte hun Natten under afvexlende Bebreidelser, som hun deels gjorde Ludvig i Tankerne, deels sig selv. Det var en gruelig Nat.

Ludvig var gaaet ind i Contoret, hvor han havde lagt sig paa sin Sopha og taget en Kavai over sig. Han faldt snart i den sødeste Søvn og sov som en Steen. Henimod Morgenstunden begyndte han at fryse, det vækkede ham, han kastede Kavaien og sneg sig sagte til Sovekammeret.

Lotte hørte Døren gaae, hun kneb Øinene tæt sammen, for ikke at see ham, og takkede Gud i stille Bøn for at han kom. Dagen begyndte allerede at grye, et Skin fra den opgaaende Sol faldt ind ved Siden af Rullegardinet og belyste hende. Ludvig standsede og be-

tragtede hende. Hans Tanker gik ufrivilligt over i Ord, og han talede halvhøit, endnu med det tykke Mæle.

— „Hun sover . . . hun har grædt . . . hendes Kind er endnu vaad . . . hun græder i Søvne . . . over mig . . . stakkels Lotte! Jeg har forskrækket hende . . Og jeg holder dog saa meget af hende. Hun veed ikke hvor meget jeg i Grunden holder af hende . . . Hvor hun seer god ud . . . og smuk . . . Hun er et godt Barn . . . Men Fruentimmer, de ere nu saa forbandet barnagtige . . . saa tossede med saadanne Smaating . . . De gjør strax en Elephant af en Myg . . . Jeg havde jo ikke tænkt paa at fornærme hende . . . nei, dertil holder jeg for meget af hende . . . Men jeg burde ikke være bleven saa længe ude . . . og ikke have drukket saa Meget af den Jispunsch . . . den var ellers god, overmaade god . . . og man er jo heller ikke noget Barn, som staaer under Formynderskab, veed jeg . . . Man er jo dog en selvstændig Mand, og Herre i sit Huus, for Fanden“ . . .

Under denne Monolog klædte Ludvig sig af og gik i Seng, og faldt strax i dyb Søvn.

Lotte dreiede sig sagtelig om til den anden Side og trak Teppet op over sig, og nu strømmede atter hendes Taarer med ustandselig Heftighed. Og det bestandige Omqvæd paa alle hendes Tanker vare de Ord: „Han forstaaer mig ikke . . . han forstaaer mig slet ikke“ . . . .

Og saa græd hun sig omsider i Søvn. —

Det var en haard Nat, og en haard Kamp.

Da Lotte den næste Morgen tidlig sneg sig fra sit Leie, sov Ludvig endnu dybt og fast. Et Par Timers Søvn havde styrket hende, men hun saae bleg og angreben ud. Hendes Parti var taget. Det forekom hende, at

hun i denne Nat havde tænkt Mere, end i hele hendes foregaaende Liv.

Sildigere end sædvanlig vaagnede Ludvig, Klokken gik til Ti. Han stod op og klædte sig denne Morgen med langt mere Omhu, end sædvanlig. Ikke uden Forlegenhed aabnede han Døren til Spisestuen, hvor Lotte sad ved Theebordet og strikkede. Hun reiste sig og gik ham imøde.

— „God Morgen, Lotte . . . Jeg forskrækkede Dig iaftes" . . . begyndte han med et forlegent Smiil. Men hun afbrød ham strax, idet hun venligt rakte ham Haanden.

— „Og jeg var barnagtig iaftes, saa kan det gaae lige op. Min Ven, tjen mig i ikke nogensinde at tale herom. Jeg beder Dig bønligt derom. Lad denne Nat være glemt . . . om muligt."

— „Min egen, kjære Lotte!"

Han tog hendes Haand og kyssede den. Og det bør billigt regnes ham tilgode, at han ikke dennegang kyssede hende paa Munden. — —

Det kunde ikke undgaae Alberts Jagttagelse, at der ofte var, som man siger, en Kurre paa Traaden mellem Ægtefolkene, men han havde hidtil afholdt sig fra at tale til Ludvig derom. Men nu forekom det ham at Lottes Kinder bleve blegere, og hendes Øine ofte saae matte og angrebne ud, og det smertede ham dybt. Altsaa var hans Frygt virkelig gaaet i Opfyldelse: Ludvig forstod ikke Lotte, og det var ikke længer nogen Hemmelighed for hende. Han led ved denne Opdagelse, og hans Besøg bleve sjeldnere. Lotte lagde Mærke dertil og bebreidede ham det. Bliv ikke borte fra os, vi

trænge til vore Venner," sagde hun. Albert besluttede at komme ret ofte.

Det gjorde han ogsaa. En Dag, da Ludvig, som hele Tiden havde været gnaven, foreslog ham at gaae en Tour, og de vare komne ud paa Kastelsveien, brød han Tausheden og bebreidede Ludvig hans Gnavenhed og Uomgængelighed, som Noget, der absolut maatte gjøre hans Kone Livet suurt.

— „Lotte keder sig, min Ven. Det kommer der ud af det."

— „Ja, jeg morer mig sgu heller ikke. Saa gaaer det lige op."

— „Det var et underligt Svar, Ludvig. Et meget underligt Svar . . . Du forstaaer ikke din Kone, deri stikker det."

— „Jo, jeg forstaaer hende sgu meget godt. Nu vil hun gjerne sætte det igjennem, at komme over til Jylland, det har længe staaet hende i Hovedet, det har jeg nok mærket. Men jeg kan ikke reise og saa bliver der ikke Noget af, det har jeg sagt hende, og dermed Basta."

— „Jeg synes at Du skulde spare dine Trumpher, til de vare nødvendige. Naar har Lotte sagt eet Ord, som kunde berette Dig til at tage hende saaledes? Kjære Ludvig, din Kone er en Engel, og Du" . . .

— „Naa og jeg? Hvad jeg, om jeg maa spørge. Er jeg maaskee en Djævel?"

— „Du er en Ægtemand," sagde Albert, og slog med Stokken Hovedet af en Tidselblomst.

— „Slap det dog ikke værre ud. Ist das der langen Rede kurzer Sinn!"

— „O, det er saamænd galt nok, naar man er det tilgavns.“

— „Maa jeg da udbede mig Definitionen paa en af dine Ægtemænd.“

— „En Ægtemand er en Egoist, som forlieber sig i en Piges smukke Figur og glatte Ansigt, uden at spørge meget, om deres Sjæle harmonere sammen. Saa gjør han Cour, gjør sig elskværdig, og bilder hende ind, at han vil offre Alt for hende, og har dog ikke i Sinde at offre hende den mindste af sine Lyner eller Unoder. Han skruer hendes Tankegang i Veiret med svulstige Ord, og gjør Experimenter med hendes Hjerteblod“ . . .

— „Nei, om Forladelse, han fodrer hende blot med den behørige Sentimentalitet, som er nødvendig for en vis Tid, og som de siden selv lee af. Du kjender kun daarligt Fruentimmerne. Veed Du da ikke at de, som en Philosoph har sagt, for en Tid Allesammen ere Souverainer i Drømmenes Rige, uindskrænkede Herskerinder paa Phantasiens Gebeet, Prætendenter til de ledige Throner i Maanen, og, naar Leiligheden tilbyder sig, Madam Sørensen paa Hjørnet af Gud veed hvilke Gader, hvor Smørhandelen trives bedst.“

— „Og saadan tale I om den Egenskab, I skulde hæve høiest, fordi det er den, I skylde Eders hele Frelse? Saaledes tale I om den Elasticitet i den qvindelige Charakter, der sætter hende istand til at bøie sig efter alle Eders stive Lyner og elendige Stillinger!“

Atter gik en Tidselblomst i Løbet.

„Og hvordan behandle I saa den Pige, som er daarlig nok til at troe paa Eders Følelse. Hvor snart vise I hende ikke, at hun er skammeligt bedraget? I

kunne ikke engang skjule eders Ynkelighed Aaret om. Da forvandles den nette og opmærksomme Elsker til en uvasket og plump Ægteherre. Da seer hun, at I har følt mere for hendes kjødelige end for hendes aandelige Deel, at I har villet have en Huusholderske, som seer godt ud, En til at stoppe Eders Strømper og lave Eders Livretter. Til enhver Tid skal hun sidde og vente paa, at I som sande Sultaner ville kaste Tørklædet til hende, Eders massive Caresser skal hun altid være oplagt til at finde Behag i; men vil hun vise sig øm imod Eder, er det maaskee ikke Herren tilpas: kom igjen om en Time! — Jeg begriber Jer ikke." —

Den tredie Tidselblomst maatte bøde med Hovedet.

— „Og hvad er det, Du ikke begriber, strenge Herr Moralist. Maa jeg engang høre hvad det er."

— „At Ægtemænd ikke kunne fatte, at uden en stadig Opmærksomhed, uden et kjærligt Koketteri maa Ægteskabet blive et Fruentimmer eensformigt . . . og tilsidst reent utaaleligt."

— „Gift Dig først, min Ven, saa skal Du see, at alle disse kokette Lapperier og Bagateller forsvinde af sig selv."

„Men det er ikke Lapperier og Bagateller. Kan I da ikke indsee, at Livets Lykke og Ro tildeels beroer derpaa? Jeg troer, at I ere baade blinde og gale."

— „Nei, det maa Du forlade mig, det kan jeg sgu ikke indsee. Man har da Andet at bestille, end at spille Komedie med sin Kone."

— „Føler Du da ikke hvor meget det maa ydmyge en Kone, naar hun engang kommer til at tænke over, om det virkelig skulde være hendes Titel af Kone, hun har betalt med Tabet af sin Mands Elskværdighed. Føler

Du da ikke, at hun er høist ædelmodig, hvis hun ikke giver sig til at anstille Sammenligning mellem de Menneskers smigrende Opmærksomhed, som skulde være hende ligegyldige, og hans stødende Uopmærksomhed, som skulde være hende Alt i denne Verden og bringe hende til at glemme alle Andre!"

— „En honnet Kone, en Kone, som ikke er en Kokette, anstiller ikke saadanne Betragtninger, og en fornuftig Kone hænger ikke i saadanne Smaaligheder, som Alt tilhobe er ægte Mynt."

— „Ja vist, skrig strax Gevalt og klag over Mangel paa Honettetet. Raab strax over Smaalighed og tossede Bagateller. Men for disse Bagateller offrer hun Eder alle sine Tilbøieligheder, og sætter oven i Kjøbet sin Stolthed deri; for disse Bagateller finder hun sig i Savn og Mangel, thi disse Bagateller bevise hende mere end noget Andet, at hun endnu er elsket. Disse Bagateller er ægte Mynt, det vil jeg indrømme, men I kunne kjøbe ægte Skatte for dem. Det indsee I ikke, hvor gode Spekulanter I end ellers kunne være. I ere vanvittige . . . ja, hvad værre er, I ere nogle oprørende . . . Ah! Jeg gider ikke tale derom."

— „Naa? Oprørende . . .?"

— „Egoistiske" . . .

— „Naa? Nu kommer det vel."

— „Hør, Ludvig, tag Sagen alvorligt. Jeg siger Dig, at Du ikke forstaaer din Kone. Du har faaet en Engel, og Du gjør hende ulykkelig . . . og det ender med, at Du bliver det selv. Husk paa, at Du alene skal erstatte hende, som er langt fra hendes Kjære og tidligere Forhold, al anden Interesse i

Verden. Hun har ingen Børn, som ellers er en stakkels Kones Trøst" . . .

— „Du vil da vel ikke fordre, for Fanden! at jeg skal lægge mig i Barselseng og føde Børn til Verden? Det manglede kun. Men det kunde ligne Dig, at gjøre et saadant Forlangende, det kunde min Sjæl ligne Dig."

Albert aabnede Munden for at svare, men taug. En Tidlang gik de tause ved Siden af hinanden, og sloge nu afvexlende begge To til Tidslerne, hver paa sin Side af Veien. Omsider sagde Albert: „Ludvig, Du har heller ikke forstaaet mig iaften. Gud veed, Du har ingen ærligere Ven, Ingen, som mener Dig og Lotte det bedre, derfor siger jeg Dig det reent ud: saaledes gaaer det ikke, og det er min Pligt at sige Dig det. Du taber din Kone."

— „Hvad mener Du? Antager Du Lotte for koket? Det er hun ikke."

— „Nei, det veed Gud. Men Du kan gjøre hende dertil. Fordi Du taber hende, er det ikke sagt at just en Anden strax finder hende; men Risicoen er der. Og Naturen er i Pagt imod Dig: den sørger barmhjertig for, at en Kvindes Hjerte aldrig er fuldkommen ledigt." —

De vare atter komne til Stadens Port. Ludvig sagde: „Jeg veed, at Du har talt i en god Mening, Albert. Jeg paaskjønner det. Men dine Anskuelser have altid været excentriske og passe ikke med Hverdagslivet. Du forstaaer ikke Ægteskabet. Lotte er maaskee for Øieblikket i en af de Gjennemgangsperioder, som Livet har flere af. Hun famler, hun veed ikke ret, hvad hun selv vil. Da tilkommer det mig, at være fast og sige hvor

Skabet skal staae. Lad os tales ved om kort Tid, saa er Lotte en lykkelig Kone, og alt gaaer sin jevne Gang."

— „Gud give det! Gud give det! Farvel!"

— „Gaaer Du ikke hjem med og drikker Thee? Det vil fornøie Lotte."

— „Nei, Tak! Jeg har lovet mig ud iaften."

De skiltes ad. Ludvig gik hjem, paa Veien kom han forbi en Bagerbod, hvor der laae Hvedebrød i Vinduet. Han kjøbte et Dusin Sukkerkringler, som Lotte holdt meget af, mest fordi de altid mindede hende om de Kringler, Trude bagte til festlige Leiligheder. Albert gik ud paa Frederiksberg hvor han hele Aftenen drev om i Slotshaven i sine egne alvorlige Betragtninger. —

Følgen af denne Samtale var imidlertid, at Ludvig i nogen Tid stræbte at vise sig mere opmærksom mod Lotte. Og hun paaskjønnede det taknemmelig. Men altid kom disse Smaating med deres store Virkninger imellem, og tilintetgjorde atter hendes Drømme om Lykke.

En Aften gik de en Spadseretour udenfor Byen. Ludvig talede om et Skib, han en af Dagene ventede hjem fra Middelhavet, og udviklede vidtløftig de Handelscombinationer, denne Reise havde givet Anledning til, og Lotte hørte det med Opmærksomhed. De kom forbi en Jasminbusk, som rakte sine blomstrende Grene ud gjennem et Havegitter. Jasminernes søde Jordbærlugt bortførte pludselig Lottes Tanker for et Øieblik, hun brød en Blomst af i Forbigaaende, lugtede til den og sagde: „Nu er Jasmintiden. Saa kjøre de Høet ind derhjemme."

— „En interessant og aandrig Bemærkning,"

sagde Ludvig mut, og afbrød Foredraget, som han dog siden fortsatte. Det faldt ham ikke ind med en Tanke, at denne pludselige Blomsterduft havde manet Erindringer frem hos Lotte, hvori han spillede en Hovedrolle, og det en langt fordeelagtigere, interessantere og aandrigere, end hans nærværende.

Lotte kastede Blomsten fra sig, og hørte ufravendt paa, hvad han fortalte om Transithandelens Fordele. —

En anden Gang kom en Mand, der havde fanget en Sidsken, som han bød dem at kjøbe.

— „Nei vist ikke," sagde Ludvig. „Hvad mener han, at vi skulde med det Snaus?"

— „O, lad mig kjøbe den, jeg vil saa gjerne have den," sagde Lotte.

— „Vær s'god, lille Madam," sagde Manden hurtig, og rakte Haanden ind i Buret; men Fuglen flagrede frem og tilbage, og vilde ikke lade sig tage.

Lotte havde imidlertid taget Pengene frem. „Tag ikke for haardt paa den," sagde hun. „Bi lidt! Lad mig."

Manden holdt Buret hen til hende. Hun rakte Haanden ind, og Fuglen lod sig uden Modstand tage.

— „See, Ludvig, hvor sød den er, . . . og hvor det lille Hjerte banker i den . . . Stakkels fangne Sanger fra den grønne Skov," hviskede Lotte, og trykkede Fuglen til sin Kind.

— „Vi skal nok faae et Buur til den," sagde Ludvig, „og saa skal vi ogsaa nok faae en Mage."

— „Det sørger den nok selv for. Pas paa!"

Lotte aabnede Fingrene. Sidskenen blev siddende paa hendes Haand et kort Sekund, som om den endnu ikke troede paa sin Lykke; men pludselig hævede den sine

Slubbert! Det er at see efter Ingenting . . . efter Skyerne i Luften."

Ved disse Ord talede Ludvig efter Lottes Stemme, det var næsten en Trængen efter hende.

— „Ludvig," sagde hun, „jeg kan forsikre Dig, at mine Tanker vare langt herfra. Jeg har ikke den fjerneste Anelse om, at der boede Nogen derovre. Dette Øieblik er det første, da mine Øine have seet dette Menneske."

— „Da have mine Øine mange Gange havt den Lykke. Jeg saae nok, at han bestandig laae i Vinduet og gloede herned, men det kunde rigtignok ikke falde mig ind, at det blev gjengjeldt. Men man skal lære saa længe man lever."

— „Men Ludvig! Det er næsten latterligt, Gud forlade mig! Du troer da ikke, at jeg staaer og seer op paa ham!"

— „Jeg maa gjøre Fruen opmærksom paa, at Troen er Overbeviisningen om de Ting, som man ikke seer. Her seer jeg, og her har jeg ikke nødig at holde mig til Troen. Her er Syn for Sagen, skulde jeg mene."

— „Men Ludvig!"

— „Men Lotte! Ja, Snak have vi nok af. Jeg lader mig sgu ikke bilde ind, at Maanen er gjort af en grøn Ost, det maa Du ikke troe. Saadanne Lapserier, reent ud sagt, dem skal jeg have mig frabedt. Og dermed Basta!"

Lotte saae ham lige ind i Øinene og sagde: „Er det Alvor, saa er det forfærdeligt; men jeg kan heller ikke troe det. Og er det Spøg, saa er det en hæslig Spøg."

— „Alvor! Spøg! Ja, jeg skal nok vise den Laps derovre, at jeg ikke lader mig spøge med. Han skal nok faae at vide, den pæne, sukkersøde Fyr, at det er Alvor ... Hvad er Det? Hvem er de Seler til, som Du syer saa hemmeligt paa? Er det maaskee ... er det maaskee en Present ... til Gjenboen?"

— „Nei," sagde Lotte kort, tog Arbeidet med sig, og gik ud af Stuen.

Ludvig fortrød den sidste Replik, næsten inden den var udtalt. Han troede ikke selv derpaa, den kom ham i Munden, aabenbart indgiven af Djævelen, han misbilligede den selv, og alligevel udtalte han den. Og neppe havde han udtalt de sidste to Ord, før han kunde have faldet paa Knæe for Lotte, og bedet hende om Forladelse. Men hendes korte „Nei", udtalt med saa megen Rolighed, baade ærgrede og imponerede ham. Ihvorvel han egentlig følte sig fuldkommen beroliget ved den Maade, hvorpaa Lotte tog dette brutale Overfald, thi anderledes kan man vel neppe benævne det, og tilfulde kjendte og paaskjønnede hendes redelige og sanddrue Charakteer, tog han hende dog dette korte Svar meget ilde op. Han tænkte: „Hun burde have forsvaret sig, og afviist denne Tanke, hun burde tænke paa, at min Ære er mig hellig og at enhver nok saa ringe Plet paa den, selv om den ingen egentlig Grund har, maa være mig krænkende og irriterende. Men Fruentimmer forstaae ikke hvad en Mands Point d'honneur er. De ere for letsindige ... her er det dog ikke Letsindighed ... de gaae saa tidt i Taaget, det er det, de gaae i Taaget ... de kjende ikke Verden ... hun veed ikke hvor meget man udsætter sig for Omtale, ved at staae i Vinduet til Gaden og lade sig overgloe af en saadan Flegel ... saadan en pyntet,

flau Gadeſtryger ... Og hvad han ſpekulerer paa, det aner hun ikke. Det begynder ſaa uſkyldigt ... men det er ſnart forbi, og det ender ... med at man taber ſin Kone, ſom Albert ſagde ... Mon hun ikke kommer igjen?"

Men Lotte kom ikke, hun havde lukket ſig inde i Sovekammeret. Den angerfulde Mand, — thi det var Ludvig virkelig i dette Øieblik, — gik frem og tilbage ſom en Høne, der har Ællinger i Vandet. Og medens han tænkte: „Hun er vred ... og hun har Grund til at være det ... Jeg veed heller ikke hvor jeg kunde blive ſaa forbittret over ſaadan en Laps ... da hun ſagde mig, at hun ikke havde ſeet ham ... men hun ſkulde ikke have gaaet i Vrede," — ſaa tænkte Lotte paa ſin Side: „Ludvig er jaloux ... det er viſtnok et Tegn til at han elſker mig ... Men paa et ſaadant Menneſke ... og med ſaadanne Ord ... ſom om jeg var den forvorpneſte Skabning paa Jorden."

De kom ſaaledes Begge til det ſamme Reſultat. Da Ludvig forgjeves havde ventet, at hans Kone ſkulde komme tilbage, gik han, og ſagde ved ſig ſelv: „Hun burde være kommen tilbage, jeg vilde da have bedet hende om Forladelſe ... men nu kan jeg ikke ... Og det ſkader i Grunden heller ikke, at Fruentimmer have lidt Frygt i Kroppen." Og da Lotte forgjeves havde ventet, at hendes Mand ſkulde tage i Sovekammerdøren, for at give hende et venligt Ord, blev hun ſiddende og ſagde ved ſig ſelv: „Han burde have følt hvor dybt han har krænket mig ... om han end ikke meente det ... jeg vilde da have ſagt ham Alt, hvad jeg tænkte paa, og at Selerne vare til hans Fødſelsdag ... men nu kan

jeg ikke . . . Lad ham nu være vred saa længe han vil, han har sandelig ikke nogen Grund dertil." —

Om Middagen kom Albert, som sendt af Himmelen. De paaskjønnede Begge at have en Trediemand til Bords, i Stedet for at skulle udholde den Tete à Tete, som de Begge lige meget havde frygtet. Hans Nærværelse hjalp dem over dette første Møde, og Conversationen gik nogenlunde livligt. Siden talte Ingen af dem om denne Sag.

Lotte kom fra den Dag aldrig mere til Vinduet, hvis Gardiner altid vare trukne ned saa langt, at Manden paa Oviften ikke kunde see ind til dem. Naar Pigen vilde rulle dem op, forbød Lotte det, hun sagde, at Dagen skinnede hende altfor stærkt i Øinene, det kunde hun ikke taale. Og Stine tvivlede ikke, thi hendes Frues Øine vare ofte lidt røde. Men Selerne syede hun ikke mere paa, hun hængte dem inderst ind i Ludvigs Klædeskab, og der bleve de hængende. —

Det er vel unødvendigt at tilføie, at Lottes Sundhed led ved saadanne Sindsbevægelser, som hun maatte bekæmpe alene, da hun ingen Fortrolig havde i det hele, store Kjøbenhavn. Hvad der afvexlende bidrog til at berolige, men til andre Tider til at ængste hende, var Overbeviisningen om, at Albert gjennemskuede hendes huuslige Stilling og taus deeltog i hendes Sorger. Thi med Følelsen af, at han kunde forstaae hende, forbandt hun ogsaa Anelsen om, at han engang havde elsket hende . . . og nu var Lotte end mere befæstet i sin gamle Tro, angaaende Venskab mellem Mand og Qvinde, thi hun følte, at her vilde Venskabet med sine Udgydelser og sin Fortrolighed være umuligt, . . . fordi det var for farligt.

Da Ludvig var en god Mand, var han ingenlunde ligegyldig for sin Kones Helbredstilstand.

— „Herr Professor," sagde han en Dag til Huuslægen, som han mødte paa Gaden, „tjen mig i at see hjem til min Kone, hun er ikke rigtig rask, hun bliver mager, hun klager over Mathed og Træthed og har ikke Lyst til Nogenting, jeg veed Fanden ikke hvad der feiler hende."

— „Jeg kommer lige hjemme fra Deres, Herr Grosserer. Jeg var just i Huset, og saa vilde jeg med det Samme have den Ære at hilse paa Familien. Det paafaldt mig selv, at Fruen saae daarlig ud, og jeg examinerede hende. Det er nervøust, det gaaer nok over. Jeg troede halvveis, at der kunde være Omstændigheder, som en gift Kone ikke kunde have Noget imod. De forstaaer mig. Men nei, det lader det ikke til. Hun forstod ikke engang, hvor jeg vilde hen med mine Spørgsmaal, den lille Frue. Nei, det er simplement nervøust. Det gaaer over i den første Barselseng. En attendant maa hun adspredes, maa ikke fange Griller, hun maa ud, maa more sig."

— „Jeg vil abonnere i Komedien til hende."

— „Det er Ret. Gjør det. Lad hende fremfor Alt ikke sidde for meget hjemme og hænge med Hovedet. Derved fanger hun kun Griller. Ud omkring, det hjelper. Og dygtig Beskæftigelse i Huset og med Huusholdningen. Ikke for megen Musiceren, i det Mindste ikke for længe ad Gangen. Ingen Sidden i Tusmørket ved Kakkelovnsskin, ingen Læsen om Aftenen. Tidlig i Seng og tidlig op. Hun har været vant til Landet, kjør Toure med hende, kjør hende engang imellem ud til Frederiksberg eller ud til Sorgenfri. Det vil adsprede hende, at see

Folk og Toiletter. Fremfor Alt Selskab, Omgang, hun er vistnok for meget alene. Og Fasthed fra Deres Side. Det er nødvendigt. Giver man efter for Nerveuse, saa bliver det værre, saa er der ingen Ende paa det. Selskab, det hjelper."

— „Jeg skal følge Deres Raad nøiagtig, Herr Professor. Gjør mig den Fornøielse at spise hos os iovermorgen Middag, saa vil jeg bede nogle flere gode Venner."

— „Jeg skal have den Ære, Herr Grosserer. Farvel! Vær De ved godt Mod, vi skal snart faae den lille Frue istand, det har i sig selv ikke Stort at bethde, naar det bliver taget fornuftigt."

— „Saa det mener De? Det fornøier mig, thi denne Skranten begyndte, ærlig talt, at kede mig. Man gifter sig sgu ikke for at have Skranteri i Huset."

— „Nei, naturlig. Men det skal vi nok faae Bugt med, vi To. Farvel, farvel! Det er sandt, vi lade som vi ikke have talt sammen, saa kunne vi bedre arbeide Haand i Haand. Jeg skal nok af og til see hjem, som af mig selv. Nu kommer jeg jo for det Første iovermorgen. Ærbødige Tjener."

Væk var Professoren. Det blev som han havde ordineret, og han og Ludvig arbeidede Haand i Haand paa Lottes Bedring. Men derved blev hendes Tilstand næsten reent utaalelig. I den bedste Mening af Verden plagede Ludvig hende ganske forfærdelig. Saa vilde han have Selskab, og trommede de allerkedsommeligste Mennesker sammen, som slet ikke passede til hverandre. Saa holdt der en Vogn for Døren, og hun blev overrasket med en Kjøretour ud til Frederiksberg eller til Sorgenfri, hvor det myldrede af Mennesker, det ene mere pyntet end

det andet. Saa skulde de paa Komedie ude paa Prices Theater, der morede Intet Ludvig saa meget som Casartis Pantomimer, Pierrot var hans Yndling, og han kunde aldrig blive træt af „Harlekin Skelet" eller „Pierrot Bombardeer". Men værst var dog egentlig Huustorturen.

Lotte kunde næsten ikke tilbringe eet Øieblik alene, og hun maatte foretage sig hvad hun vilde, saa havde dog Ludvig Noget at indvende derimod. At han egentlig ikke gjorde dette paa nogen vredagtig Maade, var Noget, som hun slet ikke lagde Mærke til, da det i sig selv altid berørte hende saa ubehageligt. Den eneste Tid, da hun kunde trække Veiret en Smule frit, var i Børstiden; men da havde Ludvig paalagt hende at spadsere regelmæssigt, for at faae Bevægelse i fri Luft. Til alle andre Tider blev hun idelig overfaldet og foruroliget, ligesom en Armee i fjendtligt Land bliver holdt i Aande ved idelige Allarmeringer af Landets Egne.

Var hun i Sovekammeret, saa kom Ludvig derind for at søge efter sit Tøi. Vilde hun klæde sig om, maatte det skee over Hals og Hoved, thi ellers kom han og vilde gjøre det Samme, og det generede hende. Var hun i Dagligstuen, kom han idelig der igjennem, thi han løb hvert Øieblik fra Contoret, for at gjøre sig et Ærinde ind og see hvordan det stod til. Og hvergang kom han som en Stormvind og henkastede en Replik, der gjorde den samme Virkning paa hende, som en Draabe Viin i et Glas Vand, der borttager dets Klarhed uden at farve det. Læste hun, saa hed det: „Gud veed, Lotte, hvor dine Øine kan holde den evige Læsen ud, i de tossede Romaner. Skaan dem dog!" Syede hun, saa hed det: „Det er ligesom man var gift med en Syepige, bestan-

dig Naalen i Haanden!" — Strikkede hun, saa hed det: „Der gives da ikke mere forbandet Grillenfængeri, end den tosſede Strikken. Som om der ikke var godt Kjøb nok paa vævede Varer!" — Skrev hun, saa hed det: „Digter Du? Vi faae vel snart en Roman fra din Haand. Den vil blive fugtig!" — Beſtilte hun Ingenting, saa hed det: „Lotte, tag Dig Noget for, ſid ikke og fald i Staver, min Ven. Jeg ſynes det maatte fornøie Dig, at tage Dig af Huſet, men Gud bedre os, det maa ſkjøtte ſig ſelv!"

Den ſidſte Bemærkning ſmertede Lotte allermeſt, thi hun vidſte med ſig ſelv, at hun tog ſig med al Iver af ſit Huus, hvor der ogſaa overalt var, ſom det var blæſt. Ludvig havde fra deres Ægteſkabs Begyndelſe anſeet det for rigtigt, at hans Kone erholdt Huusholdningspengene ſucceſſive, ti og ti Daler ad Gangen, og det var ikke ſaa ganſke ſjeldent, at han, naar Lotte bad om Penge, ſagde: „Her gaaer Meget med! Ere nu de Penge, Du fik forleden, allerede brugte?" — Dermed mente han egentlig ikke Andet, end at han godt kunde lide, der ikke blev ødſlet. Men denne ſmaalige Tildelen af det Nødvendige, i Stedet for at ſige: „Saa Meget kan jeg give til Huusholdningen om Maaneden, og her er for en Maaned," — piinte Lotte mere, end hun ſelv vilde tilſtaae, og gjorde hende ofte aldeles umyndig for hendes Tjeneſtefolk, naar Herren netop ikke var tilſtede til ſamme Tid, ſom en uformodet lille Udgivt indtraf. Hun havde flere Gange ønſket at faae dette forandret; men Ludvig havde da ſagt: „Du mangler jo aldrig Noget, Du kan jo faae Penge, naar Du blot vil ſige det," — og derved blev det. Lotte var ordentlig og oeconomiſk, og ſkrev hver lille Udgivt op i ſin Huusheld-

ningsbog. Nu hendte det ofte, at Ludvig kom farende ind og sagde, for at beskæftige hende: „Min lille Lotte, maa jeg engang see din Huusholdningsbog.“ Og nu fulgte utallige Spørgsmaal, Altsammen for at adsprede hende, Altsammen i en god Mening. Men at skulle staae Skrivte for enhver Bagatel, at skulle afhandle, om Kjødet ikke kunde faaes billigere hos andre Slagtere, end til saa og saa mange Skilling Pundet, disse og lignende Beregninger piinte Lotte, og denne Tortur var maaskee den meest saarende af alle dem, hun maatte prøve; thi det faldt hende ingensinde ind, at denne smaalige og mistænkelige Seen-paa-Fingrene var efter en Mediciners Recept.

Ved Fortepianoet traf Ludvig hende aldrig, thi hun musicerede aldrig, og Instrumentet havde ikke været aabnet i flere Maaneder.

En Eftermiddag havde Lotte siddet usædvanlig længe alene i Tusmørket. Ludvig havde en større Post end almindelig, og havde i to hele Timer ikke en eneste Gang været inde i Dagligstuen. Ilden brændte smukt i Kakkelovnen, dens Skin belyste den hyggelige Stue, og Lottes Tanker bleve uvilkaarligt ledede hen paa den første Aften, da hun betraadte dette Værelse og med Haabet om en glad Fremtid tog det i Besiddelse. Hun vilde end mere opfriske dette Minde fra en gladere Tid, gik hen til Fortepianoet, aabnede det, og med Knæet paa den dæmpende Pedal lod hun Fingrene løbe over Tangenterne. Hun begyndte sagtelig at synge . . . hendes Stemme forekom hende næsten fremmed, det var saa længe siden hun selv havde hørt den, og da denne Stue endnu var ny for hende, havde hendes smaa Romancer dog hørt til Dagens Orden i Skumringen, og saa ofte forhøiet Hyggeligheden af Ægteparrets første Samliv. Hun

ſtandſede, greb nogle kraftige Accorder, og begyndte atter paa Forſpillet.

Ludvig havde netop endt ſin Poſt, da de fulde Accorder løde ind til ham. „Saa," tænkte han, „nu har hun været for længe alene, nu ſætter hun ſine Griller paa Noder. Man er dog ulykkelig, naar man har Noget at beſtille, og oven i Kjøbet en nerveus Kone at paſſe paa."

Han gik igjennem Salen og var lige ved at gribe voldſomt i Laaſen, da han ſtandſede og lyttede, det forekom ham at han havde taget feil. Men nu hævede Lotte Stemmen og ſang den gamle Romance, han ſaa ofte havde hørt med heel andre Følelſer. Det var en Reminiſcens af diſſe, der bragte ham til ſagtelig at aabne Døren og træde ind uden Støi.

Medens Skinnet fra Kakkelovnen afvexlende ſnart oplyſte, ſnart atter fordunklede Stuen og gav baade den og Lotte noget Myſtiſk, ſom Gjenfærd, der forſvinde ligeſom man ſeer dem ſaa tydeligt, at man troer at kunne faſtholde dem, ſang hun den ſmukke gamle Romance, der gjenkaldte hende ſaa mange lykkelige Erindringer, ſom med ſmeltende Veemod afſpeilede ſig i hendes Sang.

Herr Thorvald, ſkjøn Signe, de væneſte To
I Dannemarks Rige ſaa vide,
De ſvore hinanden ubrødelig Tro,
Sig begge til Sorrig og Qvide.
De Fædre begyndte ſaa bitter en Kiv,
Den koſtede Thorvalds og Signelils Liv . . .

Muſik og Kakkelovnsſkin og Tusmørke, det var tre Ting paa engang, alle tre lige ſtik imod Profeſſorens Recept. Havde det kun været Sangen alene, vilde han

have ladet hende synge Romancen til Ende, thi den fornøiede ham selv. Nu derimod sagde han, da hun havde sunget det første Vers: „Naa, saa vilde jeg da ønske, at Livet var vel af Herr Thorvald og skjøn Signe!“

Lotte taug øiebliklig. Hun blev siddende lidt ved Fortepianoet og bøiede sig over Tangenterne, derpaa reiste hun sig og lukkede Instrumentet.

Ludvig var selv en Smule forlegen over denne pludselige Standsning. For at skjule det, begyndte han at tromme med Fingrene paa Bordet, og for at sige Noget og bryde Tausheden sagde han: „Du vil selv indsee, min Ven, at naar man er træt af at arbeide, er man ikke altid stemt til at høre Musik.“

— „Om Forladelse,“ svarede Lotte med sagte Stemme, „jeg lover Dig, at min Musik skal Du ikke mere blive forstyrret af.“

— „Saa! Alting skal tages fra den høitidelige Side . . . Vi kunne ikke indsee, at det er til vort eget Vel . . . at man svækker sig med den Musiceren, naar man ikke er vel i Forveien“ . . .

— „Jeg er meget vel . . . jeg feiler ikke Noget.“

— „Prosit! Ja, det skal jeg love for. Gud give det var saa vel. Men lad os nu ikke mere tale om det. Jeg er ikke kommen ind i min Dagligstue for at skjendes, om Doktoren har Ret eller ikke . . . Skal vi ikke have Lys?“

Lotte ringede. Da Pigen kom ind med den tændte Lampe, tog Lotte sit Strikketøi, og satte sig i den mørkeste Krog. „Det er selskabeligt.“ sagde Ludvig. Hun lagde Strikketøiet og sagde: „Hvad vil Du da, at jeg skal bestille?“

— „Jeg er kommen herind for at snakke med Dig.“

— „Hvorom?“

Dette simple Spørgsmaal forvirrede Ludvig. Der vilde ikke falde ham Noget ind i dette Øieblik. Det ærgrede ham, og han sagde derfor: „O, det kan meget godt blive til en anden Gang, siden det ikke er tilpas.“ Og saa gik han igjen. —

Den næste Dag forærede han Lotte Tøi til en ny Kjole. Hun takkede ham og sagde: „Du forsyner mig altfor rigeligt, jeg har endnu to liggende, som ikke ere syede.“ Ludvig bad hende om at faae dem syede, sagde hende smigrende Ord om hvor godt de vilde klæde hende, og var hele Dagen meget aimabel. Men om end Lotte smilede, stod der dog altid som en mørk Sky omkring hendes Øie, og Smilet lignede det streifende Sollys, som farer hurtigt over Marken og med sin øieblikkelige Klarhed først gjør det ret tydeligt, at Skyer have fordunklet den. —

En Dag kom en Bekjendt hen til Ludvig paa Børsen, og gratulerede ham til hans Vens Forlovelse.

— „Min Ven? Albert Hagen? Forlovet? Jo vist! Og med hvem skulde det være?“

— „Med Etatsraad Fugls smukke Datter.“

— „Aa bah! Bysnak!“

— „Paa Ære. Naa, stil Dem nu ikke saa fremmed an. De har jo sagtens længe vidst det, kan jeg tænke, men nu kan De saamænd gjerne sige Ja, thi nu veed al Verden det.“

Ludvig smilede med en intim Vens vantro Smiil, og forsikkrede Manden at han var galt underrettet.

— „Ja, vil De gjøre en Hemmelighed af det, saa for mig gjerne,“ sagde Manden fortrydelig. „Jeg vil blot sige Dem, at Etatsraaden har sagt mig det for en halv Time siden. Men maaskee han heller ikke har

været rigtig underrettet. Han bildte sig ellers ind, at han havde givet sit faderlige Samtykke, og det et Øieblik før han fortalte mig det."

De ere gale Allesammen, tænkte Ludvig. Var der Noget om, maatte jeg jo vide det allerførst. Jeg er jo hans bedste Ven. Det er ikke Andet end Bysnak.

Neppe var Børstiden forbi, før Ludvig ilede til sit forrige Logis, for at opsøge Albert; men han traf ham ikke hjemme. Han var heller ikke paa den Restauration, hvor han pleiede at spise til Middag. Om Eftermiddagen kom Albert af sig selv hjem til Ludvig, som neppe gav sig Tid til at byde ham at sætte sig ned, før han udbrød: „Veed Du hvad de sige om Dig i Byen?"

— „Nei, hvad sige de?"

— „At Du er forlovet."

— „Naa, Gud skee Lov at det ikke er værre."

— „Ja, men det er sgu galt nok, thi det skulde være med Lovise Fugl."

— „Er det saa galt? Om nu Byen havde Ret?"

— „Men det har den ikke, thi saa maatte jeg jo vide det, jeg er jo din bedste Ven."

— „Det er Du, men" . . .

— „Og det var jo ogsaa et ravruskende, pinende galt Parti. Gud veed hvor Folk kan være saa dumme at finde paa saadan Snak; men det er fordi de ikke gjøre sig den Uleilighed at bruge deres Fornuft."

— „Herre Gud, hvad har Du at indvende imod den Pige?" spurgte Albert med et godmodigt Smiil. „Du kjender hende jo ikke."

— „Mere end nok til at vide, at det var Galskab at forlove sig med hende. For det Første er hendes Fader Etatsraad, med de Folk skal det altid være saa fornemt."

— „Naa, er Det en af dine Hovedgrunde . . .“

— „Og saa har hun en Smule Formue efter sin Onkel.“

— „Du pleier dog ellers ikke at have saa meget imod Penge. Men hvad rager mig desuden hendes Formue? Det er hendes Eiendom, og den beholder hun til fri Raadighed.“

— „Men det er netop det Gale, min Ven. Var det en ordentlig Formue, som der kunde fanges Noget an med, saa skulde jeg sgu ikke have Noget derimod; men saadan en Smule Penge, som vel oven i Kjøbet staae faste, saa at ingen Anden end hun kan hæve Renterne deraf, de tjene kun til at sætte en Kone Nykker i Hovedet, og dem kan de have nok af i Forveien. En Kone skal desuden ikke have Raadighed over Penge; hvad har hun at bruge Penge til? Hun kan jo bede sin Mand om hvad hun skal bruge, saa kan han bedømme om det er rigtigt. En Kone maa helst være Alting ved sin Mand, og derfor er det bedre, at hun slet ikke eier Noget. Det giver det rette Afhængighedsforhold, uden det er der intet lykkeligt Ægteskab.“

— „Derom kunne Meningerne være deelte,“ sagde Albert sagtmodig.

— „Og saa er hun desuden letsindig og koket,“ vedblev Ludvig. „En Balskjønhed, som al Verden er forgabet i, som farer om fra det ene Bal til det andet, og som lader Øinene rulle i Hovedet, saasnart hun bare seer en Lieutenant. Nei, Du bilder mig ikke Noget ind, min Ven, jeg kjender Dig altfor godt. Til saadanne Piger gjør man nok Cour, men man gifter sig ikke med dem. Jeg havde nær sagt det til Den, som fortalte mig denne Historie, men jeg vidste ikke om det kunde

komme til Fugls igjen, og hvorfor skal man lægge sig ud med Folk."

— „Du vil nok forandre dine Tanker om Louise, naar Du lærer at kjende hende nærmere," sagde Albert. „At hun dandser og morer sig paa Bal, det finder jeg ganske naturligt, da hun er ung og smuk. At hun er munter og livlig, det anseer jeg for en Lykke, hun kan tidsnok blive alvorlig. Men koket er hun ikke, det maa Du forlade mig, og det uagtet al Verden maaskee, som Du siger, har været forgabet i hende. Alle, der kjende hende, holde af hende, og jeg min Ven . . . jeg holder saa meget af hende — at jeg ikke har taget i Betænkning at knytte min Fremtid til hendes, og i Formiddags ere vi ganske rigtig blevne forlovede. Og det vilde jeg have sagt Dig strax, hvis Du blot havde ladet mig komme til Orde. Imidlertid veed jeg, at hvad Du har sagt, har Du sagt af Venskab for mig, og det paaskjønner jeg, om Du end har Uret i Alt, hvad Du har sagt."

Det var med et temmeligt langt Ansigt, at Ludvig besvarede hans Haandtryk og aflagde sin Lykønskning. Begge Vennerne glede imidlertid saa let som muligt over denne delicate Sag, der truede med at undergrave Venskabet. Albert maatte ind til Lotte og modtage hendes Lykønskning, som rigtignok var en ganske anden, end hendes Mands. Albert fortalte, at da han ikke kunde lide Forlovelser, skulde han om tre Maaneder have Bryllup, det vilde han holde i al Stilhed, om muligt, og imorgen vilde han allerede begynde at søge sig en Huusleilighed. Ludvig tilbød ham sin Bistand, forsaavidt som hans Tid tillod det, men Albert vilde ikke tage derimod, han glædede sig til at overraske sine Venner med

et hyggeligt Huus, men vilde ikke trætte dem med den kedsommelige Detail. Han bad Lotte om at modtage Louise Dagen efter, da hun længtes meget efter at gjøre hendes Bekjendtskab.

En Maaned efter havde Ludvig forandret sin Mening, han erklærede nu Louise Fugl for en „fix Pige, som enhver Mand kunde være tjent med," og da hun af og til tog Grosseren paa Raad med angaaende Indkjøb til Udstyret, havde hun ganske vundet hans Hjerte, og han lovpriste hende lige saa ivrigt, som han før havde angrebet hende.

Albert havde vidst at indtage sin Forlovede for Lotte, endnu inden hun havde seet hende, og den venlige Modtagelse, hun fandt hos Lotte, gjorde et saa behageligt Indtryk paa hende, at hun med Ligefremhed tilstod hende det, og bad om hendes Venskab. Lotte havde længe trængt til En, der kunde forstaae hende, i sin Omgangskreds havde hun kun fundet Albert, og mellem dem kunde ingen Fortrolighed finde Sted. Med Louise var det et andet Forhold, hun forstod hende saaledes, som Albert forstod hende, tildeels igjennem ham, og der opstod derfor snart et meget nøie Bekjendtskab mellem dem, som efterhaanden gik over til Fortrolighed. Nu gives der vistnok Sorger og Glæder, som man ikke betroer Nogen, selv ikke sin intimeste Ven, men det er da allerede en stor Trøst at vide, at der gives Nogen, som kunde forstaae dem, hvis man meddeelte sig, ligesom Meget ogsaa lettes, der ellers vilde tynge En til Jorden, ved Tanken om, at Byrden deles af en deeltagende Sjæl, selv uden at nogen Meddelelse har fundet Sted. Thi det er netop det Smukke ved Venskabet mellem ligestemte Sjæle, at Klagen gjenlyder, uden nogensinde at være

udtalt, og at Trøsten læger, uden nogensinde at være kommen til Orde.

Endnu inden Alberts Bryllup vare de to unge Damer, i hvis Alder der kun var nogle faa Aars Forskjel, Veninder, og sagde naturligviis altsaa Du til hinanden. Albert og hans Forlovede tilbragte i Regelen en Aften ugentlig hos Holms, og den smukke Virkning af gjensidig Dannelse udeblev ikke. Man læste høit, converserede, sang Duetter og Terzetter. Ludvig morede sig derved, og kun sjelden modtog han en Indbydelse paa en af de Aftener, da man ventede Louise. Lotte begyndte at gjøre sig Bebreidelser, fordi hun ikke tidligere havde forstaaet at samle en livlig Kreds i sit Huus, hun bebreidede sig den Ømfindtlighed, hvormed hun havde stødt sig over mange Smaasærheder hos Ludvig, som Louise gled saa let over, og saa godt forstod at faae ham til at forandre. Hun sik ham for Exempel til at blive af Dagligstuen med Tobakspiben, da hun idelig beundrede Lottes smukke Teint, som havde kunnet modstaae denne Sidden-i-Røg, der absolut vilde have gjort hendes egen Zigeunerteint, som hun kaldte sin mørkere Hudfarve, aldeles afrikansk. Og naar Ludvig forsvarede sig med, at Dagligstuen var det neutrale Gebeet, sagde hun, at Mændene deelte med deres Koner efter de samme Principer, som Jøden anvendte mod Bonden, med hvem han eiede Hesten i Fællesskab: først rider jeg, og Du gaaer, og saa gaaer Du, og jeg rider. Ludvig maatte lee, han lagde Piben bort, hans eget Værelse blev for Eftertiden Stedet til Tobaksrøgningen, og Dagligstuen blev fri.

Lotte blev livligere, hendes Kinder antoge igjen en svag Efterligning af deres tidligere Friskhed, hun begyndte at finde Smag i Selskabelighed, hendes Pynt var hende

ikke mere ligegyldig, kort sagt: hun begyndte at tage Verden som den er.

Albert havde ivrig søgt efter en Huusleilighed, som tilfredsstillede hans Ideer om Hyggelighed, og han havde været heldig. Men han boede ikke godt i almindelig Forstand, thi han boede i et Baghuus og havde ikke et eneste Vindue til Gaden. Da han havde indrettet sig, holdt han Bryllup og blev viet i Stilhed, i en af de nærmeste Landsbykirker, hvor Præsten var en Bekjendt baade af ham og af Etatsraad Fugls Familie. Louise havde ikke villet have med Arrangementet af Værelserne at bestille, det overlod hun ganske til Albert, hvis Sands for Hyggelighed hun stolede paa; hun vilde, sagde hun spøgende, blive ked af sit Huus iforveien, naar hun skulde gjennemgaae denne Skærsild, det var nok at hun var med paa Valg af Udstyret, som hendes Fader lod anskaffe. Hvad Huset angik, da vilde hun først see det efter Brylluppet, og var hun da ikke tilfreds med Arrangementet, lod hun sig strax skille fra Albert. Men om hun kom til at boe paa en Kvist eller i et Baghuus var hende ligegyldigt, deri, meente hun, bestod Hyggeligheden ikke, og hun var meget vel tilfreds med, at Albert havde leiet Værelser ud til en Have. —

— „Nu skulle vi da see, om vor Ven har realiseret alle sine extravagante Ideer," sagde Ludvig, da han og Lotte gik hen til Hagens, Dagen efter Brylluppet. „Han havde nær gjort mig tosset, dengang jeg skulde indrette vort Huus. Nu skulle vi see ham efter, om han har gjort det bedre."

Men imod Formodning vare de unge Folk endnu paa Landet, og havde ikke bestemt Dagen til deres Hjemkomst. Ludvig vilde alligevel see Værelserne, han og

Lotte havde jo Aftenen før sendt deres Brudegaver derhen og altsaa, som han skjemtevis udtrykte sig, betalt Entreen. Pigen var ogsaa villig til at aabne Dørene for dem, men Lotte modsatte sig paa det Bestemteste. Det var maaskee første Gang, han mødte nogen alvorlig Modstand imod sin Villie, men Lotte lod sig dennegang ikke bøie, hverken af Ord eller Miner. Ludvig meente i sit stille Sind, at han var prostitueret for den fremmede Pige, „hvis han, som en føielig Peer-Tot, listede af uden at see Leiligheden," og Lotte meente, at hun var prostitueret for denne Pige, „hvis hun gjorde sig skyldig i denne Indiscretion." Enden blev, at Ludvig gik med Pigen ind i Værelserne, og Lotte gik alene hjem.

Ingen af dem talede eller spurgte siden om disse Værelser, det var som om denne Meningsforskjellighed slet ikke havde fundet Sted. Maaskee Ludvig selv ved nærmere Eftertanke var kommen til den Erkjendelse, at Lotte i Grunden havde Ret.

Dagen efter kom Albert og hans Kone, for selv at modtage deres Venners Lykønskning og takke for deres Foræringer. Albert lo af Ludvigs Nysgjerrighed, men han fandt den ganske rimelig, „eftersom Arrangementet af et Huus havde været et aabent Spørgsmaal imellem dem, siden Ludvigs Bryllup." Louise bad Lotte at komme til sig den næste Formiddag, hun længtes efter at vise hende sit nydelige Huus. Saaledes bare de sig efterhaanden ad med hele deres Bekjendtskab, og derved undgik de at gjøre en solenn Udstilling af deres unge Lykkes Pauluner.

Albert var ude den næste Dag, da Lotte kom, og Louise førte hende nu rundt i det lille Huus, som kun bestod af fire Værelser, foruden de sædvanlige udvendige

Bequemmeligheder. I dette Rum havde Albert realiseret sine Ideer om Hyggelighed, og de havde fundet Lovises Bifald, saa at hun for det Første ikke tænkte paa at lade sig skille fra ham.

Lykken havde begunstiget ham, han havde fundet et af de eneste Huse i Kjøbenhavn, der var saaledes, som han ønskede det, nemlig en isoleret Bygning, som med de tre Sider vendte ud til en lille Have, der ved Plankeværker var skilt fra andre Haver til Nabogaardene, hvorved en større Deel af Guds frie Himmel tilfaldt dem, end det vilde have været Tilfældet i nogensomhelst Gade, ligesom de ogsaa til alle Sider havde grønne Træer, saa at det saae ud som om Huset laae i en Skov. Deres egen Have var lille, ligesom Huset, den bestod kun af nogle Blomsterbede, et Par smaa Græsplainer, en Løvhytte og en halv Snees gamle Træer, hvoriblandt et deiligt, stort Kastanietræ. Men det var en frodig Plet, som de ganske kunde skalte og valte over efter eget Behag.

Fra den lille Forstue traadte man midt ind i Dagligstuen, et langt Værelse med to Fag Vinduer i begge Ender.

— „I denne Ende er vor Dagligstue," sagde Loviſe, „og i den anden vor Spiseſtue. Madlugten kunne vi hurtig blive af med, thi her er god Gjennemtræk; spiis hos os imorgen med din Mand, saa skal Du see, at man har nok af een Stue til begge Dele."

Lige for Forstuen, paa den anden lange Væg, vare to dobbelte Døre, og midt imellem dem en hyggelig, gammeldags Jernkamin med et Speil over. Paa Kaminconsollen stode nogle ziirlige Smaating og et lille Taffeluhr. Den ene af de to omtalte Døre førte ind til en

lille firkantet Stue, paa eet Fag til Siden, det var Alberts Arbeidsværelse, den anden til et nøiagtig tilsvarende lille Værelse, ligeledes med eet Vindue til Siden, det var Loviſes Værelse. Diſſe to ſmaa Stuer ſtode ikke i Forbindelſe med hinanden, men fra hver af dem gik man ind i et langt Værelſe, ganſke ſom Dagligſtuen, ligeledes med to Fag Vinduer i hver Ende. Det var Sovekammeret. Et tykt, uldent Drapperi, ſom i Midten var ſtilt ad til Gjennemgang, deelte dette Værelſe i to lige ſtore Dele. Paa hver Side af Skillerummet ſtod en Seng med hvidt Omhæng, en Kommode, en Servante, og et lille Klædeſkab. Alt var deelt med den fuldkomneſte Ligelighed, lige indtil Stolene, hvoraf der var tre paa hver Side.

— „Og ſee hvor ſnildt! Men det viſer jeg kun Dig," ſagde Loviſe rødmende.

Ved at trække i en Snor, der ligeſom en Klokkeſtreng hang ned ved hver Seng, aabnede Drapperiet ſig og gled tilſide, ſaa at begge Senge ſtode frit ſammen ved Siden af hinanden.

— „Seer Du, vi kunne ſee hinanden, naar vi ville, vi behøve ikke at tale ſammen gjennem Gardinet. Men Morgen og Aften er det rart, at have hver Sit."

Hun drog atter i Snoren og Drapperiet lukkede ſig. Lotte drog et lille Suk. Saa gik de tilbage til Loviſes Værelſe.

— „Har Du ſeet en ſødere lille Stue, Lotte? See, lige udenfor mit Vindue har jeg det deilige Kaſtanietræ og Blomſterbedet, ſom kan ſende mig ſin Duft. Og ſee hvor min lille Sekreteer paſſer godt her, tilligemed mine andre Pigemeubler. Men Albert kalder

det ogsaa mit Jomfrubuur. Min lille Sopha til To, med Faders Portrait over, lige for Vinduet, mit Syebord, min Bogreol, mit Staffeli og min Malerkasse, naar jeg vil dyrke mit Talent, siger Albert, men det vil jeg ikke faae megen Tid til. Og see det yndige Gulvteppe, det er nyt; men Gardinet er mit gamle. Er det ikke smukt af Albert, at han saadan har samlet alle mine gamle Ting rundt om mig. Her sidder jeg om Formiddagen, naar jeg er alene, saa er det mig næsten som han var tilstede, jeg veed ikke hvori det stikker."

— „Du er lykkelig, Louise, at have saadan en lille Plet, som Du kan kalde din egen. Jeg veed ikke hvad jeg vilde give til, at det var faldet i min Lod, om den saa laae oppe under Hanebjelken, troer jeg, blot jeg havde et Hul for mig selv ikke større end til en Stol og et Bord . . . som en lille Celle til en Bodfærdig."

— „Ja, det er rigtignok at foretrække for en Sal. Albert vilde ogsaa have Eders Sal taget til Dagligstue, og Dagligstuen til dit Værelse, dengang I etablerede Jer, men det vilde din Mand paa ingen Maade finde sig i, han holdt paa Salen, efter gammel Skik. Men nu kan det maaskee forandres, thi som Sal bruge I den jo dog alligevel næsten aldrig."

— „Maaskee," sagde Lotte. Men hun troede ikke selv hvad hun i dette Øieblik sagde. Og selv om det blev forandret, kunde det vel ikke hjelpe Stort, thi hun kjendte jo sin Mands urolige Stormen frem og tilbage gjennem alle Værelser, medens han enten lod alle Dørene staae aabne, eller slog dem haardt i. En saadan stille Krog, som Louise havde, vilde hun dog aldrig kunne

opnaae. Og denne Sammenligning førte ufrivilligt til andre Sammenligninger, som Tanken hurtig gjennemfløi i nogle Minuters Tausheb, og Lotte drog Veiret saa dybt, at det næsten lignede et Suk.

— „Ikke sukke," sagde Loviſe, „det bliver tilsidst en Vane. Et Suk røber ofte Mere end den længste Samtale, det er en Sladdrer, som aabenbarer vore bedste Hemmeligheder. Jeg tilsteder kun eet Slags Suk, det er det, som Byron taler om, naar han siger: Kjærlighedens bedste Tolk er i Sandhed et Suk. Ikke sandt, der ligger en Verden fuld af dyb og sand Følelse i denne Yttring. Men Du indseer da ogsaa, at efter dette Syſtem kan der ikke ret ofte i Livet blive Anvendelse for Suk."

— „Du taler som Du var en Mand, Loviſe. Af Qvinder maae af ti vistnok de ni vandre over Sukkenes Bro, for at komme over den smalle Kløft, som skiller deres Ungdom fra deres modnere Liv. Troer Du ikke, at jeg har Ret heri?"

— „Bliv mig fra Livet med din ponte di sospiri, jeg kan ikke lade være, at tænke paa den mørke Kanal i Venedig og paa Blykamrene; det er ligesom min Aand paa eengang var stævnet ind for et venetianſk Inqviſitionstribunal. Men det er min egen Skyld, det er mig, som begyndte at give vor Samtale denne sprænglærde Retning. Vi maae gjøre Noget for at drive Djævelen ud."

Hun tog et lille Røgelsekar af Sekreteren, kastede Røgelse derpaa og stak Ild i den. Duften af Roser og Violer fyldte Værelset, medens hun mumlede en naragtig Formular, som bragte Lotte til at lee.

— „Det er mere for at komme til at bruge mit

lille Røgelsekar, end af nogen anden Grund. Det er den første Present, jeg har faaet af Albert. Nu skal Du see, naar jeg lukker Døren op til Dagligstuen, seer det saa ikke ganske comfortable ud der inde, at Sophaen staaer paa den ene, og Fortepianoet paa den anden Side af Døren ud til Entreen. Nu skal vi lukke hele Suiten op, at her kan see standsmæssigt ud i Anledning af din Nærværelse."

Hun løb rundt og aabnede ogsaa Døren til Alberts Stue. Solen skinnede lisligt ind i de hyggelige Værelser gjennem de lustige Gardiner; Havens stille Fred udenfor og de unge, smukke og livlige Koner, der legede Kom-Fremmed, som to Børn, dette Ensemble var et smukt Billede af Liv og Glæde.

— „Ikke sandt, Verden er dog smuk og Livet godt," sagde Lovise, og trak Lotte ned ved Siden af sig paa Sophaen. „Der udfordres kun, at vi ikke skulle forlange Mere end rimeligt er, at vi skulle forliges med vor Skjebne og nøies med Det, som vi kunne faae."

— „Det er sandt," sagde Lotte, „Nøisomhed er den eneste Lykke . . . og Resignation Kilden til den sande Glæde."

— „Det klæder os To smukt, at sidde og præke om Nøisomhed, vi, som i Grunden har fuldt op af Alting. Kom nu, Lotte, saa skal jeg presentere Dig Kjøkkenet, og den øvrige Menage. — —

Hos Hagens samledes snart en livlig Kreds af ældre og yngre Mennesker, deels Alberts Omgangsvenner, deels Etatsraad Fugls Bekjendtskaber. Lovise forstod den Konst, at føre et smukt Huus med Lidet, Anretningen var tarvelig, men Huusgeraadet og Serveringen vare smagfulde; man kom ikke i det Huus for at spise og

drikke, det var der underordnede Nydelser, og dog smagte Theen af de smukke Kopper og Smørrebrødet Gjesterne intetsteds bedre, og naar Frugtkurven til Dessert blev sat paa Bordet, vare de rødmussede Æbler og de grønne Druer ordnede med en Konstsands, der mange Gange forhøiede Nydelsen af de simple Frugter. En enkelt, i sig selv uvæsentlig Ting kan ofte bidrage til at paatrykke et heelt Huus et ganske særeget Stempel. Hvad der i Alberts Bolig gjorde denne Virkning, det var den gammeldags Jernkamin, midt imellem Dørene til de to smaa Stuer. Den var et hyggeligt Foreningspunkt for Selskabeligheden, omkring dens røde knittrende Kulild grupperede Damer og Herrer sig i en Halvcirkel, og der var et Sammenhold i denne Kreds, som maaskee tildeels skyldtes Kaminen; thi intet andet Meubel er saa venligt, som en god Kamin, intet andet Meubel indeholder saa megen Poesi. Ak, hvor længe skal det vel vare, inden hyggelige, aabne Kulkaminer, midt paa en Væg, fortrænge vore uhyggelige, smagløse Brændeovne i Krogene af vore Værelser. Det er af Skade man maaskee engang bliver klog, . . . naar man først er bleven fattig. Naar vi først have opbrændt vore deilige Bøgeskove og ladet deres hundredaarige Kroner gaae op i Røg, anskaffe vi maaskee bagefter Kaminer af Trang, vi, som ikke have havt Smag nok til at anskaffe dem itide.

Men denne Betragtning har ført os paa Afveie, saa at vi nær havde glemt, at det ikke altid er Vinter. Saasnart Foraaret kom, og Veirliget tillod det, drak man Thee i den lille Have, Bordet blev da dækket i Lysthuset eller under det store Kastanietræ. De couleurte Lamper, som Albert selv havde forfærdiget, bleve hængte i Træernes Grene, hvor de koketterede med de stolte,

pyramideagtige Kastanieblomster, der bedækkede Træet lige op til Toppen og overalt stak frem mellem de grønne Blade. Dette lille improviserede Vauxhall tog sig nydeligt ud, Haven saae ud som en fortryllet Lund, og de to unge Koner, i smagfulde Dragter, vare Stedets gode Feer. Der var en poetisk Duft over disse Aftener, som endogsaa smittede den prosaiske Ludvig, der sagde til Albert: „Seer Du, at jeg havde Ret. Lotte er kommen over Gjennemgangsperioden. See engang, hvor smuk og tilfreds hun seer ud, som hun staaer derhenne i Løvhytten, belyst af dine røde Lamper, og taler med Lieutenant Staal. Hvad sagde jeg? Lotte er nu en lykkelig Kone. Men det kommer af, at jeg itide sagde hvor Skabet skulde staae. Tag Du Exempel deraf og gjør det Samme, mens Tid er. Stramme Tøiler i Begyndelsen, min Ven, saa kan man siden fire og kjøre i Sovne, om man vil. Gjør man ikke det, Profit, saa vælter man med hele Karriolen."

Grossererens Lignelser vare i den sidste Tid endnu mere kjørende end før, da han havde lagt sig Vogn og Heste til, som det morede ham selv at kjøre.

Albert saae hen til Lotte, som i det Samme lo over Noget, der blev sagt i Samtalens Gang. Og hun saae virkelig ganske veltilfreds ud. Det var heller ikke undgaaet den opmærksomme Vens Jagttagelse, at der herskede et tilsyneladende tilfredsstillende Forhold mellem Ægtefolkene; men han var ikke blind for, at det udelukkende skyldtes den store Føielighed, hvormed Lotte rettede sig efter sin Mands Smaaluner og Særheder, en Føielighed, der endog gik saa vidt, at hun ikke alene fandt sig i, men endogsaa i hans og hans Kones Nærværelse gjengjeldte Ludvigs Kjærtegn, Noget, som han følte sig

overbeviist om maatte være hendes Natur aldeles imod. Og til samme Tid forekom det ham, som der i Lottes Sjæl maatte være et tomt Rum, som hun gjorde sig Umage for at skjule for sig selv og for alle Andre, ved paatagen Lystighed. Og det ængstede ham.

Jeg veed ikke hvordan det er, tænkte han, jeg kan ikke ret troe, at Ludvig kan tilfredsstille Lotte, og til andre Tider forekommer det mig dog, at han gjør hende lykkeligere, end jeg gjør Louise. Det er vanskeligt at forstaae sig paa Fruentimmer. —

Og heri havde Albert visselig Ret, og det var fornuftigt, at han erkjendte det. Han gjorde deri en Undtagelse fra sit Kjøn; thi enhver Herre bilder sig fuldt og fast ind, at han, som har slugt al Verdens Viisdom og har lært at generalisere alle mulige Ting, ogsaa kan bringe det qvindelige Hjerte under sit magre Systems Rubrikker. Han betænker ikke — eller rettere sagt han veed ikke, at Qvindens Hjerte er et Kaleidoskop, som trodser alle Regler. Experimenteer kun, min kloge Herre, med alle Qvinder, saae af hundrede de ni og halvsems indrangerede i din Viisdoms Systemer, og anvend saa dine velfunderede Regler paa den Lykkelige, som slutter Tallet hundrede og bliver den Udkaarne . . . og denne Sidste vil spotte din hele Klogt og bringe Dig til at føle, at Du alligevel ikke kjender Qvinderne. Allerede Paastanden er en ligefrem Eenfoldighed, thi Ordet Qvinde har, rigtig opfattet, intet Fleertal. Tolv Mænd kunne udgjøre et Dusin . . . de gjøre det som oftest, i det Mindste udgjøre de sex af dem et halvt; men tolv Qvinder ere som oftest tolv Gange en Qvinde. Hvad mon Ludvig vilde sige, hvis man forelagde ham dette Regnestykke? —

Om Aftenen, da Gjesterne vare borte, talede Albert med sin Kone om hans Samtale med Ludvig. „Troer Du, at Lotte er lykkelig?“ sagde han.

— „Jeg troer, at Ludvig er det. Og vort Kjøn skjønner altid paa, naar vi kunne gjøre lykkelige.“

— „Jeg vilde ønske Lotte Børn; thi er et barnløst Ægteskab ikke en meget tvivlsom Lykke?“

— „Man maa tage det, som Gud tilskikker det.“

— „Det vilde næsten forekomme mig som et Mirakel, om Lotte fik Børn. Ikke sandt.“

— „Vor Herre kan gjøre Mirakler, naar han anseer dem tjenlige til sine Hensigter.“

— „Min fromme Hustru,“ sagde Albert kjærligt. „Og min kloge Hustru; thi endnu troer jeg ikke, at Du har svaret mig paa noget af mine Spørgsmaal, og dog maa jeg finde mig tilfreds med dine Orakelsprog.“

— „Jeg beder om Forladelse. Da Du før spurgte mig, om jeg godt kunde lide Lieutenant Staal, sagde jeg strax, at jeg fandt ham overmaade vakker.“

— „Aa, Du med din Lieutenant Staal,“ sagde Albert en Smule fortrædelig.

— „Min Lieutenant?“ sagde Loviſe og holdt Veiret i nogle Øieblik, for at blive rød i Hovedet. Det morede den Overgivne at drille sin Mand lidt med Lieutenant Staal, efterſom hun havde mærket, at han ikke havde fundet ſynderlig Naade for hans Øine.

Bemeldte Lieutenant var en kjøn ung Mand, med ſorte Knevelsbarter og en tendre Mine, der klædte ham ret godt og næsten altid behager Damer. Man kunde egentlig ikke ſige, at han var nogen meget underholdende Perſon, men han var vel inſtrueret, og særdeles artig og opmærkſom mod Hagen og hans Kone, hvis Bekjendt-

skab han, kort efter deres Bryllup, havde gjort gjennem en Tante af Loviſe. I den ſidſte Tid beſøgte han dem temmelig jevnligt, og var, uden at man ret vidſte hvorledes, kommen til at høre til den lille Kreds, der tillige med Lotte og Ludvig ſamledes engang om Ugen, paa en beſtemt Dag, i dette behagelige og gjeſtfrie Huus. Lotte talede med ham, ſom med alle Andre, men Ludvig tog mere Notice af ham, der næſten altid applauderede og fremhævede Alt, hvad Grosſereren ſagde, og det kunde han nok lide. Albert fandt ham ubetydelig, han havde inſtinktmæssig Noget imod ham, uden Grund; men Loviſe forſvarede ham altid, hun meente, at man ikke maatte gjøre for ſtore Fordringer til ſaa unge Menneſker, og fremhævede beſtandig hans Galanteri mod Damerne. Hun overdrev denne Roes, og Albert kunde ikke bare ſig for en Smule Skinſyge; om han end godt vidſte, at denne Følelſe var umotiveret, løb han dog idelig i Snaren, hvor ofte end Loviſe havde gjort ſig lyſtig derover. Og hertil bidrog Ludvig. Med den Jagttagelſesevne, ſom Folk af hans Slags altid anvende paa Andres Forhold, havde han bemærket, hvad han kaldte Loviſes Koketteri. Hans tidligere Mistanke til hendes flygtige Charakteer vendte tilbage igjen, han meente, at han itide burde advare ſin Ven, og nu kom han ofte med Vink og Hentydninger, ſom ſmertede Albert. Og da han engang, i den bedſte Mening af Verden, kom tankeløſt til at henkaſte en Yttring, hvorved han berørte den Frygt, ſom Albert, der elſkede ſin Kone med alt det Sværmeri, der ellers kun findes hos Elſkere paa tyve Aar, virkelig nærede, at han ikke kunde gjøre hende lykkelig, — ihvorvel hun var den lykkeligſte Kone af Verden, — havde han manet en Djævel

frem, der undertiden indfandt ſig til høiſt ubeleilige Tider og gjorde Albert mismodig og tildeels uelſkværdig.

Ludvig havde nu været gift i fem Aar og Albert i to. Ingen af dem havde Børn, men Himmelen havde paa eengang bønhørt de unge Koner, ligeſom om den vilde knytte et endnu ſtærkere Baand imellem dem, og de havde nylig gjenſidig betroet hinanden de Udſigter til begge Familiers Forøgelſe, ſom de endnu ikke havde meddeelt de lykkelige Fædre.

Man var midt i den ſmukkeſte Sommertid. En Aften hos Holms kom Talen paa Landtoure, og nu aftalte man en ſaadan paa nogle Dage til Helſingør og Omegn. Hvo der egentlig havde givet den første Idee til denne Route, er ikke let at ſige, men de vare Alle tilfredſe dermed, og lovede ſig megen Fornøielſe af denne Reiſe gjennem nogle af Sjællands ſmukkeſte Egne. „Det vil blive en deilig Tour," ſagde de Alle. Hertil knyttede Enhver en aparte Tanke.

„Jeg vil tage min ſmukke nye Morgenkjole til at reiſe med, og ſaa den yndige Musſelins. Vi kunne maaſkee komme til Fredensborg . . . og der kunde maaſkee være Skovbal," — tænkte Lotte. Da Ludvig i det Samme nikkede hen til hende og ſpidſede Munden, ſom om han i Tankerne tilkaſtede hende et Kys, reiſte hun ſig, gik hen til ham og kyſſede ham.

„Paa det ſmukkeſte Sted, jeg kan opſøge, vil jeg have en alvorlig Samtale med Albert. Der vil jeg ſige ham hvad jeg nu er ganſke vis paa. Gud, hvor mit Hjerte banker, naar jeg blot tænker derpaa," — ſagde Loviſe ved ſig ſelv, og bøiede ſig rødmende over ſit Haandarbeide.

„Gid jeg kunde troe, at det vil glæde Louiſe lige ſaa meget, ſom mig, at tilbringe disſe Dage ude i den frie Natur. Derſom jeg ikke ſkammede mig, faldt jeg hende ſtrax om Halſen," — tænkte Albert. Og da han ſkammede ſig, blev han ſiddende, og ſlog det ene Been over det andet.

„Jeg troer ſgu ikke, at Albert er ſaa lykkelig i ſit Ægteſkab, ſom han fortjener at være," tænkte Ludvig. „Hans Kone ikke engang ſaa meget ſom giver ham et Kys, og de have dog kun været lidt over to Aar gifte. Jeg frygter, jeg frygter . . . Den lette, uſolide Charakteer . . . Forſængeligheden . . . Koketterelyſten . . . Men jeg ſkal paſſe paa hende. Paa en Reiſe ſammen fra Morgen til Aften, der kan man ikke forſtille ſig, . . . og jeg lader mig ikke let narre."

Dagen efter reiſte de alle Fire i en lille toſædig Vogn, ſom tilhørte Ludvig. De to unge Koner ſadde ſammen paa det bageſte Sæde, Vennerne ſadde ſammen foran, og Grosſereren kjørte ſelv, hvilket var hans Yndlingsfornøielſe.

De kjørte til Hirſchholm, og beſaae den ødelagte Slotshave og den ødelagte Plads, hvor det ødelagte Slot har ſtaaet. Men Ludvig ſøgte forgjeves efter de nedſtyrtede Capitæler, og dog havde han læſt i Gamle Minder, at de ſukkede paa Bunden af Søen. Han beklagede, at vore Forfattere ſaa ſjeldent ere paalidelige i deres hiſtoriſke Meddelelſer. Derfra reiſte de til Helſingør og Kronborg, gjorde Udflugter om i Egnen, og kom den tredie Dags Formiddag til Frederiksborg, hvor de vilde blive til den næſte Dag, for da over Frederiksborg at vende tilbage til Kjøbenhavn. Det er den reglementerede Tour i denne Deel af Sjælland, den er

meget smuk, men tillige meget trættende at gjøre paa eengang.

Medens Damerne rettede paa deres Toiletter, og Ludvig sørgede for Vogn og Heste, gik Albert op ad Fredensborg Slotsgade, og her var han saa heldig ganske uformodet at møde en Bekjendt, Lieutenant Staal, som fortalte ham, at han og nogle andre unge Officerer vare indqvarterede paa Slottet og foretoge militaire Opmaalinger og Øvelser der i Egnen.

— „Man kann nicht wider sein Geschick," tænkte Albert smilende, medens han hørte denne Beretning.

Da Lieutenanten erfoer, at Fru Hagen og Holms vare komne med til Fredensborg, inviterede han strax Damerne til en Seiltour paa Esrom Sø. Albert vendte tilbage for at underrette sit Selskab herom, medens Lieutenanten gik ned til Fiskerhuset for at lade Baaden gjøre istand. De havde aftalt, at om en halv Time skulde de Alle mødes nede ved Søen.

Da Albert kom tilbage til Gjestgiverstedet, var Ludvig borte; han var gaaet til Slotshaven, for at see Forfatteren af Gamle Minder lidt nøiere paa Fingrene angaaende Lokaliteterne, han havde faaet en Mistanke om at han ikke var paalidelig; var det Tilfældet, saa gav han ikke Meget for hele Bogen. Albert fortalte om sit Møde med Staal og Indbydelsen til Seiltouren.

— „Er Staal herude?" sagde Louise. „Det er jo morsomt, at vi træffe Bekjendte. Vidste Du det, Lotte?"

Men Lotte svarede ikke, hun talede med Albert om Seiltouren, som det lod til at hun ikke havde synderlig Lyst til. Albert vedblev at overtale hende, og tilsidst

tilstod hun, at hun havde overmaade megen Lyst, men hun var bange for at Ludvig skulde være derimod, thi han holdt ikke af Vandet og kaldte det et troløst Element. Albert paatog sig at ville beseire alle hans Indvendinger, for at Lotte skulde faae en Fornøielse, som hun satte Priis paa. Lovise havde taget sit Syetøi frem, og var i fuldt Arbeide med at tælle Stingene i et Kannevas Broderi.

— „Lad nu være at sye, lille Lovise," sagde Albert. „Naar Holm kommer, skal vi ud at seile, lad os saa ikke komme til at vente efter Dig. Der er Intet ubehageligere, end at vente."

— „Skal vi ud at seile?" sagde Lovise med et lille spidst Smiil. „Man kunde dog gjerne spørge mig om jeg vilde. Der er Intet ubehageligere, end at blive befalet til at fornøie sig."

Albert var utaalmodig over Ludvigs Fraværelse. Da hans Kone nu svarede ham, tildeels med hans egne Ord, var han ikke stemt til at tage det i Spøg, men svarede med et alvorligt Ansigt: „Om Forladelse! Jeg troede, at naar Lieutenant Staal var med, saa var Touren approberet."

Ligesom han havde sagt disse Ord, fortrød det ham, og han vilde formilde dem ved at slaae det Hele hen i Spøg, thi Lovise havde pludselig hævet Hovedet fra Syetøiet og givet ham et bebreidende, men dog mildt Blik. Men da hun i det Samme sagde: „Naa, saa det troede Du?" — og derpaa rolig vedblev at sye, som om Intet var forefaldet, var det forbi med hans Anger, lige saa hurtigt som den var opstaaet, og han sagde: „Ja, det troede jeg. Men nu mærker jeg nok, at jeg ikke skulde

have foreslaaet Touren. Da Du kjørte paa Landeveien og saae Søen langt borte, udbrød Du i Extase over hvor deiligt det kunde være, at seile paa den store, smukke Sø, og nu, da det tilbyder sig, nu vil Du ikke. Seer det ikke ud som om det var, fordi jeg foreslaaer det?"

— „Det er jo ikke Dig, der foreslaaer det," sagde Louise uden at see op. „Det er Staal, der foreslaaer det. Men det er Dig, min strenge Herre, der befaler mig at være med, efter at Du har anvendt din allersombedste Flid for at overtale Lotte. See om Nogen gjør sig den mindste Uleilighed med at spendere et Ord paa mig Stakkel."

— „Det er rigtig kedsommeligt at høre paa," sagde Albert, som halvveis begyndte at føle, at han havde Uret. „I Grunden har Du jo Lyst, hvad skal saa de Indvendinger til. Det er Capricer, som ere ilde anbragte . . . imod en Mand."

Louise bøiede Hovedet ned og talte Stingene. Imidlertid viste Rødmen paa hendes Kinder, at hun var en lille Smule vred.

— „Saa!" sagde Albert og trak paa Skuldrene. „Nu er Det galt. Vi veed aldrig selv hvad vi vil."

— „Dersom jeg er meent, veed jeg meget vel hvad jeg vil," sagde Louise med sagte, men fast Stemme. „Dersom Talen er om min Willie, saa vil jeg ikke med."

Lotte, som hidtil ikke havde blandet sig i denne lille ægteskabelige Tvist, søgte nu at overtale hende til at forandre sin Beslutning. Det kunde blive saadan en smuk Tour, Veiret var saa deiligt, det luftede kun ganske lidt, Søen seer saa yndig ud. Tog Louise ikke med,

var al Fornøielſe ſpildt for de Andre. Hun opfordrede Albert til at forene ſine Bønner med hendes. At en Mand maatte krympe ſig derved, kan man nok begribe. Han gik en Middelvei.

— „Jeg vil blot gjøre Loviſe opmærkſom paa, at Lieutenant Staal allerede har ventet i en halv Time paa os, og han har virkelig ikke forſkyldt at man gjengjelder hans Artighed med Uhøflighed. Det er dog altid en Opmærkſomhed af ham, at han arrangerer denne Seiltour for Damerne.“

Uagtet han ikke ligefrem udtalte noget Ønſke, laae det dog tydeligt i hans Stemme og i det forſonlige, næſten bedende Blik, hvormed han ledſagede disſe Ord. Og enhver Ægtemand vil indrømme, at nu havde han gjort Alt, hvad der kunde beſtaae med hans Værdighed . . . maaſke næſten Mere end det.

Loviſe indſaae det ogſaa ſtrax, hun kaſtede Arbeidet og ſagde: „Min Gud, hvor jeg er barnagtig! Jeg meente det jo fra førſt af ſlet ikke. Herre Gud, kunne I da ikke begribe, at det var mit Spøg? Ja, det er et guddommeligt Veir, og der vil være yndigt paa Vandet. Kom, Lotte, og lad os gjøre os iſtand, det gaaer ikke an at lade den ſtakkels Staal vente til evig Tid.“

Albert, ſom havde begyndt paa et Smiil, traf atter Anſigtet i Folder. I dette Øieblik berørte det ham ubehageligt, at der ſkulde tages mere Henſyn til Staal end til ham, uagtet han ſaa godt ſom ſelv havde opfordret dertil. For at give Loviſe en lille Reprimande, ſpurgte han Lotte, om hun ikke vidſte hvor Ludvig var, „man maatte dog naturligviis indhente hans Samtykke.“ Men Loviſe lagde ikke Mærke dertil og ſagde: „Kommer han

ikke til vi ere færdige, saa seiler vi uden ham. Det vil lære den kjære Mand en anden Gang at lade være at løbe paa egen Haand; det er slet ikke selskabeligt."

— „Nei, for ingen Priis," raabte Lotte. „Jeg gaaer ikke af Stedet før Ludvig kommer. Hvad vilde han sige dertil?"

Louise smilede og gik ind i den anden Stue. Nu havde de atter taget hendes Spøg for Alvor, de sære Mennesker, det var dog altfor naragtigt.

Albert blev staaende ved Vinduet og trommede med Fingrene paa Ruderne, medens han anstillede Betragtninger over Qvindekjønnets Flygtighed. „For min Skyld Intet ... for denne ubetydelige Lieutenant strax ... og dog bryder hun sig ikke om ham ... Og kunde hun vel tale saadan om, at lade Lottes Mand blive hjemme, naar hun ikke kunde gjøre det Samme ved mig? ... O, Kjærlighed ... hvor forgængelig ...

Saa vidt var han kommen i sine Betragtninger, da Ludvig stønnende og svedende traadte ind ad Døren. Han havde travet om i al Heden, sagde han, for at finde den i Gamle Minder omtalte Pavillon, hvor Hofdamen tyer hen for at læse det skjebnesvangre Brev. Men han havde ikke kunnet finde den. „Man kan jo dog ikke lyve saadan en heel Pavillon sammen ... hvor Fanden er den da ... eller er Forfatteren saadan en Løgnhals?"

I Stedet for at svare, sagde Albert: „Det er godt at Du engang kom, vi have ventet længe paa Dig. Vi skulle ud at seile."

— „Seile? Vi? I denne Middagshede? Prosit. Nei, sgu gjør jeg ikke, nei. Jeg har bestilt os Noget at leve af, jeg er ganske flau af den Løben rundt.

Hvem er falden paa, at vi skulle ud at seile? Det er jo en miserabel Fornøielse. Og oven i Kjøbet paa denne Tid af Dagen? Det gad jeg nok vide."

Albert fortalte, hvorledes Indbydelsen var udgaaet fra Lieutenant Staal, at Alt var arrangeret dertil, og at Ludvigs Kone havde stor Lyst til denne Tour.

— „Det er godt nok," sagde Ludvig. „Lieutenant Staal er et meget net og behageligt Menneske; men det er mig ikke Grund nok til at begive mig midt i den stegende Hede ud paa det troløse Element. Saadanne Indsøer ere forbandet lumske med Kastevinde. Gik det galt og kom man i Vandet, gad man jo ikke engang gjøre Noget for at bjerge sig og de Andre i denne Hede."

— „Jeg vilde virkelig ønske, at Du var bleven hjemme, i Stedet for at løbe og lede efter gamle Lysthuse, saa havde vi strax kunnet discutere denne Sag, det havde sparet mig mange Ubehageligheder . . . og megen Ærgrelse."

— „Ubehageligheder? Men hvorfor? Det gad jeg nok vide."

— „For Seiltouren. Vi kunde ikke blive rigtig enige derom. Min Kone vilde ikke med."

— „Naa, og hvem vilde da? Er Du saa forhippet paa at ligge og pladske i en Baad og lade Dig stege af Solen?"

— „Det er din Kone, som har Lyst dertil."

— „Min Kone? Hun har ikke Lyst dertil. Hun veed jo ikke om jeg har Lyst. Hvor skulde det saa falde hende ind" . . .

— „Men jeg siger Dig, at hun har megen Lyst, hun har sagt mig det selv."

— „Og jeg siger Dig, at hun ikke bryder sig det

Mindſte derom, naar hun hører, at jeg ikke tager med," ſagde Grosſereren med den ſtørſte Sikkerhed.

— „Ja, ſaa! Det er en underlig Paaſtand."

— „En Kone, ſom holder af ſin Mand, min Ven, vil kun hvad han vil, og min Kone holder Gud ſkee Lov endnu lige ſaa meget af mig, ſom paa vor Brylluppsdag."

Den Sikkerhed, hvormed Ludvig talte, bragte Albert til Taushed. I det førſte Øieblik forekom den ham næſten comiſt, men i det næſte berørte den ham ubehageligt. Han følte ſom et Anfald af Misundelſe i dette Øieblik, og denne ledede ham til at anſtille en Sammenligning, der oftere paa denne Tour havde paatrængt ſig ham, mellem de to Menager. Og nu kunde han jo ikke negte, at medens han levede i Uro og jevnlige ſmaa, om end uvæſentlige Uoverensſtemmelſer med Loviſe, herſkede der den fuldſtændigſte, om end noget philiſtreuſe Harmoni mellem Ludvig og Lotte, hvis fromme, eftergivende Charakteer han nu førſt ret havde lært at paaſkjønne.

Pigen i Gjeſtgivergaarden bragte koldt Kjøkken ind paa en Bakke. Ludvig gav hende ikke Tid til at dække Bordet. Han ſatte ſig ſtrax ned i Sophaen, tog en Tallerken og ſtar en Kylling midt over, hvis ene Halvdeel han hurtig fortærede med ſtor Appetit, hvoreſter han ſtrax begyndte paa den anden Halvdeel. Imidlertid havde Pigen dækket Frokoſtbordet og var atter gaaet.

Albert gik op og ned ad Gulvet, og ærgrede ſig over ſin Vens Appetit og over at han ſelv ingen Appetit havde, over Ludvigs Rolighed og over ſin egen Uro, over Loviſes Modſigelſer og over Lottes ſtore Fsielighed,

ja endogsaa en lille Smule over sig selv, men det var naturligviis kun meget Lidet.

— „Vil Du ikke spise?“ sagde Ludvig. „Det er nogle bandsat lækkre Kyllinger.“

— „Jeg er ikke sulten. Jeg vil i det Mindste vente til Damerne komme.“

— „Aa, paa Reiser maa man opgive Ceremonierne. — Det er en ganske udmærket Ost.“

Albert saae paa sit Uhr. „Gud veed hvad de nu opholde dem efter . . . Formodentlig skal der gjøres et aparte Toilet, i Anledning af denne Invitation . . . Det varer ogsaa en Fandens Tid . . . Gjør Dig nu færdig, nu troer jeg at de komme.“

— „Jeg? Nei, jeg tager sgu ikke med. Naar jeg har spiist, vil jeg røge en Cigar, og saa faae mig en lille Luur inden Middag. Det er mere fornuftigt, end at skvalpe om paa Esrom Sø, lige i Middagsheden.“

— „Man maa tilstaae, at Du er en meget sjelig Mand,“ sagde Albert med tiltagende Gnavenhed. Han havde jo lovet Lotte, at bestemme hendes Mand til at være med, og aldrig havde han fundet ham saa ubevægelig, som netop idag, og netop idag var han ikke stemt til at anvende mange Overtalelser. Gjør nu ikke flere Indvendinger, men kom, din Kone ønsker det.“

— „Nei, sgu om hun gjør, ikke naar jeg bliver hjemme, det har jeg jo sagt Dig.“

— „Ja, naar Du endelig vil forbyde hende det, saa kan Du jo sagtens sætte dine Capricer igjennem.“

— „Forbyde? Nei, paa ingen Maade. Det behøves slet ikke. Det er længe siden, at jeg har forbudt hende Noget. Hun har ingen Lyst og dermed er den Ting afgjort. En Kone, som oprigtig elsker sin Mand“ . . .

I sin Utaalmodighed skyllede Albert et stort Glas Vand ned i eet Drag, og satte Glasset haardt paa Bordet.

— „Kom dog lidt Cognac i, min Ven. Du har ikke godt af at skylle det iiskolde Vand i Dig. Drik i det Mindste et Glas Portviin bagefter. Tjen mig nu deri, Albert, det er til dit eget Bedste, og det er min egen Portviin, som jeg har taget med fra Kjøbenhavn. Al anden Viin kan man til Nød faae paa Gjestgiverstederne, men deres Portviin skulde Fanden riskere at drikke, den jadske de sammen af Brændeviin og daarlig Rødviin. Kom nu og drik dette Glas, og spiis nogle Mundfulde dertil, det vil Du have godt af."

Og Albert, som var hjertelig ked af at høre mere Tale herom, drak Portviin og spiste Franskbrød dertil med en Mine, som er lettere at tegne end at beskrive.

Damerne kom ind, de havde givet deres Toiletter en fornyet Friskhed ved de smaa Tilsætninger af Slesifer o. s. v., som de forstaae at anvende med saa meget Koketteri. De to unge Koner saae allerkjæreste ud, især Loviſe, som straalede af ungdommelig Livlighed.

— „Ah, Herrerne gjøre dem tilgode, de ere nok bange for, at vi skulle komme til ubeboede Steder paa vor Søtour," sagde hun leende. „De Mandfolk skulle bestandig nyde. Kom nu, Albert, med den Mundfuld, Du der har, kan Du holde ud en halv Dag i det Mindste."

Albert havde i sin Utaalmodighed slugt næsten et halvt Franskbrød, som han endnu ikke havde kunnet synke. Det gjorde ham ikke blidere stemt, at blive overrasket i denne Slugenhed.

— „Gud, kjære Ludvig, hvor Du er varm!" ud-

brød Lotte, hun tørrede Sveden af hans Pande og vidskede ham med det Samme om Munden, som bar synlige Spor af hans Virksomhed. „Du skulde tage din Frakke paa, for ikke at blive forkølet paa Søen. Hvor er den, saa skal jeg hente den."

— „Tak, min Pige, det behøves ikke. Jeg er ikke nogen Tilhænger af Vandpartier. Jeg for min Part holder mere af Landjorden. Det kan umulig være behageligt, at seile paa denne Tid af Dagen. Jeg er desuden kun halv færdig med min Frokost."

— „De er meget galant, Herr Grosserer," sagde Louise spøgende. „Vi vente en halv Dag efter Dem, for at faae Dem med, og til Tak for vor Opmærksomhed gjør De Vanskeligheder, og lader os staae her og see paa Deres Taffel. Det skulde vi have vidst, saa havde vi for længe siden været ude paa Bølgen den blaae. Men det siger jeg Dem, længer Tid, end til jeg har været ude at bestille Middagsmaden, giver jeg Dem ikke, saa maa De være færdig til at gaae ombord."

Louise gik ud til Vertinden. Lotte opvartede sin Mand, for at Maaltidet skulde gaae saa meget hurtigere. Albert fik endelig Franskbrødet sjunket og fri Brug for sine Taleorganer.

— „Kom nu, Ludvig, lad ikke din Kone vente længer paa Dig. Tiden gaaer, og med Det, Du nu har faaet tillivs, kan Du vel nok holde ud indtil Middag."

— „Min Kone skal ikke vente. Har hun Lyst til at seile, saa siger jeg Intet derimod, hun raader sig selv. Men jeg vil ogsaa raade mig selv, og naar jeg ingen Lyst har, hvorfor skulde jeg saa tage med? I kunne godt seile uden mig."

— „Ja, naar Du ikke har Noget derimod, min

Ven, saa har jeg rigtignok stor Lyst til at seile," sagde Lotte. „Det er saa deiligt, at gynge paa Vandet under de store Bøgetræer."

Og nu samlede hun i Hast Hat, Handsker og Parasol.

Albert tilkastede sin Ven et triumpherende Smiil. Det var det første, der i lang Tid havde været paa hans Ansigt. Ludvig gjengjeldte det med et Blik, der udtrykte en stor phlegmatisk Sikkerhed, og sagde: „Naa, saa faaer jeg at see til, hvad jeg kan finde paa at fordrive Tiden med alene. Bøger . . . det er her slet ikke. Det er ogsaa dumt, at jeg ikke har tænkt paa, at jeg kunde blive alene. Jeg burde have belavet mig derpaa i Kjøbenhavn. Det er min egen Dumhed. Men det skal ikke fortryde mig, blot de Andre more sig . . . Det vil vel sagtens vare den halve Dag? Hvad mener Du?"

— „Ja, det maa Vor Herre vide," sagde Albert. „Lieutenant Staal har arrangeret Touren, jeg har ingen Anelse om, hvor vi seile hen."

— „Lieutenant Staal er meget galant, meget opmærksom mod Damerne; naar jeg skal sige min Sandhed, finder jeg ham næsten altfor opmærksom. Jeg veed ikke hvor det kan falde ham ind, at være saa forekommende . . . jeg finder det næsten paatrængende."

— „Kjære Ludvig, naar Du ikke vil med, saa bliver jeg hellere hjemme hos Dig," sagde Lotte hurtig. „Det er dog ikke os, men Louise og Hagen, som han har villet være galant imod. Vi To skulle nok faae Tiden til at gaae."

Og hun smilede, som om det ikke kostede hende det Mindste, at gjøre dette Offer.

Nu var det Ludvig, der saae til sin Ven med det

triumpherende Smiil, som om han vilde sige: „Er det ikke ganske overordentligt hvor min Kone elsker mig!“

Albert beundrede i sit stille Sind Lottes Føielighed. Atter kunde han ikke afværge en Sammenligning til hendes Fordeel. „Men Louise er dog allerkjæreste,“ tilføiede han ved sig selv, da hun i det Samme traadte smilende og glad ind i Stuen. Hun standsede, da hun saae, at Ludvig havde sat sig ganske magelig i det ene Hjørne af Sophaen, og var ifærd med at udsøge en Cigar af et velforsynet Futteral. Lotte havde taget Hat og Handsker af, og sat sig ved Vinduet ud til Gaden, med Strikketøiet i Haanden. Albert maatte smile ved at see Louises Forundring.

— „Men, min Gud! hvorfor ere I ikke nærmere?“

— „Vi gaae slet ikke, jeg og min Kone, vi blive hjemme som kjærlige Ægtefolk,“ sagde Grosseereren, idet han trillede Cigaren mellem Læberne.

— „Nei, de gaae ikke,“ gjentog Albert. „Ludvig har ikke Lyst, og Lotte foretrækker at holde ham med Selskab.“

— „Men det er jo latterligt! Lotte havde for et Øieblik siden saa megen Lyst. Vil Holm ikke med, saa kan han vel nok tilbringe et Par Timer alene. Kom nu, Lotte, og vær ikke urimelig.“

— „Jeg bliver virkelig hellere hjemme,“ sagde Lotte.

Ludvig tog sig veltilfreds om Hagen.

— „Siden det var Dig saa meget imod, og man maatte nøde Dig til at være med, har Du vel Intet imod at Touren gaaer oversyr,“ sagde Albert til Louise.

— „Nei, det er virkelig for galt, jeg troede det

var Eders Spøg. Vil Du nu heller ikke? Og ville I Andre virkelig ikke seile, i det deilige Veir? Da opgiver jeg det ikke. Kom Albert, lad dem sidde, og lad os gaae."

— „Og Du, som var saa ivrig derimod før! Jeg maa tilstaae, at nu bliver jeg ogsaa helst hjemme."

— „O, tal ikke om før, jeg tilstaaer, at jeg var barnagtig, jeg skammer mig derover. Nu tænker jeg fornuftigere. Kom, vi kan ikke lade Staal vente længer paa os, det gaaer ikke an."

Ludvig saae til Albert med et barmhjertigt Blik og et lille Træk paa Skuldrene. Albert følte sig truffen, og det ærgrede ham. Det var denne Følelse, der indgav ham de Ord: „Om Forladelse, jeg huskede ikke paa, at jeg atter kom til at rivalisere med Lieutenant Staal."

Taarerne kom Louise i Øinene ved denne Bebreidelse, hun sagde bedrøvet: „Det meente Du ikke, Albert, hvorfor vil Du saa sige det?"

— „Jeg mener" . . . udbrød Albert, thi Ludvig havde givet ham et Øiekast, som bedst kunde fortolkes saaledes: „Tag Dig iagt for Sentimentaliteten, ellers er Du færdig."

Men Louise lod ham ikke tale ud. Hun lagde sin Haand paa hans Arm, saae paa ham med sine venlige, endnu vaade Øine, og sagde: „Du meente — ikke et Ord af hvad Du sagde. Jeg kjender Dig, Gud skee Lov, bedre. Kom nu, og lad os ikke være uartige imod Den, der er høflig mod os. Kom, Albert, seile maa Du, det slipper Du ikke for . . . og jeg har Noget at sige Dig paa Veien, under fire Øine, som Du heller ikke slipper for at høre."

— Der var en saadan Ynde udbredt over hende i

dette Øieblik, at Albert ikke kunde vende sine Øine fra hende; han saae ikke, at Ludvig gjentagne Gange rystede med Hovedet. Og Louise førte saaledes sin gjenstridige Mand bort i Triumph, uden at Ludvig kunde begribe, at saa simple Ord kunde udøve saa megen Magt over en med Rette fortørnet Ægtemand.

„Stakkels Albert!" tænkte Ludvig, da Døren lukkedes efter dem. „Der slæber hun nu af med ham, imod hans Villie. Det er hans egen Skyld, han er ogsaa meget svag. Jeg vidste nok, at de To aldrig kunde harmonere med hinanden, det var jo et ravruskende galt Parti. Vor Herre veed, at jeg som en ærlig Ven har raadet derfra itide. Men han vilde ikke høre. Jeg troede ikke, at hun var saa bandsat stridig, som jeg har mærket paa denne Reise. Min stakkels Ven! Han forstaaer hverken at sætte sig i Respekt, eller at gjøre sig elsket."

Og Ludvig udstødte et Suk, tog et stærkt Drag af Cigaren, og dampede en tyk Røgsky.

Lotte saae ogsaa efter dem . . . en Taare faldt paa Strikkestrømpen, hun havde havt saa megen Lyst til denne Seiltour.

— „Du har samme Tanke som jeg, min lille Lotte," sagde Ludvig. „Vore Sjæle mødes i een Tanke, det er den rette Sympathi. Vore Venner ere ikke lykkelige. Det er en daarlig Menage. Louise er letsindig og forfængelig og lunefuld. Saadanne Koner bliver der af de feterede Skjønheder. Jeg har sagt ham det forud. Jeg har tidt nok sagt ham, at naar man skal blive lykkelige i Giftermaal, maa det være med en Kone, som har levet stille og indgetogent, og som ikke har Grund til Prætensioner, hverken af det Ene eller af det Andet,

hverken af Skjønhed eller Penge. Men han vilde ikke høre mig. Derfor sidder han nu saaledes i det, mens vi leve lykkeligt sammen."

Efter denne Tale, som just ikke var smigrende for Lotte, tang han en Stund og sugede paa Cigaren, medens hun strikkede, som om Strømpen absolut skulde være færdig inden Middag.

— „Ah!" udbrød han omsider og strækkede Benene fra sig, saa det knagede i Sophaen, „den Hede gjør En ganske døsig. Lad os tale sammen, min Unge, ellers falde vi i Søvn. Du er heller ikke langt derfra."

— „Jeg tror ogsaa, at jeg bliver ganske døsig," sagde Lotte og gned Øinene, som et Middel mod Søvnen. Hendes Haand blev vaad derved.

— „Kom, og sæt Dig herhen til mig, min egen Lottemoer. Sæt Dig her, i min Arm, saa kunne vi tage os en Luur sammen, til de Andre komme hjem- det er maaskee nok saa fornuftigt, som at snakke."

Lotte reiste sig, men hun tog ikke Plads i Sophaen, hun gik derimod hen til Frokostbordet og skjenkede et Glas Viin og Vand, som hun lavede til med Sukker. Efterat hun flere Gange havde smagt paa det og bestandig havde kommet en ny Tilsætning af Sødme i Glasset, — thi Grossereren havde sin bestemte Smag og holdt meget af det Søde, — satte hun Glasset hen til ham. Derpaa gav hun sig til at rømme op i Stuen, ordnede atter Frokostbordet, og syslede geskæftig med at gjøre Gjesteværelset saa hyggelig som muligt. Ludvig saae det med Velbehag, han var en stor Tilhænger af Mageligheb, Hyggelighed og Orden.

— „Du er en sød lille Unge," sagde han. „Albert misunder mig, det kan jeg godt mærke. Stakkels

Albert! Han blev lang i Ansigtet, da Du sagde, at Du vilde blive hjemme hos mig. Du veed ikke, hvilken Fornøielse Du gjorde mig i det Øieblik, vi havde just lidt i Forveien talt derom, jeg sagde, at jeg var vis paa Du ikke tog med, naar jeg blev hjemme, han troede det ikke, jeg veed ikke hvorfor. Men han fik Syn for Sagen."

En Følelse af Bitterhed reiste sig i Lottes Bryst, da det blev hende klart, at hun nærmest havde tjent til at smigre sin Mands Forfængelighed.

— „Du skal ogsaa nok en anden Gang komme ud at seile med mig, Lottemoer. Vi ville seile sammen, naar vi komme til Kjøbenhavn, vi ville gjøre en Tour til Bellevue med Dampskibet. Det er en langt behageligere Seilads end med disse Baade, som gynge og skvalpe, saa at man er nær ved at brække sig. Man sidder paa Dampskibet med sin Kop Kaffe og sin Cigar, ligesom man var hjemme i sin Stue. Og det er en smuk Tour langs Kysten."

— „Ja, det er en smuk Tour langs Kysten," gjentog Lotte mechanisk.

— „En bandsat kjøn Tour, en deilig Kyst." Han gabede. „Danmark er et deiligt Land, i det Hele taget, rigt og frugtbart." Han gabede atter. „Det sige ogsaa alle Fremmede, som komme paa Contoret." Og nu gabede han tredie Gang saa høit, at man kunde frygte for, at Munden skulde blive staaende aaben.

Lotte flyttede den anden Sophapude hen til ham, og gjorde ham Leiet saa mageligt, som Omstændighederne tillode. Ludvig tog hende om Livet, kaldte hende en sød Unge og kysede hende paa Halsen, da han i det Øieblik ikke kunde naae Munden. Inden hun atter havde

grebet sit Strikketøi, laae han velbehagelig udstrakt i Sophaen.

— „Det er min Sjæl dog noget Andet, end at folde sig sammen, med krogede Knæe, i Bunden af en Baad, som man ikke veed, hvorlænge holder. Kom og lig hos, her er Plads nok til os Begge."

— „Tak, min Ven, jeg vilde kun genere Dig. Jeg sover desuden helst paa en Stol."

Hun lukkede Øinene, hans vare allerede faldne sammen, og, efter Regelen for deres Sammenfalden, i hele to Timer aabnedes de ikke igjen. Lotte støttede Haanden under Kinden, og hendes Tanker svævede imidlertid om saa vide. Intet forstyrrede de To, den Sovende og den Drømmende. Alt var stille og tyst. En Flue, der summede om i Stuen, var det eneste Livstegn. Den fløi langt om længe hen over den sovende Ægtemand, og satte sig omsider paa hans Næse. Som om han halvvaagen fortsatte de døsige Tanker, der maaskee havde sysselsat ham i Søvne, sagde han med et tykt Mæle: „Hvad gjør Lieutenant Staal herude?"

Lotte aabnede pludselig et Par store Øine, og saae paa sin Mand. Dette Spørgsmaal kom saa uventet, at hun blev ganske rød i Hovedet.

— „Aa, min Unge, om Forladelse, jeg skræmmede Dig. Det var en fordømt Flue. Sov Du allerede? Hvad var det nu jeg vilde sige? Naa, om Staal. Hvad gjør han her?"

Lotte lod atter Øinene falde til, og svarede: „Hagen sagde før, at han laae paa Opmaaling her med nogle Officerer. Videre veed jeg ikke derom."

— „Det er et net, ungt Menneske, artig, opmærksom."

Lotte ſov maaſkee næſten, hun ſvarede ikke.

— „Finder Du ikke, Lotte, at det er et net Menneſke?"

— „Det ſynes mig. Men jeg kjender ham ſaa lidt."

— „Da ſeer Du ham dog ſaa tidt hos Hagens, og han kommer jo ogſaa hos din Tante ude paa Blegdamsveien, hvor Du ofte kommer. Men Hagens er dog viſt hans bedſte Sted, ikke ſandt?"

— „Han kommer der viſt meget gjerne."

— „Hør, Lotte," ſagde Ludvig, og lod Benene med et Rabalder glide ned af Sophaen, „troer Du, oprigtig talt, at det er for Alberts eller for Loviſes Skyld, at Staal kommer der ſaa tidt."

„Lotte, ſover Du? Hør, jeg har længe villet tale med Dig om den Ting. Albert er min bedſte Ven, og jeg kan ikke ligegyldig ſee paa, at han kanſkee bliver holdt for Nar. Troer Du, at Staal gjør Cour til Loviſe?"

— „Nei, det veed Gud jeg ikke troer. Han ſynes viſt, at hun er meget elſkværdig . . . det er jo ikke muligt andet . . . han kommer der viſt gjerne . . . han holder viſt meget af Albert" . . .

— „Ja, det er Veien, den gaae de Alle. Guds Død! Er der Noget om, Albert bliver frygtelig. Og hvilken Mand vilde ikke blive frygtelig. Derſom det var mig . . . jeg blev ſom en Tiger."

Man ſkulde ikke troe det, naar han ikke ſelv havde ſagt det, ſaa lidet glubſk ſaae Ludvig ud, endogſaa i dette Øieblik, da hans Tanker dog havde taget en ſaa vild Retning.

— „Men det er altid en Mands egen Skyld.

Den, der forſtaaer at gjøre ſig elſket og at holde ſig i Reſpekt, riskerer ikke Sligt. Stakkels Albert, han forſtaaer det ikke, ſin Kone kan han ikke ſtyre, ſaa dygtig han ellers er."

— „Jeg kan ikke lade være at tænke paa hvor omhyggelig Loviſe var for, at Staal ikke ſkulde vente . . . At Albert ikke mærkede det! Men han har ingen Menneſkekundſkab. Jeg mærkede det ſtrax. Ja, jeg lader mig ikke let narre. Kan Du huſke, at det var mig, der forudſagde Brødrene Peterſens Fallit, længe før nogen Anden anede det mindſte derom? Jeg ſeer ſtrax hvor det er galt fat, det er det praktiſke Blik."

— „Kjære Ludvig, tie for Guds Skyld, der troer jeg at de komme. Du tager feil, min Ven, der er beſtemt ikke den fjerneſte Anledning til at troe Sligt, jeg er ſaa overbeviiſt om" . . .

— „Godt, godt, jeg ſiger ikke et Ord; men Du maa forlade mig, at jeg paſſer paa. Jeg ſkal bruge mine Øine, og mærker jeg det Mindſte, ſaa Gud naade hende."

Ludvig ſyntes godt om engang imellem at indjage Ræbſel. Det forsøger Reſpekten. I dette Øieblik troede han at ſtaae i en Glorie af fortørnet Majeſtæt. Og han maatte troe det ſaa meget mere, ſom Lotte afvexlende blev rød og bleg ved at høre dette Qvos-Ego! ſom hendes Poſeidon udſlyngede over Veninden. —

Albert og Loviſe vendte glade og fornøiede tilbage fra Seiltouren, de kunde ikke nokſom beſkrive hvor morſom den havde været. Varmen havde ſlet ikke generet dem, det havde luftet ſaa friſkt paa Søen, et Par Officerer af Staals Kammerater havde været med, det var nette unge Mennesker, de havde ſjunget fiirſtemmige

Sange for dem, Staal havde havt Frugt og Champagner med i Baaden, og de to Timer, de havde været ude, havde forekommet dem som faa Minutter. Albert beklagede kun, at han ikke havde faaet den Hemmelighed, Louise havde lovet ham; thi de havde mødt den utaalmodige Staal, ligesom de traadte ud af Døren, og han havde nu igjen ledsaget dem lige hjem. Det var Staal først og Staal sidst. Hvergang Albert nævnede ham, trak Ludvig paa Skulderen, hvergang Louise nævnede ham, saae han bitter-bøst hen til Lotte, som af Forlegenhed tilsidst ikke vidste hvor hun skulde gjøre af sine Øine.

Omsider endte Beretningen med at fortælle, at Staal havde inviteret hele Reiseselskabet til et Skovbal, som Officererne samme Aften gave Fredensborg Damer. Men de havde ikke modtaget Indbydelsen, de vilde først tale med Lotte og Holm derom.

Ludvig sagde strax Ja, han vilde benytte Leiligheden til sine Observationer. De unge Koner bleve meget fornøiede, Lotte gjøs ufrivillig, og Albert drillede hende med, at hun allerede havde Balfeber.

— „De er vel allerede engageret, det kan da ikke feile," sagde Ludvig til Louise. „Jeg mener naturligviis eventualiter, for det mulige Tilfælde, at De kommer paa Ballet?"

— „Nei, hverken eventualiter eller paa nogen anden Maade," sagde hun smilende. „Det skal fornøie mig at komme der, men jeg har ingen Lyst til at dandse."

— „Vil Du ikke dandse, Du, som holder saa meget af Dands og som dandser saa nydeligt," sagde hendes Mand. „Da vil Du berøve mig en stor Fornøielse, som det vilde være mig at see Dig dandse."

Louiſe ryſtede ſmilende paa Hovedet. „Alligevel ikke.“

— „Men naar jeg nu engagerer Dig til den første Dands? Huſk paa hvor længe det er ſiden vi dandſede ſammen. Det var glade Dage! Jeg engagerer Dig til at fornye disſe Minder. Maa jeg bede Fruen om den første Dands?“

Louiſe betænkte ſig et Øieblik, men hun troede, at det maaſkee kunde være ſkadeligt i hendes Tilſtand, og hun ſagde derfor: „Alligevel ikke. Man gaaer jo heller ikke paa Bal for at dandſe med ſin Mand.“

— „Abgeblitzt, min Ven,“ ſagde Ludvig. „Min ſøde Lotte, vil Du give mig den første Vals?“

— „Vil Du dandſe, Ludvig?“ ſagde Lotte forbauſet.

— „Jeg er vel ikke ſynderlig i Øvelſen mere, og heller ikke af de ſpinkleſte, men paa Landet, ſaa gaaer det vel nok. Hvad?“

Lotte nikkede lidt forlegen. Ludvig ſaae ganſke kry ud, ved atter at have ſeiret over ſin Ven i denne Veddeſtrid. Albert lod Øiet glide over hans trivelige Figur, og kunde ikke tilbageholde et Smiil.

— „Men naar nu Verten ſelv, naar Lieutenant Staal engagerer Dem,“ vedblev Ludvig, ſom ikke vilde lade nogen Leilighed ubenyttet, til at ſætte Louiſe i Forlegenhed, „ſaa vil De dog ikke kunne være ſaa gruſom. Hvad Grund kan De ſaa have til at ſige Nei?“

Han fæſtede ſine Øine ſtirrende paa hende. Louiſe følte ſig generet af dette ſtive Blik, hun blev rød i Hovedet og ſagde halvt ſtødt: „Skulde Lieutenant Staal engagere mig, vil jeg ogſaa ſige Nei, og jeg tænker ikke, at han

er saa ubesteden at spørge om Grunden, især naar jeg ikke dandser med nogen Anden."

Det er klart, tænkte Ludvig. Hun blev rød i Hovedet og stødt paa Manchetterne. Hun følte maaskee, at jeg gjennemskuede hende. Stakkels Albert!

Pigen, som kom ind for at dække Middagsbordet, afbrød til Lykke denne Samtale. Ludvig blev ved at forfølge Louise med Øinene. Da hun mærkede det, gik hun ud af Stuen, og kom først ind da Pigen kaldte tilbords.

Naturen havde begavet Ludvig med en stærk Appetit. Til Trods for den drabelige Frokost, han havde indtaget, og til Trods for det Engagement, han havde indgaaet til Ballet, spiste han, som om han ikke havde seet Mad i flere Dage. Og medens han var saaledes beskæftiget, glemte han Staal og alle de Jagttagelser, han vilde foretage. De Reisende bleve efterhaanden oprømte, den Træthed, som denne virkelig anstrengende Flakken om havde medført, og som var Hovedgrunden til den Pirrelighed, der gjorde sig mere eller mindre gjeldende hos dem Alle, forsvandt, Glæden vendte igjen tilbage og kryddrede det landlige Maaltid.

Efter Bordet vilde Damerne bringe deres improviserede Balstads i Orden; Herrerne vilde imidlertid gaae en Tour, for at røge deres Cigarer i fri Luft, saa vilde de Alle mødes i Slotshaven og foretage en Spadseretour i Forening, og derpaa begive sig til Skovballet.

— „Bliv nu ikke for længe ved Pynten, mine Damer," sagde Ludvig. „En Kone behøver ikke at gjøre sig stor Ulejlighed for at hendes Mand skal finde hende smuk."

— „Og troer De virkelig, at vi ikke pynte os for Andre, end for vore Mænd . . . som neppe see det, og sjeldent gjøre os Gjengjeld med at pynte sig for os," sagde Louise leende. „Det er nogle gevaltige Indbildninger, de Herrer have."

— „Ja, det troer jeg . . . at sige om de Koner, som elske deres Mænd og leve lykkeligt med dem," sagde Grossereren med høitideligt Alvor.

Louise skød Underlæben en lille Smule frem, med et Anstrøg af et Smiil, der neppe lod sig holde tilbage. Ludvig opfangede denne lille Grimasse.

— „Jeg meente egentlig, de Koner, hvis Mænd ere lykkelige ved dem," tilføiede han, som om denne Omskrivning af hans Ord gjorde dem mere vægtige.

Men Louise tænkte allerede ikke mere paa Grossereren, og overhørte ganske hvad han sagde; thi hun var beskæftiget med at prøve forskjellige Blomster af en Bouket, for at udfinde hvilken Farve der klædte hendes Haar bedst, idet hun afvexlende holdt dem op til Hovedet, og derpaa kastede dem igjen paa Consollen under Speilet.

Albert spurgte, hvor Damerne vilde mødes med dem. Louise havde altfor travlt til at svare.

— „Vil ikke Herrerne bestemme det," sagde Lotte.

— „Jeg tænker ved Søen, ved den Pavillon, som staaer omtalt i Gamle Minder," sagde Ludvig. „De veed, at jeg hele Tiden har talt om, at jeg vilde see den."

— „Men da De dog ikke veed, om den existerer eller ei, synes mig, at vi skulde gjøre Aftalen mindre phantastisk," sagde Louise, uden at see fra Speilet.

„Denne Pavillon forekommer mig virkelig altfor poetisk, til et Rendezvous for to gifte Par.“

En Grossérer, som gjældte Noget paa Børsen, poetisk . . . ja, endogsaa phantastisk! Ludvig var ikke meget langt fra at blive stødt.

— „Det er saa langt,“ sagde Albert, „det er i den anden Ende af Haven; thi Pavillonen existerer virkelig, og ligesom Forfatteren har beskrevet den. Lad os mødes ved Fasanhuset.“

— „Forkastet! Et daarligt Forslag, det er for nær herved,“ sagde Louise. Fordi vi ikke ville løbe til den anden Ende af Verden efter vore kjære Mænd, ville vi dog heller ikke strax være under Formynderskab.“

— „Du er ikke heldig, Albert. Jeg gad vist om Du kunde gjøre eet Forslag, som gik igjennem.“

Denne kluntede Bemærkning berørte dem Alle ubehageligt. Lotte tog hurtig Ordet, og sagde: „Kunne vi ikke mødes ved Normandsdalen, det er omtrent midt i Haven, og den veed vi Alle hvor er. Hvad synes Du, min Ven?“

— „Ja, lad os mødes ved Normandsdalen, som min Kone proponerer, det er omtrent midtveis.“

— „Det er et passende Sted til Stevnemøder,“ sagde Louise, som nu var bleven enig med sig selv om at anbringe et Par smaa vilde Roser i Fletningerne. „Normandsdalen er et af de intriganteste Steder i Haven. Saa lad os da gaae paa Eventyr til Normandsdalen.“

Ludvig satte et Ansigt op, som udtrykte Misbilligelse af denne letsindige Replik; men Albert var den Eneste, der bemærkede det, thi Louise var allerede halvt ude af Stuen og trak Lotte med sig. —

De to Venner gik længe tauſe ved Siden af hinanden. De følte Begge, at disſe Dages Samliv paa Landet havde tilſtedet mangt et Indblik i de høiſt forſkjellige Menager, ſom langvarig Omgang i Kjøbenhavn ikke havde givet Anledning til. Ludvig triumpherede, men han var for godmodig til ikke at være en Smule bedrøvet over denne Triumph. Og denne Følelſe gjorde ham endnu ſtrengere mod Loviſe, ſom i hans Øine var ligegyldig mod ſin Mand ... han havde jo ikke ſeet hende kyſſe ham en eneſte Gang, hverken til Godmorgen eller til Velbekomme, — letſindig og flygtig ... hvordan havde hun ikke talt om Intriguer og Fornøielſer, — koket og flanet ... hun havde jo ligefrem pralet af, at hun pyntede ſig for andre Mandfolk, og havde ladet den ſtakkels Albert høre derpaa, — og ſtridig og herſkeſyg ... havde hun ikke beſtandig tvunget Manden til at dandſe efter hendes Pibe, enten han vilde eller ei. Og ſaa denne Lieutenant Staal, ſom hun altid har in mente! Stakkels Albert, han maa være ſaa blind ſom en Muldvarp, for ei at ſee, at det er galt fat.

Albert var heller ikke tilfreds. Han vilde ikke bytte med Ludvig, en ſaa phlegmatiſk Lykke kunde ikke tilfredsſtille ham, ſaadan en Philiſter, ſom Ludvig unegtelig var, vilde han ikke være for Alt i Verden. Men alligevel levede Ludvig lykkeligere med Lotte, hvorfor? ... fordi hun elſkede ham og kunde opoffre Noget for ham. Hun forlangte ham ikke anderledes, end han var, hvorfor? ... fordi hun elſkede ham. Loviſe ... hun var ikke ſaa føielig, tvertimod, hun forlangte at han ſkulde føie ſig efter hende ... det var rigtignok i Smaating, men Smaating have meget at ſige i det daglige Liv ...

Hvor elskværdig kunde hun saa være, naar han havde føiet hende, hvor taknemmelig, hvor yndig, som før paa Seilturen . . . men hvor snart skiftede det ikke om igjen . . . Neppe var hun kommen tilbage, før hun negtede ham en Dands, hun, som holder saa meget af at dandse, hun vil hellere lade være at dandse en heel Nat, end give efter og dandse med sin Mand . . . Hvad er det dog for Luner! . . . Ak, det er en forfærdelig Tanke, at tvivle om Den, man elsker saa høit . . . Men det er Mændenes Lod. Vi tilbyde en Pige vor Haand, vi vælge hende blandt Tusinde, — (uagtet Albert ikke hørte til de allerforfængeligste Mandfolk, tænkte han dog virkelig dette høie Tal,) — vi have valgt hende blandt Tusinde, fordi hun er os den Kjæreste, vi give hende Deel i vort Navn og vor Fremtid . . . jeg skulde dog mene, at hun havde Garantier for vor Kjærlighed . . . Men hvad Sikkerhed have vi for, at hun ikke har taget os af andre Grunde, par dépit, for at blive gift, for at faae en Stilling, kort sagt, for alt Andet, end af Kjærlighed.

Og medens Ægtemændene vandrede i disse Betragtninger, dampede de af al Magt. Albert trak Veiret dybt.

— „Du er ikke lykkelig, Albert, det gaaer mig nær til Hjertet," sagde omsider Ludvig, idet han tog Cigaren af Munden og i Forbigaaende strøg den udbrændte Aske af paa den runde, fyldige Skulder af en yndig lille Amor af Alabast, som hørte til en af de Grupper, hvormed Slotshaven er befolket.

— „Jeg? . . . Hm! . . . Hvor falder Du paa noget saa Urimeligt? . . . Jeg veed ikke hvad Du mener . . . Du tager aldeles feil."

Nu er der for en Menneskekjender Intet saa ubehageligt, som at blive sigtet for at have taget feil i en grundig Observation af et Menneskes Charakteer og Forhold, og man kan derfor ikke fortænke Ludvig i, at han anvendte hele sin Veltalenhed for at overbevise sin Ven om, at han virkelig ikke var lykkelig.

— „Du er det ikke min stakkels Ven . . . og Du har heller ingen Grund til at være det. Lad os tale derom, medens vi er alene. Jeg er din bedste Ven, hvem skulde sige Dig det, naar jeg ikke vilde. Du er paa Afveie. Du forstaaer ikke at tage din Kone rigtigt. Du skulde tænkt paa, at hun havde sværmet om paa Baller, at hun var en Skjønhed og havde Etatsraadsnykkerne i Hovedet, og Prætensioner paa den Smule Penge, uagtet det hverken er hugget eller stukket. Du skulde fra første Færd af have holdt hende i stramme Tøiler. Det har jeg gjort, uagtet min Kone ikke kom fra noget forfløient Huus, og ingen Nykker eller Prætensioner kunde have. See nu Forskjellen. Vi have været gifte mere end dobbelt saa længe som J, og min Kone holder af mig, som paa min Bryllupsdag, jeg behøver kun at sige eet Ord, saa virker det mere, end om Du snakker en halv Dag for din Kone. Det kommer af, at min Kone elsker sin Mand, men din . . . jeg vil ikke sige, at hun ikke bryder sig om Dig, det er for meget sagt, men Forskjellen er sgu dog let at see. Gjør som jeg, viis at Du er Mand i Huset, saa kan det maaskee endnu blive godt, thi som det nu er, duer det desværre ikke Stort."

Og siden han ingen Amor fandt ved Haanden, strøg han Cigaraften af med sin Finger.

Albert modsagde ham; men det havde kun det

Resultat, at Ludvig soleklart beviste, ved mangfoldige Exempler, hvoraf de fleste vare hentede fra denne Reise og altsaa endnu vare i friskt Minde, at Louise ikke havde nogen sand Kjærlighed til sin Mand. Og da Isen var brudt, varede det ikke længe før han, rigtignok ad Omveie, som det sømmer sig en skaansom Bedste-Ven, havde omtalt Lieutenant Staal med al den Skinsyge, han paa sin Vens Vegne følte sig forpligtet til at nære mod denne unge Mand, der ellers var saa behagelig, og saa underholdende, og navnlig mod ham viste sig saa høflig og forekommende, at kun fordi Lieutenantens saa hyppige Komme i Alberts Huus maatte skade Louises Rygte, kunde han overtale sig til at opfylde den Pligt, at gjøre Albert opmærksom herpaa.

Albert var i en piinlig Stilling. Han var skinsyg over Louises Kjærlighed, men af Beskedenhed, af Kjærlighed, og lige saa lidt paa Staal, som paa nogen Anden. Han bebreidede sig at have givet Anledning til denne Samtale, han følte, at Ludvig havde misforstaaet ham og aldrig vilde forstaae ham. Det kunde ikke nytte at disputere med ham om en saa delicat Sag, men han skyldte alligevel Louise, at tage hende i Forsvar. Medens han overveiede hvorledes hans Ord bedst skulde finde Indgang hos Ludvig, begyndte denne, hvem Samtalen ogsaa generede, at tale om andre Ting. Albert skjøttede ikke om at oprippe det nu forladte Thema igjen, han vilde ved første Leilighed klare denne Sag, og alvorligt og tilstrækkeligt . . . og saaledes savnede Louise det Forsvar, hendes Mand ligefrem skyldte hende. Og dog elskede han hende ikke mindre, fordi han taug. Saadan kan en Mand komme til at bære sig ad. —

Under denne Samtale, som hvert Øieblik gik i Staa

og skiftede Thema, og omsider ganske forstummede, kom de endelig til Mødestedet, Normandsdalen. Det var endnu tidligt paa Aftenen, men under disse store og tætte Bøge var udbredt en Skumring. Midt i Dalens Rundkreds faldt den klare Dag livlig og munter paa Græsset, medens de hvide Statuer af nordiske Mænd og Qvinder i deres Nationaldragter, som parviis stode paa Terrasserne og i Afstand gave det Sted Lighed med en Offerplads for den hedenske Gudsdyrkelse, stode i Skyggen.

Albert vilde begynde en ligegyldig Samtale, og sagde med et forceret Smiil: „Louise havde Ret i, at denne Deel af Haven er intrigant. Her er skummelt ved lys Dag, og de tætte Gange rundt om see ud, som de havde dækket mere end een Intrigue."

— „Det er et godt Sted til Stevnemøder," sagde Ludvig. „See der, mon der ikke skulde være eet i Gang, det seer mig ud til at være en ventende Elsker, som sidder derhenne under Træet."

Albert saae hen i den angivne Retning. En Mand sad i den mørke Skygge af et Bøgetræ, saa tæt op til Stammen, at hans mørke Klæder næsten smeltede sammen med den brune Bark.

— „Det er maaskee en Kunstner, han tegner en af Støtterne af, jeg kan tydelig see Papiret, som han holder paa Knæet."

— „Nei, her er sgu Noget paafærde. Jeg kjender Rummelen, troe Du mig. Den Fyr seer mig ud til Allehaande. Lad os see hvad det bliver til."

— „Aa, Du er altid saa mistænkelig og seer Spøgelser overalt. Vilde man gjøre sig den Ulejlighed at gjendrive Alt, hvad Du kan finde paa, saa fik man nok at bestille."

Albert sagde disse Ord med Hentydning, nu meente han, at han allerede havde gjort Noget, for at lette sin Samvittighed over den tidligere Taushed.

— „Spøgelser? Jeg? Nei, veed Du hvad, jeg har levet for meget i Verden, til at see Spøgelser. Men jeg gaaer ikke med lukkede Øine. Vil Du parere paa, at denne Fyr er paa forbudne Veie? Saa høit Du vil. See blot, hvor han seer sig om. Vilde han tegne en Figur, kunde han jo see ligeud. Kom herhen bag Busken, at han ikke seer os, nu staaer han op."

Uagtet Albert misbilligede dette Spioneri, gik han dog bag Busken og tittede nysgjerrig efter Kunstneren. Denne havde reist sig op, stak Blyanten i Brevtasken og blev staaende med Papiret i Haanden.

— „Hvem Fanden er det?" sagde Ludvig. „Jeg synes at jeg skulde kjende ham. Bi, til han kommer ud i Lysningen . . . Den Gang er mig bekjendt . . . Jh, men . . . det er jo Staal! . . .Nu staaer han lige i Solskinnet . . . han seer sig om til alle Sider, som han ventede Nogen . . . Hvad Fanden bestiller han her, paa en Balaften? Det er mere end mistænkeligt."

— „Vi skulle jo ogsaa paa Bal iaften. Der er Tid nok til Ballet, og han har jo Lov til at spadsere i Haven, lige saa godt som vi Andre."

— „Spadsere? Prosit! Han spadserer Fanden ikke . . . Nu ruller han Papiret sammen" . . .

— „Og gaaer hjem, ja det er nok værdt at staae paa Luur efter. Kom nu, lad os gaae og skamme os over vor Nysgjerrighed."

— „Bi lidt. See, hvor han lister om, som en Kat, der vil fange Spurve. Ja, er det ikke en Intrigue, og oven i Kjøbet en aftalt Correspondance, saa vil jeg

renoncere paa at have Menneskekundskab. Saa, nu har han stukket Papiret fast paa en af Figurerne, der skal hun nok vide at finde det,. den lille Fredensborger Jomfru. Give vi Tid, kunne vi ogsaa faae hende at see ... Jo, Herr Lieutenant, De er forsigtig, men alligevel blev De attrapperet. Det er bandsat morsomt! See, hvor han tager lange Skridt. Nu kommer han lige imod os, lad os gaae denne Vei, ellers møde vi ham."

Den nysgjerrige Ludvig ilede forud, Albert kom langsomt bagefter.

Ludvig fandt snart Støtten. Det var en qvindelig Figur, den stod saa ærbart med nedslagne Øine, og den lille Rulle Papir i Haanden, som om den følte sig generet ved at spille den Fortroliges Rolle i denne Intrigue. Han bemægtigede sig Depechen, det var et afrevet Blad af en Tegnebog, beskrevet med Blyant, og begyndte at læse den. Men han havde kun læst nogle Linier, da han gjorde Omkring og i Hast foldede Papiret sammen, for at putte det i Lommen. Albert var imidlertid kommen til

— „Naa, hvad fandt Du, Nysgjerrig-Peer?"

— „Aa, det er ikke Andet end Dumheder," sagde Ludvig med et Ansigt, der saae ud som en Titelvignet til en Foliant fuldt af Dumheder.

— „Men er Du gal? Du putter det jo i Lommen? Disse Dumheder ere jo ikke bestemte for Dig, de kunne maaskee dog glæde og trøste Den, de ere bestemte for."

— „Ja, det kan nok være ... men det er bedre ... jeg vil dog hellere" ...

— „Hvad er bedre? Du sætter et Ansigt op, som

Du havde seet en Hexeformular. Hvad vil Du hellere? Saa svar dog, Menneske."

— „Du maa ikke troe ... det gaaer slet ikke os det Mindste an" ...

— „Ja, det mener jeg med, lad det derfor sidde ... Men kan Du læse det, saa kan jeg vel ogsaa. Jeg vil dog see hvad Djævelskab han har tegnet paa Papiret, som kan saae Dig til at sætte et saadant Ansigt op."

— „Nei, Du skulde ikke ... Jeg vilde i dit Sted ... Hør, Albert, troe mig, det er bedre at Du ikke læser det."

En uhyggelig Følelse, som han selv ikke kunde gjøre sig Rede for, greb Albert. Det var, som der lagde sig knugende Jismasser om hans Hjerte.

— „Hvad er det for Snak? Jeg vil see det. Giv mig det."

Ludvig tog det op af Lommen med et Ansigt som en bodfærdig Synder. Albert rev det ud af Haanden paa ham.

— „Min kjære Ven! Du fortjente at være lykkeligere. Det er ... Det er til din Kone."

— „Til min Kone? Det er Løgn!" raabte Albert forbittret og kastede Papiret langt fra sig.

— „Desværre, desværre. Det er kun altfor klart, det er til at tage og føle paa."

Albert bukkede sig hurtig, og tog Papiret op. Hans Haand skjelvede, saa at Bladet rystede, Bogstaverne dandsede for hans Øine, det varede Noget, inden han var istand til at samle dem til Stavelser og Ord. Endelig læste han høit følgende Brev:

Dyrebare Veninde!

Hvor langsomt ere ikke disse Dage henrundne for mig, som jeg har tilbragt langt fra Dem. For hver Dag har jeg skaaret et L H . . . skaaret et L H i Barken af et stort Træ, det er min Almanak, det skal staae her til Minde om Dem, naar jeg forlængst har fundet den Ro i Graven, som Skjebnen har negtet mig her i Livet.

— „Ja, saa langt kom jeg ogsaa," sagde Ludvig. „L H . . . det er desværre tydeligt nok."

Albert læste: Hver Dag har jeg ventet, at en lykkelig Stjerne skulde bringe Dem til Fredensborg, hver Aften har bragt mig et skuffet Haab.

— „Ventet? Staaer der ventet?"

— „Kan Du ikke høre? Jeg læser dog tydeligt nok. Ja, for Djævelen, der staaer ventet."

— „Det er sgu mærkeligt. Saa lader det til, at man har ventet os. Ikke?"

De er grusom imod mig. Jeg havde haabet at kunne sige Dem et Ord paa Seiltouren, men De tilintetgjorde dette Haab uskaansomt.

— „Paa Seiltouren? Nu fortryder det mig sgu, at jeg ikke tog med. Mærkede Du ikke Noget, min Ven?"

— „Nei, for Satan, gjør mig ikke gal med dine Spørgsmaal. Du hører jo, at det slog feil."

— „Det er sandt, det stod der jo. Giv mig det, min stakkels Ven, jeg skal læse det for Dig, Du er altfor bevæget."

Albert stødte hans Haand tilbage og vedblev at læse:

Og nu, jeg saae Dem gaae til Haven; men De er

ikke alene. Da følte jeg, at De maatte komme til denne Dal, som vi have talt om, som De har nævnet som det Punkt, der interesserede Dem mest i denne deilige Have, hvor Alt aander Skjønhed og Ro.

— „Han skriver godt for sig, det er et smukt Sprog," sagde Ludvig halvhøit.

— „Dumt Vaas er det," udbrød Albert med lynende Øine, sentimentalt Sludder af en forskruet, indbildsk Dreng. Og det til en Kone saf Louises Dannelse! Det er ikke til hende! Det er umuligt!"

Ludvig trak paa Skuldrene og saae op i Træerne. Albert stønnede, som et anskudt Dyr.

De gjengjelder ikke min Kjærlighed . . .

Albert afbrød sig selv, for at læse denne Linie endnu en Gang, og to Gange, og han trak Veiret, som om der var falbet en stor Byrde fra hans Bryst.

De gjengjelder ikke min Kjærlighed, og dog elsker De ikke Deres Mand . . .

Hans Mine formørkedes atter, og Ludvig saae til ham, som han vilde sige: „Hvad har jeg sagt? Det er mine Ord."

. . . Deres Mand. Er Deres Hjerte da ufølsomt for Kjærligheden? Veed De da ikke hvor uendelig jeg elsker Dem? Min Trofasthed skal overbevise Dem derom. Men jeg maa tale med Dem, om de ligegyldigste Ting, det er det Samme hvorom, blot jeg hører Lyden af Deres Stemme, jeg lover Dem, at jeg ikke skal tale eet Ord om min Kjærlighed. Skjenk mig et Øieblik's Samtale, Deres Afslag vil bringe mig til Fortvivlelse.

Jeg betroer Dette til en af de livløse Støtter, i det Haab, at De vil komme her, og opdage mit Brev i

Haanden paa det tauſe Bud. Derſom mit Liv ikke er Dem ligegyldigere end diſſe kolde Støtter, ſaa und mig et Øieblikks Samtale iaften paa Skovballet, ſom De ikke vil være ſaa gruſom at blive borte fra. Et Tegn til . . .

— „Et Tegn! Aa, fy for Fanden! Det er for galt!"

— „Synes Du, at det er værre end hele Reſten? Hvad?"

— „Hys, ſkrig dog ikke ſaa høit, der kommer Nogen. Kom, vi kunne læſe Reſten ſiden."

— „Jeg gaaer ikke af Stedet. Gaa og ſee hvem det er, mig er det ligegyldigt."

— „Men hvis det nu er" . . .

— „Gaa, gaa dog! Og derſom det er min . . . derſom det er Damerne, ſaa ſiig mig det."

Ludvig gik. Albert fortſatte Læsningen af de ſidſte Linier.

Et Tegn til at De vil unde mig et lykkeligt Øieblik, vil Deres Yndlingsblomſt, en Nellike, være mig, et byrebart Tegn til at De ikke vredes paa

Deres hengivne Ven. —

Albert ſtod et Øieblik i dybe Tanker, derpaa rullede han Bladet ſammen og ſtak det atter i Haanden paa Støtten. Da han vendte ſig om, var hans Anſigt blegt, men roligt.

Ludvig kom tilbage: det var et Selſkab, ſom var ſpadſeret forbi i nogen Afſtand.

— „Men hvad beſtiller Du der? Brevet, ſætter Du det der? Brevet til din Kone!"

— „Brevet er ikke til os, ſaa Meget er viſt. Hvem det for Reſten er til, det veed hverken Du eller jeg."

— „Men dersom din Kone kommer og finder“ . . .

— „Hør, Ludvig, dette er et alvorligt Øieblik i mit Liv. Da Du før yttrede Mistanke mod min Kone, da taug jeg . . . det var feigt og slet, en Mand bør være den Sidste, der opgiver sin Kone. Nu vil jeg ikke høre eet Ord mere derom. Lad Den finde Brevet, som Brevet er skrevet til. Og sæt endogsaa, at det var skrevet til Louise,“ vedblev han med usikker Stemme, „saa er det derfor ikke sagt, at hun har givet Anledning til at man tillader sig at skrive saaledes til hende.“

— „Men jeg har jo længe sagt Dig, at jeg har mærket . . . at Louises Opførsel . . . at Staals idelige Komme hjemme hos Eder . . . Naa, jeg vil ikke gjøre nogen Bebyrdning mod hende, men hun var en feteret Balskjønhed, og Du veed selv hvor egenraadig hun er, . . . og det lader sig ikke negte, at din Kone er . . . at min Kone holder ganske anderledes af mig, og at Louise ikke gjør Dig saa lykkelig, som Du fortjener . . . Det kommer af Ligegyldighed, og en Kone, som elsker sin Mand, bærer sig ikke saadan ad . . . nei, hun faaer ikke saadanne Breve.“

Da Ludvig endelig taug, sagde Albert: „Jeg har ladet Dig tale ud, uden at afbryde Dig, men dermed skal det være forbi, og det er den sidste Samtale om denne Gjenstand. Dersom Du gjør en eneste Hentydning hertil, eller dersom der kommer et Ord over dine Læber til noget Menneske derom, hvem det saa er, dersom dette Brev ikke bliver en evig Hemmelighed mellem os To, saa er det forbi med vort Venskab, saa har Du ikke nogen dødeligere Fjende, end mig, det sværger jeg Dig til, saa sandt der er en Gud i Himmelen.“

Albert havde grebet Ludvig i Armen, med hvert

Ord blev hans Stemme mere skarp og tør, hans Øine gnistrede, han trykkede Fingrene med krampagtig Styrke fast om Armen og trak ham bort med sig.

— „Men skal vi gaae? Damerne vente at møde os her. Vil Du da ikke see“ . . .

— „Jeg vil ikke vente, jeg vil Ingen møde, jeg vil Intet see . . . Ak, Gud i Himmelen!“

Han slap Ludvig og slog sig med Hænderne for Øinene.

Ludvig gned sin Arm og sagde bevæget: „Min arme Ven! Du er saa voldsom, saa heftig. Min Arm er ganske øm. Jeg kjender Dig ikke igjen.“

— „Jeg kjender heller ikke mig selv igjen. Har jeg da gaaet i Blinde? Er der Intet, man tør troe paa?“

Han støttede Panden mod et Træ, og lukkede Øinene, for kun at see indad, i Sjælen.

Har jeg da fortjent det? tænkte han. Hvormed har jeg forskyldt det? Hun har været min Tanke Dag og Nat, jeg har villet gjette hendes Ønsker for at opfylde dem, jeg har villet give mit Liv for at gjøre hende lykkelig . . . Men har jeg viist det i mine Handlinger? Har jeg ikke ofte været gnaven, misfornøiet, heftig? . . Jo, det har jeg . . . Men burde hun ikke kjende mit Hjerte alligevel? . . . Hvad kjende! Hvad kjender man i det Virvar af Egoisme og Forstillelse, som vi Allesammen blive opdragne til? . . . Men straffe mig saa haardt . . . vende sit Hjerte fra mig . . . og for et saa ubetydeligt Menneske! Et Menneske, som denne . . . Jeg vil vide det . . . Han har selv givet mig Tegnet, bærer hun det, er min Ulykke vis . . . da skal det ogsaa gjelde hans Liv . . . Jeg skal faae at vide, om jeg er en af de Ægtemænd, som ikke kunne gaae i Skoven, uden at hænge fast i Grenene

... Jeg skal faae Visheb ... Og er det sandt ... er det sandt, da skal han ikke slippe levende derfra. Jeg fatter ikke, at nogen Mand vil være til Spot for Verden, saa længe han kan skaffe sig to Skud Krudt.

Og Albert afvexlende lo og skar Tænder.

— „Kjære Ven," sagde Ludvig og trak ham i Skjøderne, „kom dog til Dig selv. Herre Gud, det er tungt, det negter jeg ikke, det er bandsat tungt, men" ...

Han standsede i sin Tale og traadte et Skridt tilbage, ved at see de Øine, Albert kastede paa ham, da han vendte sig om og sagde: „Hvad er der? Hvad vil Du?"

— „Herre Gud, Albert, vær dog en Smule besindig. Det er jo slet ikke sagt" ...

— „Nei, det er slet ikke sagt, det er slet ikke sagt. Det er det første fornuftige Ord, Du endnu har talet."

Ludvig rystede paa Hovedet, han var sig bevidst, at han ikke havde tænkt paa at sige noget Fornuftigt, men kun havde sagt det Første det Bedste, der faldt ham i Munden.

Albert gik med hurtige Skridt over Stok og Steen, uden at følge Gangene, og Ludvig fulgte ham aandeløs. Endelig standsede Albert. Han havde havt Tid til at fatte sig, hans Ansigt udtrykte rolig Bestemthed, han var endogsaa ikke meget langt fra at smile til sin Ledsager, da han sagde: „Vi gaae her som to Narre, Ludvig, det er godt, at Ingen seer os. Der er endnu nogen Tid til Ballet, lad os gaae Haven rundt. Naar Damerne ikke træffe os, gaae de nok hjem. Lad os gaae ned til Søen, jeg har Hovedpine, jeg vil bade min Pande i Vandet."

De gik igjen nogle Skridt, da stod Albert stille, tog Ludvig i Haanden og sagde: „Det gjelder mit Liv, hvis Du taler et Ord om, hvad der er foregaaet imellem os. Mit Liv."

Med et sagte Tryk slap han sin Vens Haand, og uden at tale et Ord sammen, fortsatte de deres Vandring langs med den yderste Omkreds af Haven. —

De to Damer havde Arm i Arm tilbagelagt den samme Vei til Normandsdalen, som Herrerne. Da de kom til Marmorgruppen med den lille Amor, standsede de Begge for at betragte den smukke Gruppe, det var især Amor, der tildrog sig deres Opmærksomhed. Ved Synet af den yndige lille Dreng bankede Hjerterne paa de to unge Koner, som snart skulde være Mødre, og lige som om een Tanke i dette Øieblik havde besjælet dem, trykkede de sig tæt op til hinanden.

— „Jeg vil indprente mig det yndige lille Ansigt ret dybt i Hukommelsen," sagde Lotte, „hvo veed om mit Barn ikke kunde blive saadan en lille Amor. Man siger, at saadanne udvortes Indtryk have stor Magt," tilsøiede hun med en klog Mine.

— „Mit Barn skal ligne sin Fader," sagde Louise, „og det vil det bestemt komme til, thi hans Billede staaer for mig Nat og Dag."

Lotte rødmede lidt forlegen, og sagde: „Fy, hvor kan Nogen være saa smagløs, at tilsøle en saa yndig Figur; see hvor den er smurt tvers over Skulderen med den ækle Tobaksaske. Altid skal de stryge Asken af paa det Første det Bedste . . . det gjør . . . det gjør nok de fleste Herrer."

Imens hun harmedes over denne Vanhelligelse af Kjærlighedsguden, havde Louise pustet Asken bort og

tørret Amors Skulder af med sit Lommetørklæde. „Saa Meget er vist, at Albert ikke har gjort det," sagde hun. „Men jeg troer heller ikke, at det kan være Ludvig."

De fortsatte Veien til Normandsdalen. Da de kom ind i en af Alleerne, som føre dertil, forekom det dem, at de saae Ludvig staae midt paa Pladsen. De vinkede til ham med Lommetørklæderne, men han forsvandt imellem Træerne, uden at ville see dem. De troede, at de havde taget feil.

— „Denne Dal minder mig om hiin

. . . . . De høie Guders Lund,
Hvor ingen uindviet Fod tør træde,"

sagde Louise. „Disse skjæggede Islændere og Normænd see i Fraskand ud som gamle hedenske Guder i deres Offerlund."

— „Denne Dal er i mine Tanker det smukkeste Parti i hele Haven," sagde Lotte. „Det er Skade, at man lader den forfalde. Betragt engang den Flid, der er anvendt paa alle Nationaldragterne, den Charakteer, der er lagt i alle Physiognomierne, det er et heelt Digt i mange Sange, desværre er det digtet i Træ . . . gid det var i Steen."

— „Dette er et ungt Brudepar," sagde Louise. „See engang, hvor forelsket den lille Brud seer ud. Uagtet hun slaaer Øinene ned, er man dog vis paa, at hun skotter til Brudgommen, som staaer ved Siden af hende. Der staaer hun med alle Bryllupsattributerne, Brudesløret, Krandsen . . . Ak, hvor dumt, hvor prosaisk! Hun staaer jo med sin Confirmationsatteskt i Haanden. Men det hører ikke til Digterens Tanke: Wiedewelt, som har skabt disse Støtter med sin Meisel, har ikke givet

hende nogen Atteſt i Haanden, hendes nydelige lille Anſigt er al den Atteſt, hun behøver. Hvad er det dog for Narreſtreger? Et Brev . . . og ſkrevet med Blyant paa et gammelt afrevet Blad af en Bog . . . det er maaſkee en intereſſant antiquariſk Opdagelſe, vi her have gjort."

— „Lad det ſidde, Loviſe, der kunde komme Nogen."

— „Aa, hvad man ſtikker en af Støtterne i Haanden, det kan da ingen Hemmelighed være. Omendſkjøndt det ſeer hemmelighedsfuldt nok ud, thi det er ſat ſaa ſiffigt, at man let kunde troe det hørte med til Støtten. Vi ville dog ſee hvad dette Aabne-Brev indeholder . . . Dyrebare Veninde! . . . Ah, det er et Kjærlighedsbrev. Det var morſomt!" Og hun læſte det med Pathos, ſom hun dog af og til afbrød, for at indflette ſine egne Commentarer.

Dyrebare Veninde!

Hvor langſomt ere ikke de Dage henrundne for mig, ſom jeg har tilbragt langt fra Dem. For hver Dag har jeg ſkaaret et L H i Barken af et ſtort Træ . . . „Gud veed hvad det er for en Line Hanſen her er forevíget . . . L H, det kunde da ogſaa betyde en af os. Elſkeren maa være et meget ungt Blod, thi det er dog vel kun i den grønne Ungdom, at de løbe med Kniv i Lommen og ſnitte deres Kjærlighed i Træernes Bark." — Det er min Almanak, den ſkal ſtaae her til Minde om Dem, naar jeg forlængſt har fundet den Ro i Graven, ſom Skjebnen har negtet mig her i Livet . . . „Herre Gud, hvor han giver ſig ynkeligt, den Stakkel. Bliver Du ikke ganſke blød om Hjertet? Jeg er nær ved at tøe." — Hver Dag har jeg ventet, at en lykke-

lig Stjerne skulde bringe Dem til Fredensborg . . . „Ah, hun giver altsaa kun Gjæsteroller her, hun hører ikke til Stedets faste Personale." — Hver Aften har bragt mig et skuffet Haab . . . „som dog vist aldrig har forstyrret hans Natteſøvn eller hans Appetit. Det er et ægte Kjærlighedsbrev, som det kunde være taget ud af en daarlig Roman." — De er grusom imod mig. Jeg havde haabet, at kunne sige Dem et Ord paa Seiltouren, men De tilintetgjorde dette Haab uskaansomt . . . „Disse affecterede Personer have ogsaa været tilstæs idag." — Og nu, jeg saae Dem gaae til Haven; men De er ikke alene. Da følte jeg, at De maatte komme til denne Dal, som vi have talt om, som De har nævnet som det Punkt, der interesserer Dem mest i denne deilige Have, hvor Alt aander Skjønhed og Ro . . . „Det er drøit, at faae saa megen Smagløshed tillivs, ikke sandt? Det maa være en flau Tøs, man kan skrive sligt Vaas til." — De gjengjelder ikke min Kjærlighed . . . „Jeg har gjort hende Uret, det lader dog til, at Pigebarnet har mere bon sens, end vi have tiltroet hende," — og dog elsker De ikke Deres Mand . . . „Hvad? Deres Mand? Men det er jo afskyeligt, det er til en gift Kone. Tænk, Lotte, hvor det maa være et Afskum af en Kone, som man kan skrive saaledes til. Jeg kan ikke tænke mig en Mand, som ikke skulde være bedre end denne fade Elsker . . . Jo, det kan jeg dog vel sagtens, men alligevel, lad ham være nok saa kedsommelig, det undskylder hende dog ikke. Dette er jo at falde fra Scylla i Charybdis. Det er et ækelt Brev!"

Og i sin Utaalmodighed løb hun det saa hurtigt igjennem som muligt, hvorved disse sentimentale Tirader tabte ethvert Spor af Følelse, og kun bleve latterlige.

Er Deres Hjerte da ufølsomt for Kjærlighed? Veed De da ikke hvor uendelig jeg elsker Dem? Min Trofasthed skal overbevise Dem derom. Men jeg maa tale med Dem, om de ligegyldigste Ting, det er det Samme hvorom, blot jeg hører Lyden af Deres Stemme, jeg lover Dem, at jeg ikke skal tale et Ord om min Kjærlighed ... „Ja, saadan taler Ræven for Gaasen." — Skjenk mig et Øieblik Samtale ... „Ja, gjør det, og siig ham, at han er en uforskammet Laps." — Deres Afslag vil bringe mig til Fortvivlelse ... „Aa, det har vist ingen Nød." — Jeg betroer Dette til en af de livløse Støtter i det Haab, at De vil komme her og opdage mit Brev i Haanden paa det tause Bud. Dersom mit Liv ikke er dem ligegyldigere end disse kolde Støtter, saa und mig et Øieblik Samtale iaften paa Skovballet ... „Ah, saa der kommer de? Altsaa skulle vi tilbringe Aftenen i daarligt Selskab. Jeg skal nok kjende ham paa hans flaue og affecteerte Lader." — Et Tegn til at De vil unde mig et lykkeligt Øieblik, vil Deres Yndlingsblomst, en Nellike, være mig, et dyrebart Tegn til at De ikke vredes paa

Deres hengivne Ven. —

„Uden Underskrift eller Adresse. — Og det kalde disse Mennesker Kjærlighed! Saadanne ægte forfalskede Sager vover man at byde en Qvinde? Det har ordentlig gjort mig ganske benauet."

Lotte havde sat sig i Græsset ved Foden af Støtten. Da Louise taug, strakte hun Haanden ud og sagde: „Giv mig Brevet, lad mig selv læse det."

— „Hvor gider Du læst det Vaas to Gange. Der er det. God Fornøielse! Jeg vil imidlertid gaae rundt

og beſee Wiedewelts Statuer, det er en mere gediegen Nydelſe." Og hun kaſtede Brevet i hendes Skjød.

Medens Loviſe betragtede alle Figurerne, det ene Par efter det andet, læſte Lotte i Brevet. Hendes Anſigt var blevet dødblegt. Da Loviſe kom tilbage, ſad hun endnu med Brevet i Haanden, henſjunken i dybe Tanker.

— „Min Gud, Lotte, hvad feiler Dig? Du er ſaa hvid i Anſigtet, ſom en af Støtterne. Er Du ſyg . . . Svar mig, Lotte!"

— „Dette Brev er til mig," ſvarede Lotte med ſagte Stemme, idet hun frimodig ſaae Veninden ind i Øinene. „De to Bogſtaver ere mit Navn."

— „Til Dig? Det er jo umuligt, tro ikke, at jeg lader mig det bilde ind. Hvem ſkulde det da være fra? Aa, Snak, Lotte!"

— „Det er fra Lieutenant Staal. Jeg vil være fuldkommen ærlig og oprigtig imod Dig, Loviſe. Dette Brev har maaſkee frelſt mig fra en ſtor Ulykke. Ja, Du har Ret i, at det er et dumt, et jammerligt Brev. Og jeg har ikke forſkyldt, at man ſkriver ſaaledes til mig. Og dog, dog . . . er jeg heller ikke uſkyldig deri. Jeg burde have begrebet, at en Herre ikke henvender ſin ſtadige Opmærkſomhed til en gift Kone, uden at have Henſigter dermed. Jeg burde i det Hele taget have begrebet, at Verden kun er ſammenſat af Jammerlighed og Slethed. Jeg burde have begrebet det for længe ſiden . . . da havde jeg nu ikke ſiddet her . . . og ikke været nødt til denne bittre Tilſtaaelſe."

— „Kjære Lotte, Du gjør baade Dig og Verden Uret. Tal ikke med ſaa megen Bitterhed, men fortæl mig hvorledes Alt hænger ſammen, jeg veed, jeg føler

mig fuldkommen forvisset om, at Du kan gjøre det, thi der hviler ingen Synd paa din Sjæl, det vilde jeg sætte min i Pant for, om det forlangtes."

— „Tak for din Tillid, Louise. Gid jeg altid maatte fortjene den. Saa hør da mit Skriftemaal, det skal være saa aabent, som jeg er mig det selv bevidst. Det kan affattes i faa Ord."

— „Giv mig din Arm og staa op. Lad os gaae frem og tilbage i denne smukke, lange Allee, her kan Ingen overraske os, og vi kunne langt borte see Enhver, som kommer. Giv mig da nu din Fortrolighed, Lotte, og vær overbeviist om, at jeg af ganske Hjerte paaskjønner den, og at den ikke er givet til en Uværdig."

— „Man siger, at Ægteskaber sluttes i Himmelen. Mit er udenfor denne Regel. Albert opfattede det rigtigt ved min Forlovelse, han yttrede Frygt for, at Ludvig og jeg ikke forstode hinanden. Jeg har maaskee ikke forstaaet ham, han har ganske vist aldrig forstaaet mig. Vi passe ikke sammen. Det er et lille Ord, kun to Stavelser, men de indeholde dog Livets Lykke eller Ulykke. Jeg var lykkelig saa længe, som jeg kunde bevare Illusionen, fra det Øieblik jeg saae klart, har jeg været ulykkelig . . . Du seer saa forundret paa mig, kjære Louise, Du synes, at jeg taler saa ligefrem og saa rolig om Dette, som om det slet ikke angik mig. Jeg kan selv ikke gjøre mig Rede for denne Ro og Sikkerhed; jeg har den i dette Øieblik, det er ikke noget Paataget, det er mig ligesom jeg overseer et heelt Landskab, hvori hvert enkelt Parti staaer i fuldt Sollys for mine Øine. Mangen Gang har jeg grædt derover, mange, mange salte og bittre Taarer, nu ere mine Øine tørre, og nu havde jeg dog maaskee rigelig Grund til at græde over denne Til-

gift til min onde Skjebne. Men det var derom jeg skulde tale."

„Dengang jeg gjorde Staals Bekjendtskab hos Dig," vedblev Lotte efter et lille Ophold, som for at samle sine Tanker, „da mishagede han mig. Jeg fandt ham forsængelig og ubetydelig. Senere indsaae jeg, at jeg havde gjort ham Uret, og at han var et oplyst og tænksomt Menneske. Jeg troede at skylde ham Erstatning for de slette Tanker, jeg havde næret om ham, og var venlig imod ham. Jeg havde jo heller ikke Grund til Andet. Hans vedholdende Opmærksomhed imod mig, de mange smaa Galanterier, han altid viste mig, som følte mig saa forladt og tilsidesat, maaskee mere end jeg havde fuld Grund til, smigrede mig og vare mig behagelige. Jeg tog imod, hvad man kalder hans Cour, det burde jeg ikke have gjort, men han overskred aldrig Venskabets Grændser. Jeg har altid selv sagt, at Venskab imellem ulige Kjøn er farligt, om ikke umuligt, og jeg bildte mig desuagtet ind, at jeg havde en Ven i ham. Kan Du forklare denne Modsætning? Jeg kan det ikke. Det er en af de mange Modsætninger, vi idelig bevæge os i."

„Det blev mig omsider klart, at Staal var forelsket i mig; jeg bebreidede mig, ikke at have afviist ham strax, jeg var mig bevidst, at jeg ikke gjengjeldte denne Følelse, som han kun eengang har hentydet til, og som jeg strax har tilbageviist. Dette Brev er det eneste, han nogensinde har skrevet til mig, denne Erklæring er den eneste, han nogensinde har udtalt; at begge Dele i høi Grad have været mig imod, behøver jeg vel ikke at sige Dig. Men jeg vil ogsaa sige Dig, at dersom han havde været ældre og havt mere Erfaring, dersom han var gaaet

langsommere og forsigtigere tilværks, vilde jeg maaskee have bukket under for den Tomhed, der er i mit Hjerte, jeg havde maaskee da søgt og troet at finde et Hjerte, thi jeg trænger til et Hjerte. O, Du veed ikke hvor stor denne Trang er bleven hos mig. See, Louise, hvor ærlig jeg er imod Dig, jeg vil fortælle Dig, at jeg engang har fundet det, og eiet det, men jeg vidste det ikke, og forstod det ikke. Albert har ganske vist engang elsket mig, han har forstaaet mig, han er istand til at forstaae en Qvindes Hjerte . . . Du er lykkelig."

Louise lagde sin Arm om hendes Liv og trykkede hende kjærligt til sig. Hun vidste, at Lotte havde Ret, og at Albert havde elsket hende.

— „Staal fortalte mig, at han tog til Fredensborg, at han skulde ligge nogen Tid herude, at Officererne ved saadanne Leiligheder pleiede at foranstalte Skovballer, han indbød mig til at komme hertil, i Selskab med Eder, og deeltage i et Skovbal. Jeg er i den senere Tid bleven forfængelig, det fornøier mig at pynte mig, at see godt ud, før har jeg aldrig tænkt derpaa. Dette er min Mands Skyld, hans Kjærlighed til mig, om jeg kan benævne den saaledes, er Forfængelighed, og ikke Andet, han har henviist mig herpaa. Jeg fik Lyst til at gjøre denne Tour, og deeltage i dette Bal. Det var barnagtigt. Jeg ledede Eders Tanker hen paa denne Deel af Landet, da Talen var om at gjøre en Tour paa nogle Dage, det var falsk og underfundigt. Derved fik Touren alligevel maaskee noget Tiltrækkende for mig, det er slet, saavidt var jeg allerede kommen. Jeg skrifter reentud for Dig: jeg har overrasket mig selv i besynderlige Følelser, jeg blev bedrøvet, da Seiltouren gik overstyr for mig, der paakom mig en Gysen, da

Invitationen til Skovballet blev antaget af Eder Andre, og denne Gysen var ikke ubehagelig. Jeg har staaet paa Randen af en Afgrund. Jeg havde glemt, hvad jeg engang har læst, at for en Kone, som ikke kan finde Kjærlighed hos sin Mand, er denne Følelse tabt for dette Liv. Kjærligheden er simpel og ædel, den kan ikke trives i den Falskhed og Usandhed, som et utilladeligt Forhold gjør nødvendigt, den kan ikke leve af saadan bombastisk Svulst og affecteret Følsomhed, som maa blive den til Deel under saadanne Forhold, den kan ikke finde sig tilfredsstillet i denne Halvhed, den maa have Alt, eller Intet. Det vidste jeg Altsammen, jeg har tidt og ofte tænkt det, nu havde jeg maaskee nær glemt det alligevel."

— „Nei, Lotte, Du har intet Øieblik glemt det, sig ikke saadanne haarde Ord om Dig selv. Kunde jeg sige Dig, hvor reen og stolt Du staaer for mig i dette Øieblik, Du vilde tænke anderledes om Dig selv."

— „Men Andre, hvad ville de tænke? Hvad vil min Mand tænke? Han vil heller ikke denne Gang forstaae mig, naar jeg siger ham det" . . .

— „For Guds Skyld, Lotte! Du vil dog ikke sige ham" . . .

— „Jo, det vil jeg. Det skylder jeg ham; nogen Uret skal han ikke kunne bebreide mig, og det vilde være en Uret, om jeg skjulte det for ham. Jeg er hans Kone og bærer hans Navn, det skal jeg holde uplettet, og han skal vide, at det virkelig er uplettet, om end Skinnet er derimod. Han har efterhaanden udtørret mit stakkels Hjerte og vænnet mig til en Tilværelse, hvori min Sandhed, mit eget Jeg næsten er gaaet tilgrunde; denne smaalige Tagen-Hensyn til hans Mageligheb og

til hans Luner har jeg fundet mig i, men jeg kan heller ikke gaae videre, sand Kjærlighed kan jeg ikke hykle, . . . den virkelige har han forkastet, den kunde ikke tilfredsstille ham saaledes, som jeg kunde byde ham den, han foretrækker Skinnet, og det bør han have usvækket og udeelt."

Louise gjorde mange Indvendinger mod hendes Veninds dristige Beslutning, hun meente, at Ludvig var tilfreds med hvad Lotte ydede ham, han antog nu engang dette for Kjærlighed, den udgjorde hans Lykke, og den vilde hun tilintetgjøre ved at oplyse ham om, at hun ikke elskede ham. Dertil var hun ikke berettiget. Det kunde ogsaa udtydes som en Hevn, fordi hun ikke i sit Ægteskab havde fundet den Slags Kjærlighed, som hun netop forlangte. Var hendes Ægteskab et Kors, burde hun bære det i Stilhed, og ikke gjøre sig nogen synlig Ordensdekoration deraf, der satte hende i Klasse med de forfængelige Korsdragerinder, som finde en Tilfredsstillelse i, at hele Verden skal sukke med dem og over dem. Og Lotte burde ikke glemme, at hun snart skulde være Moder; hun skyldte sit Barn at lade det arve sin Faders fulde Kjærlighed, reen for Tvivl og Mismod; hun skyldte det et uplettet Navn, og burde af Alle mindst være Den, der hæftede en ugrundet Mistanke ved dets Fødsel. Til dette Barn henviste Himmelen hende, i det skulde hun finde sine hidtil skuffede Forhaabninger fyldestgjorte, sin Kjærlighed gjengjeldt og sine Opofrelser lønnede . . . ogsaa denne Opoffrelse, som hun nu paalagde sig ved Tausheb; thi Louise indrømmede at det for en Qvinde, med en Charakteer som Lottes, var lettere at gjøre denne Tilstaaelse, end at fortie den.

De taug begge en Stund. Derpaa sagde Lotte: „Jeg føler at Du har Ret, men det er mig desuagtet

imod at følge dit Raad. Det kommer deraf, at Du har Ret fra Forholdenes Standpunkt, om jeg maa udtrykke mig saaledes, men ikke fra Sandhedens og Kjærlighedens. At disse skulle være saa forskjellige er en Forbandelse, som er lyst over os for vore Synders Skyld. Velan, for mit Barns Skyld . . . Skulde Du troe det, jeg føler ikke mere nogen Glæde ved at skulle føde det til Verden, det er mig, som om Himmelen vilde negte mig den naturligste Trøst, til Straf for mine Feil . . . Jeg bliver neppe nogen god Moder, jeg, som ikke er bleven nogen god Hustru" . . .

— „Forsynd Dig dog ikke, kjære Lotte, og siig ikke saadanne Ord."

— „Men hvad siger Du, Louise, dersom Ludvig har læst dette Brev? Da vi kom hertil, forekom det os, at han stod her, just ved den Støtte, som holdt Brevet. Han har været her, han har læst Brevet, han har forstaaet, at det var til mig, han er gaaet bort med Had og Forbittrelse, ellers vilde han ikke nu have ladet os vente forgjeves. Saaledes er det, nu kan jeg sætte det sammen, nu have vi Grunden til deres Udeblivelse. Skal jeg da lade ham nære Tvivl om min Retskaffenhed? Skal jeg da ikke give ham Det, som jeg kan give ham, Ærlighed og Oprigtighed . . . hvor langt er det ikke fra Høiagtelse og Kjærlighed? Skal jeg da ikke tale?"

Louise betænkte sig, derpaa sagde hun: „Nei, heller ikke da. Det skal være din Bod og din Straf, at Du skal fortryde i Taushed. Saa længe han ikke taler derom, skal Du tie. Og har han været her, har han læst det, kan Du være vis paa, at han ikke tier dermed, da er det tidsnok. Men selv i det Tilfælde at han har læst det, . . . hvem siger, at han maaskee ikke snarere troer, at

det er mig, der menes med L H, end at det er Dig. Mig troer han alligevel ikke, Dig troer han fuldkommen. Vilde Du da tilintetgjøre denne Sikkerhed? Og uden Grund, thi den existerer dog i Virkeligheden; Ludvig kan jo stole paa Dig, og med den største Sikkerhed."

— „Og jeg skulde krybe i Skjul, og lade Dig lide" . . .

— „Men naar det nu var mig ligegyldigt" . . .

— „Og Albert?"

Louise taug og saae bekymret paa sin Veninde. Men snart smilede hun igjen og sagde: „Vil Albert mistroe mig . . . saa desværre for ham."

— „Nei, ved Gud, det skal han ikke, ikke noget Øieblik," udbrød Lotte.

Louise truede ad hende med Fingeren. Lotte blev rød og slog Øinene ned.

— „Vi ville lade Skjebnen og Tiden raade, kjære Lotte. Lov mig, intet Skridt at foretage, uden vi have talt derom. Hvad vil Du gjøre ved Staal?"

— „Jeg vil selv sige ham, hvor meget han har krænket mig, og give ham hans Brev tilbage."

— „Var det ikke bedre, at lade det sidde hvor han har sat det, og ignorere det Hele?"

— „Og hvis Nogen har seet os her? Hvis han i den Mellemtid selv har været her og savnet Brevet, som jeg endnu holder her i min Haand? Hvis han maaskee har beluret os bag disse Buske, som overalt kunde dække ham? Nei, Sandhed fremfor Alt, hvor man kan anvende den."

— „Du har Ret, Lotte, Sandhed fremfor Alt. Du finder dog bestandig, hvad man bør gjøre, om Du end ikke altid udfinder, hvad man kan gjøre. Men hvad

vi baade kan og bør, det er at gaae hjem; siden vore Mænd ikke ville opsøge os, er det vel paa Tiden, at vi opsøge dem."

Lotte drog et dybt Suk, da de vendte om og gik fra Haven til Gjestgiversstedet. Louise anstrengte sig paa Veien for at gjøre hende fast i Troen paa den Adfærd, hun havde foreskrevet som den eneste rigtige.

Lotte sagde: „Naar man tænker over sig selv, finder man kun altfor slette Bevæggrunde. Veed Du hvorfor det glæder mig, at jeg intet Offer gjør ved at frasige mig Staals Opmærksomhed, som jeg ikke bryder mig det Mindste om, som snarere er mig imod, ja, efter dette Brev endogsaa utaalelig? Det er fordi jeg føler mig overbeviist om, at hvis det Modsatte var Tilfældet, hvis det var mig et Offer, hvis jeg brød mig om ham, vilde min Mand ikke paaskjønne med en Tanke, at jeg bragte det og bevarede min Troskab, han vilde synes, at jeg ligefrem havde opfyldt min Pligt imod ham, og det var ikke videre værdt at tænke over . . . Mændene inddele Pligterne i de Pligter, som de have imod sig selv, og de Pligter, som deres Koner have imod dem . . . Ak, Ægteskabet er blevet en forqvaklet Institution, det er vanskeligt at sige, hvor Skylden ligger. En Tidlang troede jeg, at Mændene bare Skylden, naar vi ikke vare saa fuldkomne Hustruer, som vi gjerne vilde være; nu troer jeg, at det gaaer noget nær lige op, og at vi fortjene vor Lod, naar den ikke er god . . . Men der har dog været den Tid, da man kunde forlange Alt af mig, da ingen Opoffrelse var mig for stor, da jeg satte min høieste Lykke i at adlyde . . . Den, jeg kunde høiagte. Og skulde ikke enhver ung Pige have den Tid? Jeg troer det" . . .

Det var allerede begyndt at blive mørkt, da de

naaede Huset. Ludvig kom dem imøde og sagde: „Hvor løbe de Fruer omkring paa deres egen Haand! Kom nu, Ballet er allerede begyndt, vi have ventet paa Dem, og det er ikke artigt mod Verten, at komme for silde.“

Albert kom til i det Samme, Ludvig var saa forhippet paa denne Fest, at han neppe gav dem Tid til at gjøre de Smaaforandringer, ved deres Toilet, som endnu stode tilbage, nemlig Blomster og Handsker o. s. v., og et Øieblik efter vare de alle Fire paa Veien til Skovballet.

Ludvig havde givet sin Kone Armen, og lod Albert og Louise gaae foran. Hun var den eneste Talende, alle de Andre vare forstemte, men omsider tang ogsaa hun. Ludvig hviskede til Lotte: „Her er Ugler i Mosen, lille Lottemoer. Mig narrer man ikke, jeg har opdaget det, pas paa Staal og Louise iaften, saa skal Du selv see. Ja, nogen Tro til hende har jeg aldrig havt, fra først af. Hun havde mig for mange Prætensioner. Hvorfor tog han ikke en Kone, som ingen Prætensioner kunde gjøre, saa havde han været lykkelig.“

Lotte var standset; trods hendes Løvte til Louise, vilde hun følge Sandhedens Stemme og frigjøre hende for enhver Beskyldning; men Ludvigs sidste Ord lukkede atter hendes Mund og snørede hendes Hjerte sammen. En uendelig bitter Følelse pressede Taarer af hendes Øine, een af dem faldt uforvarende paa Ludvigs Haand.

— „Naa, tvin nu ikke for det, Barn, det er da ikke værd at græde Øinene ud af Hovedet derfor. Hys, lad ikke Albert mærke det, saa blev ondt værre, for Guds Skyld, det vilde gjøre ham ulykkelig. Det kunde koste hans Liv.“

Lotte tørrede hurtig Øinene, og tvang sig til at

holde Taarerne tilbage. De vare kun faa Skridt fra Indgangen til Festen, Musik og talende Stemmer løde mellem hverandre.

Skovballet fandt Sted i en Løvsal af grønne Vægge, uden anden Bedækning end Himmelens stjernefulde Hvælving. En Mængde Lampetter og couleurte Lamper oplyste Væggene, nogle store Lysekroner, af Grene og Blomster hang ned fra Snore, som vare trukne mellem de nærmeste Træer, det saae ud som om de stode i en usynlig Forbindelse med Himmelen. Pyntede Damer, Officerer i Uniform og civile Herrer, Musik, Samtale og Latter, Dands og Tilskuere, Alt var sammentrængt indenfor de høie, grønne Vægge og belyst af utallige himmelske og jordiske Lys, det var et smukt og livligt Chaos, som mødte dem ved Indtrædelsen i Løvsalen.

Damerne toge Plads, hvor Lieutenant Staal anviste dem den, Herrerne blandede sig mellem de andre Herrer, og Ludvig traf efterhaanden flere Bekjendte, med hvem han kom i Samtale. Sin Rettighed til den første Dands gjorde han ikke gjeldende hos Lotte, den var allerede bandset inden de kom, og i Françaiserne, som man nu bandsede, havde han ikke havt i Sinde at optræde. Han havde jo ogsaa kun villet overvinde Albert i Veddestriden, og saae nu, at det kun var Ungdommen, der bandsede. At baade Lotte og Louise afsloge at bandse, fornøiede ham. Hvad Lotte angik, antog han det for en ligefrem Følge af at hun ikke brød sig om at bandse med Andre, end med ham, og hvad Louise angik, da antog han det for en Forstillelse, som var ham velkommen, da han saa lettere kunde passe paa hende, end om han skulde forfølge hende ind i de Dand-

sendes Rækker, for at see hvem hun talte med og hvad hun tog sig for.

Albert var saa godt som strax forsvunden, han fandt det for varmt i Løvsalen og var gaaet udenfor, men dog ikke længer, end at han kunde overse Salen. Her stod han, lænet op til en Træstamme, og hans ustadige Blik, som syntes at overse hele Ballet, vendte idelig tilbage til Lovise, der sad ligefor ham, ved Siden af Lotte. Ikke en Mine i hendes Ansigt, naar hun talede, ikke en Bevægelse gik tabt for ham. Hvor smuk fandt han hende ikke, hvor yndig i denne Simpelhed, hvorved hun og Lotte udmærkede sig blandt de andre mere pyntede Damer. Hvor gracieust klædte ikke de smaa vilde Roser, som stak frem af Fletningerne, til hendes mørkebrune Haar. Han takkede sin Gud, at det var Roser, havde det været Nelliker ... men det var til Lykke Roser.

Medens han saaledes stod hensjunken i Beskuelsen, blev han stødt paa Armen af en af Ballets Directeurer, som bar en Kurv med Blomster, der skulde præsenteres rundt til de dandsende Damer, for at Enhver kunde vælge en Blomst efter sin Smag, medens en Anden gik rundt og gav hver Herre en Blomst; ved en Tour i Cotillon skulde saa Herrerne opsøge de Damer, de skulde valse med, som havde valgt de Blomster, Skjebnen havde tildeelt dem.

Da Herren med Blomsterkurven kom til de to unge Koner, vilde han ikke gaae dem forbi, og rakte sin Kurv hen til dem. Lotte afslog hans Artighed, fordi de ikke dandsede, men Lovise kunde ikke modstaae Fristelsen, hun greb i Kurven og tog, efter nogen Søgen, en smuk

høirød Blomst, som hun holdt i Haanden og af og til lugtede til.

Albert rakte Hovedet frem med stirrende Øine . . . Var det ikke en Nellike? Jo mere han saae paa den, jo større og tydeligere blev den, jo bestemtere aftegnedes den mod hendes hvide Kjole. Det var jo en Nellike! Eller var det en Rose? . . .

Hun saae om i Salen, som om hun søgte Nogen med Øinene, og Albert trak sig uvilkaarlig tilbage, uagtet han ikke kunde sees af hende, da han stod udenfor Salen og i Skyggen af Træerne. Et Øieblik efter gav hun Blomsten til Lotte; men hun berørte den neppe, den faldt hende ud af Haanden og blev liggende paa hendes Skjød. Ingen af dem tog den op, men Lotte gjorde en Bevægelse, og Blomsten trillede paa Gulvet. Nu var den saa godt som under de Dandsendes Fødder, det vilde være umuligt for ham at erfare, om det havde været en Rose eller den saa frygtede Nellike, de dandsede allerede hen over den.

Men Skjebnen vilde oplyse ham derom. Lieutenant Staal kom valsende forbi, behændig bukkede han sig og tog Blomsten, som endnu laae foran Lottes Fødder, op af Gulvet og stak den i sit Knaphul, ved Siden af en lille hvid Rose. Han valsede derpaa forbi det Sted, hvor Albert stod, som hurtig trængte sig saa langt frem, at han ikke længer kunde nære nogen Tvivl . . . Det var en høirød Nellike, af Farve som Æreslegionens Baand, . . . og Lieutenanten bar denne Decoration med lige saa triumpherende en Mine, som om det havde været den franske Orden, han havde tilkæmpet sig paa en Valplads.

Dersom et Blik kunde dræbe, maatte Lieutenant Staal være styrtet død om paa Stedet.

Ridderen af Nelliken mærkede ikke dette brændende Blik, der sved Albert selv saaledes, at det fortnede for hans Øine.

Lidt efter reiste Louise sig fra sin Plads, Lotte stod ogsaa op, men langsomt og ligesom uvilligt, de nærmede sig Udgangen paa den modsatte Side af Salen, bleve et Øieblik staaende der, og forsvandt saa Begge.

Albert foer som en Stormvind rundt om Løvsalen; men de Snore og Grene, som den var sammensat af, standsede hans Løb, han forviklede sig i disse Forhindringer, faldt og tabte sin Hat. Da han kom op igjen og naaede hen til Udgangen, saae han i nogen Afstand to lyse Dameskjoler, men han var ikke vis paa, om det var dem, han søgte, eller andre, thi flere af Tilskuerne vandrede op og ned udenfor, i den smukke Sommernat.

Da foer Lieutenant Staal ham hurtig forbi. Med et Tigerspring naaede Albert ham, og standsede ham lige ved Omdreiningen til en af Alleerne.

— „Hvad behager? Det er Dem, Herr Hagen!"

— „Hvorhen? Hvorhen? Min Herre?"

— „Jeg søger Nogen, som jeg vilde tale med . . . jeg troede, at han var gaaet denne Vei," stammede Lieutenanten.

— „Han? Siig hellere hun" . . .

— „Herr Hagen, jeg maa rigtig bede Dem slippe mig."

— „Og jeg, Herr Lieutenant, jeg maa bede Dem . . . De har maaskee Hastværk?"

— „Jeg vil ikke negte, at jeg ikke ønsker at blive opholdt."

— „De bliver her, siger jeg Dem" . . .

— „Jeg er siden til Deres Dispoſition . . . saa meget De vil . . . Men nu maa De undſkylde mig."

Lieutenanten rev ſig løs, og ſprang forbi ham. Albert betænkte ſig et Øieblik, — ſkulde han følge ham eller ſkulde han vende tilbage? Nei, følge ham . . . forfølge ham . . . og i tre Spring var han allerede langt nede i Alleen. Ved en Omdreining af Gangen ſtod han pludſelig ligefor Loviſe.

De to Ægtefolk bleve lige forbauſede over dette uventede Møde. Albert havde taget feil, han havde forfulgt tvende andre qvindelige Skikkelſer, og ſtod nu alligevel med Eet for ſin Kone, der troede ham i Dandſeſalen blandt Tilſkuerne, og derfor betragtede ham med forvirrede Miner. Men da hun gjenkjendte ſin Mand i den blege Herre, ſom uden Hat ſtormede gjennem Haven, blev hun forſkrækket, og ſlog Hænderne ſammen med et Udraab af Forfærdelſe.

Albert greb hende heftig om Haandledet, og gjorde Mine til at trække hende bort med ſig. Hans Heftighed tillod ham ikke at tale. Hun ſtred imod og kunde ikkun ſige: „Nei, nei! Jeg kan ikke!" og da Albert ikke deſto mindre vedblev at trække hende i Armen, gjentog hun: „Jeg kan ikke, jeg kan ikke! For Guds Skyld, ſlip mig!"

Lotte havde, mere død end levende, ſeet Albert ſtorme frem imod Loviſe; hendes Forſkrækkelſe, hendes Udraab og Modſtand gjorde det klart for Lotte, at en forfærdelig Mistanke havde bemægtiget ſig Albert, en Mistanke, ſom ikke var rettet imod hende, men imod Loviſe. Med den Hurtighed og Klarhed, ſom laae i hendes

Charakteer, traadte hun frem bag de Buske, der hidtil havde skjult hende, og sagde med en Fatning, som kun en god Samvittighed kan give i saadanne Øieblik: „De kommer i rette Tid, kjære Albert, jeg er glad ved at have Dem til Vidne i dette Øieblik.“

Disse Ord og denne Stemme afvæbnede for en Deel Albert, i det Mindste standsede de hans lidenskabelige Heftighed; han slap Lovises Arm og vendte sig imod Lotte, som vedblev: „De vil gjøre os en Tjeneste ved at blive hos os; mig vil det være en Trøst i et tungt Øieblik, at have Dem ved min Side. Der kommer Den, jeg skal tale med . . . ak, gid det var overstaaet.“

Albert vidste ikke, om han drømte eller han var vaagen, han gned sig paa Panden og mærkede nu først, at han havde tabt sin Hat i Faldet. Denne Opdagelse forøgede hans Forvirring. Lieutenant Staal kom ilende hen imod dem, fra den anden Side af Gangen; da han opdagede Albert, standsede han. Men Lotte gik ham imøde, ledsaget af Albert og Lovise, som Begge mechanisk fulgte efter hende.

— „Lieutenant Staal,“ sagde Lotte med en Stemme, som i Begyndelsen skjelvede, men efterhaanden gik over til den rolige Fasthed, hvormed hun i Almindelighed talede, „kom kun nærmere, her træffer De kun Venner, som ville Dem vel, thi det er sandelig ikke af nogen uvenlig Grund, at jeg selv har villet give dette Brev, som De har skrevet mig til, i Deres egne Hænder. De har ikke havt i Sinde at fornærme mig, det er jeg overbeviist om, ikke desto mindre har De krænket mig dybt, ved at skrive mig saaledes til. De vil indsee det selv, naar De tænker over, hvad De har gjort i Ubetænksom-

hed. Thi det maa altid være krænkende for en Kone, at modtage en saadan Hyldest, som hun ikke har givet Anledning til. Det har jeg ikke, i det Mindste ikke med min gode Billie, og dersom der har været nogen Uforsigtighed i min Opførsel, som har givet Dem Anledning til et saadant Skridt, beder jeg Dem om Forladelse for at have givet Dem Indbildninger, som ikke havde nogen Grund. Det er ikke værd, at vi forlænge dette Møde, som maa være ubehageligt for os Alle, og det er vel heller ikke nødvendigt, at jeg tilføier, at jeg er overbeviist om, at vi Alle skilles ad uden Vrede mod hverandre. Tillad mig blot endnu at henvende en Bøn til Dem, som jeg anseer mig for berettiget til at gjøre Dem, Lieutenant Staal: naar De igjen møder en Kone, hvis Forhold ikke synes Dem at kunne tilfredsstille hende, saa døm ikke derfor strax at hun er ulykkelig, og tænk ikke derfor paa at blive hendes Trøster; tro snarere, at De kan have taget feil, som De dennegang har taget aldeles feil, thi jeg er intet mindre, end ulykkelig. Lad mig, som mener Dem det ærligt, sige Dem, at en Kone, som der er Noget ved, vil hundrede Gange hellere foretrække at være ulykkelig ved sin Mand, end hun vil søge Lykken ved nogen Anden, thi hendes qvindelige Følelse siger hende strax, at hun aldrig vil finde Lykken paa den Vei. Og naar Deres ungdommelige Ubesindighed nu har skilt Dem ved et Bekjendtskab, som De let vil kunne faae erstattet, og snart vil glemme, saa har De paa den anden Side vundet en Erfaring, som jeg haaber at De ikke vil glemme. Farvel, og tilgiv mig, at have moraliseret saaledes for Dem, ligesom jeg af ganske Hjerte tilgiver Dem, at De har forvoldet mig nogle Øieblikks Krænkelse."

Den stakkels Lieutenant stod som tilintetgjort; thi ikke nylig er en Lieutenant bleven saaledes skuffet i sine Forventninger. Han var kun istand til, med nedslagne Øine, at fremstamme nogle usammenhængende Ord. Da Lotte saae denne hans Tilstand, følte hun Medlidenhed med ham, og bebreidede sig at hun maaskee havde gjort mere af denne Sag, end den i Grunden fortjente. Hun forstod nu at tilføie nogle venlige og trøstende Ord; og med en Overlegenhed, som om hun havde tilbragt sit Liv med at beherske sine Omgivelser, udjevnede hun Det, som kunde være saarende for Staal, og gjorde næsten en Spøg deraf, hvori Alvoret dog skinnede saa meget igjennem, at han ikke kunde tvivle om, at dette maatte blive deres sidste Samtale for dette Liv.

Men hvem der ogsaa stod som tilintetgjort, det var Albert; han mærkede ikke mere, at han ingen Hat havde paa Hovedet, han mærkede ikke, at hans Kone kneb ham bygtig i Armen og truede ham med en høist skalkagtig Mine, han mærkede Ingenting, han tænkte kun paa at knæle ned for Louise og afbede hende den store Synd i Tanke, han havde begaaet imod hende, som ikke var meget langt fra at blive en Synd i Ord og i Gjerning. Men til Knæfald blev der ingen Leilighed, thi Lotte tog hans Arm og gik ned ad Alleen med ham.

Den stakkels Lieutenant Staal maatte byde Louise Armen, og saaledes gik begge Par i Taushed gjennem Alleen op imod Dandsepladsen. Men denne Taushed havde det Gode, at de alle Fire gjenvandt deres Fatning og forvandt den Rystelse, som den sienssynlig havde lidt. —

Ludvig, der længe havde talt med en Bekjendt, han uformodentlig havde truffet paa, mindedes omsider atter

sit Selskab og de Jagttagelser, han havde foresat sig at gjøre. Han saae om efter dem, men de vare Alle forsvundne; han banede sig Vei gjennem Dandseſalen, han spurgte efter dem, forgjeves, de vare der ikke. Han gik uden om Løvsalen og betragtede alle de Tilskuere, der havde samlet sig udenfor, men heller ikke der traf han dem. Paa denne Vandring traadte han med Foden i en Hat; han tog den op, for at hænge den paa den første den bedste Green, paa det at Eieren lettere kunde finde den; men ved at betragte den nøiere, gjenkjendte han Alberts Hat, der var ingen Tvivl om, hans Navn stod indeni, han havde, for en Ordens Skyld, selv engang skrevet det, da Hatten endnu var ny. Hvorledes dette kunde hænge sammen, var ham aldeles uforklarligt. Med Hatten i Haanden gik han rundt, og i en halv Time søgte han forgjeves.

Endelig opdagede han en Mand med bart Hoved, som havde en Dame under Armen. Han gik dem imøde, det var Albert og Lotte.

— „Men, Du forbarmende Gud, hvor have I været?"

— „Vi have spadseret, det var saa lummert i Dandseſalen, din Kone trængte til frisk Luft, saa gik vi lidt udenfor i Alleerne."

— „Men din Hat? Den laae udenfor Løvsalen."

— „Jeg tabte den, jeg faldt over en Green."

— „Og lod den ligge? Det var sgu besynderligt, det gjør man da ikke, naar man ikke har et Allerhelvedes Hastværk."

— „Ja, jeg havde ogsaa Hastværk, thi Damerne vare gaaede forud, og jeg vilde indhente dem."

— „Ah, ja! . . . Men hvor er din Kone?“ spurgte Ludvig hurtig, som om han havde fattet Alberts Grund til Skyndsomhed.

— „Jeg veed ikke . . . jeg troer hun kommer bagefter, hun gaaer nok derhenne, saavidt jeg kan see, der, med Lieutenant Staal.“

— „Med Lieutenant Staal? . . . Jeg maa sige . . . det forundrer mig . . . ja saa!“

Lottes Arm skjelvede lidt, denne Ludvigs Mistanke mod hendes Veninde oprørte hende; Albert mærkede det og trykkede sagte hendes Arm, for at berolige hende.

— De vare standsede, og snart indhentede Louise og Staal de Andre. Louise blev fornøiet ved at træffe Ludvig, og sagde: „Det er jo et heldigt Møde, nu er hele vort Selskab samlet, saa skal Lieutenant Staal ikke længer have nødig at være min Ridder, men kan faae Lov til at passe sine Pligter som Baldirecteur. Skulle vi nu ikke takke for den Artighed, vi have nydt, og gaae hjem, jeg vil foretrække det for at gaae tilbage igjen til Dandsen.“

Dette Forslag fandt almindeligt Bifald, man tog venlig Afsked med Lieutenant Staal og takkede ham for den Fornøielse, man havde nydt ved hans Indbydelse. Ludvig bemærkede, at Albert især var overmaade venlig imod ham og gjentagne Gange rystede hans Haand, hvilket bragte Ludvig til gjentagne Gange at ryste med Hovedet; men Ingen mærkede det.

Ludvig gav Louise Armen, og snart vare de hjemme ved Gjestgivergaarden. Ved Døren blev Louise lidt tilbage, Lotte derimod skyndte sig ind i det Værelse, de to Damer beboede. Albert standsede ogsaa og lod Ludvig, som længtes saare efter en Cigar og et Glas Øl, gaae

ind i Stuen. Et Øieblik efter vare Albert og Louise forsvundne om Hjørnet af Huset.

„Hvor blev de af? Naa, de gik om Hjørnet ind i Gjestgiverens Have," sagde Ludvig ved sig selv. „Nu faaer hun baade læst og paaskrevet, lige saa varmt som det er, men det kan hun have godt af. Dette fordømte Brev, og denne Renden omkring med Lieutenanten, den maatte ogsaa, reent ud sagt, Fanden finde sig i med Taalmodighed. Kjender jeg Albert ret, han vil nok tale fra Leveren; thi at han trykkede Staal saa venligt paa Haanden, det meente han sgu ikke det Mindste med. Profit, man har ingen Erkjendtlighed mod saadanne courtiserende Kompaner . . . Ah, jeg er træt og søvnig. Det er dog en Lykke, at man kan sidde rolig ved sin Cigar og sit Kruus Baiersk, og ikke skal ærgre sig over saadanne Fadaiser. Men det kommer der ud af saadanne Partier . . . og saadan Svaghed hos en Mand . . . som ikke forstaaer at styre Tøilerne."

Og Grosseren drak baiersk Øl til disse Betragtninger, og var selvtilfreds. —

Louise blev snart indhentet af Albert. Hun standsede og vendte sig imod ham. Maanen, som stod op over Slotshaven, kastede sit klare Lys over Trætoppene ned paa den unge Kones Ansigt, og gjorde hendes Smiil endnu klarere og mere indtagende.

— „Albert," sagde hun og truede med Fingeren, „hvad havde Du fortjent?"

— „Min kjære, elskede, dyrebare Hustru," sagde Albert og knælede ned foran hende. „Kan Du tilgive mig? Kan Du begribe, at min Kjærlighed til Dig er saa stor, at jeg tvivler om mig selv og sætter mig under alle Andre? Kan Du forlade mig min Galskab?"

Louise bøiede sig over ham, hun lagde sin Arm om hans Hals, og deres Samtale sank ned til en sagte og kjærlig Hvisken. Saaledes varede det længe, og Albert knælede endnu bestandig foran hende, medens hun hviskede til ham. Men pludselig sprang han op, tog Louise i sine Arme og løftede hendes Ansigt, som hun i elskelig Forvirring bøiede mod hans Bryst.

— „Louise, min elskede Hustru! O, Gud, at jeg er saa lykkelig! Lad mig see dit søde Ansigt, min Hustru, lad mig see mit Barns Moder ind i de kjærlige Øine! Lad mig kysse denne Undseelse bort af dine Kinder, lad mig takke Dig for dette Budskab."

— „Stille, stille, lad os ikke saae Vægteren i Fredensborg til vor Fortrolige . . . Ak, jeg har hele Tiden villet sige Dig det, men bestandig syntes det mig, at Øieblikket dertil ikke var godt nok. Paa Seiltouren tænkte jeg paa, at sige det paa Hjemveien; men saa kom denne frygtelige Staal i Veien . . . og nu havde han nær igjen anrettet en Jerusalems Forstyrrelse, det stakkels Menneske . . . som Du dog maa tilstaae er et ganske kjønt Menneske."

— „Dril mig kun, jeg har ærlig fortjent det. Og skulde jeg nogensinde falde paa at blive jaloux, saa vil dette lille Eenstavelsesnavn være en Magnet, som strax bringer min Forstands Compas tilbage fra sin Misviisning. Men Du skal see, at det aldrig vil hændes mig oftere."

— „Da skulde det i Sandhed gjøre mig ondt; thi en Mand, som ikke mere kan blive jaloux, bliver let saadan en Philister, som . . . jeg vil Ingen nævne. Kom, lad os gaae ind, det er silde, og Solen er nær

ved at staae op. Lotte ligger vaagen og venter paa mig. Stakkels Lotte!"

— „Ja, stakkels Lotte!"

Og under Kjærtegn og Omfavnelser vendte det lykkelige Par tilbage til Huset. Louise gik ind til Lotte, og Albert til den Stue, han og Ludvig beboede.

Ludvig havde netop røget Cigaren ud og drukket Kruset tomt, og begyndte at klæde sig af.

Albert lukkede Vinduet op, han var altfor bevæget til at kunne søge Hvilen, han saae ud i den stille Sommernat og betragtede Stjernerne.

— „Lad os nu ikke faae altfor mange Myg herind, at man skal ligge og slaaes med dem hele Natten," sagde Ludvig. „Hører Du, Albert!"

Men Albert hørte det ikke. Han stod i Vinduet og nynnede Begyndelsen til en gammel Duet af en gammel Opera, hvis Text han gjorde en lille Forandring ved efter Omstændighederne, idet han sang:

„Lykønster mig, I Danneqvinder,
O! jeg er Fader til en Søn!
I huuslig Fryd mit Liv henrinder" . . .

— „Du er i usædvanlig godt Humeur, Albert."

— „Lykkelig som en Prinds, jeg har aldrig været gladere."

— „Hm! Og Lieutenanten? Brevet, som Du veed nok?"

— „Lieutenanten er anderswo engagirt, min Ven, jeg er tilsældigviis kommen ind i hans Fortrolighed. Stakkels Fyr! Han har en ulykkelig Kjærlighed, som gjør ham det meget broget. Vi burde strax have begrebet, at der kan gives andre Koner, hvis Navn begynde med

L og med H, end din og min Kone. At vi To kunne være rolige for Lieutenanten, det kan jeg forsikre Dig paa det Helligste og Høitideligste; men Mere kan jeg heller ikke sige, thi som sagt, jeg er tilfældigviis kommen i hans Fortrolighed, og jeg anseer det for en Æressag, at tie dermed."

„Vi To," gjentog Ludvig smilende. „Ja, hvad mig angaaer, da har jeg sgu aldrig noget Øieblik været den allermindste Smule urolig for min Kone. Men det glæder mig, at Du kan sige det Samme, det glæder mig sgu ganske særdeles, min Ven. Tag imidlertid ad notam hvad vi have talt derom, og lad mig see, at Du tager din Kone med lidt mere Alvor, saa vil Du blive lige saa afholdt, og kunne lægge Dig ligesaa roligt til at sove, som jeg."

Albert vilde ikke fortsætte denne Samtale, han lukkede Vinduet og skyndte sig i Seng. —

Den næste Dag toge de lige tilbage til Kjøbenhavn, uden at fortsætte Touren over Frederiksborg, som Bestemmelsen havde været. Grunden dertil var, at begge Damerne følte sig altfor udmattede til at fortsætte dette omflakkende Liv, de længtes efter Hjemmets Ro. Og det var især kjendeligt paa Lotte, at denne Tour havde taget paa hendes Kræfter, hun saa bleg og forvaaget ud, klagede over Hovedpine og fik ofte Taarer i i Øinene. —

Den Frygt, Ludvig allerede flere Gange udtalte, at Lotte skulde faae et Tilbagefald af hvad han kaldte hendes nervøse Historier, gik ikke i Opfyldelse, hun strantede lidt en Maanedstid, men saa kom Alt igjen i sin gamle Orden, og Ludvig forsikrede al Verden med megen Tilfredshed, at hans Kone havde det som Blommen i

et Æg, og at han havde de bedste Udsigter til at faae sig en Arving.

Henimod den Tid, da Lotte kunde vente sin Nedkomst, havde Louise forstaaet at stemme Ludvig for en Hovedforandring i det huuslige Arrangement, idet Salen blev taget til Dagligstue, og den hidtilværende Dagligstue blev indrettet til Lottes eget Værelse. Som Hovedmotiv havde hun anført, at Ludvig aldrig vilde faae Nattero, hvis han skulde ligge i samme Værelse som det lille Barn, og fik han ikke Natteſøvn, kunde han ikke passe sine Forretninger om Dagen. Ligeledes paastod hun, at det lille Barn for det Første burde være lige ved Dagligstuen, thi saa kunde Moderen have Tilsyn med det, uden at have nødig at være idelig borte fra Dagligstuen, hvilket i Længden vilde blive kjedeligt for Ludvig. Begge disse Grunde vare saa meget grebne ud af hans Tankegang, at han bifaldt Forandringen. Og nu fik Lotte sit eget Værelse, dette var uimodsigeligt det hyggeligste i hele Huset, og Ludvig sagde selv undertiden: „Jeg veed ikke hvori det stikker, men nu forekommer denne Stue mig at være dobbelt saa hyggelig som før, der er Noget saa aparte ved den, som jeg godt kan lide. Du vil lee af det Lottemoer, men jeg kommer oftere her end nogetsteds til at tænke paa vor Forlovelsestid, og den har sgu dog ikke Noget at bestille indenfor disse Vægge."

Men Lotte loe aldrig af disse Betragtninger, hvor ofte Ludvig end forudsatte det, og det glædede hende hvergang, at høre Ludvig tale saaledes.

Vinteren forløb. Henimod Foraaret fik Albert en Morgen følgende Brev fra Ludvig:

Kjære Ven!

Jeg har den Ære at anmelde adskillige uventede Begivenheder. Igaar Eftermiddags kom min Svigerfader og Caroline uformodentlig hertil, tilligemed Gumpehønen Trude. Han vil gjøre en Reise til Hamborg, imidlertid blive Fruentimmerne her i Kjøbenhavn, om en Maanedstid afhenter han dem igjen. De kom, lige som de stode af Vognen, først ind til mig paa Contoret. Da jeg vidste, at det vilde fornøie min Kone, lukkede jeg Døren op ind til Dagligstuen, og stødte Trude midt ind i Stuen. Lotte blev forskrækket over Trudes Kolbøtte, og inat har hun i den Anledning faaet en Søn. Jeg maa tilstaae, at var Trude Skyld i Historien, saa har hun gjort det godt igjen ved den omhyggelige Pleie, som hun har ydet Lotte. Min Kone siger, at Drengen ligner en Amor ude i Fredensborg Slotshave. Men det er tydeligt, at han ligner mig, det kan man see med et halvt Øie. Farvel!

Din hengivne Ven
Ludvig Holm.

Efkr. Drengen veier stive otte og et qvart Pund. Madammen siger, at det er en ualmindelig Vægt. Hun siger ogsaa, at han ligner mig frappant.

Det er sandt, nær havde jeg glemt at sige, at Lotte længes meget efter at see din Kone." —

Op ad Formiddagen skyndte Louise sig hen til Holms. Hun vilde først lykønske Ludvig, men han var allerede gaaet paa Børsen. Hun gik ind til Lotte. Gardinerne vare trukne halvt for, en dæmrende Dag gav Stuen noget hemmelighedsfuldt, Lotte laae bleg og smilende med den lille Dreng i Armen, der var en høi Ro og en stille Glæde over hendes Ansigt. Caroline sad

ved Siden af Sengen med Maleriet, som foreſtillede hendes Hjem, i Haanden, hun havde nylig taget det ned af Væggen, og ved denne Leilighed havde Lotte ſeet de Ord, Albert engang havde ſkrevet bag paa denne ſin Brudegave, og denne Erindring havde bevæget hende dybt. Ved Foden af Sengen ſad hendes Fader med foldede Hænder og Benene med de vixede Støvler overkors, Trude ſad ved Vinduet og ſtrikkede paa en af de evindelige Uldſtrømper. Ingen af dem talede.

Loviſe blev ſtaaende paa Dørtærſkelen, og betragtede dette Billede af Familielivet. Lotte vinkede med Øinene til hende, og ſaae om paa de Tilſtedeværende, og dette Blik udtrykte hendes Taknemmelighed over, at være omringet af ſine Kjæreſte; hun lod Øiet glide hen over det lille Maleri, og den Hilſen, Lotte i Tankerne ſendte til Albert, var ſaa tydelig, at Loviſe taknemmelig beſvarede den med et Nik og et Haandtryk. Naar man forſtaaer hinanden, er et Blik tilſtrækkeligt; naar man ikke forſtaaer hinanden, er endog den længſte Tale utilſtrækkelig.

Men Lotte og Loviſe forſtode hinanden, og derfor hviſkede den Sidſte, da den unge Moders Øine dvælede ved den ſlumrende Dreng: „Ja, han vil fyldeſtgjøre alle dine Forhaabninger, han vil gjengjelde Dig al din Kjærlighed og lønne enhver Opoffrelſe tifold; thi Moderglæden er viſtnok den ſtørſte Glæde, den reneſte Glæde, ſom Gud har forundt os Dødelige.“

— „Det er den,“ ſvarede Lotte med mat Stemme, men med et ſaligt Smiil. „Den indeholder en ſtor Velſignelſe. Og Gud har bønhørt mit Ønſke, og ſkjenket mig en Dreng . . . en Dreng kan aldrig blive ſaa

ulykkelig, som en Pige ... Min egen, søde lille Dreng, han har lært mig, at jeg har megen Lykke endnu at vente i denne Verden, og at jeg endnu har mange Pligter at opfylde; han har lært mig hvor megen Sandhed der dog ligger i de Ord, vi engang læste sammen hos en gammel fransk Digter: On aime toujours le père de son enfant. —

Tante Lenores Erindringer.

1. Revolutionen.

Min Tante Lenore var en udmærket Personlighed, og da hun var ung, maa hun dertil have været meget yndig, efterſom hun endnu i en høi Alder havde bevaret Saameget, at man maatte kalde hende en uſædvanlig ſmuk gammel Dame. Det var Sjælens Ynde, der var bleven tilbage, efter at Legemets for længe ſiden var bukket under for Aarenes Magt, og den gav endnu, til hendes ſidſte Øieblik, enhver Mine og Bevægelſe noget baade Værdigt og Tiltrækkende, ſom uvilkaarligt maatte fængſle Enhver, der kom i hendes Nærhed. Hun var ogſaa ualmindelig afholdt og æret i en ſtor Kreds, ſom hun dog efterhaanden havde trukket ſig tilbage fra, og hun var elſket af den lille, der endnu ſamledes om hende, og i hvilken hun var det Midtpunkt, hvorom Alt dreiede ſig, medens hendes rige Gemyt forſtod at ſende varmende Straaler til Alle i Kredſen, ſaa at Ingen blev glemt, og Enhver havde Følelſen af at høre med til hendes Kjærlighedsſamfund. De hyggelige Aftener, jeg har tilbragt i denne Kreds, hvor Gamle og Unge deeltoge i Samtalen, ſom Tante Lenore forſtod at lede

umærkeligt og at gjøre tiltrækkende for enhver af de forskjellige Aldere, ville altid staae for mig som en kjær Erindring. De Damer, som forstaae at føre deres Huus paa denne Maade, blive bestandig sjeldnere — det gaaer mest ud over den opvoxende Ungdom, og den beklager jeg derfor af ganske Hjerte, thi en saadan Dames Indflydelse virker til Velsignelse. Jeg beundrede især den Gave, hun havde til at drage de unge Piger over deres Haandarbeider ind i Samtalen og fremkalde disse Ytringer af tillidsfuld Reenhed og Uskyldighed, der danne en saa smuk Modsætning til de Ældres og Mændenes ofte livstrætte og tvivlende Erfaringer, og Tante Lenore smeltede saa disse forskjellige Elementer sammen til et smukt og ædelt Resultat, som maatte tiltale dem Alle. Og jeg tør nok sige, at ingen ung Pige forlod hendes Huus, uden at have vunden en lille Erfaring, der ikke havde kostet hende det ringeste Gran af hendes Sjæls Reenhed, og ingen Mand gik bort, uden at have ladet en lille Deel af sin Materialisme blive liggende paa Dørtærskelen og til Erstatning medtog en lidt høiere Livsanskuelse, om ogsaa kun for nogle Timer, indtil det praktiske Liv atter forjog denne smukke Indflydelse.

Men det var især de Timer, jeg tilbragte alene hos hende i Samtale om de allerforskjelligste Gjenstande, som vare mig saa tiltrækkende, at jeg kan frit sige, at Tante Lenore har lært mig mere, end alle mine Lærere tilsammen, thi hun lærte mig at tænke nogenlunde klart og at føle nogenlunde naturligt — ak! hvormeget er der ikke i vor Opdragelse og vor Oplæring, som er til Hinder for begge Dele og bringer os paa Afveie, saa at vi kun tænke ensidigt og partisk, og kun føle efter conventionelle Regler.

Min Tante havde været to Gange gift, første Gang da hun var tyve Aar gammel, med en elskværdig ung Mand, det var et Inclinationsparti; efter tolv Aars lykkeligt Ægteskab mistede hun ham og sine to Børn i en grasserende Epidemi. I en Alder af henved halvtredsindstyve Aar giftede hun sig anden Gang med en høitstaaende Militair, det var et Fornuftparti, eller maaskee snarere et Barmhjertighedsparti, da hun vistnok kun ægtede ham for at kunne pleie den gamle Herre, som en halv Snees Aar efter døde og efterlod hende som Enke for anden Gang. Og nu levede hun endnu i en Række af Aar, og det var først i denne Periode af hendes Liv, at en gunstig Skjebne førte mig mere sammen med hende, thi hidtil havde hendes Ægtefælles Svageligheid holdt hendes Døre lukkede for Familiens mandlige Lemmer, medens hun altid havde modtaget Besøg af den qvindelige Ungdom, som hun kaldte sine Ydun's Æbler, der foryngede hendes Sjæl. Men selv i denne Periode havde hendes Øre altid været aabent for enhver Klage, der blev henvendt til hende, hendes Hjerte for enhver Trøst, som hun kunde yde, og hendes Haand for enhver Trang, som hun kunde afhjelpe. Hendes Livs Aften var en forsat Række af Kjærlighedsgjerninger.

Kort efter min Tantes første Giftermaal blev hendes Mand sendt til Paris, hvor det unge Par tilbragte sex Aar i en Stilling, som uden egentlig at være diplomatisk dog bragte Ægtefolkene i Forbindelse med flere fremmede Magters Gesandter og med mange udmærkede franske Statsmænd, og som ydede dem adskillige af de med en betydningsfuld Stilling forbundne Fordele, uden derfor at paalægge dem Byrder og Forpligtelser, der egentlig kunde drage dem udenfor et beskedent Privatlivs

Grændser. Det morede mig usigeligt at bringe min Tante til at fortælle om det gamle Paris, det gamle Frankrig, det gamle Hof, om de nye Ideer, som snart skulde kuldkaste alt det Gamle, og om hele denne forfærdelige Omvæltning; thi min Tante var kommen til Paris i Slutningen af 1788 og blev der til Udgangen af 1794, hun havde seet Revolutionens Begyndelse og oplevet alle dens Rædsler, indtil Robespierres Fald gjorde en Ende paa Lovløsheden, hun havde Intet glemt af hvad hun havde oplevet, og hun havde havt et aabent Øie, ligesaavel for de gode som for de slette Sider af Begivenhederne. Hun lærte mig at finde mig tilrette i Hovedgaderne i Paris, næsten ligesaa godt som i Kjøbenhavns Gader, jeg kunde see denne mægtige Hovedstad for mine Øine — i det Mindste bildte jeg mig det ind — og hendes egen venlige Bolig, der var indrettet med en Blanding af dansk Hyggelighed og fransk elegant Bequemmelighed, som vi nok skulle lade være at forene i de aabentstaaende hæslige Kaserner, hvori vi stakkels Kjøbenhavnere maa finde os i at være indquarterede, og som man endnu bestandig vedbliver at bygge i samme daarlige og smagløse Stiil. Naar hun saa havde fortalt mig et eller andet Afsnit af hendes Liv, var det mig en Glæde at gjentage det, ved at bringe det paa Papiret, naar jeg kom hjem. Jeg fik hende ogsaa til selv at optegne Udskilligt af hendes Livs Erindringer, som hun efterlod mig ved sin Død. Af disse forskjellige Skrifter vil jeg her meddele nogle faa, i den Tanke, at de kunne have Interesse, om ikke af anden Grund, saa for de Verdensbegivenheder, hvortil de ere knyttede, Begivenheder der, som al Menneskeslægtens Historie, fra Tid til anden repetere sig, om end under en noget

anden Form, og ſom derfor egentlig aldrig kunne blive gamle.

Min Tante havde beſøgt Verſailles, men det gamle Verſailles i dets hele grandioſe Pragt, da det var Kongens Reſidents og endnu ikke Nationens Billedgalleri, da det var Sædet for det af Nogle ſaa meget priſte, og af Andre ſaa dybt nedſatte gamle franſke Hof — og maaſkee Revolutionens Vugge. Hun og hendes Mand bleve førte derhen af en høitſtaaende Ven, for at de ſkulde ſee Kongen og Dronningen, Ludvig den Sextende og Marie Antoinette; dette var i Foraaret 1789. Hun fortalte ofte om den for vor Tid næſten utænkelige Pomp, der havde herſket i Verſailles, ſelv ſaalænge efter Ludvig den Fjortendes Død; den var ſaa rodfæſtet i Alt, at det næſten forekom hende, ſom om le grand Louis endnu beſtandig maatte være der. Det var en uendelig Række af prægtige Gallerier og Sale, man vandrede igjennem for at naae til Gardernes Sal og endelig til den vidtberømte Oil-de-boeuf, det lave og forholdsviis ſnevre Forgemak, hvor Hoffolkene ſtode ſammenſtuvede, ſom for at de der ret ſkulde føle Afſtanden mellem dem og Kongen. Det var Skærsilden foran Himmelen. Da hun traadte ind og alles Øine rettedes paa hende og hendes Mand, troede hun, at hun ſkulde ſynke i Jorden af Undſeelſe og Beklemmelſe; hun var dengang kun to og tyve Aar gammel, og af Naturen temmelig undſeelig. Men da flere Herrer af deres Bekjendtſkab hilſede paa dem og talede til dem, gav det hende Modet tilbage, ſaa at hun torde ſee ſig om i denne glimrende Forſamling. Min Tante var altfor beſkeden til at berøre, at hun havde været en Gjenſtand baade for Herrernes og for Damernes Beundring, men jeg vidſte det alligevel. Man kaldte

hende l'Etoile polaire, og man forbauſedes almindelig over, at et ſaa vildt Land ſom Danmark, der ligger ſaa nær ved Nordpolen, havde frembragt en ſaa ſjelden Skjønhed, og nu beundrede man la Belle du Nord endnu mere. Men jeg vil lade min Tante ſelv tale.

— „Forgemakket var ſtraalende den Dag. Hoffet bildte ſig ind, at det havde vundet en ſtor Seir over den begyndende Revolution, fordi Miniſteren Necker var bleven afſkediget. Man hørte ikke tale om Andet end om Neckers Fald. Alle Anſigter vare ſaa ſmilende paa denne Dag — mange af dem ſkulde ſnart fortrække ſig i Dødskampen under Banditters Sabler eller Bøddelens Øxe. Men paa denne Dag ſtraalede Kongemagten endnu i hele ſin Glorie. Den var endnu ſaa befæſtet, ſaa ſelvbevidſt og ſaa tillidsfuld, at det ikke faldt Nogen ind, at den ſaa hurtig kunde tilintetgjøres. Og disſe mægtige Herſkere, Kongers og Keiſeres Afkom, for hvem alle Hoveder nu bøiede ſig, hvo ſkulde dengang have forudſagt, at de om ſaa Aar ſelv ſkulde bøie deres kronede Hoveder for Bøddelen. — Af alle Rovdyr er Menneſket det gruſomſte. Hiſtorien er Slægtens Naturhiſtorie, den beviſer det tilfulde.

Men dengang beſtod Kongemagten ſom ſagt endnu i ſin fulde Glands. Dronningen kom igjennem Salen, for at gaae til Messen med ſine to Børn, det var et yndigt Syn! Hertuginden af Angouleme var dengang elleve Aar gammel, hun var temmelig ſtor og udvoxen for ſin Alder, og da hendes deilige Øine faldt paa mig, maatte jeg uvilkaarlig bøie mig for denne jomfruelige Stolthed, ſom klædte hende ſaa ſmukt. Hun var en ſand Prindſesſe, yndig i hendes høie Rang og med et Udtryk

af Uskyldighed, som jeg ikke kan beskrive. Den lille Kronprinds gik ved Siden af hende. Prindsessen sagde nogle Ord til Dronningen og pegede hen til den Side, hvor vi stode. Dronningen saae paa mig med et Smiil, som jeg aldrig skal glemme, og bøiede Hovedet med en Ynde, som jeg aldrig nogensinde har seet hos nogen anden Qvinde. Hendes Mund aabnede sig halvt for en Række deilige Tænder, og hendes Svanehals bøiedes, blødt og kongelig, paa engang. Næsten alle Portraiter gjengive hendes Træk, men ikke et eneste har jeg seet, som gjengiver hendes Sjæls Skjønhed og hendes Aands Ynde, der dog afspeilede sig saa stærkt i hendes Physiognomi. Jeg har kun havt Leilighed til at see Marie Antoinette denne ene Gang. Da man faa Aar efter slæbte hende paa en Karre gjennem Gaderne, for at lægge det deilige Hoved under Guillotinen, kom dette Sørgetog lige forbi mine Vinduer — men det var mig ikke muligt at see hende, uagtet jeg vidste, at hun maaskee aldrig har staaet høiere end i denne Fornedrelsesstund.

Kongen saae jeg første Gang samme Dag i Versailles, da han ogsaa gik til Messen. Han blev opmærksom paa min Mand, som stod i Skaren med mig under Armen, da han gik forbi. Min Mand havde været ham forestillet. Kongen gjorde et Skridt henimod ham, som om han vilde tiltale ham, og nikkede venligt; men forlegen, som han var, dreiede han atter af og gik os forbi med sin Suite, idet han ogsaa gav mig et venligt og kongeligt Nik. Man behøvede kun at see ham for at være overbeviist om, at han var af Kongeblod og besad kongelig Værdighed, man kunde ogsaa nok see, at han ikke var nogen kraftig og stærk Charakteer; men man

kunde ikke let tvivle om, at han var et ædelt Menneske, en kjærlig Mand og Fader, og en hjemodig Konge, der omfattede sine Undersaatter med Kjærlighed. Saaledes var ogsaa dengang den almindelige Mening om ham. Siden blev han efterhaanden systematisk beløiet. Det hører med til saadanne bevægede Tider, naar Lidenskaberne komme i Oprør, at der efterhaanden indtræder en heel forløiet Tilstand, i hvilken alle Partier sværte deres Fjender og hæve deres Venner, Altsammen paa Sandhedens Bekostning. Denne Tilstand er maaskee den største revolutionaire Ulykke, thi den demoraliserer let det hele Samfund, som vænner sig til at betragte Løgnen som noget Tilladeligt, og omsider ikke mere kan skjelne Sandheden. Under saadanne Omstændigheder kan en Konge med ligesaa liden Grund blive hævet til Skyerne, som han uden Grund kan blive traadt i Støvet som et Affkum. Og den Første kan derfor gjerne i Virkeligheden være slet, og den Anden god, baade som Regent og som Menneske. Det lærer Historien os ved alle Revolutioner.

Den anden Gang, jeg saae Kongen, var efter Bastillens Indtagelse, da han kom til Paris for at befæste Freden mellem Hoffet og Folket, som det blev kaldt. Jeg saae ham kjøre forbi til Raadhuset, mild og venlig som altid, trods de Krænkelser, han allerede dengang havde lidt. Min Mand havde faaet en Plads paa Galleriet, han saae den hele Komedie, thi Andet kan man sandelig ikke kalde det. Alle Gader, ogsaa den hvori vi boede, vare fulde af Sansculotter i tusindviis, som stode i Rækker, der vare bevæbnede til Tænderne med de Vaaben, som de havde plyndret i Invalidernes Hotel og rundt omkring, det var nogle forfærdelige Bander

at see paa, de Fleste manglede et eller andet Klædningsstykke, det lod til, at de stillede disse Mangler til Skue med en vis Stolthed, den hørte med til Sansculottismen. Min Gud hvor de brølede! Oppe i Salen var Kongen bleven tiltalt af flere af de revolutionaire Talere, en af dem græd endogsaa af Rørelse. Kongen var et let bevægeligt Gemyt, og Ingen tvivlede om, at han mente det ærligt. Han havde ogsaa Taarer i Øinene af Rørelse over de hykleriske Ord, der bleve sagte til ham. Man rakte ham en uhyre trefarvet Kokarde, som han fæstede paa sin Hat, hvilket blev meget beklappet. Derpaa blev der udstedt en formelig Declaration, hvori han blev erklæret for at være: „en honet Mand, de Franskes Fader og Konge over et frit Folk", og dette Skudsmaal blev høitidelig understrevet. Stakkels Konge! Alt dette forhindrede ikke, at det samme Folk snart benyttede sin Frihed til at hugge Hovedet af den honette Mand, som var dets Fader og Konge. Men dengang tænkte man endnu kun paa at faae Lavinen til at rulle, Ingen tænkte paa hvor umuligt det er siden at standse den, eller paa hvad den vilde knuse, naar den endelig faldt.

Man taler saameget om Revolutioners Berettigelse, de skulle, siges der, være et lovligt Middel til at bringe de Ideer frem, der skulle lykkaliggjøre Menneskeslægten, og som ikke paa anden Maade kunne komme frem. Den der har oplevet en Revolutions Rædsler, kan ikke faae i sit Hoved, at Lovløshed skal være et lovligt Middel. Vold er vistnok et daarligt Argument, det Gode fremmes neppe paa denne Maade. Ideer skulle seire ved Grunde, ved Overbeviisningens Magt, at slaae Hovedet af sine Modstandere er mere kannibalsk, end det er overbevisende, hverken for de Halshuggede eller for Andre. Man priser

ogsaa ofte Franskmændene for at være saa langt forud for alle andre Nationer, da de optage alle nye Ideer, og prøve dem i en bestandig fortsat Revolutionsfeber. Jeg har levet saalænge blandt Franske, at jeg holder af dem, men ikke af den Grund. De ere unegtelig ligesom Uroen i Uhret, og den kan vel være nødvendig til at holde Værket levende, men den staaer dog ikke over den drivende Fjeder eller de arbeidende Hjul, thi uden disse bliver Uroen dog kun en unyttig Spirrevip. Denne Uro er neppe til Lykke for det franske Folk, og den stiller det vistnok ikke over andre Nationer." —

Saadanne Yttringer bestred jeg altid, der beundrede Frankrig og sværmede for de ædle Tanker, som vare strevne paa Omvæltningernes Faner. Hvor skjønne, hvor herlige vare de ikke! Min Tante mente, at smukke Talemaader kunde man høre nok af, men det var tidt ikke andet end Lokkemad, og Udfaldet viste kun altfor ofte, at de Revolutionære handlede tvertimod deres egne Ord, naar de først kom til Magten. Det kunde vel ikke være anderledes, thi de menneskelige Lidenskaber ere altid og overalt de samme. Da vi dog alligevel ikke kunne blive enige, opgave vi efterhaanden at disputere. Jeg sang heller ikke Marseillaisen mere, som dengang igjen var bragt i Moden.

Engang faldt Talen paa Bastillen. Jeg havde længe dyet mig, og nu kunde jeg ikke lade være at glæde mig over, at Folket paa hiin mindeværdige Dag havde erobret sine lovlige Rettigheder og knust Tyranniets Bolværk, da dets brave Sønner vandt en herlig Seier over den misbrugte Magt, og jevnede dette stolte skumle Fængsel med Jorden. Min Tante smilede lidt af denne Tirade, ærlig talt troer jeg ogsaa, at den var laant af en

Avisartikel. Og nu fortalte hun saaledes: „Det var i Juli 1789, at denne stolte Seir blev vundet. Da vi hørte, at Folk stormede løs mod Bastillen, trak man paa Skuldrene over en saadan Galskab, det var det Samme som at løbe Panden mod en Muur. Men der er Intet saa galt, at det jo kan skee. Den frygtsomme Commandant og de stakkels Invalider, som udgjorde Besætningen, forsvarede ikke Fortet, men aabnede Bastillens Porte for Folket, der havde lovet at skaane dem, og som alligevel myrdede dem i drukkent Raseri. Jeg har selv seet disse saakaldte Seirherrer, som skjøde nok saa tappert paa de tykke Steenmure, der ikke forsvarede sig, og som brølede endnu høiere, end Geværskuddene knaldede, jeg har seet dem kjøre døddrukne om i Gaderne i Fiakrer med Udskuddet af Qvinder og blive beklappede af de bange Indvaanere. Dengang begyndte Bærmen allerede at hæve sig til Overfladen. Lederne brugte den blinde fanatiserede Masse, som siden voxede dem selv over Hovederne, og endte med at kappe Hovederne af dem.

Det var blevet en Modesag at gaae til Bastillen og see paa Ødelæggelsen. Min Mand og jeg gik ogsaa derhen, adskillige Dage efter Stormen, man brød ned paa de umaadelig tykke Mure, og det er jo langt hurtigere at rive ned, end at bygge op. Det var ogsaa paa Moden at tage Deel i Ødelæggelsesværket; jeg har seet pyntede Damer, vel sagtens af en tvivlsom Slags, og Borgere og Petitmaitre, og Skribenter og Skuespillere, ja endogsaa nogle Herrer fra Hoffet trænge sig frem, krybe op paa Stilladserne og lægge Haand paa en enkelt Steen, for at have ydet deres Bidrag til denne store Sag, saa kunde de dog sige, at de havde været med at jevne Bastillen med Jorden. Der var en Larmen og

en Skraalen, og en Ramlen af de nedrevne Stene og en Kalkstøv til at indhylle det Hele, som ikke var til at udholde. I al sin Forfærdelighed var der alligevel noget Komist ved disse Scener, og utrolig megen Usandhed og Affectation var blandet med Raaheden og Vildheden. Nogle af de stakkels Invaliders Hatte og blodige Uniformsstykker laae endnu der, hvor man havde massacreret dem, det var tause Vidnesbyrd om, hvor let denne troløse Seir havde været kjøbt. Men i Journalerne tog det sig Altsammen ganske anderledes ud. Historien bliver ofte componeret saaledes.

I Etagen ovenover vor boede en bretagnisk Adelsmand, Grev Durandais de Tronjoli, som var kommen til Paris med sin Familie i Anledning af en indviklet Arvesag. Greven var en dannet og ædel Mand, af en Fiinhed i Omgang, som strax vinder Hjerterne, uden at lede til Fortrolighed. Grevinden var en stiv og afmaalt Dame, et Par Aar ældre end Greven, hun havde vistnok været meget smuk, nu var hun det ikke mere. Det var en Himmellykke, at Greven havde taget Familien med, som bestod af Grevinden og deres to Døttre, thi medens de vare borte fra Hjemmet, begyndte de revolutionaire Uroligheder allerede i Bretagne, og hans prægtige Slot blev plyndret og brændt. Bladene fortalte, at „Folket havde taget Hævn over en af dets Undertrykkere" — det var den oprørske Pøbel, som der i ethvert Land er nok af, naar den finder Ledere, der havde udført denne Voldsdaad, uagtet Greven altid havde været bekjendt som en meget ædel Mand, der var som en Fader for sine Undergivne. Baade Greven og Grevinden bare denne Efterretning med stor Resignation; men deres ældste Datter, som var af en stolt og modig Charakteer, yttrede sig med

den ſtørſte Forbittrelſe mod disſe vildledte og lovløſe Bander. Hun gjentog ofte, at hun ønſkede, at hun havde været hjemme for at forſvare Arnen til ſidſte Blodsdraabe, og jeg troer virkelig, at hun ikke havde været bange for en ſaadan Kamp. Hun var en ſmuk Pige, forthaaret og med to Øine, der lynede af en ſtolt og mørk Beſtemthed. Hun var fire og tyve Aar, hed Bénigne, men blev i Familien kaldet Ninette. Hendes Søſter, ſom var hele ſex Aar yngre, var en fuldſtændig Modſætning til hende, ſaavel i det Ydre ſom i det Indre. Hun havde lyſt, kaſtaniebrunt Haar, en lys Anſigtsfarve og et lyſt Sind, man kunde blive vel tilmode blot ved at ſee paa hende. Hun hængte med ſtor Kjærlighed og Underkaſtelſe ved ſin hele Familie, ſom Ninette ſyntes at beherſke. Hun hed Marie-Anne og blev kaldet Rianne. Begge Søſtrene vare elſkværdige og dannede, og vi bleve ſnart daglige Omgangsvenner, da først en lille Tjeneſte, ſom jeg havde fundet Leilighed til at vise dem, havde bragt mig i Berørelſe med dem.

Nogen Tid efter blev vor lille Kreds forøget med en ung Adelsmand, Hr. Henri de Sabran, ſom ogſaa havde forladt Bretagne, og ſom opſøgte Greven, ſaaſnart han var kommen til Paris. Han var en ſmuk og dannet ung Mand, med en ridderlig Fremtræden og i Beſiddelſe af et uſædvanlig ſmukt Organ. Han eiede ikke ſynderlig Formue, men han var af en meget gammel Familie, ſom endogſaa kunde godtgjøre at være i Slægt med den hellige Ludvig. Han var en Søn af en af Grevens nærmeſte Naboer. Jeg troede ſnart at bemærke, at der var Andet, der havde draget ham til Paris, end de foregivne Forretninger. Ninette blev kjendeligt ſaare glad ved hans Komme, og jeg ſaae nu først, at den Pige

kunde smile, og hvor godt det klædte hende. Greven derimod smilede ikke, det var ham aabenbart ikke tilpas, at Hr. de Sabran var kommen til Paris og havde indlogeret sig næsten ligeoverfor vort Huus. Grevinden kunde man ikke mærke Noget paa, hun var ligesom den ældste Datter meget stolt og indesluttet. Rianne blussede som en Rose, hvergang Hr. de Sabran traadte ind ad Døren, og hendes forlegne Blik søgte strax Søsterens Øine. Hun maatte være indviet i de Elskendes Hemmelighed, troede jeg, eller havde i det Mindste gjettet den. Og i saadanne Øieblik var hun om muligt endnu yndigere end ellers.

Blandt de Bekjendtskaber, min Mand efterhaanden havde gjort, var ogsaa en Professor Monet, en dygtig Historiker og en meget behagelig gammel Mand. Han kom ofte til os om Aftenen, da han boede i vor Nærhed. Samtalen mellem Herrerne dreiede sig for det Meste om Politik og om Dagens mangehaande Begivenheder, og vi Fruentimmer hørte til, medens vi vare beskjæftigede med vore Haandarbeider. De nye Ideer havde mere eller mindre berørt os Alle, dog i forskjellige Retninger. Hr. de Sabran, som nylig havde seet, hvorledes Pøbelen havde huseret i Bretagne under de saakaldte liberale Føreres Ledelse, han holdt paa det Bestaaende, ligesom den gamle Professor. Grev Durandais hørte til det Parti af Adelen, som ønskede Statsforfatningen forandret efter Tidens Tarv, og det uagtet man havde plyndret og brændt hans Eiendom. En stor Deel af den gamle franske Adel hørte til dette Parti, og de, som skrige mod Adelen, maa have glemt, eller de have maaskee aldrig vidst det, at det var Adelen gjennem tre Medlemmer af de ældste Familier, en Greve af Noailles, en Hertug af

Aiguillon og en Montmorency, som foreſloge og bevirkede Opgivelſen af alle de feudale Rettigheder i Frankrig. Det var Adelsmænd, der dengang tilføiede den gamle Statsforfatning de meſt dræbende Slag, Revolutionen gik ud fra Patricierne. Plebeierne bemægtigede ſig den ſnart i umættelig Graadighed. Det hørte jeg tidt nok ſige af Mænd, ſom kunne dømme uhildet, at ligeſom det gamle Frankrig ſkylder ſin Adel hele ſin Hæder, ſaa ſkylder det nye Frankrig den ſin Frihed — hvis Frihed overhovedet er Noget, ſom kan beſtaae i Frankrig.

Min Mand havde ogſaa gjort Bekjendtſkab med Grev Mirabeau, ſom ønſkede at komme i vor Kreds, meſt for Grev Durandais Skyld, en fordums Ven af Mirabeaus Familie, med hvem han gjerne vilde træffe ſammen. Jeg var ſaare ilde tilmode den Aften, da jeg første Gang ventede denne berømte Mand, ſom allerede indtog en ſaa fremragende Plads i den begyndende Revolution. Hvor jeg fandt ham grim! Og ubehagelig! Han forekom mig ſom et Portrait af et ſmukt og ædelt Anſigt, der var blevet overmalet med et andet Billede af en ſtyg og uædel Mand, ſaaledes at det oprindelige Portrait alligevel ſkinnede igjennem. Han var umaadelig koparret og ſaae forſviret ud; men han ſaae ogſaa baade ſtolt og forſtandig ud, han havde gode Manerer, og han kunde til ſine Tider have et elſkværdigt og endogſaa indtagende Udtryk, iſær naar han talede om ſin tilbedede Sophie, for hvis Skyld han havde døiet ſaameget og været ſat i den nu ſløifede Baſtille. Han talede i det Hele taget gjerne om ſig ſelv og ſine Forhold. Han var meget ſtolt af ſin Fødſel, han opgav aldrig ſin Grevetitel og glemte ikke, at han havde kjørt i kongelige Karreter og deeltaget i Kongens Jagter, ſelv ikke dengang,

da han nedsatte sig som Klædehandler og aabnede en Boutik, for at blive valgt til Deputeret af Borgerstanden. Da alle Andre afskedigede deres Lakeier, gav Mirabeau sine nye Livreer, og med iøinefaldende Farver. Han var ikke alene modig, men ogsaa overmodig.

Mirabeau var dengang en afgjort Revolutionsmand, men han hørte ingenlunde til Ødelæggelsespartiet, og jeg har mange Gange hørt ham sige, at han baade var Aristokrat og Royalist, om end ikke i den almindeligste Betydning; han vilde helbrede Franskmændene for deres monarchiske Overtro, og sætte Monarchiets sande Dyrkelse i Stedet. Det lykkedes ham ikke. Himmelen straffede ham med den Straf, der som oftest rammer Misbrug af Talenterne, han døde med Anger over, at hans Stræben for at nedbryde var lykkedes, uden at det var lykkedes ham at opbygge Noget i Stedet.

I Begyndelsen ansaae Mirabeau det for en Skyldighed, at gjøre Cour til mig, for mit glatte Ansigts Skyld; men da han mærkede, at jeg var bestemt paa ikke at tage imod den, lod han det fare, og blev saa virkelig behagelig og underholdende, saa at det snart kom dertil, at vi gjerne saae ham iblandt os. Med Greven og den gamle Professor og med min Mand disputerede han om Dagens politiske Spørgsmaal, Grevinden indlod sig slet ikke med ham, Ninette angreb ham ofte med de skarpeste Bebreidelser. Hendes heftige Charakteer gjorde hende til en skaansellos Modstander, og hun satte da ofte Hr. de Sabran i stor Forlegenhed, ved at drage ham ind i Samtalen og appellere til hans Bistand. Ridderlig som han var, undlod han aldrig at yde hende den, og det havde heller ikke været nogen let Sag at modstaae det Blik, hvormed hun paakaldte hans Hjelp.

Og Hr. de Sabran fegtede da, som man fegter, naar Kampens Priis skal overrækkes af den Elskedes Haand og lønnes med hendes Bifald.

Jeg erindrer saa tydeligt en Aften, da Mirabeau havde anpriist Oppositionens Maadehold og Uegennyttighed, og talte om dens Martyrium. Den gamle Professor blev heb i Hovedet. Han meente, at alle Revolutioner ligne hverandre som Søbskende, Historien kunde derfor lære os Gangen i dem. Han vilde stille denne Revolutions Prognostikon efter alle de foregaaende, Roms, Grækenlands, Englands, man kunde tage hvilken man vilde. Man skriver smukke Ord paa Fanerne og faaer Daarerne til at troe derpaa, man troer maaskee selv derpaa i det første Øieblik, men Djævelen passer paa og spænder sine Garn, Ærligheden slaaer snart ikke mere til, og Uegennyttigheden fører til Intet. Revolutionen lader sig ikke standse der, hvor man netop har tænkt sig Slutningen, man føres langt videre. Men Oppositionen er altid vis paa at seire tilsidst, naar den blot holder ud, den har altid Majoriteten paa sin Side, Massen er for den, og der hører som oftest mere sandt Mod til at forsvare det Bestaaende end til at angribe det. Naar man derfor taler om dens Martyrkrone, saa er det som oftest kun Talemaader, som saa meget Andet. Opposition er et Lotteri med mange og gode Gevinster, jo mindre man har at risikere, jo mindre er ogsaa Indsatsen, Vagabonderne spille ganske omsonst. Lykkes det, saa lønner det sig ganske særdeles og Oppositionens Martyrer, som svømme ovenpaa, sætte sig da fast i de forladte Sæder, svinge Magtens Scepter, gjøre sig det bequemt i de store og fede Embeder, og putte Slægt og Venner ind overalt, hvor der er Noget at tjene. Og deri handle de bestandig

kun efter deres bedste Overbeviisning, thi de kjende naturligviis ingen dygtigere end deres Egne. Man har maaskee begyndt med ærlig Uegennyttighed, men har man først Magten, saa kommer dens Misbrug ganske af sig selv, og man begaaer dristig alt Det, som man har angrebet de tidligere Herskere for, ofte endogsaa i forstørret Maalestok, men kun under en lidt anden Form.

Mirabeau mente, at denne Revolution vilde gjøre en hæderlig Undtagelse. Professoren rystede paa Hovedet. Ninette rettede fornyede Angreb paa Mirabeau, paakaldte Hr. de Sabrans Bistand og nedkaldte en Række af bittre Sarkasmer af Mirabeau over den Elskede, som vred sig under en Modstanders Svøbe, der var ham saa overlegen. Rianne saae ulykkelig ud og havde Taarer i Øinene, hun begreb, hvad Ninette maatte lide ved at have udsat Hr. de Sabran saaledes for hendes Skyld. Ninette fæstede sit glødende Blik paa sin Forkæmper og syntes stolt af den Bevidsthed, at han for hende optog en saa ulige Kamp. Den gamle Greve lod ikke til at have meget imod, at den unge Adelsmand blev overvunden af den veltalende Folketribun.

Disputen blev længe fortsat og gik omsider ganske naturlig over til at omtale Muligheden af Forudsigelser af politiske Begivenheder, paa en historisk Grund. Mirabeau mente, at enhver Tid havde sin egen særegne Historie, Professoren paastod, at Alt kun var en bestandig Gjentagelse, fordi „Mennesket" altid er det samme. Omsider endte han Samtalen med at forelæse os en Forudsigelse af den berømte gamle Abbate Galliani, i et af hans Breve til Madame d'Epinay, som han netop havde medbragt til vor Gjennemlæsning. Jeg skrev den af og gjemte den; det lød saaledes:

„Før hundrede Aar ere forløbne, vil Frankrigs og Europas Stilling have forandret sig meget. Man vil i alle Lande holde en stor Troppemagt, uden at føre Krig. Europas virkelige Beherster vil være den samme, som byder over Rusland, Polen og det sorte Hav. Alle øvrige Fyrster ville komme til at føie sig efter hans Politik. England vil skille sig mere og mere fra Continentet, som Japan fra China, og rive hele den øvrige Verdens Handel til sig. Despotismen vil herske overalt, men under Frihedens Skin, det vil sige en umærkelig Despotisme og uden Grusomhed, uden at udgyde en Draabe Blod, en Despotisme af Chikanen, der vil grunde sig paa Regjeringens Lovfortolkning, List og Snuhed, og som kun gaaer ud paa Undersaatternes Formue. Lykkelige ville da Embedsmændene være, de sande Mandariner. Da ville Chemi og Physik blive Modevidenskaberne. Om de lærde Sprog og den strenge Litteratur vil der ikke længer være Tale. Overhovedet vil man ved Hjelp af de sande Lærdomme deducere de falske, som kun bevæge sig i hule Phraser. Man vil opfinde nye Love og atter ophæve dem, og saalænge discutere, indtil man har øst den værste Chikane af de reneste Kilder. Man vil da være pedantisk efter en nyere Forfatter, som man tidligere var det efter Aristoteles. Ogsaa vil man komme til at opleve, at Agerdyrkningen vil være saa forbedret hos alle Nationer, at enhver Stat vil antage, at den stedse kan producere mere end tilstrækkeligt til dens eget Behov; den deraf følgende Frigivelse af Udførselen vil medføre tusinde Onder; thi naar omsider Enhver vil give, og Ingen vil modtage, saa følger tilsidst deraf, at Ingen mere giver, og Ingen mere modtager. Men det vil være besynderligt at leve til den Tid.“ —

Professoren lagde Haanden paa den gamle Spaadom, og saae alvorlig ud. Vi Andre smilede Alle, det forekom os dog at være altfor urimeligt. Mirabeau tog Bogen og bladede abspredt i den, som om han sad i dybe Tanker over hvad han havde hørt. Omsider standsede han ved Madam d'Epinays aandrige Portrait, som smykkede Bogen, og nu udbredte han sig over hende og hendes Levnet med en Livlighed, som især interesserede os Fruentimmer, der vare lutter Øre. Mirabeau var en usædvanlig god Fortæller.

Da han gik bort sent paa Aftenen og tog Afsked med mig, sagde han: „Madame, to Ord, entre nous. De to unge Folk elske hinanden, Je m'y connais, jeg er nu vis i min Sag. Vær deres Kjærligheds Skytsaand, de kunne behøve det, og de fortjene det Begge. Lov mig, at De vil tage dem under Deres Beskyttelse, og kan jeg være dem til noget Gavn, saa byd over mig ubetinget." — Jeg blev ganske forvirret og svarede, at man ikke havde beæret mig med nogen Fortrolighed, der kunde berettige mig til at overtage den Rolle, Greven vilde tildele mig, jeg antog ogsaa, at Mademoiselle Ninette vilde frabede sig enhver Indblanding i hendes Forhold. Mirabeau betragtede mig forbauset, derpaa smilede han og sagde: „Skal Deres Kjøn da altid gaae ad Omveie? Mademoiselle Ninette . . . hvem taler om Mademoiselle Ninette, denne Jeanne d'Arc fra Bretagne, som vil opoffre sin Elskede for sin furiose Lidenskabelighed og sin misforstaaede Patriotisme. Nei, jeg taler om Rianne, om denne elskelige Rianne og den brave Hr. de Sabran. Hvorfor vil De forstille Dem, det er ikke smukt! Men ligemeget, vi To forstaae hinanden alligevel, og vi ville være Allierede." — „Rianne, Mademoiselle Rianne,"

gjentog jeg forvirret. Mirabeau smilede, i dette Øieblik var han endogsaa smuk, han kysſede min Haand — og gik.

De Andre drillede mig over min hemmelige Samtale med Mirabeau, jeg vidſte ikke, hvad jeg ſkulde ſvare dertil. Skulde han have Ret, ſkulde Rianne virkelig elſke Hr. de Sabran og han hende — hvorledes var da Forholdet til Ninette? Havde jeg været ſaa blind! Og denne Mand, ſom kun levede i og for Politik, og i og for ſine egne lidenſkabelige Kjærlighedsforhold, havde han ſaa hurtig opdaget, hvad jeg havde været blind for i mange Maaneder, og det havde han ſeet netop i Aften, da hans Aand tilſyneladende havde været ſaa fyssſelſat, da Samtalen om ſaa alvorlige Gjenſtande havde været ført ſaa levende, ogſaa fra hans Side! Jeg blev bange for denne Mands omfattende og gjennemtrængende Opmærkſomhed.

Den Nat fik jeg næſten ikke Søvn i mine Øine, jeg havde formeget at tænke paa. Og efterhaanden faldt mange hidtil upaaagtede Smaaomſtændigheder mig ind, ſom tydede paa, at Mirabeau kunde have Ret, og at Rianne elſkede Hr. de Sabran, men han — viſtnok elſkede han Ninette, og hun ham. Stakkels Rianne!

En Samtale med Greven beſtyrkede mig endmere heri. Han havde fattet Tillid til mig og talede en Dag aabenhjertig med mig om ſine Døttre. Han fortalte mig uforbeholdent, at han godt vidſte, at Ninette og Hr. de Sabran elſkede hinanden; dette var ham ingenlunde med, men hun var af en ſaa heftig Charakteer, at hun ikke let lod ſig bringe fra, hvad hun havde ſat ſig i Hovedet, og Modſigelſe vilde kun beſtyrke hende endmere heri. Han vidſte ogſaa, at han kunde ſtole baade

paa hende og Hr. de Sabran, at de intet ulovligt Skridt vilde gjøre, han lod derfor, som om han Intet havde mærket, i det Haab at hun af sig selv skulde opgive denne Idee, som han kaldte det. Vilde jeg være ham behjelpelig ved at bidrage til at give Ninette andre Anskuelser, da vilde han være mig meget taknemmelig. Denne Modgang fik han imidlertid Erstatning for fra en anden Side: thi hvad Rianne angik, saa tilbød der sig nu en Leilighed til at befæste hendes Lykke, idet en af hans gamle Venner havde anholdt om hendes Haand for sin Søn. Partiet convenerede begge Familier, og Sager var saagodtsom afgjort. Jeg spurgte, om Rianne da elskede den omtalte Herre. Greven betragtede mig med Forundring, det lod til at forbause ham, at jeg kunde tvivle om, at han kunde disponere frit over sin yngste eftergivende Datters Haand, medens han dog selv røbede saamegen Tvivl til sin Myndighed over den ældste selvstændige Datter.

Da Rianne fik nys om dette Arrangement, blev hun meget bedrøvet. Hun bad og besvoer Forældrene at opgive en Plan, der vilde gjøre hende ulykkelig, hun kunde ikke elske den Brudgom, man havde tiltænkt hende. Baade Greven og Grevinden holdt fast ved deres Paastand med Haardnakkenhed. Rianne talede om at gaae i Kloster, som den eneste Redning. I Grevens Familie saae man kun vaade Øine og bedrøvede Ansigter.

Ninette vilde gjøre Søsteren Forestillinger, men for første Gang afviste Rianne hende næsten med Bitterhed. Da den unge Pige saaledes saae sig trængt fra alle Sider, kastede hun sig en Dag i mine Arme og græd sin Sorg ud. Ja, Mirabeau havde Ret, Rianne elskede Hr. Henri, men hun var ligesaa overbeviist om, at han

elſkede Ninette, og hun fandt dette meget naturligt, da Ninette efter hendes Mening var langt bedre og ſmukkere end hun. At ſee ham ſom Ninettes Tilbeder, ſkulde hun vide at finde ſig i; men ſelv tænke paa at række en anden Mand ſin Haand, det kunde hun ikke, før vilde hun døe. Ak, jeg kunde kun græde med hende, hvor gjerne havde jeg ikke villet trøſte hende.

Den Misſtemning, der gik igjennem os Alle, kunde ikke blive ſkjult for Henri de Sabran. Ogſaa han henvendte ſig omſider til mig for at faae at vide, om der var nogen Sorg, der trykkede Grevens Familie. Jeg gjorde ingen Hemmelighed for ham af hvad jeg vidſte om Riannes Frier. Han blev ſaa bleg ſom et Liig ved denne Efterretning. Han kunde næſten ikke faae det Spørgsmaal frem, hvad Mademoiſelle Rianne havde ſvaret paa dette Frieri. Jeg ſagde ham, at hun var ulykkelig derover, og kun bad om at maatte træde ind i et Kloſter for Reſten af ſine Dage, han greb min Haand og kyſſede den med Heftighed. Jeg meddeelte ham, at Greven og Grevinden Begge vare indtagne for dette Parti, og at Ninette var paa deres Side mod Rianne og havde ſagt mig, at hun haabede det kom iſtand, hun vilde gjøre alt Sit dertil, i diſſe bevægede Tider vilde det være hende til ſtor Beroligelſe, at vide ſin Søſter under en ſaa brav og dygtig Mands Beſkyttelſe. Hr. de Sabran blev heftig og udbrød: „Hendes Søſter ſkal viſtnok ikke komme til at trænge til en Beſkytter. Lad hende ſelv ægte ham.“ — Diſſe Ord forbauſede mig og jeg kunde ikke ſkjule min Forundring over, at *han* talede ſaaledes, i det Forhold jeg maatte antage, at han ſtod i til Ninette.

Hr. de Sabran ſkriftede nu for mig, og jeg lærte

at see Forholdene med andre Øine. Da han havde forelsket sig i Grevens yngste Datter, det var vel nu omtrent et Aar siden, havde han manglet Mod til at erklære hende det, han indsaae de Indvendinger, Greven med Grund kunde gjøre mod hans uformuende Stilling, og han ansaae det for Uret at gjøre hende bekjendt med Følelser, som han antoge ikke bleve billigede af hendes Nærmeste. Han haabede, at et nærmere og inderligere Bekjendtskab og en Forandring i hans Kaar, som han kunde vente om nogen Tid, skulde indvirke paa Grevens Mening og bringe ham til at see Sagen fra en gunstigere Side, han vilde derfor kun sikkre sig Adgang til Familien. Da han saae den Overvægt, Ninette havde over alle sine Omgivelser, havde han ønsket at vinde hende, han havde derfor viist hende al mulig Opmærksomhed og benyttet den større Frihed, hendes Charakteer indrømmede, til at tale med hende om sin Stilling og sine Fremtidsplaner. Han havde vel aldrig nævnet Rianne i disse Samtaler, men han havde antaget, at Ninette alligevel havde forstaaet ham, og hendes Venlighed imod ham havde været ham til stor Trøst. Først efter at han nu var kommen til Paris, var det en enkelt Gang forekommet ham, at Ninette maatte have misforstaaet ham og troet, at hans Følelser gjeldte hende, at hun maaskee gjengjeldte dem, og at hun da ikke vilde lægge Skjul derpaa. Denne Tvivl havde sat ham i stor Forlegenhed. Han vidste, at han intet havde at bebreide sig, uden maaskee formegen Tilbageholdenhed og halv Fortrolighed til Den, han vilde have til Støtte for sin Kjærlighed — var hans Frygt grundet, vilde han være meget ulykkelig. For Ninette nærede han den største Høiagtelse, Rianne tilbad han, men han frygtede

for at hun nærede Uvillie imod ham. For denne Frygt kunde jeg berolige ham, men da jeg ingen Ret havde til at betroe ham, hvorvidt Riannes Følelser for ham gik, nøiedes jeg med at sige, at jeg antog, at hun troede, han elskede Ninette, hvilket jo var den fuldkomne Sandhed. Den stakkels Henri, han slog sig for Panden ved denne Efterretning og erklærede sig for det ulykkeligste af alle Mennesker.

Og hans Stilling til hele Grevens Familie var sandelig ikke misundelsesværdig. Han blev fra denne Dag mere taus og tilbageholden, Ninette følte sig derved opfordret til at støtte ham og vise ham en Velvillie og Fortrolighed, hvis Charakteer meer og meer aabenbarede, hvormeget hun havde misforstaaet hans Følelser. Rianne trak sig tilbage paa sit Værelse, saameget hun kunde, og kom kun sjeldent i Dagligstuen. Vore forhen saa hyggelige Aftener vare nu triste og forstemte.

En Eftermiddag sad Rianne i Skumringen nede hos mig. Vi havde just talt om disse forviklede Forhold, jeg havde netop sagt hende, at Henri tilbad *hende*, og kun ventede paa en Leilighed til at kaste sig for hendes Fødder og bryde den ulykkelige Taushed, der havde givet hendes hele Familie Anledning til at misforstaae hans Følelser, som kun vare hende helligede, og ikke Ninette. Den unge Pige blev usigelig glad, men hun turde ikke ret troe paa mine Forsikkringer, hun havde jo saa nylig været overbeviist om, at Henri elskede hendes Søster — og jo mere hun tænkte derpaa, jo mere blev det hende klart, at Ninette ikke vilde kunne bære en saadan Skuffelse, dertil var hun for stolt, hun vilde blive grændseløs ulykkelig . . . og det skulde hun blive for hendes Skyld, saa dyrt skulde hendes Lykke

kjøbes! Nei, det vilde Rianne ikke kunne bære. Vi græd Begge.

Døren gik op, og Hr. de Sabran, som troede at træffe mig ene, stod paa Tærskelen. Da han saae os Begge i Taarer og omfavnende hinanden, vilde han først trække sig tilbage, men han aabnede atter Døren, i næste Øieblik laae han paa Knæ for Rianne. Og fra hans Læber strømmede en Kjærlighedserklæring, saa varm, saa overbevisende, saa mægtig i sin længe tilbageholdte Strøm, saa øm og saa tillidsfuld, at den rev Rianne med sig, og hun hørte paa disse Forsikkringer med et forklaret Aasyn. Men da han havde udtalt og ventede hendes Svar, formørkedes hendes Ansigt, Tanken om Ninette traadte imellem, hun drog sin Haand ud af Henris og kunde ikke fremstamme mere end Ninettes Navn. Hr. de Sabran vilde retfærdiggjøre sig, men han fik ikke Tid dertil, thi i det Samme lød der Stemmer udenfor, det var Greven og Ninette. Rianne foer op i Forskrækkelse og betydede ham, at han maatte gaae, hendes Frygt for en Overraskelse var i dette Øieblik saa stærk, at hun næsten segnede under den. Hendes Elsker betænkte sig ikke, han stødte Døren op til den lille Altan, som gik ud til Gaden, og i et Nu svingede han sig ud over Rækværket. Da Rianne saae ham springe ned fra denne Høide udstødte hun et Skrig. Greven og Ninette, som traadte ind i det Samme, bleve meget allarmerede, og jeg havde ondt ved at skjule Riannes Stemning under det Foregivende, at et Hyl ude fra Gaden havde forskrækket hende. Man hørte desværre kun altfor ofte saadanne Hyl af Ulykkelige, der faldt i Pøbelens Hænder og bleve mishandlede, tidt kun fordi de vare velklædte. Greven gik ud paa Altanen, men

Alt var ſtille, Gaden var i dette Øieblik tom. Ninette ſøgte at berolige Søſteren ved at ſkamme hende ud for hendes Ængſtelighed; hvem vilde vel bryde ſig om, at Pøbelen hylede eller ei, dertil var den altfor foragtelig.

Den Tid, ſom nu paafulgte, var meget piinlig for os Alle. Forældrene, ſom ſaae, hvor mismodig Rianne var over Giftermaalsprojectet, vilde ikke plage hende dermed, de vilde vente og haabe, at Tiden ſkulde gjøre hende fornuftigere, hun var jo endnu kun atten Aar; men opgive det vilde de ikke. Den ſtakkels Rianne havde nok at bære paa; hun vidſte nu, at Henri elſkede hende, men hun anſaae det for en Pligt ikke at træde i Veien for Ninette og ſkjælvede for det Øieblik, da dennes Vildfarelſe ſkulde blive opklaret. Ninette var misfornøiet, hun fandt, at Hr. de Sabran var mere tilbageholden og forſagt end det ſømmede ſig for en Mand, og dette ſkjulte hun ikke. Greven lagde ikke Dølgsmaal paa, at han billigede Henris Adfærd og gjerne vilde lette ham det Tilbagetog, han troede, han var iſærd med at gjøre, fordi det maatte være blevet ham klart, at den ubemidlede Henri de Sabran ikke kunde være noget paſſende Parti for en Datter af den rige og mægtige Grev Durandais de Tronjoli. Grevinden deelte ſin Gemals Anſkuelſe, det gjorde hende venligere mod Henri, idet hun dog ikke forſømte nogen Leilighed til at udbrede ſig over, hvormeget Lighed i Rang og Formue var en nødvendig Betingelſe for et lykkeligt Ægteſkab. Ninettes Blik til Hr. de Sabran var da altid en Proteſt imod den moderlige Anſkuelſe, hvilken han dog aldrig tiltraadte ved et lignende Blik, og derover blev Ninette hvergang vred.

Vi vare nu i Begyndelſen af October 1789. Be-

vægelsen blev med hver Dag stærkere, Partierne stode bestandig skarpere mod hverandre, Ophidselserne fortsattes efter en planmæssig Methode, og Pøbeloptøierne bleve hyppigere. Hele Paris var i den største Bevægelse, Skarer af Sansculotter vare dragne ud til Versailles, man vidste, at der var trukken Tropper sammen, at Sammenstød havde funden Sted mellem det saakaldte Folk og Garderne. Nu naaede Efterretningen til Paris om de blodige Optrin, som vare foregaaede om Natten efter den femte October. Man havde overfaldet Vagterne, Pøbelen havde dræbt Gardisterne foran Dørene til de kongelige Gemakker, man havde efterstræbt Dronningen, som upaaklædt maatte flygte ud af sin Seng, der blev overladt til den frækkeste Pøbels Forhaanelser, medens hun kun frelste Livet og naaede Kongens Gemakker ved Opoffrelsen af nogle hengivne Adelsmænd, som lode sig hugge ned for at give Dronningen Tid til at flygte. Timeviis indløb der Efterretninger om Folkets Excesser. Henad Aften den sjette nærmede endelig Toget sig, som førte Kongen til Paris. Det hed, „at det var Folkets Fader, man i Triumph bragte til sin tro Hovedstad!“ Toget havde været næsten hele Dagen underveis fra Versailles, thi de mange tusinde Fodgængere, som ledsagede det, bevægede sig kun langsomt fremad, og de vilde ikke give Slip paa deres Bytte. — Nu var Toget ved Barrieren! . . . Nu kom det! . . . Der er det!

Jeg kunde blive tusinde Aar, jeg vil dog aldrig glemme det Syn. Det myldrede i Gaden af Pøbel, det ene Hoved ved Siden af det andet, som bleve trykkede frem af den efterfølgende Sværm, der aldrig syntes at skulle faae Ende. Omsider kom en Række Kanoner, men Sværmen, der omgav dem, var derfor ikke mindre tæt.

De forfærdeligſte Qvinder, med flagrende Haar, blottet Bryſt og Skuldre og forrevne Klæder rede paa Kanonerne, og diverterede Pøbelen med de ſkamløſeſte Taler og Gebærder. Saa kom en Skare Gardiſter ridende, ſom havde byttet Hatte og Bandolerer med Nationalgarderne til Venſkabstegn; de kunde neppe komme frem, Skridt for Skridt i den tætte Skare. Enhver af deres Heſte bar foruden Ryttereen en eller to Fiſkerkjællinger, ſom vare for drukne til at gaae, men de vare alligevel Dagens Løvinder. Derpaa kom Nationalforſamlingens Deputation, og endelig de kongelige Vogne, der bevægede ſig langſomt og næſten ikke kunde ſees i Halvmørket og den tykke Støv, omgivne af en tæt Skov af Piker og Bajonetter. Pjaltede Sjouere, Slagtere med blodbeſtænkte Skjorteærmer, en heel Befolkning, der ſaae ud ſom drukne Banditter, omringede Vognene, lagde deres ſtidne Hænder paa Vindueskarmene, krøb op paa Lakaitrinene, hængte ved Kudſkeſæderne, ja nogle Gadedrenge havde endogſaa taget Plads ovenpaa Karreethimlene! Ligeforan Kongens Vogn blev der paa Piker baaret to afhugne Hoveder af myrdede Gardiſter. Man havde gjort Holdt paa Halvveien i Sevres, og tvungen en ſtakkels Parykmager til at friſere og puddre diſſe to Hoveder, ſom til Galla. Det var et grueligt Syn, at ſee diſſe to ædle, marmorblege Anſigter reiſe ſig høit over Sværmen. Hvilken Forſkjel imellem diſſe, i deres Kalds tro Opfyldelſe Faldnes værdige Ro, og de vilde, dyriſke, viin- og blodbrukne Anſigter, der omgave dem i tuſindviis! Og det ſkulde være det franſke Folk! — De brølede, og hujede, og ſtødte i Luften med Piſtoler og Geværer, ſaa at de, ſom ſtode i Vinduerne, ikke vare deres Liv ſikkre. Og imellem al denne Dommedagslarm hørte man dem idelig raabe:

„Hurra for Bageren og Bagerkonen! Hurra for den lille Bagerdreng!" Det var denne Hilsen, der ledsagede Kongen og Dronningen og Kronprindsen, under deres Indtog i deres Hovedstad! Hvad vi maatte føle ved dette Optog, behøver jeg vel ikke at sige.

Min Mand kom seent hjem den Aften, han havde været paa Raadhuset, hvorhen Toget først gik. Astronomen Bailly havde holdt en Tale til Kongen, hvori han fortalte ham, at det humane, det tro, det agtelsesfulde franske Folk glædede sig over at have erobret sin Konge igjen. Og Kongen svarede, at han var rørt over Folkets Hengivenhed og glad over, at han frivillig havde bestemt sig til at komme til Paris, hans tro Hovedstad!

Der er Intet saa oprørende Uværdigt, som saadanne officielle Løgne, naar Vold og Frygt række hinanden Haanden til et falskt Forlig. Da vi sadde sammen om Aftenen, vare vi Alle for dybt gjennemtrængte af hvad vi havde seet og hørt, til at vi kunde tænke paa vore egne Sorger. —

Mirabeau saae vi næsten slet ikke mere, Politiken beskæftigede ham altfor meget og Møderne i Klubberne. En Aften kom han dog et Øieblik, tankefuld og adspredt. Jeg havde ikke været stemt til at conversere, og jeg havde derfor givet Professoren, der ventede paa min Mands Hjemkomst, en Journal, som han læste i. Mirabeau gjorde mechanisk nogle Spørgsmaal til mit Befindende, uden at høre, hvad jeg svarede. Pludselig vendte han sig til Hr. Monet og spurgte, om det var sandt, at Cromwell nogensinde havde underhandlet om at gaae over til Kongepartiet, imod at erholde Hosebaandsordenen. Professoren sagde, at det var Sandhed, man havde en-

gang virkelig kunnet kjøbe ham for denne Priis, men man havde betænkt sig saalænge derpaa, og da man senere tilbød ham Ordenen, afslog han den, og Revolutionen gik sin Gang — det havde dog ikke været for dyrt kjøbt. — „Kjøbt? Skændigt! Oprørende!" udbrød Mirabeau. Han gik op og ned ad Gulvet med heftige Skridt og i dybe Tanker. Pludselig standsede han foran mig, og saae paa mig med et Par Øine, som jeg ikke glemmer. Han rystede sit tykke Haar, som en opbragt Løve ryster sin Manke, og udbrød: „Nei! Aldrig! Aldrig!"

Han saae mægtig ud i dette Øieblik, han vidste vel neppe, at jeg sad foran ham, det var, som han talte til en heel usynlig Verden. Uden at sige et Ord til Afsked, gik han lidt efter bort.

Det anede ham neppe dengang, at han alligevel skulde komme i denne Fristelse, og bukke under for den. Da Mirabeau senere gik over til Kongepartiet og blev udnævnt til Ambassadeur i Constantinopel, havde Døden allerede udseet ham til sit Bytte. Det var for seent for den synkende Kongemagt, som han dog ikke kunde frelse, det var for seent for Mirabeau, som blev overrasket af Døden og aldrig saae Constantinopel; men det var tidsnok for at lære Alverden — at man aldrig skal sige aldrig, om man end er nok saa vis paa sin Charakteerfasthed og paa sine Principers Urokkelighed. —

Efterhaanden var Emigrationen bleven almindeligere. Greven af Artois var vandret ud med sine Sønner, efter ham fulgte de andre fyrstelige Familier, en Deel af den høie Adel og den høieste Geistlighed, og snart emigrerede Enhver, som kunde slippe bort. I Basel, i Lausanne og i Brysel vrimlede det af franske Emigranter, som alle haabede paa bedre Tider. Kongen, Dron-

ningen, deres Børn og Kongens Søstre vare snart alene tilbage med det tro Folk — ja, og Kongens Broder, senere Ludvig den Attende, men han var ikke Kongen til nogen Hjælp, han harmonerede ikke med sin Broder, og han var en Fjende af Dronningen. Hertugen af Orleans, den berygtede Egalité, med Børn og Familie var ogsaa bleven, for at fiske i rørt Vand — og omsider ende under Guillotinen. Mirabeau havde givet min Mand at forstaae, at hvis Grev Durandais og hans Familie vilde forlade Frankrig, kunde han skaffe dem Midler dertil, hvilket bestandig blev mere og mere vanskeligt, da man overalt forhindrede Emigrationen, som der var sat Livsstraf paa, og forfulgte Emigranterne. Greven var ikke utilbøielig til at vige for en Tid for Stormen, thi det var allerede kommen saa vidt, at Folk af de høiere Stænder neppe kunde vise sig paa Gaderne, uden at blive insulterede. Men Ninette modsatte sig haardnakket enhver Tanke om Udvandring, hendes stolte Aand trodsede Faren, hun paastod, at det var Adelens Pligt at blive i Landet under enhver Skjebne og vise, at den var uadskilleligt knyttet til Frankrigs Jordbund.

Vi torde nu kun gaae ud henimod Aften, for Intet at risikere, og droge da som oftest hen i Tuilleri-haven, hvor vi spadserede nogle Gange op og ned i de store Alleer. Vi havde en Aften været paa en saadan Vandring og vendte tilbage til vor Bolig, for at være hjemme til den Tid, vi ventede Mirabeau, der havde ladet os vide, at han vilde besøge os. Greven førte sin Gemalinde, min Mand Ninette, Hr. Monet den unge Rianne, og Hr. de Sabran havde givet mig Armen. Vi strede tause som et Liigtog igjennem Gaderne, Enhver i sine egne Tanker, som vist ikke vare opmuntrende. Med

Et hørte vi et Hyl foran os, vi ſtandſede et Øieblik tvivlraadige, men vi havde intet Valg og paaſkyndede vore Skridt for at naae vort Hjem. Larmen tiltog beſtandig, og da vi naaede vor egen Gade, mødte vi et af de nu almindelige Optog af hvinende og hujende Mennesker. Foran løb en Sværm af ſtraalende Drenge, Revolutionens unge, tilvoxende Sønner. Vi trykkede os tæt op til Muren for at naae vor Dør, ſom vi kun vare faa Skridt fra. Nogle af Gadedrengene raabte af fuld Hals: „Ariſtokrater! Ariſtokrater! til Lygtepælen med dem!“ Men Sværmen havde Andet at beſtille, end at give ſig af med os, den førte under Fakkelbelysning de afhugne Hoveder af Stadens to første Øvrighedsperſoner i ſtolt Triumph gjennem Gaderne, man havde myrdet dem den ſamme Dag paa Raadhuustrappen, i Udførelſen af deres Embede. Alt kunde endnu have gaaet godt for os, hvis ikke Skinnet af en af Fakkerne var falden paa Ninettes deilige Anſigt. Dets høie ariſtokratiſke Skjønhed ſlog den ene Pikdrager, ſom bøiede det afhugne Hoved henimod Ninette, for at vidſte hende i Anſigtet med det, idet han raabte: „Giv ham et Kys, Mademoiſelle, han har altid været en Nar efter ſmukke Piger!“ og hele Skaren applauderede denne Vittighed.

Ninette hævede ſig ſtolt i Veiret, ſlap min Mands Arm og ſtødte Piken bort fra ſig med en ſaadan Heftighed, at Manden næſten tabte Ballancen, idet hun raabte: „Blodgjerrige Afſkum!“ med en ſaadan Væmmelſe, at vor Dom med det Samme var fældet. Greven havde i dette Øieblik netop ringet paa Gadedøren, der var bleven aabnet, han og Grevinden vare komne ind i Forſtuen, Rianne og jeg ligeledes, da min Mand og Henri havde værnet om os, men da Monet vilde ſkynde ſig ind, faldt

han over Tærskelen, saa at Døren var spærret for Ninette, der pludselig blev grebet af en grov Haand i Skulderen. Min Mand tog hende ved Armen og vilde trække hende med sig ind gjennem Døren, som nu var bleven ryddelig, og Hr. de Sabran kastede sig ind paa den, der holdt fast paa Ninette, og greb ham om Halsen med en saadan Voldsomhed, at Manden maatte slippe hende, idet han styrtede til Jorden med Henri. Hænder og Piker og Sabler løftedes i dette Øieblik mod den ulykkelige Ninette, et Sabelhug ramte hende i Hovedet, og en Pik gjennemborede hendes Side. Hr. de Sabran, som ikke havde seet, at hun var bleven saaret, havde imidlertid reist sig, han greb hurtig den vaklende Ninette om Livet og styrtede sig ind i Gangen med hende, saa at Døren kunde blive slaaet til, som man nu stængede for, saa godt som det lod sig gjøre.

Sværmen stormede mod Døren, buldrende og bandende og brølende, man havde upaatvivlelig ifinde at opoffre os Alle, det var kanibalske, blodbegjerlige Hyl. Med Ét aftog Støien, man hørte enkelte raabende Stemmer, der blev talt med en tordnende Røst, saa blev der igjen raabt og støiet, vi kunde tydelig høre Mirabeaus Navn blive udraabt, det var for ham, man nu jublede. Derpaa drog Sværmen bort, og Larmen tabte sig.

Det var virkelig Mirabeau, der havde frelst os. Han var ankommen i det Øieblik, hans Hjelp var meest nødvendig for at standse Stormen. Saasnart den mægtige Folketribun var bleven kjendt, stillede han sig driftig foran Døren og rystede sin Løvemanke, som naar han stod paa Talerstolen. Pøbelen veg tilbage, imponeret af hans aandelige Herredømme, med faa Ord stillede han Stormen og med Foragt jog han den hele Sværm bort,

Ingen vovede at knytte mod hans Villie. Saa mægtig var denne Mand alene ved sin Aandskraft, trods sin adelige Fødsel. Men da Pøbelen bragte ham et Leve, vendte han den med Foragt Ryggen og trak i Klokken.

Inde i Huset herskede en sørgelig Tausheb. Ninette var bleven bragt ind i et Værelse i Stue-Etagen, Blodet strømmede ud af hendes to dybe Saar, og selv den meest Uerfarne kunde see, at hun kun havde faa Øieblikke at leve i. Hun selv følte det Samme og tillod ikke, at man prøvede paa at forbinde hendes Saar. Vi omringede hende i taus Bedrøvelse og græd Alle. Ninettes Øine gik rundt i Kredsen, hun nikkede venlig til sin Moder, til Rianne, til sin Fader, hun tog hans Haand og vinkede Hr. de Sabran til sig, hun vidste godt, at han to Gange havde sat sit Liv i Fare for at redde hende, og at han nu havde bevaret hendes Legeme for Pøbelens Mishandling. Hun lagde hans Haand i sin Faders, og smilede venligt. Der var et forklaret Udtryk af Mildhed over hendes Ansigt, som jeg aldrig før havde seet. Da hun slap sin Faders Haand, beholdt hun Hr. de Sabrans inden i sin. Den unge Mand knælede ved hendes Leie og kyssede hendes Haand. Da samlede hun sine sidste Kræfter, reiste sig halvt op, lagde sin Arm om hans Hals og drog ham til sig. Hun vilde tale, men formaaede det ikke. Omsider lykkedes det hende at udtale det eneste Ord: „Henri!“ — Det var den første og den sidste Gang, hun havde tiltalt ham ved hans Fornavn — og i et Kys, som hun trykkede paa hans Læber, udaandede hun sin kraftige Sjæl.

Mirabeau havde været en taus Tilskuer ved denne sørgelige Scene. Da alle vi Andre knælede ved hendes Liig i en taus Bøn, blev han alene staaende og betrag-

tede den Hensovede med et stivt Blik. Den stærke Mand kæmpede med sin Bevægelse; han følte upaatvivlelig i dette Øieblik, hvad Revolution er, hvorledes Uskyldige lide for de Skyldige, og hvad denne Ærgjerrighedskamp vil sige, som føres med de fanatiserede Masser. Han trykkede i Taushed Grevens og Grevindens Hænder og lagde sin Haand paa Riannes Hoved. Da han forlod os, hørte jeg, at han mumlede ved sig selv: „De Affkum! De Røvere! Det Pak!“ — —

Sorgen bringer Hjerterne nærmere sammen, vor lille Kreds havde følt dette, Ninettes Minde var formildende og fredsælt. Det Haandtryk, der havde forenet Hr. de Sabran med Greven ved hans døende Datters Leie, havde aabnet hans Hjerte for den brave unge Mand, der klogelig indtil videre havde fortiet sin Tilbøielighed for Rianne. De Elskende fandt undertiden Leilighed til i et kort Øieblik nede hos mig at udveksle deres Følelser, nu var der ikke Noget mere til Hinder for, at Rianne tilstod Henri sin Kjærlighed. Tiden og Begivenhederne paatrykte denne Forbindelse et alvorligere og veemodigere Præg, end det i Almindelighed er Tilfældet. Jeg kunde ikke Andet end ønske Ninette til Lykke med, at hun havde udstridt, hun var undgaaet den Ydmygelse at see, hvormeget hun havde taget feil af Henris Følelser, denne Opdagelse vilde have dræbt den stolte Pige langsomt, nu var hun død i sin Illusion, og den havde gjort hendes sidste Stund lykkelig og hendes Overgang let. — „Vel død er Hovedsagen,“ siger det gamle Vers, jeg maatte ofte tænke paa det i denne bedrøvelige Tid, da „vel født“ langtfra at være „en Trøst“ meget mere var en sand Ulykke.

Fire Maaneder vare henrundne, Sorgen var mildnet,

Situationen var imidlertid bleven værre, Usikkerheden større, Voldshandlingerne hyppigere. Greven havde flere Gange været i Fare, det at han var Greve, var jo allerede nok til at sætte ham udenfor Loven i dette Land, som pralede af Frihed, Lighed og Broderskab, og hvor der aldrig har været mindre sand Frihed, mindre Lighed for Loven og mindre Broderlighed, end netop da disse Ord gjenlød fra Landets ene til dets anden Ende og bleve indgravede paa ethvert Sted, hvor der kun var Plads til at rumme dem.

En Dag havde en Slægtning af Greven besøgt ham. Ved Bortgangen havde han glemt at tage sin Hat af for en Vandbærer, en skummel Karl, som var beskæftiget i Huset. Denne bestyldte ham for at være en hovmodig Aristokrat, som foragtede og forraadte Folket, og forfulgte ham med Skjældsord om i den næste Gade. Da Herren omsider blev utaalmodig og truede Sjoueren med sin Stok, hvis han ikke tog, brød Stormen løs. Som de vare stegne op af Jorden, ligesom Kæmperne der, hvor Cadmus havde saaet Dragens Tænder, myldrede det øieblikkelig af Vagabonder af alle Slags og begge Kjøn. Vandbæreren udstødte sine Hyl og Bestyldninger, utallige Stemmer vidnede strax for ham og imod Aristokraterne — og saa Øieblik efter hang Grevens Slægtning paa Lygtepælen, og Vinden legede med den Udplyndredes Kniplingsmanschetter og sønderrevne Linned. Til Lykke skete dette Mord i den næste Gade og ikke lige udenfor vore Vinduer, det blev derfor muligt at skjule denne Ulykke for Grevens Familie. Men vi bleve overbeviste om, at vi havde Fjender i Huset, og at der fra nu af ikke mere var nogen Sikkerhed for vore Personer. I Mørkningen besørgede min Mand

Liget, som Ingen mere bekymrede sig om, nedtaget og bragt til den Myrdedes Hjem.

Den følgende Aften kom Mirabeau, tidligere end han ellers pleiede. Han talede i Eenrum med min Mand, og var derefter længe oppe hos Greven og havde havt en Samtale med ham alene, hvortil Grevinden omsider var bleven kaldet. Dette erfoer jeg af Rianne, som ængstelig og forknyt kom ned til mig. Min Mand var gaaet ud; da han kom hjem, havde han Hr. de Sabran med, som kjendelig var meget forstemt, sandsynligviis over den ulykkelige Begivenhed med Grevens Slægtning. Vi sadde tause omkring mit Arbeidsbord uden at beskæftige os med Andet end vore ængstelige Tanker, og naar vore Øine mødtes med et tvungent Smiil, forsvandt dette strax igjen, som om Smiil og Glæde ikke mere havde hjemme iblandt os. Af denne uhyggelige Stilhed bleve vi vækkede af vor Tjenestepige, som havde den Anmodning til os, om vi Alle vilde komme op til Grevens. Denne Indbydelse var en Sjældenhed paa den Tid af Aftenen, da vi vare vante til Alle at samles nede hos os. Rianne trykkede sig tæt op til mig paa Trappen, det var, som om hun frygtede for en eller anden ulykkelig Efterretning.

Da vi kom op i Grevens Dagligstue, fandt vi der Greven, Grevinden og Mirabeau. Greven stod midt paa Gulvet beredt til at modtage os, Grevinden sad som sædvanlig i sin Lænestol, Mirabeau stod i Baggrunden og støttede sig til et Meubel. Der var Noget i hans Mine, som paa engang tydede paa en overstaaet Kamp og paa en vunden Seier, det var et af de Øieblik, da han var smuk.

Da vi Alle havde taget Plads, meddeelte Greven

os, at han efter Grev de Mirabeaus Raad og Tilskyndelse havde bestemt sig til at forlade sit dyrebare Fødeland for en Tid, medens dette endnu var muligt ved Hjelp af de Passer, som Mirabeau vilde forskaffe Familien. Under disse sørgelige Forhold vilde det være tvivlsomt, hvilken Skjebne der forestod dem Alle, og han vilde ikke finde det rigtigt at sætte den hele Families Existens paa et eneste Kort. Al den Formue, han i dette Øieblik kunde raade over og realisere, og som kun var en meget ubetydelig Deel af Det, han virkelig eiede, men som Forholdene for Tiden satte ham ud af Besiddelsen af, den vilde han dele i to lige Parter, af hvilke han vilde forbeholde sig og sin Hustru den ene Part, den anden vilde han skjenke sit eneste kjære Barn Anne-Marie de Durandais de Tronjoli og . . . her standsede Greven et lille Øieblik og drog Veiret, hvorpaa han med et i Sandhed høist kjærligt Smiil tilføiede: „og hendes Ægtefælle, Hr. Henri de Sabran, min gamle Vens Søn, og nu min kjære Søn.“

Dersom Grevens Stemme ikke var bleven qvalt af hans egen Bevægelse, vilde hans Ord alligevel neppe være blevne hørte i den Storm af Glæde, Velsignelser, Kjærtegn, Knæfald og Lykønskninger, som disse Ord fremkaldte. Selv Grevindens medfødte Stivhed forsvandt for Moderhjertets Krav, og jeg tør nok sige, at der ikke indenfor den hele uhyre Hovedstads Omkreds gaves syv saa lykkelige Mennesker forenede, som i Grevens Dagligstue. Ak, Lykken var kun tyndtsaaet dengang i den ulykkelige Stad!

Der er kun Lidet at sige, efter at de Ord ere udtalte, som indeholde al Lykke og Velsignelse: „elsker hinanden i sand Kjærlighed!“ — Ligesom Mirabeau havde

gjort Greven det indlysende, at han og hans Hustru burde forlade Frankrig, vilde han ogsaa med Grevens Samtykke aabne Hr. de Sabran Leilighed til at komme til Martinique, hvor denne med hans Anbefalingsbreve let vilde kunne kjøbe Plantager og bosætte sig. Forældrene indsaae, at denne Skilsmisse fra deres eneste Barn var nødvendig, de haabede, at Tiden vilde medføre en saadan Omskiftelse i den nærværende forfærdelige Tilstand, at Familien atter kunde samles i det dyrebare Frankrig. Det er en Lykke, at Menneskket ikke kjender sin Skjebne forud, hvor grueligt vilde et Liv uden Haab ikke være! Den forfærdelige Tilstand skulde blive afløst af en endnu forfærdeligere, og flere Menneskealdere vare prædestinerede til et Liv fuldt af Trængsler, inden denne Kamp er udkæmpet, som nu var begyndt, og hvis Udgang man dengang haabede at opleve.

Nogle Dage efter vare Grevens Affairer ordnede ved Mirabeaus Virksomhed, og den disponible Formue gjort i Penge og Juveler. Rianne blev viet i Stilhed til sin dyrebare Henri, Kirkens Velsignelse blev lyst over et lykkeligt Par. Greven havde ikke troet, at han skulde komme til at holde en Datters Bryllup under saadanne Omstændigheder, at det snarere lignede en skjult Brøde end en Glædesfest, hidtil var ingen Durandais de Tronjoli bleven ægteviet, uden at i det Mindste det hele Bretagne havde gjenlydt af Deeltagelse i det gamle Huus's pragtfulde Glædesfester — men Tiderne vare omskiftede med en forfærdende Hurtighed. Endnu kunde dog en christelig Ægtevielse finde Sted, overeensstemmende med Kirkens hellige Ritus. Det varede ikke længe, før den almægtige Gud blev decreteret for affat, ligesom den jordiske Konge, før al Religion blev fornegtet og en ny

Cultus indført, som satte en berygtet Skuespillerinde paa Høialteret i Notre Dame Kirken, hvor hun blev tilbedet i en høitidelig Kirkefest under Navn af „Fornuftens Gudinde!“ — Man tør efter denne Prøve vel nok sige, at der ikke kan tænkes nogen Galskab saa stor, at den jo under visse Omstændigheder kan blive erklæret for at være Fornuft i Frankrig.

Al den Travlhed, som disse Begivenheder havde styrtet os i, havde neppe givet os Tid til at tænke paa Skilsmissen, som dog forestod altfor snart. Den sidste Aften, vi skulde tilbringe sammen, sadde vi Alle forsamlede nede i vor Dagligstue, thi oppe hos Grevens saae der forstyrret ud, Alt bar Spor af den foreståaende Afreise, som skulde tiltrædes i Dagbrækningen. Den gamle Hr. Monet havde ikke været at bevæge til at komme til os, han betragtede sig som den rigtignok ufrivillige Aarsag til Mordet paa Ninette, idet hans Fald havde gjort det umuligt at frelse hende paa hiin forfærdelige Aften. Han vilde ikke indsee, at han i en høiere Magts Haand havde været et Redskab til at hidføre en Oplosning, som vi mere og mere erkjendte for en Naade. Hvad vilde ikke Ninette have lidt, hvis hun havde levet, hvad vilde hun ikke have gjennemgaaet ved denne Udvandring! En halv Times Dødskamp midt iblandt alle sine Kjæreste havde befriet hende fra saa mange og saa bittre Ulykker. Vi helligede hendes Minde en Erindring, som var vemodig, men ikke smertelig. Vi talede kun lidt den hele Aften, men de mange kjærlige Blik og trofaste Haandtryk, som vi vexlede med hverandre, talede mere for vore Hjerters Følelser end Ord vilde hove formaaet.

Aftensmaden sad os fast i Halsen og vore Øine vare fugtige. Da slog Midnatsklokken. Vi hørte den

Alle i dyb Tausheb. Med den sidste hendøende Klang greb Mirabeau sit Glas og udbrød: „Paa en lykkelig Reise for vore Venner, paa et snarligt Gjensyn for os Alle!“ Han vilde have sagt mere, men jeg troer, at han var for bevæget til at tale. Greven tog sit Glas og sagde: „For vort dyrebare Fødeland, den almægtige Gud holde sin Haand over Frankrig og over alle Franske!“ — Hr. de Sabran tilsøiede: „Og over Kongen og Dronningen. Leve Kong Ludvig den Sextende og Dronning Marie Antoinette!“ Vi stødte Glassene sammen. Mirabeau skød sin Stol tilbage og reiste sig: „Ja!“ sagde han med sin stærke og dybe Stemme, „Gud vil høre vore Ønsker for Frankrig, for alle Franske, for Kong Ludvig og for Dronningen, for alle vore Kjære, som vi elske høiere end os selv, — for Fred og Lykke over den hele Jord!“

Vi reiste os Alle og omfavnede hverandre til Afsked. Mirabeau gik hurtig bort, for at træffe de sidste Foranstaltninger til de Reisendes Sikkerhed.

Ved Daggry forlode to Vogne Huset. I den ene kjørte Greven og Grevinden til den tydske Grændse, i den anden kjørte Hr. de Sabran og hans unge Hustru til Bordeaux, for derfra at indskibe sig til Martinique. Mirabeaus Passer og kloge Foranstaltninger sikkrede deres Reise, og alle vore Venner naaede uanfegtede deres Bestemmelsessteder. Ottende Dagen efter vare Grevens i Basel, og Rianne og Hr. de Sabran seilede paa Havet.

Da den sidste Lyd af de bortkjørende Vogne var forstummet, satte jeg mig til at græde ret af Hjertens Grund. Vort Huus var nu blevet øde og uhyggeligt, og nogle Uger efter flyttede vi ind i vort Gesandtskabshotel, hvor Ministeren velvillig havde tilbudt os Husly.

Og der bleve vi boende, indtil vi vendte tilbage til Danmark, efter at vi havde oplevet Mirabeaus Død, Kongens og Dronningens mislykkede Flugt og tvungne Tilbagekomst, Guillotinens Indførelse og de gruelige Septembermord paa Fangerne i de overfyldte Fængsler, Tuillerierernes Bestormelse og den kongelige Families Fængsling i Templetaarnet, Monarchiets Ophævelse, Republikens Indførelse, Kongens og Dronningens Henrettelse, Rædselsregjeringens gyselige Magt og Grumhed, og dens Ende med Robespierres Henrettelse. Blodige og rædselsfulde Erindringer! Lykkelige Ninette, som blev forskaanet for alle disse Ulykker!

Rianne og hendes Mand kom velbeholdne til Martinique, men døde Begge Aaret efter af den gule Feber, som hærgede Øen.

Grev Durandais levede flere Aar i Tydskland. Hans Hjelpekilder aftoge, Riannes Formue var smeltet sammen under de rovgjerrige Autoriteters Behandling i Martinique, fra Frankrig erholdt han ikke Noget, hans uhyre Eiendomme vare solgte til Fordeel for Nationen, som det heb i den Tids officielle Plyndringssprog. Med min Mand vedligeholdt han fra Tid til anden en mismodig Brevveksling. Min Mand raadede ham at reise til Danmark, hvor flere franske Emigranter havde fundet en velvillig Modtagelse og Understøttelse. Flere Aar efter vor Tilbagekomst fulgte han virkelig dette Raad. Hans Hjelpekilder vare næsten ganske udtømte, og det værdige Ægtepar var dybt nedbøiet over Tabet af deres eneste tilbageblevne Barn, og over deres Fødelands Ulykker. Vi gjorde Alt, hvad der stod i vor Magt, for at bevise dem, at vort Venskab for dem var uforandret, og for at trøste dem i deres tunge Skjebne. Det lykkedes

vs at skaffe Greven Informationer hos adskillige agtede Familier, han blev efterhaanden akklimatiseret i vore Forhold, og fandt sig nogenlunde tilfreds ved sit tarvelige Udkomme. Saaledes gik Aarene hen over os Alle. Da nye Revolutioner efterhaanden havde tilintetgjort Republiken, og Keiserdømmet, og et kortvarigt Kongedømme, og atter et hundrede Dages Keiserdømme, da Ludvig den Attende anden Gang havde indtaget sine Forfædres Throne og Millarden var bleven voteret til de Familier, som havde lidt uretfærdig Behandling under den første Revolution, da gik det, som det altid gaaer, de, som dengang havde Magten, deelte Millarden med deres Kammeraderier, paa Grevens fjerne Reclamationer blev der ikke agtet, og Aaret efter at Grevinden var hensovet, døde den gamle Grev Durandais de Tronjoli i Kjøbenhavn som en fattig Sproglærer, under det beskedne Navn Hr. Durand." — —

Hr. Durand! Jeg mindes godt den smukke gamle hvidhaarede Franskmand, der ofte besøgte mine Forældre og regelmæssig kom to Gange ugentlig i min Faders Huus, for at tale Fransk med os Børn. Han fortalte altid saa livligt om alt hvad Godt der skete i Frankrig og kunde ikke taale, at man sagde et Ord om det Folk, der dog havde handlet saa grusomt. Jeg kan tydelig huske, at min Fader altid modtog den gamle Herre med saamegen Ærbødighed, som han kunde være en af de Excellencer, der kom til os, hvilket høilig forargede vor Tjener, som vidste, at han boede i et simpelt Huus ved Philosophgangen og kun havde en ganske lille Leilighed paa to smaa Værelser. Jeg er overbeviist om, at min Fader har været indviet i Forholdene og har været den gamle Hr. Durand en oprigtig og en deeltagende Ven.

Jeg erindrer godt, at jeg undertiden har seet ham spadsere med sin alderstegne svagelige Hustru i Philosophgangen, de gik med en Anstand, som om de vandrede i Versailles Have under Kong Ludvig den Sextendes Øine, og der gik dog sjelden Andre i Philosophgangen, end gamle Kjællinger fra Bartou Hospital. Den elskværdige gamle Hr. Durand, en af min Barndoms smukkeste Erindringer, var den engang rige og mægtige Grev Durandais de Tronjoli! Et af de talløse Offere for Revolutionens Ulykker! — De have Alle udstridt! — Fred med deres Støv! — Lederne og de Forledte, de Ærgjerrige og de Rovgjerrige, Bødlerne og Ofrene, de ere Alle kun Støv og Aske. —

---

2. To Sultaninder.

De af mine Læsere, som have værdiget en Meddelelse af mig i „Folkekalender for Danmark 1860" under Titel af „Tante Lenores Erindringer" nogen Opmærksomhed, de kjende allerede denne min Tante Lenore tilstrækkeligt; Andre, som kunne ønske at vide Noget om hende, ere nu underrettede om, hvor de kunne søge det. Men de, som ikke ville gjøre sig denne lille Ulejlighed, de maa tage tiltakke med at vide, at min Tante Lenore almindelig blev anerkjendt for at være en elskværdig og begavet Dame, hvis Udsagn aldrig blev dragen i Tvivl, fordi hendes Charakteer nød en saa ubetinget Agtelse. Som ung Kone levede hun endeel Aar i Paris, før og under

den store franske Revolution, i en Stilling, der gav hende Leilighed til at see og høre Meget, der ikke kom til det store Publikums Kundskab. Af Sligt har hun meddeelt mig Adskilligt, deels i mundtlige Samtaler, som jeg efterhaanden nedskrev efter Hukommelsen, deels i efterladte Optegnelser af hende selv, hvilke jeg sætter stor Priis paa, fordi de gjengive hende saa ganske som hun var. Jeg vil efter Opfordring meddele nogle Brudstykker heraf, som dog danne et sammenhængende Hele, og jeg vil saavidt muligt gjøre det med hendes egne Ord, for at Meddelelsen ikke skal tabe det Primitive og Charakteristiske, der altid har tiltalt hendes nærmeste Kreds. Der er i en elskværdig og dannet Qvindes Udtryksmaade noget Eget, som Mænd med al deres mulig større Tænksomhed og stilistiske Færdighed dog skulle have ondt ved at give deres Arbeider; thi Manden kan ikke lade være at arbeide, naar han skriver, Qvinden skriver uden at arbeide. Derfor er aandrige Damers Breve saa tiltrækkende. Min Tante skrev som oftest i en Slags Brevform, der gav hendes Meddelelser noget Rhapsodisk. Hun havde ogsaa i Frankrig lært at sætte Priis paa Memoirerne, som give et saa uskatteerligt Bidrag til den franske Historie, hun havde læst en stor Deel Memoirer, og hendes egne Optegnelser fik undertiden, hende selv ubevidst, en Colorit derfra.

Blandt de Bekjendtskaber, min Tante havde gjort i Paris, var der to, som hun satte særdeles Priis paa, det var Grev d'Estaing og Hertugen af Brissac. Disse to ældre Herrer, som jeg vil lade min Tante selv forestille for Læseren, havde Begge en sjelden Kundskab om mange af deres Tids skjulte Begivenheder, især hvad Hoffet og Statsstyrelsen angik; de vare Begge udmærkede

Fortællere og, hvad der ikke altid er forbunden med dette Talent, de vare begge sanddrue og redelige Mænd. Det er mest igjennem disse Herrers Fortrolighed, at min Tante blev istand til at give en saa nøiagtig og livlig Skildring af en længst forsvunden Tids Begivenheder, som jeg herved overgiver til Læseren.

I.

London og Paris.

London og Paris have bestandig holdt et skinsygt Øie med hinanden. Uagtet enhver af disse to Hovedstæder altid har holdt sig selv for den største og overseet den anden, har dog ingen af dem forsømt nogen Leilighed til at iagttage sin Nabo, og det i den nøieste Detail. De ere ligesom to Damer, der rivalisere, de kunne nok affectere Ligegyldighed for hinanden, men de have den ikke i Virkeligheden. Intet var derfor interessantere for Pariserne, især for Beaumonden, end Efterretninger om det engelske Hof, og saaledes omvendt. Man maa tilstaae, at det var lykkedes begge Stæder at være vel underrettede, og man maatte undres over, hvor nøie den ene Nabo kjendte den andens hemmelige Historie. De havde egentlig ikke Meget at lade hinanden høre derfor, der var en forbausende Overeensstemmelse i de Lidenskaber, der vare de herskende, og i de Feil, som fulgte deraf; men hvor forskjelligt bleve de ikke bedømte og hvilken uhyre Forskjel var der ikke paa Følgerne deraf, eftersom de bleve begaaede paa den ene eller paa den anden Side af Kanalen. Der findes maaskee ikke mange større Modsætninger i Verden, end de, som adskilles ved den smalle Strøm, der flyder mellem Dover og Calais.

Nationalcharakteer, Sympathier og Fordomme, Sæder og Skikke, Alt staaer i den største Modsætning. Den allerstørste er vel begge Landes deraf udsprungne Forfatninger. Men Verden sættes i Bevægelse af lutter Modsætninger, Extremerne interessere som oftest mest — saaledes er det nu engang, hvad Under da, at man i Paris interesserede sig saameget for hvad der skete i London, og deri fandt Gjengjeld hos den engelske Beaumonde for de franske Anliggender.

I England regjerede Kong Georg den Tredie, en Broder til vor ulykkelige Dronning Caroline Mathilde. Kongen havde i en Række af Aar været underkastet periodisk Affindighed, der kom over ham naar man mindst ventede det. Monarken krøb da om paa alle Fire, gjøede som en Hund og miauede som en Kat. Nationen vidste det og havde den største Medlidenhed dermed. Man hørte, at han tilbragte sin meste Tid i en dyb, aandsfraværende Melancholi, indenfor Vinduer, som vare tildækkede med Staaltraadsgittere, for at han ikke skulde styrte sig ud af dem — paa Gulve, som vare belagte med Madratser, for at han uden at gjøre sig Skade kunde gaae paa Fire og støde ligesaa mange Kolbøtter, som det behagede ham — og man holdt ham indenfor udpolstrede Vægge, fordi han flere Gange havde forsøgt paa at berøve sig selv Livet ved at løbe med Panden imod Murene. Men alt dette gjorde ikke Stort til Sagen, han var alligevel Kongen. Folket saae engang imellem sin Konge i hans lyse Øieblik, naar han fremtraadte ved en eller anden uundgaaelig Høitidelighed i al sin middelalderlige kongelige Glands, det vidste, at hans Underskrift stod under alle de Foranstaltninger, som gjorde England stort og rigt, det glemte Personen for at hylde

Kongeværdigheden, der ikke led i dets Øine ved at være repræsenteret ved en Affindig. Hertugen af Brissac sagde ofte, at det var den engelske Constitution, der bevirkede alt dette; i England kan Kongen kun gjøre det Rette — the king can do no wrong hedder det jo, det er en Troesartikel.

I Frankrig regjerede Ludvig den Sextende. Kongen besad baade en naturlig god Forstand og Dannelse, et kjærligt Hjerte, han var gavmild, godgjørende, retfærdig, han var reen af Sæder, tarvelig og sparsommelig, flittig og arbeidsom, og naar han en enkelt Gang vilde gjøre sig tilgode efter sin Regjerings Byrder, saa — smedede han Laase eller forfærdigede uskyldige mechaniske Spilleværker. Nationen vidste det, men det gjorde ikke Stort til Sagen. Folket havde tabt Ærbødigheden for Kongeværdigheden, det saae ikke Personen, men tillagde Kongen alle hans Forgængeres Feil, som han, den Uskyldige, skulde bøde for. Det var den franske Statsforfatning, der bevirkede dette; i Frankrig maatte Kongen have Skyld for Alt, hvad der var galt — l'état c'est moi, havde Ludvig den Fjortende jo sagt, og det havde Nationen vænnet sig til at troe paa.

Ligesaa omvendt forholdt det sig med dem, der stode Thronen nærmest, og med Hofferne i begge Lande.

I Frankrig identificerede man den kongelige Families, Prindsernes og Hoffets Handlemaader med Kongen. Alle bleve de skaarne over een Kam, som hørende til een og den samme Categori, og ligefra Kongen til hans ringeste Tjener bleve selv hans Statsmænd og Ministre indbefattede under det almindelige Anathem, Kongen skulde være ansvarlig for Enhver og for Alt, og la Roy-

auté c'est le despotisme var blevet et almindeligt Omqvæd.

I England gjorde man en skarp Adskillelse. Kongen var Konge, og han havde intet Ansvar. Ministrene vare Ministre, og de havde alt Ansvar. Nationen vidste, hvem den havde at holde sig til, og derfor holdt den sig ikke til de Urette. I England kunde selv Thronarvingen gjøre dumme Streger og Skandaler, uden at Nogen bebreidede Kongen det, først naar Prindsen engang besteg Thronen, først da begyndte hans Forpligtelse til kun at handle ret, og saa medførte hans Stilling, at han ikke kunde gjøre Andet ligeoverfor Nationen. Hoffet havde i England intet med Statsstyrelsen at gjøre, og det tilkom Ministrene at holde Øie med dets Adfærd; arbeidede det imod Landets Fordeel, saa kunde de forlange det reformeret. Under disse Forhold vare Konge, Hof, Ministre og Folk opvoxede med hverandre gjennem mange Generationer. Grev d'Estaing kaldte det, at den ene Kniv holdt den anden i Skeden uden at ruste.

I smile maaskee, mine Venner, som engang kunne faae disse Blade at læse, og beskylde Tante Lenore for at have siddet ved sit Bord med blaae Strømper paa. Jeg kan forsikre Eder, at jeg aldrig har baaret og aldrig vil bære andre end hvide Strømper. Men jeg har levet i en philosopherende og en politiserende Tid, og har hørt saameget om disse Anliggender, at jeg ikke har kunnet undgaae engang imellem at gaae udenfor min huusmoderlige Charakteer, for selv at tænke en Smule derover. Dette maae I bære over med hos mig, mine Venner, og nu er det ogsaa overstaaet med disse Betragtninger, og Resten skal kun blive den ligefremme Skildring af Personer og Begivenheder.

II.

En Thronfølger.

Prinds Georg af Wales var Storbritaniens Thronarving. Han var en af Englands smukkeſte, elegenteſte, og meſt indtagende Mænd, jeg har ſeet Portraiter af ham, ſom ſætte dette udenfor al Tvivl, og hans høie Stilling gjorde ham altſaa uſtridig til den Førſte i enhver Henſeende. Ingen kom i hans Nærhed, uden at føle Indflydelſen af disſe indtagende Egenſkaber, iſær ingen Qvinde, og Alle ere enige om, at han kunde erobre hvem han vilde, endogſaa blot med Lyden af ſin velklingende Stemme, hvormeget mere da naar denne udtalte de kjærlighedsfulde Ord, der ſtrømmede af et virkelig varmt Hjerte. Men alle disſe ſmukke Egenſkaber hvilede alligevel ikke paa nogen faſt Grundvold. Prindſen var lidenſkabelig, og naar hans Lidenſkab kom med i Spillet, var han i den allerhøieſte Grad egoiſtiſk, letſindig, henſynsløs, ja endogſaa tøileløs og — ſelv hans Venner og Forſvarere have ikke kunnet negte det — æreløs! Og han havde mange Lidenſkaber, og de vare alle meer eller mindre fordærvelige. Englænderne vidſte det; men de trøſtede ſig med, at naar han engang blev Konge, maatte alt det have en Ende, til den Tid fik han nok udraſet, Henrik den Femte havde været „lige ſaa bandſat“, da han var ung, og ham var der dog blevet en dygtig Konge af, det ſamme vilde blive Tilfældet med Prindſen af Wales, naar han engang, gid ſeent! blev Kong Georg den Fjerde. Shakſpeare havde ſkaffet Thronfølgervildſkaben et Slags Hævd, han havde gjort den poetiſk, til Gavn og Glæde for alle kaade Prindſe-

i Christenheden, og ikke alene i England, men i alle Lande, har man lige til vore Dage paa alle Theatre fremstillet Scener af „Henrik den Femtes Ungdom“ som Noget, der faldt af sig selv og ikke kunde være anderledes.

Prindsen af Wales havde staaet i Kjærlighedsforhold til adskillige Damer, man nævnede et tilstrækkeligt Antal til, at hans Ustadighed kunde være mere end bevist og afskrækkende for vort Kjøn. Man vidste endogsaa, at med een af dem, med Mistress Fitz-Herbert, havde han været gift, hemmelig naturligvis, og at han atter havde ladet sig skille ved hende, man paastod paa en temmelig brutal Maade. Men det er jo charakteristisk for vort Kjøn, at enhver af os troer, at netop hun er istand til at bringe en Synder paa den rette Vei.

Prindsens Kjærlighed var nu falden med den sædvanlige Styrke paa Mary Robinson. Det er ikke let muligt at tænke sig noget Yndigere end hun var, hun var saa smuk, at hendes ægte engelske Skjønhed endogsaa overstraalede alle de deilige Portraiter af Skjønheder fra Kong Carl den Andens Tid, som smykke en af de kongelige Sale, der endnu kaldes derefter the room of the beauties, og som ere verdensberømte. Hendes Haar var blond, hendes Øine vare af det klareste Blaa, hendes Teint af en blændende Hvidhed, hendes Figur var en Sylphides. Med denne Skjønhed forbandt hun en Ynde, der henrev endogsaa alle Qvinder til Beundring, der var i hendes Fremtræden saamegen Qvindelighed, saamegen Sjælsadel og Fiinhed, at hun maatte forekomme Enhver som et Væsen af en ædlere Natur, der ikke kunde sammenlignes med os Andre. Hun besad et varmt og kjærligt Hjerte, der er ingen Tvivl om, at hun

har elſket Prindſen af Wales ømt og oprigtigt, og for hans egen Skyld, det hændes neppe Prindſer ret ofte. I de nydelige Memoirer, ſom hun har efterladt, ſkildrer hun ham med ſaa indtagende Farver, trods de mange Forurettelſer imod hende, han gjorde ſig ſkyldig i, at hendes ſande Kjærlighed kan læſes imellem alle Linierne, ſelv der, hvor hun ikke taler derom. Og med hvilken barnlig Sandhed afſlører hun ofte ſine Følelſer for ham, eller giver ſit piinte Hjerte Luft i ømme Klager, der komme fra en ſmuk Sjæls inderſte Dyb! Med al denne ſande Kjærlighed ſlog dog ikke til i Længden, for at binde den Uſtadige. Det er i det Hele taget beſynderligt, at der gives ſaa faa Mænd, der forſtaae at vurdere en Qvindes ſande Kjærlighed, medens der gives ſaa mange, der lade ſig bedaare af en indbildt, og kunne hænge faſt ved den.

Mary Robinſon var Skueſpillerinde ved Drury-Lane Theatret, ſom den os bekjendte aandrige Forfatter Sheridan dengang var Direkteur for. Hun var tidlig bleven gift med en ubetydelig Mand, ſom ikke brød ſig om hende, og det lader til, at heller ikke Nogen tog Notice af ham. Hun var Englændernes Afgud paa Scenen, hendes henrivende Spil ſmeltede deres ſtive Form og Huſet gjenlød af Bifald, naar hun fremtraadte i al ſin Ungdoms, Yndes og Skjønheds Glands, for at tolke de dybeſte Følelſer og den ſtørſte Høihed, det muntreſte Lune og den meſt tragiſke Stemning. Da Prindſen af Wales havde erobret hendes Hjerte, forlod hun ſit barnløſe Hjem, og boede i Carlton-house, hans Palais i London, eller paa hans Slot ved Brighton. Forholdet var ganſke offentligt, hun modtog alle Prindſens Venner, og Prindſen af Wales ſaae dannet Selſkab hos ſig. De

to ſtore Miniſtre Fox og Pitt, Sheridan og en Mængde andre Stats- og Videnſkabsmænd, og de meſt fremragende Medlemmer af Parlamentet hørte til hans Omgang. Men naturligviis ogſaa alle den Tids fornemme og rige Modeherrer, de ſaakaldte „Beaux“ f. Ex. Beau-Bedford, Beau-Derby, Beau-Buckingham og hvad de Alle hedde, ikke at forglemme Beau-Brummel, ſom i mange Aar beherſkede den engelſke Modeverden og det engelſke Ariſtokrati, hvortil han dog ikke hørte ſelv, ved den uefterlignelige Maade, hvorpaa han kunde binde et hvidt Halstørklæde. Det er ægte engelſk! Men der hørte alligevel en heel Deel til at være en Beau. Den legemlige Skjønhed var det Mindſte, den kunde endogſaa reent undværes for en Beau, hvor utroligt det end ſkulde ſynes, derimod vare ſmukke og fornemme Manerer og en gjennemført Elegance, endogſaa i Udſkeielſer, aldeles nødvendige. En Beau maatte i Regelen være fornem, dertil rig, og fremfor Alt diſtingueret i Et eller Andet, om det ſaa kun var i at binde Halstørklæder; men ſaa turde han, ſom Brummel, heller ikke lade ſig overtræffe eller blot naae i denne Konſt. Den daværende faſhionable Verden kjendte Intet til Nutidens „Løver“, og den kunde ikke have nogen Anelſe om, at der engang ſkulde findes tobenede Skabninger, ſom ſkulde kaldes „Løvinder“. Diſſe fra Rovdyrene hentede Benævnelſe for en vis Art af moderne Elegants, tilhøre en langt, langt ſenere og en meget, meget tammere Tid, end da man nøiedes med at være Beau og intet tilſvarende foemininum havde. Og ved at beſkue Portraiterne, ſom endnu ere tilbage af denne Tids Beaux, paatrænger ſig rigtignok den Betragtning, at de kun ligne hverandre i et gjennemgaaende Udtryk af Kjækhed og Overmod, der er fælles for dem

Alle, for Resten var Enhver en Individualitet for sig, og der findes hos dem Intet af det Dusinagtige, der charakteriserer Nutidens „Løver", og tyder paa, at det Hele er dem mere i Klæderne staaret end i Kjødet baaret. Jeg skylder Sandheden at tilstøie, at det er en Mand, der har gjort mig opmærksom herpaa, det vilde neppe være faldet mig selv ind at tænke derover. Men jeg troer rigtignok, at min Ven har Ret i denne Bemærkning.

Det var ikke alene Prindsens Omgang og Venner, som viste Mary Robinson Agtelse, trods Alt hvad der kunde siges imod dette Forhold; men Nationens Første vare ligesom enige om, at ignorere det og kun i hende at see den udmærkede Konstnerinde og den elskelige Qvinde. Dronningen modtog Mistress Robinson med den største Venlighed, og ved de store Hoffester i Sanct-James og Windsor savnedes hun aldrig, og Hoftidenden nævnede hende Dagen efter som en af de Damer, der havde tildraget sig den største Opmærksomhed og vare blevne meest feterede. Man skulde tro, at hendes Lykke maatte være fast og sikker.

Prindsen af Wales var en stor Ødeland. Han havde nylig ombygget baade Carlton-house og Slottet i Brighton, og han havde anvendt uhyre Summer derpaa; men man havde heller aldrig nogensinde seet saamegen Pragt, saamange Kostbarheder samlede paa eet Sted. Alle de sjeldne Sager fra den hele vide Verdens forskjellige Lande, som man ellers kun seer i enkelte Exemplarer eller træffer opbevarede i Musæer, vare her dagligdags Meubler. Intet var for sjeldent eller for kostbart, Gemakkerne straalede af Guld og Fløiel, af Farver og Indlægning, af Marmor og Ibenholt, det

var især Udstyringen af Slottet i Brighton, der havde kostet saa uhyre Summer, blandt Andet for at tilfredsstille Prindsens phantastiske Smag for det Chinesiske. En Grev de la Garde, som havde besøgt Prindsen i Brighton, har opbevaret Mindet om dette Slots Prægtighed i et eget Værk, som blev læst med Begjerlighed i Paris. Han fortæller vidtløftigt om alle disse kostbare Sager af duftende Cypres og Laurbærtræ, om denne Mængde af japanske Porcellainer, lakerede Consoller, Vaser af Jaspis, udskaarne Ting af Elphenbeen og sjeldne chinesiske Malerier, som aldrig før vare seete i Europa. Prindsens Heste, hans Stalde, hans Deeltagelse i Veddeløbene, hans Spil og mange andre lignende Interesser havde kostet ham fabelagtige Summer. Og nu var han tilsidst saadan i Borg og Gjeld til Alle og Enhver, at det var bleven en Talemaade, ligesom man siger: „saa rig som en Crœsus", at sige: „saa forgjeldet som Prindsen af Wales". Alle Leverandeurerne til hans Husholdning, alle Haandværkere, der havde arbeidet for ham, alle Handlende, der havde leveret ham Varer af hvilkensomhelst Slags, og utallige simple Pengeaagrere vare hans paatrængende Creditorer, som daglig løbe ham paa Dørene og udstødte de ynkeligste Hyl i og udenfor Palaiet, men som alligevel aldrig bleve betalte, og Lavinen voxede bestandig. Thi Prindsens Gjeld var oftere bleven betalt og Kongen afslog nu paa det Bestemteste at hjelpe paa hans Affairer, med mindre han tillige vilde formæle sig. Dog, Prindsen foretrak at være fri for Ægteskab og leve det gjeldbundne Liv — som rigtignok ikke lod til at genere ham Stort. Men Alt gaaer til en Tid.

Creditorerne havde forgjeves opbudt Alt, hvad der

kan anvendes ligeoverfor en kongelig Prinds, for at bevæge ham til at betale, ligemeget hjalp det. Da fandt en af dem paa et ægte engelsk Middel, som jeg ikke kan nægte mig den Fornøielse at fortælle, ligesom jeg har hørt det af Hertugen af Brissac, der netop dengang opholdt sig i London.

En Aften da Prindsen var kommen til Sæde i sin Loge i Drury-Lane Theatret, faldt hans Øie paa Logen ligeoverfor, hvor en Mand reiste sig og hilsede ham med den største Underdanighed. Prindsen, som var meget høflig, besvarede denne usædvanlige Hilsen. I samme Øieblik reiste en Mand sig i den næste Loge, og gjorde det Samme, med den samme Jagttagelse af den skyldige Ærbødighed; Prindsen maatte atter hilse. Og nu gjentog dette sig hele Logerækken rundt, det var en Bukken og en Hilsen, som aldrig syntes at skulle faae Ende. Man havde strax i den første Loge gjenkjendt Hans Kongelige Høiheds Viinhandler, i den anden hans Karreetmager, i den tredie hans Skrædder, og saaledes fremdeles, alle Prindsens Creditorer bivaanede Foreſtillingen, saamange de vare, de vilde alle bevidne deres høie Debitor den skyldige Ærefrygt og bringe sig i Prindsens gunstige Erindring. De havde netop valgt en Aften, da Mistreſs Robinsons Fremtræden i en ny Rolle maatte bringe hele den fornemme Verden i Theatret. Dette latterlige Optrin var en uventet Extraforeſtilling, som blev greben med Begjerlighed og med Bifald af hele det store Publikum. Prindsen af Wales følte dybt den Irretesættelse, man paa denne Maade gav ham. Man hørte imidlertid ikke Noget til, at Middelet havde hjulpet, Creditorerne bleve endnu ikke betalte; da Ydmygelsen nu engang var overstaaet, vilde Prindsen ikke føie dertil

den komplette Pengemangel for hans egne nærmeste personlige Fornødenheder, som det vilde medføre, hvis han betalte sin Gjeld.

Men Creditorer er en utrættelig Race. Paa en smuk Sommerdag, da Prindsen med en stor Suite af fine unge Venner havde forladt Carlton-house og var reden ind i St. James Park, hvor hele Beaumonden var forsamlet tilhest, tilvogns eller tilfods, mødte han alle sine Creditorer, ogsaa tilhest, i de forskjelligste Costumer, efter Enhvers Leilighed, paa de forskjelligste og besynderligste Hesteracer, efterhvert Enhver havde kunnet gjøre sig bereden. Karretmageren, Skrædderen, Vinhandleren, Posteibageren, de vare der igjen Allesammen, og gave dennegang deres Forestilling under aaben Himmel. Man kunde ikke let tænke sig et besynderligere Optog. For de Fleste af dem var det næsten en Livssag at bestige en Hest, men de vare alligevel i Sadlen. Da disse to Kavalkader mødtes, aabnede Creditorernes Cavalleri med Ærbødighed en dobbelt Række for Prindsen og hans Ledsagere, og hilsede ham med den største Ærefrygt; da han havde passeret denne Spidsrodsrække, sluttede de sig til hans Følge og dannede hans Æresgarde, der vedblev at ledsage ham i Skridt, i Trav, i Galop. Den store Park gjenlød af Tilskuernes Latter. Da Prindsen omsider maatte bestemme sig til at forlade Parken, fulgte Eskorten ham lige til Carlton-house, hvor der atter blev gjort de ærbødigste Frontrækker for Hans Kongelige Høihed. Dagen efter blev der truffet et Arrangement med Creditorerne og betalt et betydeligt Afdrag, og Parlamentet tog under Overveielse, hvorvidt det kunde votere en Sum til at dække Prindsens Gjeld. Udfaldet

deraf har jeg glemt, men Pengene bleve dog omsider udredede. Sligt kan kun skee i England.

III.

Nemesis.

Disse vare imidlertid ikke de eneste Gange, at Prindsen af Wales maatte føle, at det engelske Publikum udøver Justits uden Persons Ansеelse, og at ikke engang en Kongeson kan fornærme Nationens Sømmelighedsfølelse ustraffet. Prindsens Forhold til Mistres Robinson var bekjendt nok, han havde maattet døie Adskilligt i Karikaturbladene, som i England vælge deres Æmner med den størst tænkelige Frihed; men Publikum ignorerede hidtil hvad der kun vedkom Prindsens Huus. Da enhver Englænder siger my house is my castle, ansaae det sig ikke berettiget til at yttre nogen Mening om hans huuslige Forhold, saalænge dette ikke traadte offentligt frem. Men Prindsen var en Aften saa uforsigtig eller saa hensynsløs, at tage Mary Robinson med i sin Loge. Det taalte Publikum ikke, i denne Loge vilde det ikke engang see den feirede Skuespillerinde, som det ellers forgudede, thi i Theatret ophørte Indulgensen, der var Prindsen kun Thronfølger, og stod Nationen til Ansvar for sin Adfærd og sit Selskab. Og der lader sig vel egentlig ikke indvende Noget imod denne Anskuelse. Da man var bleven opmærksom paa Selskabet i Logen, opstod der først en dyb Tausheb, som om man ikke ret vidste, hvordan man skulde tage det. Og nu brød Stormen løs, men ikke med Støi eller Bulder, det var en virkelig Storm, usynlig som Himmelens Orkaner og kun at spore i dens knusende Virkning. Det var en sagte

hvislende Lyd, der pludselig trængte sig frem igjennem sammenklemte Tænder og bestandig blev stærkere og stærkere. Ikke en Læbe rørte sig, ikke en Ansigtsmuskel fortrak sig, Alle sadde de rundtom ubevægelige, Ingen vidste hvor Lyden kom fra, eller kunde see hvem der udstødte den, men den var overalt, den brustе frem, den fyldte tilsidst hele den store Bygning, den kogte som en uhyre Dampkraft, der truer med at sprænge Alt i Luften, som vil begrændse dens Magt, den lød saa alvorsfuldt, ja, saa rædsomt, at selv ikke den Kaadeste kunde faae isinde at lee deraf. Og under denne Storm vare Tusinders Øine fæstede paa Thronfølgerens Loge med stirrende Blik.

Prindsen vilde trodse Stormen, hans stolte og opfarende Natur vægrede sig for at modtage denne Lection, men han formaaede det ikke. Han maatte slippe Mistress Robinsons Arm, som han havde grebet for at tvinge hende til ikke at forlade sin Plads, da hun liigbleg og med et næsten døende Blik holdt Hænderne for Ørerne og veeg tilbage for denne Orkan — og da hun styrtede ud af Logen, fulgte han hende hurtigt. I det Samme rullede Teppet op, Stormen havde lagt sig, der indtraadte den største Taushed, og Skuespillet begyndte.

Prindsen var rasende, og man bør sige det til hans Roes, det var dennegang mere over den Fornærmelse, der var tilføiet hans Elskede, end for hans egen Skyld. Sheridan forstod at hjelpe derpaa. Han kjendte sit Publikum tilgavns og vidste, hvorledes man skulde tage det. Han opsøgte derfor strax Mistress Robinson i Theatrets Foyer, hvor hun havde taget sin Tilflugt, og hvor han fandt hende grædende og fortvivlet. Det lykkedes ham at standse hendes Taarer og overtale hende til at vise

sig i sin egen Loge, endnu samme Aften naar Akten var tilende. Og han havde den Tilfredsstillelse, at da han i Mellemakten traadte ind med hende i hendes egen Loge, som var ligeoverfor Prindsens, applauderede Publikum hende, som om det vilde give hende Erstatning for hvad det havde været nødt til at gjøre hende imod. Hun har selv fortalt, at uagtet det baade glædede og rørte hende, kunde hun ikke overtale sig til at hilse det Publikum, der nys havde givet hendes Elsker en Irettesættelse, som hun dog selv følte var fortjent. Hun vedblev under hele sin Theaterbane fremdeles at være Publikums Afgud, og modtog stadig Beviser paa, hvormeget det paaskjønnede hende. Heller ikke i hendes andre Forhold gjorde denne Begivenhed den ringeste Forandring, og hun var lige saa velkommen ved Hove og i de største Kredse, som nogensinde før.

Men i hendes Forhold til Prindsen indtraadte der nogen Tid efter en total Forandring. Ordsproget siger, at Qvindegunst er som Aprilsveir; jeg troer, at Ordsproget gjør mit Kjøn Uret i Reglen, det gjelder langt mere om Prindsegunst, den er ialtfald endnu ustadigere end Qvindegunst. Det var atter Contrasten, der gjorde sig gjeldende hos den flygtige Prinds. Men Modsætningen var ogsaa complet. Prindsen kom tilfældigviis en Aften, under Forklædning som Matros, med sine lystige Venner paa et Vertshuus nede ved Themsen for de simple Søfolk, hvor de svirede. Her saae han en ung Pige, en Pleiedatter af Vertshuuskonen, som var den fuldkomneste Modsætning til hans Elskerinde, ligesom de Omgivelser, hvorunder han traf hende, vare himmelvidt forskjellige fra dem, hvorunder Mary Robinson altid havde levet. Hendes Haar var sort som Ravnefjer,

hendes Øine vare af den mørkegrønne Farve, som er almindelig for Slangeøine, hendes Teint var olivenbruun og vidnede om en østindisk Herkomst, hendes Figur var en fyldig Bajaderes, hendes Bevægelser vare stærke og elastiske, hendes Udtryk var heftigt og kjækt, hendes Smiil brændte som en fortærende Glød, hele hendes Ydre røbede det halvvilde Naturbarn, der staaer langt fjernet fra vor hele Civilisation. Prindsen kunde ikke vende sine Øine fra hende, og efter en kort Samtale var han hvad han kaldte forelsket, og han søgte naturligviis at faae hende oftere at see, og det lykkedes naturligviis. Den østindiske Pige lod som om hun vilde undgaae ham; hans Lidenskab voxede ved denne Modstand — nogle Maaneder efter var hun hans erklærede Elskerinde og ventede blot paa at Mistreſs Robinson skulde forlade Carlton-house, for at hun kunde tage hendes Throne i Besiddelse — ligesom om Mary Robinsons Throne havde været i Carlton-house, og ikke i Prindsens Hjerte. Prindsen skrev uden Forberedelse fire kolde Linier til Mary Robinson, hvori han sagde, at høiere Hensyn krævede af ham, at han offrede sin egen personlige Lykke og gav Afkald paa at see hende, han sagde hende derfor hermed et kjærligt Levvel for bestandig. — Det er altid høiere Hensyn, som gjøre sig gjeldende ved Mændenes Ustadighed, at det skulde være smaa og lave Grunde tør vist Ingen mistænke dem for.

Mary Robinsons Hjerte var knust. Hun havde elsket Prindsen for hans egen Skyld; da han forlod hende var det hende ikke noget Offer at forlade Carlton-house. Men dette Slag kom hende uventet. I Overbeviisningen om hendes egen Kjærligheds Styrke havde hun aldrig tvivlet om Prindsens, hun havde anseet den

for lige saa uforanderlig som hendes egen. Og nu! — Hendes Opoffrelse, hendes Ømhed, hendes Troskab, hendes fromme Hengivenhed havde altsaa kun udfyldt nogle ledige Timer for en ørkesløs Prinds, som sparkede den største Lykke en Mand kan finde hos en Kvinde fra sig for at lefle med en Bajadere, der hverken veed hvad Opoffrelse, eller Ømhed, eller Hengivenhed eller Troskab er. — O, Adam, Adam! —

Der gaaer en Nemesis igjennem Menneskelivet, som hævner de Forurettede. Mary Robinson havde tilbedet Prindsen, hans mindste Ønske var hende en Lov, hun havde uddeelt Velgjerninger af sine egne Midler i hans Navn for at gjøre ham elsket, hun havde stræbt at forhindre hans Ødselhed, og hun forlod ham fattig; — Prindsens nye Elskerinde tilbad kun sig selv, hun var stridig og capricieuse, hun ødelagde ham ved den mest grændseløse Ødselhed, og bidrog til at gjøre ham ringeagtet ved den Ubeskedenhed, hvormed hun altid trængte sig frem, han kunde heller ikke tilfredsstille hendes Fordringer til Pragt og Opsigt. Et halvt Aar var ikke forløbet efter Mary Robinsons Bortfjernelse, da det allerede hed at Prindsens Elskerinde baade bed og slog ham naar han ikke viste sig føielig mod hendes Luner. Han fandt maaskee, at det var Nyt og Pikant — og det var det jo vel egentlig ogsaa. En engelsk Dame, som havde levet længe i Paris og havde gjennemgaaet mange Æventyr, fortalte mig engang disse Detailler om Thronfølgerens Lykkalighed. Hun var af den Mening, at det var den eneste rette Maade at behandle forliebte Mænd paa, man maatte ikke troe, at man bankede Kjærligheden ud af dem, tvertimod. Og vist er det, at Prindsen af

Wales beholdt denne Elskerinde længere end nogen af de foregaaende.

Prindsen følte selv, at han havde behandlet Mistress Robinson slet. For at bøde derpaa slog han en Convolut om en egenhændig Vexel paa tyve tusinde Pund Sterling, som skulde betales paa Anfordring, og sendte hende den. Prindsen havde udstedt for mange Vexler i sine Dage, til at den ikke skulde være i fuldkommen correkt Stil, det var den ogsaa, den lød paa hendes Navn og var underskreven af hans egen høie Haand, Georg, Prinds af Wales. Hvad Prindsen havde anseet som en fuldstændig Erstatning, blev af Mary Robinson betragtet som en oprørende Fornærmelse, og hun vilde putte Vexlen i Kakkelovnen i den første Vrede. Hendes trofaste Ven Sheridan, som var tilstede, da hun modtog den, afholdt hende derfra og formaaede hende til at beholde den, for at kunne foretage en nødvendig Reise. Hun kunde nemlig ikke udholde at blive i London, men var fast bestemt paa at opgive sin Stilling ved Drury-Lane Theatret, i det Mindste for nogen Tid, og forlade England, hvor Alt mindede hende om hendes Ulykke. Men ved at opgive Theatret var hun berøvet enhver Hjelpekilde, da hun Intet eiede. Den fornuftige Vens Raad seirede over hendes krænkede Følelse og hun overdrog ham Vexlen. Men det var forgjeves at han henvendte sig til Prindsens Kasserer, ja til Prindsen selv for at faae den betalt. Den gamle Pengetrang var voxet med den nye Elskerinde, Prindsen nægtede at betale for det Første — det maatte vente til en anden Leilighed, — det havde jo ingen saadan Hast. Sheridan maatte nu ved Laan see at gjøre Udvei for Penge til Mistress Robinson, og efterat hun havde taget Afsked med sine nærmeste Venner,

en ſmertelig Afſked, flygtede den yndige Konſtnerinde fra ſit Fødeland, ſom hun hængte ved med Liv og Sjæl, fra ſin Konſt, ſom hun ſværmede for, fra ſine mange Venner, ſom elſkede og beundrede hende, og paa en taaget og ſtormfuld Foraarsaften landede hun i Calais.

Den Skildring, hun i ſine Memoirer giver over denne Deel af ſit Liv og ſit ſønderknuſte Hjertes Ovaler, er ſimpel og rørende. Hun ophørte aldrig at elſke Prindſen af Wales.

Sheridan beholdt Vexelen for at faae den betalt ved Leilighed, ſom det heb, naar der kom Penge; men forgjeves fremſtillede han ſig med Prindſens egenhændige Forpligtelſe og ſkildrede den Forlegenhed, Miſtreſs Robinſon befandt ſig i, der kom Penge nok, men ikke til at betale denne Æresgjeld. Det lod ſnart til at Prindſen ganſke havde glemt, at hun var til, hun, maaſkee den Eneſte i den hele vide Verden, ſom virkelig havde elſket og endnu elſkede ham!

Denne Vexel var imidlertid af den lunefulde Skjebne beſtemt til at blive berømt — for ikke at ſige berygtet over det halve Europa. Prinds Georg af Wales' Underſkrift paa et Stykke Papir af et Octavblads Størrelſe fik mere Publicitet for den ſtore Verden i de to rivaliſerende Hovedſtæder, end en heel Bog med Kong Georg den Tredies Haandſkrift kunde have opnaaet. Og nu ville vi begive os til Paris, hvor den anden Halvdeel af de Begivenheder, den Tids Memoirer ogſaa ſkildre, foregaaer. Vi komme nu paa et Terrain, hvor jeg føler mig hjemme, da jeg her baade kjender Lokaliteterne og Perſonerne fra mit Ophold i Frankrigs Hovedſtad — nu fortæller jeg ikke mere blot efter hvad jeg har hørt ſige. Jeg haaber, at de af mine Venner, ſom have

fulgt mig taalmodig herhil, ogsaa ville ledsage mig til Slutningen. Til Gjengjeld vil jeg love dem mere Afvexling og færre Betragtninger.

IV.

En Prinds af Blodet.

Mary Robinson kom ikke til Frankrigs Hovedstad som en Ubekjendt. Sheridans, William Pitts og Andres Anbefalingsbreve og Rygtet om hende og hendes Skjebne vare komne forud. Man vidste, at hun var en berømt Konstnerinde, som havde opvakt hele sin Samtids Beundring, — at hun var feteret af Alt, hvad der var Udmærket i England, enten det saa var i Rang eller i Dannelse — man kjendte hendes Forhold til Prindsen af Wales, og hans brutale Skilsmisse, — man vidste, at alle Thronfølgerens tre Brødre, ligefra den stive og formelle Hertug af Kent til den unge overgivne Hertug af Cumberland, vare forelskede i hende, og at det kun havde beroet paa hende selv at ombytte Herredømmet i Carlton-house med det langt fordeelagtigere Regimente i hvilketsomhelst af de andre tre kongelige Prindsers Slotte, hun selv vilde vælge. Man kunde næsten ikke fatte den Resignation, der havde bragt hende til at forlade saa glimrende Udsigter, eller den romantiske Troskab imod en saa forrædersk Elskers Minde, som bragte hende til at bryde med alle Forhold i England. Men man fandt det Altsammen yderst interessant. Man ventede altsaa Mistress Robinson med Utaalmodighed, baade Herrer og Damer tællede Dagene til hendes Komme, for at erobre denne interessante Personlighed, om hvem saa mange talede. Det var tydeligt, at hun vilde blive

denne Sommers mest afgjorte Mode. Og da hun endelig kom, og nogle faa Lykkelige havde seet hende, saa talede man slet ikke om Andet end om den yndige Mistress Robinson, og baade de, der havde seet hende, og de, der maaskee aldrig skulde faae hende at see, istemmede hendes Lovpriisning.

Den, hvem det først lykkedes at gjøre Mistress Robinsons Bekjendtskab, var Grevinde Du Barry, den dristigste og entreprenanteste Qvinde maaskee i hele Frankrig. Hun havde som bekjendt været den livstrætte og blaserede Kong Ludvig den Femtendes sidste Elskerinde, og havde vidst at bevare sin store Rigdom og sin Stillings Anseelse, endog efter Kongens Død; men Anseelse kan undertiden være meget langt fra Agtelse.

Inden jeg kom til Paris, var det mig, som var født og opdraget i Kjøbenhavn, uforklarligt, hvorledes Franskmændene kunde finde sig i dette Dameherredømme, som deres Kongers Elskerinder dog tildeels udøvede over dem, Aarhundreder igjennem. I Paris blev det mig tydeligt. Lige fra Frants den Første „den ridderlige", til Ludvig den Femtende, „den høitelskede", havde alle franske Konger, og fremfor Alle de to mest fremtrædende, Henrik den Fjerde, „Folkets Fader", og Ludvig den Fjortende, „den store", vænnet Franskmændene til at betragte de kongelige Elskerinder som uadskillelige fra Kongemagten. Det franske Galanteri, som alle Franskmænd undskyldte om ikke hyldede, blev paa en Maade repræsenteret derved af Kongerne selv. Saaledes var det gaaet det ene Aarhundrede efter det andet. Franskmændene ere praktiske, de tage Omstændighederne som de ere, og søge at forlige sig med dem og at vende dem til deres størst mulige Fordeel. De første Hof- og Statsmænd som de

ringeste Borgere toge de kongelige Elskerinder som et Fatum, der var uundgaaeligt, og som de nu engang ikke kunde sætte sig op imod. Og da Kongerne altid behandlede deres Elskerinder med den udsøgteste Courtoisie, hvorpaa især Ludvig den Fjortende gav et lysende Exempel, trods hans store Egoisme og Hensynsløshed, saa var det en Selvfølge, at der blev vist disse Damer den samme Opmærksomhed af Hoffets Damer og Herrer, ihvordan end disses personlige Mening var om dem. Og hvad man end ellers kan sige om disse Damer, saa vidne baade Historien og Portraitgallerierne for, at de Alle have været smukke, gratieuse og dannede i den fuldendte Form, som det franske Hof krævede. Nationen beundrede deres Skjønhed og begreb, at den kunde fængsle dens Konge, den følte sig tiltalt af deres Ynde og Dannelse, den havde Sympathi for deres Gavmildhed og Rundhaandethed — thi disse Forudsætninger fandt altid Sted. Folket har overalt en Skjønhedssands, som ikke krænkes ustraffet. Skjønhed gjør det største Indtryk paa raae Naturer, der hører allerede en større Dannelse til at bemærke Physiognomiet og søge Sjælens Udtryk i Trækkene. Selv de vilde Blodmænd, som masakrerede den deilige Prindsesse Lamballe, standsede et Øieblik for hendes store Skønhed, og ligesom betænkte sig paa at sønderslide et saadant Mesterværk. Det er derfor et Spørgsmaal, om Taalmodigheden ikke vilde være bristet, hvis en Konge af Frankrig havde været smagløs nok til at vælge en grim, grov og gnidsk Elskerinde. Det havde ialtfald gjort Kongen latterlig i Nationens Øine, og i Frankrig er det mere end andensteds en Ulykke at være latterlig.

Der findes saamange Portraiter af Grevinde Du Barry at jeg maaskee tør forudsætte, at de fleste Læsere

have seet et af dem. Hun var af Middelhøide, med krøllede cendré Haar, mandelformede drømmende Øine af et næsten barnligt Udtryk, og den smukkeste Hals, jeg mindes nogensinde at have seet. Hun har forstaaet at bevare den Stilling i Selskabet, hun stod i ved sin Konges Død, ogsaa under hans Efterfølger, der var ligesaa streng i Sæder, som hans Forgænger var det Modsatte. Hun forblev i uforstyrret Besiddelse af de Eiendomme, Ludvig den Femtende havde skjenket hende, hun boede endnu bestandig i det forhen kongelige Slot Luciennes, hun kom tilhove i Versailles og saae hele den store Verden i sit Huus. Det taler unegtelig for hendes Charakteer, at Ingen tænkte paa at fortrædige hende efter at hendes Beskytter ikke var mere og hun altsaa maatte være politisk uskadelig. Hun gjeldte ogsaa almindelig for at være god, aaben af Charakteer, trofast i Venskab og yderst gavmild. Og dersom det gamle Ordsprog skal gjelde: „sig mig hvem Du omgaaes, saa skal jeg sige Dig, hvem Du er" — saa maae der have været adskilligt Godt ved hende, thi det er vist at hun havde agtede Venner. Jeg vil regne det for mindre betydningsfuldt, at Voltaire anvendte sine Talenter til at fetere hende, baade paa Vers og i Prosa.

Grevinde Du Barry opsøgte Mistreß Robinson, saasnart hun var kommen til Paris, tilbød hende aabent sit Venskab og sine Tjenester, og indtog hende saaledes for sig, at de snart vare Veninder. De stode dengang Begge i deres Skjønheds fulde Glands, og vare dog Begge fri for Skinsyge. Grevinde Du Barry var dengang to-tre og tredive Aar, og Mistreß Robinson fem-sex og tyve. Man kunde ikke let see to skjønnere Qvinder tilsammen, end disse To saa høist forskjellige, som her havde sluttet

Venskabspagt. Og Grevinde Du Barry var hende i Sandhed en tro Veninde, og uden hendes utrættelige Omhu vilde Mistress Robinsons Opholb i Frankrig maaskee være blevet hende en bestandig Kilde til Kummer for hendes hele øvrige Liv.

Vi ville forbigaae, at Mistress Robinson gjorde den deilige Louise af Savoien, nu Prindsesse Lamballes Bekjendtskab, at hun blev forestillet for Dronning Marie Antoinette, og at snart det hele franske Hof, den hele Adel og Alt, hvad der gjorde Fordring paa Dannelse i Versailles og Paris hørte til hendes Beundrere.

Blandt disse Beundrere var een meget farlig. Det var Hertugen af Orleans, den senere saa berygtede Philip Egalité. Han var en Sønnesøn af den ligeledes velbekjendte Regent af Orleans, som havde styret og demoraliseret Frankrig i Ludvig den Femtendes Mindreaarighed, og Fader til Louis Philippe, der besteg Frankrigs Throne efter Julirevolutionen. Denne Hertug af Orleans havde arvet alle sin Bedstefaders slette Sider, men ikke nogen af de bedre, som undertiden kunne bringe de første i Forglemmelse. Han var Kongens og Dronningens svorne Fjende og en af de underfundigste Ledere af Revolutionen, da denne begyndte. Allerede nu søgte han at gjøre dem al den Skade han kunde. Det var i Anledning af ham, at den aandrige Madame de Souza har sagt de skarpe Ord, som saa ofte ere blevne gjentagne siden: „Da Vor Herre havde skabt den hele Verden og var færdig med Lakaierne, var der endnu en Smule Affald tilbage, deraf gjorde han Prindser.“ —

Hertugen af Orleans var for Resten en smuk Mand, men — i det Mindste i mine Øine — med et stygt Udtryk. Han kunde være fiin, men var i Grunden raa

og sandselig. Han var en stor Libertiner og gjorde vel undertiden som saadan Lykke hos en eller anden af vort Kjøn; men hans Force bestod for det meste i at compromittere Damer ved at bringe dem i tvivlsomme Situationer. Han lod intet Middel uforsøgt, og var dristig og samvittighedsløs i Valget af sine Midler, man kunde ikke let tænke sig en Mand med en lavere og mere forrædersk Tænkemaade. Han var en Mester i alle Legemsøvelser, og foretrak dem aabenbart for aandelige Beskæftigelser. Hans Favorittilbøielighed var at sidde paa Bukken af en Kabriolet, og selv kjøre Hestene.

Hans kongelige Høihed begyndte strax at bestorme Mistress Robinsons Hjerte, men Grevinde Du Barry havde advaret hende, og alle hans Smigerord glede forbi hendes Øre uden at gjøre noget Indtryk. Hun afviste ham endogsaa paa en Maade, som krænkede hans Indbildskhed, og nu var Krigen erklæret. Hertugen svoer at besejre Englænderinden, med Bønner, med List, med Magt om ikke Andet kunde hjelpe. Grevinden gjennemskuede ham og besluttede at tilintetgjøre hans Anslag. Og nu begyndte Kampen om Mary Robinson imellem disse to afgjorte Modstandere, der altid havde hadet hinanden gjennem en Række af Aar, men bestandig omgikkes med den største Høflighed og en tilsyneladende Venlighed.

Det var charakteristisk for den Tid, at de selskabelige Intriguer ofte antoge en dramatisk Form, saa at der udførtes Scener, som mere syntes at have hjemme i Skuespillet end i Selskabslivet. Dersom jeg ikke havde havt baade Historiens og troværdige Samtidiges Ord derfor, og tildeels selv havde seet Et og Andet deraf, vilde jeg have betænkt mig paa at troe, at de Optrin,

jeg nu vil fortælle, havde fundet Sted udenfor Theatre français's Coulisser. Den franske Comedie er ogsaa forekommet mig langt naturligere, efterat jeg havde oplevet Begivenheder, som viste mig hvor nær Forbindelsen var mellem Hverdagslivet og Theatret.

Hertugen af Orleans havde faaet at vide, at Mistres Robinson var kjørt fra Paris med Grevinde Du Barry, for at tilbringe Dagen hos hende paa det smukke lille Slot Luciennes ikke langt fra Versailles, og at Grevinden havde lovet at befordre hende tilbage til Paris om Aftenen. Hertugen byggede strax sin Plan herpaa. Han skrev til Grevinden, meldte sig til Aften hos hende og udbad sig den Ære, at maatte befordre hendes elskværdige Gjest tilbage til Paris efter Souperen. Etiketten tillod ikke Grevinden at afslaae Hertugens Besøg, men hun vilde ikke for Alt i Verden betroe Lammet til Ulvens Klør paa en sex Miles Tour ved Nattetid, fra Luciennes til Paris. Hun sendte derfor øieblikkelig en Vogn til Versailles efter sin Ven Grev d'Estaing, og bad ham komme til Middag hos hende og stille sig til hendes Disposition til en Riddertjeneste, som hun nærmere skulde betegne ham.

Grev d'Estaing var Vice-Admiral af Frankrig og Generallieutenant i Marinen, han var en meget ridderlig Charakteer og en tapper Søhelt, der flere Gange havde seiret over Frankrigs Fjender. Han var egentlig mere Soldat end Kavalleer, og stolt af sine Forfædre og sine Bedrifter, men han havde ogsaa Meget i begge Henseender at være stolt af. Han var een af Grevindens ældste og troeste Venner. Naar man har bestyldt ham for Libertinage, saa har man for Resten neppe gjort ham Uret.

Han indfandt ſig ſtrax. Grevinden gjorde ham bekjendt med ſin engelſke Veninde og ſatte hende under hans Beſkyttelſe, idet hun paalagde ham at holde et vaagent Øie med Hertugen af Orleans den hele Aften, ledſage Miſtreſs Robinſon til Paris i Hertugens Vogn efter Souperen, og ikke ſlippe hende noget Øieblik af Syne før hun havde naaet ſin Bolig i Rue de Richelieu. Grev d'Eſtaing var ſtrax rede til at beſkytte den fremmede Dame mod enhver Paatrængenhed, og det fornøiede ham ganſke ſærdeles at ſtaae Hertugen af Orleans iveien, ſom han ikke kunde lide. De tilbragte en behagelig Dag ſammen i det ſkjønne Luciennes, der ſtod i Forſommerens fulde Pragt, og Greven blev i høi Grad indtaget af Miſtreſs Robinſons Aandrighed og Elſkværdighed. Madame Du Barry paalagde ham gjentagende, at han maatte paſſe paa, at Hertugen ikke under Souperen kunde komme til at berøre Mary Robinſons Glas, for at han ikke ſkulde komme et eller andet Djævelſkab i hendes Viin. Man ſkulde vogte ſig for ham, da han ſom bekjendt var en meget behændig Taſkenſpiller. Miſtreſs Robinſon og Greven loe ad hendes gammeldags Tro paa Elſkovsdrikke, hun fortalte Æventyr for at give ſin Mening Vægt, og under Munterhed og Spøg forløb Tiden, indtil Hertugen af Orleans' Equipage rullede ind i Slotsgaarden.

Den høie Herre, ſom havde regnet paa en têtê-à-têtê med de to ſmukke Damer, gjorde et ſuurt Anſigt, da han fik Øie paa Grev d'Eſtaing; men han fattede ſig ſtrax og var høiſt charmant den hele Aften. Man ſpiſte for aabne Døre i en Haveſal, ſom vendte mod den nedgaaende Sol, hvis ſidſte Straaler netop vare forſvundne for Enden af den lange Kaſtanieallee, der aabnede en henrivende Udſigt til Trianon, det ſmukke lille Slot, hvor

Maria Antoinette helst opholdt sig om Sommeren, og som nu tegnedes svagt, som et Feeslot, paa den rødlige Himmel og snart ganske forsvandt i Aftenens Skygger.

Maaltiderne vare yppige dengang, og hyppige. Det var derfor ikke at undres over, at saamange rige og fornemme Herrer døde pludseligt, som oftest af Apoplexi. Det lod til at Damerne vare forsigtigere med deres Diæt, thi der døde færre af dem paa denne Maade; men de deltoge dog som oftest i disse luculliske Maaltider. Frokosten bestod dengang for det Meste af Chocolade, Frugter og Bagværk med hede spanske Vine til. Man spiste tidligt til Middag, og mange Retter, og brak dygtig Bourgogne. Allerede Klokken fire tog man igjen et lille Maaltid. Klokken otte blev der souperet, og det var et Hovedmaaltid, en heel Anretning, som man satte stor Priis paa, og hvis der saa var mindste festlige Anledning, holdt man desforuden endnu et Maaltid ud paa Natten, det blev kaldet la media noche. Der maatte i Sandhed kraftige Constitutioner til at taale en saadan Levemaade. Hvor meget er den ikke forskjellig fra de nuværende Franskmænds fornuftige Diæt. Var kun alt Andet efter Revolutionen blevet lige saa fornuftigt!

Souperen var munter og livlig, Hertugen fortalte meget og godt, han gesticulerede kun derved meer, end det blev anseet for elegant. Men det havde maaskee tildeels sin Grund deri, at han havde meget smukke Hænder og saa hvide, at jeg ikke har seet Mage dertil paa nogen anden Herre. Hans Manerer kunde forresten ogsaa undertiden antage et Skær af Simpelhed, som tydede paa, at hans Kongelige Høihed ikke altid søgte det fineste Selskab. Maaskee var det ogsaa med Forsæt,

for at man ikke skulde glemme, at han nedstammede fra le grand Roué — som imidlertid aldrig nedlod sig til simple Manerer, saavidt jeg har hørt. Midt i Fortællingens Gang greb Hertugen, som i Distraction, Mistreſs Robinſons Glas og flyttede det tættere til sit; men Grevinde Du Barry rettede strax denne Distraction ved at flytte det tilbage paa sin Plads, for atter at fylde det med Tokaier, hvori hun derpaa foreslog Hans Kongelige Høiheds Gemalindes Skaal! Og nu fulgte Skjemt og Skaaler paa hverandre, og da Deſerten var fortæret, var det allerede hen ad Natten. Man gik imidlertid endnu ud paa Terrassen for at nyde det smukke Maaneskin, medens Kaffen blev serveret og Pousſecaféen drukken, og Klokken var blevet to, inden Nogen tænkte paa at tage bort.

Havde Hertugen været misfornøiet med at see Grev d'Estaing som Gjest hos Grevinden, blev han det endnu mere, da hun anmodede ham om at give Greven en Plads i sin Vogn til Paris. Men da der var Rum til Fire og der kun vare To, kunde Hertugen ikke undskylde sig. Han gjorde gode Miner til slet Spil, medens han vistnok i sit Hjerte bandede den ubeleilige Chef for Kongen af Frankrigs Søtropper, som den forræderske Grevinde havde skaffet ham paa Halsen, og ønskede ham paa Havsens Bund. Grevinden fulgte selv sine Gjester tilvogns, de rullede afsted, og det forgyldte Gitter blev lukket efter dem.

Saa kjørte de da i den smukke maaneklare Nat ad Landeveien til Paris. Samtalen gik efterhaanden istaa, og Enhver overlod sig til sine egne Tanker. Da de kom henimod Versailles, klagede Hertugen over en ganske ulidelig Tørst, som en Følge af den gode Souper; han

vilde give den halve Verden for et Glas Sukkervand, det maatte man da vel kunne opdrive i Versailles. Og da de kjørte igjennem Versailles, lode de Vognen holde i Rue de l'Orangerie, hvor Grev d'Estaings Hotel laae, for at faae Sukkervand. Men at lade det bringe ned i Vognen, fandt Greven ikke sømmeligt, han bad Selskabet derfor stige ud og nyde det i hans Værelser, uagtet det den næste Dag vilde blive hans Gemalinde en crêvecoeur, at hun ikke selv havde kunnet modtage saa udmærkede Gjester.

Medens Greven gjorde Honneurs for den skjønne Fremmede og forklarede hende hvem de Forfædre vare, som hang paa Væggene, lavede Hertugen Sukkervandet til, for at de kunde komme hurtig afsted igjen, thi nu var Klokken allerede tre. Sukkervandet var drukket, men Hertugen syntes at have glemt det Hastværk, de havde, og bad Greven vise Mistreſs Robinson et sjeldent Værk med Kobbere, som han var i Besiddelse af, og som hun ellers neppe vilde faae Leilighed til at blive bekjendt med. Kobberværket blev taget frem og foreviist. Hertugen var uudtømmelig i Forklaringer og et Qvarteerstid forløb saaledes umærkeligt under hans vittige Monolog, som Greven og Mistreſs Robinson hørte i Taushed. Dog, de maatte jo tænke paa at naae Paris. Men da de saae dem om efter Greven, var han sjunken sammen i Lænestolen, og laae i den dybeste Søvn, som det ikke var muligt at vække ham af. Hertugen beklagede meget, at de saaledes skulde blive berøvede deres behagelige Reisefælle paa den øvrige Deel af Veien, men han meente, at de ikke kunde gjøre bedre, end saa hurtigt som muligt tage afsted og lade Greven blive i Morpheus's Arme. Thi det var en afgjort Sag, at han havde viist Grevinde

Du Barrys Souper saamegen Paaskjønnelse, at det ikke vilde være muligt at faae Liv i ham, før han havde sovet Ruſen ud.

En uhyre Angſt greb Miſtreſs Robinſon. Hun indſaae øiebliklig, at denne Søvn, ſom ſaa pludſelig havde overvældet den tappre Admiral, ikke kunde være naturlig, og hendes farefulde Stilling ſtod klart for hende. Hun var lige ved at blive overvældet af dette Slag; men med en Aandsnærværelſe, ſom hun ſiden ikke ſelv kunde begribe, lod hun ſom om hun Intet havde imod Hertugens Forſlag og var villig til at fortſætte Reiſen med ham alene. Men da han gik ind i det næſte Værelſe, hvor han havde lagt ſin Hat og ſine Handſker, benyttede hun Øieblikket, foer ud af Døren, og naaede Trappen . . . og Porten . . . og Gaden, inden Hertugen havde mærket Uraad. Hun ſprang hurtig ind i Vognen, befalede den forbløffede Kudſk at kjøre tilbage til Luciennes, alt hvad han kunde — og da Hertugen af Orleans naaede Hotellets Port, ſaae han ſin egen Equipage rulle afſted langt borte, ſaa hurtigt ſom de fire ſtolte Englændere kunde bortføre den ſmukke Englænderinde. Det er dramatiſk, ikke ſandt?

V.

Verſailles.

Grevinde Du Barry blev vækket ved en Hundetuden og en ſtærk Kimen paa Slotsporten, ſom ſnart bragte Folkene paa Benene. Inden hun ret kunde fatte, at Klokken ikke var meget over fire og det altſaa endnu var den dybeſte Nat i Luciennes, ſtod Miſtreſs Robinſon for hendes Seng. Nu havde Aandsnærværelſen og Modet forladt hende, og hun var nærved at ſegne omkuld.

Under grædende Taarer fortalte hun sine Hændelser og gyste atter for den Fare, hun var undgaaet. Grevinden raſede over Hertugens Frækhed, der var ikke to Meninger om, ſagde hun, at denne Forræder, ſom altid løb om med Gift i Lommen, havde blandet et Pulver i Grevens Sukkervand, for at blive ene i Vognen med ſin Dame, og da vilde hendes Rygte have været opoffret. Men dette ſkammelige Forræderi ſkulde hun vide at hevne paa denne . . . der var neppe et Skjeldsord i det franſke Sprog, lige fra hendes yndede mazette til det høitravende traître, ſom hun ikke tillagde Hertugen. Men hendes Glæde var ſnart ligeſaa ſtor ſom hendes Forbittrelſe, ja ſtørre, fordi han var bleven narret ſaa fuldſtændigt, og hun loe, ſaa Taarerne kom hende i Øinene, ved at tænke paa Hans Kongelige Høihed ſtaaende midt om Natten alene paa Gaden i Verſailles, med en lang Næſe, ſom han ikke vidſte Udveie til at faae under Tag i Paris, da hans egen Equipage imidlertid bragte det Bytte i Sikkerhed, han allerede havde regnet for ſit. Miſtreſs Robinſon maatte lee med, og under Latter og Sarcasmer, ſom gik ud over Regentens Sønneſøn, begave de to Damer ſig til Hvile i Dagbrækningen.

Den næſte Formiddag kom Grev d'Eſtaing jagende til Luciennes, raſende forbittret imod Hertugen, fortvivlet over, at han ikke havde kunnet beſkytte den Dame bedre, der var betroet til hans Ridderlighed, angſt for hendes Skjebne og yderſt ſkamfuld over, at han ſaaledes havde ladet ſig overliſte. At udfordre Hertugen af Orleans og nedlægge ham var det Mindſte, han vilde gjøre — men vilde det gjøre det Skeete ugjort? — Da Grevinden, efter en Tidlang at have drillet ham og bragt hans Fortvivlelſe til det Høieſte, omſider fortalte ham, hvorledes

Miſtreſs Robinſon, ved ſin ubegribelige Aandsnærværelſe, havde frelſt ſig ud af Hertugens Klør, og da han havde ſeet hende og modtaget hendes Tilgivelſe for denne ufrivillige Brøde, blev Greven ellevild af Glæde og gik villig ind paa begge Damers Anſkuelſe, at en Duel med Hertugen kun vilde ſkade Miſtreſs Robinſon — thi at den vilde udſætte ham ſelv for Baſtillen, var ikke nogen Betragtning, der turde gjøre ſig gjeldende mod den uforfærdede Admiral, der havde ſeet ſaamange Farer under Øinene med koldt Blod.

Medens de endnu ſadde ved Frokoſten, hvor Hertugen af Orleans var deres bedſte Ret, rullede en elegant lille engelſk Phaeton med et Par ſmukke Fuldblodsheſte i ſtærkt Trav for Døren. Den overbragte et moſkusduftende Brev til Miſtreſs Robinſon fra Hertugen, ſom vel af ſin hjemvendende Kudſk havde erfaret hendes Tilflugtsſted. Han ſkrev, med en Driſtighed ſom om intet Uſædvanligt var forefaldet, en ſmigrende Morgenhilſen til hende, og bad hende modtage den medfølgende Phaeton og hans to rappeſte Heſte, for at hun efter eget Valg med den Hurtighed, hun ſyntes at have Smag for, kunde naae eller flye den, ſom tilbad hende af ſin ganſke Sjæl og var hendes lydigſte Slave.

Hertugen havde nu engang ikke Held med ſig i denne Affaire. Miſtreſs Robinſon vilde naturligviis ikke modtage hans Preſent, og Grevinde Du Barry vilde gjøre ham denne Ydmygelſe ret følelig, ved at ſende hendes Afſlag gjennem Admiralen. Han blev derfor udnævnt til Miſtreſs Robinſons Secretair, og nu ſkrev han, ligeſom om intet Uſædvanligt var forefaldet mellem ham og Hertugen i den forløbne Nat, en lille Billet, hvori han underrettede Hans Kongelige Høihed om,

at hans Present ikke blev modtaget, da man hverken havde isinde at søge ham eller at undflye ham; for at den kunde komme tilbage med endnu større Hurtighed, end den var kommen frem, tillod han sig at sætte endnu to Heste for Vognen.

Og nu kjørte Grevens Kammertjener i Hertugens engelske Phaeton fra Luciennes for i Versailles at lade to af sin Herres smukkeste Heste spænde for, hvorpaa den elegante Vogn med Lynets Fart foer tom tilbage til Palais Royal med Admiralens Brev og Present.

Mistress Robinson klappede i Hænderne over denne fine Hevn, og kunde have kysset den gamle Greve derfor. Og det lader sig ikke negte, at det var grand genre. Men den Tids Kavallerer handlede endnu i stor Stil — den skulde snart være forbi. Vor Tid kan neppe begribe det — men den er ogsaa langt fra at være storstilet.

Grevinden meente, at Hans Kongelige Høihed var Hestepranger nok, til at trøste sig over sit Nederlag ved de to smukke Heste, hans Stald saa uventet var bleven forsøget med. Men han skulde ikke døe i Synden, og hun skulde, for at blive i Staldterminologien, nok engang ride ham ordentlig tilvands for hans skammelige Anslag mod en Veninde, der stod under hendes Beskyttelse.

Og i hele otte Dage efter loe Versailles og Paris af dette Eventyr, og der blev sagt utallige Vittigheder paa den bedragne Hertugs Bekostning; thi Grevinde Du Barry kunde ikke fortie hans Nederlag. Hertugen hevnede sig ved at lade sin Secretair Laclos — den talentfulde Vaurien, der har skrevet den berygtede Bog «les liaisons dangéreuses» — forfatte Comedier, som bleve

ſpillede paa Hertugens eget Theater for Hoffet og Beaumonden, og hvori Scener af Grevindens Liv og Fortid bleve fremſtillede under opdigtede Charakterer, ſom imidlertid vare lette at gjennemſkue. Den bedre Deel misbilligede denne Perſiflage, og kom ikke til diſſe Foreſtillinger — men der var dog altid nok af Tilſkuere, ſom glædede ſig derover.

Grevinden havde ikke gjort ſin Veninde nogen Tjeneſte med at røbe Hertugens mislykkede Anſlag. Det kan gjerne være, at hans Forfølgelſe af Miſtreſs Robinſon havde en dybere Grund end blot Caprice, og at han virkelig var charmeret i hende, hun var elſkelig nok til at kunne vække dybere Følelſer, ſelv hos en ſaa fordervet Mand. Men nu kom dertil den krænkede Forfængelighed, Hertugen maatte ſeire over Mary Robinſon, et ſaa farligt Exempel paa uovervindelig Modſtand kunde han ikke lade efter ſig, uden at være til Spot baade for Fjender og for Venner, hans Ære ſom Roué, ſom en værdig Sønneſøn af Regenten ſtod paa Spil. Miſtreſs Robinſons Stilling blev ſaaledes endnu farligere og vanſkeligere, og Hertugen havde ſaa at ſige faaet endnu friere Hænder ved den Offentlighed, man havde givet hans Beſtræbelſer for at overvinde hende. Det var nu blevet en guerre ouverte.

Han fortſatte den ogſaa med ſtor Haardnakkethed, og Miſtreſs Robinſon var overalt beleiret af Hertugen, hvor hun viſte ſig. Men ligeſaa utrættelige vare ogſaa Grev d'Eſtaing og Hertugen af Briſſac til overalt at danne hendes Sauvegarde. Man drillede Hertugen af Orleans dermed, han blev ærgerlig og kaldte dem Miſtreſs Robinſons Gendarmer. Hertugen af Briſſac bad ſtrax Miſtreſs Robinſon at ſtadfæſte denne Hæderstitel

og erklærede, at de altid skulde være rede til at være hendes gens-d'armes og beskytte hende, selv imod Ridderne af Landeveien. Og Alle loe ad denne spøgefulde Hentydning. Med enhver saadan Strid steg Uforsonligheden.

Nogen Tid efter spadserede en Skare af Hoffets Damer og Herrer i Parken ved Versailles, Mistreſs Robinson var deriblandt og naturligviis ogsaa Hertugen af Orleans. Den gamle excentriske og døve, skotske Hertuginde af Argyll, som besøgte det franske Hof, havde taget sin berømte Landsmandindes Arm og støttede sig paa hende. Da de kom i Nærheden af et af de store Bassiner, hvor der laae Smaagondoler med kongelige Sluproere parate, fik Hertuginden en uimodstaaelig Lyst til at gaae tilsøes, hun sagde, at hun holdt saameget af Søen, og hun havde da ogsaa tvende Skibe i sit hertugelige Vaaben. Men hvo skulde styre Baaden? Herrerne betænkte sig paa at overtage denne Tillidspost, men da de saae, at Mistreſs Robinson ogsaa traadte ud paa Broen, for at stige i Gondolen med den gamle Hertuginde, vare de Alle beredte til at ledsage dem. Grev d'Estaing traadte imidlertid først frem og prætenderede den Ære at være Hertugindens Flagcapitain, idet han leende tilsvoede, at han jo ogsaa var søvant. Han hjalp den gamle Dame og Mistreſs Robinson i Gondolen, da Hertugen af Orleans pludselig traadte frem og forlangte at gaae foran ham. Grev d'Estaing vilde ikke overlade Mistreſs Robinson til Hertugen af Orleans i den døve Hertuginde Selskab, han forsvarede derfor sin Plads, og nu udspandt der sig en halv spøgefuld men heel komisk Veddestrid imellem dem, om hvem der kunde opvise de største Adkomster til denne Ærespost, Altsammen for Mistreſs

Robinsons Skyld, medens den gamle Hertuginde slog med Viften, som om hun var den Helena, de strides om. Hr. de Brissac har i sine Memoirer opbevaret denne morsomme Scene, som atter var et Slags theatralsk Forestilling for et stort Publikum.

Greven beraabte sig paa sin Stilling som Vice-Admiral af Frankrig, — Hertugen havde samme Charge, han havde havt den først og han var dertil Prinds af Blodet. — Ja, det var Greven jo rigtignok ikke, det maatte han tilstaae, han havde kun erobret sin Stilling, ved i tredive Aars Tjeneste at gaae alle Grader langsomt igjennem, hvorimod han nok erindrede, at Hans Kongelige Høihed i et og samme Søtog var avanceret fra Fændrik til Vice-Admiral, ogsaa gjennem alle Grader. Men saa havde han været saa heldig at blive saaret tolv forskjellige Gange, medens Hertugen havde været saa uheldig, ikke at blive det en eneste Gang, og Saar blive altid regnede af det smukke Kjøn.

Denne Snert var meget bitter, efterson Pariserne bestyldte Hertugen for, at han i en Bataille, jeg mindes ikke hvilken, hele Tiden havde holdt sig nede under Dækket, for bedre at bevare sit kostbare Liv. Hertugen blev ogsaa noget forvirret af de mange Smiil, som denne Replik fremkaldte. Da han formodentlig ikke vidste hvad han skulde svare, sagde han, at han gik med Stor-Admiralen i Lommen, thi Kongen havde lovet ham, at han skulde blive Stor-Admiral af Frankrig. Det vilde Greven ingenlunde benegte, og naar det skete, maatte han ogsaa vige Commandoen for Hans Kongelige Høihed. Men da Hertugen, en attendant, at han engang kunde blive Stor-Admiral, og i Erkjendelse af hans store Fortjenester tilsøes nylig var bleven udnævnt til

General-Oberſt for Huſarerne, ſaa kunde hun nu neppe gjøre Fordring paa nogen anden Commando, end . . . en tilheſt.

Montjoie fortæller i ſit Skrift om den orleanſke Sammenſværgelſe, at Pariſerne morede ſig meget over denne Udnævnelſe, ſom vel var en Naadesſag, men ogſaa tillige en noget ſpodſk Kritik af Kongen paa Prindſens beſtandige Fordringer paa Stor-Admiralspoſten. Tilſkuerne kunde ikke tilbageholde deres Latter, og medens Hertugen gjorde Front imod Spotterne, ſteg Vice-Admiralen i Gondolen og ſtødte fra Land. Hertugen havde nu ikke Andet at gjøre, end ſee at komme bort paa bedſte Maade. Han ſkal endda have gjort det ganſke freidigt, hed det, med nogenlunde Anſtand.

VI.

Portechaiſen.

Prindſeſſen af Lamballe havde beſtemt at give Miſtreſs Robinſon en lille Sommerfeſt i Parken ved Verſailles. Selſkabet ſamledes i et af de Templer, ſom ſmykke den kongelige Have, og Alle vare muntre og glade. Den yndige Vertinde havde ladet en lille Eftermiddagscollation anrette for ſine Gjeſter; naar den var nydt, ſkulde Selſkabet begive ſig tilbage til Slottet, for inden Souperen at høre en Concert, ſom ſkulde gives i Orangeriet, og hvor der til Ære for Miſtreſs Robinſon ſkulde udføres engelſk Muſik.

Duggen var imidlertid falden meget ſtærkt, det var ikke muligt for Damerne at gaae den lange Vei gjennem Parken paa Silkeſko, uden at blive vaade. Man ſendte Bud efter Portechaiſerne, og nu bleve Damerne baarne

til Slottet. Herrerne bleve tilbage for at fortsætte deres politiske, literaire eller muntre Samtaler, medens Porteurerne, to og to, bare deres kostbare Byrder i de forgyldte Æsker, som dengang vare uadskillelige fra et Hof, og unegtelig ret bequemme.

Mistreſs Robinſon var saa glad idag, det var saadan en smuk Fest og hun havde været fri for Hertugen af Orleans. Men denne Glæde skulde kun være kortvarig; thi ved en Omdreining af en af Gangene i Parken gik han pludselig ved Siden af hendes Portechaise, med en af sine hvide Hænder paa Dørkarmen og fortalte hende, at han var kommen til Versailles i samme Øieblik, og at han var kommen her ene og alene for hendes Skyld, som beskjæftigede enhver af hans Tanker. Mistreſs Robinſon meente, at det var bedst at slaae det hen i Spøg, og hun svarede derfor overeensstemmende med dette Forsæt. Hertugen vedblev at gaae ved Siden af Portechaisen med Haanden paa Dørkarmen, langsommere og langsommere, hvorved de andre Portechaiser Allesammen fik et lille Forspring for denne. Ved den næste Omdreining af Alleen tvang han den ud af den lige Vei og ind i en Sidegang, som førte ind i et Buskads, og vedblev efter denne Plan, saa at de, uden at Mistreſs Robinſon mærkede det, efterhaanden kom ind i den tætte Labyrinth af Træer og Grønt.

Pludselig blev Portechaisen sat ned paa Jorden. Mistreſs Robinſon saae ud af Vinduet ved denne Standsning, og til sin store Forskrækkelse befandt hun sig midt inde i et vildsomt Haveparti, langt fra Slottet, alene med Hertugen af Orleans. Porteurerne vare forsvundne paa et Vink af denne „Prinds af Blodet“. Ligefor hende laae under et stort Egetræ en Eremithytte, hvis

Dør stod aaben og viste, at Hytten ikke var saa lille, at den blot kunde rumme en Mosbænk og et lille Træbord, men at den stod i Forbindelse med et elegant Kabinet; thi det var blot for et Syns Skyld, at Haven ved Versailles havde sin Eremithytte, en af de Prydelser, som intet Haveanlæg kunde undvære paa den Tid. I denne lille Hytte havde Ludvig den Fjortende, den store, engang imellem i sine sidste bodfærdige Aar trukken sig tilbage, for i nogle faa Øieblik at spille Eremit, efterat han maaskee tidligere havde opsøgt den, naar han ikke just vilde være ganske alene.

Hertugen aabnede Døren paa Portechaisen og bad Mistress Robinson stige ud. Hun braste i Graad og holdt sig fast ved den anden Dør, uden at være istand til at sige et Ord af Skræk, saameget havde Bevidstheden om Hertugens Slethed og hendes forladte Stilling overvældet hende. Hertugen bad hende i smigrende Ord om Tilgivelse, hendes Haardhed imod ham, hendes stadige Negten at ville høre hvad han havde at sige hende, havde tvungen ham til denne Krigslist, nu maatte og skulde hun høre ham, han kunde ikke taale at troe, at hun havde slette Tanker om ham, som tilbad hende med en grændseløs Høiagtelse. Og under disse indsmigrende og ærbødige Ord stræbte han at faae hende ud af Portechaisen, halv med Overtalelse og halv med Magt. Hun stred imod, og var en Afmagt nær.

Det er ikke let at sige, hvorledes det vilde være gaaet, hvis ikke Mistress Robinson pludselig havde seet en Skygge fra det andet Vindue af Portechaisen, og havde gjenkjendt Hertugen af Brissac. Hun udstødte et lille Glædesraab, og Hertugen af Orleans en Ed, i den Grad blev han overrasket over „Gensdarmens" uventede

Komme. Han slap strax hendes Arm, og fremstammede en usammenhængende Fortælling om Aarsagen til hans og hendes uventede Møde i dette Buskads. Han havde tilfældigviis været i Haven, han havde hørt Nogen skrige om Hjelp, han var gaaet efter Lyden, og havde truffet denne elskværdige Dame, som de forræderske Porteurer formodentlig havde baaret herind for at kunne bestjæle hende, de havde grebet Flugten ved hans Ankomst, og han var nu ifærd med at berolige hende efter den overstandne Skræk.

Det maa have været en Scene for en Genremaler. Hertugen af Orleans befippet og forlegen, stammende i sin Beretning og inderlig forbittret over denne Overrumpling — Hertugen af Brissac, som hørte paa ham med fuldkommen Alvorlighed i den dybeste Taushed, hvilket nødte hans Modstander til at vedblive Forklaringen og indvikle sig i flere og flere Usandsynligheder, medens der i Baggrunden af Hr. de Brissacs Ansigt lurede et Smiil, som nok kunde sige: at han hele Tiden havde fulgt bag efter dem, og havde seet, hvordan Alt var gaaet til — og Mistress Robinson, som havde vunden sin fulde Fatning igjen, og nu lænede sig tilbage paa Puderne i Portechaisen ligefor den aabne Dør, og betragtede Hertugen af Orleans med et Smiil, der viste hvormeget det gottede hende, at han var fangen i sin egen Snare og maatte gribe til saa ydmygende Usandheder.

Hr. de Brissac tvivlede naturligviis ikke et Øieblik paa Hertugens usammenhængende Fortælling — tvertimod, han vilde netop have hørt akkurat det samme Skrig om Hjelp, han var ogsaa gaaet efter Lyden, og han var saaledes kommen til Stedet, netop i samme menneske-

kjærlige Hensigt som hans kongelige Høihed. Men nu var Faren tillykke forbi, og nu maatte de see at komme bort fra denne Røverkule, mente han. Men hvorledes skulde det skee? Græsset og Gangene vare altfor vaade til Silkesko, at gaae vilde være at sætte Mistreſs Robinſons Liv i Fare. At ſende Bud efter andre Porteurer . . . de havde jo Ingen at ſende, den forſtrækkede Dame vilde neppe kunne beſlutte ſig til at blive tilbage med En af dem, medens den Anden søgte Hjelp, det vilde desuden vække Opſigt, hvis Feſtens Dronning udeblev saalænge, de kunde jo riſikere, at det halve Hof gik ud for at lede efter hende, og fandt man hende saa i dette affides Buſkads . . . hvad maatte de tænke. Det var bedſt, at de bleve enige om alle Tre, at denne Affaire slet ikke kom til Andres Kundſkab. Deri var Hertugen strax enig. — Ja, men for at dette kunde blive muligt, var der ikke Andet for at gjøre, end at de maatte hjelpe dem ſelv saa godt de kunde. Hr. de Briſſac vidſte ingen anden Udvei, end at begge Herrerne gjorde en Spøg deraf og agerede Porteurer for Miſtreſs Robinſon. Hertugen af Orleans krympede ſig ved at tiltræde dette Forſlag; men han følte, at han maatte kjøbe de Andres Taushed — og der var jo ingen anden Udvei. Altſaa, Haand paa Værket! Hertugen af Briſſac tog fat i de bageſte Stænger og overlod de forreſte til Prindſen af Blodet. Miſtreſs Robinſon ſatte ſig tilrette i Portechaiſen, og nu droge disſe høiædle Bærere den korteſte og meſt dækkede Vei tilbage til Slottet.

Da Portechaiſen var kommen i en hverken ſikker eller magelig Gang, paa Grund af de uvante Bæreres Mangel paa nøiagtigt Fodſkifte, foldede Miſtreſs Robinſon andægtig ſine Hænder. — Vor Herre havde jo sienſynlig

frelst hende i det forfærdeligste Øieblik, hun endnu havde oplevet, og hvor var hun ikke Hertugen af Brissac taknemmelig, som havde holdt sit Løfte til Grevinde Du Barry, og vaaget over hende som en sand Ven.

Det var uundgaaeligt, at de maatte blive kjendte, da de kom henimod Slottet. Man havde allerede savnet Mistreſs Robinſon og kunde ikke begribe hendes pludſelige Forſvinden. Da hun nu kom, baaren i Portechaiſe af tvende Hertuger — af Hertugen af Orleans, som hele Dagen ikke var bleven ſeet i Verſailles, og af Hertugen af Brissac, som jo var den ene af hendes Gensdarmer imod Regentens Sønneſøn — var det en Selvfølge, at man udtømte ſig i Gisninger. Hr. de Brissac fortalte, at hans kongelige Høihed og hans Ringhed havde mødt deres Dame og havde forbrevet Porteurerne, for at have den Lykke at være hendes Slaver; men da de vare uvante med dette Arbeide, var det gaaet noget langſomt. Mistreſs Robinſon ſmilede ſkjelmſk og takkede ſine to Bærere for deres uſædvanlige og ſmigrende Opmærkſomhed imod hende. Hr. de Brissac var i et Perlehumeur, men Hertugen af Orleans kunde ikke ganſke ſkjule ſin Forſtemthed, og tog tidligere bort, end han pleiede. Prindſeſſen af Lamballe holdt ſiden i Enrum Forhør over Mistreſs Robinſon; men har hun erfaret, hvorledes det egentlig hang ſammen med dette underlige Optog, ſaa har hun forſtaaet at tie, efterſom dette Æventyr aldrig kom rigtig til Hoffets Kundſkab, og Hertugen af Orleans ſlap med den Ydmygelſe, han havde maattet tage imod ſom tvungen Portechaiſebrager.

Alle diſſe Farer og haardnakkede Efterſtræbelſer gjorde Mistreſs Robinſon næſten ked af Frankrig, ihvor behageligt og ſmigrende Opholdet forreſten var for hende.

Hun havde desuden andre Grunde til atter at synke tilbage i den Melancholi, som havde beherſket hende efter Bruddet med Prindſen af Wales. Scheridan ſkrev jevnlig til hende, og hun fik ogſaa Breve fra ſine andre Venner, de vare Alle enige om, at hendes Bortgang havde efterladt et ſtort Savn, baade hos dem og hos det ſtore Publikum. Men med Hensyn til hendes finantſielle Forhold havde Intet forandret ſig. Den Vexel, ſom desværre nu var bleven hendes eneſte Eiendom, var endnu beſtandig ubetalt, og der var ingen Udſigter til, at Prindſen kunde formaaes til at honorere den. Mary Robinſon fældede bittre Taarer, ikke ſaameget over den ubetalte Vexel ſom over den Forglemmelſe, over den totale Mangel paa Følelſe for hende, ſom Prindſen derved lagde for Dagen, og ſom hun ſaa lidt havde fortjent.

Et ſaadant Brev modtog hun netop engang, da hun var i Luciennes hos Grevinde Du Barry, der havde formaaet hende til at boe hos hende, hvor hun meente, at den Efterſtræbte var mere i Sikkerhed, end noget andet Sted. Thi hun havde ſat ſig i Hovedet, at Hertugen af Orleans idelig ſpnſede paa en Bortførelſe eller anden Voldshandling imod hende. Men det vilde han ikke vove, naar hun var i hendes Huus, han vidſte altfor vel, at hun vilde tage en alvorlig Hevn over ham, desuden var Luciennes fra fordums Tid godt aflukket og ſikret, og hendes fire ſtore danſke Hunde indgjøde Reſpect, de vare en altid aarvaagen og ubeſtikkelig Garde.

Grevinden vilde vide Grunden til ſin Venindes Taarer, og omſider lykkedes det hende ogſaa at afpreſſe Miſtreſs Robinſon Tilſtaaelſen om hendes hele Stilling,

og om den tidtomtalte Vexel. Madame Du Barry fnyfte af Vrede og Foragt imod den karrige og ærelöfe Prinds af Wales. At bedrage en Qvinde paa denne Maade forekom hende faa infamt, fom hun kunde tænke fig Noget; ingen Straf eller Ydmygelfe kunde være for haard for en faadan Skjændighed, det hele Qvindekjön burde forene fig for at erklære Prindfen af Wales Krig paa Liv og Död. Miftrefs Robinfon forfærdedes over den Storm, hun havde vakt ved fin Tilftaaelfe, men den var ikke mere til at befværge. Grevinden vilde øieblikkelig begynde at arbeide for denne Sag, Prindfen af Wales fkulde betale denne Vexel, om hun faa fkulde fætte Alt hvad hun eiede og havde paa at tvinge ham dertil, hun fkulde lære ham det. Hun vilde ftrax ftrive til London, til den franfke Ambasfadeur, og paalægge ham at forene fig med Miftrefs Robinfons Venner for at beftorme Prindfen af Wales. En franfk Ambasfadeur affærdigede man ikke faa let. Miftrefs Robinfon bad hende bönligt om at opgive dette Forfæt, da hun indfaae, hvormeget den franfke Gefandts Indblanding i denne Sag maatte være krænkende for den engelfke Thronfölger; men Grevinde Du Barry var ubönhörlig, hun fortjente ikke, fagde hun, at nogen Qvinde havde Tillid til hende meer, hvis hun taalte en faadan Behandling imod fit Kjön. Og Brevet afgik virkelig til London.

VII.

Skuefpillerinden.

Det havde længe været Dronningens og Prindfesfe Lamballes höiefte Önfke at fee Miftrefs Robinfon fremtræde i en Rolle. Hun var ogfaa villig dertil, men

Vanskeligheden bestod i at finde et Stykke, hvor hendes engelske Dialekt ikke vilde virke forstyrrende. Det var dengang den høieste Mode, at Hoffets Herrer og Damer, ja selv Medlemmer af den kongelige Familie optraadte i Smaastykker, som bleve opførte for en intim Kreds paa et lille Theater i Trianon. Man kunde imidlertid ikke finde noget passende Stykke, ihvor ivrigt man end søgte. Hertugen af Orleans hørte tale om denne Forlegenhed, og for at gjøre Mistreſs Robinſons Optræden mulig og opfylde Dronningens Ønske, tilbød han at lade sin Secretair omarbeide eller skrive et Stykke, som skulde være indrettet efter Øieblikkets Krav.

Tilbudet blev modtaget med Erkjendtlighed, Hr. Laclos blev sat i Arbeide og Indholdet af Stykket blev holdt meget hemmeligt, det skulde være en Overraskelse for Alle. Rollerne bleve uddeelte og Alle, selv Mistreſs Robinſon, havde maattet give deres Æresord paa ikke at røbe det Mindste af Sujettet, ikke engang for Grevinde Du Barry, hos hvem Mistreſs Robinſon for Tiden opholdt sig. Grevinden blev betænkelig derover, da hun hørte, at Hertugen af Orleans havde en Finger med i Spillet, og da hun ikke kunde formaae sin Veninde til at bryde sit Løfte, trods alle Gjenløfter om den ubrødeligste Tausheb, henvendte hun sig til Hertugen af Brissac, og paalagde ham at skaffe hende Stykket at læse. Men der existerede ikke et eneste heelt Exemplar af denne hemmelige Comedie udenfor Souffleurens Hænder, og Hr. Laclos var Souffleur. Hr. de Brissac fik imidlertid at vide af en af Betjentene ved Orangeriet, at Comedien skulde spilles i det Frie, der skulde nemlig indrettes et Theater lige udenfor Colonnaden, tildeels af Træer fra Orangeriet, og der skulde Stykket spilles paa Grund af den stærke

Sommervarme. Det var nu godt nok at vide dette; men Indholdet af Stykket . . . Grevinden truede jo med sin Unaade, hvis han ikke kunde sige hende Indholdet Dagen før Forestillingen.

Hertugen af Brissac maatte adlyde. Han bestak en Garderobebetjent til længe i Forveien at lukke sig ind i en af de mest skjulte Afkroge af Hoftheatret i Versailles, hvor Generalprøven skulde holdes, og her blev han, efter flere Timers forgjeves Venten, omsider Øienvidne til Opførelsen. Men det var en sand Tortur, thi han maatte indtage den umageligste Stilling, for at undgaae at blive opdaget, hvilket vilde havt Betjentens Bortjagelse eller Fængsling tilfølge. Men Alt vilde Hertugen underkaste sig for at tjene Grevinden.

Hun blev saare glad ved at faae Underretning om Stykkets Gang, men yttrede ikke Noget om Grunden til denne Nysgjerrighed, som havde sat Hertugen i en saa stor Forlegenhed. Kun da han klagede over, at han var som „radbrækket" af den umagelige Stilling, han saalænge havde maattet indtage, sagde hun leende, at han nok skulde faae Erstatning, han skulde ialtfald ikke være den Roué, som blev ubarmhjertigst „roueret" for dette Stykke, det troede hun nok, at hun kunde love ham.

Den næste Eftermiddag strømmede en Masse Equipager til Versailles, i lange Rækker, den hele fornemme Verden havde solliciteret Dronningen om at turde bivaane denne Forestilling, og Marie Antoinette, som gjerne vilde glæde Alle og vidste, at et talrigt Publikum ikke vilde genere Mistreß Robinson det Mindste, havde givet sin Tilladelse i en vid Udstrækning. Alt hvad der havde Adgang til de kongelige Fester promenerede allerede en Time før Forestillingens Begyndelse i Haven ved Ver-

ſailles; men henimod Colonnaden, hvor Tilſkuerpladſerne og Theatret vare indrettede, vovede Ingen ſig. Forventningen var ſpændt paa det Høieſte, Miſtreſs Robinſons Navn var i alle Munde, man vidſte, at hendes Spil og Diction vare himmelvidt forſkjellige fra den franſke Maneer; men man kunde ikke ret foreſtille ſig, at der kunde ſpilles paa nogen anden Maade end denne nedarvede, ſom jo maatte være den eneſte correcte.

Det kan ved denne Leilighed være ligegyldigt, hvem der var tilſtede ved denne Feſt, hvem der ſad Dronningen nærmeſt, og hvem der havde det prægtigſte Toilet. Vi ville ſøge os en Plads, hvorfra man kan ſee nogenlunde godt, for Exempel ved en af Siderne, lige bag Grevinde Du Barry, ſom havde ſat ſig yderſt paa en Stolerække, ſaaledes at hun havde den fuldkomneſte Frihed til at gaae og komme, naar hun vilde ſkifte Plads, da hun halvt var dækket af en ſtor Roſenbuſk, en Deel af det levende Hegn af blomſtrende Træer og Planter, hvormed man havde indhegnet den ubedækkede Deel af Tilſkuerpladſen, ſom laae udenfor Colonnaden, i hvilken Dronningen og de høieſte Herſkaber havde taget Plads.

Theatret tog ſig nydeligt ud, det var i Virkeligheden, hvad der vanſkeligt lader ſig fremſtille rigtigt ved Couliſſer, det var en Blomſterhave udenfor et elegant Landſted, henimod Baggrunden ſaae man en virkelig Jern-Gitterport, ſom lukkede for Haven. Baggrunden dannedes af den lange Allee fra Verſailles ad Veien til Marly. Stykket blev givet ved høi lys Dag, her var altſaa den fuldſtændigſte Illuſion tilſtede; den ſtøttede ſig paa Virkeligheden, man var paa Landet i Frankrig udenfor en velhavende Families Bolig.

Det vil ikke være nødvendigt at give et nøiagtigt

Referat af Stykkets Indhold, det maa være nok at underrette Læseren om, at det var en af de sædvanlige Comedie-Miserer: en yndig, ung engelskfødt Pige elsker en fortræffelig ung Franskmand, men de haardhjertede franske Pleieforældre ville tvinge hende til at ægte en afskyelig gammel Kavalleer. Igjennem en Række Scener bringe de hende til Fortvivlelse, hendes Elsker foreslaaer hende at flygte, der er ingen anden Udvei, Notaren og den afskyede Brudgom ventes hvert Øieblik, Pleieforældrene ogsaa, hun kæmper længe, men omsider seirer Kjærligheden, og hun flygter. Forældrene ere blevne underrettede om de Elskendes Plan, de komme for at forhindre den, men hun er allerede borte, da finde de hendes Straahat, som hun har tabt, de blive rørte, beslutte at tilgive, og ile ud for at indhente de Flygtende og give deres kjærlige Samtykke — hvorpaa Teppet falder.

Trods det tarvelige Indhold interesserede Forestillingen dog ganske overordentlig. Mistress Robinson spillede den forældreløse unge engelske Harriet, der er bragt til Frankrig og opholder sig i Huset hos nogle gamle og fordomsfulde Slægtninge. Hun spillede med en Naturlighed, som næsten henrev Tilskuerne til Taarer. Hendes Pathos steg med hver Scene, hendes Kamp mellem Kjærlighed og Pligt var henrivende, og da Kjærligheden omsider seirer, kunde man ikke tænke sig noget Elskeligere, end hendes Hengivelse i denne Følelse. Hendes sidste Scene gjorde en gribende Virkning; men dertil bidrog unegtelig det smukke og storartede Arrangement. Elskeren er gaaet for at gjøre de sidste Forberedelser til Flugten, saaledes som det er aftalt; han vil vente hende i Vognen, som snart vil holde udenfor Gitterporten. Hun

bereder ſig til at flygte fra det Huus, der har optaget den Forladte, hun bringer det et kjærligt Levvel, hun tager Afſked med ſine Blomſter, hun ſiger grædende Farvel til ſine Pleieforældre, for hvem hun opſender en inderlig Bøn og anraaber knælende Himmelen om deres Tilgivelſe. Man hører en Vogn komme rullende. Hun gyſer ved at ſtaae for det afgjørende Øieblik, men hendes Beſlutning ſtaaer faſt. Man ſeer en Vogn kjøre op for den aabne Gitterport, ſom gaaer ud til den lange Allee, der taber ſig i det Fjerne, det er en virkelig Vogn med virkelige vælige Heſte, en af de Vogne, ſom man bruger til at flygte i, en Karreet med nedrullede Gardiner, uden Vaabenſkjold og uden Livree. Karreetdøren ſtaaer aaben, hendes Elſker venter hende. Hun ſpringer op, kaſter ſin Straahat, ſom klædte hende ſaa nydeligt, indhyller ſig ſom en Nonne i ſin Mantille, ſom hun kaſter over Hovedet, og ſtyrter henimod Gitterporten; man ſeer hende et Øieblik forſvinde bag nogle Buſke i Havens bugtede Gange, man ſkjelver for at hun ſkal blive ſtandſet; men i det Samme kommer hun atter frem lige ved Udgangen, ſpringer hurtig i Vognen, Døren falder til med et dumpt Slag — hun er frelſt! Karreten kjører afſted i flyvende Fart, man hører de rullende Hjul og Pidſkens Smæld, med bankende Hjerte følger man de Flygtende gjennem den lange Allee, og ſender ſine gode Ønſker efter dem — nu ere de ved Omdreiningen, de forſvinde i en Støvſky. I dette Øieblik, efter denne virkelig gribende Pauſe, ſom den bortkjørende Vogn ganſke udfylder, ſtyrte Pleieforældrene ind og ſee Karreten forſvinde, de have miſtet Harriet, ſom de alligevel elſkede ſaa høit, de have kun hendes Hat tilbage, ſom gjenkalder dem hendes

yndige Billede, de sørge, de tilgive, de ile ud for at indhente og velsigne hende.

Tilskuerne trak atter Veiret, dette Spil havde aabnet en ukjendt Verden for dem, de havde for første Gang i deres Liv seet sand Natur og naturlig Elskværdighed paa Skuepladsen. Der var ingen Ende paa de smigrende Lovtaler og man længtes kun efter at Mistreſs Robinſon skulde vende tilbage efter Omklædningen, for at kunne kaste sig for Thalias Ypperstepræstindes Fødder. Det var en almindelig Enthousiasme.

Havde den flygtende Harriet, som sprang ind i Karreten med Mantillen over Hovedet, saa at hun næsten hverken kunde see eller høre, havde hun efter det dramatiske Arrangement regnet paa, at Vognen skulde være tom og kun for Effectens Skyld skulde kjøre gjennem Alleen, og derefter ad en Sidevei vende tilbage igjen til Slottet, da havde hun forregnet sig. I Vognen sad en Herre, men det var ikke Elskeren fra Skuespillet. Trods Mørket af de nedtrukne Gardiner kjendte hun øiebliklig Hertugen af Orleans . . . Hun trykkede sig tættere op i sit Hjørne, trak Mantillen fastere sammen om sig, hun havde jo ingen Udvei, Døren var lukket, Hestene fore afsted i det stærkeste Trav, ingen Standsning var mulig. Arme Harriet!

Hertugen taug en Tidlang, han vilde give Bevægelsen Tid til at sætte sig. Et heelt Qvarteer var forløbet saaledes, da han rykkede nærmere, begyndte at tiltale sin Naboerske og greb hendes Haand, som han trods hendes Modstand bedækkede med Kys, medens han bestormede hendes Hjerte med de fyrigste Kjærlighedserklæringer, som han ikke fik et Ord til Svar paa. Denne Scene varede temmelig længe. Hertugen blev

bestandig mere nærgaaende i sine Kjærtegn, medens han paa samme Tid bønfaldt om hendes Tillid, som han nok vidste, at hans Fjender arbeidede paa at svække, han omtalte derhos Grevinde Du Barry med den største Bitterhed og advarede mod hendes falske Venskab, han skildrede sin Kjærlighed med de mest glødende Farver. Endnu ikke et eneste Ord til Svar. Han lagde sin Arm om hendes smækre Liv og trykkede hende tættere til sig, han nærmede sit Ansigt til hendes endnu bestandig tilslørede. Men pludseligt gled Mantillen tilside ved et næsten umærkeligt Ryk af hans Haand — og Grevinde Du Barrys smilende Ansigt kom tilsyne i den fulde Eftermiddagsbelysning, idet Gardinet i det Samme blev trukket op for Vinduet, ogsaa med et hurtigt Ryk, men af hendes Haand.

Hertugen foer tilside som han var bleven stukken af en Slange. Han var atter bleven overlistet af sin uforsonlige Fjende. Harmen og Skammen, om man tør tillægge ham nogen Skam, gjorde ham maalløs. Grevinden bragte atter sin Mantille i Orden, og da det var gjort, begyndte hun at læse ham Texten. Men hvilken Text! Det hele Synderegister, hun længe havde samlet paa, kom pludselig til Afregning, hans forræderske Adfærd imod Mistress Robinson, som afskyede ham, hans skammelige Pamphletter imod Dronningen, som nok skulde lære sin Fjende at kjende, hans nederdrægtige Comedier for at bagvaske hende, hvem hans kongelige Høihed jo dog engang havde nedladt sig til at smigre for, saalænge han troede, det var til hans Fordeel. Men hun vilde ikke forfalde til Prædikatonen og holde en Skriftetale for ham, tvertimod, hun vilde fuldstændig absolvere ham, thi nu havde hun lettet sit Hjerte, og han maatte dog

tilstaae, at hun havde betalt ham med god Mynt, og det Eneste, han nu kunde prale af var, at det var ham, der var bleven bortført. Pludselig greb hun i Snoren, og Vognen standsede. Nu vare de over en Miil fra Versailles, hun havde ikke Hjerte til at lade hans kongelige Høihed gjøre en længere Spadseretour i det varme Veir. Hertugen var aldeles consterneret. Han reiste sig for at staae ud af Vognen. Da Grevinden havde bragt ham til denne Yderlighed, slap hun atter Snoren. Det faldt hende ind, sagde hun, at Hertugen maaskee dog hellere kjørte med hende, end gik, naar galt skulde være. Hun vilde ogsaa vende tilbage til Versailles, for at afhente Mistreß Robinson, som ventede paa hende, og tage sin egen Equipage i Besiddelse, istedetfor denne Bortførelsesvogn, som var altfor dramatisk til at hun vilde sidde i den længer end nødvendigt.

Efter hendes Befaling vendte Kudsken og kjørte tilbage til Versailles. Grevinden var atter ganske charmant, hun legede med sin Vifte, og smaanynnede, og kastede af og til en Replik til den tause Hertug, som tyggede paa sine Regle og var altfor harmfuld til at indlade sig i Conversation. Saaledes naaede de Versailles. Da de kjørte gjennem Porten til Slotsgaarden, slog Grevinden sin Nabo let paa Armen med Viften og sagde smilende: „Monseigneur, Vaabenstilstand og Tausheb, eller“ . . .? — hun fuldendte ikke Sætningen. Hertugen bukkede bekræftende og løftede hende ærbødig ud af Vognen, med et smilende Aasyn. De blandede sig i Sværmen, som fyldte Dronningens Gemakker, uden at Nogen havde lagt Mærke til deres Komme eller til deres Fraværelse, saameget dreiede Alt sig idag om Mistreß Robinson.

Da Grevinden paa Hjemtouren til Luciennes fortalte den feirede Skuespillerinde sit Eventyr med Hertugen, som ganske rigtig atter havde villet bortføre hende, og denne Gang formodentlig til sit nærliggende Slot Monceaux, hvor hun vilde have været velforvaret, faldt Mistreß Robinson sin Frelserinde om Halsen og kyssede hende med den inderligste Taknemmelighed. Uden Grevindens snille Idee, at liste sig hen bag Buskene ved Gitterporten, indhyllet i en lignende Mantille som den flygtende Harriet, og springe i Vognen istedetfor hende, havde Mary Robinson været forloren og i Prindsens Magt. Grevinden fik hende til at gyse, ved at udmale denne Fare, men et Øieblik efter maatte hun lee hjertelig, da Madame Du Barry skildrede Hertugens flaue Situation ved Opdagelsen og den alvorlige Straffeprædiken, hun havde holdt for den ydmygede Prinds — som nu maatte være blevet hende en om muligt endnu uforsonligere Fjende, end før. Men det var hun meget for letsindig til at bryde sig om, naar hun kun havde hevnet sig, og det havde hun.

Mistreß Robinson tog ikke Tingen saa let. At Hertugen havde turdet vove et saadant Anslag imod hende, indenfor det kongelige Slots Enemærker, medens hun var Dronningens Gjest og skulde være beskærmet af Purpurets Majestæt, det overbeviste hende om, at denne lidenskabelige Mand turde vove Alt, og at Intet vilde være ham helligt. For en saadan Lovløshed gjøs hun, ligeoverfor en saadan Fjende følte hun sin store Afmagt, Hertugen af Orleans vilde altsaa kun respectere Styrkens Ret, og hvilken Styrke skulde hun kunne sætte imod ham?

„Den dyriske," svarede Grevinden paa dette Spørgs-

maal, „lige efter Ordene, den dyriſke Styrke, Dyr imod Dyr, Hund imod Ulv, ſaa kommer det an paa, hvem der bider bedſt.“ Og nu lukkede hun en af ſine ſtore danſke Hunde inde i Miſtreſs Robinſons Værelſe, og tæmmede det vilde Dyr ſaaledes, at den ſnart fulgte hendes Gjeſt overalt i Hælene ſom — ja, ſom en tro Hund. Det kloge Dyr ſyntes at forſtaae det Kald, der var den overdraget, den veeg ikke fra hendes Side, hverken Nat eller Dag, den lagde ſig ved hendes Fødder og fæſtede ſine trofaſte Øine paa hende, og naar Nogen kom hende nær, ſelv nogen af Slottets Folk, udſtødte den en huul og brummende Lyd, ſom er disſe Dyr egen, og ſom Ingen hører uden at tænke derover.

VIII.

Luciennes.

Miſtreſs Robinſon blev i Luciennes, hun tog ikke mod Nogen og afſlog alle Indbydelſer paa Grund af ſin Helbredstilſtand; og hendes Sundhed havde virkelig lidt under alle disſe Sindsbevægelſer. Hun klagede ofte over brændende Smerter i Bryſtet. Kjørte hun en enkelt Gang ud for at gjøre Dronningen ſin Opvartning i det nærliggende Trianon, vidſte Ingen deraf et Øieblik i Forveien, og Grevinden havde da befalet ſine Tjenere at være bevæbnede, hun paaſtod, at Landeveien ikke længer var ſikker. Hertugen af Orleans havde indfunden ſig for at ſpørge til Damernes Velbefindende, men man havde undſkyldt ſig for at modtage ham, paa Grund af Damernes Ildebefindende. Miſtreſs Robinſon fandt, det var en uhyre Frækhed, og at han ikke kunde være bekjendt at træde dem under Øine; men Grevinde Du Barry

meente, at han derimod ikke kunde være bekjendt at blive borte, det var jo det Samme som at erklære sig for totalt slaaet.

I denne Tid var Hertugen af Brissac og Grev d'Estaing de Eneste, der bleve modtagne i Luciennes. De dannede Mellemledet mellem Mistreſs Robinſon og den nysgjerrige Beaumonde, ſom ikke ret vilde troe paa hendes vedvarende Upaaſeligheb. Naar de viſte ſig, bleve de beſtormede meb Spørgsmaal, baade af Damer og Herrer. Hvordan er det meb hende, hvad feiler hende, hvem ſeer hun, hvad tager hun ſig for, er det ſandt, at hun har faaet en Hundemani, er det ſandt, at hun aldrig tager ud eller engang ſpadſerer i Parken ved Luciennes, uden at en af Grevindens Bulbidere følger hende i Hælene? — Ja, det var Altſammen ſandt, ſagde Hertugen. Hun havde nu ogſaa lagt ſig en ſtirbenet Gendarm til. — Men hvormeb fordriver hun da Tiden? — Meb at digte, blandt Andet, ſagde Hr. de Brissac. — Digte, det var en ſplinterny Opdagelſe, det maatte viſt være nogle allerkjæreſte Digte. Om hun digtede paa Engelſk eller paa Franſk? — I begge Sprog, og ganſke pikant, han vilde give dem et Exempel og recitere et Digt, ſom rigtignok havde et Slags Ligheb meb chaperon rouge, men dog var meget forſkjellig fra den. Og nu reciterede Hertugen en lille Fabel paa Vers, ſom Mistreſs Robinſon ſkulde have ſkrevet — men ſom han maaſkee ſelv var Forfatter til — og ſom heb „Ulven, Hunden og Ræven."

„Der var engang en onb og glubſk Ulv, ſom havde ſtor Lyſt til at æbe en lille Pige, og beſtanbig gik paa Luur uben for hendes Hytte, for at overfalbe hende. Da hun ikke turde forlabe Hytten af Angſt for Ulven, havde

en venlig Fee, som havde Medlidenhed med hendes Skræk, skjenket hende en trofast Hund, som skulde ledsage hende for at holde Ulven borte. Saa gik hun da engang igjen til Kirken, fulgt af sin Hund og i Tillid til sin fromme Vandring. Men Ulven havde atter ligget paa Luur, den havde endogsaa havt den Frækhed at snige sig indenfor Kirkedøren, og da Hunden var bleven liggende udenfor Kirken, ligesom af Agtelse for Stedets Helligbed, sprang Ulven frem og vilde sønderrive den lille Pige, netop da hun dyppede sin Haand i det hellige Vievand. Men noget af Vievandet stænkede derved hen paa Hunden, og enten det nu var dette Vand, der gjorde den saa stærk og modig, eller det var dens Kjærlighed til Barnet, saa kastede den sig over den forræderske Ulv, og sloges med den og bed den ihjel. Men Ulven blev slængt udenfor Kirkedøren, og der laae den paa Landeveien, og Alle betragtede det engang frygtede Dyr og sparkede til den, og Hundene holdt sig for gode til at æde af dens Kjød. Men om Natten kom Ræven, og han bød sin Slægt til Gilde paa Ulven; thi Rævene ere ikke kræsne, og de reve og slede i den, og aad den tilsidst. Men over Bordet holdt Ræven en Tale til sine Gjester og sagde, at Ulven havde været en fornem Herre, han havde været baade snild og glubsk, men en rigtig klog Ræv havde han dog ikke været, thi der hører meget til. Han havde ikke havt Forstand nok til at indsee, at naar de store Dyr hade og forfølge hverandre, saa bliver det som oftest de Smaa, der drage Fordelen deraf. Og det var al den Ligtale, der blev holdt over den høie Herre."

Der blev gjort adskillige Gisninger og Henthydninger til Mistress Robinsons danske Hund og denne Fabel, og Flertallet troede nok, at de i Ulven havde gjenkjendt

hans kongelige Høihed Hertugen af Orleans. Alverden ønskede en Afskrift af Mistreſs Robinſons Fabel, Hr. de Brisſac lovede ogſaa at nedskrive den efter Hukommelſen — men Ingen fik den. Og denne lille ubetydelige Fabel var da heller ikke skikket til at gjennemgaae nogen alvorlig Kritik.

Mistreſs Robinſon truede med at ville forlade Frankrig, hun vilde besøge nogle Slægtninge i Skotland, thi til London kunde hun endnu ikke finde sig i at vende tilbage. Grevinde Du Barry stræbte at holde paa hende, hun maatte i det Mindste oppebie Svaret fra den franske Ambassadeur. Det kom da omsider, men var ingenlunde glædeligt; det var heller ikke lykkedes Gesandten at bringe denne Sag til Afgjørelse, uagtet han paa anden Haand havde ladet Prindsen tilskyde et Vink om, at denne Affaire desværre havde gjort en ubehagelig Opsigt i Frankrig. Prindsen af Wales afslog reent ud at betale sin egenhændige Forskrivning, man skulde lade ham i Ro til han engang blev Konge, nu havde han andet Brug for sine Penge.

Grevinden knepsede med Fingrene og rev i Forbittrelse sine Handsker itu, da hun fik denne Efterretning. „Nu er det ude med ham, nu er det ude med ham!“ gjentog hun flere Gange. Mistreſs Robinſon sagde, at det desværre havde været ude med ham i lang Tid. Grevinde Du Barry svarede haanligt, at hun formodentlig meente sit barnagtige og ubegribelige Forhold til ham, men hun meente noget langt alvorligere, nemlig hans Stilling, den skulde det være ude med, nu skaante hun ham ikke længer. Mistreſs Robinſon sagde hende ikke imod, hun vidste, at Modsigelse kun gjorde Grevinden endnu mere forbittret, og hvad betydede saa tilsidst

hendes Forbittrelse, hvad skulde Jeanne Du Barry kunne gjøre Prindsen af Wales? Men disse atter skuffede Forhaabninger gjorde det igjen mere end nogensinde nødvendigt, at hun ikke forlængede sit Ophold i Frankrig, men snarest muligt vendte tilbage til et afsondret og tarveligt Liv. Grevinden betingede sig, at hun ikke maatte tænke paa at reise, før hun ogsaa havde kunnet gjøre en lille Fest for hende, og hun lovede med Haand og Mund, at Hertugen af Orleans ikke skulde komme indenfor hendes Døre ved denne Leilighed, om han saa end var ... Stor-Admiral af Frankrig, den pyntede Husar! — Mistress Robinson maatte love, at hun vilde oppebie denne Fête.

Men den blev opsat fra den ene Uge til den anden. Omsider blev den bestemt til en Dag i September, og Indbydelserne gik ud til en stor Kreds, dog flest Herrer, og yngre Herrer; thi Grevinden havde foresat sig, sagde hun, at vise Mistress Robinson den ridderlige unge franske Adel, som hun hidtil kun havde seet Lidet til.

En Fest i Luciennes var noget Usædvanligt, især for Ungdommen, Alle vare spændte derpaa, men forud forvisede om, at den vilde blive „ganske charmant". Grevindens Smag for Arrangementet og hendes Hang til Lystighed lod dem vente en smuk og af Etikettens Snørliv frigjort Aften. Man havde talt om, at Mistress Robinson maaskee vilde deklamere Noget — det vilde jo blive guddommeligt. Grevinden fik mange Anmodninger om Indbydelseskort, men hun valgte af disse kun de fornemste og ældste Familier. De, der havde faaet Afslag, kaldte det derfor spottende en Fest for Folk med sexten Ahner, hos en Vertinde uden Anelse om en

Ahne. Og dog hed det, at der næsten var trehundrede Indbudne.

Luciennes var bekjendt for at være et yndigt Opholdssted, og den Omstændighed, at det i saa mange Aar havde været Ludvig den Femtendes Tilflugtssted mod Hoflivets og Etikettens Kedsommelighed, forøgede Nysgjerrigheden hos de Mange, som for første Gang skulde betræde dette Sted. Men Grevinde Du Barry kunde ikke lide, at hendes Minder fra hiin Tid skulde gjennemgaae den store Verdens og den uskaansomme Ungdoms Kritik, og hun kalfatrede derfor hele Slottet saaledes, at ikke et Meubel blev staaende paa sit gamle Sted, hvor det havde staaet siden salig Kongens Tid og fremdeles siden skulde blive staaende. Alt var omflyttet for denne Aften, Luciennes var ganske forandret, og da Grev d'Estaing og Hertugen af Brissac kom, kjendte de ikke eet Værelse igjen. Men Alt var omordnet med den udsøgte Smag, som Grevinden var saa bekjendt for.

Hele Slottet var tilgængeligt fra Øverst til Nederst, Alt stod aabent, Alt skulde besees og beundres, det lille Orangeri med dets kostbare Vexter og det lille Menageri, der blev beboet af Grevindens danske Hunde, hendes Papegøier og hendes Aber — hvilke, i Forbigaaende sagt, alle havde Navne efter hendes Uvenner fra gammel Tid. Man traf saaledes baade en Hertug af Choiseul og en Hertuginde af Grammont, der stødte Koldbøtter og gyngede sig i forgyldte Lænker. Selskabet spredte sig i den frodige Haves stive Alleer og i de bugtede Gange langs med Seinen, i de tætte Buskadser og paa den store Terrasse med de smukke Statuer; thi Veiret var varmt og smukt, som paa en fransk Septemberaften.

Men de Fleste bleve dog i de prægtige Gemakker

og betragtede de Skatte, som de indeholdt. Ogsaa Grevindens Bibliothek var tilgængeligt, dette Bibliothek, som efter Sagnet skulde indeholde en Mængde letfærdige Skrifter — indbundne i Fløiel og Silke, og smykkede med Guld og Perler — blandede med alvorlige Værker. Hvorledes det forholdt sig med Bibliothekets Indhold skal jeg ikke kunne sige, men jeg veed, at der var anvendt utrolige Summer paa dets Udstyring, og at Grevinde Du Barry kunde læse i Bøger, hvis Indbinding havde kostet flere tusinde Francs. Der fandtes ogsaa Malerier af Raphael og andre af de første Malere. Hendes med blaat Fløiel betrukne Sengekammer, hendes Salon, hendes Spisestue, hendes Kabinetter vare fulde af kostbare Sager, Billedhuggerarbeider, Malerier af de berømteste Malere, baade nulevende og ældre Mestere af de forskjellige Skoler. Luciennes var efter Alles Mening et Feepalads i Miniatur. Thi Slottet selv var kun lidet, og saae endnu mindre ud, fordi alle Udbygninger, Folkeboliger, Stalde osv. vare anbragte et langt Stykke fra Slottet og udenfor dets Synskreds. Slottet laae ene, omgivet af mægtige gamle Træer, midt i den heller ikke store, men af Le Nôtre smukt anlagte og godt beskyttede og indhegnede Park, i en uforstyrret og majestætisk Ro, og utilgjængeligt for ethvert nysgjerrigt Øie. Der var noget magisk ved dette Slot og dets Beliggenhed, og dertil bidrog den aparte og ubeskrivelige Stil, det var bygget i, ikke Lidet.

I Ludvig den Femtendes Levetid havde Grevinde Du Barry havt sit eget Musikkorps, ligesom Kongen. Hun elskede Musik, og holdt derfor endnu nogle faa Musikanter, som de Veifarende ofte kunde glæde sig over at høre; thi Landeveien fra Versailles til Marly løb lige-

forbi Parken, der var indeklemt imellem denne Landevei og Seinen. Disse Musikanter spillede iaften paa Terrassen udenfor Havesalen, til Ære for Festens Dronning mest engelske Sangmelodier — fra disse gik Musiken næsten umærkeligt over til at spille Anglaiser, det var uimodstaaelige Toner, og et improviseret Sommerbal var snart bragt istand af den dandselystne Ungdom. Herrerne førte Damerne til Menuetter og Ovadriller, og snart dandsede Alt, hvad der havde Been at gaae paa, og man saae overalt kun smilende og glade Ansigter i gracieuse Svingninger og Stillinger — thi dengang var Dandsen, denne „Bevægelsens Poesi", hvad den bør være for at fortjene dette Navn. Med den sidste synkende Solstraale antændtes pludselig, som ved et Trylleri, en Illumination, der strakte sig over hele Parken og var mest glimrende paa Terrassen, der i et Øieblik straalede som den festlige Balsal, medens det Udvendige af Slottet tegnedes med skarpe Ildcontourer, hvorved dets hele særegne Bygningsmaade blev end mere fremhævet. Grevinde Du Barry havde ladet Luciennes illuminere med de Tusinder af Smaalamper, som brænde frit udenpaa Bygningerne, og som man kun kjender i Frankrig, saavidt jeg veed.

Man skulde ikke troe det muligt, at Glæden kunde forøges, og dog var det Tilfældet, da man erfoer, at Mistress Robinson havde givet efter for mange forenede Bønner og vilde fremsige en Scene af en af hendes Hovedroller. Og ovenikjøbet paa Engelsk, i hendes eget Sprog! Alle strømmede til, Enhver ønskede at være nærmest, selv de, som ikke forstode et engelsk Ord.

Og de havde Ret, man behøvede ikke at kunne et eneste engelsk Ord; naar man blot kunde see hendes

Mimik og høre Lyden af hendes Stemme, saa forstod man enhver Tanke, som hun udtalte i dette ubekjendte Sprog. Selv Dyrene forstode denne Stemmes vidunderlige Betoning, og da hun i Slutningsreplikken, som hun havde valgt af en gammel engelsk Tragedie, udbryder i rørende Klage og tilsidst ligesom forstenes i den høieste Smerte, da var hendes Udtryk, baade i Stemmen og i Mimiken, saa sandt og saa gribende, at den hele Forsamling neppe vovede at trække Veiret. Da reiste den danske Hund sig, gik langsomt hen til hende og slikkede hendes Haand, idet det store Dyr udstødte en klagende Tone, ligesom det vilde tilkjendegive, at det forstod og deelte hendes Smerte. Taarerne styrtede ud af Mistress Robinsons Øine, ved dette Beviis paa hendes Konsts Magt, hun greb Hunden om Hovedet og kysséde den, og den hele store Forsamling udbrød pludselig i en ufrivillig Applaus.

Mistress Robinson var saare angreben af denne Scene, der saa levende gjenkaldte hende den lykkelige Tid, da hun havde fremsagt denne Replik for det beundrende store engelske Publikum, og Prindsen af Wales' Bifald dog var det eneste Maal, hun higede efter. Hun var ikke mere skikket til at deeltage i Selskabet, men længtes efter at kunne græde i Eensomhed. Grevinde Du Barry førte hende bort med sig som et Barn, og nødte hende til at gaae tilsengs, for at bringe sit oprørte Sind til Ro. Det var ikke Grevinden imod, at hendes feirede Gjest drog sig ubemærket tilbage, da Beundringen for hendes Talent havde naaet Culminationspunktet.

Under denne Scene vare Spisebordene i Stilhed blevne dækkede paa den udstrakte Terrasse, hvor der blev souperet i fri Luft under de store oplyste Lindetræer, som

allerede havde været til i Henrik den Fjerdes Dage. Ikke en Vind rørte sig paa denne skjønne Aften, Lysene og Lamperne brændte med stille Flammer, og Tusinder af Stjerner funklede paa den sorte Himmelhvælving over Gjæsternes Hoveder, medens de snart lystige, snart veemodige Toner fra Musikanternes Instrumenter dæmpet løde fra det nærliggende Buskads. Det Hele havde noget Overjandseligt i de første Øieblik, om jeg tør udtrykke mig saaledes. Men saadanne Indtryk vare kun kort, og snart bleve de afløste af den larmende Glæde, som følger med en stor Forsamling af glade og talende og leende Bordgjæster.

IX.

Den unge Adel.

Det nærmede sig mod Slutningen af den glimrende Souper. Den unge Hertug af Fronsac bad Grevinden tillade, at han udbragte en Skaal for hendes Gjæst, for den store Konstnerinde, for den elskværdige Mistress Robinson. Den blev modtaget med en uhyre Applaus. Det kom Grevinden netop tilpas; thi denne Fest var ikke foranstaltet uden bestemt Hensigt, og Valget af Gjæsterne var foretaget efter moden Overveielse. Hun reiste sig og takkede Selskabet paa sin Venindes Vegne, hvis nedbrudte Helbred desværre tvang hende til at give Afkald paa den Glæde, det vilde have været hende at kunne slutte Aftenen i denne venlige Kreds. Men da hun nu ikke kunde være nærværende, vilde Grevinden benytte denne Omstændighed til at tale frit om Forhold, som ikke burde være hemmelige længer, som burde kjendes af den hele Verden, men som ikke kunde omtales i Mistress Robinsons Nærværelse.

Og nu ſkildrede Grevinde Du Barry i korte og ſkarpe Træk Prindſen af Wales' Adfærd mod den ſtore Konſtnerinde, imod den Qvinde, der havde elſket ham ømt og troſaſt, og ſom var bleven lønnet derfor med den ſorteſte Utaknemmelighed og det ærreløſeſte Bedrageri. Grevinden talede med en Varme, ſom meddeelte ſig til hendes Gjeſter, der var ikke det Smædeord, ſom hun fandt for ſtærkt til at betegne den engelſke Thronfølgers lave Tænkemaade, og hun nedkaldte Skam og Ydmygelſe over den Mand, der ſaaledes havde ſvigtet Ærens og Kjærlighedens Love.

Det er ikke let at beſkrive den Virkning, denne Fortælling gjorde paa den unge franſke Adel, ſom var ſaa talrigt og ſaa ſmukt repræſenteret ved denne Feſt. Den Ene ſpurgte den Anden, om han kunde begribe en ſaadan raa Adfærd, en ſaa gnidſk og lumpen Behandling, et ſaa ſkammeligt Forræderi mod en Qvinde, en ſaa foragtelig Vægring ved at afgjøre en Æresgjeld. Og til en Elſkerinde! Det kunde diſſe høimodige og ædle Gemytter ikke tænke ſig. Thi en levende Følelſe for Æren har altid været den franſke Adels Særkjende. Prindſen af Wales maatte være ſjunken i Jorden af Skamfuldhed, hvis han havde kunnet være Vidne til denne Indignation. Man vilde . . . ja, hvad man egentlig vilde udrette for at hevne denne ſkammelige Adfærd mod den yndige og beundrede Miſtreſs Robinſon, det vidſte Ingen; men havde Nogen reiſt Standarten til et Korstog mod Prindſen af Wales, da havde de Alle fulgt dette Kampraab. Men Miſtreſs Robinſon maatte ikke lide derfor, Frankrig maatte erſtatte hende, hvad England havde bedraget hende for, hun maatte blive i Frankrig, det rette Land for Konſtens værdige Paaſkjønnelſe.

Grevinde Du Barry greb denne Yttring, som om den indeholdt en ny Idee; men dog ikke ganske saaledes — Mistreſs Robinſon skulde ikke trælle for det franske Folk efter at have afkastet det engelske Aag. Nei, det er den høimodige franske Adel, der vil hevne hende. — Ja, det vilde den, Alle vilde bidrage, en almindelig Subſcription skulde erstatte hende, hvad Prindſen af Wales bedrog hende for! — Grevinde Du Barry meente, at det var et smukt Træk af den franske Adel og ikke mere, end hvad hun havde ventet; men Mistreſs Robinſon kunde dog ikke modtage en saadan Almisse. Og Prindſen af Wales vilde kun lee deraf, det skulde han ikke, nei, han skulde ydmyges, og ved ham skulde England ydmyges. Og nu foreslog Grevinden at spille om Prindſen af Wales' Ære, efterſom hans kongelige Høihed selv havde sat den paa Spil. Man fandt Ideen guddommelig, der var næsten ingen Ende paa det Bifald, Grevinden indhøstede for dette Forslag, og man skred øiebliklig til Udførelsen.

Der blev nu hentet en kostbar Vase, i hvilken der blev nedlagt et Antal Kugler, stort nok til at Enhver kunde faae sin. De fleste vare hvide, men syrgetyve vare kulsorte, enhver af disse sorte Kugler repræſenterede en Sum af femhundrede Pund Sterling. Nu skulde Enhver trække sin Kugle i Blinde, de, som fik de hvide, havde tabt, de, som fik de sorte, havde vundet, og Gevinſten bestod i Ret til at betale sin Andeel af den engelske Thronfølgers Æresgjeld, og Ret til senere at deeltage i en ny Lodtrækning med de andre Vindende, om hvem der skulde eie Prindſens egenhændige uindløste men nu betalte Vexel, ikke for nogensinde at indkræve den, men for at opbevare et interessant historisk Aktstykke, som hele

Storbritaniens Rigdom ikke skulde kunne indløse, et Vidnesbyrd til evige Tider om en engelsk Thronfølgers Lave og den franske Adels høimodige Tænkemaade.

Jubelen var ubeskrivelig. Hvad der bidrog hertil var den politiske Stilling. Den nordamerikanske Frihedskrig var udbrudt, franske Tropper kæmpede paa Sletterne ved Boston som Amerikanernes Bundsforvandte mod Englands Soldater, Krigen mellem England og Frankrig var endnu ikke erklæret, men man forudsaae dens nære Udbrud og man hilsede den med Glæde. At kunne ydmyge England, baade i Amerika og i Frankrig, baade med Vaaben og med Ære, det tiltalte de unge Gemytter. Og det maatte jo være den føleligste Ydmygelse for England, at dets Thronfølgers Æresgjeld blev betalt af Frankrigs Adel.

Lotteriet blev trukket under almindelig Munterhed, man lykønskede Enhver af de Vindende. Det er vistnok den eneste Gang, at et Tab af fem hundrede Pund Sterling er blevet almindelig anseet for en Gevinst. Grevinden lod en Liste optage over alle de Vindendes Navne, og de Tabende saae med Mismod paa, at deres lykkelige Medbeilere bleve indskrevne. Det var en smuk Liste, alle de fornemste Navne fandtes der forenede, det var lutter Sønner af Familier, hvis hæderlige Minder havde deres Rod i Frankrigs ældste Historie, hvis Adel overgik Prindsen af Wales' Adel .... ogsaa i heraldisk Ælde!

Grev d'Estaing var blandt de Vindende, han var saare glad over dette guddommelige Indfald, han hadede Englænderne, han havde slaaet dem flere Gange tilsøes, men de havde engang taget ham tilfange i Ostindien, og de havde behandlet ham haardt, det kunde han ikke

glemme dem. Men Hertugen af Brissac, som var blandt de Tabende, var besindigere og stræbte at dæmpe Heftigheden. Han foreslog, at der endnu engang skulde gjøres et Forsøg paa at formaae Prindsen af Wales til at betale denne Gjeld. Det vilde de Vindende ikke gaae ind paa, de havde vundet Retten til at betale for ham, den vilde de bruge uden Opsættelse. Hertugen foreskillede dem, at denne Hastighed let kunde blive ansect for et Slags Overfald uden foregaaende Krigserklæring, den franske Adel maatte ikke glemme ridderlig Skik, den vilde først vise fuldstændig Høimodighed ved at sende en Kampherold forud til Prindsen af Wales. Han vilde gjøre sig en Ære af at være den franske Adels Herold, han vilde reise til England og paa ridderlig Viis varsle Thronfølgeren, han vilde sige, at fyrgetyve navngivne franske Adelsmænd ved ham opfordrede hans kongelige Høihed af England til at betale sin Æresgjeld inden trende Solemærker, og betalte han ikke, saa havde den franske Adel herved undsagt ham og vilde dele hans Ære imellem sig, ved at betale for ham hans Æresgjeld til hans forraadte Elskerinde.

Hertugen af Brissac seirede omsider, og Slaget, der allerede svævede over Prindsens af Wales' Hoved, faldt endnu ikke. Den unge Hertug af Fronsac, en Søn af Marskalken Duc de Richelieu, bad om at maatte ledsage Hr. de Brissac til London, det blev bestemt, at de vilde reise Dagen efter — det var kun en kort Opsættelse, inden otte Dage kunde Sagen være afgjort.

Det var seent paa Aftenen, Illuminationslamperne vare for længe siden nedbrændte og udgaaede, kun Terrassen straalede endnu i uformindsket Glands. Haven laae mørk og alvorlig som den Skjebne, der truede den

engelske Thronfølger. Slottet havde tabt sine feeagtige Contourer, der brændte endnu kun de Fakler, som oplyste Indkjørselen. Begeistringen var bleven dæmpet, den roligere Betragtning havde gjort sig gjeldende, og de Fleste vare tilfredse med at denne Hevn blev udført under Jagttagelsen af en høitidelig Form, thi de tvivlede ikke om, at den vilde blive udført, de troede nu at kjende Prindsen af Wales' Letsindighed og hans Uformuenhed.

Grevinde Du Barry takkede sine Gjester for den ridderlige Interesse, de Alle havde viist for hendes Veninde, og for den behagelige Aften, de havde skjenket hende selv. En halv Time efter rullede den sidste Equipage ad Veien til Versailles og Paris, denne efter Alles Mening uforlignelige Aften var tilende — og Luciennes laae atter i sin tause, trygge Rolighed indenfor de forgyldte Gittere, saa roligt og fredeligt, som om det ikke var derfra, den Tordenkile skulde udgaae, der var bestemt til at knuse Thronfølgeren af England, — og som blev udslynget af en Sultaninde, og for en Sultaninde!

Mistress Robinson blev fortvivlet, da hun den følgende Dag erfoer, hvorledes Aftenen var endt. Hun gjorde Grevinden bittre Bebreidelser og var utrøstelig over den Skjændsel, der forestod den endnu bestandig elskede Prinds for hendes Skyld. Men disse Bebreidelser anfegtede ikke Grevinden stort, hun var altfor tilfreds med at hendes Plan havde havt saa god Fremgang, og glædede sig til den Hevn, som hun paa hele Kjønnets Vegne vilde tage over Prindsen af Wales, som hun hadede endnu mere, fordi han var en Ven af Hertugen af Orleans . . . „to smukke Venner!"

Alle disse Sindsbevægelser kastede Mistress Robinson paa Sygeleiet. Hun blev angreben af en heftig

Feber, som i længere Tid gav Lægerne nok at bestille, og man havde Grund til at ængste sig for hendes Bryst, som syntes at være angrebet. Det falder af sig selv, at hun nu var fri for Hertugen af Orleans' Forfølgelser, og at hun vedblev at være en Gjenstand for almindelig Deeltagelse og Bekymring, baade i Versailles og Paris.

Reconvalescentsen var langvarig, Lægerne havde forbudt Alt, hvad der kunde sætte hende i Sindsbevægelse, og saaledes blev Sagen angaaende Vexlen heller ikke omtalt med en Stavelse. Omsider var hun midt i November saa vel, at hun atter kunde bekymre sig om sine jordiske Anliggender, og nu erfoer hun, hvad der var foregaaet under hendes Sygdom.

Hertugen af Brissac og hans unge Ledsager Hertugen af Fronsac vare Dagen efter Festen paa Luciennes reiste til London, hvor de strax havde havt en Conference med den franske Ambassadeur, Grev de la Luzerne, der blev umaadelig forstrækket ved at erfare deres Ærinde. Det er unødvendigt at anvende mange Ord paa at forklare, hvorfor denne ulykkelige Sag maatte ængste den stakkels Diplomat, der allerede sad til op over Ørerne i vanskelige Forviklinger. Ambassadeuren ilede strax til Scheridan, til Fox, til Pitt, til Prindsens Venner og Raadgivere, for at indvie dem i denne delicate Sag og forlange deres Bistand hos Prindsen af Wales. . De gjorde Alt hvad de kunde for at bevæge Prindsen, men forgjeves, at sige ham ligefrem, at han vilde blive et Offer for den unge franske Adels Ridderlighed vovede Ingen, og sortie det kunde de heller ikke. Hertugen af Brissac trængte paa, han forlangte Audiens hos Prindsen, for sig og Hr. de Fronsac, for selv at udrette sit Ærinde; men Prindsen, som vidste, at de kom for at

tale om den ufalige Vexelhiſtorie, undſkyldte ſig og reiſte til Brighton. Nu braſt Taalmodigheden for Hertugen, han forſamlede Sheridan og de to af Geheimeraadets Medlemmer hos Ambasſadeuren, og fremtraadte nu ſom den franſke Adels Herold: hvis Prindſen af Wales ikke inden trende Solemærker havde betalt ſin Forſkrivning, vilde han forlade London. Men ſaa var Prindſen tillige hermed undſagt, og de fyrgetyve franſke Adelsmænd, hvis Navneliſte han hermed overgav dem, vilde uopholdelig ſkride til at betale Prindſens Æresgjeld til en Dame, hvis Sag den franſke Adel havde gjort til ſin, i Erkjendelſen af, at det var dens ridderlige Pligt at forſvare og beſkytte de Svage og de Mishandlede.

Det var nu ikke længer muligt at fortie for Prindſen den Fare, han ſvævede i, Skandalen var altfor ſtor, ikke blot for Prindſen, men for hele Landet. Situationen var imidlertid meget vanſkelig. Kongen vilde ikke være at formaae til at hjelpe Prindſen, ſelv om man i et af hans lyſe Øieblik kunde forebrage Sagen for ham, han var altfor opbragt paa Prindſen for dennes fortſatte Haardnakkethed imod den faderlige Villie, og blot at nævne Prindſen af Wales var nok til at faae den ulykkelige Konge til at gjøe og miave. Parlamentet kunde det ikke nytte at komme til, Prindſens Fjender havde Overvægten i Underhuſet, ſom var opbragt over de mange Udſkeielſer, han idelig gjorde ſig ſkyldig i. Desuden var Tiden for kort dertil, det ene Solemærke var allerede forløbet med Deliberationer, der var kun to tilbage. Fox maatte paatage ſig det ubehagelige Hverv at bringe ham denne Udfordring, Prindſen raſede naturligviis, han forbandede Frankrig og alt, hvad der var Franſk, Miſtreſs Robinſon, ſom var i Paris, Alle, und-

tagen sig selv. Men alle Forbandelser hjalp ikke, han havde Kniven paa Struben, han maatte gjøre Udveie — men hvorledes? Det var dyre Penge, der skulde bringes tilveie; men det var en større Tort at falde i Hænderne paa den franske Adel, uden en Skillings Udgift, end i Kløerne paa Hebræerne mod blodige Renter. Skrækken for den offentlige Prostitution udrettede hvad Æresfølelsen ikke havde kunnet formaae Prindsen til: inden de tre Solemærker vare tilende havde Prindsen af Wales erklæret sig villig til at indfrie sin Vexel med tyve tusind Pund Sterling . . . hvert Pund ledsaget med en Forbandelse, kan man nok tænke. Pengene skulde blive udbetalte til Hertugen af Brissac i den franske Ambassadeurs Hotel af Prindsens Kassérer og i Overværelse af Mellemhandlerne.

Altsaa var denne Sag lykkelig tilendebragt. Hr. de Brissac afsendte strax en Coureer til Grevinde Du Barry med Underretning om Udfaldet af hans Sendelse. Grevinden var misfornøiet med, at den af hende udtænkte Hevn var sluppen hende saaledes af Hænderne; men da hun havde seet hvormeget Efterretningen om denne Sammensværgelse mod Prindsen af Wales havde afficeret Mistreß Robinson, saa at den endogsaa havde kastet hende paa Sygeleiet, syntes hun dog, at det var bedst, som det var gaaet, og var kun bedrøvet over, at hendes Venindes Tilstand ikke tillod at meddele hende denne gode Efterretning.

X.

Omvegling.

Medens alt dette foregik, havde Hertugen af Orleans ikke været ledig — hans kongelige Høihed træder

atter paa Scenen imod Mistreſs Robinſon, men paa en anden Maade end hidtil.

Hertugen havde allerede Dagen efter Feſten i Luciennes faaet Nys om den unge franſke Adels af Grevinde Du Barry ſtiftede Sammenſværgelſe mod hans Ven Prindſen af Wales. Han ſkaffede ſig let fuldſtændige Oplysninger, og nu henvendte han ſig ſtrax til Ludvig den Sextende og gjorde Kongen opmærkſom paa, hvormeget det vilde vanſkeliggjøre Forholdene, at den franſke Ambasſadeur gjorde ſig til Commisſionair for engelſke Underſaatters Gjeldsfordringer hos Prindſer af det engelſke Kongehuus, og hvor beſynderligt det maatte ſynes, at franſke Adelsmænd af de førſte Familier optraadte ſom Champions for aftakkede Elſkerinder, og det under en Form, ſom var i høi Grad anmasſende og ſtødende, og til en Tid, da den engelſke Nation maatte antage det for et aftalt Spil med den franſke Regjering. Ja, ſelv Hans Majeſtæts Ære kunde komme til at ſtaae i et ſaare tvivlſomt Lys — meget ufortjent viſtnok — paa Grund af nogle unge Kavallerers Etourderie, hvortil de vare forledte af den intrigante Grevinde Du Barry, der havde ondt ved at glemme, at hendes Tid var forbi.

Alle disſe velanlagte Grunde gjorde Indtryk paa Kongen. Han befalede øiebliklig ſin Udenrigsminiſter i ſtørſte Skyndſomhed at ſende en Coureer til Grev de la Luzerne, og meddele ham Kongens Misbilligelſe af hans Indblanding i et Frankrig uvedkommende privat Anliggende, ſamt beſtemt Forbud imod at gjøre et eneſte Skridt mere i denne Sag. Den ſamme Coureer medbragte et egenhændigt Brev fra Ludvig den Sextende til Prindſen af Wales, hvori Kongen udtalte ſin Bekla-

gelse over nogle fremfusende Skridt, der efter Forlydende skulde være gjorte af unge Kavallerer, som endnu ikke kjendte Verden, og som han bad hans kongelige Høihed tilgive dem, for deres Ungdoms Skyld. Til samme Tid udgik en kongelig Befaling til de fyrgetyve franske Adelsmænd, hvori det paa det strængeste forbødes dem at blande sig i engelske Anliggender, hverken paa den ene eller paa den anden Maade, under Tab af den kongelige Naade. Og den kongelige Unaade var dengang Bastillen eller Forviisning.

Kongens godmodige Brev kom til London om Aftenen, som det tredie Solemærke for Indvarslingen gik tilende og Sagen allerede syntes afgjort. Prindsen af Wales havde neppe læst det, før han strax gjenkaldte sit aftvungne Løfte om Betaling, nu vidste han sig fikker fra den Kant, de fyrgetyve Adelsmænd kunde gaae hjem at lægge sig med deres Riddertrudsler, de skulde ikke narre ham hans Penge fra, ved Theaterfif af gamle Comedier. Hans fortræffelige Ven Hertugen af Orleans, som gjorde sig til af, at han havde modarbeidet denne, som han udtrykt sig, lumpne og infame Sammenrottelse, havde nemlig ved samme Leilighed utrykkelig tilskrevet ham, at han kunde være ganske rolig, eftersom vist Ingen af de Fyrgetyve skjøttede om at trodse Bastillen, for at have den ungdommelige Fornøielse paa Grevinde Du Barrys Anstiftelse at drille Prindsen af Wales — denne Ruus var allerede udsovet, forsikkrede Hertugen.

Det var imidlertid langtfra. Da Hertugen af Brissac og Hr. de Fronsac kom tilbage til Paris, inderlig forbittrede over den æreløse Adfærd af Prindsen af Wales, og bedrøvede over, at de ikke havde kunnet udføre deres Hverv, tilbøde de fyrgetyve Adelsmænd som med

een Mund at udsætte en betydelig livsvarig Pension for Mistreſs Robinſon, i det Haab, at hun vilde nyde den i Frankrig, ſom franſk Underſaat, da det var dem forbudt af Kongen at have med engelſke Underſaatters Anliggender at gjøre. Grevinde Du Barry modtog foreløbig dette ſmukke Tilbud af de høimodige franſke Adelsmænd, paa ſin Venindes Vegne. Hvorledes hun raſede imod Prindſen af Wales og med hvilke kraftige Ord hun benævnede ham, behøver jeg ikke at tilføie. Hun glemte heller ikke Hertugen af Orleans hans „underfundige Indblanding i hendes Anliggender," ſom hun udtrykte ſig; men hun haabede nok at leve den Dag, da disſe to kongelige . . . Nokſagt! vil faae den Løn, de havde fortjent for deres mange infame . . . nokſagt! Læſeren maa udfylde Lacunerne, nokſagt.

Saaſnart Mistreſs Robinſon var ſaa vel, at man kunde tale til hende om disſe Anliggender, meddeelte Grevinde Du Barry hende det bedrøvelige Udfald af Hertugen af Brisſacs Reiſe, Prindſens ſkammelige Vægring, Hertugen af Orleans' ligeſaa ſkammelige Indblanding i denne Sag, og de franſke Adelsmænds ridderlige Afgjørelſe, hvorved de tilſikkrede hende en næſten glimrende Stilling for hendes øvrige Levedage i Frankrig, i la belle France, ſom forſtod at paaſkjønne Talentet anderledes end det taagede, høkrende England. Mistreſs Robinſon blev ſjæleglad ved at erfare det kongelige Forbud, hvorved den elſkede Prinds af Wales var bleven frelſt fra den ydmygende Fare, der hængte over hans Hoved for hendes Skyld, men ſaameget imod hendes Ønſke. Hun var ſaa langt fra at dele Grevinde Du Barrys Vrede mod Hertugen af Orleans, at hun tvertimod følte ſig vel ſtemt imod ham for hans Indblanding; thi enten

han nu havde havt det ifinde eller ei, faa havde han gjort hende den ſtørſte Tjeneſte, han var iſtand til, og hun tilgav ham derfor af ganſke Hjerte al den Skræk og Kummer, han tidligere havde forvoldet hende. Hvad de franſke Adelsmænds høimodige Tilbud angik, da paaſtjønnede hun det med et rørt Hjerte og bad Grevinden at bringe Enhver af dem hendes erkjendtligſte Tak derfor. Hun ſkulde aldrig glemme den franſke Adels ridderlige Adfærd og den ufortjente Ære, den havde viiſt hende — men hun kunde ikke modtage denne Gave, hun var allerede beriget ved at medtage ſaamange dyrebare Minder om al den Hæder og Kjærlighed, ſom hun havde mødt i det ſtjønne Frankrig.

Denne Opfattelſe af Sagen og de uundgaaelige Rivninger, ſom den ideelige Disputeren derom gav Anledning til, kjølnede vel ikke Venſkabet mellem de to Veninder, men overbeviſte dem dog meer og meer om, at der ikke vilde tilveiebringes nogen Overeensſtemmelſe mellem dem. Og trods den Ligheb, der fandt Sted i deres udvortes Stilling og Forhold, kunde Skjebnen ikke let føre to mere forſkjellige Naturer og Charakterer ſammen.

Mary Robinſon, der vilde forlade Frankrig ligeſaa fattig, ſom hun havde betraadt det, og ſom længtes efter Sheridan og ſine andre Venner i England, tænkte nu for Alvor paa at forlade Luciennes. Dertil kom, at hun beſtandig levede i Frygt for Hertugen af Orleans, og desuden daglig ængſtedes over den beſtandig tiltagende Spænding mellem de to Nationer, der aabenbart længtes efter at komme i Krig med hinanden. Man kunde hvert Øieblik vente Krigens Erklæring, og da vilde hun være Krigsfange paa franſk Grund. Et Brev fra nogle Slægtninge i Skotland, ſom tilbøde hende et Aſyl under

deres tarvelige Tag, gjorde en pludselig Ende paa Ubestemtheden. Hun tog kun Afsked med Dronningen og Prindsesse Lamballe, der havde beviist hende saamegen Naade og Venlighed — og inden Nogen erfoer, at hun havde isinde at forlade Frankrig, var hun allerede landet i Dover, alene ledsaget af den store danske Hund, som hun havde udbedet sig af Grevinde Du Barry, i Stedet for alle de kostbare Smykker, som Grevinden endelig vilde begave hende med. Denne uventede Afreise gjorde stor Opsigt. Hertugen af Orleans, som havde troet, at hendes Reconvalescens endnu vilde trække ud, var yderst forbittret paa Grevinde Du Barry, der atter havde overlistet ham, og nu spottede ham som den jammerligste Roué, hun nogensinde havde truffet paa. Og Mistress Robinsons Dyd blev venereret i Versailles og Paris, som et Beviis paa Hertugen af Orleans' totale Nederlag.

Afsteden havde imidlertid bevæget begge Sultaninder, De lovede hinanden at vedblive en fortrolig Correspondance og et trofast Venskab. Mistress Robinson maatte give Grevinde Du Barry den bestemte Forsikkring, at hun atter vilde tilbringe nogen Tid hos hende i Luciennes, naar Forholdene igjen bleve roligere. Grevinden forlangte, at hun aabent og tillidsfuldt skulde henvende sig til hende, hvis hun nogensinde skulde behøve en Vens virksomme Hjelp. Mistress Robinson følte, at det ikke var Mundsveir, naar Grevinden sagde, at hun ikke kunde gjøre hende en større Glæde, end hvis hun for Levetid vilde sætte sig ved hendes Arne og dele de Goder med hende, som Lykken saa rundelig havde tildeelt hende. Og den fattige, men stolte Skuespillerinde lagde sin Haand i den rige Grevindes og lovede hende hvad hun havde forlangt, hvis hun skulde trænge dertil, hun følte

ogsaa, at det ikke altid er Stolthed at afslaae, men at det kan være den sande Stolthed at modtage. —

Skjebnens Omvexlinger ere ukjendte for Menneskene, Herrens Veie ere tillykke som ofteſt uſporlige. Forſynet havde beſtemt anderledes over dem Alle, end Nogen af dem dengang drømte om. Da disſe Begivenheder foregik, bevægede man ſig endnu med en letſindig Sikkerhed paa den meer og meer udhulede Vulkan uden at ane Faren. Endnu var Alt roligt — prægtigt — ſmilende — og det ſkulde vedblive at være ſaaledes endnu for en kort Tid. Det var Havblikket før Stormen. Den udbrød omſider, en forfærdelig Storm! Revolutionen tilintetgjorde dem Alle, Alle maatte de bøde, bøde tildeels uden egen Skyld, for Andres Brøde, ſom Sonoffre for længſt begravne Slægters Vildfarelſer og Forbrydelſer. Og de bødede haardt!

Vi have ſeet dem i deres Livs Kraft, i deres Velmagts Fylde, jeg vil her kun tilføie, at deres Død afgav et ſanddru Billede af dem ſelv. Kongen lagde ſit Hoved under Guillotinen med en god Samvittigheds Reſignation, og Dronningen ſom en luttret Martyrinde. Hertugen af Orleans ſom et Udtryk af den onde Samvittighed. Grev d'Eſtaing med en Mands Stolthed, der har trodſet Døden i mange Slag for at haandhæve ſit Fædrelands Ære, og Hertugen af Briſſac med en erfaren Statsmands Værdighed. Prindſeſſen af Lamballe blev myrdet ſom et værgeløſt Barn, og ſønderſlidt af blodgjerrige Hænder. Grevinde Du Barry ſloges for ſit Liv med Bøddelen, ſom ved Haaret trak hende hen under Guillotinens Øxe, medens „Folket“ jublede ved Synet af hendes forgjeves Kamp for det usle Liv. Og Mary Robinſon — efterat hendes Hjerte var knuſt, tæredes

hendes Legeme langsomt hen af en snigende Feber. Hun døde i sin feireste Alder, uden at Prindsen af Wales nogensinde havde betalt sin Æresgjeld til hende eller givet hende noget Beviis paa, at han endnu mindedes den, der havde elsket ham saa høit. Hun døde fattig, men ikke forladt; thi hun havde Venner, der paaskjønnede hende. Døden frigjorde hende for jordiske Sorger, og hun oplevede ikke at see Prindsen af Wales, som Kong Georg den Fjerde, slutte sit Livs mange Skandaler ved den oprørende Ægteskabsproces med sin egen Dronning. Hans Liv var en fortsat Straf for hvad han havde forbrudt mod Saamange af vort Kjøn — og maaskee mest mod Mary Robinson. —

Hvad min Tante Leonore her har fortalt, er intet Nyt, intet af hende selv Opfundet, det kan være fortalt før, og maaskee af Flere. Jeg vil sammenligne disse flygtige Træk med de levende Blomster, som man plukker paa sin Vandring og binder til en Bouket. Samleren har ikke skabt Blomsterne, og dog er Bouketten hans Værk og et Udtryk af hans Tanke, som udtaler sig igjennem dette Alphabet. Og det kan undertiden tale meget tydeligt — for Enhver, der forstaaer at tyde det. Men den, der kun overbringer Bouketten, han kan ikke tilregne sig nogen Andeel i den. Hvis Læseren har havt nogen Interesse af disse Erindringer fra en længst forsvunden Tid, da er det udelukkende min Tante Leonores Fortjeneste; hvis de have kjedet eller trættet ham, da maa jeg bekjende mig skyldig i at have forringet deres Værd, ved at lade dem gaae igjennem min Pen.

---

3. Gamle Silhouetter.

Da jeg som et ganske ungt Menneske blev optaget i min Tantes Kreds, havde hun allerede tilbagelagt et langt Liv og havde gjennemgaaet mange Prøvelser. Hun havde — som de vide, der kjende Noget til hende — været to Gange gift, første Gang da hun var tyve Aar gammel med sin Ungdoms Elskede, som hun efter tolv Aars lykkeligt Ægteskab mistede i en grasserende Epidemi, tilligemed deres tvende otte og ti Aar gamle Børn. De Portraitter, som hængte paa min Tantes Væg, stadfæstede, hvad jeg altid har hørt, at det var en meget elskværdig Mand og to søde Børn. Da hun var henved halvtredsindstyve Aar, blev hun anden Gang gift med en gammel Herre, der havde en høi Rang blandt de afskedigede Militaire. Hun tog ham vistnok kun for at have Lov til at pleie ham, da han var meget sygelig. En halv Snees Aar efter døde han. Saalænge den svagelige Mand levede, førte min Tante et meget indgetogent Liv, og modtog i Reglen kun i korte Besøg sin Families qvindelige Medlemmer; men da Sørgetiden var forløben, udvidedes efterhaanden hendes Kreds, og da var det, at en gunstig Skjebne førte mig ind i dette Samfund, som jeg har saare meget at takke, men mest dog min Tante selv, der med en sand moderlig Godhed tog sig af mig unge Menneske.

Naar jeg sammenligner den Tids Selskabelighed med Nutidens, kan jeg ikke Andet end undres over, at man næsten intetsteds mere træffer det solide Grundlag, hvorpaa den selskabelige Omgang i den Tid hvilede, og

som jeg vil kalde: Husets faste Stok. Ethvert Huus besad en afsluttet Kreds af Venner, som udgjorde Familiens intime Kreds, til denne fik de nye eller blot tilfældige Bekjendtskaber ikke let Adgang, og derfor herskede der ogsaa Harmoni i et saadant Samfund, og det afgav et Grundlag for Selskabeligheden i de større og stivere Selskaber, der undertiden samledes, som atter gav disse Sammenkomster et fikkert Hold. Og de smaa Kredse vare saa hyggelige, Samtalen førtes saa let og saa frit, man forstod hverandre saa godt, og misforstod hverandre saa sjeldent. Min Tante havde tilbragt flere Aar af sit første Ægteskab i Paris, hvor hun havde oplevet den store franske Revolution, hun havde gjort mange interessante Bekjendtskaber og havde seet saamange mærkelige Begivenheder nærved. Man søgte hende tildeels for det rige Udbytte, hun havde samlet af Erfaring og Kundskab; men det var dog endnu mere for hendes egen elskelige Personligheds Skyld, at hun var søgt, baade af Gamle og af Unge. Hun var Kredsens Centrum, ja jeg kan dertil sige: dens bevægende Kraft. Nu skal det være vanskeligt at finde noget Huus med en saadan afsluttet Kreds af Venner. Forholdene ere blevne løsere, Dørene staae mere aabne, Alle og Enhver kan gaae ind og ud, som blot eengang er bleven nævnt for Vertinden, det nye, morsomme Bekjendtskab fra igaar indtager det samme Trin i Familien som det ældste solide Bekjendtskab, ja endogsaa som Husets mest prøvede Venner, og Selskabet ophører at danne en Kreds, det kommer til at ligne en Børs, hvor Enhver varetager sine egne Interesser. Og Ligheden kan maaskee fortsættes endnu længer, idet en stor Deel af Herrerne let kommer til at antage den Tone og de Manerer, som fordum mest fandtes hos „Proben-

reuterne", disse Merkurs flygtige Sønner, der dengang havde vanskeligt ved at blive regnede med til det gode Selskab.

Min Tante var en gammel Dame i dette Ords smukkeste Betydning, ikke fordi hun just var saa smuk, uagtet hun saae usædvanlig godt ud for sine fem og tresindstyve Aar, men fordi hun havde opfattet sit Liv saa smukt, og forstod saa smukt at leve det om igjen med de Unge. Vi Alle, baade Mænd og Qvinder, ville saa nødig blive gamle, og hænge os saa haardnakket fast ved vor egen med hver Dag længer fra os liggende Ungdom, vi dvæle i dens eensidige Erindringer, kræve dens egoistiske Glæder om igjen, og troe at kunne bedrage Tiden ved en Forklædning, som kun gjør os til Maskeradefigurer. Jeg fortænker Ingen i at elske Livet og Ungdommen, i at knytte sig til dem; men kun ikke til sin egen svundne Ungdom. Den, som ikke kan være gammel med fem og tresindstyve Aar, har levet sit Liv forgjeves, og den, som ikke i den Alder kan leve sit Liv om igjen med de Unge, vil leve en forspildt Alderdom.

Naar jeg tænker over de Brøst, vor Selskabelighed lider under, i Sammenligning med tidligere, i mange Retninger ikke saa uddannede Tiders, kommer jeg altid til den bedrøvelige Slutning, at en stor Deel af Skylden ligger hos de ældre Damer, som kunde opfatte deres Stilling anderledes. Det smerter mig at gjøre denne Tilstaaelse, jeg vilde saa gjerne frikjende dem, thi Ingen kan mere ønske at være deres Ridder, end netop jeg. Min Tante har lært mig det. Jeg har sagt, at hun var ikke blot Centrum i den Kreds, hun havde samlet om sig, men ogsaa dens bevægende Kraft. Det var hun, fordi hun var en gammel Dame, thi det er en Magt. En Qvinde er ikke altid en gammel Dame, fordi

hun er en Dame, der omsider er bleven gammel, der hører noget ganske Andet til. Men jeg veed ikke nogen Rolle paa denne Verdens Theater, hvor vi Alle ere gode eller slette Skuespillere, som lønner sig mere, end netop denne. Det er en Magt, hvis Herredømme strækker sig langt, en gammel Dame hersker i sin Kreds som en Dronning, Gamle og Unge lyde hendes Scepter, de ere villige Undersaatter, thi de føle selv, hvormeget hendes Regimente baader dem. Naar jeg saae, hvorledes min Tante, i denne af saa høist forskjelligartede Elementer dannede Kreds, ledede Samtalen umærkeligt, hvorledes de Gamle med Velvillie og de Unge med Tillid kom hverandre imøde, hvorledes Enhver gav det Bedste, han eiede, til den almindelige Selskabelighed og gav det gjerne, hvorledes et eneste Blik af hendes venlige Øine formaaede at standse en Disput, som stod paa Nippet til at blive bitter og personlig, og bragte Samtalen atter over paa det Almindelige, hvorledes det Humane i os Alle ved hende blev det Herskende, saa forstod jeg hendes Magt og beundrede den Grundlov, den herskede ved.

Dette blev mig saa tydeligt engang, da jeg besøgte min Tante paa en af de Torsdag Aftener, da hendes Kreds pleiede at samles hos hende. Der havde den Aften endnu ikke indfundet sig Andre, end to unge Veninder af min Tante og jeg, som var dødelig forelsket i den ene af de unge Damer, en elskværdig ung Pige, der neppe var tyve Aar gammel, netop den samme Alder, som jeg havde opnaaet og ikke følte mig lidet stolt af. Hun var min første og heftige Kjærlighed, og jeg oversaae naturligviis ganske, at jeg i Forhold stod langt under hende og egentlig ikke var meget mere end en Dreng imod hende, tvertimod, jeg antog mig selv for en meget

antagelig Beiler. Aldrig havde min Tantes Dagligstue forekommet mig hyggeligere end paa denne Aften, og den maatte forekomme Enhver hyggelig. Hun boede i en gammel Gaard, der endnu ikke havde gjennemgaaet den Omkalfatring, som senere har rammet næsten alle større Bygninger i vor nivellerende Tid, der stræber efter at faae Alt lige — lige smaaligt og lige slet — og uden Overdrivelse kan kaldes et sandt Pindehuggeri. Min Tantes Dagligstue var endnu et rummeligt Værelse, med hyggelige Kroge og rigelig Plads til Meublerne. Man kunde see Mønstret i Gulvtæppet og Gardinerne, som vare trukne for Vinduerne, og uagtet begge Dele vare Noget afblegede, saae Stuen dog elegantere ud, end mangen fiin Salon nu gjør, hvor den moderne Sammenhoben af Bohave af forskjellig Slags uvilkaarlig leder Tanken hen paa et Meubelmagasin, hvor Alt er samlet tilfældig og opstablet tilfals. Hos min Tante stod Alt i Harmoni, og derfor var der ogsaa udbredt en Fred og Ro over hendes Stue, som var høist velgjørende. Det eneste Pragtstykke var en gammeldags fransk Kamin, en Erindring om hendes lykkelige Ungdomsaar, og en Foræring af en af hendes første Mands fornemme Venner i Paris. Den var af Marmor med et Speil over. Det er utroligt, hvad en Kamin bidrager til Hyggelighed og Elegance, fremfor en af vore allersmukkeste og dog saa uklædelige Jernkakkelovne.

Den Aften brændte Ilden saa smukt i Kaminen og dens Skin spillede paa Gulvtæppet, Bordlampens dæmpede Lys faldt igjennem det blegrøde Lampenet med et Rosenskjær paa de to unge Damers Ansigter, Samtalen var netop saa godt igang, og jeg var saa lykkelig. Pludselig blev vor Fred afbrudt af et Besøg. Det var

to Damer af min Tantes sidste Mands Familie, som kom for at gjøre „Cousine" en Visit, inden de toge i et stort Selskab, hvortil de vare pyntede. Og de vare rigtignok pyntede tilgavns! Paa disse tresindstyveaarige Matroners bedstemoderlige bare Halse hængte store Guldkjæder, om de ligeledes blottede Arme slyngede sig juvelsmykkede Armbaand, og tykke Skyer af brogede Silkekjoler omgave de trivelige Figurer. Paa Hovederne havde de en Mængde Pynt af blegrøde Baand og Blomster, og dertil kom en Rigdom af ungdommelige forlorne Krøller, som hængte ned fra Roserne og tjavsede dem paa Kinderne — hvor der vistnok ingen Roser var. Jeg kunde ikke lade være at sammenligne disse to Damer med min kun fem Aar ældre Tante, der saae langt yngre og meget elegantere ud, med hendes graae Haar under et ziirligt lille Sæt med simple lilla Baand, og i hendes dagligdags staalgraa Kjole, der gik tæt op i Halsen med en lille, hvid kruset Strimmel, og lignende Manschetter for de lange Ærmer.

De to Damer overøste min Tante med Venlighed, Kys og Smigrerier, de nikkede skjødesløst til de to unge Piger og hørte neppe, at min Tante forestillede dem. Tilsyneladende toge de ingen Notice af dem, men jeg havde alligevel den Overbeviisning, at de iagttoge dem med fjendske Tanker. De fortalte en Mængde Bynyt om Folk, ingen af os Andre kjendte, vilde vide særdeles god Besked om Alt, hvad der tildrog sig ved Hove, og forudsagde en heel Epidemi af Forlovelser, som skulde bryde ud, naar denne Vinters Baller vare tilende. Min Tante hørte derpaa med en from Resignation, de unge Piger med Nysgjerrighed, og jeg med en Ærgrelse, som

gjorde mig stum. Omsider gik de da, og paa et Vink af min Tante maatte jeg følge dem ned til deres Vogn.

De vare neppe ude af Døren, før den Ene sagde ganske ugeneert til den Anden: „Naa, er det hendes Torsdagssoireer, dem skal jeg rigtignok ikke have mere af," og den Anden svarede: „Hun har et ganske godt Logis, men det er daarligt meubleret, Kaminen er da det Allereneste, der duer." Det var, som om jeg slet ikke var tilstede. Da vi imidlertid vare komne nogle Trin længere ned, vendte den ene Dame Hovedet imod mig, og spurgte med et snerpet Smil „hvem de to Smaapiger vare," som havde siddet hos min Tante. Dette Spørgsmaal fornærmede mig høilig. Jeg svarede, at den ene unge Dame var Frøken Emilie Ravn og den anden var Frøken Charlotte Sperling, og tilføiede rødmende, at den smukkeste var Frøken Ravn. Hun var virkelig den smukkeste, jeg sagde det ikke blot, fordi det var min Flamme. Den Dame, der havde spurgt, sagde med et spodsk Træk om Munden: „Smukkeste? Naa! Ja, c'est sélon!" — og den Anden mumlede Noget, som jeg ikke kunde høre, med Undtagelse af de to Ord „Fugleunger" og „Fuglebuur", og saa loe de Begge af fuld Hals. Det var aldrig før faldet mig ind, at begge de unge Damers Navne hørte til Fugleriget. Jeg var saa gal i Hovedet, at jeg neppe havde faaet dem pakket ind i Vognen, før jeg slog Døren til, saa det klirrede i Ruderne, hvorover Hyrekudsken gav sig til at brumme, og jeg raabte: „kjør!" saa brøsigt, som den hovneste Herskabstjener, og tilføiede ved mig selv: „ad Hækkenfeldt til!" —

Da jeg kom op til min Tante, kunde hun nok see, at hverken de to unge Piger eller jeg vare tilfredse med

denne Visit, men inden jeg kunde komme til Orde og give min Harme Luft i en Sammenligning mellem disse Damer og min elskelige Tante, tog hun Ordet og fortalte de unge Piger Smaatræk af det Samliv, hun engang for adskillige Aar siden havde levet i, for en kort Tid, med disse to Damer, og hun vidste saa godt at dække deres Skrøbeligheder og at fremstille dem i et saa formildende, ja endogsaa venligt Lys, at enhver haard Dom maatte forstumme og det ubehagelige Indtryk, de To havde gjort, ogsaa paa de unge Piger, var forvisket. Og da hun endnu tilføiede nogle milde Ord om det Tyranni, Moden og Verden kan udøve over dem, som ikke kunne trække sig tilbage i stille Ro, men paa Grund af Forholdene maae blive i Sværmen, med en let Hentydning til, at man saa ikke engang retvel kan klæde sig, som man selv vil, men maa følge Strømmen og gaae som Alle de Andre — da er jeg overbeviist om, at de unge Damer ikke vare meget langt fra at troe, at de to Gamle ikke vare klædte efter deres egen Smag, og at de i Grunden vare elskværdige. Men jeg, som havde fulgt dem tilvogns, jeg troede nok, at jeg vidste bedre Besked. Ikkedestomindre steg min Tantes Autoritet i mine Øine, det var nu ret gaaet op for mig hvad en gammel Dame betyder, ligeoverfor en Dame, som ikke er Andet end gammel.

Jeg har sagt, at der var Harmoni i min Tantes Kreds, som dog bestod af saa mangeartede Elementer, og her fandtes virkelig alle de Forskjelligheder, som ellers have Ord for ikke at kunne fordrages sammen. Her var Religionsforskjellighed: Fleertallet bekjendte sig til den protestantiske Religion, To vare Catholiker og en gammel Læge var ivrig Jøde; her var Forskjellighed i politisk

Tro: Nogle vare ſtive Royaliſter, Andre yndede den engelſke Conſtitution og et Par vare endogſaa Tilhængere af Republikken; her var Forſkjellighed i Modersmaal, idet et Par tydſke Embedsmænd med deres Koner, en ſvenſk Herre og en gammel Franſkmand hørte med til min Tantes jevnlige Gjeſter, ikke at tale om den megen anden Forſkjellighed, der kunde være i Anſkuelſer, Smag og Tilbøieligheder — men jeg har aldrig ſeet, at nogen af disſe Forſkjelligheder traadte dominerende op imod hverandre, eller at de hindrede den frie Udvikling af Tanken. Min Tantes Aand ſtod over alle Forſkjelligheder og ſmeltede dem ſammen til et harmoniſk Heelt, hun bibragte alle ſine Gjeſter een fælleds Religion, det var Kjærlighedens, een fælleds Politik, det var Humaniteten's, eet fælleds Sprog, det var Hjertets Tungemaal. Hendes Grundlov beſtod kun af et eneſte Ord — og hvilket? — Lad det være en Gaade, mine Damer og Herrer, hvem gjetter den? Jeg giver Dem et Par Blades Friſt til at tænke derover.

Der gik et Slags Ry af min Tantes Torsdagskreds, de, der deeltoge i den, omtalte den ſom ſaa behagelig og underholdende, at adſkillige Andre fik Lyſt til at have det behageligt og lade ſig underholde. Det er en Lyſt, ſom Folk let kunne faae, idet de beſtandig forudſætte, at det ikke ſkal koſte dem ſelv den ringeſte Ulei-ligheb. Men min Tante forſtod ſaa godt at afparere Angrebene paa ſin lille Kreds, at vi i lang Tid fik Lov til at have den ubrudt. Min Kjærlighed til Emilie Ravn levede dengang ſin Guldalder, dens Tilværelſe blev neppe anet af nogen Anden — med mindre hun ſelv maaſkee ſkulde have læſt i mine ømme Blik — thi jeg var mig bevidſt, at ingen uforſigtig Yttring nogenſinde

havde røbet mit Hjertes Hemmelighed, ikke engang for hende, dertil var min Elskov for reen og hun mig for hellig. Og hvor var hun elskværdig mod mig, saa venlig, saa ligefrem — og hvor var hun yndig! Hun var ... ja, kjære Læser, hun lignede vistnok Din egen første dybe Kjærlighed, maaskee blot med en lille Smule Forandring i Farverne; men Udtrykket — det var ganske vist det samme, ligesaa yndigt, ligesaa fortryllende. Og har Du selv engang været saa lykkelig at elske saaledes, saa kan Du forestille Dig, hvor lyksalig jeg var i mit tyvende Aar.

Man har ikke Fred i denne Verden længer, end Ens Nabo vil, det er et gammelt Ord. Hvem er da Ens Nabo, som kan bortskræmme Freden? Det er Enhver, som faaer ifinde at sætte sig paa Siden af os, Alverden kan blive vor Nabo og vi kunne ikke hindre det. Dennegang var det et Menneske, hvis Navn hidtil havde været mig fuldkommen ubekjendt.

Min Tante fortalte mig en Dag, at hun var bleven plaget til at modtage en ung Mand, hvis Onkel gjorde Fordring paa at være langt ude i Slægt med hende, og havde overhængt hende for, at tillade Neveuen, som skulde være hans Arving og var hans forkjælede Pleiesøn, at komme i hendes smaa Torsdagsselskaber; hun havde ikke kunnet negte det, men det var hende ingenlunde behageligt, hun var bange for at han ikke vilde harmonere med de Andre. Det var en Mand paa henved tredive Aar, han var nylig kommen hjem fra Paris, hvor han havde opholdt sig i længere Tid for at uddanne sig, uden at han endnu havde bestemt sig for noget Fag. Han skulde være et godt Hoved og blev omtalt af Onkelen som meget underholdende. Jeg syntes, at en saadan

Tilvæxt kunde være ganske behagelig, og var nysgjerrig efter at see den nye Gjest.

Men jeg fik ham tidsnok at see. Den næste Torsdag kom han allerede, og inden Aftenen var forløben, var han allerede som hjemme. Han tog ganske ugeneert min Stol, da jeg et Øieblik reiste mig op for at sætte en Stol til en ældre Herre, der netop var kommen, og han forlod den saamænd ikke den øvrige Deel af Aftenen, men blev siddende ved Siden af Emilie Ravn og converserede hende paa det Ivrigste. Han havde truffen en Fætter af hende, fortalte han, i Paris, det var saadant et elskværdigt Menneske, som han satte stor Priis paa, og han var selv en intim Ven af hendes anden Fætter, som var Lieutenant ved et af Regimenterne i Kjøbenhavn. Med den pariser Fætter havde han gjort forskjellige Toure, de havde ofte været sammen og havde havt mange morsomme Eventyr, af hvilke han meddelte hende nogle, og gik derfra over til andre, som han alene havde været Helten i, og som han betroede Emilie i den halvhviskende Tone, der lyder saa modbydeligt i en Elskers Øren. Han var min erklærede Fjende fra den første Aften, det følte jeg mig overbeviist om.

For at lade ham vederfares Retfærdighed maa jeg imidlertid sige adskilligt Godt om ham; men — der var dog et lille men ved enhver god Egenskab. Han var for Exempel et ret smukt Menneske, men hans Ansigt havde ofte et Udtryk af overlegen Spodskhed, som frastødte. Han var vistnok i Grunden ganske brav, men han gav sig ofte Mine af det Modsatte, for at agere en Fandens Fyr. Han lod til at være vel underrettet om adskillige Ting, og havde seet og hørt en Deel, men man mærkede snart, at han dog ikke forstod Nogenting ret grundigt,

og var et af de Mennesker, som ikke kunne bringe det over deres Hjerte at tilstaae Ukyndighed i Nogetsomhelst. Han lod sig deraf forlede til at docere over Alting syv Lange og syv Brede, reentud sagt: med en Charlatans Dristighed. Han var ingenlunde uopdragen, men man kunde heller ikke sige, at han var vel opdragen, og hans Ugeneertheb stod ofte paa Grændsen af hvad der kunde taales. Med den svenske Herre, der havde været Militair, disputerede han om Skadeligheden af Armeer, og erklærede Officeerstanden for Dagdriveri — med Embedsmændene bestred han deres Kyndighed i Lands Lov og Ret, som han forstod langt bedre — med den gamle Læge ivrede han imod Medicinen, og erklærede Lægevidenskaben for Markskrigeri af en Flok Ukyndige, som jo naturligviis ikke kunne see igjennem Folk — for de unge Damer angreb han Præsterne og spottede Kirkegang og Gudsfrygt, han vilde hverken troe paa Vor Herre eller paa Fanden, det var Altsammen opfundet for at beherske Enfoldige og i egennyttige Hensigter. Det lykkedes ham virkelig at faae de unge Damer ivrige og bragte i Harnisk, de kæmpede mod denne Atheist til de bleve ganske røde i Hovederne og Taarerne stode dem i Øinene, og de mistvivlede da med blødende Hjerter om deres Evner til at bringe en fortabt Sjæl fra Fortabelsens Vei. Ved alt Dette forstod han virkelig at vække Interesse hos dem, og det uagtet han af og til lod forstaae, at han i fremmede Lande havde været hvad man kalder en Don Juan, der havde gjort umaneerlig Lykke hos det smukke Kjøn, men derfor heller ikke troede paa det mere, end paa noget Andet. Af og til indblandede han tvetydig Spøg i Samtalen, naar han saae sit Snit, det mærkede jeg nok. Alt Dette oprørte deres bedre Følelse, men det

tiltrak dem ubevidst alligevel, og denne nye Gjest fik snart en vis Betydning iblandt os.

Nu ere saadanne Figurer ikke saa ualmindelige, men dengang var det ikke Tilfældet, han var i det Mindste en Singleton i vor Kreds. Den var ogsaa ligesom brudt, saasnart han var tilstede, og den Fortryllelse, der hidtil havde hvilet over vor Selskabelighed, ligesom flygtede for hans Nærhed. Min Tante lod det Altsammen gaae, som om hun slet ikke havde mærket det. Men en Aften, da han ikke var der, faldt Samtalen paa en Disput fra den foregaaende Torsdag, hvori Herr Palm — saaledes hed han — efter Alles Mening havde havt aabenbar Uret, og som man havde opgivet, ene og alene fordi man ikke længer gad sige en saa decideret Disputator imod. En af Herrerne bemærkede, at Herr Palm forstod med et eneste Ord at gjøre en Samtale ubehagelig, og tilføiede, at han kunde gjøre samme Virkning, som en eneste Draabe Blæk i et stort Glas reent Vand, den fordærver det vel ikke, men den plumrer det. Lignelsen forekom os Alle træffende. I dette Øieblik gik Døren op, og Herr Palm traadte ind med sin sædvanlige Selvtillid.

Samtalen havde været livlig, men Et forstummede den, og vi vare Alle grebne af en øieblikkelig Forlegenhed. Palm mærkede det, og da han havde hilst paa min Tante og med et let Buk for alle os Andre, spurgte han ugeneert, hvad Talen havde været om. Ingen skjøttede om at sige ham det, der var heller ikke Nogen, som vilde bruge en Nødløgn. Men da han i det Samme skubbede sin Stol ind imellem Emilie Ravns Stol og den, jeg sad paa i en ærbødig Afstand, og jeg saae, at hun strax flyttede sig lidt, for at give Plads for ham,

blev jeg ilter og det foer mig ud af Munden i en vrippen Tone, at vi havde afhandlet hvad Grunden var til, at en Blækklat plumrede et Glas Vand. Min Tante gav mig et lille misbilligende Blik og Emilie et andet, som netop streifede mig. Tante rettede mig og sagde, at Talen havde været om Virkningen af een Draabe Blæk i et stort Glas reent Vand. Palm henkastede den Yttring til mig, at den Qvæstion maatte jeg bedst kunne løse, efterson jeg var den Sidste, der havde forladt Skolen. Denne Snert var mig drei nok, men da den elskværdige Emilie i det Samme atter rykkede sin Stol lidt bort fra hans, gav dette mig mit Mod igjen, og jeg svarede med et Smil, at jeg vidste ikke det Allermindste derom. Palm lod til at være tilfreds med min store Uvidenhed, og holdt os nu et Foredrag over Blæks og Vands chemiske Egenskaber — ja, det var maaskee et interessant Foredrag, og det var maaskee ganske rigtigt, hvad han sagde, men jeg hørte ikke eet Ord deraf, thi jeg fortabte mig i Beskuelsen af Emilie, paa hvis Læber der spillede et lille Smil, som klædte hende saa yndigt. Da han omsider var færdig, sagde min Tante paa sin egen blide Maade: „Kunde man ikke kortere sige, at Blækdraaben alene indeholder flere uklare Elementer end hele Vandglasset tilsammen?“ — Men Palm vilde nu bevise, at det netop var Blækket, der indeholdt de reneste Elementer .... „Ja, at Sort netop er Hvidt,“ udbrød den svenske Major pludselig, „det var bra' nok at faae beviist!“ — Og denne Spøg afbrød saa al videre Tale herom, da vi til samme Tid bleve kaldte tilbords.

Jeg har ofte lagt Mærke til, at naar Noget berører et Selskab ubehageligt og man er stemt til netop at gaae afveien for det, kommer det alligevel snarest til

Omtale ved en eller anden Tilfældighed. Palm havde denne Aften været mere ugeneert end ellers, og ved Bordet havde han et Par Gange gjort sig skyldig i smaa Uhøfligheder, eller rettere sagt i Mangel paa smaa Høflighedeer — som i at undlade at række sine Naboer, hvad der skulde gaae rundt, og lade det staae, saasnart han havde forsynet sig selv, og lignende smaa Burskheder — som dog ikke betydede Stort imod hans øvrige noget uslebne Maade at gebærde sig paa. Alle havde lagt Mærke dertil, men Ingen vilde lade sig mærke dermed, og dog kom Samtalen efter Bordet til at dreie sig om det Fremskridt, som Skødesløshed i Omgang havde gjort, trods den fremskridende Oplysning. Den gamle Franskmand gjorde et Angreb paa sine egne Landsmænd og spurgte Palm, om han ikke ogsaa havde lagt Mærke til, at Pariserne, som hidtil fornemmelig havde kunnet takke deres udmærkede Høflighed for den Overvægt, de havde havt over andre Nationer i selskabelig Omgang, nu vare paa Vei til at blive Halvvilde og allerede stode saa temmelig paa det plumpe Standpunkt. Palm vilde ikke have bemærket noget Saadant, Pariserne vare netop høist behagelige i Omgang, saa ugeneerte, hverken Snerper eller Hyklere som i gamle Dage; men ældre Herrer heglede jo altid paa Ungdommen, det var saa gammelt som Verden. Og hvori bestod saa egentlig den saakaldte Høflighed? Hvad var den vel Andet end tillærte Manerer, meget ofte sande Abenoder, hvorved Ærligheden og Dygtigheden gik tilgrunde. Ja, man maa nok spørge to Gange: hvad er Høflighed?

Det var en Handske, kastet til hele Selskabet: hvad er Høflighed? Den blev optaget, men uden Bitterhed, og Enhver gav sit Bidrag til Besvarelsen, som om han

aldrig havde følt sig i mindste Maade ilde berørt af den udfordrende Mine, hvormed Spørgsmaalet blev fremsat. Det var et Bevis paa, at de Alle dog forstode sig Noget paa Høflighed.

En sagde, at Høflighed bestod i Opmærksomhed paa os selv og Andre, for at gjøre Omgangen behagelig. Høflighed udspringer ikke altid af Godhed, Billighed og Erkjendtlighed, men den har Skinnet deraf, og fremstiller Mennesket saaledes, som han burde være.

En Anden sagde, at Høflighed var et Resultat af en god Deel Forstand, en god Natur og den Evne, at kunne forsage Egenkjærligheden for Andres Skyld.

En Tredie vilde kalde Høflighed Humanitetens Blomst; den, der ikke er høflig, er heller ikke human dannet, om han end er nok saa vel oplært i alle Videnskaber og Kunster — han er dog en Halvvild, som der nys blev sagt om de moderne Parisere.

En Fjerde paastod, at Høflighed er det Baand, der holder Verden sammen; uden den vilde man ligge i en evig Krig med sine Medmennesker, og snart komme paa Næverettens Standpunkt.

Det var dog bedre, meente Palm, end at opelske Forstillelse og Bedrageri, og give dem Hæderspatenter oven i Kjøbet. Skikkelige Folk kunne undvære den meget prisde Høflighed, hvad var der ellers ved de forroste gode Hjerter, og var man fri for al denne Fiinhed, saa kjendte man strax Røverne, det var altid en Fordeel, som nok var værd at holde paa, da man saa kunde tage sig iagt for dem. Høflighed var kun altfor ofte et Røverskjul.

Emilies Underlæbe fortrak sig lidt ved denne Replik. Palm saae det og var ubarmhjertig nok til at rette den

Opfordring til den unge Pige, at nu skulde hun sige sin Mening om hvad Høflighed er. Hun blev blodrød og svarede forlegen, at hun ikke kunde tale med om saadanne Gjenstande, men hun for sin Part satte stor Priis paa Høflighed.

„Uden at gjøre Dem rede for hvad den er, Frøken Emilie?" sagde Palm leende, idet han gav sig til at lege med hendes Broderesax, som han tog i hendes Sykurv, ligefor Næsen af hende. Jeg syntes, at han nok kunde sige „Frøken Ravn", og lade være at rode i hendes Sytøi.

„Ja," sagde den unge Dame, „uden at vide, hvad den egentlig er. Man har det altid paa Følelsen, baade hvad Høflighed er, og . . . og . . . og hvad Uhøflighed er." — Hun havde jo begyndt, og saa maatte hun ogsaa ende, men det kostede hende ikke liden Anstrengelse at faae det sagt.

Palm var en stor Elsker af at disputere med unge Damer og sætte dem i Forlegenhed, han havde vistnok fortsat, hvis ikke den gamle Franskmand havde forhindret det ved at sige, idet han bladede i en ziirlig lille Bog, som han havde taget i min Tantes Bogskab: „De ønsker at vide, min Herre, hvad en Dames Mening er om Høflighed. Tillad mig at læse nogle Linier for Dem af en competent Dommer, en ædel og fiintfølende Qvinde, det er den bekjendte Madame de Saint-Aubin, Marquise af Sillery og Grevinde af Genlis.

Palm mumlede Noget om, at Navnet idetmindste var langt nok. Den gamle Herre lod, som han ikke hørte det, og slog Bogen op. „Hun skriver i et af sine berømte Breve saaledes: Høflighed er langtfra noget Uvæsenligt, den har til alle Tider bidraget til at gjøre

det Folk berømt, som har tilegnet sig denne Dyd. Athenienſernes Urbanitet er, efter ſaamange Aarhundreders Forløb, endnu beſtandig en Hæderstitel, og Atticisme vil altid blive et ſmigrende Tillægsord i en Lovtale. — Det er en høitdannet Qvindes Ord," vedblev den gamle Herre, idet han lukkede Bogen. „Voltaire, ſom ogſaa er en Autoritet, endogſaa for Oppoſitionen i vore Dage, Voltaire har ſkrevet en Ode, hvori han ſiger, at Høflighed er for Aanden det Samme, ſom Skjønhed for Phyſiognomiet. en Afſpeiling af hvad der er Ædelt i Menneſket. Men det maa viſtnok længe være gaaet tilagters med Høfligheden, lader det til, thi jeg kan erindre, at allerede Chamfort ſiger, at naar man gjennemløber Memoirerne fra Ludvig den Fjortendes Tid, ſaa finder man endogſaa i den Tids flette Selſkab Noget, ſom manglede det gode Selſkab i Chamforts Tid. Men han dømte maaſkee ſom en vranten Olding. Hvad ſiger De, min Frue, jeg appellerer helſt til Dem — ſiig De os: hvad er Høflighed?"

Vi ſaae Alle hen til min Tante. Hun ſaae op paa den gamle Herre og ſagde med det beſkedne venlige Smiil, der klædte hende ſaa godt: „Min Mening betyder ikke Stort. Jeg mener, at Høflighed er Religion — gjør ikke Andet imod din Næſte, end Du vil, at han ſkal gjøre imod Dig."

Vi trak Alle Veiret, ſom om vi vare blevne befriede fra et Mareridt. Den gamle Franſkmand tog min Tantes Haand og kyſſede den med gammeldags Courtoiſi; Emilie tog den Anden og gjorde det Samme, i barnlig Naivetet. Jeg kunde ikke lade være at ſkotte hen til Palm, jeg vilde ikke været i hans Sted for meget Godt; men det lod til, at han befandt ſig ſaare vel.

Mine Damer og Herrer, Gaaden er løst, den Grundlov, hvorved min Tante herskede, bestod kun af et eneste Ord. —

Palm var huusvant nok, men han blev dog aldrig hjemme iblandt os. Han var nu kommen hele Vinteren til min Tante, men ikke En af hele vor Kreds kunde ret finde sig i hans Væsen. Det er en mærkelig Virkning, et eneste Menneske kan gjøre paa en heel Kreds, som det paatrænger sig og tvinger til at taale; denne Virkning er formelig demoraliserende, og man griber sig ofte i onde Tanker, ja endogsaa i Ord, som dette Menneske har drevet frem, næsten imod vor Villie. Ikkun paa Emilie gjorde hans Nærværelse ikke denne Virkning, til min store Sorg. Hun hørte med Interesse paa ham, lod det til, hun kæmpede med hans Modsigelsestalent, for at omvende ham, det forekom mig, at hun i den sidste Tid var bleven alvorligere, hun kunde sidde i halve Timer som drømmende og høre ham fortælle om Paris, i den halvhviskende Tone, som jeg fandt saa anstødelig. Hvad kom alle disse pariser Krøniker hende ved? Hvor kunde den Engel nedlade sig til at høre paa al den letfærdige Snak, som det Menneske krammede ud? Det var utaaleligt! Mig demoraliserede Herr Palm ganske forfærdeligt! jeg hadede ham af mit inderste Hjerte, jeg lurede paa Leilighed til at komme ham tillivs — thi jeg var skinsyg paa ham, skinsyg som en tyveaarig Elster — skinsyg som en Othello, sagde jeg til mig selv.

Det var tydeligt, at Palm kom i min Tantes Kreds for at træffe Emilie, som han ikke kunde regne paa at møde noget andet Sted end netop her. Hun levede nemlig meget indgetogent, hendes Fader var en sær gammel Mand, som førte et stille og afsondret Liv,

alene beskæftiget med at forøge sin allerede betydelige Formue. Ingen fik Adgang til hans Huus, og han kunde ikke lide, at hans Datter kom ud i Verden, min Tantes Huus var det eneste, der fandt Naade for hans Øine. Elskede Palm da virkelig Emilie? — jeg troede det naturligviis ikke, hvad forstaaer en saadan gediegen Materialist sig paa Kjærlighed? — men hun morede ham, og det smigrede hans Forfængelighed, at hun ikke afviste hans Cour eller, for at tale reent ud: at hun tog imod den. Det maatte jo aabenbart fordærve Emilie. At min Tante kunde see derpaa, uden at skride ind, var mig ubegribeligt. Jeg turde ikke berøre denne Gjenstand, ihvor megen Tillid jeg end havde til min Tante, af Frygt for at røbe mit Hjertes eneste Hemmelighed. Vilde hun bifalde min Kjærlighed? Jeg vaklede i hvad jeg skulde tænke derom. Men vist er det, at da jeg engang fortalte, at en af mine jevnaldrende Bekjendte var bleven forlovet, sagde min Tante, at han maatte være en stor Egoist, naar han kunde tænke paa at binde en ung Pige, som skulde vente i en halv Snees Aar paa, at han blev en Mand, der kunde sætte Foden under sit eget Bord — og hvis han nu aldrig blev det? Jeg indvendte, at Pigen var meget ung, hun var lige confirmeret, og at Kjærligheden vilde anspore ham til at kæmpe for hendes Besiddelse. Min Tante meente, at hvis hun var saa ung, var det stor Synd; thi en Forlovelse maatte da skille hende ved hendes Ungdom og dens Glæder, og vilde gjøre hende gammel før Tiden. — „Men hvis hun nu ikke havde været saa ung, hvis hun havde været ligesaa gammel som han," vovede jeg at sige — og fortrød det strax, men det undslap mig, thi hvad Hjertet er fuldt af, det løber Munden let over af, siger Ordsproget.

Jeg følte, at Blodet steg mig til Hovedet, og bukkede mig efter min Handske, som jeg lod falde for at skjule det. Min Tante saae ikke op fra sit Haandarbeide og sagde: „Ja, saa var det lige saa urimeligt, maaskee endnu mere urimeligt," og ligesom om dette Spørgsmaal slet ikke angik Nogen af os, forlod hun denne Gjenstand, og bad mig om i Forbigaaende at ringe paa hos Etatsraad Ravns og i hendes Navn lægge en Bog af, som hun gav mig. Palm havde sendt den, sagde hun, men hun brød sig ikke om at læse den, hun kjendte Paris tilstrækkeligt, men hun troede, at Emilie nok vilde blade den igjennem. Det var en Beskrivelse af flere Qvarterer af Paris, med ret smukke Kobbere. Jeg udrettede min Commission; men jeg havde sandelig mere Lyst til at kaste Palms Bog i Kanalen, end til at bringe den i Emilies Hænder. Altsaa havde jeg nu gaaet min Rivals Ærinde! I min Tantes Navn! O, hvor kortsynet, hvor stokblind var hun ikke forekommet mig i denne Formiddag!

Foraaret var kommet, de første Spirer grønnedes. Der havde længe været tale om en Tour, vi skulde gjøre til Søndermarken, for at see de første grønne Buske. Hvor jeg glædede mig til denne Tour. Men det blev atter koldt, og Spirerne frøs bort igjen. Dette Efterspmæk af Vinteren kom meget utilpas for mine Forhaabninger om, at tilbringe en halv Dag i Selskab med Emilie og de andre unge Damer, som jeg ellers aldrig saae udenfor min Tantes Dagligstue, hvor mit Hjertes hele Roman foregik. Vi talede om disse skuffede Forventninger en Torsdag Aften hos min Tante. Alle, baade Gamle og Unge vare enige om at det var saare kedsommeligt; alene Palm fandt det besynderligt, at man

kunde vente Foraar saa tidligt, han havde forudseet, at vi endnu skulde have streng Vinter, maaskee endogsaa Kaneføre. En af Damerne meente, at det var usandsynligt, hun havde hørt, at Storken allerede var kommen og den bragte altid de gode Dage med sig, Storken var en Lykkefugl, som man altid saae med Glæde.

Palm kneb sig atter ind hos Emilie, hvor snever endogsaa Pladsen var, og jeg hørte ham sige: „Og hvad venter De, Emilie, at Storken skal bringe Dem?“ — Han sagde ikke mere „Frøken Emilie“, men slet og ret „Emilie“. Mon hun vilde svare derpaa? — Jo, hun blev rigtignok rød i Hovedet, men hun svarede dog sagte nogle Ord. Jeg hørte, at Palm spurgte, om hun troede, at Lykken skulde søges i fremmede Lande; men saa kunde jeg heller ikke høre mere. Emilie blev taus, og Palm vedblev at hviske til hende og Charlotte Sperling, der sad ved Siden af hende, Ingen af dem svarede. Palm loe, og jeg hørte igjennem denne Latter enkelte afbrudte Ord, og tydeligt, at han talte om „Storken . . . Peblingesøen . . . unge Koner . . . og smaabitte Børn.“

Emilie skjød sin Stol tilbage, reiste sig og gik hen til min Tante; Frøken Sperling blev siddende, men vendte sig til den anden Side. Jeg kunde have knust ham i dette Øieblik, hvis jeg havde havt Evne dertil.

Lidt efter kom Emilie henimod mig, og bad mig sagte om at tage min Hat og følge hende hjem, hun befandt sig ikke ganske vel og ønskede at gaae ubemærket bort. Mit Had til Palm var som blæst væk, jeg troer, jeg kunde have omfavnet ham, hvis det var hans Skyld, at Emilie vilde forlade Selskabet. Jeg listede mig ud

af Stuen, og et Øieblik efter gik jeg med Emilie ned ad Gaden, lykkelig over denne Udmærkelse.

„Bliv ikke vred paa mig," sagde Emilie, „det er jo kun nogle faa Skridt til min Port . . . jeg kunde ikke blive . . . jeg kunde ikke" — og nu stod Graaben hende i Halsen og hun kunde ikke sige mere. Jeg vilde takke hende for hendes Venlighed, at lade mig ledsage sig, jeg vilde forvisse mig om at hun ikke var syg, jeg vilde vide, om Nogen havde fornærmet hende, jeg vilde i saa Fald tilbyde hende min Arm til ridderligt Forsvar, jeg vilde forsikre hende om min ubegrændsede Hengivenhed . . . ja, jeg vilde mere i dette Øieblik, end det var muligt at faae sagt i fire Gange saa lang Tid, og derfor sagde Jeg slet Intet, og inden jeg var bleven enig med mig selv om, hvad jeg skulde begynde med, stode vi ved Etatsraadens Port. Den var endnu ikke lukket, Emilie takkede mig med halvqvalt Stemme, og løb hurtig op ad Trapperne. Der stod jeg med mit Hjertes Overflødighed, den hele Bagage var ubenyttet, og det forekom mig, at jeg havde spillet en lidt flau Rolle.

Ikkedestomindre vendte jeg tilbage til Selskabet med en Triumphatormine, det var mig ikke imod, at Palm skulde have lagt Mærke til at Emilie og jeg forsvandt paa eengang, og at jeg var bleven udkaaret til at bringe hende i Sikkerhed. Jeg var ganske vis paa, at han havde tilladt sig en tvetydig Spøg, og glædede mig over at han var kommen galt derfra. Men han saae ikke til mig. Han var tvær og mut Resten af Aftenen, og sad saa godt som udenfor Kredsen med en halvfornærmet Mine.

Da Selskabet allerede var begyndt at gaae — Palm blandt de Første — kom jeg tilfældigviis til at høre et

Brudstykke af en kort Samtale mellem min Tante og Frøken Sperling, Emilies bedste Veninde, eller rettere sagt en eneste Replik. Frøkenen sagde nemlig: „pas paa, Tante, Forlovelsen bliver imorgen.“ Min Tante sagde smilende nogle Ord og lukkede hendes Mund med et Kys, den lille Charlotte vendte sig forstrækket om, men da hun saae, at de Andre allesammen vare borte og kun jeg stod i Afstand og bladede mellem Noderne paa Klaveret, loe ogsaa hun og sagde nogle faa Ord, som endte med . . . „inden Middag“, og saa foer hun ud af Døren, saa let som en Hind. Jeg gik ogsaa, ihvor gjerne jeg end var blevet nogle Øieblik for at søge Oplysning om alle disse Gaader; men jeg vidste, at det var min Tante imod, at hendes gamle Tjener skulde gaae mere end eengang ned i Porten for at lukke de Fremmede ud.

Jeg drev længe om paa de kolde Gader, og bevægede mig i en Cirkel om Etatsraadens Bopæl. — Ja, der kunde ingen Tvivl være om, de havde Alle sammensvoret sig imod mig, min Tante, Charlotte Sperling . . . maaskee endogsaa Emilie selv. — Hvad kunde Palm dog have sagt, som satte hende i en saadan Bevægelse . . . en Equivoque? . . . det troede jeg at have hørt . . . men dermed begynder man dog ikke et Frieri . . . og Charlotte troer, at Emilie bliver forlovet imorgen . . . inden Middag! — Det skal enten briste eller bære . . . o kunde det bære!

Min Beslutning var fattet. Jeg ilede hjem og tilbragte Resten af Natten med at skrive til Emilie, hun skulde kjende mit Hjertes Qvaler, inden hun bestemte sig. Jeg skrev ud af mit Hjertes Fylde. Da jeg havde endt Brevet, kastede jeg Pennen og skyndte mig at for-

ſegle det, jeg var bange for, at Gjennemlæsningen af mine glødende Ord ſkulde ſvække mit Mod til at ſende dem bort. — Men hvordan ſkulde jeg faae dem til Emilie? Bringe Brevet derop . . . Og hvis Etatsraaden ſaa kom og lukkede op, ſom den mistænkelige gamle Mand ofte gjorde — Hvad godt? — Det er et Brev til Frøkenen . . . nei, det gik ikke. — Sende det med Fodpoſten . . . det er maaſkee nuomſtunder meget fiint, men dengang blev det anſeet for meget ſimpelt. — Jeg fandt ikke anden Udvei, end at bede Emilies Fætter Lieutenant Ravn, ſom jeg kjendte, om at bringe hende det, jeg vidſte, at han daglig indfandt ſig hos ſin Onkel til Frokoſttid. Lad ham tænke, hvad han vil, naar han kun beſørger det . . . og det gjør han nok.

Den næſte Formiddag løb jeg tidligt ud paa Chriſtianshavn, hvor Lieutenant Ravn boede i en Infanterikasſerne. Han var ikke tilſtede, men han kom viſt lige paa Timen, ſagde Skildvagten, Lieutenanten var med Compagniet til en Øvelſe, ſom ſnart vilde være forbi. Om jeg vilde vente paa Lieutenanten, ſtod hans Dør viſt aaben. Ja, det vilde jeg — og jeg gik op ad Trappen. „Der er ganſke viſt aabent," ſagde Skildvagten med militairt Alvor, „og jeg vil ſige Herren, at Skeniet bider ikke."

Fanden i Vold med Alverdens Genier, enten de ere bidſke eller ikke, mumlede jeg ved mig ſelv, idet jeg gik henad Gangen. En fortvivlet Elſker, hvis hele Livslykke ſtod paa Spil, ſkulde bryde ſig om et bidſk Genie . . .

Jeg gik utaalmodig frem og tilbage i Lieutenantens Værelſe, og ventede. Det er piinligt at vente. Og det er grueligt kedeligt . . . Min Gud, hvor ſaae der

ogsaa kedsommeligt ud! Ikke en Bog nogetsteds til Adspredelse for Tankerne. To Skilderier . . . preussiske Grenaderer i Gallauniform! Et endnu . . . en Abekat, som ryger Tobak og gjør Grimasser. Uf . . . Pistoler og Floretter . . . . Munderingsstøi af alle Slags . . . . Jeg greb en Pistol, lod Hanen klikke nogle Gange, holdt den for Brystet, som om jeg vilde skyde mig selv . . . . og hængte den atter hen igjen, thi jeg vilde jo ikke skyde mig selv, og jeg vidste jo ogsaa godt, at den ikke var ladt. — Hvor kan han dog blive af! . . . . Halv elleve! . . . . Der ligger Geniet, som ikke bider . . . . „Genie! hier alloh, hier!" Men Geniet var kapricieust, som mange Genier, nu vilde det ikke, men foretrak at blive liggende paa en gammel Gulvmaatte, og gloe ufravendt paa mig.

For at forstaae Dette maae Læserne vide, at Geniet var en stor Hund, en ganske simpel Blanding af Køter- og Slagterracen, men usædvanlig stor og stærk. Geniet var Lieutenantens Favorit og bedste Selskab, med den kedede han sig aldrig, og han havde dresseret den til mange Færdigheder, som han var stolt af, at Hunden kunde udføre paa det mindste Vink. Palm var en stor Beundrer af sin Vens Hund, han havde ofte fortalt os om dens sjeldne Gaver, den faldt ogsaa i hans Smag. Paa et næsten umærkeligt Tegn udstødte den for Exempel pludselig et Brøl, saa at Folk paa Gaden fløi til alle Sider, og dens Herre havde Fortouget og Fliserne for sig alene; efter et Smæk med Tungen løb den Benene fra Den, Lieutenanten pegede paa, saa at den Ulykkelige laae paa sin haarde Hals; og naar han knepsede med Fingrene, sprang den op paa en Mand og tog Hatten af Hovedet paa ham, og præsenterede ham den i Flaben med den største Venlighed. Lieutenanten sagde, at denne

høiere Dannelse havde forvandlet dens Slagterhundenatur, og Genie bed aldrig, den var nok genialsk, men den var alligevel godmodig.

Medens jeg anstillede Betragtninger over Geniet, og min Utaalmodighed voxede med hvert Minut, hørte jeg en Stemme ude paa Gangen, men det var ikke Lieutenantens. Den Kommende stilede lige løs paa Døren. Jeg formodede, at det kunde være en Kammerat, som vilde ligge ind og gaae igjen, naar han fandt Stuen tom, og da jeg ikke var stemt til at tale med Nogen, sprang jeg ind i det lille halvmørke Sovekammer og trak Døren til paaklem efter mig. Da her neppe var Plads til synderligt mere end til Sengen, kastede jeg mig paa den.

Døren til Gangen gik op, og til min store Forundring saae jeg igjennem Sprækken, at det var Palm, der kom ind. Han klappede Geniet paa Hovedet, de To vare jo Bekjendte, og kastede sig i Sophaen, hvor han blev liggende sienlynlig ogsaa bestemt paa at afvente Lieutenantens Hjemkomst. Min Situation var ingenlunde behagelig. Skulde jeg holde mig skjult . . . .eller skulde jeg træde ind til dette Menneske, som jeg afskyede? I hvad jeg saa besluttede, var det ubehageligt. Men dom om min Forbauselse, da han pludselig tager et Brev op af Lommen, seer i det og giver sig til at læse høit:

„Dyrebare Frøken Emilie! Kan De tilgive den Angerfulde, som har fornærmet Dem, den Vanvittige, som har kunnet krænke Gjenstanden for sin Tilbedelse“ . . . . og saaledes gik det fort i eet Kjørevæk. Det var et Frierbrev — men jeg fandt rigtignok, at det var et dumt Brev, fuldt af Bombast . . . . et uforskammet Brev. Men et Frierbrev var det.

Efter at have hørt det, kunde jeg ikke mere træde frem; jeg lukkede Øinene og lod som jeg sov, for det mulige Tilfælde, at han skulde faae i Sinde at reise sig og komme til Sovekammerdøren. Han havde altsaa ikke friet endnu, det lettede Noget mit beklemte Bryst.

Palm var huusvant, han trak en Skuffe ud af Bordet, tændte Lys, tog et Stykke Lak og forseglede sit Brev. Mit var allerede forseglet inat, uden at have gjennemgaaet nogen Declamationsøvelse. Derpaa reiste han sig op, saae paa sit Uhr, gjemte sit Brev, tog sin Hat og vilde gaae. Det gjøs i mig. Om han nu gik lige til Emilie med det ulykkalige Brev! — Men han havde gjort Regning uden Vert, og Geniet var Vert i dette Øieblik.

Inden han havde naaet Døren, havde Hunden reist sig og stillet sig foran den for at formene ham Udgangen, og med al Lokkelse og Overtalelse var det ikke Palm muligt at komme ud af Døren. Hvergang han gjorde et Skridt imod den, gjøede Geniet af fuld Hals og viste sine hvide Tænder — det var et mageløst Gebiß, den Hund havde. Siden Palm sidst havde seet den, havde den lært ikke at tillade Nogen, som havde rørt ved det Mindste i dens Herres Stue, at forlade den uden hans udtrykkelige Mellemkomst. Dette var nu et Slags Examensprøve, som viste, at de mange Prygl, det havde kostet den, ikke vare spildte, men at den havde lært tilgavns. Taalmodigheden forgik omsider Palm, han vilde jage Hunden tilside og bane sig Vei med Magt; men Genie greb med Tænderne fat i hans Klæder, og ratsch! Frakken og Vesten hang i Laser fra Øverst til Nederst, Brevet faldt ud, Hunden foer som Rasende paa dette formeentlige Tyveri, og apporterede det saa godt, at der

snart ikke var Spor af det. Det var et jammerligt Syn at see Frieren i denne Forfatning. Med Eder og Skjeldsord smed Palm sig paa Sophaen, og samlede de iturevne Klæder sammen om sig. Hunden vedblev at gjøe af fuld Hals. Jeg benyttede denne Støi til sagte at aabne en Dør fra Sovekammeret ud til Gangen, og slippe bort af denne Løvekule, uden at hverken den mishandlede Gjest eller den fiirbenede Vert mærkede det. Jeg tør ikke paastaae, at jeg just var meget bedrøvet over min Rivals Uheld, eller ganske uden en vis Skadefroheb ved at see ham saaledes medtaget af det saa ofte roste Genie.

I Porten mødte jeg Lieutenanten, som kom hjem. Han begreb strax, at jeg havde villet besøge ham og fortalte, inden jeg fik Tid til at sige et Ord, at han havde været i Tjeneste, og derfra var han gaaet hen til hans Onkel Ravns for at gratulere. — „Gratulere? Hvortil?“ . . . Det fortnede for mine Øine! Palm sad jo i Pjalter oppe i Kasfernen og Frierbrevet var bogstavelig gaaet i Hundene, hvad kunde der saa være at gratulere til?

Jo, der var alligevel nok at gratulere til. Lieutenantens og Emilies anden Fætter Ludvig Ravn var samme Morgen kommen tilbage fra Paris, hvor han havde været i to Aar, han og Emilie havde elsket hinanden, før han reiste udenlands, men Etatsraaden vilde ikke høre tale om Sligt, førend Udenlandsreisen var tilende. Nu var han kommen imorges, og en Time efter var han blevet forlovet med Emilie. Der var stor Glæde i Huset, Enhver, som vil gratulere, er velkommen. Emilie havde paalagt ham at sige mig det, hvis han saae mig, og bede mig komme derhen for at gjøre Ludvig

Ravns Bekjendtskab, det traf sig nu meget heldigt, at han strax kunde udrette sin Commission. Ja, meget heldigt!

Jeg havde ondt ved at fatte mig i alt Dette, som saa uventet styrtede sammen over mig; men man kan fatte sig, naar det kniber, selv om man skal gjøre det i en aaben Kasserneport og med blødende Hjerte.

„Er det et elskværdigt Menneske?" spurgte jeg bevæget. Ja det var han, meget elskværdig. — Og et smukt Menneske? Ja, ogsaa det, høi, slank, kraftig, brunt Haar og brune Øine . . . otte og tyve Aar . . . Eier af en Herregaard, som han nu vilde overtage Bestyrelsen af . . . Bryllluppet bestemt til Forsommeren. Jeg var snart inde i det Hele — men stod alligevel udenfor.

Medens jeg fik alt Dette at vide ved ligesaamange Spørgsmaal, kunde vi høre Geniet conversere min Rival paa det heftigste, Hunden gjøede, saa det gav Gjenlyd i hele Kasjernen. Lieutenanten forlod mig, han maatte dog see, sagde han, hvem Geniet var ifærd med at æde, og han smilede over hele Ansigtet ved Tanken om, at finde en halvædt Ven oppe i sin Stue.

Jeg styrtede ud af Kasjernen og ilede ned imod Kanalen, — ikke for at springe i Vandet, men for at lade mig sætte over til Nyhavn, det æklede mig at gaae paa Gaderne og i Menneskevrimlen. Da jeg sad i Baaden, tog jeg mit Brev frem, men jeg brød ikke Seglet for endnu engang at gjennemlæse mine Hjertesudgydelser, nei, jeg rev det sagte i fire Stykker og kastede ethvert af dem i Strømmen, med et betydeligt Mellemrum. Bølgerne vuggede de hvide Pletter nogle Øieblik frem og tilbage og saa sank de tilbunds — da

det sidste Stykke sank, var det mig, som om jeg havde kastet mit Hjerte i de kolde Bover.

Da jeg kom hjem, overgav jeg mig til en dyb Bedrøvelse. Jeg skylder imidlertid mig selv at sige, at jeg var billig nok til at indsee, at mod en saadan Medbeiler maatte jeg give tabt. Nu kunde jeg forstaae Emilies Interesse for at høre om Paris, selv om hun skulde høre det igjennem Palms Mund, og jeg afbad hende den Mistanke, jeg havde næret imod hende. For mig var hun tabt — og hun havde jo aldrig elsket mig. Maatte kun hendes Fætter gjøre hende saa lykkelig, som jeg inderlig ønskede hende, jeg, som elskede hende saa høit. Jeg skrev hende nogle faa Ord til og ønskede hende til Lykke af et oprigtigt Hjerte — og dermed begrov jeg min første Kjærlighed i min Sjæls Dyb. —

Lad mig overspringe den Tid, der fulgte efter. Det var en drøi Tid. Jeg skrev naturligviis adskillige Digte, som Ingen fik at læse, hvoraf nogle ikke vare saa gale, men som alle bleve brændte, da den Tids Pinagtighed omsider var overvunden. Da jeg saae Emilie igjen, var hun som sædvanlig venlig og ligefrem imod mig. Jeg tvivlede ikke om, at hun nok vidste, hvormeget jeg holdt af hende. Ludvig Ravn lærte jeg at kjende, og at holde af. Jeg var med til deres Bryllup. —

Hvad min Tante var mig i min Trængselstid, kan jeg ikke beskrive. Uden nogensinde at berøre mit Saar, havde hun altid Lægedom for det, en sand Lægedom, thi hun talte med mig om Emilie, som var hendes specielle Yndling, og fortalte mig, hvor lykkelig hun var i sine nuværende Forhold. Det var hendes Skyld, at jeg læste flittig og altid var beskæftiget. Gud glæde hendes Sjæl, nu er hun forlængst i de lyse Boliger.

Carl Bernhards

Udvalgte Skrifter

Tolvte Bind

Udvalgte Skrifter

af

Carl Bernhard

(A. N. de Saint-Aubain)

Med en Levnedsskildring ved Dr. phil. H. Schwanenflügel

Tolvte Bind

Kjøbenhavn
Det Schubotheske Forlag
— Lybecker & Hirschsprung —
1897

Kjøbenhavn. — Græbes Bogtrykkeri.

Ved min Tantes Død spredtes vor hele Kreds, Nogle vare gaaede forud for hende, de andre Gamle fulgte snart efter. Da havde Emilie været gift i adskillige Aar og havde fire smukke Børn, som min Tante havde baaret over Daaben og jeg staaet Fadder til. Emilie er altid vedbleven at være mig en trofast Veninde, til hendes fredelige Arne i Fyen tyer jeg endnu bestandig hen, naar jeg engang imellem vil frigjøre mig for den daglige Trivialitet, hendes Børn ere mine unge Venner, ved dem forynges mit Liv. Emilie vil nu snart være en gammel Dame i dette Ords smukke Betydning, det er hendes Arv efter min Tante, til Lykke og Velsignelse for hendes Kreds.

Palm var hørt op at komme til min Tante, da Emilie var bleven forlovet. Vi savnede ham ikke, og tabte ham snart af Syne. Da de politiske Bevægelser begyndte her i Landet, hørte vi igjen tale om ham, han havde naturligviis slaaet sig paa Politiken, hans ypperlige Mundlæder og store Driftighed til at tale med om Alt fandt her en vid Mark. Han blev Stænderdeputeret og har beriget Stændertidende med alenlange Spalter af overflødige Ord og ubeviislige Paastande. Havde han levet nu, vilde han vistnok have været en berømt Lovgiver; men Døden bortkaldte ham af et Tilfælde i den Hals, som han havde forstaaet at bruge saa tappert, en ondartet Byld standsede hans Veltalenhed for evig.

Jeg skylder endnu kun Geniet et Par Erindringsord. Den var i nogle Aar sin Herres Stolthed og Glæde, da den en Aften i det klare Maaneskin skulde aflægge Prøver paa sine store Evner for et lystigt Selskab, som dens Herre fulgte hjem. Den havde allerede sat behørig Skræk i nogle Damer og rendt Benene fra nogle

Drenge, nu skulde den ogsaa tage Hatten af en Mand paa Kongens Nytorv. Det lykkedes fuldkomment. Men da den præsenterede Manden hans Hat i Flaben, gav han, som var en grov Mand fra Landet, der ikke forstod Spøg, Hunden et Slag for Panden med sin Kugle-stok, saa at dens „Hjelm og Hjerne braft" — og Fuldmaanens Straaler beskinnede Geniets affjælede Leer. Det er hverken det første eller bliver det sidste Genie, der er et sørgeligt Offer for sin Genialitet. —

Det gyldne Skind.

For i gamle Dage at gjøre sin Lykke, var det ikke nok at gaae paa et halvt Aarstid til Californien — som nuomstunder, da Alting gaaer gesvind, og man tager Spaden i Haanden og akkurat graver sig det Guld op, man behøver, og kjører det hjem paa en Trillebør; — man gjorde det fornemlig ikke af den Grund, at det californiske Eldorado dengang endnu ikke var opdaget. Man maatte dengang over til Ostindien, og der maatte man speculere og arbeide og handle og anstrenge sig i mange Aar, og oven i Kjøbet have Lykken med sig. Men saa blev man ogsaa langt rigere, end nogen Californier nutildags, og kom man engang hjem igjen, saa kom man ogsaa hjem som en Croesus og blev kaldt en Nabob, og det havde Noget at betyde. Rigtignok havde denne Hjemkomst ogsaa sine Skyggesider, en saadan Nabob var ikke blot bleven solbrændt, men ogsaa udbrændt i det tropiske Klimat, og Podagraen mindede ham daglig om det Jordiskes Forgængelighed, og nu skulde han jo dog først til at nyde sit Liv, thi hidtil havde han kun samlet dertil. Men Nabob var han dog; og saadanne Betragtninger anstiller man overhovedet først efter at man er bleven det, og ikke naar man drager ud for at

naae dette Maal. Og da en to og tyveaarig Yngling forlod sit Fædreland og Alt, hvad han havde der: en kjærlig Moder, en ufkyldig Pige, som havde lyttet til hans Forsikkringer om Hengivenhed, et hyggeligt Hjem, en tarvelig men rolig Fremtid, og trofaste Venner — fordi han meente, at han slet Intet eiede, da bevægedes hans Bryst ikke saameget af Adskillelsens Smerte, som af Forventningens Glæde. Havde Lykkens Gudinde forundt ham tre opfyldte Ønsker, da havde han forlangt Penge i en tre Gange stigende Progression — og da taarefyldte Øine tilvinkede ham det sidste Farvel, og Stemmerne svigtede dem, som elskede ham saa høit herhjemme, da svingede han freidig sin Hat og raabte med fast Stemme: „Farvel! Jeg henter det gyldne Skind ligesom Jason, og naar jeg kommer hjem igjen, skal jeg forgylde Jer Allesammen!“ —

Nu var der gaaet en lang Tid siden denne Afsked; de først bestemte fem Aar vare fulgte af andre fem, disse ti af ti til, hans eneste Tanke var at blive rig, og naar man kun har een Tanke, lader den sig som oftest realisere. Lykken havde været ham gunstig, han var snart kommen i Vei, senere gik han i Compagniskab med en ældre ugift Kjøbmand, han antog dennes Firma og arvede hans Formue tilligemed Navnet, nu drog han til en anden Egn i Ostindien, kjøbte større Plantager og udvidede sin Virksomhed. Han gjorde i Bomuld, som det hedder i Handelssproget, i Krydderier og Indigo, tilsidst gjorde han endogsaa i Guld og Diamanter, og omsider sad han i Penge op over Ørerne, og var en complet Nabob. Men det Underlige var, at han aldrig blev rig nok, thi Fornødenhederne stege i samme Forhold, som Midlerne til at tilfredsstille dem tiltoge. Hjemmet

havde han for længe siden glemt over alt Dette. Da de første fem Aar vare tilende, havde Brevvexlingen, som dengang gik meget langsomt, ogsaa en Ende, og det sidste længselsfulde og klagende Brev fra hans Hjem blev ubesvaret; nu skrev han kun i Handelsanliggender til England og Holland, og disse Breve indeholdt mere Tal end Ord, og slet ingen Følelser.

Da tyve Aar saaledes vare henrundne, havde han naaet Lykkens Toppunkt; han kunde faae Alt, hvad han blot vilde pege paa, han var uindskrænket Herre over Alt, hvad der omgav ham, hans Villie blev udført paa et Vink, han vidste næsten ikke mere, hvad han skulde falde paa at ønske sig. I denne Forlegenhed — thi det begjærlige Menneske kan nu engang ikke leve uden Ønsker — i denne Forlegenhed vendtes hans Tanker, maaskee første Gang, paa en stegende heb Dag, til det fjerne Danmark med dets kølige Søvinde, og trods al hans Higen efter at gjøre Summen fuldtallig, som den efter hans Mening endnu bestandig manglede lidt i at være, hvor høit den end steg, længtes den rige Ostindianer midt i sin fyrstelige Pragt og ødsle Overdaadighed efter det lille fattige Danmark. Han havde ligesom en Følelse af, at Gud dog ikke kan erstatte ethvert Savn, og havde Poul Møllers skjønne Digt: „Glæde over Danmark" været til dengang, da kunde han have fundet sin Forfatning skildret i disse Linier:

Morgenlandets Søn i Kaaber lange
Bag sin Vifte gisper efter Luft, —
Han har spraglet Fugl, men ingen Sange,
Hjerteløse Møer med gyldne Spange,
Store Glimmerblomster uden Duft.

Kunde Du, ved Guld og Sølv at love,
Kjøbe Dig en nordisk Qvindes Tro,
Kjøbe Dig et Puft fra Søens Bove,
Kjøbe Dig et Ly af Thules Skove,
Og en Klovermark til Middagsro? —

Det oſtindiſke Liv blev ham efterhaanden imod, alt ſom han anſtillede disſe uvilkaarlige Sammenligninger. Han følte ſig enſom midt i den Skare Slaver, der omgav ham, Bordets vante Glæder tilfredsſtillede ham ikke mere, og han tabte Appetiten; midt i den øſterlandſke Overflødighed mindedes han, ligeſom med et Savn, ſin tarvelige Ungdomstid og dens ſimple Glæder, og Tanken om hans gamle Moder og hans Ungdoms Tilbøieligheb ſnørede i ſaadanne Timer Bryſtet ſammen paa ham.

Han ſkrev til en Correſpondent i London, ſom paa tredie, fjerde Haand ſkaffede ham Efterretninger fra Danmark; de vare tilfredsſtillende, Alle de, han havde opgivet Correſpondenten, levede endnu, der manglede ikke en Eneſte. Nu maatte han have tjent nok for denne Gang, meente han; han arrangerede ſine Affairer, indbrog ſin Formue i ſolide Papirer, kjøbte ſig løs fra en heel talrig olivenfarvet Familie, ſom hans Hjerte ingen Deel havde i, og ſom efterhaanden havde gjort ham Livet ſuurt, og ſaa ſeilede han hjemad ſom en Nabob, med en heel Ladning af oſtindiſke Herligheder, hvormed han vilde begave de ſaa længe Forglemte i Hjemmet. Alle disſe Tilberedelſer havde omtrent medtaget et Aar, men Lykken havde endnu ikke forladt ham; han havde nu ialt været eet og tyve Aar borte, men han var endnu i ſine ſaakaldte bedſte Aar, han var kun fire og fyrgetyve Aar gammel, og det var med en vis Selvtilfredsheb, at han underveis opgjorde Ballancen. Den havde vel ſag-

tens enkelte svage Conti, dog, hvilken Opgjørelse har ikke det? Som for Ex. Podagra? Unegtelig, men ikke i nogen altfor høi Grad. Skaldet? Ja, temmelig meget, men han vilde anlægge Paryk i London. Saffranguul i Ansigtet? Ja, noget, men det hører til for en ostindisk Nabob, det er saa at sige deres Uniform. Og Nabob? Ja, det var saa ubestrideligt, som den pythagoriske Læresætning i Mathematiken. At være Nabob kan forgylde Alting, — og som en pludselig Reminiscens fra hans Ungdom, udbrød han, idet han svingede sin Straahat imod Europas fremdukkende Kyster: „Jeg har hentet det gyldne Skind, ligesom Jason, og nu kan jeg forgylde dem Allesammen derhjemme!“ — Og han var bleven saa gemytlig stemt, at han paa staaende Fod løb ned i Kahytten og endevendte sine Kufferter, indtil han havde fundet et kostbart guldindvirket ostindisk Shawl, der til Nød kunde gjelde som en Repræsentant for den store Rigdom, og da han havde fundet det, tog han det paa Armen og stod foran Speilet i den samme Stilling, som Argonauternes berømte Anfører ved Tilbagekomsten fra Colchis.

Som en fattig Yngling, „der Intet eiede“, var han draget ud i Verden; som en Croesus, „der eiede Alverden“, kom han tilbage igjen. Rygtet om hans Rigdom var gaaet forud for ham, og Børsen, som tilbeder Guldkalven, stod næsten paa Hovedet af Ærefrygt, ved hans Ankomst.

Faa Dage efter sad Nabobben i en magelig Vogn, og rullede henad Landeveien til den Egn, hvor hans Barndoms Vugge havde staaet. Kufferterne vare fulde af Kostbarheder, det guldvirkede Shawl laae paa rede Haand paa Forsædet. Han naaede henimod sit Maal

ved Solnedgang. Det var en yndig Sommeraften, Himlen var skyfri med et Rosenskær, Engene dampede, Høet duftede, Nattergalene sloge i Buskene, Qvæget brølede paa de grøsrige Marker, Aftenklokkerne ringede i Kirketaarnene, og en mild Luftning gik gjennem Bøgeskovene, hvor utallige Smaafugle endnu qviddrede paa de løvrige Grene. Det var et venligt og smilende Landskab, der nu udfoldede sig for ham, med Mark og Eng, Skov og Sø, Kirke og By, det var en fuldstændig Idyl, jeg troer endogsaa en Nordmand vilde have indrømmet det, og for et Øieblik glemt sin stadige Klage over Savnet af en Kampesteens Baggrund.

Paa Ostindianeren gjorde denne rige fædrelandske Natur et dybt Indtryk, medens hans kulsorte Neger sov paa Bukken og dinglede frem og tilbage, som om han fulgte Klokkeknebbelens Takt. Hidtil ukjendte Følelser gjennemstrømmede hans Bryst: — det var hans Hjem, der stod hans Moders venlige Huus ved Udkanten af Landsbyen, saa Skridt fra den tætte Skov, der levede hun endnu bestandig paa den samme Plet, det samme rolige, tilfredse Liv, medens han havde faret Jorden rundt for at hente det Mammon, hvis Cours i dette Øieblik dalede nogle Procent, ved at blive bragt i disse gamle Omgivelser og i denne rige Natur.

Vognen holdt for Døren, Negeren vaagnede og plumpede ned, som en Abe fra en Green, Nabobben steg ud som Jason af Skibet Argo, med det gyldne Skind paa Armen. Man ringede og bankede, men uagtet Huset lod til at være beboet, idet man tydelig kunde høre Nogen bevæge sig indenfor de tættiltrukne Gardiner, blev dog hverken Dør eller Vindue aabnet. En Flok nysgjerrige Bønderbørn betragtede i lang Afstand Negeren,

ſom et farligt Dyr, omſider tog en af de Største Mod til ſig og kom ſaa nær, at han kunde tilraabe de Bankende, at „de derinde“ ikke lukkede op, det nyttede ikke at banke, de maatte kjøre hen til Præſten, hvis de vilde „dem derinde“ Noget. Og ſaa løb Drengen forſkrækket bort igjen; men Vognen kjørte hen til Præſtegaarden med Nabobben og Guldſhawlet og Morianen.

Det var den ſamme Præſt ſom i gamle Dage, men iſtedetfor fire og tres var han nu ſex og ſiirſindstyve Aar gammel, og næſten blind, men ellers raſk og rørig. Nabobben kjendte ham neppe, og han kjendte ſlet ikke Nabobben igjen, og det var ikke ſaa underligt, ſelv om hans Syn ikke havde været ſaa ſvagt ſom det var; thi hvor kunde det falde ham ind, at den ſafrangule Mand, ſom nu ſtod for ham, var den rødmuſſede Yngling, ſom han forlængſt havde ophørt at regne blandt de Levendes Tal.

Præſten antog, at den fremmede Mand, der ſpurgte om Huſet derhenne ved Skoven, var en Kjøber, ſom blev lokket af dets ſmukke Beliggenhed. Men det var for Tiden ikke tilſalg, det blev endnu beboet af en gammel Dame, ſom havde eiet det i mange Aar. Det forholdt ſig altſaa rigtigt, Moderen levede endnu og beboede endnu ſit gamle Huus. Præſten roſte Huſet og meente, man kunde ikke ſige Andet, end at det var godt holdt, baade udvendig og indvendig. Men den gamle Dame havde ogſaa godt at leve af, iſær efter at hun havde arvet ſin Søn.

Altſaa havde hun miſtet ſin Søn?

Ja, han var død, det havde været en urolig Gaſt, af dem, ſom ikke kunne trives herhjemme og ikke ville tage ſig noget Ordentlig for: ſaa var han løbet til Oſt-

indien, for at gjøre Lykke, som han kaldte det, og der var han gaaet al Kjødets Gang. Imidlertid havde han ikke været mere end sex Aar borte, da en Slægtning døde, som havde testamenteret ham en kjøn lille Formue, paa den Betingelse, at han skulde komme herhjem og see Moderen tilbedste; kom han ikke inden to Aar, saa skulde hun have Pengene. Man lyste nu overalt efter ham, men det førte ikke til Noget, væk var han og væk blev han. Det tog Moderen sig meget nær, og tilsidst blev hun underlig og melancholsk.

Men hun havde da ikke været alene og forladt, fordi Sønnen var borte? Havde der ikke engang været en ung Pige af Familien i Huset?

Jo, det havde der rigtignok, fortalte den venlige Præst, som nu havde faaet Tungen i Gang. Men det havde ikke gjort det bedre. Den forlorne Søn havde nemlig foresnakket hende om sin store Kjærlighed, og Pigebørn ere jo lettroende, naar Hjertet kommer med i Spillet. Saa gik hun og ventede og ventede, han skulde jo komme tilbage igjen og gjøre Alvor af det. Man vilde have hende til at slaae det af Tankerne, og der meldte sig Friere nok, thi hun var en smuk Pige, ret et yndigt Væsen, og dertil saa meget værd, at Præsten aldrig havde kjendt hendes Mage i Hengivenhed og Opoffrelse. Men denne Venten tog Kræfterne fra hende, saa faldt hun i en svær Sygdom af Kummer og Bedrøvelse, da var hun nær gaaet bort, og vel havde det været, om Vor Herre dengang havde taget hende. Hun kom sig efterhaanden, men Hovedet havde lidt, det kom sig aldrig. Saadan var det gaaet i et Par Aar, men saa blev det bestandig værre, og tilsidst var Forstanden reent borte.

Gud forbarme sig, det var jo grueligt!

Ja, det maatte Herren nok sige, det var rigtignok grueligt, og for saadan en jammerlig Lykkejægers Skyld! Saa kunde den gamle Moder heller ikke længer staae imod, og hvo kan det, naar man bestandig skal være sammen med en Sindssvag, og dertil selv har Sorg. Og skilles fra hende, det vilde hun paa ingen Maade. Det var jo den samme Sorg, som havde knuust begge Hjerter. Men vor Herre har dog været dem saa naadig, at det ikke er nogen slem Slags Galskab. Nu have de været saadan i en halv Snees Aar. De gjøre ingen Skade, men tilbringe det Meste af Dagen med at indrette Alting til den forlorne Søns Hjemkomst, dermed have de nok at bestille hele Formiddagen; om Eftermiddagen vente de ham og tale meget ivrigt om ham, — og om Aftenen gaae de bedrøvede i Seng, for næste Morgen at vaagne igjen med fornyet Haab og atter begynde de samme Tilberedelser. Saaledes er de bestandig beskæftigede, og Huset bliver holdt som det var blæst. Præsten var deres mangeaarige Ven og Formynder, han har skaffet dem et paalideligt Tyende, som altid er hos dem, og han besøger dem daglig. Ud gaae de aldrig, og Mennesker ville de ikke see, og hvad Glæde skulde de ogsaa have deraf? Det kunde den gamle Præst ikke heller indsee.

Men om nu Sønnen ikke var død, hvis han nu pludselig kom hjem og opfyldte deres Forventning? Saa kunde jo Alt blive godt endnu, især hvis han bragte Rigdom med sig.

Nei, det meente Præsten ikke. For det Første kom Sønnen ikke, thi han var for længe siden død og borte, og for det Andet vilde det være den største Ulykke, om

han kom. Lægen havde paa det bestemteste erklæret, at det enten vilde slaae dem ihjel, eller forandre deres Sygdom i en værre Retning. Han og Lægen havde talt om denne Muligheb, thi man taler jo saa tidt om de urimeligste Ting, men de vare Begge enige i, at saadan som det nu var, havde de det bedst. Rigdom kunde ikke forandre deres Forfatning, de havde hvad de behøvede, og sparede endogsaa Noget sammen, som da aarlig blev uddeelt til de Fattige paa den Dag, da den forlorne Søn var reist bort. Det var ligesom et Sonoffer, meente Præsten, for den Letsindighed, hvormed han havde forladt dem.

Men hvis der slog sig Sygdom til . . . sagde den dybtbevægede Mand, han var neppe istand til at udtale Ordene, og han var bleven ganske askegraa i Ansigtet.

Præsten havde den Overbeviisning, at de vilde udslukkes uden Lidelser som to Lys, der ikke mere kunne brænde i denne Verdens slette Luft, naar deres Time engang var kommen. Og det kunde skee, hvad Øieblik det skulde være, thi deres Liv hang i en Traad, og de hørte næsten ikke mere Jorden til. De kunde ikke undvære hinanden, og Gud vilde være dem god for hvad de havde døiet, og lade dem følges ad. Han var saa vis derpaa, at han ikke tvivlede om, at saa gammel han var, vilde han endnu komme til at kaste Jord paa deres Kister, og den Dag vilde være ham en Glædesdag; thi vel død er dog Hovedsagen, og det var fromme Sjæle, som vare prøvede og vel forberedte til Hjemgangen til Herren. Saa kunde der blive Tale om Salg af Huset, og saa var Enhver lige nær til at kjøbe det, thi Arvinger var der ikke.

Den Fremmede blev endnu en Timestid hos Præsten;

da han igjen steg i Vognen, var han Eier af Huset, som han havde kjøbt forud til en Priis, der var mange Gange høiere, end det under de heldigste Omstændigheder kunde udbringes til. Han reiste bort igjen, sagde han, og vilde nok forinden vide, hvor han engang kunde finde en Hjemstavn i en Egn, der tiltalte ham. Pengene bleve overgivne til Præsten, som paa sine Myndlingers Vegne var saare glad ved denne fordeelagtige Handel, der ikke forandrede det Mindste i deres vante Forhold, men dog sikkrede deres Tilværelse end mere.

„Nu ere de rige," sagde han, da han fulgte den Fremmede tilvogns igjen. „Og nu kunne de gjøre endnu mere godt imod de Trængende, det er deres eneste Glæde. Gud skee Tak og Priis for denne Naade!"

Den alvorlige Mand tog en Deel store Bankosedler af sin Brevtaske og gav dem til Præsten med de Ord: „Modtag dette som et ringe Tillæg til disse værdige Damers Velgjerninger — og bed til Gud, at han snart maa skjenke dem sin Fred."

„Min Herre," sagde den gamle Præst, „De yder disse Damer og min Menigheds Trængende en stor Velgjerning med saa rige Gaver. De maa være meget rig, min Herre, for at kunne handle saaledes. Det er en ædel Brug af Rigdommen."

„Nei," sagde Nabobben, „jeg er meget fattig — men Penge har jeg nok af. Jeg var engang rig, men det er længe, meget længe siden . . . og da skjønnede jeg ikke derpaa."

Og saa kjørte han igjen bort med Morianen — og Negerens Ansigt var ikke saa mørkt som hans Herres Tanker.

Da Præsten den næste Morgen kom ind i sit Stu-

derekammer, hvor han havde modtaget den rundhaandede Kjøber, fandt han det kostbare ostindiske Guldshawl liggende paa en Stol. Han antog det for en stiltiende Forcering fra den gavmilde Fremmede, og bestemte det til et Altarklæde til sin kjære Kirke. —

Af alle Dem, som forlode deres Fædreland for at gjøre Lykke, havde Nabobben været den heldigste, han havde, som han ønskede, bragt „det gyldne Skind" tilbage med sig. Nu mindes hans Navn kun fra Tid til anden gjennem de store Legater, som han stiftede ved sit Testament, efter et glædeløst Liv i Rigdom og Overflødighed.

Men mange Aar efter hans Død dækkedes endnu Altaret i en lille Landsbykirke af et kostbart guldindvirket Klæde; man vidste ikke ret, hvor dette udenlandske Pragtstykke skrev sig fra, men Degnen havde hørt sige, at det engang skulde være skjænket til Kirken af en rig Mand, til Minde om en lykkelig Hjemkomst fra fremmede Lande. —

Ved Assistentshuset.

Skjalm Hvides gamle Slægt! Hvo, som kjender Danmarks Historie, kjender ikke ogsaa denne gamle Ætt! Og dog havde jeg næsten glemt, at den engang havde været til, da jeg pludselig blev erindret om hiin længst forsvundne Tid. Det var en Aften silde, at fire Stavelser, som en Troldomsformular, lød i mit Øre og manede Fortiden frem for mig. Natten, Eensomheden og Tausheden ere uforandrede til alle Tider, gjennem alle Aarhundreder — kun naar de forenede herske, træder Fortiden frem af Graven og viser sig for os; i det klare Solskin, medens det travle Liv myldrer rastløs rundt om os, naar Vognene rumle og brølende Stemmer raabe med mangehaande Livsfornødenheder, da ville vi forgjeves paakalde Aanderne. Men i den eensomme tause Nat, naar Mørket udsletter Omridsene, naar ingen anden Lyd høres end af de skvulpende Bølger, som fra Arilds Tid have fortsat deres ustandsede Løb i det samme Leie, naar ikke andre Vidner ere tilstede end de blinkende Stjerner, som have seet alle de henfarne Slægter vandre herneden — da er den rette Tid.

Skjalm Hvides gamle Slægt! Og pludselig forsvandt hele Kjøbenhavn for mit Øie med samt alle de

kedsommelige eensformige Huse; det farveløse Christiansborg Slot og det mangefarvede Museum gik den samme Vei, jeg stod ganske alene paa den øde Strand, der hvor nu Asfiltentshuset ligger. Slotsholmen ligeoverfor mig var atter det gamle Tvosnæs, Taarnet Steileborg hævede atter fine takkede Muurtinder mod Himmelen, jeg var pludselig sat tilbage i det tiende Aarhundrede, Egnen rundt om var øde, Vandet var langt bredere og meget dybere, det saae Altsammen fattigt og kummerligt ud, Fiskergarn vare udspændte tiltørre, hvor nu Torve og Gader ere, og Vinden legede med de hængte Fribytteres Legemer i Steileborgs Galge, der, hvor den nu stryger hen over Billederne af et udsøgt Selskab, som smykker det Udvendige af Konstens Tempel, og, iklædt Straffefangernes brune og gule Farver, staaer i den grelleste Modsætning til de ædle og rene Skikkelser i dets Indre. Men lad os ikke tale om Smagssager.

Min Phantasi havde gjort for langt et Spring tilbage. Det var først i det tolvte Aarhundrede, at Kong Valdemar skjenkede Holmen og Fiskerleiet og Alt, hvad der ligger rundt om dette i en vid Omkreds, til sin Ven Axel Hvide, den gjæve Skjalm Hvides Sønnesøn, der er mere bekjendt under sit geistlige Navn som Biskop Absalon. Han var en Søn af Ridder Asker Ryg og dennes Hustru Fru Inge, der skjenkede sin Husbond to Tvillinger, som begge bleve berømte og „kneise i evigt Ry".

Den første af de Sønner to
Den kaldte han Esbern Snare,
Han blev saa stærk som den vilde Bas,
Og mere snel end en Hare.

Den Anden kaldte han Axel,
Han blev en Biskop from;
Han brugte sit gode danske Sværd,
Som Paven sin Stav i Rom.

De to Tvillinger vare opdragne med Kong Valdemar og bleve hans troe og uadskillelige Venner til hans Død. Axel Hvide var en mandhaftig Ridder, før han blev kaaret til Bisp i Roeskilde; han vedblev at føre Sværdet tilligemed Krumstaven. Det var i Danmarks gyldne Tid. De vendiske Sørøvere, som havde hærjet Kysterne, bleve tugtede og deres Stæder ødelagte, og Absalon opførte paa det gamle Steileborgs Ruiner den stolte Borg Axelhuus, til et stadigt Værn mod fremmede Fribyttere. Det var en mægtig Herreborg og med brede og stærke Mure: velbefæstet efter den Tids Skik.

Af alle Huse i Danmarks Land
Har intet saa brede Mure,
At Axels Huus det ei rumme kan,
Som liden Smaafugl i Bure.

Men det var ogsaa nødvendigt, thi Bispen havde et talrigt Følge af geistlige Herrer og en mandstærk Livvagt, og naar han drog ud af sin Gaard for at drage i Leding, førte han en heel Hær med sig og bemandede en talrig Flaade af Dromer, Knorer og Smaaskibe. Og naar han kom hjem igjen, havde han udbredt de danske Vaabens Glands og Skrækken for Danmarks Hævn paa de fjendtlige Kyster, hvor undertvungne Fyrster maatte bøie sig for Seierherren og hvor Hedningernes Guder bleve tilintetgjorte, medens Folkene i tusindviis christnedes af den staalklædte Biskop Absalon. Axelhuus blev en Rædsel

for Tydſkerne, og afhugne Venderhoveder grinede bedſkt fra Muurtinderne, og advarede mod at komme de Danſke for nær. Med Axelhuus begynder Kjøbenhavns Hiſtorie, det var Stadens Grundſteen.

Den ældſte Tvillingbroder var den næſten ligeſaa berømte Esbern Snare. Han var Middelalderens Tordenſkjold og udførte de driſtigſte Gjerninger, baade tilvands og tillands. Han byggede ſig en Gaard ligeoverfor Broderens Borg, og Mindet om den finde vi endnu bevaret i en Gades Navn. Hvor nu Snaregaden ligger — tætved Gammelſtrand og bagved Aſſiſtentshuſet — laae dengang Esbern Snares Gaard, thi Esbern Snare var en mægtig Herre, ſom endogſaa turde frie til Kongens Søſter Kirſtin. Og det lod ikke til, at Valdemar den Store anſaae det for en Mesalliance, i det Mindſte ſiger Kæmpeviſen, at han ſvarede Frieren med ſkjemtſom Hu:

Liden Kirſtin hun er kun Aarene ti,
Hun kan Eders Hofklæder hverken ſkære eller ſy;

medens han derimod gav Dronningen, ſom friede til Kirſtin for ſin Broder, den tydſke Prinds Buris, reent ud Afſlag med de Ord:

Liden Kirſtin hun er en Frøken ſaa væn,
Herr Buris er lig en Heſtedreng. —

Man ſeer heraf, at Skjalm Hvides Æt var „af god Familie", ſom Efterkommerne nok kunne være ſtolte af.

Fra denne Gaard ſeilede Esbern Snare ud med ſine Skibe og forraſkede Fjenden mangen Gang, naar denne mindſt ventede det. Og naar han kom hjem igjen, gjenlød Salene af Kæmpernes Jubel, der var Lyſtighed

og Gammen i al den Gaard, og Pokalerne tømtes paa Kongens Sundhed og for Skjalm Hvides Æt. Men omsider blev Esbern Snare ked af den enlige Stand, og tænkte paa at føre en Brud i sin Gaard. Og som han var snar i Alt, var han det ogsaa i sit Frieri. Thi da Kongen og Absalon rede til Fjennesløv, for at besøge Fru Inge i hendes Enkestand, fulgte Esbern Snare med, og han red saalangt forud for de Andre, at han fik friet til skjøn Huldfried, som var hos hans Moder og just stod ved Borgledet, forinden de Andre kunde indhente ham. De bleve da viede i Fjennesløv Kirke; men Brylupsgildet blev forstyrret, thi der kom Budskab, at en Flaade af hundrede Skibe var seilet ud fra Rygen og stevnede mod Landet. Esbern Snare forlod skyndsomt sin unge Hustru, og satte sig tilhest med Kongen og Absalon, og nu gik det atter tilsøes. Men Venderne maatte bekjende, at de i Utide havde forstyrret Brylupsglæden. Deres Flaade blev slagen og tog Flugten, de Danske forfulgte den, gjorde Landgang paa Rygen og stormede Hovedstaden Arkona, og Svantevit og Zernebok og Radegast og Flins og alle de andre tydske Guder gik op i Røg, og Rygen blev underlagt Kongen af Danmark.

Efter at Krigen var endt, førte Esbern Snare sin Hustru til sin Gaard, og Kong Valdemar var Brylupsgjest hos sin Legebroder, tilligemed Absalon. Men kort efter forlod Esbern Snare Kjøbenhavn og bosatte sig paa Kallundborg Slot, som han imidlertid havde ladet bygge, for at kunne holde Udkig med Fjenden fra den Kant af Landet.

Kong Valdemar døde i Aaret 1182; Erkebiskop Absalon døde 1201, og Esbern Snare fulgte ham i Graven tre Aar efter. Han eneste Søn Absalon var

død i en temmelig ung Alder. Skjalm Hvides Æt var uddød! Danmarks stolteste Tid blev da afløst af onde Dage. Landets Fjender reiste atter Hovederne, og i Aaret 1247 stormede Tydskerne Axelhuus, som blev indtaget og nedbrudt af Seierherrerne. Det er ikke sandsynligt, at de have skaanet Esbern Snares Gaard ligeoverfor, han havde i sin Tid ikke skaanet dem, og man kan vel antage, at den er bleven jevnet med Jorden, samtidig med Axelhuus.

Aarhundreder gik hen over Kjøbenhavn, inden vi atter støde paa Navnet Snare i Stadens Historie. Det er ikke længer nogen Riddersmand, der fører det, men en rig Borger. Vandet mellem Slottet og Staden var blevet smallere, hvor Esbern Snares Gaard havde staaet, stod nu en heel Gade, som tilhørte Erland Jonson Snare, der fra 1489 til 1504 var Raadmand i Kjøbenhavn. Dengang var en Raadmand en meget betydelig Mand i Staden, Dokumenterne bleve affattede paa Latin, og Raadmændene benævnedes deri Consuler. Det er alligevel ikke rimeligt, at denne velfornemme Borger har været i Slægt med Esbern Snare, uagtet han førte samme Navn. Hans Enke eiede Gaden efter ham; men efter hendes Død gav Kong Christian den Anden en Deel af den bort, efterson Sønnen Henrik Snare var bleven henrettet i Hamborg „for slette Stregers Skyld", som Krøniken beretter. Familien forsvandt saaledes, men Gaden har beholdt sit Navn. Den er snæver og mørk, den ene Side indtages næsten ganske af Bagsiden af Assistentshuset. I de to store Ildebrande 1728 og 1795 brændte Gaden, tilligemed en stor Deel af Byen. Husene ere derfor alle temmelig nye og i sædvanlig kjøbenhavnsk Stiil. Ved den ene Ende af denne Gade lod Riget

Hofmeſter Chriſtoffer Walkendorf, allerede under Kong Frederik den Anden, en Deel af Stranden fylde og derpaa opføre Stadens ſtore Veierhuus. Det er en kolosſal Bygning, den ſtaaer der endnu, efterat man har borttaget de lave Haller, ſom omgave den til de to Sider. Før ſkamſkændede denne Bygning i ſin Helhed ikke Stedet, den ſtaaer paa, men nu ſeer den forladt og ſkamfuld ud paa den øde, ubrolagte Tomt. Ved at nedrive disſe Haller har man tilintetgjort en Induſtri, ſom i mange Aar trivedes i deres Ly, nemlig de fattige gamle Kjællingers Rødſteensgnidning. Om der nogenſinde kommer noget Bedre i Stedet, det vil Tiden viſe.

Men den Bygning, ſom nu dominerer over alle de andre paa Esbern Snares gamle Grund, det er Aſſiſtentshuſet. Hjertet krymper ſig ſammen ved Lyden af dette Navn, ſom har den ſkjulte Jammer til ſit Ecchо. Her er det ſtore Ruſtkammer for Livets Kampe, ſom gjemmer hvad de Overvundne have maattet aflevere, de forſkjelligſte Ting ligefra det gyldne Smykke med Diamanter og de pragtfulde Klæder, til Haandværkerens forſlidte Værktøi og mølædte Pjalter. Hvad kunde ikke disſe lange Sale fortælle, hvis de fik Røſt at tale med! Hvormange Suk og Veeklager ere ikke knyttede til deres Indhold, hvor megen Nød og Trang har ikke fyldt deres Hylder og Skabe, hvormange dyrebare Minder ere ikke her gaaede tilgrunde! Og dog er denne Indretning ſtiftet til Hjelp og Underſtøttelſe, og ſtaaer ſom et Minde om Danmarks Kultur. Thi Danmark er ikke altid ſaa langt tilbage for andre Stater, ſom man ſaa ofte maa høre ſige; ligeſom vi vare de Førſte til at forbyde Slavehandelen, vare vi blandt de Førſte, ſom havde et Aſſiſtentshuus, allerede i Aaret 1688. I det øvrige Europa var

man endnu ikke kommen saavidt, at man havde adopteret denne italienske Opfindelse. I Frankrig tænkte Ludvig den Fjortende paa at indføre Asfiftentshuſe; men ihvorvel han var en ſtor Konge og kunde ſige: „Jeg er Staten," ſaa kunde han dog ikke drive denne Ting igjennem, thi den offentlige Mening var altfor meget derimod. Folket har næſten aldrig ret forſtaaet ſin ſande Intereſſe. Førſt Ludvig den Sextende lykkedes det i 1777, at ſtifte en ſaadan Anſtalt i Paris og ſkaffe denne ſmukke Tanke Indgang, forbi han ſelv var ſaa gjennemtrængt af den. Viſtnok ſlog heller ikke nogen Konges Hjerte varmere for Folkets Vel, end Ludvig den Sextendes; det forhindrede ikke, at Folket ſlog Hovedet af ham. — Men det var om Asfiſtentshuſet i Kjøbenhavn jeg ſkulde tale.

Det ligger ſom ſagt paa Esbern Snares gamle Grund, med Hovedſiden mod Slottet og Bagſiden mod Snaregaden. Det er en ſmuk, ganſke ſtorartet og velindrettet Bygning, med Jernſtænger i Vinduerne til Sikkerhed og grønne Træer udenfor til Hyggelighed. Vi nære et fromt Ønſke for at diſſe ſaa Træer maae faae Lov til at blive ſtaaende — i det Mindſte ſaalænge, indtil de nedrevne Haller ere erſtattede af et andet Anlæg; bønhører den høie Magiſtrat dette Ønſke, vilde Træerne vel være ſikkrede mod Øxen i vor Levetid. Det er desuden ikke uvigtigt, at Huſet ſeer en Smule hyggeligt ud og kan prange lidt med Haabets grønne Farve, idenſtund de Fleſte, ſom betræde det, komme med et ſorgfuldt Sind og nok kunne behøve et forfriſkende Syn, en eventyrlig Hviſken af Blade i den barſke Vind og en Qviddren af en lille Fugl paa en grøn Green — den Fattige nøies med en liden Opmuntring, og hans Haab behøver kun et eneſte grønt Blad for ſtrax at ſætte en frodig Blomſt.

En Aften silde kom jeg langsmed Kanalen forbi Assistentshuset, da stode Hallerne her endnu. Det var en stormfuld Efteraarsaften eller rettere Nat, thi Klokken var over Tolv. I Krogen, som dannedes af Hallerne og Bolværket ud mod Kanalen, laae en sammenrullet Bylt, som bevægede sig frem og tilbage med en besynderlig Skraben. Da jeg kom nærmere, saae jeg i det matte Lygteskin en sammenkrøben Fruentimmerskikkelse, der med en Poeniterendes Utaalmodighed uafladelig gned med en Steen paa en af Fortougsspiserne, medens hun med en hæs Stemme nynnede en Psalmemelodi. Hun syntes ikke at bemærke mig; og selv da jeg raabte hende an med det almindelige: „Hvem der!" saae hun ikke op, men vedblev uforstyrret sin Gjerning, idet hun kun svarede: „Det er mig, Herre."

— „Hvilken mig?"

— „Rødsteens-Inger, Herre. Mig kjender Alverden. Jeg ligger her i min lovlige Haandtering. Her er min Fabrik, her tør de Andre ikke komme, her har jeg Ret til Jorden, jeg ligger paa. Lad mig saa ligge!"

Hillemænd, det var altsaa en Notabilitet, som jeg havde for mig, som kunde pukke paa Berømthed, paa Torritorialhøihed, som laae her i sin lovlige, borgerlige Virksomhed midt om Natten og paa offentlig Gade! Og desuagtet vilde jeg ligegyldig have fortsat min Gang, da et langtrukkent „Saa" . . . som jeg udstødte uden at tænke Videre derved, og som vel syntes hende at indeholde en Tvivl om hendes Berettigelser, bragte hende til at sige halvfornærmet: „Herren kan gjerne troe hvad jeg siger, for der er ikke eet Ord Løgn i det, og Herren maa vide, at fordi jeg ligger her, er jeg alligevel af god Familie."

Det havde ingenlunde været min Hensigt at fornærme hende. „Ja ja, Mutter, det vil jeg gierne troe. Jeg har kjendt Folk, som vare af god Familie, og alligevel laae de midt i Rendestenen, Mutter ligger dog paa det Tørre."

Det var en daarlig Vittighed. Konen løftede for første Gang Ansigtet imod mig og saae paa mig med et stolt Blik. Lygtestinnet faldt lige paa hende, og jeg kunde nu see de haarde rynkede Træk, som trods Alder og Veirets Paavirkninger endnu bare Spor af fordums Skjønhed.

— „Mutter er jeg ikke, min Herre, jeg har aldrig været gift. Men mit Pigenavn kan jeg være bekjendt for Gud og Menneskene. Jeg hedder Inger Snare, og min Familie har engang eiet det Hele heromkring, siges der, saa jeg kan vel saae Lov til at ligge i Ro og uspottet i denne Krog, skulde jeg mene."

Inger Snare! De berømte Tvillingers Moder hed Fru Inge . . . men Slægten var jo uddød . . . Naa, hun mente vel at være i Familie med den i Hamborg for sine slette Stregers Skyld henrettede Henrik Snare? At kunne producere en ældgammel Hængt som Stamfader vilde tilfredsstille mangen Ambition . . . men dog ikke hendes. Nei, hun skulde, efter hvad hendes Moder havde sagt, være af en fornem Familie, som i ældgamle Dage havde havt en berømt Biskop og en tapper General i Slægten, og som havde eiet det hele Kjøbenhavn, og efter hvem Gaden her bagomme havde faaet Navn af Snaregaden. Jeg kunde ikke længer tvivle om, hvorvidt hendes Prætensioner gik. Ja, Folket er poetisk, det har et aabent Øre og Hjerte for de storartede Begivenheder, det ringeagter den rige Borger og

hans ſammenſkrabede Grunkers Eftermæle, det er ariſtokratiſk i ſine Prætenſioner og foretrækker den ridderlige Afſtamning, Sværdet for Guldet. Rødſteenskonen kunde ikke nøies med mindre, end med hele Skjalm Hvides berømte Æt, og naar hun ſagde: „Jeg er alligevel af god Familie," ſaa knyttede hun ſig ubevidſt til Danmarks ſtolteſte Tid.

Jeg havde taget Plads ved Siden af hende paa Bolværket, af Agtelſe for de hæderlige hiſtoriſke Erindringer havde jeg fortſat Samtalen i en anden Stemning, end den, jeg havde begyndt den i, denne Overgang ſmigrede hendes Stoltheb, og vi vare ſnart ſom gode Bekjendte. Hun lovede at meddele mig „ſin Hiſtorie" en anden Gang, naar det ikke blæſte ſaa ſtærkt ſom iaften, nu vilde hun ende ſit Dagværk og gaae hjem, hun boede i Snaregade paa et Loftskammer, hun vilde være nær ved de Steder, ſom alle hendes bedſte Erindringer vare knyttede til. Om Dagen var hun Lugekone i forſkjellige Haver og gravede Cichorie i Stadens Omegn, det levede hun af, det var kun om Aftenen, at hun „fabrikerede Rødſteen for at ſamle til et beſtemt Brug". Og ſaa reiſte hun ſig op i ſin fulde Størrelſe, tog Poſen med Rødſtenen under Armen og ſtreb hen ad Gaden, ſaa ſtolt, ſom om hun virkelig var Eierinde af Esbern Snares hele Grund med Alt, hvad derpaa ſtaaer, Aſſiſtentshuſet incluſive. Jeg ſtod tilbage i den mørke, eenſomme Nat, alene med Stormen og de blinkende Stjerner. Dette var Anledningen til ſaamange Betragtninger og Reminiſcentſer fra ældgammel Tid.

Skjalm Hvides gamle Slægt! Og jeg, ſom troede, at den var uddød, og dens Vaabenſkjold lagt i Graven for mange Aarhundreder ſiden. Men for denne Kone

af Folket og for Alle, som vilde høre og troe paa hende, havde den levet indtil hendes Dage, og Troen paa dette Familieskab havde været den Bjelke, som havde holdt hende i Veiret paa Skjebnens oprørte Hav. Senere besøgte jeg hende undertiden i Forbigaaende om Aftenen i hendes „Fabrik", thi jeg kom ofte den Vei til mit Hjem, og medens hun bestandig gned fort paa sine røde Muursteensbrokker, fortalte hun mig sit Liv og Levnet. Det havde ikke været lykkeligt. Først efter mange Skjebnens Omskiftelser, og efterat det var gaaet meget tilbage for hende, havde hun slaaet sig til sine nuværende Leveveie, som ikke gave Stort af sig. Hun havde nu ligget her, jeg troer i en Snees Aar, og det var ikke usandsynligt, thi hun viste mig den Huling, hun havde gnedet i Fortougsflisen; da hun kom her, var den ganske glat. Egentlig kedsommelig fandt hun ikke denne Beskæftigelse — thi man havde jo Lov til at tænke ved den. Og hendes Tanke gik næsten alene ud paa, at samle Saameget, at hun kunde faae en ordentlig Begravelse, naar hun engang døde, at hun „kunde komme i Jorden uden at gjøre sin Familie Skam", — ihvorvel den langt om længe skulde uddøe med hende. Om Familiestolheden dreiede Alt sig. Den var bleven haardt prøvet. Hendes Familie havde eiet en Sættekjælder i Snaregade, hvor Folk indleverede Panter, som derfra bleve besørgede satte paa Assistentshuset. Det var hendes Stamhuus, som hun ikke var Lidet stolt af, og det var fornemt dengang, da kunde hun ofte bringe Guld og Sølv og Kostbarheder til Assistentshuset derovre, det var Andet end som nu at gnide Rødsteen for Kobberstillinger i Natteblæsten. Hendes Forældre havde heller ikke følt sig lidet stolte af at være „Sættekjelderfolk", Moderen havde fortalt hende

om den „fornemme Familie“, de skulde stamme fra, Inger var smuk og hovmodig, hun vilde ivеiret og kimsede ad sine Friere, der alle vare i den tjenende Stand. Forældrene døde, Stamhuset blev leiet ud til andre Sættekjelderfolk, og hun stod alene. En Handelsbetjent forlovede sig med hende, han bedrog og forlod hende, hun blev ulykkelig, sank efterhaanden ned til Elendighed — og gned nu Rødsteen ved Assistentshuset. Men hun var endnu ligesaa storagtig af „Familien“ som i hendes feireste Ungdom, hun var bestandig vedbleven at boe i Snaregade, her foretrak hun et Loftskammer med Huller i Taget for en bedre Bolig i en anden Gade, thi her følte hun sig hjemme, her var hun paa sine Fædres Grund, her var hun barnfød og her havde hun sine Minder. Og for at Alt skulde være complet, havde Skjebnen ført hendes troløse Brudgom til den samme Gade. Han var nu gift med en Xantippe, det skadte ham ikke; han havde en Sættekjelder i det samme Huus, hvor hun boede under Taget; men de omgikkes ikke, og han vidste maaskee ikke engang, at hun mere var til. Der var ikke Noget ved ham, men hun havde forlænge siden tilgivet ham hvad Synd han havde begaaet imod hende. „Naar man er af god Familie,“ skal man holde sig fra slette Mennesker; men hade dem, det skal man ikke, og hun holdt sig meget for god til at lade ham vide, at hun endnu mindedes ham. Altid Skjalm Hvides Æt!

Da jeg undertiden gav hende nogle Skilling i Forbigaaende og kaldte hende Jomfru Snare, var hun altid fornøiet ved at see mig, jeg var aabenbart hendes fornemste Bekjendtskab, og vi talede tidt ved, da Veien til

mit Hjem almindelig om Aftenen førte mig langs med Nybrogadens Kanal.

Saa bleve Hallerne nedrevne, og saalænge Ødelæggelsen stod paa, var Jomfru Snare ikke mere at træffe i sin „Fabrik". Men efterat Alt var jevnet med Jorden og Pladsen var ryddelig, kom jeg en Aften der forbi, da en skarp Sønden vind peb hen over den øde Tomt, som om den beklagede over de gamle Hallers Ødelæggelse. Jeg fulgte netop en Veninde hjem fra et Familieselskab, jeg havde fortalt hende om den gamle Rødsteenskone og hun var begjærlig efter at see denne Person, som hendes Phantasi havde gjort halvt til en Hex. Inger laae midt paa Tomten, thi den Fortougsflise, som før havde ligget tæt inde under Hallen, laae nu midt ude paa den øde Plads, og hun blev paa sin Flise, hvor hun gned som sædvanlig. Men Psalmemelodierne vare forstummede, og Inger hostede.

— „Hvor gaaer det, Jomfru Snare?"

— „Slet, Herre! Magistraten tager Livet af mig, men hvad bryder de høie Herrer sig om det. Nu have de forstyrret min gamle Plads, som jeg havde lovlig Hævd paa, for jeg har ligget her længe nok, som Alverden veed. Men de respektere ikke nogen Ting, naar de faae Indfald. Ikke Fanden selv skulde kunne holde den Blæst og Træk ud i Længden, og her er ikke Læskabt. Rive ned, det kan Magistraten, men jeg har aldrig hørt, at den har bygget det Mindste op. Mig har den da givet mit Knæk."

Og det lod til, at hun ikke overdrev, gamle Stakkel, thi hun hostede i Eet væk.

Min Ledsagerinde betragtede hende mere med Nysgjerrighed, end med Deeltagelse. „Min Gud," sagde

hun halvhøit, „hvorfor skal saadant et elendigt Væsen henslæbe et unyttigt Liv!“

Det var haarde Ord, men Inger følte sig ikke stødt derover, uagtet hun havde hørt dem, det Samme havde hun vel ofte tænkt selv. Hun saae op paa den unge, smukke, pyntede Dame og sagde sagtmodig: „Man faaer gaae paa Jorden, saalænge Gud vil, lille Jomfru. Og naar man er af god Familie, saa holder man ud til det Sidste og springer ikke i Kanalen, som ellers er nær nok og dyb nok for al Slags Nød. Man kan da heller ikke vide, hvortil Vor Herre gjemmer En, . . . skjøndt det seer rigtignok ikke ud til, at jeg skal kunne være Nogen til stor Gavn, det kan Jomfruen have Ret i.“

Der var baade Fromhed og Styrke i disse Ord, og i den Maade de bleve fremførte paa. Min Ledsagerinde bukkede sig rørt og beskæmmet ned mod den gamle Rødsteenskone, sagde hende nogle venlige Ord, og klappede hende paa Skulderen. Men da hun vilde lade sin Pung glide ned i hendes Lomme, afværgede Inger det. Hun var ingen Tigger, saalænge hun kunde arbeide for sit Brød, dertil var hun af for god Familie. Først da jeg gjentaget bad hende at modtage Pungen som en Vennegave fra os Begge, kunde jeg formaae hende til at beholde den. Og da hun havde besluttet sig dertil, gik der et stolt Smiil over hendes rynkede Ansigt, og hun sagde fornøiet: „Nu bliver jeg snart saa rig, at jeg saagar kan faae en Steen paa min Grav, saa skal Familien rigtignok ingen Skam have af mig.“

Ikke mange Dage efter dette Møde laae Inger som sædvanlig en Aften, og gned paa sin gamle Steen. Klokken var endnu ikke Ti, men Gaden var allerede øde, thi Veiret var haardt, det frøs et Par Grader og Sneen

fygede tæt hen ad Gaden. Da det var Østenvind, dannede den gamle Veierbod dog et Læ for Stormen, men det var desuagtet ikke hyggeligt at arbeide i fri Luft. Inger tænkte juſt paa at pakke ſit Værktøi ſammen og vilde gjemme ſin runde, tilgnedne Kampeſteen i Rødſteensposen, da hurtige Skridt vakte hendes Opmærkſomhed. Det var en ung og tilſyneladende velklædt Dame, ſom kom løbende om Hjørnet af Gaden, hun ilede lige hen imod Kanalen, kaſtede ſig paa Bolværket, ſaa at Armene hængte ud over Vandet, og græd heftigt. Inger reiſte ſig hurtigere, end man ſkulde have tiltroet hendes Alder og Stivhed det, hun greb den unge Pige i Kjolen og trak hende heftig tilbage, idet hun med en barſk Stemme ſpurgte, hvad det var for Optøier, om hun havde glemt Vor Herre, om hun, ſom havde gode Klæder paa og hørte til en ordentlig Familie, havde tænkt paa, at hun vilde gjøre Familien Skam ved at drive om i Kanalen ſom et andet Aadſel. Den unge Pige vedblev at jamre og græde — hun havde ſlet ikke tænkt paa at drukne ſig . . . men hun var ſaa ulykkelig . . . hun vidſte ikke, hvor hun ſkulde hen . . . der var ingenſteds nogen Frelſe for hende.

Jo, ſagde Inger, der var Frelſe hos Vor Herre, han kunde hjelpe hende. Men den unge Pige ſagde, at Vor Herre ikke kunde hjelpe hende, det var for ſeent. Det vilde Inger dog nok vide lidt Mere om. „Kom væk fra Bolværket," ſagde hun, „herhenne ſtaae vi i Læ, og fortæl mig ſaa, hvordan det Alt hænger ſammen."

Og ſaaledes erfoer Inger omſider, at den unge Dame var en Datter af en afdød Officeer, at hendes Moder i ſin Enkeſtand havde lidt endeel Mangel, at det

formedelſt Sygdom var gaaet tilbage for dem, at deres Haandarbeider ikke havde kunnet ſlaae til for deres tarvelige Fornødenheder. De havde maattet ſætte det Meſte af deres Eiendom paa Aſſiſtentshuſet, Sødlerne havde de endogſaa laant Lidt paa hos en Sættekjeldermand henne i Snaregaden, nu vilde han ikke udlevere dem uden ſaa høie Renter, at det overgik deres Evne, imorgen vilde Panterne blive ſolgte ved Auction, ifald de ikke bleve fornyede, men dertil vare Sødlerne abſolut nødvendige . . . det var den yderſte Tid . . . hun havde førſt iaften kunnet faae de Penge ſankede, ſom hun havde tilgode for Haandarbeider, . . . men nu havde Manden lukket Døren, fordi hun ikke kunde give Alt hvad han forlangte . . . hendes Moder vilde døe af Sorg, naar hun kom hjem med denne Efterretning . . . hun vilde i det Mindſte blive ſyg igjen . . . det var hendes Moders Forlovelſesring og hendes Faders Uhr . . .

— „Det er altſaa Familieſtykker!“ udbrød Inger ivrig. „Og dem vil han forholde Folk af god Familie, den Skurk! Saa gid da . . . Hvor boer den Snyder? Hvor i Gaden er den Kjelder? Der er dog endnu Politi og Ret og Retfærdighed mod ſaadant Pak!“

Den unge Pige beſkrev Stedet nogenlunde nøiagtigt — det var i det ſamme Huus, Inger boede, den haardhjertede Aagerkarl var hendes gamle Kjæreſte.

— „Er det ham! Er det ham!“ udbrød hun heftig. Hun havde ſat ſig ned, thi Benene bøiede ſig under hende. Gamle Minder og gamle Krænkelſer fornyede atter Kampen i hendes Bryſt. Saaledes ſad hun en Stund, da reiſte hun ſig igjen, tog den unge Piges Haand og førte hende langſomt og høitideligt hen ad Gaden. Der blev ikke talt et Ord paa Veien.

Ankommen til Huset bankede hun heftigt paa Kjelderdøren og skaffede sig Indgang. „Luk Døren efter os," sagde hun bydende til den forbausede Sætterkjeldermand, „og kom saa ind i Stuen, thi jeg har et Ord at tale med Jer. See saa. Kjender I mig?"

Nei, han kjendte hende ikke. — „Og kjender I heller ikke den Dame der?" — Nei, han kjendte heller ikke hende. — „Der lyver I, og den onde Samvittighed staaer Jer paa Ansigtet. Hende har I villet bedrage for faa Øieblik siden, I har villet forholde hende sin lovlige Eiendom, hvis hun ikke fyldte Jeres Umætteligheb med Penge! Og mig kjender I heller ikke? See rigtig til, Mand! Jeg er Inger Snare, som I har bedraget for hendes hele timelige Livs Lykke. See rigtig til, saa husker I mig nok. Men Vor Herre er oppe endnu, han tager sig af de Forurettede. Jeg har kunnet tilgive Jer for min egen Skyld, men at I kan være saadan mod et ungt Barn paa Jeres gamle Alder, det er altfor lumpent. Ja, staae ikke der og skuul, men kom frem med det, hvis I ikke vil, at jeg skal bede Vor Herre høre mig forbande Jer, for Jeres slette Streger imod mig da jeg var ung. Kom hid med Sedlerne, Mand!" raabte hun heftig og slog i Bordet for ham, „kom hid med dem, eller jeg skal søge efter dem selv, om jeg saa skal endevende Huset!"

Manden stod forbløffet for denne kraftige Villie. Esbern Snare selv vilde i dette Øieblik have vedkjendt sig Inger, saa ganske handlede hun i hans dristige og høimodige Aand. Sætterkjeldermanden kom frem med Sedlerne, og havde mange Besmykkelser og Undskyldninger for sin Adfærd, han vilde kun have, hvad der med Rette tilkom ham, Enhver maatte passe paa Sit i

denne Verden o. ſ. v. Men Inger hørte ikke paa ham, hun afgjorde Regningen med de Penge, den unge Pige havde medbragt dertil, idet hun haanligt kaſtede dem paa Bordet, derpaa tog hun Sedlerne og vendte ham Ryggen. Men i Døren ſtandſede hun og ſagde med et blidere Udtryk: „Tænk paa Vor Herre, imens Du endnu har Tid dertil, og gjør hvad Godt Du kan, ſaa vil Du maaſkee endnu affone, hvad Du har forbrudt, thi Vor Herre er en langmodig Mand. Men for mig ſkal Du ikke bekymre Dig, jeg har tilgivet Dig for længe ſiden, for jeg har engang holdt oprigtig af Dig . . . Lad nu Alting være glemt os imellem. Du havde faaet en bedre Kone og af bedre Familie, end den, ſom Du nu drages med, det kan jeg ſige Dig.“

— „Inger,“ ſagde Sætteſjeldermanden med en halv forlegen og halv bevæget Stemme, „Inger, jeg har ikke handlet rettelig imod Dig . . . Siig mig, Inger, kan jeg ikke gjøre Dig Noget tilbedſte?“

Og idet han gjorde hende dette Spørgsmaal, famlede hans Fingre efter en Sølvdaler paa Bordet.

Inger havde fulgt hans Bevægelſe med Øinene — hendes Rørelſe var øieblikkelig forbi, hun rettede ſig i Veiret og ſagde: „Saamænd kan Du ſaa . . . ſkriv mig hendes Navn og Bolig paa en Strimmel Papir, det er altid Noget.“

Manden ſlap Sølvdaleren og med ryſtende Træk ſkrev den gamle Synder, efter den unge Piges Opgivende, hendes Moders Navn og Adreſſe paa et Stykke Papir. Inger tog Bladet og puttede det i Lommen. „Saa, nu ere vi To færdige for dennegang . . . og med min gode Villie ſees vi ikke mere i denne Verden.“

Og hun forlod Stuen, uden at ſee tilbage.

Det sneede ikke mere, Stjernerne funklede klart paa den mørke Himmel, Blæsten havde lagt sig, Maanen var ifærd med at staae op, og en klar Frost bragte den nysfaldne Snee til at knage under Fødderne. Inger førte den unge Pige hen til det Sted, hvor hun først havde truffen hende, her rakte hun hende Sedlerne og sagde: „Pas nu godt paa imorgen, og saae dem fornyede i rette Tid, ellers tager Fanden Sagerne alligevel . . . eller . . . eller det er bedre, at saadant Noget ikke kommer paa saadanne Steder, med Familiestykker skal man omgaaes ordentligt. See her, mit Barn," vedblev hun, idet hun under Skjørtet frembrog en ganimel Strømpe af en skjult Lomme, „her er Sedler og Sølvpenge, og Noget i en lille Pung, som jeg har faaet til Givendes, det er min lovlige Eiendom, jeg har det med Gud og Ære, som man siger. Jeg kommer nok uskæmmet i min Grav foruden det, om det er Vor Herres Villie. Tag det, Jomfru, og løs imorgen Tingene ind, og lad dem saa ikke mere komme paa Vandring. Jeg har jo opskrevet, hvem De er, og Deres Moder kan betale mig igjen, naar hendes syge Møster, jeg mener hendes Pung, kommer til Kræfter," vedblev hun med en Slags Humor, som skulde skjule, at hun var bevæget over den unge Piges Stilling. „Gaa nu hjem og trøst Deres Moder, Jomfru . . . og siig ikke en anden Gang, at Vor Herre ikke kan hjelpe, for det kan han mageligt, om han vil — og der skal heller Ingen sige, at jeg har levet ganske til Unytte, . . . naa, ja . . . det er godt, det er godt, gaa nu . . . gaa, gaa! . . . naar jeg bare faaer samlet mine Sager sammen, saa gaaer jeg ogsaa hjem og lægger mig . . . jeg vil sove let ind, kan De troe, Jomfrue, for jeg er ordentlig glad. Folk af god Familie maa jo hjelpe

hverandre, naar de ere istand dertil, og jeg er Gud ſkee Lov af god Familie."

Den unge Piges Forbauſelſe kjendte ingen Grændſer. Hun ſtod maalløs med Skatten i Haanden, ikke engang den Gamles lange Tale var lang nok, til at hun kunde komme til Mæle i den Tid. Det var ikke meer en gammel Rødſteenskone i Pjalter, ſom ſtod for hende, det var et overjordiſk Væſen, en frelſende Engel fra Himmelen. Hun kaſtede ſig med Heftighed om hendes Hals, og kyſſede den Gamles rynkede Kind med ærbødig Taknemmelighed. Inger lagde Haanden paa hendes Hoved og ſagde bevæget: „Vi ſees jo nok en anden Gang . . . gaa nu . . . huſk paa Deres Moder!"

Og ſom en jaget Hind fløi den unge Pige hen ad Gaden og forſvandt om Hjørnet. —

Et Par Timer efter kom jeg fra mit ſædvanlige Aftenbeſøg med et Par af mine Venner. Kulden var bleven bidende, og vi havde ſlaget Kapperne op over Ørerne, for at de ikke ſkulde fryſe af os. Maanen var kommen heelt op, den belyſte Himmelen og Vandet, Slottet og Muſæet, Veierboden og Aſſiſtentshuſet med ſit uſikkre, magiſke Lys, den belyſte ogſaa Inger Snare, ſom ufortrøden ſad paa ſin gamle Plads. Men hun hoſtede ikke mere og bevægede ſig ikke heller — hun var død. Kulden havde været hende for ſtærk en Afvexling, efter den ſtærke Bevægelſe, hun havde været i, den havde overmandet hende, og hun var ſovet ind med Haanden paa Kampeſtenen og Rødſteensposen, hun laae der ſom en tapper Kæmper paa Valpladſen, ſom hun ikke havde villet forlade, hun var død paa „ſin Fædrenejord", paa den Grund, hun havde „lovlig Hævd paa" efter ſaamange Aars Strid og Møie. Men et glad Smiil paa

den Gamles Anſigt vidnede om, at hendes Død havde været let og at hendes Engel havde forløſt hendes Sjæl i Glæde til den evige Glæde. Nu er hun ſamlet med ſin Familie — og hendes Forfædre have ſandelig ingen Skam af hende, ihvo de end ere.

Adreſſen, der blev funden i hendes Lomme, ledede mig til Oplysning om hendes Møde ved Aſſiſtentshuſet og om hendes Livs ſidſte Begivenhed, ſom den unge Dame ſkildrede med levende Taknemmelighed, idet hun fældede varme Taarer ved Budſkabet om hendes ubekjendte Velgiørerindes pludſelige Død. For hende vil denne Nats Tilſtikkelſer altid beholde en høitidelig Erindring og et kjærligt Minde.

Vi, ſom havde funden hende affjælet og ladet hende føre til Hoſpitalet, vi beſørgede ogſaa hendes Begravelſe og ledſagede hende til hendes ſidſte Hvileſted. En ſmuk Krands af Evighedsblomſter laae paa hendes Kiſte, den unge Pige og hendes Moder havde ſelv lagt den der, ſom deres taknemmelige Afſkedshilſen. Paa hendes Grav lode vi lægge en lille Steen med den Indſkrift:

„Her hviler Inger Snare. Hun var af de Gudes Familie". —

og nedenunder blev, efter min unge Venindes Anmodning og ſom en Afbigt til den af hende miskjendte Afdøde, tilføiet de Ord:

„Ingen lever forgjæves, ſom lever i Herren" —

Herr Kraft.

Henimod Slutningen af det forrige Aarhundrede levede i Kjøbenhavn en rig Kjøbmand, som hed Kraft. Han var en stolt og bydende Mand, der ansaae Rigdom for det høieste Gode og Universalmiddelet til Lykksaliggjørelse; men han var ogsaa meget rig. Husholderſken paastod, at han ikke mere kunde tælle sine Penge, han maalte Dukaterne skjæppevis og eiede bestemt over hundrede Tønder Guld. Født i en Pengerede, som man siger, havde han altid seet Formuen forøges, thi Handelshuset bestod nu allerede i tredie Generation fra Fader til Søn, uden at dets Masse nogensinde var bleven deelt, idet der i denne lange Tid altid kun havde været een Søn i Famlien, hvergang den ubestridelige Universalarving til Husets Rigdomme og udstrakte Forbindelser over den halve Verden, hvor Firmaet gjældte som rede Penge. Den nærværende Kjøbmand Kraft havde ogsaa kun een Søn, men denne havde han ikke, efter Fædrenes Skik, optaget som sin Compagnon i Handelen, thi da maatte han have, i det Mindste tilsyneladende, afstaaet en Deel af Eneherredømmet, og dertil kunde den bydende Mand ikke begvemme sig. Han havde derfor etableret ham selvstændig, dog indtil Videre under sit eget Tilsyn. Herr Krafts Kone var død i en temmelig ung Alder,

efter at have skjænket ham Alt, hvad han forlangte af hende, en betydelig Medgift og en Søn, som engang kunde fortsætte Husets Forretninger og vedligeholde dets Navn og Glands. At hun tillige havde skjænket ham en Datter, ansaae han for saa overflødigt, at han maaskee slet ikke fandt det mere end velfortjent, at dette Barns Fødsel kostede hende Livet. Den lille Pige kom strax i Huset til en Tante, der opdrog hende, og hun vendte først som fuldvoxen tilbage til det faderlige Huus, i hvilket hun da ingen Sympathier fandt. Sønnen var nylig bleven gift, naturligviis med en formuende Pige, og var ved denne Leilighed flyttet ud af Huset, for at sætte Foden under sit eget Bord. Nu var kun Herr Kraft senior tilbage, hans Datter og hans Cousine, en gammel ugift Dame, der var kommen i Huset efter Konens Død, for at gjøre vel imod hende, sagde Herr Kraft, — for at han kunde have Nogen at lade sine Luner gaae ud over, sagde Tante Regine selv, — for at der skulde være en Plageaand mere i Huset, sagde Contorbetjentene og Tjenestefolkene, som af ganske Hjerte saae skjevt til hende og hendes trivelige, snorkende Moppe, ligesaameget som de frygtede Herren og elskede hans Datter. Thi Louise var deres erklærede Yndling, for hvem de Alle vilde gaae i Ilden, naar det skulde være.

En fuldstændig Modsætning til Kjøbmanden var hans Fætter Herr Warner. Han var en blød og ydmyg Charakteer, som med Lethed kunde lempe sine egne Ønsker efter Andres, han ansaae Rigdom kun for et Middel til gode Gjerninger i den Godes Haand, og hans Forstand gik aldrig ganske paa egen Haand, men var altid ledsaget af Følelsen. Ligesaa forskjellige som deres Charakterer vare, ligesaa forskjelligt havde deres Liv været.

Herr Warners Forældre havde ikke været rige. Moderen havde været ulykkelig gift, sagde altid Kjøbmand Kraft, thi hendes Mand havde mistet sin ubetydelige Formue og drog saa af Landet, for at søge sin Lykke under en fremmed Sol. Efter Herr Warners Mening havde hans Moder været lykkelig gift, idet Ægtefolkenes gjensidige Kjærlighed overlevede Formuens Tab, og de, om de end ikke fandt Rigdom i den fremmede Himmelegn, dog fandt et rigeligt Udkomme og Tilfredshed i deres Hjem. Efter Forældrenes Død gik Sønnen med en ringe Arvepart til Ostindien, hvor han giftede sig med en uformuende Planters Datter. Lykken syntes nu at søge ham, hans Bomuldsmarker bugnede Aar for Aar under den rige Høst, og en elsket Hustru og tre kjærlige Børn gjorde hans Hjem til et Paradis. Om faa Aar vilde han vende tilbage til Europa, for i sin Barndoms Hjem at nyde Frugten af sit Arbeide. Da bortrev en smitsom Syge pludselig Moderen og de to ældste Børn. Med den yngste Datter, som alene var levnet ham, drog han fra Ostindien; hun døde paa Overreisen, og blev sænket i Havet. Frændeløs og venneløs forlod den dybtnedbøiede Mand Skibet, i en fransk Havn. Han levede derefter adskillige Aar i Paris og beskæftigede sig med videnskabelige Sysler, Livets materielle Virksomhed havde tabt Tillokkelsen for ham, som ikke mere havde Nogen at virke for. Omsider kom han tilbage til sin Fødeby, hvor han levede et stille, tarveligt og ubemærket Liv, og kun havde liden Omgang udenfor sin Fætters Huus, hvis Familie han syntes at skjænke sin største Interesse, der dog kun blev gjengjeldt af Datteren, som hang ved denne Onkel med stor Kjærlighed. Herr Kraft disputerede idelig med ham, men havde vænnet sig saaledes dertil, at han egentlig

ikke godt kunde undvære denne Slægtnign og disse Disputer. Om hans Formuesomstændigheder vare Meningerne meget deelte. Han maa dog have frelst Noget derovre fra Ostindien, hvor der tjenes Penge som Græs, sagde Nogle; men Andre og iblandt disse Herr Kraft vare af den Mening, at han kun havde hvad han til Nød kunde hutle sig igjennem med, og godt og vel var det, om det kunde holde ud til Enden, — thi han var en af de Folk, som Fru Fortuna sjelden seer ind til, da de ikke forstaae, hvad hendes Gaver ere værd, og hvem Pengene løbe imellem Fingrene paa, fordi Enhver, som klynker for dem, kan gjøre dem blød om Hjertet. Og deri havde Herr Kraft fuldkommen Ret.

I den store Dagligstue, hvis Ameublement mere røbede Rigdom end Smag, mere en haard Stivhed end bequem Hyggelighed, gik Herr Kraft og Herr Wagner op og ned ad Gulvet. Samtalen var gaaet istaa, de havde disputeret om nogle Regjeringsforanstaltninger, og Herr Kraft havde kaldt Regjeringen dum og despotisk, den vilde være Nationens Formynder og behandlede Borgerne som umyndige Børn, den vilde foreskrive dem, hvad de maatte gjøre og lade i deres egne Anliggender! Han var nemlig en lige saa ivrig Tilhænger af Frihandel for de store Kjøbmænd, som han var en ivrig Tilhænger af Laugstvang for Haandværksstanden. Han ansaae alle simple Folk for „noget bedragersk Kram", som man maatte „holde under Svøben"; det var den gamle Historie: Liberalitet opad, og Despoti nedad — og den vil vel repetere sig til Verdens Ende. Herr Warner havde været af en modsat Mening, han kunde nok lide en kraftig Regjering, og Friheder og Rettigheder for Alle, enten de vare Rige eller Fattige. Disputen kunde være bleven

meget heftig, men Warner gav efter, thi han vilde nødig opirre den heftige Fætter. Han var nemlig idag kommen for at mægle i et ganske specielt og meget vanskeligt Anliggende.

En vakker ung Mand havde i nogen Tid elsket Louise og vundet hendes Kjærlighed, nu havde han begjært hendes Haand i et meget ærbødigt Brev til hendes Fader. Men Herr Kraft havde paa det Bestemteste afslaaet denne Frier, han vilde slet ikke høre tale om noget andet Parti for Louise end det, han nok selv skulde udsøge, naar Tid var. Louise græd og sørgede, Tante Regine slog om sig med Orakelsprog over utaknemmelige og ulydige Børn, Mopsen hvæsede og knurrede, som om den tog sin Herskerindes Parti ved denne Familietvist, og hele Huset var meer end sædvanlig taus og forstemt. Herr Warner bestræbte sig nu for at tale sin Fætter tilrette, men forgjeves. Herr Kraft var allerede fortørnet over, at hans Datter havde understaaet sig til hos hans egen Søster at gjøre Bekjendtskab med en ham ubekjendt Mand, det var skeet uden hans Tilladelse, og denne Mand var „oven i Kjøbet en fattig Stymper", thi hvad var vel en lille Landeiendom, ikke større end et Par almindelige Bøndergaarde, og saa var han endogsaa af en adelig Slægt, og Herr Kraft kunde ikke udstaae Adel, thi hvad er det Andet end en Idee, en Indbildning, at man skal være bedre end andre Mennesker, fordi Eens Forfædre maaskee for hundrede Aar siden have været berømmelige Folk. Herr Warner meente, at en saadan Indbildning indeholdt en moralsk Forpligtelse til ogsaa at blive en brav Mand, der ikke gjorde Forfædrene Skam, og han førte Fætteren til Gemyt, at han jo selv ingenlunde var ligegyldig for sin egen Afstamning. Nei,

deri havde han ganske Ret, sagde Kjøbmanden, og det havde han ogsaa Grund til, thi hans Forfædre havde i over hundrede Aar været rige Kjøbmænd, som havde stiftet og vedligeholdt et anseet Handelshuus, det var noget Reelt; og nu udviklede han al den Hovmod, som man kan træffe hos den rige Borger, der er fuldkommen saa storagtig af sin Rigdom og sit hundredaarige Borgerbrev, som nogen Adelsmand af sin Stamtavle og sine Forfædres Saar og Skrammer paa Ærens Mark. Men Herr Warner maatte gaae bort med uforrettet Sag, og var kun istand til at trøste den stakkels Louise med det usikkre Haab om en lysere Fremtid, som han egentlig selv ikke ret troede paa.

Men kort efter saae denne Fremtid endnu mørkere ud. Herr Kraft erklærede pludselig en Dag, at han havde lovet Louise bort til en Søn af en af hans Handelsvenner, Jaordet skulde holdes om otte Dage og Brylluppet om et Fjerdingaar. Den Louise tiltænkte Brudgom var en rig Mands Søn, men han var ingenlunde smuk, og endnu mindre behagelig. Tante Regine fik travlt med at indrette Alt til Jaordet, Louise græd og bad for sig, hun kunde give Afkald paa sin Elskede, men gifte sig med en Anden, det kunde hun ikke. Onkel Warner kæmpede for hendes Sag af bedste Evne, men Herr Kraft lo, som han kun sjeldent gjorde, ved at høre tale om sand og trofast Kjærlighed — lutter Børnesnak, Visvas, tosset Sentimentalitet og Følleri, som ikke forrenter en Skilling. „Du gjør dit Barn ulykkeligt," sagde Onkelen. — „Tvertimod, hun faaer en Mand med over en halv Tønde Guld, og Udsigt til mere," sagde Faderen. — „Ja, men saa er han ogsaa baade skeelsiet og rødhaaret." — „Bah! Saadant Noget

seer man ikke, naar man først er bleven gift." — „Og saa er han dum og slau og paastaaelig og kedsommelig og tør og indbildsk" . . . „Naa, og hvad mere? Ja, hvordan han saa' er, saa tager hun ham, og dermed Basta!" — „Hun tager ham ikke, hun springer før i Stranden." — „Bah! I Stranden er baade vaadt og koldt. Hun tager ham, fordi hun skal tage ham. Imorgen holde vi Jaord, saasandt jeg hedder Kraft, og nu vil jeg ikke høre eet Ord mere om den Ting . . . Du gjør os vel den Fornøielse, at være tilstede ved Jaordet? Det er Klokken syv præcis."

Herr Kraft og Tante Regine vare de Eneste, som sov den Nat, alle Andre i Huset holdt Bekymringen vaagne, og den stakkels Louise græd sig næsten Øinene ud af Hovedet, saa at hun om Morgenen neppe kunde læse nogle faa Linier, som en af Pigerne bragte hende fra den deeltagende Onkel, der saa gjerne vilde sige alle Mennesker noget Trøsteligt. Og da hun havde læst dem, græd hun endnu heftigere, og Stuepigen havde seet, at det stakkels Barn ordentlig vred Hænderne.

Aftenen kom, Klokken Syv vare alle de Indbudne tilstede, det var en heel Familiekongres af de to rige Kjøbmandshuses Medlemmer, Onkel Warner var der ogsaa. Han havde om Morgenen søgt en Samtale med Brudgommen og ligefrem sagt ham, at Louise elskede en Anden og ikke nærede den mindste venlige Følelse for ham; men den unge Mand purrede op i sine purpurfarvede Lokker og saae ind i sine egne Øienkroge, medens han udtalte den trøstelige Formening, at det havde Intet at sige, det gav sig nok, og han vilde ikke træde tilbage „for nogen Priis", som han udtrykte sig. Onkel Warner havde forladt ham meget bekymret. Nu saaes de igjen

til Jaordet, og den unge Mand havde pyntet sig paa det Bedste og smilede, som om han ventedes af en elsket Gjenstand. Alt var paa rede Haand, og Tante Regine gik til Louises Værelse for at hente hende.

Himmel og Jord! Hun var der ikke! Hun var borte! Der laae et Brev paa Bordet i hendes Stue, det var al den Oplysning, Tante Regine kunde give; men den gamle Maren havde for en Time siden hørt Nogen gaae ud af Porten, og i det Samme var en Karreet kjørt bort, som havde holdt et Qvarteersstid midt paa Gaden, som om Kudsken ikke vidste, hvor han skulde hen. Det gav en forfærdelig Hurlumhei. Herr Kraft foer om i Huset, Tante Regine bag efter og slog med Dørene, men al Søgen var omsonst, og der var ingen Tvivl om, at Louise var flygtet for denne truende Ulykke. Det efterladte Brev blev læst, et Steenhjerte maatte røres ved den Smerte og Jammer, det udtalte, ved den barnlige Tryglen om Tilgivelse, ved den Sønderknuselse, der aandede gjennem hvert Bogstav. Men Herr Kraft kastede det i Kakkelovnen, og sagde med en haard og fast Stemme: „Jeg har ingen Datter mere, indenfor mine Døre skal hendes Navn ikke mere nævnes . . . jeg forstøder hende . . . jeg . . .“ Onkel Warner greb ham saa haardt i Armen, at han uvilkaarlig taug, og Forbandelsen standsede paa hans Læber. Tante Regine hylede høit.

Brudgommens Familie tog bort, de Andre fulgte efterhaanden dette gode Exempel, og Onkel Warner blev alene tilbage hos den forbittrede Fader. Men ethvert Forsøg paa at formilde hans Vrede eller vække nogen Anger hos ham over den Haardhed, hvormed han selv havde tvungen sin Datter til dette fortvivlede Skridt, var som talt for døve Øren. Meget mere steg hans For-

bittrelse med ethvert nyt Forsøg af Onkel Warner, der omsider forlod ham for, som han sagde, at søge at indhente Efterretninger om den ulykkelige Flygtnings Skjebne. Men da han allerede var ude af Døren, blev denne atter aabnet, og Herr Kraft raabte efter ham med bydende Stemme: „Jeg frabeder mig enhver Efterretning, og dermed Basta!“ — og saa slog han Døren haardt i, saa det drønede gjennem Huset.

Et heelt Aar var forløbet, men Tiden havde ikke gjort nogen Forandring i Herr Krafts Anskuelser. Imidlertid havde Ærgrelsen virket paa hans Helbred, og han befandt sig ilde. Onkel Warner troede Øieblikket gunstigt til at blødgjøre hans Hjerte, han ledede Samtalen hen paa den forladte Alderdoms sørgelige Stilling, og paa den Syges og Affældiges vaandefulde Leie, og paa Savnet af en kjærlig Pleie; men Herr Kraft meente, at han aldrig kunde blive forladt i sin Alderdom, thi han havde en Søn, „Husets Arving“, og hvad Sygdom og Affældighed angik, da var man bedst tjent med en betalt Vaagekone, thi hun betænkte sin gode Løn og det faldt hende ikke ind at speculere paa Arven. Al den Kjærlighedssnak frabad han sig, det er Interessen og Pengene, det kommer an paa i denne Verden, og den, der har dem, vil altid faae Pleie nok. „Men Du kunde miste din Formue, Du kunde blive lige saa fattig som vi Andre, da vilde Du trænge til Kjærlighed og for seent lære at indsee, hvad den er værd,“ sagde Onkel Warner. Den rige Kjøbmand saae paa ham med store Øine, derpaa brød han ud i en Slags Latter og sagde: „Ja, Maanen kunde falde ned fra Himmelen, men saa nyttede det rigtignok ikke at slaae Paraply op. Plag mig nu ikke med al den Snak, ... og dermed Basta!“ — Og

Herr Kraft kom sig igjen, og han levede sit vante Liv som den rige Mand, i travl Virksomhed for at blive endnu rigere, og da han virkelig blev det, var han tilfreds, thi Andet begjærede han ikke af Forsynet. —

Maanen faldt rigtignok ikke ned fra Himmelen; men tre Aar efter, just som Herr Kraft drak sin Morgenkaffe og fornøiet efterregnede, at nu var hans fjerde Tønde Guld fuldtallig, bragte Postbudet ham en heel Pakke Breve. Men han var anderledes tilmode, da han havde læst dem, thi de indeholdt bedrøvelige Efterretninger om en udenlandsk Handelskrisis, der havde fældet mange gamle Huse, disse havde revet flere med i Faldet — og Herr Kraft var fallit. Det havde dengang mere at betyde end nuomstunder, en Fallent reiste sig ikke mere, og man havde ingen Exempler paa, at en Mand havde gjort flere Gange Fallit, og endda kunde leve som en Matador. Men derfor var Crediten vel ogsaa af en anden Slags end nutildags. Herr Kraft var fallit, det hæderlige gamle Handelshuus laae i Ruiner, dets Rigdom og Glands var tilintetgjort i et eneste Øieblik, hvad hundrede Aar og flere Generationers møisommelige Virksomhed havde samlet, knuste en eneste Storm og spredte som Avner for Vinden. Kassereren meente rigtignok, at de rede Penge, som vare i Kassen, endnu kunde bringes i Sikkerhed, og de vare tilstrækkelige til at betrygge en Mands Existents. Men Herr Kraft var en streng redelig Mand, og dersom ikke Husets Fald alligevel havde gjort Kassereren brødløs, vilde han vistnok have jaget ham bort for dette uredelige Raad. Alt blev forseglet af Retten og som en ærlig og agtet, men fattig og ødelagt Mand drog den nys

rige og misundte Herr Kraft ud af sine Fædres gamle Huus.

Onkel Warner havde taget den oprigtigste Deel i denne Ulykke. Han havde strax foreslaaet Fætteren at flytte sammen med sig, uagtet han forudsaae, at han vilde faae Tante Regine og Mopsen med. Men Herr Kraft havde allerede modtaget sin Søns Tilbud, for nogen Tid et tage til hans Huus. Og det var heller ikke mere, end hvad Sønnen skyldte sin Fader, der havde sat ham i en saadan Stilling, at han nu var en velhavende Mand og selv Intet tabte ved Husets Fald. Dog jo, han tabte den forventede rige Arv, Successionen til Firmaet o. s. v., og da han var sin Faders Søn og opfostret i hans Anskuelser, forstod han sig meget vel paa Rentesregning og dobbelt Bogholderi, men meget lidt paa Humanitet og Følelse, som han fra sin tidligste Barndom altid havde hørt Faderen spotte over.

Det var en tung Prøvelse for den gamle Herr Kraft, hans Stolthed havde lidt et haardt Stød, men hans Hjerte var ikke blevet blødere. Et Brev, som i disse sørgelige Dage var kommet med Posten, lagde Herr Kraft tilside, fordi han gjenkjendte sin Datters Udskrivt, og da Onkel Warner kom, gav han ham det uaabnet og sagde: „Skulde Du vide hvor Adressaten opholder sig, saa er Du vel saa god at besørge det remitteret – og dermed Basta!“

Opholdet i Sønnens Huus skulde blive ham en endnu tungere Prøvelse. Sønnekonen førte Herredømmet, og hun var ikke elskværdig. Tante Regine havde altid været hende en Torn i Øinene, hendes salvelsesfulde Talemaader bleve nu bespottede og hendes Mops turde

ikke komme frem under Tantens Kjole, hvor den laae og snorkede fra Morgen til Aften. Den evindelige Talen om hvad Alting koſtede, og hvorledes Penge dominere Alt, ſom før aldrig havde ſtødt Herr Kraft, var ham nu hoilig imod, og fremtvang mangt et Suk af hans beſpændte Bryſt. Imidlertid dreiede Alt ſig tilſyneladende om ham, og han hørte mange Gange daglig de Ord: „Som Papa vil . . . vort eneſte Ønſke er, at Papa maa have det godt hos os;“ — men han følte lige ſaa ofte at dette kun var Talemaader og Mundsveir, og at hans Ønſker i Virkeligheden Intet betydede. Havde han vidſt, hvad Hjerte var, da havde han ogſaa vidſt, hvori det egentlig ſtak; nu var det kun Formuens Tab, han ſukkede over.

Naar en Boble er ſpændt, er et Støvgran nok til at bringe den til at briſte. Samlivet i Sønnens Huus ventede kun paa en Anledning for at blive opløſt, det kunde ikke længer gaae ſaaledes. Sønnekonen lagde ſig en Hund til, der var dobbelt ſaa ſtor ſom Tante Regines Mops og af en meget ſtridbar Natur. Det var begge de unge Folks hemmelige Fryd at iagttage det ſpændte Forhold mellem disſe to Dyr, og den Skræk, Hektors Indtrædelſe i Stuen altid foraarſagede Mopſen, der da med al den Hurtighed, dens Trivelighed tillod, flygtede ind under ſin Herſkerindes Skjørter, ſom hun gjeſtfrit løftede for den, undertiden i Forſkrækkelſen rigtignok til en latterlig Høide. En Dag ſad Herr Kraft i Sophaen og læſte Aviſerne, Tante Regine var falden i en lille Blund i Læneſtolen, Mopſen havde ladet ſig forføre af Stilheden og den varme Foraarsſol, den laae i Solſtriben paa Gulvtæppet og var ſaa lykkelig, ſom en ſolſlikkende Moppe kan være. Pludſelig gik Døren op, og

Sønnekonen kom ind, ledsaget af Hektor. Som et Lyn foer den over den drømmende Mops, Tante Regine vaagnede og løftede sine Skjørter op lige til Knæerne; men inden Mopsen kunde tage sin Tilflugt til det aabnede Fredens Tempel, havde Hektor endt dens Tilværelse, og den laae død paa Gulvet. Sønnekonen var bristet i Latter over Tante Regines komiske Stilling, og havde glemt at kalde sin Hund til Orden, og selv da hun saae den Ulykke, den havde anrettet, havde hun ondt ved at dæmpe sit gode Humeur. Herr Kraft betragtede et Øieblik denne Scene over sin Avis, de sammentrukne Øienbryn spaaede et forfærdeligt Uveir; men han beherskede sig, tog Tante Regine ved Haanden og førte hende ud af Stuen.

For første Gang følte han ved denne i sig selv ubetydelige Anledning Trang til en deeltagende Ven, og sendte Bud efter Onkel Warner. Han var tiltraadt Fallitboet paa sin Fætters Vegne, og havde redelig stræbt at ordne Forholdene og træffe de bedste Overenskomster med Creditorerne. Herr Kraft vilde vide, om det kunde blive ham muligt at frelse saameget, at han kunde føre et tarveligt og afsondret Liv paa Landet, for den Tid, han endnu havde tilbage, i sin Søns Huus, og i Hovedstaden vilde han ikke blive længer, og Tante Regine vilde han ikke forlade. Onkel Warner bestyrkede ham i en saa fornuftig Plan, han vilde gjøre sig Umage for at finde et Sted, der kunde tilfredsstille alle Fordringer, „en Familie, som har Hjertet paa rette Sted," sagde han, „hvor Du kan have gode Mennesker om Dig, og dog være saameget alene, som Du selv ønsker. Thi det er hjertelige Mennesker, vi trænge til i Modgangens Dage, og hos din Søn er Alt meget pænt og net, men Gemyt

ikke komme frem under Tantens Kjole, hvor den laae og snorkede fra Morgen til Aften. Den evindelige Talen om hvad Alting koſtede, og hvorledes Penge dominere Alt, ſom før aldrig havde ſtødt Herr Kraft, var ham nu hoilig imod, og fremtvang mangt et Suk af hans beſpændte Bryſt. Imidlertid dreiede Alt ſig tilſyneladende om ham, og han hørte mange Gange daglig de Ord: „Som Papa vil . . . vort eneſte Ønſke er, at Papa maa have det godt hos os;“ — men han følte lige ſaa ofte at dette kun var Talemaader og Mundsveir, og at hans Ønſker i Virkeligheden Intet betydede. Havde han vidſt, hvad Hjerte var, da havde han ogſaa vidſt, hvori det egentlig ſtak; nu var det kun Formuens Tab, han ſukkede over.

Naar en Boble er ſpændt, er et Støvgran nok til at bringe den til at briſte. Samlivet i Sønnens Huus ventede kun paa en Anledning for at blive opløſt, det kunde ikke længer gaae ſaaledes. Sønnekonen lagde ſig en Hund til, der var dobbelt ſaa ſtor ſom Tante Regines Mops og af en meget ſtridbar Natur. Det var begge de unge Folks hemmelige Fryd at iagttage det ſpændte Forhold mellem disſe to Dyr, og den Skræk, Hektors Indtrædelſe i Stuen altid foraarſagede Mopſen, der da med al den Hurtighed, dens Triveligheb tillod, flygtede ind under ſin Herſkerindes Skjørter, ſom hun gjeſtfrit løftede for den, undertiden i Forſtrækkelſen rigtignok til en latterlig Høide. En Dag ſad Herr Kraft i Sophaen og læſte Aviſerne, Tante Regine var falden i en lille Blund i Læneſtolen, Mopſen havde ladet ſig forføre af Stilheden og den varme Foraarsſol, den laae i Solſtriben paa Gulvtæppet og var ſaa lykkelig, ſom en ſolſlikkende Moppe kan være. Pludſelig gik Døren op, og

Sønnekonen kom ind, ledsaget af Hektor. Som et Lyn foer den over den drømmende Mops, Tante Regine vaagnede og løftede sine Skjørter op lige til Knæerne; men inden Mopsen kunde tage sin Tilflugt til det aabnede Fredens Tempel, havde Hektor endt dens Tilværelse, og den laae død paa Gulvet. Sønnekonen var bristet i Latter over Tante Regines komiske Stilling, og havde glemt at kalde sin Hund til Orden, og selv da hun saae den Ulykke, den havde anrettet, havde hun ondt ved at dæmpe sit gode Humeur. Herr Kraft betragtede et Øieblik denne Scene over sin Avis, de sammentrukne Øienbryn spaaede et forfærdeligt Uveir; men han beherskede sig, tog Tante Regine ved Haanden og førte hende ud af Stuen.

For første Gang følte han ved denne i sig selv ubetydelige Anledning Trang til en deeltagende Ven, og sendte Bud efter Onkel Warner. Han var tiltraadt Fallitboet paa sin Fætters Vegne, og havde redelig stræbt at ordne Forholdene og træffe de bedste Overenskomster med Creditorerne. Herr Kraft vilde vide, om det kunde blive ham muligt at frelse saameget, at han kunde føre et tarveligt og afsondret Liv paa Landet, for den Tid, han endnu havde tilbage, i sin Søns Huus, og i Hovedstaden vilde han ikke blive længer, og Tante Regine vilde han ikke forlade. Onkel Warner bestyrkede ham i en saa fornuftig Plan, han vilde gjøre sig Umage for at finde et Sted, der kunde tilfredsstille alle Fordringer, „en Familie, som har Hjertet paa rette Sted," sagde han, „hvor Du kan have gode Mennesker om Dig, og dog være saameget alene, som Du selv ønsker. Thi det er hjertelige Mennesker, vi trænge til i Modgangens Dage, og hos din Søn er Alt meget pænt og net, men Gemyt

er der rigtignok ikke Spor af i den hele Menage." — Herr Kraft taug til denne Bemærkning, og da Onkel Warner var gaaet, blev han siddende i dybe Tanker.

Nogle Dage efter bragte den utrættelige Ven ham den Efterretning, at det var lykkedes ham at finde en Familie langt ude paa Landet, hvor Herr Kraft og Tante Regine vilde være velkomne. Vilkaarene vare i alle Henseender gode, Herregaardens Størrelse gjorde Værten og Gjesterne uafhængige af hverandre, Familien var kun lille, Manden var dygtig og dannet, Konen var rigtignok for Øieblikket fraværende ved et udenlandsk Bad, for hendes Helbreds Skyld, men Huset blev desuagtet vel styret, Egnen var smuk og eensom, hvilket især tiltalte Herr Kraft og bragte ham til at bestemme sig. „Manden hedder Warner, ligesom jeg," sagde Fætteren, „men vi ere alligevel ikke i Familie; jeg antager, at Navnet ikke mishager Dig." Og Herr Kraft trykkede hans Haand med et venligt Smiil, og slog til. To Dage efter toge de Afsked med Sønnens Huus og droge paa Landet, ledsagede af Onkel Warner og den gamle Maren, som i mange Aar havde besørget Herr Krafts specielle Opvartning og kjendte alle hans Vaner. Hun var det eneste Menneske, han vilde have savnet, hun vidste saa godt, hvordan hans Seng skulde redes.

Onkel Warners Navne modtog de Reisende ved Ankomsten til det fremtidige Hjem, og undskyldte, at Huusmoderen ikke kunde byde sine Gjester velkommen, hun var endnu ved Badet i Pyrmont, men ventedes tilbage om nogen Tid. To venlige Smaabørn fulgte Faderen i Hælene, og betragtede med Nysgjerrighed de Fremmede, som nu herefter skulde boe hos dem. Ved Onkel Warners Omhu var en Deel af Herr Krafts

daglige Meubler førte herhid fra Hovedſtaden, og hans Dagligſtue var ham ſtrax hjemlig, da Opſtillingen af Gjenſtandene var foretaget med kjærligt Henſyn til hans Vaner og tilvante Bequemmeligheder. Ogſaa Tante Regines Kammer rummede hendes kjæreſte Meubler, og hun blev behagelig overraſket ved at finde, i en lille Kurv bag Kakkelovnen, en Mops, ſom venlig ſlikkede hendes Haand; den lignede „ſalig Fidelle“ ſaameget, at hun ikke tog i Betænkning at overføre ſin Ømhed paa den.

Onkel Warner blev nogle Dage hos dem og reiſte ſaa tilbage med den Overbeviisning, at hans Fætter nok vilde finde ſig tilfreds i ſin nye Bolig. Og det var ogſaa Tilfældet. Herr Kraft levede ſig efterhaanden ind med ſin Vert, i hvem han fandt en dannet og underholdende Mand, og han fik ſnart Leilighed til at lære ham at kjende ſom en ædel og faſt Charakteer, der indgjød ham Agtelſe og Tillid. Inden en Maaned var gaaet havde Herr Kraft forſonet ſig med dette ſtille, afſondrede Liv, og han fandt endogſaa Behag deri, det vilde have gjort ham ondt at ſkulle forlade dette fredelige Hjem, der omgav ham med en hidtil ukjendt Hyggelighed, og hvor han følte, at han, uden Herredømme, alligevel blev behandlet med en heel anden Ærbødighed, end den, han havde modtaget i ſin Velmagts Dage. Naturen havde hidtil været en lukket Bog for ham; nu ſtuderede han den paa ſine Vandringer i den ſmukke Egn, og den tiltalte ham paa en Maade, ſom han før aldrig havde tænkt ſig mulig. Før havde han aldrig givet ſig af med Børn, men disſe to ſøde Børn forſtode ſaaledes at indſmigre ſig hos ham, at han gjerne ſaae dem om ſig, han vidſte ikke ſelv, hvad det var, der indtog ham for

dem, men de vare paa engang saa føielige og venlige, saa smukke og saa kloge, at det morede ham at give sig af med dem og tilfredsstille deres barnlige Videbegjærlighed. Og Tante Regine holdt næsten ligesaa meget af dem, som af den nye Moppe, og næsten lige saa meget af den, som af den første Fidelle, saa at den gamle Maren havde Ret i at sige: „Men det er da et velsignet Huus, vi ere komne i. Er det ikke som om vi Allesammen vare blevne bedre Mennesker i de to Maaneder, vi have været her! Om det saa er Herren selv, saa er han nu god at komme tilrette med og der er sjelden Noget iveien med Sengen, som han ellers aldrig kunde faae rigtig tilpas. Og naar han saadan sidder med Haanden under Kinden, i sine egne Betragtninger, saa kan han ordentlig see ud, som om han var en ganske venlig gammel Mand."

Og Herr Kraft sad ofte med Haanden under Kinden, i sine egne Betragtninger, men hvad han tænkte, det meddeelte han ikke til nogen Moders Sjæl, det var maaskee heller ikke altid saa ganske klart for ham selv, thi det var som oftest nye og uvante Tanker, der kom til ham i hans Ensomhed. Herr Warner havde nogle Gange aflagt et kort Besøg, og naar han vilde tale om Handelsanliggender og Husets Affairer, drog den gamle Kjøbmand et dybt Suk og sagde: „Kan Enhver faae Sit, saa at jeg ikke bliver Noget skyldig, ønsker jeg ikke mere — min Tid er forbi . . . og dermed Basta!" Men de sidste Ord kom frem som strøbelige Gjengangere af en gammel Vane, hvis Kraft nu var brudt, og denne Slutning, der saa ofte havde forfærdet ved sin uigjenkaldelige Strenghed, den lød nu næsten veemodigt.

I de Dage, da Konen i Huset ventedes tilbage fra

Pyrmont, følte Herr Kraft sig upasselig, og da hun ankom til sit Hjem, var en heftig Feber udbrudt, der ganske berøvede ham Bevidstheden. I sine Phantasier var han snart den rige Mand, som kunde raade over den halve Verden, snart var han forarmet og afhængig af sin Omgivelse; men bestandig var det Pengene, hans Drømme dreiede sig om, og Guldets Dæmoner førte en fortærende Kamp i hans omtaagede Bevidsthed. Denne Tilstand varede i flere Uger, og blev saa afløst af en langvarig Sløvhed, i hvilken han for det Meste laae stille hen med lukkede Øine, som en Sovende. Med hvormegen Omhu og Kjærlighed blev han ikke pleiet i denne lange Sygdomstid! Dag og Nat var hans omhyggelige Veninde ved hans Leie, og naar han aabnede sit Øie, mødte det altid den samme Skikkelse. Og da Krisen var overstaaet og den nærmeste Fare var forbi, skjøndt Bevidstheden endnu var borte, da samledes alle Husbeboerne ofte om hans Leie, den fælleds Bekymring havde bragt Hjerterne til at aabne sig for hverandre, og Sygeleiet var det Foreningspunkt, der gjorde dem alle til Lemmer af een Familie.

En Aften i Mørkningen, da de Alle for et Øieblik havde forladt Stuen, og den gamle Maren alene sad ved hans Seng, aabnede han pludselig Øinene og saae sig om, som om han vilde gjenkalde sig, hvor han var og hvad der var foregaaet med ham. Han spurgte efter Børnene. Maren slog Hænderne sammen af Glæde over, at Herren var kommen til Besindelsen igjen, Herr Kraft gjentog sit Spørgsmaal og sagde: „Ikke sandt, Maren, Drengen hedder Ludvig og Pigen hedder Georgia, . . . det er begge mine Navne.“ — „Ja, det er jo saa følgeligt,“ sagde Maren rørt, „hvad skulde de vel ellers

hedde." — „Er min Fætter Warner her?" spurgte han lidt efter. Han var her, og Maren hentede ham strax. Herr Kraft gjorde Tegn til ham, at han skulde sætte sig ved Sengen, og til Maren, at hun skulde lade dem være alene. „Fætter," sagde han, „jeg veed nu, hvordan Alt hænger sammen . . . jeg er hos min Datter. Jeg har været meget syg, men jeg har ogsaa havt klare Øieblik iblandt, og Louise har da staaet ved min Seng, og hun har pleiet mig." — Herr Warner nikkede bekræftende. „Du har vidst Alt, Du har staaet hende i Faders Sted, da jeg slog Haanden af hende, ikke sandt?" — Warner nikkede atter, han var saa bevæget ved at høre den strenge Mand tale saa mildt, at han næsten ikke kunde faae et Ord frem. „Men hendes Mand hed jo ikke Warner, vel? Og han havde jo en lille Eiendom og ikke denne store Gaard? Hvordan hænger Alt det sammen?" — Og Herr Warner fortalte nu med faa Ord, at Svigersønnen havde antaget hans borgerlige Navn, af Taknemmelighed, fordi han havde skjenket Louise en Capital, som han havde fra Ostindien, og som han selv ikke havde Brug for, men som satte de unge Folk istand til at erhverve denne større Eiendom, hvor de havde levet saa lykkeligt, som det altid smertende Nag, over ikke at have erholdt Faderens Tilgivelse, kunde tillade. Men nu vilde de faae den, og Lykken vilde blive fuldstændig for dem Alle, og derfor takkede han Gud ret af Hjertet.

For Herr Kraft var det Hele som et Eventyr. Den forstødte Datter havde optaget og pleiet sin haarde og uforsonlige Fader, og den forkastede Svigersøn havde vunden hans Venskab og hans Agtelse; den attige Fætter havde skjenket Capitaler bort, og den

rige laae her som en fattig og angrende Mand. „For Dig vare Pengene kun et Middel, for mig vare de et Maal," sagde han, efterat han i nogen Tid havde ligget stille hen i sine egne Tanker. „Men Det er ikke Vor Herres Mening, det har jeg lært at indsee — men først bagefter." Men Herr Warner meente, at det ikke var bagefter, der vilde endnu, naar alle Creditorer vare betalte, blive Noget tilovers, og han havde ogsaa selv endnu en Nødskilling tilbage, dermed vilde de i Forening begynde en Virksomhed, der endnu skulde give dem et godt Udbytte, thi Kraft skulde bestyre de fælleds Forretninger. Men han rystede paa Hovedet af disse smilende Udsigter og sagde, at hans Timer vare talte, for dem havde han en anden Anvendelse. „Imedens jeg har været syg, har jeg havt underlige Drømme," sagde han, „der var en Engel og en Djævel, som strides om mig, men Engelen lignede Louise, og hun drev Djævelen bort, og da han forlod mig, saa klingede det, som store Pengestabler faldt overende, og det lød forfærdeligt. Men saa hørte jeg en Stemme, der sang Lovsange, og det blev lyst og fredeligt om mig, og jeg faldt i en dyb Søvn og drømte igjen saa deiligt, saa deiligt . . . at jeg ikke kan sige det." Og Herr Kraft foldede Hænderne. Men lidt efter blev han kjendelig urolig og kastede sig frem og tilbage paa Leiet. Pludselig reiste han sig i Veiret og sagde med kraftig Stemme: „Hvor er min Datter? Bring hende til mig . . . og Børnene . . . og hendes Mand:"

Herr Warner hentede dem Alle. Louise knælede ved sin Faders Seng og kysede hans Haand under en Strøm af angerfulde Taarer. Han tog hendes Haand

og trykkede den i hendes Mands, derpaa lagde han Haanden velsignende paa hendes Hoved. Warner bragte Børnene hen til ham, han kysſede dem paa Panden og ſtrækkede begge Hænder ud imod ſin Fætter; men inden denne kunde gribe dem, ſank han udmattet tilbage i Sengen. Warner bøiede ſig over ham og kysſede ham. Det var et høitideligt Øieblik og en fuldſtændig Forſoning, uden at Nogen havde talt et eneſte Ord; men de forſtode Alle hverandre uden Ord, — thi Ord ere ikke altid ſaa nødvendige, ſom Mange troe.

En tung Mathed fulgte paa denne Anſtrengelſe, og Herr Kraft laae atter ſtille hen med lukkede Øine, ſom om han ſlumrede. En lykkelig Kreds omgav hans Leie, og glade Ord vexledes med hviſkende Stemmer. Seent hen paa Aftenen vaagnede han igjen og ſpurgte efter ſin Søn. „Siig ham, at jeg altid har holdt af ham," ſagde han, „men paa en daarlig Maade. Siig ham, at Alt hvad der bliver tilovers, naar det Hele er opgjort, ſkal han dele med Tante Regine, og Maren ſkal ogſaa betænkes paa det Bedſte. Louiſe . . . Du har mere havt en Fader i Onkel Warner end i mig, Gud velſigne ham derfor. I ville mindes mig, ja . . . med Kjærlighed!" Han rakte Haanden til Enhver og nikkede til dem. Onkel Warners og Louiſes Hænder beholdt han inden i ſine. Saaledes laae han nogle Øieblik og hans Læber bevægedes ſagte, uden at de frembragte nogen Lyd. Han bad maaſkee ſtille. Saa ſlap han dem med et Haandtryk, men det var næſten kraftesløſt. Lidt efter ſagde han halvhøit: „Staaer der ikke i Bibelen, at en Kameel ſkal lettere gaae gjennem et Naaleøie, end en Rig kommer i Himmelen? — Gud havde ſat mig over Meget . . . Han vil være mig naadig. —

Enhver har faaet Sit, jeg skylder Ingen . . . og jeg eier Intet . . . Ja! Men Gud har gjort mig rig . . . Og dermed Basta!"

Og over hans Ansigt gik der et lykkeligt Smil, — en skjøn Erindring for hans Efterladte. Ved Midnat sov han stille hen. — —

En opmærksom Ægtemand.

Efter Forlovelse følger i Almindelighed Forlovelses-selskaber, de gaae som oftest Slag i Slag, og ere muntre Gilder. Et af de sidste i Rækken blev netop afholdt, og Alt var Glæde og Tilfredshed. Den unge nyforlovede Mand og den unge nyforlovede Pige sadde for Bordenden og holdt hinanden trofast i Haanden under Bordet, medens hvert Haandtryk var ledsaget af kjærlige Blik. Hele Ungdommen i Kredsen syntes, at det var et yndigt Parti, nogle af de Gamle vare lidt mere betænksomme, de mente, at det kunde have lovlig lange Udsigter, inden der kunde tænkes paa Brylluppet. De Forlovedes Mødre nikkede til hinanden med glædestraalende Ansigter, Fædrene gjorde Ingenting, de vare nemlig døde for mange Aar siden, og det var to Enkefruer, som her havde faaet det fælles Ønske opfyldt, at forene deres Børn paa det Grundlag, at de selv havde været kjærlige Veninder hele deres Liv igjennem, hvorfor skulde saa ikke ogsaa deres Børn osv., i en heel Række af de allergunstigste Slutninger. Og derfor havde de ogsaa paa forskjellig Maade og efter bedste Evne befordret de Unges Tilbøielighed. Der var naturligviis baade Tanter og Onkler tilstede, dem er der sjelden Mangel paa ved festlige

Leiligheder; en af Onklerne udbragte i overstrømmende Onkelglæde den smagfulde Skaal: „for den første af Brudens tilstedeværende unge Veninder, som følger hendes Exempel — hvem monstro det bliver, vi næste Gang skulle hædre? Og for hendes Tilkommende, hvis han maaskee skulde være her tilstede — hvem kan vide det!“ Og den gode Onkel saae sig fornøiet om og nikkede bethydningsfuldt, og mente, at han havde holdt den bedste Tale og udbragt den pikanteste Skaal ved hele Gildet.

De unge Damer rødmede naturligviis og saae ned paa deres Tallerkener, at see op vilde jo slet ikke have kunnet gaae an, for Herrernes Skyld. Fleertallet af disse saae hen ad Damerækken med selvbevidste Miner og skottede derpaa til hverandre med et lille Smil, som af en Skumler kunde oversættes i de smukke Ord: jo, luur os, vi gaae ikke saa let i Gyngen — og saa faldt deres Øine paa Vinduerne, som om de af det aftagende Dagslys vilde skjønne, om det endnu skulde blive muligt efter Bordet at komme tidsnok ud i Tivoli, hvor to unge Dandserinder iaften skulde debutere i Flor og Tricot. Men da der ikke gives nogen Regel uden at den har sine Undtagelser, saa var der ogsaa blandt Damerne en freidig ung Brunette, som temmelig hurtig løftede sine smukke Øine fra Tallerkenen, og, efterat have ladet dem løbe ned over Rækken af Herrerne, med det flygtige og dog altopfattende Blik, som kun en Kvinde er istand til at udsende, lod det gjøre samme Ronde hos de unge Damer, med lidt mindre Hurtighed. Og blandt Herrerne var der ogsaa et Par Stykker, som, uden egentlig at eftergive de Andre Noget i den selvbevidste Mine, dog skjenkede de unge Damer en større Opmærksomhed,

idet de aabenbart bestræbte sig for at møde visse Damesine og sadde saa at sige paa Springet, parate til at lægge saameget Betydnigsfuldt i deres Blik, som de gunstige Forhold, der om muligt skulde benyttes, gjorde tilraadeligt.

De gunstige Forhold!

De vare unegtelig tilstede. „Den lille Bingede, som skyder Folk med Pile", har sagtens til Dagligbrug tabt en Deel af sin Guddomsmagt, og har maattet afgive den til sin Fru Moders ringeste Tærner; men ved saadanne extraordinaire Leiligheder, som en Forlovelse, driver han endnu af og til sit Spil, og ofte med saameget større Hensynsløshed, som han deels har faaet Blod paa Tand, deels har Adskilligt at hevne. Men Hevnsyge forblinder, og Amor rammer da ofte den Uskyldige og sender sin Piil dybt i en blød Pigebarm, medens han gjengjelder Foragt med Foragt, og ikke gider spænde sin Bue mod et tykhudet Herrehjerte og derfor lader det beroe ved et mat Streifskud paa Maa og Faa.

Forlovelsesperioden er en Agitationstid, ikke alene for de To, der blive forlovede, og for deres nærmeste Slægt, men for den hele Kreds, der omgiver dem og tager Deel i denne Begivenhed. Hjerterne ere mere aabne end sædvanligt, Strengene mere spændte og stemte til at give Gjenlyd, Luften er ligesom svanger med Glæde, man lever i en Ømhedsatmosphære, der er berusende, Enhver er stemt for at forlænge denne usædvanlige Tilstand, som især øver en mægtig Indvirkning paa de unge Piger, der føle at de ere de naturlige Bærere af Livets skjønneste Poesi, de beskikkede Præstinder i denne himmelske Gudsdyrkelse. Hvor gunstig er ikke denne Stemning for Herrer, som Amor ikke ellers vilde

tilsmile, hvor let troer ikke den unge Pige, at det Lysskjær, som tilhører Atmosphæren, der omgiver dem, udgaaer fra dem selv, hvormegen Fare er der ikke for, at et Baand kan blive sammenslynget tilsyneladende i en yndig Sløife, men i Virkeligheden i en Troldknude, som binder for hele Livet. Det gaaer med Kjærlighed som med Melancholi, ingen af dem er smitsom, men deres Yttringer, Forlovelse og Selvmord ere i høi Grad smitsomme — det er en statistisk Bemærkning. Man kan derfor neppe gjøre noget bedre, end at sprænge den hele unge Kreds, som har feiret en Forlovelsesfest, kun paa en ganske kort Tid, for at give Luften Tid til at svales. Det er især at tilraade, at bringe de unge Piger af Veien, for at frie dem for de Mænd, der ellers ville frie til dem, fordi de trænge til en saa mægtig Allieret som denne Stemning, for at kunne komme i Betragtning. De ere maaskee kun faa i hver Kreds, men Nogen er der næsten altid, og een er allerede een for mange.

Disse vore to unge Forlovedes Kreds blev ikke splittet ad ved nogen beskærmende Haand, og ikke mindre end tre Forlovelser paa langt Aaremaal bleve Følgen af denne Miasma. Alle tre vare deklarerede, inden Maanedsdagen var forløben, og alle tre kunde give Anledning nok til Bekymring, om ikke af anden Grund saa for de uendelige Udsigter, der vare deres sikkreste Udsigt. Mon Smitten skulde gribe videre om sig?

I en hyggelig Dagligstue sadde to unge Piger kort Tid efter, beskæftigede med deres Haandarbeider. Den ene var den smukke Brunette, der ved Forlovelsesfesten havde sendt et freidigt og nysgjerrigt Blik ud over Forsamlingen ved Onkelens smagløse Skaal — den Anden var en ikke mindre smuk Blondine, som dengang havde

været den Allerſidſte til at løfte ſine Øine fra Tallerkenen og derpaa længe efter havde henvendt Blikket til lutter livløſe Gjenſtande, ſaa at man maatte troe, hun frygtede for, at det ſkulde blive fanget af en levende.

Efter en lang Taushed ſagde Brunetten halvhøit: „Anna, hvorlænge vil Du ſaa være gruſom?“

Den Tiltalte ſaae op med et lidt ſmerteligt Udtryk, og gjorde en Bevægelſe med Hovedet, ſom om hun dermed vilde ſige: lad os helſt ikke tale derom. Men hendes Veninde lod ſig ikke ſaa let affærdige.

„Han har nu ſaa længe gjort Cour til Dig.“

„Gjort Cour til mig? Ja maaſkee. Og hvad ſaa?“

„Jh, naar han gjør Cour, ſaa er det, fordi han er forelſket i den, han gjør Cour til. Det følger af ſig ſelv.“

„Det er ikke altid ſagt, det kan godt være, fordi han er forelſket i ſig ſelv. Han troer maaſkee, det klæder ham godt at gjøre Cour. Hvem kan vide det?“

„Nei, Anna, Du er virkelig ubarmhjertig. Det er nu en heel Maaned ſiden han har friet til Dig.“

„Det kunde han have ladet være, jeg har ſandelig ikke givet ham Anledning dertil.“

„Hvorfor har Du da modtaget hans Brev, om jeg maa ſpørge? Og hvorfor har Du da ikke ſtrax ſagt lige reent ud Nei? Hvorfor lader Du ham beſtandig gaae og vente?“

„Det er Altſammen mine Forældres Skyld, det ſkal Ingen kunne bebreide mig — og det veed han ogſaa meget godt, det er jeg overbeviiſt om.“

„Ja, havde Du ſeet det Blik, hvormed han betrag-

tede Dig den Middag ved Bordet, da Thereſes Onkel udbragte den Skaal, Du veed nok —"

„Det var en dum Skaal, ret en flau Skaal."

„Ja, det er nu en Smagsſag. Men viſt er det, at havde Du ſeet de Øine, ſaa kunde Du ikke have tvivlet om hans Følelſer. Medens Du ſad og ſtirrede paa din Tallerken i en halv Time, ſom om Du ſkulde lære Tegningen udenad, ſad han ligeoverfor Dig og ſtirrede paa Dig, ſom om hans Livs Lykke var afhængig af, at Du ſkulde ſende ham et eneſte Øiekaſt, og da Du ikke vilde . . . ja det var et Udtryk af Smerte, da han ſaae hen til mig, ſom om han ſkulde døe paa Stedet, forſikrer jeg Dig."

„Og dog overlevede han det og befinder ſig endnu i bedſte Velgaaende," ſagde Anna med et lille Smiil paa det ellers alvorlige Anſigt.

„Fy, Anna, jeg kan ikke udſtaae Dig. Han behøver ſaamænd ikke at ſukke for Dine Fødder for at blive gift, ſaa afholdt ſom han er af alle Damer. Tro Du mig, en ſaa galant og opmærkſom Mand, ſom han vil blive, finder man ikke ret ofte. Enhver Pige, ſom han vilde frie til, tog ham, det vil jeg ſige Dig reent ud. Men jeg troer ikke, at Du egentlig har noget Hjerte. Du er en Steen, Du er en Is, Du er . . . Du er en Cokette."

Anna ſaae op for et Øieblik, derpaa vedblev hun atter at ſye, men nogle Smaatrækninger ved Munden forraadte nokſom, at hun var ſmertelig berørt af Veninden haarde Dom. Denne fortrød ogſaa, hvad hun havde ſagt.

„Ja, hvad vil Du, at jeg ſkal kalde Dig, ſaadan ſom Du bærer Dig ad. Midt i al den Ild, ſom har

omgivet os, med Kjærlighed og Forlovelser baade til Høire og Venstre, staaer Du alene, som om Du stod udenfor det Hele og ikke brød Dig om Nogen af os Allesammen. Hvad ligner det? Du veed, hvor høit Valter elsker Dig, det har han saamænd ikke gjort nogen Hemmelighed af, og Du elsker ogsaa ham."

„Gjør jeg?" sagde Anna blidt. „Du veed mere end jeg selv, Emilie."

„Gjør Du maaskee ikke? Ja, hvad kalder Du saa Kjærlighed, om jeg maa spørge? Svar mig engang paa det, min Pige. Lad os nu høre!"

„Kjærlighed det kalder jeg" . . . begyndte Anna med en Smule Heftighed, men hun afbrød sig selv, og sagde: „Aa, hvad forstaaer jeg mig paa Kjærlighed? Hvor kan jeg tale derom, saa ung som jeg er. Jeg kan godt lide Valter, jeg holder vel endogsaa lidt af ham, jeg troer mere end af nogen Anden, jeg endnu har lært at kjende; men jeg kjender jo heller ikke ret Mange. Jeg finder ham venlig, forekommende, velopdragen" . . .

„Og føielig," tilføiede Veninden, „og smuk."

„Føielig? Ja, maaskee. Smuk? Aa ja, han behøvede ikke at være halv saa smuk, at sige, hvis jeg elskede ham. Den saakaldte Skjønhed hos en Mand vilde da allermindst røre mig."

„Aa, den er da altid god at tage med, skulde jeg mene. Jeg veed ikke ret Mange smukkere. Hvor er hans Næse ikke smuk, og hans Smil, og hans Haar, og hans Væxt. Men det veed Du, mit kjære Barn, det veed Du saagodtsom Nogen, det behøver jeg saamænd ikke at fortælle Dig, man har da Øine i Hovedet til at see med."

„Jeg veed det nok, Emilie, men jeg bryder mig

ikke derom. Den, man elsker, er altid smuk, smukkere end den Smukkeste, det kan Du troe. En Mands Fortrin bestaaer ikke i Næse og Haar og Smil, det er Altsammen mere til hans egen Fornøielse, om han er saa forfængelig, en til hans Kones, tænker jeg. Og jeg troer, al Valter har en heel Deel, ja endogsaa megen Fornøielse deraf, mere end af" . . .

„End af din Skjønhed, mener Du maaskee. Nei, min Pige, der skjød Du rigtignok forbi. Jeg veed saamænd bedst, hvor høit han tilbeder Dig, uagtet Du ikke fortjener det. Du skulde høre, med hvilken Begejstring han taler om din Næse og dit Haar og dit Smil og dine Korallæber og dine Perletænder" . . .

„Det er rimeligst, at han holder sig dertil, thi indenfor Tænderne troer jeg rigtignok ikke at han kjender synderligt til mig."

Anna havde sagt disse Ord med en Betoning af Bitterhed, men dog med en noget bævende Stemme. Emilie saae op, deres Øine mødtes. De brune stirrede med et inqvisitorisk Blik ind i de blaae, og disse udholdt ikke denne Tortur ret længe, inden de lange Øienhaar havde tildækket dem. Et Par blanke Taarer banede sig Vei ned ad Kinderne; da Anna mærkede, at de havde sprængt Gjerdet, lagde hun Hovedet paa Sophapuden og brast i Graad. Emilie reiste sig, gik hen til hende, satte sig ved hendes Side, legede med hendes Lokker, omfavnede hende og hviskede hende beroligende Ord i Øret. De to Veninders Samtale gik efterhaanden over i den sagte fortrolige Hvisken, som endnu ikke nogen Mand har været Vidne til mellem to unge Piger, og som han forgjeves vilde stræbe at skildre. —

Den stakkels Anna kæmpede en haard Kamp, og

hun var alene om den. Ingen prøvet Ven stod ved hendes Side, for hvem hun med fuld Tillid kunde udtale sig, og hun stod nu for det alvorsfuldeste Vendepunkt i sit Liv. Secretair Valter havde friet til hende. Hendes Fader, som selv var Etatsraad, kunde nok lide, at hans Svigersøn havde en Rang. Han er en brav Mand, i en god Stilling, en behagelig Mand, han har god Protection, han har nogen Formue, det lagt sammen med hvad Anna har arvet efter sin Onkel, som heller ikke er ubetydeligt, vil sætte dem istand til at føre et sorgløst og behageligt Liv, dette var Faderens Argumenter for et ubetinget og afgjørende Ja. Moderen fremhævede hans smukke og belevne Ydre, hans Tjenstagtighed og store Opmærksomhed ved alle Leiligheder, hans behagelige Familieforhold, især at der ingen Svigermoder var at trækkes med, eftersom hun var død for flere Aar siden, hun roste hans Smag for huuslige Arrangements; men hun kunde nok lide, at en ung Pige betænkte sig i en Maanedstid, men heller ikke længer, og saa skulde hun sige Ja. Onkler og Tanter vare heller ikke ledige; hvorledes Veninderne toge Sagen, har Emilie lært os — Veninder ere i saadanne Tilfælde sjelden til Gavn.

Anna havde, som enhver ung Pige, ofte drømt om Kjærlighed, hun havde da udmalet sig den i forskjellige vexlende Skikkelser, og hendes varme Hjerte havde givet dem Liv og Sprog. Og hvilket Liv! hvilket Sprog! Hvilke høie og ædle Følelser, og hvilke indsmigrende men dog mandige Ord! Ihvor forskjelligt disse Skikkelser end til forskjellige Tider havde været, deri stemte de dog Alle overens. Det var Phantasiens Idealer. Nu traadte Virkeligheden hende imøde. Men hvor meget stod den ikke tilbage for hendes Drømme: Var det Kjærlighed,

denne Iver som hun saae de Elskende lægge for Dagen, for at komme til at sidde tæt ved hinanden og hviske sammen om ligegyldige Hverdagsting, der kun hørte Yderverdenen til? Vare disse regelmæssige Kjærtegn, der gjensidig bleve givne og tagne i Alverdens Paasyn, vare de Udtrykket af Sjælenes Sammensmelten i Tro og Tillid? Var dette Forhold, som Venner og Fræender syntes at være Participanter i, Kjærlighed mellem en Mand og en Kvinde, der skulde være dem selv nok, naar kun Gud var med dem? Hvor langt fra hvad hun havde drømt om et høiere aandigt Liv, om en gjensidig Udvikling af de Tanker, der ligge dybest i Menneskesjælen, og om Kjærlighedens hellige, kydske Mysterier! —

Og nu dette Frierbrev, saa velskrevet, som det kunde staae i en fornuftig Bog og læses af Alverden, som det kunde være skrevet af tusinde Mænd til tusinde Piger, men ikke af Een til Een — var det Kjærlighedens simple og trohjertige Sprog, men hvorfor lød det da i hendes Øren som Contorstiil?

Og saa denne Maanedshenstand, der i rolig Gemytlighed skulde afventes, hvor kunde en Mand bekvemme sig dertil, som elskede i Sandhed? Maatte ikke snart, om ikke strax, en mægtig Sympathi have draget begges Sjæle til hinanden, saa at Spørgsmaal og Svar vare samtidige, uden mange Ord, snarere ved et Blik og et Haandtryk, men for Guds Skyld ikke ved en Skrivelse paa fire Qvartsider, med Maanedsfrist. Og nu tilsidst disse Hentydninger til en tærende ulykkelig Kjærlighed et heelt Liv igjennem, i Mangel af Gjenkjærlighed! Hvor kan en Mand forvexle en sørgelig Skuffelse med sand Kjærlighed, hvor kan en Mand vedblive at nære en saadan Følelse for en Pige, som ikke elsker ham . . .

Kan Kjærlighed overhovedet leve uden Gjenkjærlighed nogen Dag tilende . . . kan den være saa ynkelig, at den vedbliver at existere hvor den møder Ligegyldighed, naar den har taget feil af sin Gjenstand, hvor er det muligt? Er en lunken Medlidenhed da nok, er den tilstrækkelig til en Mands Lykke — og hvordan vil det saa gaae med hendes Lykke? Og er Kjærligheden da saa lidt aandelig, saa sjælløs, saa gudforladt — og saa materiel? Vee, om det var saaledes, og tifold Vee!

Det var Betragtninger, som kunde give en ung og uerfaren Pige nok at gruble over. Og hvormange unge Piger gives der ikke, som gruble derover, og hvor faa finde nogen Støtte i deres Vaklen og nogen Opklaring i deres Sjæls Mørke der, hvor de af Naturen ere nærmest henviste til at søge den. Livet afstumpes og Tiden, som vi leve i, fremmer Materialismen; Moderen bliver desværre kun altfor ofte gammel med sin Mand, saa at hun ikke kan være ung med sin Datter, det er en Ulykke for dem Begge. —

Da Maaneden var tilende, blev Anna forlovet med Secretair Valter. Forlovelsesselskaberne gik deres sædvanlige Gang, en Onkel udbragte atter en Skaal i samme Retning som den forrige Onkel, endogsaa med en fiin lille Hentydning til kommende Generationer; det synes at være Onklers Privilegium at være saa smagløse som ingen Anden af Familien. Den hele Kreds var atter tilstede, Luften var atter kjærlighedssvanger, usynlige Amoriner fløi atter omkring og legede Tittit i blaae og i brune Øine, i Smilehuller og i Knebelsbarter, og saaledes blev det naturligviis ved i samfulde fjorten Dage. Saa tog man med al mulig Iver fat paa Udstyret, og det gav meget Travlhed, og der ligger til al Guds Lykke

en Velsignelse i Arbeidet, det gjør tilfreds og skræmmer de onde Tanker bort, om de skulde indfinde sig ukaldede. De unge forlovede Veninder hjalp trolig til med Raad og med Daad, de priste Anna lykkelig, som stod ved det Maal, det længselsfuldt attraaede Maal, som de Andre endnu skulde vente efter, maaske saa længe som Ventetiden for Lea og Rachel tilsammenlagt. Og de sukkede dybt ved Tanken derom, de stakkels Piger, og Ingen kan fortænke dem deri, thi med hver Dag bleve de ældre og tabte noget af de ydre Ynder, som de vidste, at deres Tilkommende satte saa stor Priis paa. Og de misundte Anna.

Vi komme uvilkaarligt til at troe paa den Lykke, der bliver os misundt, selv om vi mangle al anden Grund til at troe paa den. Men saadanne Grunde manglede Anna ingenlunde. Hun bragte en rig Sjæls Udstyr med, og hun udstyrede sit hele Forhold rundhaandet, og fornemmelig sin Brudgom, der ikke vilde have kjendt sig selv igjen i hendes stolte Forklædning, om han havde kunnet see den. Men han saae den ikke, dertil havde han altfor travlt baade med sit eget og med hendes Ydre, og overhovedet med den hele Yderverden, der er saa vigtig for en Secretair, som tildeels lever for sit Avancement og en comfortabel Tilværelse. Han levede et ydre, hun et indre Liv; hun drømte, uden nogensinde at vaagne, og han vaagede, uden nogensinde at drømme; de gik saaledes aldrig hinanden i Veien, det kom af, at de aldrig nogensinde mødtes, men det bemærkede Ingen af dem, uagtet de daglig færdedes og talede sammen.

Saa kom Bryllupsdagen og de bleve viede. Alt var Glæde, men af forskjellig Art. Anna var stille,

veemodig glad, Valter var kry og kisteglad. Etatsraaden var glad, hans Datter var velforsørget, hans Svigersøn vilde inden et Aar have et bedre Embede og være Justitsraad; Moderen var glad, Huset var saa overmaade net, Svigersønnen saa behagelig og Svigermoderen begravet, saa at hun ikke som sædvanlig kunde være Sønnekonen paa Halsen. Emilie var glad, hun mønstrede Annas smukke nye Garderobe, og lykønskede sig til den virksomme Deel, hun havde havt i, at det var blevet til Noget; Veninderne vare glade og følte den samme Stolthed, som alle ugifte Veninder ved Bryllup. Tanter og Onkler stode ingenlunde tilbage, ogsaa de vare glade, de tænkte paa det gode Huus at komme i, og havde jo altid holdt saameget af deres lille Anna. Og den Onkel, som ved Forlovelsen havde holdt den smagfulde Tale, drak nu atter en Skaal, hvori han ikke længer gjorde fine Hentydninger til Fremtiden, men i ligefremme Ord klinkede paa „de forventede smaa Secretairers eller Secretøses Sundhed." — Det kom der ud af, at have en vittig Onkel med til Brylluppet, naar man er Secretair paa sin Bryllupsdag."

Men ikke alle Onkler ere Propheter, denne var det heller ikke, og to Aar efter Brylluppet havde man endnu ikke hørt Lyden af nogen Buggegænge i det unge Pars Huus. Faderen havde derimod havt Ret, Valter var virkelig bleven Justitsraad, og Moderen havde Ret i, at det er behageligt at være eneste Svigermoder, naar man saa har en behagelig Svigersøn. Emilie var den eneste, der ikke var rigtig glad, Anna var, syntes hun, bleven saa stille og indesluttet paa den sidste Tid, hun saae ogsaa lidt bleg ud, men hun havde jo sagt at hun havde det godt, saa det var maaskee snarere Noget, man

skulde glæde sig over. Anna holdt jo saameget af Børn. Et Ægteskab uden Børn . . . osv. Et Ægteskab med Børn . . . osv. Emilie anstillede i Taushed mange alvorlige Betragtninger, som bevisте, at hun havde tænkt videre end til sit nittende Aar, og var, uagtet hun ikke var ældre, hvad man kalder en fornuftig Pige. Det var flere og grundigere Betragtninger, end hendes gifte Veninde endnu havde anstillet. Anna, som langtfra var kommen saavidt, indesluttede sine stille Ønsker i sin Sjæls Dyb, ja hun gjorde sig endogsaa Bebreidelser over at have næret dem, da hun engang havde hørt den henkastede Ytring af Valter, at Børn kom altid mere end tidsnok, en ung Menage med en Ammestue og Tilbehør var ham en forsærdelig Tanke. Han havde maaskee ikke tænkt videre derved; men hun havde hørt denne Ytring med en Smerte i Hjertet, som hun længe ikke kunde forvinde, en virkelig Smerte, ligesom om Ord kunde skære.

Og hvorfor skulde de ikke kunne det? De kunne maaske gjøre mere endnu, de kunne maaskee dræbe, men saa maa det rigtignok gaae langsomt.

Vi kjende nu Anna nogenlunde. Men hvordan er saa hendes Herre og hendes Afgud, hendes Mand, hendes anden Halvdeel, hendes Sjæls Udvalgte, hendes Huusbond og hendes Støtte, Gjenstanden for hele hendes jordiske Interesse — thi alt det er jo en Mand for sin Hustru, derom ere alle Mænd enige.

Han er, hvad man i Almindelighed kalder en kjøn, en brav og en vakker Mand. Han er godt lidt overalt, og vel anseet paa høiere Steder. Han har et jevnt godt Humeur, holder meget af Selskabelighed, vil gjerne more sig og have, at Andre, lige indtil hans Kone, skulle gjøre det Samme. Det ville ikke alle Mænd;

om de end for deres eget Vedkommende ere Tilhængere af Glæden, have de hundrede Grunde for, at deres Koner ikke skulle have samme Tendents, thi den passer ikke med deres hele Stilling og Bestemmelse, sige de. Valter tænkte mere liberalt, han vilde altid helst have sin unge smukke Kone med overalt. Hun skulde ikke sidde hjemme og fange Griller, fordi han holdt mere af at være ude blandt Mennesker, end af den saakaldte huuslige Lykkalighed, sagde han. Hans Smag var afgjort for det Muntre. Han gik hellere til en stor Rout end til et lille afsluttet Selskab, han gik hellere i Casino til Folkekomedier og Farcer, end i det kongelige Theater til de høiere Dramer og Tragedier, han foretrak langt Scribe og Hostrup for Shakspeare og Oehlenschlæger, han gav gjerne alle Mozarts og Beethovens Værker for Halvdelen af Lanners og Lumbyes Polkaer. Af en sær Skjebnens Tilskikkelse foretrak Anna netop Alt, hvad han forkastede — saa forskjellig kan Smag og Behag være, og allerhelst blev hun i sit Hjem, ved sine stille huuslige Beskæftigelser.

Emilie havde sagt, at Valter var en høielig Mand. Ja, en meget høielig, og en Mand fuld af Opmærksomheder imod sin Kone. Her paatrænger sig mig, medens jeg skriver dette, en linguistisk Tvivl: hedder det rettest fuld af Opmærksomheder *imod* sin Kone, eller fuld af Opmærksomheder *for* sin Kone? Da jeg ikke kan lide at skrive skjødesløst, spurgte jeg en Herre af mit Bekjendtskab, hvad hans Mening var om dette pour et contre. Han sagde mig at begge Dele vare ganske eens, det forandrede ikke Meningen, det var en decideret Smagssag. Det forekom mig dog underligt, at *for* og *imod* skulde sige lige Ret og det Samme. Da jeg nu engang var

bleven tvivlraadig, spurgte jeg en Dame tilraads, og hun svarede mig, at det var himmelvidt forskjelligt, men hun kunde ikke have nogen Mening herom, før hun havde læst min Fortælling til Enden, hun forbeholdt sig saa at stryge mit imod, ifald hun fandt Anledning dertil, og sætte for i Stedet. Jeg giver mine Læsere den samme Ret til Stilerettelse, ifald de ere af Damens og ikke af Herrens Mening, og antage det for Umagen værdt at lægge Mærke dertil.

Saameget er vist, at Enhver, som saae dette Par, maatte erkjende, at han var et Mønster for Ægtemænd, og at hun var en lykkelig Kone; uagtet de havde været gifte i over to Aar og han var en af Stadens muntreste Selskabere og søgt allevegne, levede de dog endnu midt i Hvedebrødsdagene — vistnok som to Turtelduer, naar de vare indenfor deres egne fire Vægge. Hvor mangen Kone ønskede ikke at være begavet med en Tryllestav, der kunde gjøre disse Vægge gjennemsigtige, for at hun kunde belure den store Hemmelighed, hvorledes man bærer sig ad for at bevare en Mands uformindskede Kjærlighed og Ømhed saalænge.

Anna havde, som Emilie bemærkede, i nogen Tid været mere stille og eftertænksom, end hidtil. Emilie havde meddelt Valter sin Bemærkning, vistnok i den bedste Hensigt, og han fordoblede nu sine Opmærksomheder og sine Bestræbelser, ogsaa i den bedste Hensigt, for at opmuntre sin unge Hustru, at hun for Alting ikke skulde blive grillenfængersk eller nervøs, som han frygtede lige saameget for, som for Ammestuens mangehaande Ulemper.

En Dag, da han kom hjem henimod Middag, fandt han Anna læsende i Dagligstuen. Hun sprang op og

gik ham imøde, og han havde længe ikke seet hende saa smuk og saa rødkindet, der var en Friskhed og en Ynde udbredt over hende, som uvilkaarlig greb ham. Inden han kunde faae Tid til at sige hende den Compliment, som svævede ham paa Læberne, udbrød hun næsten begeistret, med Bogen i Haanden: „O Valter, læs her, hvor det er deiligt, hvor det er trøsteligt! Læs dette . . . eller jeg vil læse det for Dig.“

Valter tog Bogen, saae i den og sagde: „Gudelige Betragtninger . . . Om vor Fortrøstning til et evigt Liv. Min søde Pige, gaae dog ikke hen og bliv en Heldøre. Evigheden løber saamænd ikke fra os, den er lang nok til at anstille gudelige Betragtninger, lad os gjemme dem til den Tid. Læs hellere Noget, som kan opmuntre Dig, det trænger Du til.“

„Jeg kjender ikke Noget, som kan glæde mig mere end denne Bog,“ sagde Anna alvorlig. „Intet. Og dette er min største Trang.“

„Naa ja, Herre Gud, saa læs engang imellem i saadanne Bøger, men gjør ikke formeget af det. Jeg lader Enhver have sin Religion, men lad mig ogsaa have min, og jeg for min Deel, jeg er helst fri for denne Lecture, det tilstaaer jeg.“

„O Valter,“ sagde Anna bedrøvet, „men naar Du nu . . . naar Du nu ingen har“ . . .

„Min søde Pige, siig dog ikke noget saa Urimeligt. Ingen Religion? Hm! Jeg er jo da baade døbt og confirmeret . . . Naa, see nu ikke saa modfalden ud, min egen lille Anna, Du er ellers saa allerkjæreste idag, den Kappe og de Baand klæder Dig virkelig usædvanlig godt. Du er altid smuk, men idag er Du henrivende, den hele

Verden burde see Dig, for at beundre Dig og misunde mig."

Og med disse Ord lagde han Bogen paa Bordet og gik ind i sit Værelse. Anna blev siddende i dybe Tanker med foldede Hænder. Sundhedsrødmen havde atter forladt hendes Kinder, og hun var ligesaa bleg, som hun pleiede at være.

Og om Eftermiddagen foreslog Valter at sende Bud til Emilie og invitere hende til at gaae med dem paa Komedie; han vilde med det Samme sende Bud efter Billetter. Anna var helst bleven hjemme, men for at føie sin Mand og gjøre Emilie en Fornøielse, samtykkede hun villig. Nu gjaldt det om at vælge imellem det kongelige Theaters „Bagtalelsens Skole" og Casinos „Hr. Grylle og hans Viser". Anna vilde ikke vælge, men Valter nødte hende dertil, han vilde ganske rette sig efter hende, det vidste hun jo nok. Hun valgte da det kongelige Theater; men da Tjeneren kom tilbage med Emilies Samtykke og Billetterne, maatte han have forstaaet Justitsraadens Besked reent forkeert, thi han bragte Billetter til Casino. De gik altsaa i Casino, Valter morede sig ganske udmærket og var ibel Opmærksomhed for Stykkets Gang; men i Mellemakterne ikke mindre for sine Damer, især for sin Kone, paa hvem han snart traf Shawlet op paa den ene og snart paa den anden Side, altsom han syntes at Trækvinden fra Logedøren havde vendt sig. „Vi ere komne her af en Feiltagelse," sagde han til alle dem, han kom i Nærheden af, „min Kone havde mere Lyst til at see „Bagtalelsens Skole", men vort Bud gik i Taaget. Til Erstatning vil jeg imorgen gaae med hende i det kongelige Theater og see „Axel og Valborg". Det var ellers en udmærket Forestilling iaften,

ikke sandt! Min Kone har ogsaa moret sig ypperligt. Men her er en afskyelig Træk. Tag endelig sammen om Dig, min Bedste, gjør mig den Tjeneste."

Den følgende Aften havde Valter selv besørget Billetterne, for at der ingen Feiltagelse skulde finde Sted, og han og Anna gik i Parkettet til „Axel og Valborg". Det var en Nydelse for Anna, hvor var hun sin Mand taknemmelig derfor! Havde han kun ladet hende nyde den uforstyrret; men det var nu engang umuligt for hans urolige og opmærksomme Natur. I første Akt bød han hende sin Kikkert, i anden Akt gjorde han en Bemærkning over Dekorationen, midt i en af de smukkeste Replikker, og hun maatte svare paa den med en stum Hovedbevægelse, det forstyrrede hele Illusionen. Ligesom om en ond og drillende Aand havde sit Spil, kunne saadanne Afbrydelser blive endnu værre ved den Modsætning, de kunne indeholde. Saaledes ved det gribende Sted i tredie Akt, hvor Sortebroder Knud sønderskærer Dugen imellem de to Elskende og siger:

Som Kongens Sværd i Geistlighedens Haand
Her overskærer denne Dug; saaledes
Adskiller Himlen evig Axel Thordsøn
Fra Valborg Immers Datter —

og Munkekoret svarer med de dybe Stemmer, som Røster fra Graven: Amen! Amen! — netop paa dette Sted gav Valter, der under hele denne Scene havde iagttaget Tilskuerne i Logerne gjennem sin Kikkert og maaskee ubevidst blev bragt til at give sin Tanke Luft ved Lyden af Axel Thordsøns Navn, Anna et Stød paa Armen og hviskede til hende: „Den unge Thorsens Forlovelse maa da bestemt være deklareret, der sidder han oppe i Logen

med Frøkenen." Anna trak Veiret dybt, men saae ikke derop.

Saa kom endelig femte Akt. Under Mellemakten, medens Orchesteret spillede en smuk Symphoni af Beethoven, havde Valter converseret sin Kone i Eet væk, medens han saae rundt om sig med glædestraalende Ansigt, som om han vilde opfordre det hele Huus til at betragte hende, hvor yndig hun var, og virkelig foranledigede, at Alverden blev opmærksom paa dem. Hun havde altsaa skjellig Grund til at vente, at han nu vilde tie under den sidste Akt. Men Valter kunde ikke fornegte sin opmærksomme Natur, og ved den smukke Replik, hvor Valborg sværmer over, hvorledes hun og Axel ved Midnatstide ville reise sig af deres Kister, og Haand i Haand gaae op mod Alteret og sætte sig i Choret, hvor Maanen seer sølverbleg paa deres blege Kinder — ved dette rørende Sted fik Anna atter et Albustød, og Valter tilhviskede hende den Underretning, at netop nu saae Geheimeraadinde Munthe paa hende, hvis hun vilde hilse hende, hvilket Anna imidlertid ikke følte nogen Drift til. Og da Sørgespillet var tilende, var han atter lutter Omhyggelighed for hende og hang hende næsten om Halsen for at hægte hendes Kaabe ret tæt sammen. Og for Fleertallet af de forbigaaende Tilskuere var denne Scene af ægteskabelig Lykke til sand Opbyggelse. Men da de vare komne i Vognen, græd Anna stille og ubemærket, medens Valter troede, at hun ligesom han sov af Træthed efter denne lange Forestilling. —

Baller og Selskaber vare i fuld Gang, og de fik mange Invitationer. Det var paa den Tid af Aaret, at Kjøbenhavns Beaumonde anstrenger sig for at være med og bliver gjestfri, hvad den ellers ikke er i nogen

høi Grad hele den øvrige Deel af Aaret; det er den saakaldte kjøbenhavnske Carnevalstid, som rækker fra Midten af Januar til henimod Paasken. Valter vilde gjerne tage Deel i Alt, han syntes saa godt om at „høre med til Selskabet", og det var nødvendigt i hans Stilling, meente han. Anna deeltog ugjerne i disse Anstrengelser, som kun gave hende lidet Udbytte, men det var alligevel kun med Nød og neppe, at hun engang imellem fik ham overtalt til at tage alene afsted og lade hende blive hjemme. Saadanne Aftener vare hende sande Festaftener, som hun tilbragte alene med sine Bøger og sit Piano; hvor erkjendtlig var hun ikke Valter for saadanne Aftener! Og hun fik jo Alt at vide af ham langt fuldstændigere, naar han kom hjem, end om hun selv havde seet det, Intet var undgaaet hans Opmærksomhed, ikke en Person, ikke en Kjole, ikke et Hovedtøi.

Der forestod nu atter et stort Bal, og dennegang maatte hun med. Og nu gjennemgik hun de Ovaler, som hørte uadskillelig dertil. Først med Toilettet, som hendes Mand aldrig kunde faae brillant og fiffigt nok, og som hun altid vilde simplificere; men han viste hende saamegen Opmærksomhed og udsøgte selv Alt, hvad hun skulde have paa, hun maatte altsaa give efter, og Enhver beundrede i Almindelighed ogsaa hendes smukke Dragt og dens smagfulde Sammensætning, og sagde hende Complimenter over — hendes store Talent for Modepynt. De vidste ikke, hvormeget disse Smigrerier i Grunden saarede hende, fordi hun fandt det under en Mands Værdighed at besidde et saadant Talent, som hun, en Kvinde, endogsaa forsmaaede.

Valter førte hende ind i Balsalen som i Triumph,

han var med Rette stolt af sin unge smukke Kone. Herrerne kom for at engagere hende. „Dands nu blot ikke formeget, min Bedste, her bliver vist meget varmt," sagde den omhyggelige Mand. Det var midtvinters og meget koldt. Egentlig stemte denne Replik med Annas egen Tilbøielighed, thi hun havde ikke stor Lyst til at dandse iaften, hun følte sig saa beklemt; men hun fandt denne Bemærkning af Valter overflødig i Fremmedes Nærværelse. Den gav ogsaa Anledning til Protestationer af Herrerne og til Smaadrillerier, der skulde gjelde for Complimenter til hende.

„Skulde Herren maaskee være lidt jaloux, det var da meget naturligt," sagde en af Kavallererne i Spøg. Nei, paa ingen Maade, det var langtfra, det var Valter paa Ære ikke, men han troede ikke, at hans Kone for Øieblikket havde godt af at dandse meget, han troede det ikke.

«Ah, Madame ne danse plus,» sagde Herren med et Smiil, som Valter besvarede med et andet, der nok kunde bekræfte en Formodning, han langtfra vilde have smiilt til, hvis han virkelig havde havt den. Det berørte Anna ubehageligt. Hun blev rød og svarede hurtig: „Jeg troer, at jeg netop vil have godt af at dandse, jeg har aldrig været mere oplagt dertil end iaften." Og nu modtog hun Engagements for den hele Aften.

Valter spillede Kort, han spillede heldigt, men han forlod ofte Spillebordet alligevel, han maatte see til sin Kone. Under en af disse Excursioner blev Isen buden omkring, Anna havde taget et Glas, men den opmærksomme Ægtefælle tog det ud af Haanden paa hende og sagde: „Min Bedste, Du er virkelig for varm til at taale at spise Is, Du vil blive forkølet deraf, gjør det

endelig ikke." Og saa spiste han selv Isen med stort Velbehag og sagde, at den var ganske udmærket, at sige for den, der kunde taale den og ikke havde nødig at være forsigtig.

Anna var bleven mismodig, hun vidste ikke selv ret, hvorover, hun fortrød, at hun havde ladet sig engagere, hun ønskede at gjøre Undskyldning for sine Dandsere og tage hjem. Men Valter nødte hende med de venligste Ord til at blive, for at fornøie sig ved hvad der kedede hende, og han forsikkrede Herrerne, at hans Kone kunde blive saalænge det skulde være, han blev aldrig utaalmodig over at vente, det var ham en altfor stor Glæde at see hende dandse. Han satte sig atter til at spille Kort, men denne Gang var han uheldig og tabte sine Penge. Touren var nu kommen til ham at ønske at forlade Ballet. Han gik atter ind i Balsalen for at see efter sin Kone. Anna dandsede med en ung Herre, hun ikke længe havde seet og som tidligere havde hørt til hendes nærmeste Omgangskreds, men i et Par Aar havde været borte. Det fornøiede hende at træffe ham igjen, de havde saamange Smaaerindringer tilfælles, og hun gjenfandt ham nu saa uforandret og naturlig. Han var en flink Dandser, og efterfom hun absolut skulde more sig paa dette Bal var det nu omsider lykkedes hende, og hun morede sig virkelig. Da borede hendes omhyggelige Mand sig med Eet lige ind i Ovadrillen for at hente hende, thi denne Dands var for voldsom og varede for længe, han var bange for, at den skulde angribe hende formeget, hun var vist mere udmattet, end hun selv troede, han maatte føre hende bort, mens Legen var god, for ikke siden at have Noget at bebreide sig, hendes Kavalleer vilde vist give ham Ret

heri. Det var Kavalleren juſt ikke meget tilbøielig til, det var tydeligt at ſee, og Anna ſyntes heller ikke om dette uventede Opbrud midt i en Dands; men et Øieblik efter ſtod Valter atter ved Annas Side med hendes Shawl og Pelerine, ſom han omhyggelig ſvøbte hende ind i, og nu førte han hende ud af Balſalen med næſten ligeſaa megen Triumph, ſom den, han havde ført hende ind i Balſalen med. Med hende forſvandt uſtridig en af Ballets yndigſte Damer, det var iſær hendes ſidſte Dandſer fuldſtændig overbeviiſt om.

Anna tog ſmilende Afſked og lod ſig ſmilende bortføre; men da hun ſad i Vognen, forſvandt Smilet, hun trykkede ſig op i det ene Hjørne af Karreten og ſlog Kaabehætten høiere op over Hovedet, end hendes Mand juſt havde meent, da han raadede hende til at pakke ſig godt ind. Hun vilde forhindre al Samtale og hengive ſig til ſine egne Tanker. Og til hvilke Tanker? Tænkte hun maaſkee, at en høi Grad af Opmærkſomhed ikke altid er et Beviis paa Kjærlighed, om end Kjærlighed altid forudſætter en vis Grad af Opmærkſomhed . . . at den ogſaa kan være Egoisme . . . Herſkeſyge, for at ſætte ſine Smaaluner igjennem paa den umærkeligſte og nemmeſte Maade . . . Forfængelighed ſom oftеſt . . . Forfængelighed var endnu værre, for en Mand næſten det Værſte . . . Opmærkſomhed kan ofte udarte til en beſværlig Smaalighed . . . en høiſt beſværlig . . . en tom og huul Smaalighed . . . ſom ſaa bliver til en Vane . . . en ligegyldig Vane ovenikjøbet . . .

Ifald hun ikke tænkte det, ſaa kunde hun have tænkt det, og vi burde ikke have tænkt ſlettere om hende for det, thi intet Menneſke er en Engel her paa Jorden. —

Anna blev mere indesluttet, hun faldt ofte hen i en tankefuld Tankelsshed, om jeg tør udtrykke mig saaledes om en Tilstand, hvori Tankerne joge som Taagebilleder gjennem hendes Hjerne, saa at hun bagefter neppe kunde gjøre Rede for hvad Alt det var, hun havde tænkt. Hun greb sig undertiden i at have tænkt uden mindste Anledning paa sin Kavalleer fra det sidste Bal, hvem hun endnu skyldte en halv Dands. Hun rødmede over saadanne tossede Tanker uden Indhold, og tog atter med større Iver fat paa sin Læsning, sit Klaveerspil eller sit Haandarbeide.

Efterhaanden havde hendes Tanker faaet en heel anden Retning. Den havde tillige givet hendes Arbeide et heelt andet Sving. Hun lukkede sig da som oftest, naar Valter var gaaet ud og hun havde Dagligstuen til Eneraadighed, alligevel inde i sit Sovekammer, hvor man hørte hende sysle uafladelig med Sax og Naal. Stuepigen, som tilfældig engang havde seet Noget af det, hun klippede itu, meente, at Fruen arbeidede til en Velgjørenhedsanstalt, som var kommen i Mode, og ikke vilde være ved det for Justitsraaden, som lo af Sligt.

En Dag følte Anna sig stærk og glad, hun havde nu fast besluttet at tale til sin Mand om sin lykkelige Forvisning. Men i det Øieblik hun vilde gjøre det, var det, som om hendes Hals blev tilsnørt og hun kunde kun fremstamme faa Ord, om noget meget Alvorligt, hun vilde tale med ham om.

„Min søde Pige, Du seer jo ogsaa saa alvorlig ud, som Du havde tabt en Sag for Høieste-Ret. Glat dog for Guds Skyld de Rynker ud paa din smukke Pande. Du vil have Penge, sig kun, hvormange Du vil have."

„Ak Gud, nei. Det er meget, meget alvorligere.“

„Du gjør mig ganſke benauet, min ſøde Pige“ . . .

„O, kald mig ikke Pige længer,“ udbrød Anna og faldt ham om Halſen med Taarer i Øinene. „Kald mig“ . . .

„Min bedſte Anna, jeg vil kalde Dig den yndigſte og den ſmukkeſte og den ſødeſte lille Frue paa den hele Jord, thi det er Du virkelig. Men græd blot ikke, Du faaer røde Øine deraf, ligeſom din grimme Tante. Og Du bliver nerveus deraf. Der, min ſøde Ven, der er min Brevtaſke, om et Øieblik ſender jeg Dig en Vogn, kjør ſaa en Tour i det ſmukke Veir og tag Emilie med, og kjøb ſaa med det Samme det ſmukke Shawl, jeg har talt om, det med de brogede Palmer i den lyſe Bund og med de deilige Bordter for Enderne, gjør det, min ſøde lille . . . Frue.“

Og Valter ilede ud af Huſet, for at ſætte Touren igang for ſin Kone og hendes Veninde.

Anna havde tabt alt ſit Mod. Da Vognen kom, kjørte hun en Tour med Emilie, men hun var bedrøvet og taus, og foregav Hovedpine. Shawlet kjøbte hun ikke, men hun gav rigeligt til alle de Fattige, hun mødte paa Veien.

Anna fortſatte ſit Arbeide, men mangengang faldt hendes Taarer paa det nydelige Børnetøi, hun tildannede. Under al denne hemmelige Virkſomhed blev hun atter ſmuk og blomſtrende. Lykken forſkjønner, og Anna følte ſig lykkelig i ſit Lønkammer. Men denne Lykke var langtfra ublandet, thi hun tænkte ofte med Ængſtelſe paa den Tid, da hun vilde blive nødt til at indvie ſin Mand i ſin Lykke, ſom han vilde betragte ſom en Ulykke. Og hans Mening derom var desværre viſtnok uforandret,

thi han havde endnu for ganske nylig tilfældigviis yttret sig i den samme børnefjendske Retning. Min Gud, hvor var det dog tungt! Et saa sødt og yndigt lille Væsen! — Men Eens eget Barn, det maa dog vække andre Følelser. Og deelt mellem Haab og Frygt græd Anna i Stilhed mange modige Taarer, medens hun hemmelig beredte Alt til sit Barns Modtagelse.

Men omsider kunde Hemmeligheden ikke skjules længer. Nu først indviede Anna sin Moder i sine Forventninger, som Etatsraadinden ikke havde havt nogen Anelse om, trods de mange Smaavink hendes Datter havde søgt at give hende, da hun ønskede at Moderen af sig selv skulde gjette en Nyhed, som hun følte allerførst burde udtales for hendes Mand. Etatsraadinden blev næsten forskrækket ved at tænke paa den ellers følelige Svigersøns fuldstændige Mangel paa Følelighed i dette Capitel. Men da hun var en Kone med Resolution, tog hun sit Partie. Hun gik strax ud i Byen og kjøbte en elegant Vugge, som skulde være hendes Gave til det forventede Barn, og det var som om Synet af denne havde vakt Modet i hendes bedstemoderlige Barm. Med en Dristighed, som hun selv forbausedes over, lod hun Vuggen stille op i Dagligstuen og beredte sig til at modtage Stormen ved Valters Hjemkomst, medens hun overtalte Anna, der virkelig var svag og lidende, til at lægge sig til Hvile paa Sengen. Børnetøiet havde hun ladet Anna udbrede paa Teppet over Valters Seng, og den unge Moder havde ordnet det med al den Ynde, der kan udtale sig i Arrangementet af disse nydelige Ting, som uvilkaarlig maa røre ethvert Hjerte, ved Tanken om det lille hjelpeløse Væsen, de ere bestemte for, og de Smerter, hvormed det skal kjøbes. Og saa lagde den unge

Moder sig paa Sengen, og hendes Hjerte bankede i Bekymring, og hun bad til Gud, at han vilde skjenke hende den Naade, at det Barn, hun bar under sit Hjerte, ikke maatte være en uvelkommen Gjest under sin Faders Tag, men at han vilde modtage det med Overbærelse — eller at hun maatte lukke sine Øine forinden.

Omsider hørte hun Valters Skridt, han traadte ind i Dagligstuen. Uvilkaarlig reiste hun sig op i Sengen, men hun kunde alligevel ikke høre Andet, end at hendes Mand slog Hænderne sammen og gjorde et Forbauselsesudraab, thi Blodet bankede og brusede for hendes Øren. Valter og hans Svigermoder talede længe sammen, medens han gik op og ned af Gulvet med hurtige Skridt og knirkende Støvler, han løftede af og til Stemmen, Etatsraadinden tysfede vistnok paa ham, og saaledes blev det længe ved. Han standsede flere Gange ved Døren ind til Sovekammeret, men saa blev Gangen fortsat igjen og Støvlerne knirkede fort. Omsider tog en Haand i Laasen. Anna kastede sig forskrækket tilbage paa Leiet og foldede Hænderne sammen over Brystet, som om hun med dem vilde standse det heftigt bankende Hjertes Slag. Men det varede endnu nogle Øieblik, inden Døren blev aabnet.

Valter traadte ind med Etatsraadinden. Anna havde klemt Øinene sammen, hun turde ikke see op, men det var kjendeligt af de skjælvende Øienlaage, at hun ikke sov. Valter blev rørt ved at see hende i denne ydmyge Stilling, han lagde sin Haand paa hendes, trykkede den venligt og sagde: „Du stakkels lille Puds! Det gjør mig ondt for Dig, det er et haardt Puft at overstaae, min lille Anna! Med Guds Hjelp vil Du nok gaae det godt igjennem.“

Den unge Kone aabnede de store smukke Øine, og løftede sine Hænder for at tage ham om Halsen, idet hun udbrød: „O Valter, beklag mig ikke, ønsk mig“ . . .

Men Valter afbrød hende og sagde: „Bring Dig nu ikke i Bevægelse, min søde Pige. Ja, jeg ønsker Dig saamænd af ganske Hjerte, at det var vel overstaaet — og mig med; men hvad der ikke kan være anderledes, maa man ogsaa vide at finde sig i med christelig Taalmodighed. Er Du ogsaa ganske vis paa den Geschichte?

Anna kunde ikke svare; hun lukkede atter Øinene og lod Hænderne synke. Etatsraadinden svarede for hende, og lidt efter gik Valter ud af Stuen. Moderen var nu meget oplagt til en lang Beretning om hvad Valter havde sagt og hvad hun saa havde sagt; men Anna foregav Mathed og Hovedpine, og bad om Ro til at sove lidt. Og da hun var alene, vendte hun Ansigtet mod Væggen, og græd bitterlig. —

Denne uventede Faderglæde var en slem Streg i Justitsraadens Regning. Anna havde nu et lovligt Paaskud til at holde sig mere hjemme, og Etatsraadinden foreholdt ham bestandig, at „hendes Tilstand“ fordrede Ro og Pleie. De Yttringer, der faldt imellem Svigermoder og Svigersøn ved saadanne Leiligheder, bleve en Hemmelighed for Anna, som vel var; thi hun vilde neppe have fundet dem opbyggelige. Valter kunde nemlig ikke forsone sig med hvad han bestandig kaldte „denne Geschichte“, der allerede nu gjorde et Skaar i hans Vaner og hans Fornøielser. Imidlertid kunde det heller ikke negtes, at hans Forfængelighed alligevel havde nogen Tilfredsstillelse deraf, og naar han spadserede med Anna, trippede han med saa smaa Skridt ved Siden af hende og gik saa langsomt, og det Altsammen med saamegen

Oſtentation, at Enhver maatte blive opmærkſom derpaa; der var ogſaa ved denne Leilighed en ganſke kry Tilfredshed udbredt over hans Anſigt, ſom imidlertid forſvandt, ſaaſnart han havde ſat Foden indenfor ſine egne Døre, hvor Lamentioner over, at den Tid ſnart nærmede ſig, da Fennikelvand og Kinderpulver ſkulde regiere Huſet, hørte til Dagens ſkjemtſomme Orden. Vi ſkylde imidlertid Sandheden at ſige, at Juſtitsraaden var en altfor velopdragen Mand til, at ſaadanne Repliker ſkulde blive ſagte i Vrede eller Heftighed. Men Anna vilde have foretrukket dette; thi Vrede forudſætter altid en Gemytsbevægelſe, ſom kan være Omſkiftelſe underkaſtet, men denne beſtandig gemytløſe Oppoſition imod Naturens Orden, den ene Dag ſom den anden, viſte hende, at hun Intet havde at haabe, og denne Overbeviisning koſtede hende mange Taarer, ſom Ingen var Vidne til.

Anna var alligevel ingenlunde ulykkelig. Naturen har givet en Moder en rig Erſtatning for mangt et Afſavn, og en rig Forventning for mangen Vængſtelſe. Det dobbelte indre Liv, hun fører med ſit Barn, gjør hende lykkelig — i Tilfælde ſom dette langt lykkeligere, end det ydre, hun har levet med ſin Mand, nogenſinde havde kunnet lade hende ane. Annas Erkjendelſe heraf opfyldte hendes Sjæl, enhver Skygge veeg efterhaanden i Baggrunden, hun følte ſig atter rig, og hun kunde atter have udſtyret og forklædt ſin Mand, ligeſom tidligere ſin Brudgom, hvis han ikke ſelv havde gjort hende det umuligt. Hun var atter ſund og ſmuk.

I længere Tid havde hun faaet Lov til at blive hjemme, men nu kom der en Anledning, hvortil hele Staden, navnlig den elegante Verden, ſtrømmede ſammen, og Valter kunde ikke finde ſig i, at han og hans ſmukke

Frue ikke ſkulde viſe ſig ved denne Leilighed. Anna gjorde Indſigelſe herimod, hun kunde ikke have nogen Fornøielſe deraf i ſin nuværende Tilſtand, det vilde genere hende at viſe ſig blandt ſaamange fremmede Menneſker, den ſtærke Hede, netop lige i de varmeſte Formiddagstimer, vilde ikke være hende tjenlig — men Valter gjendrev alle hendes Indvendinger paa ſin Maade, og Anna meente tilſidſt, at det ikke var Umagen værdt at gjøre ſaamange Opbævelſer, da han nu engang havde ſat ſig i Hovedet, at det ſkulde være en Fornøielſe for hende. Og naar Alt kom til Alt, var det dog kun nogle Timers Anſtrengelſe og Ubehagelighed, det kom an paa. Hun pyntede ſig altſaa, og kjørte i en elegant Vienervogn ud til Samlingspladſen.

Alt var gaaet af uden altfor ſtore Beſværligheder, Valter havde udfoldet hele ſin Omhyggelighed, og de talrige Tilſkuere havde beundret det lykkelige Par, hvis Lykke endnu var i Tiltagende og ſnart ſkulde modtage en Tilvext, hvortil man fra ſaamange og ſaa høiſt forſkjellige Sider ønſkede ham til Lykke, at han for første Gang blev gjennemtrængt af en Følelſe af, at en Faders Stilling dog maaſkee ogſaa har ſine Fordele, og ialtfald giver en Vigtighed, der ingenlunde var uden Indflydelſe paa ham. Hans Ytringer paa Hjemveien bare Præget heraf, til uſigelig Glæde for hans Huſtru, der kjærligt trykkede hans Haand og beholdt den inden i ſine.

Ved et rummeligere Sted paa Veien vilde nogle elegante Equipager jage forbi Rækken af de andre, det er et Privilegium, ſom Herſkabskudſke mene at have forud for de ſimple Hyrevognes. Valter gav ſin Kudſk Befaling til at følge deres Spor, han var jo ogſaa elegant kjørende, og Kudſken jog frem, uagtet Anna bønligt bad

om, at han maatte blive i Rækken, da den hurtige Kjørsel mellem saamange Vogne ængstede hende. Dog, Valter syntes at antage, at han burde frem med de Elegante, og i denne Pligtfølelse ansporede han, staaende op i Vognen, Kudskens Iver; han var ogsaa overbeviist om, sagde han, at Anna maatte være træt og længtes efter at komme hjem og i Ro, for hendes Skyld vilde han ikke være et Øieblik længer underveis, end høist nødvendigt. Kjør til! Men han havde ikke agtet paa, at ligesom den Fattige overhovedet er en Fjende af den Rige, saaledes hersker der et hjerteligt Had hos de mest lurvede Hyrevogne til de eleganteste Herskabsvogne. En af de første, der repræsenterede Yderste-Venstre af sit Parti, fandt sig opfordret til at standse Valters Vogn paa dens Seiersbane, den gjorde det naturligviis med den størst mulige Brutalitet, idet den dreiede paatvers og jog sin Vognstang og det ene Hoved af sit skindmagre Hestepar igjennem Døren paa Valters Vogn, saa at denne pludselig maatte standse og han selv nær var gaaet paa Hovedet ud af Vognen, hvor han kunde være bleven radbrækket blandt de andre Vogne. Og det vilde vistnok være skeet, hvis ikke Anna med al sin Kraft havde grebet fat i ham og trukket ham tilbage i Vognen. Men Skrækken og Anstrengelsen havde udtømt hendes Kræfter, og hun besvimede i samme Øieblik.

Et Par Timer efter laa hun lidende og elendig i Sengen, det hele Huus var i Oprør, Bud fløi paa Bud efter Lægen og efter Etatsraadinden, Valter løb fortvivlet op og ned ad Gulvet, og vidste hverken ud eller ind, Besvimelser og Krampetrækninger afvexlede uden Ophør, — saa kom Lægen, og Etatsraadinden, og Vaagekonen og Medicinen, og langt ud paa Natten et dødfødt

Barn, der hverken trængte til Fennikelvand eller til Kinderpulver. Hvad vilde Valter ikke i dette Øieblik have givet til, at det havde trængt til begge Dele! Alt var nu dødstille om ham, Ingen vovede at opløfte sin Stemme, hvor Døden syntes at herske, og Anna laa endnu bestandig som en Død, uden Bevidsthed. —

En Maaned sneg sig hen med Snegleskridt, den havde været saa lang som et heelt Aar, syntes Valter. Anna laa endnu tilsengs, men Lægen sagde, at hun snart kunde komme lidt op. „Og ud?“ spurgte Valter. Det kunde der endnu ikke være Tale om for det Første, meente Lægen, det vilde gaae langsomt. Valter mumlede Noget om en „bedrøvelig Geschichte det Hele“, kyssede Anna paa Haanden, og gik til sine Forretninger.

Emilie kom for at besøge hende, og yttrede sin Glæde over den gode Fremgang; hun havde mødt Lægen, som havde sagt, at nu var Anna paa god Vei.

„Ja, paa den bedste,“ sagde Anna med et veemodigt Smil, „paa den eneste rette Vei — gjennem Dødens Port.“

Emilie vilde snakke hende af med, hvad hun kaldte hendes sorte Griller; men Anna meente, hun var vis i sin Sag, og skete det ikke just nu — seent eller tidligt maatte hun jo engang gaae bort. Og hvorfor skulde hun være bedrøvet derover. Hendes Liv var forfeilet, det følte hun altfor ofte, men Vor Herre havde alligevel vendt det til det Bedste, han havde skjenket hende et Barn, en lille Engel, som var gaaet forud for at tage imod hende, og hun havde saaledes ikke levet forgjeves. Ingen vilde savne hende, naar hun gik bort, Valter maaskee en kort Tid, men han vilde med Guds Hjelp snart

trøste sig. Hun bad Emilie tage sig venlig af ham og trøste ham, det vilde glæde hende at tænke, at hun engang kunde indtage hendes Plads hos Valter, som hun passede langt bedre for, end hun havde gjort i sin Ubetydelighed. Valter havde altid havt et aabent Øie for Emilies Skjønhed og Talenter, deres Tilbøieligheder harmonerede, og hun vilde kunne gjøre ham lykkelig, det følte Anna nokſom, at hun ikke havde kunnet.

Emilie vilde slaae det hen i Spøg, hun lovede leende, at huske paa hendes Testament, og kastede et veltilfreds Blik til Speilet, da Anna omtalte den Virkning, hendes Skjønhed havde gjort paa Valters Hjerte, og hun fandt det ganske i sin Orden, at han havde ydet hende Retfærdighed, hun kunde godt see, at hun virkelig saae allerkjæreste ud i denne Eftermiddag. Og denne Betragtning bragte hende til næsten at overhøre de Smaabestemmelser, Anna endnu vilde overbrage hende med Hensyn til sine Forældre og Veninder.

Der lød Skridt inde i Dagligstuen, Anna vilde vide hvem det var, Emilie aabnede Døren paa Klem, det var Valter, der var kommen hjem for at hente Noget, og lige stod i Begreb med at gaae igjen.

„Bed ham komme et Øieblik ind til mig," sagde Anna. Emilie udrettede hendes Begjering, og gik for at tage Hat og Shawl paa. Valter traadte ind i Stuen, han var affereret og vilde hurtig bort igjen. Anna greb hans Haand og vilde tale til ham, men hendes Bevægelse hindrede hende deri, hun kunde kun stamme nogle afbrudte Ord, hvoraf Valter kun hørte, at hun bad ham om at blive lidt hos hende. Som en afgjort Hader af enhver alvorlig Samtale, som han pleiede at benævne „disse Udbrud af Sentimentalitet", undgik

han den ogsaa dennegang, ved at bede hende vogte sig for skadelig Bevægelse, hvorpaa han forsikrede hende om, at hun var meget bedre idag og saae sød og smuk ud, spurgte, om hun ønskede Noget, lovede at ville bringe deilige forfriskende Viindruer hjem med sig, og drog sin Haand ud af hendes, som han kysséde med al den Courtoisie, man kunde forlange af en opmærksom Ægtemand. Emilie kom ind for at sige Farvel, saa fulgtes de Begge ad, og hørte neppe det: „Gud velsigne Eder Begge", som Anna sendte efter dem, idet de lukkede Døren for at give Tjenestefolkene den Befaling, at Ingen maatte komme ind til Fruen, før hun ringede, da hun vilde lægge sig til Hvile.

Anna ringede ikke, hun havde lagt sig til Hvile. Da Valter seent paa Aftenen kom hjem med et heelt stort Kræmmerhuus fuldt af deilige forfriskende Vindruer og sagte aabnede Døren til Sovekammeret, laa hun endnu og sov. To Timer efter sov hun endnu ligesaa trygt og sødt, medens Vaagekonen puslede omkring i Stuen og ordnede Alt til Natten, en saadan Søvn havde hun endnu ikke havt, den maatte absolut gjøre hende godt.

Da Solen den næste Morgen trængte ind i Sovekammeret, hvor Vaagekonen havde sovet uforstyrret af Patienten den hele Nat, sov Anna endnu i samme Stilling med foldede Hænder. Hun sov den evige Søvn. Blidt og smertefrit havde Gud udløst hendes Sjæl af Støvets Baand og forenet hende med hendes Barn, hun var slumret ind stille og eensom, ligesom hendes Liv havde været stille og eensomt midt i Verdens Tummel. Hun var allerede kold og stiv, og Lægen erklærede, at hun maattte være død tidligt paa Aftenen, vistnok kort

efter, at Valter og Emilie havde forladt hende. Nu fortrød det ham bitterlig, at han ikke havde erfaret, hvad Anna vilde have sagt ham, og han brød sin Hjerne for at udfinde, hvad der muligt kunde have ligget hende paa Hjerte. Noget Sørgeligt kunde Gud ſkee Lov ikke have ængſtet hendes ſidſte Timer, det var han da overbeviiſt om, thi han kunde nok ſige, at han havde kjendt enhver af hendes Tanker, og at hun havde været fuldkommen lykkelig i hele deres, ak! altfor korte Ægteſkab.

Emilie havde nu Brug for Teſtamentet, og Alle fandt det meget intereſſant, at Anna havde havt en ſaadan Forudfølelſe og ſaamegen Sjælsſtyrke. Den Deel, der angik hende og Valter fortaug hun imidlertid; men hun anſaae ſig berettiget og forpligtet til at yde ham al den Trøſt, hun formaaede, og det gjorde hun.

Valter var meget bedrøvet, han gjentog idelig til Alle og Enhver, at han havde miſtet ſit Livs Sol for evig og nu kun var en Skygge, og paa denne Skygge uden Lys troede han virkelig. Han havde ingen Forgrund mere for ſit Liv, ſagde han, Alt var kun ſort Baggrund og hørte Erindringen til — og mod denne Baggrund tog han ſig virkelig ud ſom en intereſſant Ægtemand, med hvem alle Qvinder følte Medlidenhed og ſom alle Mænd gik afveien for. I Liigtalen ſagde Præſten omtrent det Samme; han gav derhos en gribende Skildring af den Henſovedes ſtore Lykke i hendes Ægteſkab, af den ſkjønne Harmoni, der havde herſket imellem dette lykkelige Par, og af den dybtbedrøvede Enkemands ſtore Fortjeneſter af dette lykkelige Samliv, der ſaa ofte havde været ham, Præſten, ſom for det hellige Alter havde knyttet og velſignet deres Ægtepagt, til ſaa inderlig en Opbyggelſe. Og alle Tilhørere i

den propfulde Kirke vare bevægede og fandt, at det var den smukkeste og den sandeste Liigtale, de i lang Tid havde hørt. Og de fleste Koner holdt Lovtaler over Valter og meente, at med en saadan Mand kunde enhver Kone blive lykkelig, medens Mændene erklærede Anna for et Exempel, og meente, at ifald enhver Kone var saa elskelig som Anna, kunde hendes Mand sagtens være lykkelig, thi de fleste Mænd vare ligesaa gode som Valter. Og dennegang maa jeg ubetinget give Mændene Ret, fornemmelig i den sidste Deel af deres Paastand. —

Annas Testament gik ubetinget i Opfyldelse. Ligesom Aaret var omme blev Valter forlovet med Emilie, men dennegang skete Forlovelsen i Stilhed, saa at den ikke kunde give Anledning til de Stemninger, som vi have troet at burde advare imod i Begyndelsen af denne lille Fortælling. Ved en lunefuld Tilskikkelse af Skjebnen fandt denne Forlovelse netop Sted paa Fireaarsdagen efter Annas Bryllupsdag, men derpaa havde ingen af dem tænkt. Tre Maaneder efter blev Valter og Emilie viede af den samme Præst og i den samme Kirke, i Overværelse næsten af de samme Vidner. Og Præstens Vielsestale var meget smuk og rørende, han omtalte Anna saa lidt og saa let, at hun nu neppe var en svag Skygge, medens Valter atter straalede i sit Livs Sol ved Siden af den smukke Emilie. Den samme Præst døbte senere deres tre Smaapiger, af hvilke dog ingen blev opkaldt efter Anna, og jeg vil rose Emilie for, at dette ikke skete.

For en Fuldstændigheds Skyld ville vi endnu blot bemærke, at hverken denne eller nogen anden Præst endnu har viet noget af de tre Par, der vare blevne

forlovede efter den første Forlovelse, vi have omtalt. Deres Udsigter ere omtrent endnu de samme som paa Thereses Forlovelsesdag, det Eneste, som maaskee har forandret sig, er deres Anskuelser om Forlovelser. Vi ville af Hjertet ønske, at Hymen snart maa kunne tænde sin Fakkel for dem — og at dette da maa blive til deres Lykke. —

Commissionairen.

Da jeg var et ungt Menneske paa tyve Aar, var jeg en stor Fusentast. Jeg levede i det nærværende Øieblik, havde glemt det forbigangne, og brød mig ikke det mindste om det tilkommende. Oplagt til alle mulige dumme Streger, var jeg strax parat til hovedkulds at styrte mig ind i en Lystighed eller et Klammeri, alt efterssom Leiligheden førte det med sig, og jeg var et levende Beviis paa, at Ordsprog ikke ere ufeilbare; thi dersom Skade altid gjorde klog, maatte jeg være bleven det for længe siden, da jeg saa ofte havde maattet betale Gildet eller sætte Trøien i Vove. Det er nødvendigt, at jeg begynder med denne Fortale, thi hvormed skulde jeg bedre kunne indlede den følgende Episode af mit overgivne Ungdomsliv?

Min Fader meente, at det var bedst at bringe mig ud af det Slæng, jeg levede med i Kjøbenhavn; han sendte mig derfor paa et Kjøbmandscontor i Hamburg, hvor Principalen fik Hals og Haand over mig, paa Grund af hans bekjendte strenge Moralitet. Som om der ikke ogsaa gives lystigt Selskab i Hamburg, naar man kun selv er lystig! Inden fjorten Dage vare forløbne, havde jeg allerede tre Gange bedraget Mandens

Aarvaagenheb, og var de to Gange kommen hjem henimod Morgenstunden uden at have været i Slagsmaal, et Beviis paa, at jeg søgte godt Selskab, hvor Risicoen af at faae Prygl forholdt sig som 1 til 3. Imidlertid holdt Skjebnen sin Haand over mig, og efter et Aars Forløb kom jeg lige saa sund og rask tilbage til Kjøbenhavn, som jeg havde forladt det, kun beriget med en større Erfaring i alskens Lystighed, og begjærlig efter at udføre den i Praxis.

Jeg skulde naturligviis atter smedes i Contorlænkerne, men forinden fik jeg Tilladelse til at feriere en Maanedstid paa Landet, og besøge mine Onkler og Tanter i forskjellige Kanter af Sjælland. En smuk Eftermiddag i September Maaned opsporede jeg mig en Bondevogn, som kunde befordre mig de første fire Mile, og med min Reisesæk i Haanden stod jeg i Kjøbenhavn, i Gjestgiverstedet Knapsteds-Gaard, parat til at stige tilvogns, da en Tjener i det Samme kom ind i Gaarden og spurgte om Leilighed til Kjøge. „Den Mand, som staaer der, kjører lige til Kjøge i dette Øieblik," sagde Gaardskarlen — Staldmesteren efter den i Kroerne herskende Rangforordning.

Tjeneren lettede paa Hatten. „Her er et Brev, som det er min Herre meget magtpaaliggende at faae sikkert besørget til Korporalskroen, hvor der venter en Vogn efter ham, men han kan ikke komme, for han er bleven syg. Kudsken skulde blot have det, ellers bliver han holdende."

„Kom med det," sagde jeg, „jeg skal være din Herres Commissionair. Hvad hedder han?"

Han nævnede mig et ganske ubekjendt Navn, jeg puttede Brevet i Lommen og agede afsted.

Mit sædvanlige Held fulgte mig ikke denne Gang. Ellers pleiede jeg ikke at kjøre en Miil, uden at der mødte mig en eller anden Hændelse, om ikke Andet tog jeg en Passageer op paa Landeveien, eller mystificerede en godtroende Bondemand, eller fjasede med en koket Kjælderpige; men denne Gang var det som forhexet, og jeg kedede mig, saa jeg maatte blive gal. Kjøgelandevei er den trivielleste af alle mulige Landeveie, Passagererne ere altfor pjaltede og skabede, til at man kan tage dem op, Bønderne ere sande Kulsviere i Forslagenhed, og Kjælderpigerne ere enten grimme som Arvesynden eller forlovede med Kjældersvenden, i begge Tilfælde aldeles ustikkede til det Embede, de beklæde. Jeg kedede mig. For at gjøre min Fortvivlelse fuldstændig, blev den ene Hest halt, og nu gik det Fod for Fod, sneglelangsomt.

Den, der har kedet sig tilgavns paa en Reise, kan sætte sig i mit Sted, han vil ikke finde det unaturligt, at jeg snart gik, snart krøb op paa Vognen igjen, snart sang i Fortvivlelse, snart fløitede i Arrighed, snart stak Hænderne i Lommerne og legede med mine Nøgler, snart tog dem ud igjen, for at knappe min Frakke op og i. Al denne Utaalmodighed gik tilsidst ogsaa ud over den fremmede Mands Brev, som saa ofte var blevet krammet sammen, at jeg til min Skræk opdagede, at det mere saae ud som en Klud, end som et Brev. I den Forfatning lod det sig ikke aflevere, det hængte næsten ikke mere sammen. Hvad var her Andet ved at gjøre, end at stave sig til Meningen og meddele Kudsken den mundtlig; til Lykke vidste Eiermanden ikke hvem jeg var. Der seer man hvad Responsabilitet er for en kostelig Beskyttelse for den menneskelige Dyd.

Ved Hjelp af Conjekturalkritik fik jeg endelig ud af det, at det havde lydt som følger:

„Kjære Onkel!

„Jeg har rigtig modtaget Deres Ærede af 5te den„nes, og seer deraf, at min Fader har anmeldt Dem min „Ankomst til Kjøbenhavn med Dampbaaden, og at De „er saa god at lade Deres Vogn vente mig den 11te „om Eftermiddagen Klokken syv slet ved Korporalskroen, „for at befordre mig ud til Dem. En stærk Forkølelse, „som jeg har paadraget mig ved Overfarten, nøder mig „til at holde Stuen, og jeg maa udsætte mit Besøg hos „den kjære ubekjendte Familie i otte Dage. Idet jeg „tilmelder Dem denne Forsinkelse, beder jeg Dem tillade „mig at bevidne Dem hvormeget den smerter mig, og „tilsvier mange Hilsener til mine skjønne Cousiner," — — o. s. v., o. s. v. nogle høflige Talemaader i pedantisk Stiil, undertegnet „ærbødigst Carl."

Det vil sige kort og godt, han kommer om otte Dage, nu undskylder han sig med Snue, det kan man sige Kudsken med faa Ord; Herre Gud, hvor der dog kunde spares meget Papir, naar Folk vilde bruge deres Fornuft! Med disse Betragtninger kastede jeg Stumperne paa Veien, og snart vare de ganske ulæselige, thi det regnede temmelig tæt, et Uheld mere, men Ulykken kommer jo aldrig enkelt, siger man, derimod kommer Lykken sjelden dobbelt.

Endelig naaede vi Korporalskroen, da det begyndte at skylle paa Jorden. Klokken var allerede otte, det var næsten mørkt. I Reisestalden holdt en lille lukket Reisevogn. Hestene vare forspændte og stampede af Utaalmodighed efter at komme i Trav. Lykkens Gaver ere ulige fordeelte, tænkte jeg, idet jeg betragtede min elendige Be-

fordring, som jeg umulig kunde naae min Onkels Præstegaard med før langt ud paa Natten. „Hvem tilhører den Vogn?“

„Det er Justitsraadens fra —gaard,“ svarede Kudsken. — Den laa kun en Miil fra min Onkel.

„Saa er det nok Dig, som venter paa en Herre fra Kjøbenhavn,“ sagde jeg.

„Naa, er det Herren? Saa kunne vi kjøre strax, jeg har bedet med Hestene, og Torreveir faae vi dog ikke meer i Aften,“ sagde Kudsken.

Top! tænkte jeg, det Indfald er ikke saa galt: jeg kommer tør afsted, staaer ud ved Gaarden, eller bringer selv min Besked, som en ordentlig Commissionair, Nattelogis faaer man altid paa Landet, og imorgen tidlig vandrer jeg paa min Fod til min Onkel. Saa gik dog denne Reise ikke af uden en Hændelse.

Det er behageligt at ombytte en vaad, haard Bondevogn i gaaende Gang med en tør, blød Wienervogn i rask Trav: jeg gav derfor efter for Fristelsen og krøb ind, idet jeg misundte Pedanten, som kunde reise saa mageligt til skjønne, ubekjendte Cousiner, jeg, som hverken havde Equipage eller Cousiner — og nu bliver den Trompeter hjemme for at pleie sin Snue; det havde jeg ikke gjort i hans Sted. De tre Mile gik meget hurtigt, de gik som een, thi de to sidste tilbragte jeg i dyb Søvn, saa mageligt vuggede Vognen mig.

Den holdt pludselig stille. Ved dette Ryk vaagnede jeg, uden ret at kunne besinde mig hvor jeg var, Døren blev revet op, Lys og Stemmer rundt om gjorde mig endnu mere forstyrret, og man trak mig næsten ud af Vognen. „Der er han, der er Fætter Carl!“ lød det,

og Kredsen blev bestandig snevrere om mig. Jeg var altsaa paa —gaard.

Jeg vilde netop udrette min Commissjon i de bedstvalgte Udtryk og bede om Forladelse, fordi jeg havde tilladt mig at bringe den selv, i Stedet for at lade Kudsken udrette den, da jeg fik Øie paa en lille nydelig Cousine, som stak Hovedet frem imellem de Andre. Hvor hun var smuk! Det var til at tabe Næse og Mund over. Det gjorde jeg ogsaa ærligt, men derved forsømte jeg Øieblikket, og inden jeg vidste et Ord deraf, havde jeg stiltiende modtaget den kjære Families Velkomsthilsener som Fætter Carl, jeg, som uværdig kun var hans Commissionair. Bar jeg mig ikke godt ad!

Justitsraaden førte mig strax til Spisestuen, og man gik tilbords, ligesom om man blot havde ventet paa min høie Ankomst, for at begynde Taffelet. Jeg vidste ikke hvor jeg vilde hen af Forlegenhed, med hvert Øieblik blev min Forfatning piinligere, min Lystighed var forsvunden, og min sædvanlige Fripostighed . . . ak! nu savnede jeg den, nu, da jeg trængte saa høiligen til den.

Vi spiste ganske en familie, der var ingen Andre end Onkelen, hans Kone — som var en venlig, kjøn gammel Tante paa henved Halvtreds, — Cousine Jette, som var bleg og taus, men saae interessant ud, Cousine Hanne, den nydelige Amorine, som havde gjort min Ulykke, og Fætter Thomas, en opløben Dreng paa tolv Aar med de til denne Alder hørende lange Arme i korte Ærmer. Af bare Befippelse tog jeg for mig, som om jeg ikke havde seet Mad i fjorten Dage, og med hvert Glas jeg skyllede i mig, udkastede jeg den ene Plan efter den anden, for at slippe ud af den Knibe, hvori min Letsindighed havde bragt mig.

„Det kan jeg lide, Fætter," sagde Justitsraaden og fyldte for femte Gang min Tallerken, „et ungt Menneske bør spise sig mæt, uden at genere sig; i mit Huus skal man lade som man var hjemme, jeg kan for min Død ikke lide at Folk sidde og stikke til det, som om de vare bange for Varerne. Et Glas endnu paa en lykkelig Hjemkomst. Saa! Det kan jeg finde mig i, tilbunds, det er ordentlig; det glæder mig, at Du har lært at gjøre Beskeb for Dig, som Dreng tegnede Du til at blive en forknyt Stakkel, men elleve Aar kunne nok forandre et Menneske."

Jeg drak paa min Faders og Moders Sundhed, paa hele Familiens Velgaaende, in specie Cousine Jettes Skaal, som Justitsraaden selv proponerede; han nikkede til mig, som om vi vare d'accord med Hinanden, men Cousinen nippede knap til sit Glas og vilde ikke skjenke mig saa meget som et eneste Øiekast; det lod ikke til at denne Udmærkelse behagede hende. Cousine Hanne, som sad lige over for mig, fyldte mit Glas hvergang det var tomt, og tilsidst havde hun saa ofte skjenket, at jeg var ganske fortumlet.

„Og nu tilsengs, Børn," sagde Justitsraaden, „det er allerede silde; imorgen kunne vi høre Alt hvad Fætteren har at fortælle os."

Jeg vilde netop til at udbede mig en Samtale med ham, men Øieblikket gik atter unyttet forbi, i det næste var det ikke mere muligt. Familien tog Afskeb med hverandre, Tjeneren anviste mig mit Værelse og overlod mig til mine Betragtninger. — En eenogtyveaarig Fusentasts Betragtninger! Du har Ret, kjære Læser, de vare sandelig ikke meget værd. Hannes nydelige Ansigt og Ju-

stitsraadens Vin havde gjort mig ør i Hovedet, jeg skyndte mig at komme i Seng og tænkte med hin thebanske Tyran: Alvorlige Forretninger imorgen! —

Men jeg kunde dog ikke falde i Søvn, thi Samvittigheden plagede mig, — den vaager jo i Reglen, naar Andre sove, — og nødte mig ubarmhjertig til at holde sig med Selskab. Omsider fik den mig saa vidt, at den drev mig ud af Sengen og indgav mig at flygte, den overtalede mig til at tro, at det var bedre at springe ud af Vinduet og bære sin Bagage paa Ryggen til min Onkels Gaard, end at blive behandlet imorgen som en Vindbeutel, — det rørte mig lidt — og som en Plattenslager, der havde brugt Kneb for en Kjøretour og et Aftensmaaltid, — det rørte mig meget, thi det angreb min Ære. Saaledes tænker man, naar man er eenogtyve Aar.

Det regnede ikke mere, men det var bælmørkt. Mørket vilde begunstige mit Forehavende; „mørkt for Høl og mørkt for Taa, hvor jeg blev af det Ingen saae," tænkte jeg, ikke engang jeg selv. Men hvor skulde jeg finde Vei paa et fremmed Sted? Jeg vilde holde mig vaagen til det dagedes, liste mig bort, og lade Familien søge efter Fætteren, til den rigtige var færdig med sin Snue. Men den lille Hannes nydelige Ansigt — det fik jeg saa aldrig meer at see. Galt var det hvorledes jeg end bar mig ad, men at blive var dog allergalest.

Jeg lukkede Vinduet paa Klem og satte mig fuldpaaklædt ved det, for at passe paa det første Dagskær. Der var langt dertil, den var nylig slaaet halv Eet. Som jeg saaledes sad og ærgrede mig over mig selv, hørte jeg det pusle under Vinduet og et Øieblik efter i Grenene udenfor. Det var En, som krøb op i Træet,

men mig vilde han ikke besøge, thi han steg op over mit Hoved og var neppe kommen i lige Linie med Qvistvinduet, før det blev aabnet ganske sagte. — Et Stevnemøde altsaa!

Det er dog en Lykke at have en øm Samvittighed, uden den havde jeg ligget paa mit grønne Øre, og havde ikke vidst, hvad der foregik lige udenfor mig. Men Hvem kan det være? Mon Fætter Thomas, trods sine tolv Aar, gjør Cour til en af Pigerne? — Lad os lytte.

„For Guds Skyld, gjør ingen Støi!“ sagde en hviskende Stemme i Vinduet; „han er kommen, han ligger lige underneden, han kan neppe være falden i Søvn endnu.“

„Lyset er bleven slukket for en halv Time siden,“ svarede Stemmen i Træet, „saadant et Murmeldyr har Intet at vaage efter.“

Et Murmeldyr! Nei hør til ham! Som om jeg ikke var ligesaa aarvaagen som han

„Kjære Gustav, tænk Dig min Qval,“ vedblev Stemmen i Vinduet, „min Fader drak min Skaal over Bordet, og jeg maatte klinke med ham. Gud, hvor jeg afskyer det Menneske! Imorgen vil han maaskee begynde at behandle mig som sin Kjæreste, Fader vil give ham enhver Opmuntring, det er jeg vis paa, og han vil formodentlig sige Du til mig og gjøre mig Presenter. O Gud, hvor jeg er ulykkelig!“

„Seer Du, kjæreste Jette, det er Følgen af vor Tausheb; havde vi talt itide, førend den fordømte Fætter kom her, saa havde din Fader maaskee ladet sig bevæge til at hæve denne dumme Børneforlovelse.“

„Nei, nei, det havde han aldrig gjort,“ svarede Jette, „han hænger altfor meget ved sin Broder, og han

vil gjøre Alt, for at holde det Løfte, de for elleve Aar siden gave hinanden paa deres Børns Bekoſtning."

„At det Menneſke ikke ogſaa kunde brække Halſen paa Veien! Saadan en Karl kan reiſe hele Verden rundt uden at der tilſtøder ham ſaameget ſom den ringeſte Ulykke," ſagde Guſtav; „men er han kommen her, ſkal han netop være kommen tidsnok, jeg gjør Klammeri med ham, jeg fordrer ham ud, han ſkal ſlaaes med mig, han eller jeg, een af os ſkal gaae afveien."

„Gud velſigne Dig, kjære Guſtav," ſagde min Couſine, „hvor kan Du dog nænne at bedrøve mig med ſaadanne Ord! Er jeg ikke ulykkelig nok, vil Du endnu forøge den Byrde, ſom er nærved at tynge mig til Jorden? Overalt ſeer jeg kun Ulykke og Fortvivlelſe, ingen Trøſt, ingen Redning." — Den ſtakkels Jette græd, jeg kunde høre, hvor dybt hun trak Veiret af det ængſtede Bryſt. Stakkels Pige! Nu begreb jeg hvorfor hun havde været ſaa bleg og ſtille. Jeg var jo forlovet med hende.

„Tilgiv mig, min kjæreſte Pige, jeg veed næſten ikke hvad jeg ſelv ſiger; trøſt Dig, græd ikke, Himmelen vil ikke forlade os, vi finde nok et Middel til at bevæge din Fader; intet fornuftigt Menneſke kan ville tiltvinge ſig en Kone. Derſom der er det Ringeſte ved ham, maa han ſelv træde tilbage."

„Ak, Guſtav, ſaa var han ikke kommen her. Hans Fader ſkrev udtrykkelig, at han kom for atter at fornye ſine Rettigheder og for at — for at vi ſkulde lære at kjende hinanden før Brylluppet. Vi havde jo været forlovede i elleve Aar, ſkrev han, ſaa var det paa Tiden at — nei, jeg kan ikke tænke derpaa uden at fortvivle."

„Hvordan ſeer han ud? Er han ſmuk? Hvem ligner han?"

„Han ligner allermindſt ſig ſelv ſom Dreng, han er ganſke forandret, men han er bleven ſmukkere, han er egentlig ret kjøn.“

Det er en Pige med Smag, tænkte jeg, gid jeg kunde hjelpe hende.

„Smuk? Jeg gratulerer, Frøken! Man vænner ſig efterhaanden til ſmukke Folk, og omſider finder man ſig i hvad der ikke kan være anderledes, ikke ſandt?“ Elſkeren tog i ſin Harme et Tag i Grenene, ſaa at hele Træet ryſtede.

„Guſtav, var det dit Alvor?“ ſagde Jette med en Stemme, ſom maatte trænge en Steen til Hjertet, hvis den havde Hjerte.

„Kjære, kjære Jette! Taalmodige Engel!“ Han ſtrækkede ſig ſaa langt ud paa Grenen, at jeg troer han naaede hendes Haand og kyſſede den.

„Nei, Du har i Sandhed ingen Grund til at være jaloux paa ham,“ vedblev Jette, „thi hans Skjønhed falder ganſke bort, naar man ſeer, hvor klodſet han er, man ſkulde ikke troe at han havde været blandt Folk før; han ſpiſer dertil ſom en Tærſker, og Du ſkulde have ſeet hvorledes han drak. Hanne havde ſin Fornøielſe af at ſkjenke for ham, jeg troer at han alene for ſin Part tømte et Par Flaſker. Og dertil talede han ikke et Ord, — nei, det er min Rædſel, det Menneſke, men Fader ſynes godt om ham og roſte ham, efterat han var gaaet bort. Kjære Guſtav, hvor vi dog ere ulykkelige!“ —

Skulde jeg lade denne Klik ſidde paa mig? Klodrian, Fyldebøtte og Dranker! Og Couſine Hanne havde drevet Gjek med mig. See mig til den Taſke med det nydelige Anſigt. Jo, jeg var rigtignok kommen vel an.

„Jeg vil tale med din Fader imorgen,“ ſagde Guſtav

efter nogen Betænkning, „han holder af Dig, han vil ikke være døv for vore Bønner og forlange Umuligheder af Dig. Hvad kan han indvende imod mig, jeg vil snart være i Stand til at føde en Kone, min Familie staaer paa samme Trin som hans, min Fader er ikke uformuende, og min Stilling vil altid blive saaledes, at jeg kan tilfredsstille enhver billig Fordring, han kan gjøre til den. Negt mig ikke dit Samtykke, kjæreste Jette, lad os ikke længer skjule vor Kjærlighed for ham, Alt vil endnu gaae godt."

„Ak, Gustav, Du kjender ikke min Fader; han vil paastaae med Strenghed, at jeg skal holde mit Løvte. Løvter ere ham hellige, han har endnu aldrig brudt noget Løvte. Dengang jeg gav det, var jeg et Barn, jeg har baaret den glatte Guldring uden at ane, at den var et ubrødeligt Led af den Kjæde, der skulde lænke mig til et kummerfuldt Liv. O Gud, forbarm Dig dog over mig!"

„Mistvivl ikke om hans Hjelp, dyrebare Pige, han vil holde sin Haand over os, naar alle Andre forlade os!"

De bedrøvede Elskende hviskede saa sagte, at jeg Intet kunde høre; de trøstede vel hinanden gjensidig. Det første Dagskær gav Trætoppene og Gavlene paa Udhusene et svagt Omrids, det var snart paa Tide at begynde Flugten, dog maatte Alt først være roligt; jeg samlede i Stilhed mine Sager sammen.

Samtalen vedblev; utaalmodig nærmede jeg mig atter Vinduet. „Hvor længe bliver han her," spurgte Gustav.

„Jeg veed det ikke, maaskee kun nogle Dage. Ak! han bliver dog min eneste Trøst," svarede Jette. Imorgen

vil jeg tale alene med ham, saa maa det komme til en Forklaring; jeg vil sætte ham Stevne i Haven, naar Du vil love mig, ikke at blive jaloux," tilføiede hun med en Skalkagtighed, som klædte hende nydeligt, i det Mindste bildte jeg mig det ind.

„Det er tungt, at min Rival skal være mit Nødanker," sagde Gustav. „Velan, tal da med ham, men er det forgjeves, saa — ikke sandt, dyrebare Pige, saa" . . .

„Saa lover jeg Dig . . . Men hvad var det? Der var Noget, som rørte sig. For Guds Skyld, gaae, lad Ingen see Dig her!"

„Imorgen Nat, Klokken Eet. Sov vel, Jette." Og saa et Kys — paa Haanden eller paa Munden? —

„Tag Dig iagt . . . imorgen Nat . . . lev vel!" —

Den tro Hyrde steg fra Green til Green med en Færdighed, som beviste at han oftere havde besteget denne Vei; da han satte Foden paa Jorden, hørte jeg at Vinduet blev lukket.

Nu var Touren kommen til mig at krybe i Træerne, Gustav havde lært mig den bequemmeste Vei til at slippe ud af denne Kattepine. Hvad mon det er for en Fyr, denne Gustav? — Stakkels Jette, der har valgt paa egen Haand og dog skal smeddes sammen med et Menneske, som begynder et Brev til sin Kjæreste Hjem med de Ord: „Jeg har rigtig modtaget Deres Ærede af 5te dennes." og som bliver hjemme fra en saadan Pige, blot fordi han har lidt Snue. Det er dog en fordømt Verden, vi leve i. — Det bliver lysere og lysere, — og idag vilde hun tale med mig, — jeg var hendes eneste Trøst, det skulde komme til en Forklaring mellem os, — til et Stevnemøde i Haven, — Fanden tage den, der løber sin Vei fra saa gode Udsigter; — men —

aah; Ingen kjender mig, den rigtige Fætter kommer først om otte Dage . . . jeg kan sagtens blive een Dag paa hans Regning, jeg er Fatalist, Skjebnen har sendt mig, den hjelper mig nok . . . . jeg forlader ikke Jette . . . og jeg skal hevne mig paa den lille Mamsel Hanne, som vilde drikke mig under Bordet, og jeg skal vise den hele agtbare Familie, at jeg har studeret den fine Levemaade i Hamburg, og hverken er en Klodrian, eller en Fyldebøtte, eller en Pimper. Det er en Æressag, — jeg bliver! — Men naar de nu ville examinere mig? — Hm! i det værste Tilfælde lader jeg kun en Kavai og en Smule Linned i Stikken, gjør mig et Ærinde uden for Døren og tager Flugten, — men det har ingen Nød, — imidlertid sonderer jeg Terrainet, thi nu veed jeg jo ikke engang om jeg skal til Høire eller til Venstre, og iaften — saa god Nat, min dyrebare Familie, og tak for godt Bekjendtskab; medens de Andre sove og have Stevnemøder, forsvinder jeg, uden at efterlade noget Spor. Det vil give dem Noget at tale om lige til Juul. — Nei, see mig til de Pigebørn, de intrigante Smaadjævle; men bie kun, jeg skal intriguere med Jer.

Under denne Monolog havde jeg atter klædt mig af og var gaaet i Seng, og snart sov jeg lige saa trygt, som om jeg havde ligget her von Rechts wegen. og var den forhadte Fætter selv. —

Men da jeg næste Morgen blev kaldet til Theebordet, var jeg anderledes tilmode; Rusen var sovet ud, Forstanden var aarvaagen, Frygten fulgte mig i Hælene som en ond Aand, og jeg var vistnok løbet min Vei, dersom den veldresserede Tjener blot havde overladt mig et Øieblik til mig selv. Omsider maatte jeg lade mig føre til

Spiseſtuen, og ſom om Scenen for min Proſtitution atter bragte Liv i mig og mindede mig om at udſlette Gaarsdagens Skjændſel, fandt jeg min gamle Fripoſtighed og Letſindighed netop paa Dørtærſkelen.

Jeg gik om til dem Alle og gav dem Haanden, og da jeg nu vidſte at jeg var forlovet med Jette, kyſſede jeg hendes Haand med alt muligt amoureuſt Galanteri. Den ſtakkels Pige ſaae ud ſom om hun ſkulde ſynke i Jorden, og jeg blev blusſende rød, thi det faldt mig ind, at jeg mødte her uden Forlovelſesring. Jette bar derimod den omtalte glatte Guldring, men den var næſten ſkjult af en anden Ring med en eneſte emailleret Forglemmigei; mon den ikke ſkulde ſkrive ſig fra den ubekjendte Guſtav?

„Hvordan har Du det, min Pige?“ ſpurgte Juſtitsraaden. „Jette har i den ſenere Tid ſkrantet lidt, hun ſeer daarlig ud og har ingen Appetit. Det er vel de forbandede Nervetilfælde, ſom unge Piger nuomſtunder føre dem op med.“

Jette forſikkrede at hun befandt ſig fuldkommen vel. At hverken hendes Moder eller Søſter vare halvt ſaa meget i hendes Fortrolighed, ſom jeg i dette Øieblik var, ſluttede jeg mig ſnart til. Men Ingen af dem havde ſiddet i aabent Vindue i Nat, imellem Tolv og Tre.

I Begyndelſen gik Alt ypperligt, Samtalen dreiede ſig om Vind og Veir, men derfra gik den over til Uveir.

„Naa, Fætter, ſiig mig nu Noget om de Gamle derovre. Hvordan lever min Broder?“

„Godt, Onkel, han er raſk.“

„Men hans Podagra, den holder dog ſlemt Huus med ham,“ indvendte Juſtitsraaden.

„Ja, Podagraen . . ., men den er han vant til.“ Jeg var umaneerlig i Vinden.

„Og din Moder?“

„Ogsaa godt. De blive kun hver Dag ældre.“

„Det gjør vi Andre med. Og Tante Abelone? Hvordan har hun det?“

„Ogsaa godt, Onkel.“

„Hvad, ogsaa godt? Med halvandet Been? Det var som Fanden!“

Au, nu er jeg leveret. „Ja . . . . det vil sige saa godt . . . saa godt, som man kan have det med halvandet Been,“ stammede jeg. I Sandhed, jeg tog den inderligste Deel i Tante Abelones Uheld.

„Nei, hør mig til den Fusentast, han regner et halvt Been meer eller mindre for Smaating.“

Det trak over for denne Gang, men snart var det galt igjen. Neppe var Theen drukket, førend min gode, snaksomme Onkel vilde have mig til at fortælle sig vidt og bredt om den nye Vexeldrift min Fader havde indført paa sit Gods, som jeg ikke engang vidste hvor laae. Men denne Gang hjalp hans Kone mig, thi hun meente, at saadanne Ting kunde vi To tale om naar vi gik i Marken eller paa Jagt sammen, de Andre skjøttede ikke om at høre paa landoeconomiske Beretninger.

„Saa kunne vi afhandle det en anden Gang,“ sagde Justitsraaden. „Men fortæl os da Noget om din Reise, det kan more Fruentimmerne at høre. Du har jo været baade i Paris og i Berlin og i Wien og paa mange andre Steder; en saa bereist Mand maa kunne fortælle en heel Maaned, uden at mangle Stof.“

Desværre er det gaaet mig, som det gik Henrik i Kong Salomon og Jørgen Hattemager, jeg har

ogsaa maattet lade mig nøie med at see Paris og Berlin i Kobberstykker. Og nu skulde jeg fortælle Thatsachen! Jeg betænkte mig paa en god Løgn.

„Naa da, Fætter, Du lader ellers ikke til at være undseelig, men har Du ingen Lyst, saa lad være, min Dreng; i mit Huus skal Enhver have sin Frihed. Jeg var engang for mange Aar siden i Hamburg, og da jeg kom hjem derfra, maatte man næsten tvinge mig til at høre op at fortælle; men nu er det maaskee gammeldags at tale om hvad man har seet."

Det hjalp. Hamburg kjendte jeg som mine egne Lommer, og nu gik det mig næsten som Onkelen efter hans Reise, der var ingen Ende paa mine Historier. Det morede den gamle Mand at høre fortælle om de Forandringer, den store By havde undergaaet siden hans Ungdom, han tænkte sig den endnu bestandig omgiven af Volde og Grave; jeg gjorde mig saa interessant som muligt, Fætter Thomas stillede Albuerne paa Bordet og lo af fuld Hals, Tanten lod undertiden sit Strikketøi synke, for at see paa de Blyantsudkast, jeg ledsagede mine Beretninger med, Cousine Jette saa mindre suurt til mig end før, og Hanne, den lille nydelige Hanne, for hvis Skyld jeg egentlig sad saaledes i det, hun var uudtømmelig i Spørgsmaal om de hamburgske Damer, Moder og Theatre. Til Lykke havde alt Dette netop været Gjenstanden for mit omhyggeligste Studium.

„Jeg vidste nok, at naar han fik Munden paa Gang, fik vi Noget at vide. Hvorlænge var Du i Berlin?" spurgte Justitsraaden.

„Nei, stop Onkel! Vi ere endnu i Hamburg, og jeg har Mere at fortælle derom. Der skal være Orden i Tingene. Idag svarer jeg partout ikke paa Andet,

end hvad der angaaer Hamburg, imorgen reise vi til Berlin." — Jo, luur mig imorgen, tænkte jeg, holder det blot ud idag, forlanger jeg saamænd ikke meer.

„Lad gaae," svarede Justitsraaden, „siden Du giver saa gode Grunde for Dig. Jeg er selv en Elsker af Orden, og her gaaer Alt efter Klokkeslet. Om Formiddagen skjøtter Enhver sig selv, Klokken elleve samles vi igjen til Frokosten, Klokken tre spise vi til Middag. Fornøi Dig imidlertid saa godt Du kan; her ved Siden af er der Bøger, derinde hænger der Geværer, og i Stalden er der Heste, lad som Du var hjemme og sørg for Dig selv."

„Jeg vil gjøre en Tour i Haven," sagde jeg med et Blik til Jette, et af disse Blik d'intelligence, som jeg ventede mig Stort af. Hun saae det slet ikke, og jeg var nødt til at bemærke, at jeg var fremmed og ikke vidste Vei. Heller ikke denne Opfordring vilde hun agte paa, og vi skulde dog have Stevnemøde, og det jo før jo heller.

„Fremmed?" sagde Onkelen; „men i elleve Aar kan Meget glemmes, det er sandt. Dengang var Du . . . lad mig see . . . nu er Du tre og tyve . . . tolv Aar, hvo skulde dengang have sagt, at der var blevet en saadan Fusentast af Dig. Saa viser ham da omkring, Børn; Thomas skal læse, min Kone har Andet at tage Vare paa. Jette maa" . . .

„Jeg er ikke rigtig rask, min Fader, jeg har en voldsom Hovedpine," sagde den stakkels ængstede Jette; hun saae virkelig ud dertil, saa bleg var hun, og Øinene vare brændende røde.

„Fruentimmertilfælde," sagde Justitsraaden ærgerlig og rystede paa Hovedet. „Det tilkommer ellers Dig . . .

naa, det giver ſig vel ved nærmere Bekjendtſkab," vedblev han, „de Benaueliſer kjende vi nok." De ſidſte Ord vare henvendte til mig. Jeg nikkede, ſom om jeg vilde ſige: sat sapienti.

„Har Du ogſaa Hovedpine, Hanne? Er Du ogſaa nerveſvag? Eller kan Du taale Morgenluften, mit Barn?" ſpurgte han. Jeg ſaae bønlig til den lille Skalk.

„Jo, jeg kan nok taale Morgenluften," ſvarede hun leende.

„Saa tag Dig af Fætter Carl, og viis ham om i Haven og Lunden, og glem ikke den ſmukke Udſigt fra Gyngebakken." Juſtitsraaden rakte mig Haanden, og jeg trykkede den med ſand Erkjendtlighed. „Gaaer ſaa, Børn!"

„Kom, Fætter," ſagde Hanne. „Skulle vi være Dus eller Des, lad os aftale det i Forveien."

„Dus, for Gud i Himmelens Skyld, Dus!" udbrød jeg. „Ellers var jeg jo ikke nogen ordentlig Fætter, ikke ſandt, Onkel?"

„Du er af mine Folk, min Dreng. Altid lyſtig er mit Valgſprog. Naa, det glæder mig, at Du ikke har ladet Dig ſmitte af det ſtive tydſke Væſen derovre. Din Fader kunde aldrig faae det alvorligt nok, men det har Du ryſtet af Dig igjen paa Reiſen, kan jeg mærke."

I min Glæde over den foreſtaaende Spadſeretour glemte jeg pligtmæsſig at kyſſe Jette paa Haanden til Velbekomme. Da jeg var kommen i Døren, faldt det mig pludſelig ind, jeg vendte om og udførte min Skyldighed med den bedſt mulige Anſtand, idet jeg ønſkede hende en god Bedring. De Andre loe. Selv Jette kunde ikke bare ſig for at ſmile, ſaa pudſeerligt tog det ſig formodentlig ud.

Maa jeg spørge om jeg ikke havde Ret, dengang jeg sagde, at jeg var en stor Fusentast? Jeg troer Jo. Men hvad vil Du sige, kjære Læser, naar Du erfarer at jeg virkelig spadserede med den lille nydelige Hanne, baade i Haven og i Lunden? Jeg, hendes falske Fætter, jeg, som burde have været sat i Tugthuset, fordi jeg under en anden Mands Navn vovede at liste mig ind i en agtværdig Familie, jeg, som havde begaaet Postran og krænket Brevseglets Helligbed, jeg vandrede Arm i Arm med Justitsraadens Datter paa — gaard, den lille, indtagende, uskyldige, englelige Hanne, jeg, som i det Mindste burde have været jaget bort med alle Gaardens Hunde i Hælene! — Nei, det gaaer ikke efter Ret og Retfærdighed i denne Verden! —

Ved at betragte min Ledsagerinde, forfærdedes jeg næsten over min egen Frækhed. Tænk Dig det Væsen, Du elsker høiest paa denne Jord, og som Du kun kan see med bankende Hjerte, som Du tænker paa med Henrykkelse, og som er Gjenstanden for dine vaagne og sovende Drømme — saaledes, netop saaledes saae Hanne ud i sin lyserøde Ginghams Morgenkjole, med et lille blaat Tørklæde om Halsen og en hvid Cambriks Hat. Hun var guddommelig! —

Vi løb ret om som to Børn, plukkede Blomster, for at meddele Hinanden de botaniske Navne, samlede en heel Haandfuld, for at anlægge et Herbarium, og kastede dem bort igjen, for at jage efter en broget Sommerfugl. Saa gik vi langsomt og sindigt, Hanne fortalte mig tusinde Smaating, som den nye Fætter skulde underrettes om, og jeg bildte mig tilsidst ind, at jeg var den virkelige Fætter Carl. Alle unge Piger ufortalt, Hanne var den nydeligste af dem Alle; en saadan naturlig Takt, en

saadan gracieus Ustyldighed finder man hverken i Kjøbenhavn eller i Hamburg.

„Det er ogsaa dumt, at Jette ikke gik med," sagde hun. „Men imorgen er vel den Hovedpine forbi."

Jeg forsikkrede hende, at jeg ikke savnede Jettes Selskab, naar jeg havde hendes.

„Det er rigtignok en smuk Erklæring af en Brudgom, som i elleve Aar har ladet vente paa sig," sagde Hanne.

„Jette saae slet ikke ud til at være glad ved min Ankomst."

„Det skal Du ikke regne, saadan har hun været i en heel Maaned i det mindste; hun er undertiden melancholsk, men det gaaer altid over igjen. Det ligger i hendes Charakteer, derfor er hun ogsaa langt bedre end jeg eller nogen Anden af mit hele Bekjendtskab. Du kan ikke troe hvor hun er god."

„Men jeg behøver en lystig Kone, thi jeg er selv overstadig lystig," indvendte jeg.

„Saaledes have vi slet ikke tænkt os Dig," sagde min Ledsagerinde; det hed altid, at Du var et stille, alvorligt Menneske, og man havde beskrevet Dig for os som dygtig kedsommelig. Jeg beklagede tidt Jette i mit stille Sind, thi en kedsommelig Mand er det Værste, jeg kan tænke mig; men nu beklager jeg hende rigtignok ikke meer."

Jeg kunde have kysset hende af Glæde! — „Saa I tænkte paa mig med Skræk og Forfærdelse, I stakkels Piger? Hvem har skildret mig saa godt?"

„Det har din egen Fader gjort, og det Brev, Du skrev til Jette paa hendes Confirmationsdag, da Du sendte hende en Ring til Forlovelsestegn, det tjente heller

ikke til at give os bedre Tanker om Dig. Veed Du hvad, Carl, det var et usselt Brev. Det var med Nød og neppe at Fader fik Jette til at svare paa det, da hun skulde sende Dig en Ring til Gjengjeld. Men dengang var Du jo næsten en Dreng, det er længe siden, og det blev snart glemt, da vi ikke hørte Noget fra Dig. Jeg tør sige, at Jette ikke har tænkt sex Gange paa Dig i de sex Aar, der ere forløbne siden den Tid, og det er maaskee din Lykke. Først da din Fader skrev os til, at Du kom hjem, og da han bestandig bombarderede hende med Presenter og Hilsener fra Dig, først da blev der talt om Dig igjen, men Fader kunde aldrig lide at vi loe af dit Brev."

Med spændt Opmærksomhed opfangede jeg ethvert lille Træk til den Rolle, jeg havde paataget mig; i denne Samtale fik jeg Mere at vide, end jeg havde kunnet opdage den hele Morgen.

„Det er ogsaa dumt at forlove Børn sammen, hvad forstaae de dem paa Kjærlighed," sagde Hanne.

„Det er meer end dumt, Hanne, det er Barbari, det er at træde de helligste Følelser og Rettigheder under Fødder."

„Imidlertid kan Du takke din Gud for dette Barbari," sagde hun, „uden det havde Du vist aldrig faaet Jette. Der er saamænd meer end Een, der gjør 'af hende."

„Saa? — Og hvem, om jeg tør spørge? Du gjør mig ganske jaloux."

„O, jeg har nok mærket, at baade den unge Præst i —by og Gustav Holm gjøre meget af hende. Gustav har Jette heller ikke Noget imod."

„Hvem er Gustav Holm? Han lader til at være den farligste."

„Han lærer Landvæsenet ovre paa —sted, han er kommen af og til hos os i tre Aar, og jeg tør vedde paa, at det er mest for Jettes Skyld?"

„Eller for din, lille Hanne."

„Jo pyt, her kommer saamænd ikke et Menneske for min Skyld, jeg vilde ingen Hemmelighed gjøre af det. Jette er meget bedre lidt, og hun fortjener det ogsaa."

„Men holder da Jette maaskee ikke meer af Gustav Holm end af mig, som hun egentlig ikke kjender?" — Man spørger saa ofte i denne Verden om det, man veed meget bedre selv.

„Nei, Gud skee Lov, ellers vilde det see galt ud; hun skal jo giftes med Dig, og har været forlovet med Dig i elleve Aar."

„Men om Du havde været i Jettes Sted, hvad saa?"

„Saa havde jeg maaskee foretrukket — nei, det havde jeg dog neppe. Men jeg er ikke saa god og føielig som Jette, og Ingen skulde paa min Confirmationsdag have snakket mig en Forlovelsesring paa, det kan jeg forsikre Dig, og mindst med et saa elendigt Brev, som dit."

Hanne slyngede et Baand sammen af et Græsstraa og viklede det om Fingeren i en kunstig Knude. „Kan Du gjøre den Kunst?" spurgte hun.

Jeg prøvede derpaa, det vilde ikke lykkes, og hun greb mine Hænder for at føre dem. „Men hvad er det, Carl!" udbrød hun; „hvor er din Forlovelsesring?"

„Den er . . . jeg har . . . jeg bærer den om Halsen

i et Baand . . . det kedede mig at skulle svare paa de mange Spørgsmaal, man gjorde mig, derfor har jeg vænnet mig til at bære den paa Brystet."

„Det kedede ham! Nei, hør bare! Jette har trolig baaret sin, og oven i Kjøbet sat en Forglemmigei ved Siden af, for at erindre sig selv om ikke at glemme Dig, formoder jeg; og ham generer det at blive spurgt om han er forlovet! I Herrer fortjene ikke at blive erindrede. — Kom nu, saa skal jeg vise Dig en smuk Udsigt."

Vi gik igjennem den yndige, skyggefulde Lund, hvor flere Stier slyngede sig imellem Træerne og krydsede hverandre. Hanne gik foran, let og svævende som Diana i det flagrende Gevandt, jeg fulgte bagefter som den forelskede Actæon. Ak! Ligheden skulde snart blive endnu fuldkomnere; hvorlænge kunde det vel vare, inden jeg var opdaget, afskyet som et Uhyre og givet til Priis for Nag og Fortrydelse, der vilde sønderslide mig som Hundene sønderslede Actæon! —

Paa en Bakke stod en Gynge, der ragede høit op over Trætoppene og langtfra maatte see ud som en Galge. Herfra var Udsigten allerkjæreste, en Mængde Landsbykirker kunde sees herfra, formodentlig ogsaa min Onkels.

„Men hvorfor har i plantet den Galge her paa dette yndige Sted?" spurgte jeg.

„Galge? — Det har endnu ikke Nogen kaldt min Gynge," sagde Hanne stødt, „dersom det ikke var uartigt, vilde jeg sige, at der hører en nederdrægtig Spidsbubephantasi til, for at faae en Galge ud af min uskyldige Gynge."

Det gode Barn talede desværre den rene, pure Sandhed. Det vil for Fremtiden komme til at hedde

Galgen tænkte jeg, og imorgen hænger vel mit Renommee her og dingler, til Skræk og Advarsel for alle eftergjorte Fættere.

„Godt Ord igjen, Fætter, jeg meente det ikke saa slemt; men lad blot ikke Fader høre Noget om denne Bakke, den er hans Stolthed. Uden Straf slipper Du dog ikke herfra; nu kan Du udsone din Brøde ved at gynge mig," sagde Hanne, idet hun satte sig i Gyngen.

„Ak! Hanne! Gid jeg saa let kunde afsone al den Brøde, jeg har begaaet imod Dig."

Jeg kunde have gynget hende min Livstid, troer jeg, uden at blive træt af at betragte hende, men hun var mere medlidende.

„Du bliver træt, din Stakkel, det er Synd at lade Dig arbeide længere," sagde hun. „Kom, saa skal Du see at Gyngen staaer paa et godt Sted, at sige hvis Du ikke er bange for Galgen," tilsvøiede hun og rykkede sig til Siden.

„For din Skyld skyer jeg ikke selve Galgen," sagde jeg og sprang op. Gyngen fik Fart, det var rigtignok smukt at svæve saaledes høit over Trætoppene og see Jorden ligge udbredt for sine Fødder. Jeg var i Sandhed som i Himmelen, jeg fløi i Luften med en Engel.

„Hvor her er smukt!" sagde jeg, og slog Armen om Hanne.

„Af en Galge at være, ikke sandt? Men hold Dig kun ved Touget, Fætter, og ikke ved mig. — Lad os saa komme videre, nu er det nok af den Fornøielse."

„Jeg har en alvorlig Bøn til Dig, kjære Hanne," sagde jeg og greb hendes Haand, „hør mig, førend vi forlade dette Sted. Jeg forudseer, at Gyngen, i det mindste i din Erindring, vil beholde det Navn, jeg tilfæl-

digviis gav den. Lov mig, at Du vil gaae herhen, naar Du hører Ondt om mig og mistvivler om min Ærlighed, og at Du da vil erindre at det var her jeg bad Dig dømme skaansomt om den Fraværende. Skjebnen fører os underligt, kjære Hanne, den leder os i Fristelser, som vi ere for svage til at modstaae, lov mig at Du ikke vil bryde Staven over mig, fordi Skinnet er mig imod."

Den overgivne Pige betragtede mig et Øieblik alvorligt, derpaa brød hun ud i en høi Latter; et Øieblik endnu, og min Tilstaaelse havde været gjort. „Jeg lover Dig, at jeg vil gaae herhen og tænke saa godt om Dig, som Du fortjener," sagde hun, „forudsat, at jeg intet Andet har at bestille, eller intet Bedre at tænke paa. Men nu har jeg ingen Tid at spilde paa Galgereflexioner, Klokken kalder os hjem til Frokost, og Fader vil have, at vi Alle skulle være samlede ved Bordet." —

Jette var ikke tilstede, Hovedpinen holdt hende paa hendes Værelse, den stakkels Glut! Jeg havde ret Medlidenhed med hende, og naar jeg tænkte paa, at min Principal, hvis Commissionair jeg Uværdige var, vilde plage hende endnu mere, blev det mig ganske qvalmt om Hjertet. Familien var meget oprømt, og jeg har i lang Tid ikke siddet saa vel tilbords, som denne Gang; ak! nu var den halve Dag allerede til Ende, og med den næste Halvdeel var det jo forbi med min Lykke.

Efter Frokosten kom Fætter Thomas til mig og foreslog mig at gaae et Par Timer paa Jagt med ham, for nu var det just hans Fritid. Jeg vilde vise mig sjelig imod min hele Familie og modtog derfor hans Forslag: maaskee kunde jeg ogsaa gjøre ham snaksom og fritte ham om Familienyt. Vi toge et Par Bøsser og gik. Saavidt var jeg allerede kommen i Forhærdelsen,

at jeg ikke gjorde mig den ringeste Samvittighed af at misbruge hans tolvaarige Aabenhjertighed. Giv blot Fanden en Finger, og han vil snart have den hele Person.

Men Fætter Thomas var en altfor ivrig Jæger, til at have Øre for Andet end Jagthistorier, og jeg fortrød snart den Tid, jeg spildte paa ham; men der var intet Udkomme, jeg maatte følge ham fra den ene Mose til den anden, og fjernede mig bestandig længere fra Gaarden. „Hvem er det, der gaaer?" spurgte jeg tilfældigviis, for dog at tale om Noget.

„Hvor? Det er Gustav Holm," sagde Thomas, „han kommer nok fra Grønnemose, det er den bedste Mose i hele Egnen."

„Ham maa vi tale med. — Herr Holm! Herr Holm! — God Morgen, Herr Holm!" — Manden standsede og kom hen til os, jeg legitimerede mig som en nylig ankommen Fætter af Familien paa —gaard, han saae paa mig med den Venlighed, hvormed man sædvanlig betragter sin Rival.

„Hvordan er Jagten idag paa Grønnemose?" spurgte jeg, og nu hængte jeg mig fast ved ham med Spørgsmaal, saa fast som en Borre, han vilde gjerne være mig qvit, men det var umuligt. Herr Holm var forfærdelig ordknap, dersom een af os var et Murmeldyr, som han kaldte mig inat, da var det saamænd ham, og ikke mig.

„Jeg vil dog vise Jette en Tjeneste, medens jeg er i Stand dertil," tænkte jeg, og foreslog Herr Holm at følge tilbage med til —gaard. „De kommer jo til min Onkels," tilføiede jeg, „det forekommer mig, at min Cousine har talt om Dem." Han blev ganske rød i Hovedet, den stakkels Elsker. „Det lod til, som den

lille Hanne ikke juſt vil gjøre Klammeri med mig, fordi jeg overtaler Dem til at følge hjem med," tilføiede jeg lumſkelig, og Manden blev endnu mere forlegen end før; han vilde undſkylde ſig.

Men jeg lod ingen Indvendinger gjelde, han maatte vende om, og i Triumph bragte jeg min Fange tilbage til Gaarden. „Thomas ſkal bevidne for Damerne hvor meget jeg har maattet nøde Dem, deſto høiere vil Deres Offer blive regnet Dem," ſagde jeg.

Ved Havelaagen vilde han atter underhandle om ſin Frihed, men Thomas fandt denne Spas altfor morſom og løb forud, for at melde ham. Nu var der intet Valg mere. „De ſkaffer Dem kun et kedſommeligt Selſkab," ſagde han, „jeg har en afſkyelig Hovedpine idag."

„Det gaaer over, naar De har ſpiiſt, og vil De have Salvolatile, kan De viſt faae det hos min Kjæreſte, hun har ogſaa Hovedpine idag; det maa ligge i Luften herude, ſiden De ogſaa har det." Herr Holm vred ſig ſom en Orm under min Behandling; ved det Ord Kjæreſte ſaae han ud, ſom om man havde traadt ham paa en Ligtorn. Det var ogſaa ondſkabsfuldt, men Trøſten havde jeg i Baghaanden.

Hverken Juſtitsraaden eller hans Kone lode til at være meget glade over den uventede Tilvæxt i Selſkabet, imidlertid modtoge de ham med Gjeſtfrihed og anviſte ham en Plads ved Bordet imellem dem; han kunde jo ikke forlange noget mere honorabelt Sæde. Thomas var uudtømmelig i at fortælle hvorledes vi havde tvunget Herr Holm til at give ſig tilfange, og hvor tappert han havde vægret ſig. Den ſtakkels Jette turde næſten ikke ſee op fra ſin Tallerken.

„Herr Holm veed jo, at han altid er velkommen," agde Juſtitsraaden; dog var det tydeligt, at denne Bemærkning mere ſkyldte Høfligheden end Hjerteligheden ſin Tilværelſe.

„Ikke ſandt, Onkel? Det ſagde jeg ogſaa. Hanne fortalte mig ſaa meget Godt i Formiddags om ham, at jeg blev ganſke forhippet paa at gjøre hans Bekjendtſkab. Huſets Venner maae ogſaa være mine Venner. Jeg mærkede nok, at Hanne ikke vilde blive mig fjendſk, fordi jeg bragte ham hjem med."

„Jeg? — Hvad har jeg ſagt? udbrød Hanne og blev blusſende rød. „Hvor kan Du ſige det? Jeg troer . . . ."

„At jeg er ſladderagtig og ikke kan tie med hvad jeg hører," afbrød jeg hende: „ja, deri har Du Ret, det troer jeg ogſaa."

Forældrene ſaae paa hende: Jette kaſtede et forſkende Blik til hende, og Guſtav tvang ſig til at ſmile. Hanne var vred, men det varede kun kort; Tiden var mig altfor koſtbar, og jeg havde ſnart igjen forſonet mig med hende.

„Jeg troer virkelig, at Du ikke er rigtig ædru idag, Carl," ſagde Hanne ſagte, da vi ſtode fra Bordet.

„Det er jeg ikke heller, Hanne, men det er din Skyld, hvorfor drak Du mig paa Pelſen igaar Aftes? Det er ikke meer end Himmelens retfærdige Straf: Den, der graver en Grav til Andre, falder ſelv i den."

„Hør, veed Du hvad, Fætter, jeg er ikke meget langt fra at ønſke, at Du virkelig var lige ſaa ſtille og kedſommelig, ſom det var lovet os."

„Tag Dig i Agt, at Du ikke bliver taget paa Ordet, det kan ſkee lettere end Du formoder, og idag

otte Dage er Forvandlingen maaskee allerede foregaaet. Saa vil Du fortryde det og ønske mig tilbage igjen."

Justitsraaden tog mig under Armen, vi skulde røge vore Cigarrer i Haven. Jeg havde nær søgt til Marks ved dette Forslag, saa meget frygtede jeg en Tete-a-Tete med ham; det var kun Stevnemødet med Jette, hvis Trøst jeg skulde være, der endnu holdt mig tilbage. Jeg vilde heller ikke sprede mine Stridskræfter, jeg foretrak at bekæmpe Fjenden under Eet. Men hvad skulde jeg gjøre? Jeg maatte følge med.

„Hør, min Søn," sagde Justitsraaden, da Tobakken var tændt, „det hover mig slet ikke, at Du har bragt denne Herr Holm med. Han er et meget skikkeligt Menneske, men . . . hvad skulle vi fange an med ham? . . . Reent ud sagt, Du bør ikke være den, som trækker ham her til Huset."

„Jeg? — Hvorfor ikke? Jeg har udseet ham til en af mine intime Venner. Hanne har talt saa meget Godt om ham."

„Hanne bryder sig Fanden ikke om ham, hun er endnu et Barn."

„Et Barn! Og den tolvte November bliver hun sytten Aar! Nei, Onkel, Piger holde op at være Børn, naar de ere tolv Aar gamle."

„Men jeg siger Dig, at Hanne ikke bryder sig det mindste om ham, lige saa lidt som han bryder sig om hende."

„Saa meget desto bedre, Onkel, saa er der jo ingen Fare ved at lade ham komme her."

„Fare, jeg anseer ham aldeles ikke for farlig, men jeg kan ikke lide at see ham gaae og hænge med Hovedet."

„Jeg skal nok opmuntre ham. Lad mig kun raade,

saa skal han snart blive lystig; det skal være min mindste Kunst, naar han først kommer her daglig."

„For Fanden, saa lad mig da sige Dig reent ud, at han er forliebt i Jette; forstaaer Du mig nu?"

„Hvoraf veed Onkel det?"

„Hvoraf jeg veed det? . . . hm! . . . Det kan jo være det Samme. Nok, at jeg veed det. Jette kan ikke lide ham, det veed jeg ogsaa; den Sukken kan blot prostituere hende, og det er derfor bedre, at han bliver reent borte. Saadant Noget skal man ikke nære, saa gaaer det nok over."

Saa Jette kan ikke lide ham! Den gode Onkel er en Filur, kan jeg mærke, det er derfor ingen Synd at narre ham lidt.

„Vil Du nu give mig Ret i, at det er bedre at han ikke kommer her?" spurgte han.

„Herre Gud, at han er forliebt i Jette er da ingen Ulykke, det er jeg selv; hun er jo en elskværdig Pige. Skulde man jage Alle dem fra Gaarden, som kunde forliebe sig i hende, saa kom vi tilsidst til at leve som Eremitter."

„Plager Fanden Dig, Fætter, er det ingen Ulykke? Og det siger Du, hendes tilkommende Mand!"

„Man maa være liberal, Onkel, man maa lade som man ikke mærker det. Mistillid gjør kun Ondt værre, og Jalousi er den sande Næring for alt Sligt. Jette skal finde mig saa føielig som et Lam. Onkel siger jo, at hun ikke kan lide ham."

„Ja . . . hun hader ham just ikke . . . hun har ikke Noget directe imod ham . . . men han generer hende dog . . . han generer hende . . . og naar han generer hende" . . . Den gode Mand vidste bestemt Mere end

han vilde ud med, men til at spille den Fiffige duede han ikke.

„Det gaaer nok over, naar hun vænner sig til at see ham. Det er en slem Vane, at lade sig genere af andre Mennesker; giver man først efter for den, bliver man tilsidst en Menneskefjende.“

Justitsraaden saae paa mig med store Øine. „Jeg vilde ønske, at Du ikke havde været paa Reiser,“ sagde han, „jeg er bange for, at din Moralitet har lidt derved. Jeg kjender Dig ikke igjen, saaledes som Du har forandret Dig, det er ikke som det var det samme Menneske, der for elleve Aar siden var saadan en stille og undseelig Dreng. Og din Fader, som bestandig skrev, at Du var uforandret, han vil vel knap kunne kjende Dig igjen.“

„Det er ganske rimeligt, Onkel, jeg kjender neppe mig selv igjen; men man forandrer sig jo altid Noget paa Reiser.“

„Det maa være Berlin, der har gjort denne Forandring paa Dig, thi de Breve, din Fader sendte mig, som Du havde skrevet fra Wien, lode mig mindst formode, at Du var bleven saadan en lystig, letsindig Krabat.“

„Vistnok er jeg lystig og letsindig, men troe De mig, noget Slet har jeg endnu aldrig begaaet. Jeg lader mig kun altfor let henrive af Øieblikket, og glemmer ofte at betænke Følgerne.“

„Man maa holde Ungdommen Noget tilgode,“ svarede han. „Saa det var i Berlin, at Monsieur studerede Fusentasteriet fra Grunden af. Og Berlin, som jeg altid har forestillet mig som en exemplarisk, korrekt By, hvorhen man kunde sende unge Mennesker uden Rifico! Naa, lad os slaae en Streg over de Galskaber, Du maa have begaaet, for fra en Heldøre at blive

saadan en lystig Krabat. Engang skulle vi Alle gjøre dumme Streger, og nu haaber jeg, at Du er færdig med dine og har raset ud."

„Ak nei, langtfra, jeg føler ret godt, at jeg netop er midt i denne Periode; men jeg lover Dem, at den snart skal være forbi, og at den ikke skal forlede mig til slette Handlinger. For ungdommelig Ubesindighed, om den end bliver dreven for vidt, vil jeg stole paa Deres Overbærelse. Vil De ikke nok see igjennem Fingre med mig og lade Deres gode Hjerte tilgivende staae ved Siden, naar Deres Fornuft maa fordømme mig?"

„Du er mig en løierlig Fyr, Fætter; men blive vred paa Dig, kan man dog ikke."

„Gid De altid maa blive ligesaa venlig stemt imod mig," svarede jeg og trykkede hans Haand. Det var ikke omsonst, at jeg appellerede til hans Overbærelse, imorgen behøvede jeg den jo allerede.

Jeg førte efterhaanden Samtalen tilbage paa Gustav Holm og mærkede snart, at han egentlig ikke havde Noget imod ham. Holms Stilling var i alle Henseender god, og han vilde have anseet ham for et antageligt Parti for en af hans Døttre, naar der ikke havde været taget en anden Bestemmelse med dem. Men han havde sat sig denne Familie-Alliance saa fast i Hovedet, at det vilde være vanskeligt at rokke den. I elleve Aar havde den ogsaa havt Tid til at slaae dybe Rødder.

Vi søgte de Andre op, og fandt dem Alle paa Gyngebakken. Hanne var ifærd med at fæste et Stykke Papir fast paa den ene Stolpe.

„Hvad har Du nu for, Barn?" spurgte hendes Fader.

„Det er Carls Navn som jeg slaaer op paa Galgen, til velfortjent Straf for alle de Dumheder, han har sagt

og gjort idag," · svarede hun og vedblev sit Arbeide. „Tænk engang, han skjælder min Gynge ud for en Galge: Saa! Der sidder det, og der skal det sidde til evig Spot, Skam og Skjændsel for ham, naar han er reist. Vi maae dog have Noget at erindre ham ved."

Nemesis, tænkte jeg. Allerede! Jeg var tilmode, som salig Keiser Carl den Femte maa have været, da han saae sin egen Liigbegængelse. Hu! Man bør aldrig spøge med saadanne alvorlige Ting, hvo veed hvad der kan hændes.

Vi gyngede og gantedes og spadserede og talede alvorligt, Alt imellem hverandre. Hanne var det oplivende Princip i Familien, og hendes Lystighed meddeeltes efterhaanden til alle de Andre. Endogsaa Jette blev mere snaksom. Jeg havde bemægtiget mig den ulykkelige Elsker og holdt ham fast under Armen, for ubemærkt at føre ham nærmere sammen med hans Donna, men den forsigtige Pige undgik os, og Gustav havde selv ikke Mod nok til at begynde en ligegyldig Samtale. Jeg havde ret Ondt af de to Stakler. Vi maae prøve vor Lykke i Lunden, tænkte jeg, der ere Gangene snevrere, Partierne blive mere adskilte, og jeg førte dem til den lille Lystskov; men paa Veien bleve vi standsede af Tjeneren, som lod os vide, at der var kommet Fremmede.

Fremmede! — ved dette Ord standsede alt Blodet i mine Aarer. Fremmede, det vil sige Forrædere, som ville røbe mit Incognito, som enten kjende mig eller den fordømte Fætter. Det er en smuk Historie. Og Stevnemødet, hvad bliver der af det, naar jeg nu allerede maa løbe min Vei.

„Fremmede," sagde Hanne, „o, det er ret kedsommeligt!"

Tjeneren nævnede lutter ubekjendte Personer, en heel agtbar Familie fra Omegnen. Jeg kjendte dem endnu ikke, men Fætteren, mit andet Jeg . . .

„Fremmede!“ sagde jeg modfalden; „kjender jeg dem? Vil bare Nogen sige mig om det er mine Bekjendte?“

De loe Alle og forsikkrede mig, at jeg ikke kjendte dem. Det var en Familie, som for faa Aar siden havde ombyttet en jydsk Herregaard med en sjællandsk, og som de selv kun kjendte saa meget til, som Naboskabet førte det med sig. Jeg tog Mod til mig, og vi vandrede til Huset. Gustav greb Leiligheden til at anbefale sig, Justitsraaden nødte ham ikke til at blive, og jeg var altfor beskæftiget med mine egne Affairer til at blande mig i Andres. Den kjære jydske Familie kom os Alle meget ubeleiligt.

Jeg havde Gud skee Lov aldrig seet Nogen af dem før, og skal ikke sørge, hvis jeg aldrig meer faaer dem at see. Det var lutter kedsommelige Pandurer, som skilte mig ved den bedste Eftermiddag i mit Liv, og som toge Aftenen med, for at jeg ikke skulde glemme dem saasnart. Cousinerne maatte tage sig af de trivelige Døttre, Forældrene tilfaldt de Gamle, og Sønnen og en Huuslærer blev det min Lod at underholde. Jeg saae vel hundrede Gange paa mit Uhr, jeg spaaede Torden og Lynild, jeg fortalte om Uheld, ved at kjøre seent hjem om Aftenen, men Intet hjalp, jeg høstede kun Drillerier af Hanne for al min Flid, og da de omsider virkelig vilde tage bort, overtalede hun dem til at blive til Aften, blot for at ærgre mig, ja hun var ondskabsfuld nok til at sige: „De vil dog ikke negte min Fætter den første Bøn, han

gjør Dem," og tvang mig derved til at fælde min egen Dom. Det var til at flyve i Flint over!

Vi gik parviis tilbords med al mulig Høitideligheb, og for første Gang betjente jeg mig af mine Rettigheder og bød Jette min Arm. Hun fulgte mig som et Offerlam, og underrettede mig strax om, at Hovedpinen endnu ikke havde forladt hende. Hovedpine er et uundværligt Requisit for Damerne; jeg veed ikke hvad de vilde gjøre, hvis der ingen Hovedpine existerede.

Det var ikke muligt at tale to Ord, som Huuslæreren, der sad paa hendes anden Side, ikke kunde høre; omsider lykkedes det mig, at indvikle ham i en Samtale med Hanne, og da det var gjort, trak jeg mig ud af den, for at bruge Tiden; men Skjebnen havde iaften ingen Barmhjertighed med mig. Pludselig nævnede den fremmede Herremand mit virkelige Navn; det forstenede mig, det forfærdede mig, det var som om de med det Samme havde raabt: „Hold paa Tyven!" Jeg havde nær tabt Gaffelen af Haanden.

„Han er Manden," sagde Herremanden, „henvend Dem til ham, han tager alt det Korn, De kan sende ham, og er billig i sine Fordringer, jeg har kjendt ham i mange Aar."

Talen var om min Fader. „Det skal jeg tænke paa," svarede Justitsraaden. „Jeg kjender ikke det Huus. Og Søn siger De, er Sønnen hans Compagnon?"

„Saadan har Firmaet været i mange Aar," sagde Herremanden, min personlige Fjende; „han har rigtignok en Søn, men det er en gediegen Lømmel, som han nok vil vogte sig for at tage til Compagnon; han har maattet sende ham til Hamburg, fordi han gjorde lutter

dumme Streger herhjemme, og der skal han ikke føre sig et Haar bedre op, efter hvad jeg hører."

„Stakkels Mand!" sagde Justitsraaden.

Et godt Rygte er dog en herlig Ting, tænkte jeg. Der blev anden Gang idag mit Navn slaaet paa Galgen. Nu er baade min Person og mit Navn Contrabande paa —gaard. Fordømte Skjebne! — Jeg tang den hele Aften, — jeg kunde jo ogsaa have Lov til at have Hovedpine, Grund nok dertil havde jeg i det Mindste, — og jeg tog yderst forstemt Afsked med Selskabet, som var blevet her for min Skyld.

„Nu kommer De vel snart over til os med Kjæresten," sagde Uhyret, som havde ødelagt min borgerlige Agtelse. Jeg havde ondt ved at holde Contenance, Jette laae vist ikke mere paa Pinebænken i dette Øieblik, end jeg. —

„Ikke sandt, det er vakkre Folk," sagde Hanne; „Døttrene lovede mig ogsaa, at de i det Mindste vilde komme her to Gange om Ugen. Men Du var kedsommelig iaften, Fætter."

„Det ønskede Du jo saa meget i Middags," svarede jeg, „jeg har kun rettet mig efter dine egne Befalinger."

„Lad mig see, at Du altid er saa lydig. God Nat! Imorgen befaler jeg Dig at være lystig igjen, det klæder Dig dog bedst." Hun rækkede mig den lille bløde Haand til Forsoning.

„Og jeg beder Dig at komme i Lunden imorgen før Frokosten, jeg maa endelig tale med Dig under fire Øine," hviskede Jette næsten grædende, idet jeg kysséde hendes Haand. Hun kunde neppe faae Ordene frem, jeg saae hvormegen Anstrengelse det kostede hende. Et Haandtryk

ſvarede for mig, hendes Haand ſkjælvede inden i min; hun vidſte ikke hvor godt jeg forſtod hende. —

Altſaa er mit Eventyr ikke endt med denne Dag, ſagde jeg til mig ſelv idet jeg ſtillede Vinduet paa Klem; ſkal jeg tage imod denne Udſættelſe, eller ſkal jeg ſtjæle mig bort? — Og forlade den ſtakkels Jette, ſom .... ſom jeg dog ikke kan hjelpe; hvad nytter det mig at blive her længer, jeg vikler mig kun dybere ind i en Væv af Uſandhed, hvori jeg tilſidſt bliver hængende, jeg har jo faaet Advarſler nok: Galgen, mit gode Rygte fra Hamburg, de mange Ængſtelſer, jeg har gjennemgaaet i denne Dag. Jaften er jeg gnaven, det vil koſte mig mindre at rive mig løs iaften end imorgen Aften, een Dag mere ſammen med Hanne vil kun gjøre mig Skilsmiſſen endnu tungere, og hvor let kan den ikke røbe mig. Og i Tilfælde af en Opdagelſe, hvormed ſkal jeg undſkylde denne langtrukne Myſtification? Med min Kjærlighed til Hanne? En ſmuk Undſkyldning i Sandhed. — Men er jeg da virkelig forelſket i hende? Jeg forelſket! — Og hvad ſkulde det føre til? Mon Juſtitsraaden vilde give ſin Datter til en Vindbeutel, ſom gjør ſit førſte Bekjendtſkab ved en Lapſeſtreg, til „en gediegen Lømmel," ſom kun har udmærket ſig ved dumme Streger baade her og der! — Eller ſkal jeg krybe ud i Træet, ſætte mig uden for Jettes Vindue ſom en qviddrende Fugl og gaae til Bekjendelſe, og ſaa tage Reisaus, — eller gaae i Seng og lade ſem være lige til imorgen? — Jeg vil tælle paa mine Knapper. Jeg ſkal ... ſkal ikke ... ſkal ... jeg ſkal gaae i Seng. Velan, jeg gaaer i Seng, og det havde jeg vel gjort, hvad Udfaldet ſaa var blevet. — Men at gaae forelſket i Seng, det er uhørt — det har jeg aldrig gjort før i mit Liv — nok forliebt, men ikke forelſket —

jeg er bestemt heller ikke andet end forliebt, Forelskelse er min Natur imod, men bandsat forliebt, forliebt op over begge Ørene. Ak, den lille nydelige Hanne, hvorfor er hun saa lille og saa nydelig. — Og hvorfor ere de Folk saa godtroende, det er jo deres egen Skyld, de have jo selv duttet mig dette Fætterskab paa; Gud veed, jeg kom saa uskyldig hertil, saa snorksovende, saa ærlig, . . . apropos om Ærlighed, lad os lukke Vinduet itide, hvad Gustav og Jette have at tale om, kommer jo ikke mig ved, det vil være ubelikat at belure dem, det vilde saare min bedre Følelse. — Mon? — Jeg kan næsten ikke bare mig for at lee ad mig selv, naar pleier jeg at være generet af Ærlighed og Delicatesse og bedre Følelser? — — Men det er den forbandede Letsindighed, der altid har overdøvet mit egentlige bedre Jeg. Der er en honet, god Bund i mig, jeg føler, at jeg dog har Hjertet paa det rette Sted, der kunde endnu blive Noget af mig, naar jeg vænnede mig fra det Fusentasteri, som dog aldrig har indbragt mig Andet end Fortrædeligheder og Bifald af raae Mennesker, for hvem sand Følelse var fremmed. — Men jeg vil aflægge det, jeg skal tvinge dem til at tale om mig med Agtelse, jeg skal lære dem, at de kunne stole paa mig — ak! det vil kun vare bandsat længe, inden jeg faaer dem det lært, — og imidlertid — nei, jeg nærer mig ikke med at være forliebt, jeg er bestemt forelsket. —

Jeg maatte finde mig i at gaae forelsket i Seng, og jeg lukkede Øine og Øren til, for ikke at belure det Stevnemøde, der foregik Klokken Et lige udenfor mit Vindue, og for desto snarere at komme til at drømme om Hanne. Det lykkedes — jeg hørte og saae ikke det Mindste til de to ulykkelige Elskende, men jeg drømte om

Hanne den hele udslagne Nat og langt ud paa Morgenen. Thomas stak Hovedet ind af Døren og skjældte mig for en Syvsover; den Bøddel, jeg gyngede just med Hanne og havde med Glæde givet hele det asiatiske Compagnies Theebeholdning, for at faae Lov til at ende min Drøm uforstyrret.

De vare Alle ved Theebordet, Jette var bleg, men Hovedpinen var næsten borte, hun følte sig dog endnu mat. Hanne og hendes Fader drillede mig uophørlig med de Fremmede fra igaar, som saa kjendelig havde forstemt mig, og jeg maatte døie en heel Deel for mine Tordenspaadomme og andre Kunster, hvormed jeg havde villet drive Gjesterne fra Huset. „Men paa Veiret forstaaer Du Dig ikke, Fætter, det mærkede jeg nok," sagde Hanne; „jeg skal give Dig et Barometer til din Geburtsdag, saa løber Du ikke Fare for at prostituere Dig saa hæsligt som igaar. Naar er den høitidelige Dag?"

„Det er gammelbags at holde Geburtsdag, Hanne, den har jeg afskaffet for lang Tid siden," sagde jeg. Nu skulde jeg vel røbe den, jo pyt!

„Her ere vi gammelbags og udbede os derfor, at Du ordentlig kommer ud til os hver Geburtsdag," vedblev hun. „Lad os engang opfriske dem i din Erindring. Naar er min Geburtsdag?"

„Den tolvte November, saa bliver Du sytten Aar."

„Rigtig. Og Jettes? Hvor gammel bliver hun?"

Det var en fortvivlet Examen, men den var velfortjent; hvorfor gik jeg ikke min Vei iaftes, medens det Tid var?

„Naa da! Og Jettes, og Faders, og Moders? Lad

os faae dem Alle paa engang. Nu skulle vi see hvor stiv han er i sin Almanak."

„Vil Du virkelig examinere mig for fulde Alvor? Troer Du, at jeg har glemt en eneste af dem?" spurgte jeg stødt. „Saadanne Spørgsmaal svarer jeg slet ikke paa." Det var altid en Udvei. Naar blive Folk snareste stødte! Svar: naar de have Uret.

„Man kan tiltroe Dig hvad det skal være," sagde Hanne. „Naar det generer Dig at blive spurgt om Du er forlovet, kan det maaskee ogsaa genere Dig at skulle erindre din Kjæreste Geburtsdag. Tænk engang, han gaaer ikke med sin Forlovelsesring fordi han ikke gider svaret paa de Spørgsmaal, den kunde foranledige. Som om man i det Hele taget gjør Folk saadanne Samvittighedsspørgsmaal!"

„Det gjør man dog undertiden," sagde jeg. „Nu spørger jeg Dig for Exempel hvad den lille Ring betyder, som Du har paa Fingeren." Jeg var slet ikke vel tilmode ved hele denne Samtale, og ønskede mig mange Mile borte.

„Men naar man gjør det, er man næsviis, og saa faaer man intet Svar," sagde den lille Djævel og blev ganske rød i Hovedet. Nu var hun stødt og vendte sig til den anden Side.

„Naa, Børn, kunne I ikke forliges?" sagde Justitsraaden. „I To ville rage i Klammeri hvert andet Øieblik, det forudseer jeg, I ligne hverandre for meget, det er af lutter Overeensstemmelse, I ikke kunne holde Fred."

„Onkel smigrer mig," sagde jeg, „gid det var sandt."

„Mig ikke," sagde Hanne, „jeg frabeder mig den

Compliment. Lunefulde Herrer ere mig en Aversion. Men Du er ikke min Kjæreste, og det er din Lykke; Jette er meget for god, hun vil finde sig i dine Unoder, det gratulerer jeg Dig til."

Jette saae bønligt til hende, det forsonede hende strax, hun reiste sig op og gik hen til hende. „For din Skyld vil jeg see igjennem Fingre med ham," sagde hun og kysede Søsteren, „men tro mig, Du faaer ingen taalelig Mand af ham, naar Du ikke itide piller saadanne Nykker ud af ham. Han bør vænnes til at svare paa Alt, hvad han bliver spurgt om."

Jette skjulte sin Forlegenhed ved Søsterens Barm, og jeg puttede hele Ansigtet ind i Kontorkoppen. Hanne rakte mig Haanden.

„Fortryder Du dine Synder?"

„Af ganske Hjerte."

„Vil Du bede om Forladelse, og love at bedre Dig?"

„Ja, jeg bekjender at jeg er en stor Synder, men jeg vil forbedre mig og beder Dig om Tilgivelse," sagde jeg og trykkede et langt Kys paa hendes Haand. Jeg kunde knap rive mine Læber løs igjen.

„Saa, det er nok. Bed nu ogsaa Jette om Forladelse, fordi Du har været uartig i hendes Nærværelse," vedblev hun, „og kys hende smukt ydmygt paa Haanden. — Saaledes. Og nu paa Munden engang, lad mig see hvordan det klæder Eder, det have I jo ikke gjort endnu."

Den stakkels Jette blev blussende rød ved denne Opfordring, som ikke satte mig i mindre Forlegenhed. Jeg følede at det var at gaae for vidt, men hvad skulde jeg gjøre? Kjære Læser! jeg blev jo nødt til at kysse Frøkenen, dom mig ikke altfor strengt, fordi jeg gjorde

det. Men jeg gjorde det saa pænt som muligt, det var næsten intet Kys, og dog brændte det paa mine Læber som Ild; men hvordan det brændte min Samvittighed — lad mig fortie det.

„Han bær sig saamænd ganske pænt ad, for saadan en Fusentast," sagde Hanne, som med foldede Hænder stod ved Siden af os og betragtede Udførelsen af hendes Befaling. „Skulde man ikke troe, at det var hans første Forsøg!"

„Og dermed er Freden sluttet," sagde Justitsraaden, „og det skal være en christelig, almindelig og evig Fred baade tillands og tilvands, som det hedder i alle mulige Fredstractater, at sige indtil der igjen kommer en Kurre paa Traaden. Og for at det ikke skal skee i den første Time, ville vi forlade Selskabet og tage den nye Hest i Øiesyn, som jeg fik igaar. Nu skulle vi see om Fætteren forstaaer sig lige saa godt paa at see en Hest paa Tænderne, som paa de hamburgske Komedier.

„I skulle lade mig Carl være i Fred," sagde Tanten, „I gjøre ham jo ganske ked af os; den Ene vil examinere ham i Almanakken, den Anden i Veterinairvidenskaben, der fattes kun, at jeg skulde tage ham for i Kogekunsten. Du skal ikke indlade Dig med dem, Carl, snak dem efter Munden, og roes for alting Hesten, thi min Mand har selv kjøbt den; dersom Du ikke strax kan see paa Tænderne, at den er ung og smuk og har alle mulige Dyder, vil Du faae Ord for at være en Ignorant."

„Det kan han saamænd nok faae alligevel," sagde Hanne. „Men det er sandt, der er jo sluttet Fred, saa skal det da være som det aldrig var sagt." —

En Time før Frokosten listede jeg mig allerede ned

i Lunden og ventede paa Jette. Det var med bankende Hjerte, at jeg lyttede til ethvert fjernt Fodtrin; dersom jeg ikke havde kysset hende, vilde jeg have været roligere. Skulde jeg nu oplyse hende om det Forræderi, jeg havde begaaet, det var maaskee bedst — men Kysset — vilde hun tilgive mig det? —

Jeg saae hendes hvide Kjole skinne langt borte, og der sattedes ikke meget i, at jeg havde leget Skjul med hende og gjort hende det besværligt at søge mig op; i rette Tid betænkte jeg, at det er en Kavalleers Pligt at være freidig ved et Stevnemøde. Jeg gik hende derfor imøde. Da hun fik Øie paa mig, standsede hun og skiftede Farve. Det arme Pigebarn, hvor det gjorde mig ondt for hende! Hun kunde ikke sige et Ord; jeg førte hende hen til en Bænk.

„Fætter," sagde hun endelig, „det forundrer Dig vistnok, og med Rette, at jeg saa hemmelighedsfuldt har bedet Dig om en Samtale. Dersom Du anede hvor piinligt dette Øieblik er mig, vilde Du have Medlidenhed med mig."

„Min Frøken, jeg skylder Dem en Forklaring, og jeg takker Dem, fordi De har givet mig en Leilighed..."

„Kjære Fætter, vær ikke vred paa mig, tal ikke til mig i denne fremmede Tone, det gjør mig kun det Skridt endnu tungere, som ikke mere lader sig udsætte. Det er mig, der skylder Dig en Forklaring, ak! en Forklaring, som vil stille mig ved din Agtelse og ved dit Venskab. Jeg er meget ulykkelig!"

„Græd ikke, kjære Cousine, Du veed ikke hvor dybt det smerter mig, at see Dig bedrøvet, tro mig, jeg vil saa gjerne see Dig lykkelig, som jeg vil leve. Du veed

ikke hvilken Salighed det vilde være mig at kunne sige til mig selv, at jeg havde bidraget dertil."

Den dobbelte Betydning, i hvilken mine Ord kunde tages, fremkaldte endnu flere Taarer. Jette græd, uden at svare mig.

„Der gives Trøst for enhver Ulykke," vedblev jeg, „Gud har ladet Modgiften voxe ved Siden af de giftige Planter. Siig mig hvad der bedrøver Dig, lad mig i det Mindste trøste Dig, dersom jeg ikke kan hjelpe Dig, og miskjend ikke min gode Villie, om den end skulde være afmægtig."

„For Guds Skyld, Carl, tal ikke saa mildt til mig," udbrød Jette med Heftighed, „tal ikke saaledes til mig, jeg fortjener det ikke. Dersom Du vil være barmhjertig, saa siig at Du hader mig, at Du afskyer mig."

„Og dersom jeg sagde det, vilde jeg kun bedrage Dig. Nei Jette, saavidt gaaer min Føielighed ikke."

„Du maa hade mig, Du maa afskye mig!" vedblev hun grædende; „dersom Du vidste .... Gud! jeg faaer det aldrig over mine Læber .... dersom Du vidste ... hvor ulykkelig jeg er .... hvis jeg" ....

„Kjære Jette," sagde jeg bevæget, „Du er kommen, for at give mig en Forklaring, lad mig gjøre Dig dette Skridt lettere og vælte en Byrde fra din Sjæl, som næsten er for tung for dine Kræfter. Du bringer mig en Kurv, jeg veed det."

„Veed Du det?" udbrød hun forstrækket og var ikke meget langt fra at besvime. „Hav Medlidenhed med mig, Carl, forlad mig, lad mig være ene nogle Øieblik, jeg kan ikke fatte mig, jeg tør ikke see Dig i Øinene." Hun skjulte Ansigtet i Tørklædet og græd høit. Jeg kysſede hendes Haand og gik.

Yderst mismodig vandrede jeg frem og tilbage i Krattet. Hvad skal her blive af, tænkte jeg, den stakkels Pige græmmer sig ihjel, hvis hun ikke faaer sin Gustav og bliver Fætteren qvit. Gustav er en brav Karl, et anstændigt Parti, det indrømmer Faderen selv, som man kan troe i det Capitel; Fætteren maa være en Flynder, siden han forlover sig paa sin Faders Commando med en Pige, han ikke kjender; han er kedsommelig, det er en uforsvarlig Egenskab, og en Stymper, siden han lader sig kujonere af en Smule Snue; han vilde gjøre hende ulykkelig. Jette er en Pige med megen Følelse, han er en Klodrian foruden Følelse, han kan ikke engang være saa meget som forliebt i hende, ellers havde han været her for længe siden. Han skal ikke have hende. — Om jeg raadede dem til at løbe bort, et Par Timer førend jeg selv rekommanderer mig — eller vi løbe i Compagni — Snak! er det nu Tid til at tænke paa Narrestreger! — De bør løbe bort, saa kan min Principal jo aldrig være bekjendt at staae paa sin Ret. — Men hvis han alligevel var saa forbandet, og det er han, en saadan Karl kan man troe i Stand til Alt, — saa laae her blot et Helvedes Huus til ingen Nytte. — Det er ogsaa reent forhexet, der sidder hun og græder, saa en Steen maa røres derved. — Men om jeg vedblev min Rolle og spillede Fætteren til Ende, og formelig renoncerede paa hendes Haand — afstod den til Gustav . . . det kunde klæde mig at spille den Høimodige . . . saa var det afgjort, og naar saa den rigtige Fætter kommer, driver han af med en lang Næse, og kan gaae hjem og pleie sin Snue i god Ro . . . Man kunde ogsaa spare ham den flaue Scene og lade ham vide med Posten, at der Intet bliver af Partiet. — Det gjør jeg, det gjør jeg bestemt! Det er

aabenbart Kjærlighedsguden, der har sendt mig hertil, hvilket andet Menneske i den hele vide Verden kunde afgjøre den Ting bedre end jeg? — Men hvad giver mig Ret til at bestemme saaledes over et Menneskes Skjebne, et Menneske, som jeg aldrig har seet? . . . Ret! . . . Jo, det er nok paa Tiden at tale om Ret, efterat jeg i sex og tredive Timer ikke har gjort Andet end Uret. Nei, lad os holde Samvittigheden uden for Spillet, den er tilovers paa denne Tour. — Jeg har handlet uforsvarligt, jeg veed det, men jeg vil udslette det ved en god Gjerning, een Velsignelse vil jeg dog efterlade mig, og naar jeg er borte, ville to lykkelige Mennesker endnu erindre mig, og Hanne vil dømme Den mindre strengt, som har grundet hendes Søsters Lykke . . . Haand paa Værket, her er ingen Tid at spilde, — de skulle dog ikke Alle forbande mig. —

Jette sad endnu bestandig paa Bænken; jeg tog Plads hos hende og søgte at berolige hende. „Jeg skylder Dig en Forklaring," sagde jeg, „lad mig med faa Ord sige Dig Alt, hvad Du vil have sagt. Du elsker mig ikke, Du elsker Gustav Holm, det vilde gjøre Dig ulykkelig, hvis Du ikke paa en god Maade blev mig qvit, Du har mange Grunde til at elske ham og ingen til at elske mig, Du vil sige mig hvorledes Sagerne staae og give mig Kurven, men da det maa skee i Mindelighed, saa haaber Du, at jeg finder mig i min Skjebne som en god Christen, og ikke skriger for meget Gevalt. Og alt Dette vil Du have afgjort jo før jo heller. Hænger det ikke saaledes sammen, Jette? Eller er der Mere, Du vilde have betroet mig?"

Hun skjulte Ansigtet i sine Hænder. „Mit Vindue stod paa Klem iaftes," vedblev jeg, „jeg hørte din

Samtale med Guſtav Holm og vidſte ſtrax hvad jeg havde at rette mig efter. Du vil viſtnok tiltroe mig ſaa megen Følelſe, at jeg ikke vil tiltvinge mig Kjærlighed. Tilgiv at jeg har ængſtet Dig, det var imod min Villie, jeg havde heller end gjerne forlænge ſiden underrettet Dig om, at Du ikke havde nogen Fjende i mig, men en trofaſt Allieret."

„Kjære, bedſte Carl! Aedelmodige Menneſke! Du giver mig min Frihed igjen, Du giver mig tilbage til Livet! Gud har hørt mine Bønner; Du veed ikke, hvorledes jeg har tryglet ham om, at Du maatte finde mig affkyelig."

„Saa er Du ikke bleven bønhørt," ſagde jeg, „derſom Du kunde elſke mig, vilde jeg aldrig ønſke mig en bedre Lod. Jeg elſker Dig og Hanne høiere, end Du troer." Det var ſandt, hvert evige Ord jeg ſagde, det kunde jeg godt føle.

Jette greb min Haand og trykkede den faſt til ſit Bryſt. „Du har væltet en tung Steen fra mit Hjerte," ſagde hun, „gid jeg kunde takke Dig ſaaledes, ſom jeg føler mig erkjendtlig."

Jeg blev næſten ganſke ſkamfuld over al den Tak og Berømmelſe. Det er en uſigelig Behageligheb at gjøre ſine Medmenneſker lykkelige, den Følelſe bytter jeg ikke for nogen anden.

Da den førſte Henrykkelſes Ruus var forbi, overlagde vi hvorledes vi ſkulde erholde hendes Faders Samtykke; jeg fortalte hende hans Yttringer om Guſtav, og byggede derpaa de bedſte Forhaabninger. Jette ryſtede med Hovedet.

„Han vil forlange at jeg ſkal opfylde mit Løfte," ſagde hun, „han vil ikke opgive en Plan, ſom han har

hængt sit Hjerte ved i saa mange Aar. Hvor ondt gjør det mig ikke, at jeg skal bedrøve ham."

„Nu vel, saa behold mig."

„Spøg ikke, kjære Carl, det er til Dig jeg sætter al min Lid."

„Jeg reiser strax, saa er den Ting i Orden, og efterlader et Brev, hvori jeg hæver vor Forlovelse. Det maa dog hjelpe."

„For Guds Skyld! Du maa blive, Du er den Eneste, som er i Stand til at overtale ham," sagde hun, „Du har allerede megen Magt over ham."

„Saa lad os ligefrem gaae til Bekjendelse, jeg siger ham, at jeg har opdaget, at dit Hjerte hænger ved Gustav Holm og ikke ved mig, altsaa kan jeg ikke være tjent med Personen, naar Hjertet ikke følger med."

„Ak Gud! det bliver et frygteligt Øieblik. Jeg skjælver, naar jeg tænker derpaa, Du kjender ham ikke, naar han bliver heftig."

„Eller vil Du uden videre løbe bort med Gustav? Jeg skal som en ærlig Fætter hjelpe Jer afsted."

„Det vil krænke ham endnu mere, han har altid været saa god og kjærlig imod mig."

„Havde vi kun fat paa Gustav, saa gav det sig nok. De frygtelige Øieblik ere ikke nær saa farlige, som man forestiller sig dem; nys har Du jo overstaaet eet uden synderlig Besværlighed."

„Gustav vil snart være her, han veed, at jeg har bedet Dig om en Samtale, . . . han vil tale med mig her i Lunden . . . han vilde komme" . . . stammede Jette og blev blussende rød.

„Han vilde komme, naar jeg var gaaet," afbrød jeg hende leende, „det var meget fornuftigt indrettet.

Men det maa gjøres om igjen, han maa finde sig i at komme, medens jeg endnu er her. Altsaa er han vel her i Nærheden, det gjelder et Forsøg. — Herr Holm! Herr Holm!" raabte jeg et Par Gange ganske høit. „Han kjender min Maade at invitere paa, fra igaar, Du skal see han kommer nok. — God Morgen, Herr Holm!" gjentog jeg.

„Raab for Guds Skyld ikke, vi blive hørte," sagde Jette. „Ak Gud, hvordan vil det ende?"

„Godt, tænker jeg; der har vi Elskeren."

Gustav kom løbende imod mig. Af hans hele Holdning var det tydeligt, at han ikke vidste om han skulde tage mig for Ven eller for Fjende.

„Gustav! . . . Carl . . ." udbrød Jette og sank tilbage paa Bænken. Det var hende ikke muligt at tale, Glæden qvalte hendes Stemme, men Øiet, som kjærligt var fæstet paa os Begge, fuldførte Sætningen.

Jeg tog ham ved Haanden og førte ham hen til Jette. Han sank for hendes Fødder, hun slog begge sine Hænder om hans Hals, jeg bøiede mig over dem og betragtede mit Værk med sand Sjæleglæde.

Det raslede i Buskene, — Hanne og Justitsraaden stode for os. De Elskende mærkede dem ikke, jeg tyssede ad dem med Haanden, men det var forgjeves.

„Hvad Satan er det?" udbrød Justitsraaden. „Hvad vil det sige? Men Guds Død og Pine! — Carl, hvad gjøre I her?"

„Jeg uddeler min fætterlige Velsignelse og fuldkommen Absolution og Syndsforladelse, det Samme skulde Onkel gjøre," sagde jeg saa roligt, som det var mig muligt. Her gjaldt det at holde Ørene stive. Gustav sprang op, og Jette kastede sig i Armene paa sin Søster.

„Herr Juſtitsraad“ . . . ſagde Guſtav bønfaldende.

„Herr Holm!“ . . . ſagde Juſtitsraaden opbragt.

„Kjære Onkel,“ afbrød jeg dem Begge, „lad mig tale. Guſtav elſker Jette, og Jette gjengjelder hans Følelſer, om mig er Talen ikke mere, jeg er Fætter, og hverken mere eller mindre. Jeg er ikke ſaa enfoldig, at jeg vil tiltvinge mig en Kone, hvis Hjerte tilhører en Anden, jeg har hævet min Forlovelſe med Jette, efter modent Overlæg og med velberaad Hu. Lykkelig kunde jeg ikke gjøre hende, og ulykkelig vil jeg ikke gjøre hende. Her ſtaaer Brudgommen, der mangler kun Deres Velſignelſe; giv den, Onkel, og lad denne Dag blive den lykkeligſte i mit Liv, det er den førſte Gang jeg har været i Stand til at gjøre noget Godt.“

Herre Du milde Gud, hvor blev der et Spektakel! Juſtitsraaden var ſaa vred ſom en Tydſker og vilde paa ingen Maade lade ſig tale til Rette; en Deel af hans Harme gik naturligviis ud over mig. Jeg bad og bønfaldt, Jette græd, — her var Hundrede og Eet ude.

„Jeg ſkriver til din Fader endnu i denne Dag,“ ſagde han omſider, „kun han ſkal kunne løſe mig fra mit Løvte; men det gjør han ikke, det gjør han beſtemt ikke, denne Forening har i altfor mange Aar været hans høieſte Ønſke, ſaavelſom mit.“

„Det ſkal han nok blive nødt til,“ ſagde jeg; „endnu i denne Eftermiddag reiſer jeg min Vei, og I ſkulle aldrig mere høre eet Ord fra mig. Saavidt gaaer ikke min Faders Magt over mig, jeg gjør ikke Jette ulykkelig, for at føie hans Capricer. Kjære Onkel, lad mig bevæge Dem, Deres Løvte er løſt, giv Guſtav og Jette Deres Velſignelſe, og lad mig afgjøre det med min Fader. Følelſer lade ſig ikke tvinge, Jette elſker

mig ikke, og De bør i dette Tilfælde ikke være mindre liberal end jeg."

„Liberal, liberal! Altid kommer han med den Snak," sagde Juſtitsraaden vredt, „det er igjen den forbandede berlinſke Liberalitet; der er han bleven fordærvet i Bund og Grund."

Berlinſk Liberalitet! Naa! Det var ſaamænd første Gang jeg hørte Klage over den. Men hvad kunne Folk ikke falde paa naar de ere vrede, ſaa tale de uden at tænke.

„Nu vel, det er i Berlin jeg er bleven fordærvet, og ſaaledes fordærvet i Bund og Grund, ſom Onkel ſiger, at jeg — har forlovet mig i Berlin, det kan ikke gjøres om igjen, og to Koner er det forbudt at have, baade her og i Preusſen." — Det var en Inſpiration, der indgav mig denne afgjørende Udflugt, een Uſandhed meer eller mindre, hvad gjør det, jeg var Jeſuit i dette Øieblik og trøſtede mig ved Lojolas Lære, at Hensigten helliger Midlet.

„Forlovet!" udbrød Juſtitsraaden, „forlovet i Berlin! Holde mig for Nar! Hør, Carl" . . .

„Forlovet?" ſagde Hanne; „jo, Du er mig en net Fyr, Fætter. Derfor er det, han ikke gaaer med Jettes Forlovelſesring. Og jeg, ſom ſtod og beundrede hans Høimodighed."

Jette rakte mig taus Haanden fra den ene Side, Guſtav fra den anden; det var viſt velmeente Gratulationer.

„Ja, forlovet," vedblev jeg, „ſkjæld mig nu kun Huden fuld, had mig, band mig, gjør ved mig, hvad I ville, men forlovet er og bliver jeg."

Det ſlog Hovedet paa Sømmet, Juſtitsraadens

Vrede formildedes efterhaanden, den i Grunden godmodige Mand modstod ikke længe saa mange forenede Bønner, og Frygten for den Omtale, denne Sag kunde foranledige, bidrog ogsaa Sit. „Du er en stor Vindbeutel, Carl," sagde han, „og Jette kan prise sig lykkelig ved at hun ikke faaer Dig til Mand. Men hun skal ikke bøde for dine dumme Streger." Han tog hendes Haand og lagde den inden i Gustavs. „I skulle trøste mig for det Haab, han har tilintetgjort; det var i mange Aar mit kjæreste Haab," tilføiede han med et Suk. „Hvad vil min Broder sige, naar han faaer disse Historier at vide?"

Jette faldt ham om Halsen, hun besvimede næsten i hans Arme, vi Andre omringede ham, der var ingen Ende paa Omfavnelser og Kjærtegn. —

„Og nu op til Moder," sagde Hanne, „der ville vi ende Revolutionen. Jeg vil ikke være i dit Sted, Fætter, for meget Godt, Du vil faae ordentlig læst og paaskrevet."

„Du skal være min Advokat, Hanne, og føre min Sag, det er kun under din Beskyttelse jeg tør vise mig for Tante. Tag mig under dine Vinger, nu forlader jeg Dig ikke." Jeg slyngede Armen om hende, jeg troer jeg vilde kysse hende, om jeg husker ret.

„Saa sagte, Herr Fætter, nu er Svogerskabet ude, saa tager man sig ikke mere saadanne Friheder. Husk paa den Forlovede i Berlin."

Ak, for at hjelpe de Andre, havde jeg lukket mig selv ude!

Justitsraaden, Hanne og jeg gik foran, de Forlovede fulgte bagefter. Da vi kom op ved Gaarden gik Folkene just til deres Arbeide. „Heisa, Folk!" raabte

jeg til dem, „iaften skulle vi gjøre os lystige og drikke Justitsraadens Skaal, og dandse paa Frøken Jettes Forlovelsesdag, saa det dundrer efter. Hurra for Frøken Jette og Herr Holm!“

„Hurra!“ raabte Karlene, og Declarationen var dermed besørget.

„Stille, Du Djævel,“ sagde Justitsraaden, „og vend mig ikke op og ned paa hele Gaarden. Gilde! Drikke min Skaal! Ja, det er ingen Kunst at skjære Remme af en anden Mands Ryg. Det Menneske er nærved at gjøre os Alle forstyrrede.“

Tanten hørte Støien og kom ud paa Steentrappen. „Men min Gud, hvad er her paafærde?“ spurgte hun. Jeg krøb bag Hanne og skjulte mig.

„En heel Revolution, mit Barn,“ sagde Justitsraaden, „som Carl, den Landløber, har stiftet. Da vi havde kimet længe med Frokostklokken, uden at de kom, gik Hanne og jeg ned i Lunden, for at opsøge dem; jeg ventede at finde ham for Jettes Fødder, men i det Sted ligger der en Anden, og han er netop ifærd med at klappe dem sammen. Jo, det er en opbyggelig Historie; kom ind, saa skal Du høre Resten, og saa skal Du faae at vide hvordan *han* har reist. Han er forlovet i Berlin, Du, og formodentlig i Hamburg, i Paris, i Wien og hvor han har været. Det er en net Fyr, en smuk Slange, vi har næret i vor Barm.“

Hun lod sig dog snart formilde og gav de Forlovede sin moderlige Velsignelse. Det var jo *mig*, de Alle vilde have til Svigerson og Svoger, — det er dog smigrende at være saa afholdt, — men da det ikke kunde gaae an, modtoge de med aabne Arme Gustav, som Alle havde Agtelse og Godhed for. Vi vare glade som Børn, og

jeg havde været lykkelig, hvis ikke de mange oprigtige og kjærlige Ønsker for mit og min ubekjendte Berlinerindes fremtidige Vel vare faldne mig som ligesaa mange brændende Draaber paa Sjælen, og hvis jeg ikke havde maattet tænke paa, at jeg snart skulde forlade denne Kreds for evig. Mit Forslag, at tilbringe denne Dag ganske med os selv, blev antaget, og der blev givet Ordre til at afvise hvem der saa kom. Lad mig leve denne Dag uforstyrret til Ende, tænkte jeg, saa forlanger jeg Intet meer af Lykken, som hidtil har staaet mig ærligt bi. —

Det var en Dag, som jeg aldrig har oplevet Mage til. Du vil maaskee finde det besynderligt, kjære Læser, at jeg pukker paa min gode Samvittighed, og reent ud erklærer at Bevidstheden om den gode Gjerning, jeg havde udført, om den Lykke, jeg havde stiftet, ret tillod mig at nyde den, og dog var det virkelig saaledes. Jette havde Ret, da hun sagde, at jeg allerede havde skaffet mig Indflydelse paa hendes Fader, jeg kan ligefrem tillægge mig, at denne Haupt- und Staats-Action gik saa godt; men jeg sparede mig heller ikke, og min Overgivenhed, som næsten ingen Grændser kjendte mere, tillod ikke en alvorlig Tanke, end sige et alvorligt Ord. Jeg tvang dem til at vende op og ned paa det hele Huus, for i en Hast at indrette Alt til en lille festlig Dands i det runde Lysthuus, som laae i Udkanten af Haven; Justitsraaden maatte sende Bud efter de to Spillemænd i Bondebyen, hans Kone maatte udlevere Lagener og Duge til at drappere Væggene med, Døttrene bandt Krandse, Gustav og jeg gjorde Lysekroner af Tøndebaand og Grønt. Enhver var i Arbeide, og inden Aften var der indrettet den nydeligste lille Balsal, og Gaardens Folk

havde aldrig seet noget saa Prægtigt, — „men det havde jo heller aldrig været Frøkenens Forlovelsesdag før".

„Du er en Fandens Fyr, Carl," sagde Justitsraaden, „her har Du jo faaet det saa smukt indrettet, at man gjerne kunde bruge det til et ordentligt Bal. Var det ikke fordi jeg gjorde Kone og Børn imod dermed, kunde jeg selv have Lyst til at faae en lille Svingom; men det vil møde altfor mange Vanskeligheder."

Hanne fløi sin Fader om Halsen, han blev taget paa Ordet, og nu var Talen kun om det Bal, som inden otte Dage skulde feire Jettes Forlovelse. „Vi ville strax sætte os til at invitere," sagde Hanne, „der er endnu en god Time til at Folkene begynde at dandse, og vi have Intet at bestille. Kom med Pen og Blæk og Papir, jeg dicterer, og Carl skriver, det skal være gjort i en Fart, imorgen tidlig kunne vi sende Indbydelserne afsted, og saa er det Vanskeligste overstaaet."

„Nemlig: at jeg ikke mere kan betænke mig," sagde Justitsraaden; „jeg kjender Dig nok og veed hvad Du er for en Taske." Hanne loe.

„Kom nu, Fætter, og spids Din Pen, Du skriver en smuk Haand, her er Kort og her er Blæk," sagde Jette.

Skrive! Faae Skam, der gjør, tænkte jeg, det skal jeg nok tage mig i Agt for.

„Det kan Gustav gjøre, jeg har en daarlig Haand, jeg har skaaret mig i Fingeren," sagde jeg og saae mig om; men Gustav og Jette vare allerede forsvundne.

„Hvor? Lad mig see," sagde Hanne, — „det er jo ikke sandt. Gustav og Jette gik ned i Haven, dem maae vi lade have Ro, kom Du kun ligesaa godt først som sidst."

„Men jeg har virkelig stødt den, Hanne, den er umaadelig øm, jeg kan ikke skrive Andet end Kragetæer, Fingeren er ganske hoven."

„Eller Du er ganske doven, deri stikker det nok egentlig," sagde Hanne. „Men i det Mindste skal Du hjelpe mig at skrive op hvem der skal inviteres, inden jeg glemmer det, nu har jeg dem just saa ypperligt i Hovedet, og dertil kunne dine Kragetæer være gode nok. Altsaa først vore Naboer, som vare her igaar, Kammerraad Tvede med Frue, to Døttre, Søn og Informator, har Du det?"

Hanne bøiede sig over til mig og saae i Papiret. „Men hvad i al Verden staaer der?" spurgte hun.

„Der staaer Kammerraad Tvede med Frue, to Døttre, Søn og Informator. Det er græske Bogstaver, Hanne, jeg kan ikke skrive Andet end Græsk med den Finger."

„Det kan jeg jo ikke læse, Du stædige Uhyre!" udbrød Hanne ynkeligt.

„Saa maa Du lære det, Hanne. Lige for Lige. Vil Du tvinge mig til at skrive Lister, saa vil jeg tvinge Dig til at læse Græsk."

„Det kan jeg sgu lide Dig for," sagde Justitsraaden og loe af fuld Hals, „saadan skulle de have det; sæt mig kun de Piger i Vox, ellers tage de reent Commandoen fra os." — Under tusinde Narrestreger fik vi endelig Listen færdig, det sidste Navn var min gode Onkels, den brave Pastor til —inge Menighed, hvem det var min Agt at besøge, og som jeg skulde gjeste, inden Solen stod op igjen.

„Kjende de ogsaa ham?" spurgte jeg baade forundret og forskrækket.

„Han har confirmeret baade Jette og mig," svarede

Hanne; „det er en herlig Mand, derfor gjemte jeg ham ogsaa til sidst. Du kan ikke troe, hvormeget vi Alle holde af ham. Han skal ogsaa vie mig, naar jeg engang skal have Bryllup. Ham veed jeg da at Du kjender, i det Mindste har Du seet ham meer end een Gang, da Du kom her som Barn."

„Det er sandt, nu husker jeg ham, det er en høi gammel Mand med Kallot og krøget Næse, ham mindes jeg meget tydeligt." Denne Gang havde jeg i det Mindste ikke nødig at hjelpe mig med Usandheder; i en Forfatning, som min, griber man ret med Begjerlighed enhver Leilighed til at tale Sandhed, den kommer i Priis, naar man sidder i Løgn op over begge Øren. —

Vore selvgjorte Lysekroner toge sig meget godt ud, Dandsen var i fuld Gang, Fiolerne hvinede saa det var en Lyst, og Gulvet drønede af de vældige Spring, hvormed Karlene vilde gjøre Ære af Frøken Jettes Forlovelse. Jeg havde svinget alle Gaardens Piger rundt og dandset den glubende Fangedands med Hanne, en Dands, som man maa have seet Bønderne udføre, for at kunne gjøre sig en Idee om hvor voldsom den er. Der var en almindelig Glæde over den hele Forsamling, endogsaa Justitsraaden tog Deel i den, og uagtet han hviskede mig en eller anden Bemærkning i Øret, som: „Jeg burde egentlig være vred paa Dig, thi Du har spillet mig en ordentlig Streg idag," var han dog ingenlunde vred, saa stor en Kraft ligger der i den uundgaaelige Nødvendighed, den er i Stand til at forsone os med den værste Skjebne. Men jeg, der havde skabt al denne Lykke, Glæde og Lystighed, jeg sneg mig om som en Melancholiker og søgte efter mit forrige gode Humeur i alle Havens Gange, i Lunden, paa Gyngebakken, overalt, men

uden at finde det. Afskedstimen nærmede sig med stærke Skridt.

Formodentlig troer Du ikke at jeg kan være alvorlig, kjære Læser, det kan jeg omtrent slutte mig til; men deri gjør Du mig Uret. Dersom Du havde seet mig vandre ganske alene om i Haven ved —gaard hiin September Aften, imedens de Andre dandsede, vilde Du have faaet andre Tanker om mig. Tillad mig at føre Dig op paa Gyngebakken, hvorfra man om Dagen har en vid Udsigt. Ogsaa om Aftenen er dette Sted ikke at foragte; den mørke Have, som ligger neden for Bakken, saae ud som en uigjennemtrængelig Skov, Maanen var i første Qvarteer og belyste derfor kun svagt de fjernere Gjenstande, men paa den allerfjerneste, Østersøen, kastede den en lysende Glands, som rykkede Havfladen langt nærmere, end den virkelig var. Til Venstre skimtede jeg Gaarden imellem Træerne, til Høire straalede Lysthuset nok saa festligt, hvorfra bundrende Fodtrin af og til trampede Tacten til Fiirturene; for Resten var Alt om mig saa stille som det er om Aftenen paa Landet, hvor en Hunds fjerne Gjøen og Ecchoet, som svarer fra Skoven, ere de eneste Livstegn. Bag ved mig laae den lille Lund, og over mit Hoved kneisede Gyngen, hvor mit Navn endnu hang fæstet paa den ene Stolpe. Havde Du seet mig dengang, hvorledes jeg omhyggelig løsnede Papiret fra Træet og lod mig vugges frem og tilbage i Sædet, som jeg havde delt med Hanne, medens jeg betragtede det fremmede Navn, der var blevet mig kjærere end mit eget, fordi hun havde udtalt det og skrevet det, sandelig, Du havde seet at jeg ogsaa kunde have mine alvorlige Øieblik. Men Folk af mit Slags søge i Skjul,

naar Alvorligheden kommer over dem, og gaae først frem igjen, naar den er forbi.

Jette og Gustav overraskede mig. Arm i Arm gik de tause om i Haven, og Tilfældet førte dem over Gyngebakken.

„Saa alvorlig, kjære Fætter!“ sagde Jette; „Du seer jo ganske mismodig ud. Paa min Forlovelsesdag skulle Alle, som høre mig til, være glade, og jeg maa dog vel regne Dig med til mine Nærmeste, Dig, hvem jeg kan takke for min Lykke? Kom, og tag Deel i den Glæde, Du har skabt; dersom jeg ikke vidste det bedre, kunde jeg troe at Du sørger over det uoprettelige Tab, Du har lidt ved at miste mig, saa alvorligt et Ansigt sætter Du op.“

„Spot ikke, Jette, jeg har maaskee tabt Mere i dette Øieblik, end jeg nogensinde saaer erstattet.“

„Det er godt, at visse Folk i Berlin ikke høre hvad Høflighеden forfører Dig til at sige Sjælland,“ sagde Jette. „Men gjem disse Complimenter til en anden Gang, de gjøre kun din Sanddruhed tvivlsom; brug dem til mindre Velunderrettede end jeg, og lad os tale ærligt med hinanden. Egentlig er Du dog glad ved ikke at komme nærmere i Slægt med os, end Du allerede er; negt det kun ikke.“

„Troer Du? Og om det nu langtfra er Tilfældet, om det netop er Grunden til min Mismodighed, — forudsat at Du havde Ret i at gjøre mig denne Bebrejdelse, — det, at jeg indseer Umuligheden heraf, hvad vilde Du saa sige?“

„Saa blev jeg vel nødt til at beklage Dig, din Stakkel! Hvo skulde have troet det iformiddags?“ sagde Jette leende.

„Saa beklag mig kun, Jette, thi naar jeg forlader —gaard, bliver mit Hjerte og mine Tanker tilbage blandt Eder, I kjære Mennesker, og jeg forlader Eder snart."

„Snart? De vil reise igjen?" spurgte Gustav.

„To Dage efterat Du er kommen? Nei, det bliver der sandelig Intet af," sagde Jette.

„Og dog maa det skee," vedblev jeg, „og maaskee førend I tro det, er jeg forsvunden. Jeg har saa min egen Maade at komme og gaae paa" . . .

„Men hvad er det for Griller, Carl? Er Du ikke kommen herud for at blive hos os i nogen Tid? Det tillader Fader paa ingen Maade, det kan jeg sige Dig, og dersom vore Bønner gjelde det Mindste hos Dig, bliver der heller Intet af."

„Jeg maa forlade Eder for nogen Tid, kjære Jette, troe mig, jeg er nødt dertil. Men maaskee sees vi igjen, og skulde det ikke skee . . . da vil jeg skrive Dig til, hvis Du tillader det, og naar jeg er borte, vil Du være min Forsvarer, hvis jeg trænger til en Talsmand iblandt Eder. Ikke sandt, Jette, Du og Gustav ville tænke med Venlighed paa mig, og naar denne Dag vender tilbage igjen, veed jeg vist, at I ikke glemmer mig, og at vore Tanker mødes ved Bænken i Lunden, hvor jeg hentede mig en Kurv."

De rakte mig begge To Hænderne. „Men, Carl! jeg forstaaer mig slet ikke paa Dig," sagde Jette, „Du er saa besynderlig, saa alvorlig, Du taler som om vi skulde skilles ad for evig. Har Du maaskee i Sinde at nedsætte Dig i Berlin?"

„Jeg beder Dig, Jette, tal ikke om Berlin, det var en Udflugt, en Usandhed, som Øieblikket indgav mig, jeg vidste intet Bedre, hvormed jeg i en Hast kunde

træde din Faders Plan i Veien, ellers havde jeg ikke løiet paa mig selv. Ak, jeg har aldrig havt min Fod i Berlin, saalidt som jeg nogensinde har forlovet mig."

Jette traadte et Skridt tilbage og betragtede mig pludselig alvorligt. „Hvorledes!" sagde hun, „Du har aldrig været i Berlin? Du har løiet paa Dig selv, for at hjelpe mig? — Du er ikke forlovet?"

„Nei, saasandt som jeg i dette Øieblik staaer for Dig, jeg er ikke forlovet og har heller aldrig prøvet paa at blive det. — Jeg har kun hentet mig een Kurv i mit Liv," tilføiede jeg smilende, da Jette vedblev at betragte mig stift, — „og den fik jeg imorges paa Bænken nede i Lunden. Dersom det ikke var overflødigt, kunde jeg angive Dig Tid og Time med samme Nøiagtighed."

„Du er et ædelt Menneske, Carl," sagde Jette efter et Ophold, „Gud lønne Dig, jeg kan det ikke. Men bede for Dig, Nat og Dag, det kan jeg og det vil jeg." Hun var meget bevæget, hendes Stemme zittrede, Gustav trykkede min Haand.

„Kjære Børn," sagde jeg, „priis mig ikke altfor meget, jo høiere man bliver hævet, desto dybere falder man, naar man har naaet sit Culminationspunkt. Hør mig, før Du lover at ville bede for mig, og lad mig sige Dig hvorledes jeg .... dog, lad mig tie dermed, hør mig heller slet ikke. Bryd Eder ikke om mine Lunер, de have ikke stort at betyde, lov mig at I ville være mine sande og oprigtige Venner, — og lad os saa gaae hen at dandse. Maa jeg engagere Bruden til den næste Vals?"

Der manglede ikke Meget i, at jeg var gaaet til Bekjendelse og havde skriftet alle mine dumme Streger.

Skamfuldheden holdt mig derfra; var det vel eller ikke? — Jeg veed det ikke selv.

Jeg trak dem med mig ned af Bakken, og vi nærmede os Lysthuset. I Granalleen, som førte til det, mødte vi Hanne, der efter hendes egne Ord gik om for at søge Mennesker; hun løb næsten lige imod os, førend hun saae os.

„Men min Gud, ere I blevne døvstumme? Jeg har kaldt flere Gange paa Eder, men Intet Svar faaet, og nu gaae I om som Spøgelser, uden at sige et eneste Ord, og kyse Livet af Folk. Men det er vel igjen Carl, der har været paa Spil og forstyrret de Forlovede. Veed Du ikke, at Du meer end noget andet Sted er tilovers eller rettere til Uleilighed, hvor Jette og Holm ere? Naa, svar mig, veed Du det, eller veed Du det ikke?"

„Nei," svarede jeg kort.

„Nei! Er det et Svar til en Dame? Vær saa god at svare høfligt. Jeg vil i det Hele taget raade Dig til at beflitte Dig paa bedre Manerer, inden Du igjen viser Dig udenlands, ellers have vi kun Skam af Dig." Og nu begyndte hun at nynne paa den bekjendte Sang af Die Wiener in Berlin, som Sangerinden Jomfru Pohlmann bragte i Moden:

„In Berlin, sagt er,
Muß Du fein, sagt er,
Und gescheut, sagt er,
Immer fein, sagt er" . . .

„Gid Fanden havde Berlin, Hanne," afbrød jeg hende, „det er mit oprigtige Ønske, troe mig nu."

„Et meget christeligt Ønske, og meget smukt fremsat, det maa man lade Dig."

„Tænk, Hanne, han har aldrig været i Berlin, Carl er slet ikke forlovet. Han har sagt det ene og alene for at finde paa en Udflugt og skaffe mig Faders Samtykke," sagde Jette med næsten grædende Stemme.

„Hvad? Er han ikke forlovet? Har han aldrig været i Berlin? Naa, saa er han da ogsaa den største Aerkeløgner, jeg nogensinde har truffet. Stod han ikke der og trykkede den Historie med al den Fripostighed, man kan tænke sig. Nei, det er for galt! Løgnen er den forfærdeligste af alle Laster, den er Roden til alt Ondt."

„Nei, det er Dovenskaben, lille Hanne."

„Saa, er den det? Nei, den har ikke bragt det videre, end til at være Djævelens Hovedpude. Det Menneske kan jo ikke engang saa meget som sin Lærebog. Du skal have en ordentlig Lectie for imorgen den Dag, jeg skal selv høre Dig, og inden Du tager herfra skal Du gjennemgaae din Christendom paa ny."

„Og han vil reise imorgen, Hanne, det har han sagt," vedblev Jette.

„Saa spærre vi ham inde," sagde Hanne, „om Natten sætte vi Krogen paa for Gjæstekammerdøren, og om Dagen skal Thomas passe paa ham; det er en Dreng som en Borre, han slipper saamænd ikke saa let fra ham."

„Saa kan jeg krybe ud af Vinduet, der kan Du ingen Krog sætte paa."

„Jo vist, og brække Halsen, nei det har ingen Nød."

„O, man kan krybe langt høiere end til mit Vindue, uden at knække Halsen," sagde jeg. Jette og Gustav rødmede Begge.

„Det kunne vi tale om imorgen. Jaften er det Jettes Forlovelsesdag, saa vil Du dog vel blive hos os. Kom nu og byd mig Armen, lad os spadsere, her er saa

deiligt ude i Haven, inde i Lysthuset er man nær ved at qvæles." — Par og Par gik vi alle Fire rundt i det deilige Maaneskinsny, Samtalen var snart almindelig, snart talede Hanne og jeg kun sammen, Gustav og Jette vare lykkeligst ved fælleds Taushed.

„Er det virkelig sandt, at Du vil reise?" spurgte Hanne.

„Det er desværre kun altfor sandt, jeg maa bort herfra."

„Hvorfor, om jeg tør spørge? Men lyv mig nu ikke Noget for."

„Fordi jeg allerede har været her forlænge, fordi et længere Ophold her iblandt Eder, — hos Dig, kjære Hanne, aldeles vil forstyrre min Ro."

„Jeg bad Dig udtrykkeligt ikke at lyve mig Noget for, Fætter. Herre Gud! Er det Dig da reent umuligt, at tale Sandhed i to Minutter?"

„Og er det Dig reent umuligt, at tale alvorligt i to Minutter? Hvad jeg har sagt, er den rene Sandhed."

„Passiar. Men siig mig da, er det sandt eller ikke, at Du er forlovet i Berlin? Hvem har Du narret, Jette og mig, eller mine Forældre? Lyv nu blot ikke denne eneste Gang."

„Er Nogen narret, saa er det din Fader, Hanne; men jeg vidste i det Øieblik ingen anden Udvei, ellers havde jeg ikke grebet denne, som jeg i det Samme fordømte."

„Ja, det vil jeg troe! Narre sin egen kjødelige Onkel! Veed Du hvad, Carl, det er en stor Synd, Du der har paa din Samvittighed, det er næsten ligesaa galt som at narre sine Cousiner."

„Det er en Synd, som jeg haaber, Du absolverer

mig for. Ak, Hanne, det har naget mig mest, at min Charakteer var tvivlsom i dine Øine, fra det første Øieblik har det piint mig, at jeg ikke kunde sige Dig, at det kun var et Paaskud."

„Da seer jeg ikke, hvad det egentlig kommer mig ved, om Du er forlovet i Berlin eller ikke; for mig maa Du forlove Dig i China, om Du vil."

„Dit lette Sind tager Alt fra den lystige Side, og dog er det Dig, der har lært mig at Livet ogsaa er alvorligt. Du har forvandlet mig, Hanne; vidste Du hvor mægtigt det første Syn af Dig, hiin Aften da jeg kom hertil, har virket paa min Skjebne" . . .

„Naa, hvad saa? Hvad var den forfærdelige Virkning af det Syn?" spurgte Hanne leende.

„Kjære Hanne, uden at ane det har Du truffen det Rette, ved at kalde den forfærdelig. Ja, det vil følge mig som en streng Dommer og bebreide mig min Letsindighed, i Drømme og vaagen vil jeg trygle om Tilgivelse, jeg vil knæle for det og rette mine Bønner til det. See endnu engang paa mig med det uskyldige Blik, som hiin Aften fængslede min Bevidsthed, og siig mig, at Du ikke vil hade mig, at Du ikke vil afskye mig; see, paa mine Knæe trygler jeg Dig om et Blik, et venligt Ord."

Jeg var virkelig sunket paa Knæ for Hanne, og greb hendes Haand.

„Slip min Haand, Du trykker den saa det gjør ganske ondt, det hører ikke til Rollen. Staae op, Fætter, Du faaer grønne Pletter paa Knæerne, og jeg kan ikke lide at see Mandfolk i saadanne gammelbags Stillinger. I maae takke Eders Gud, at det er gaaet af Mode at gjøre Cour for Alvor med Knæfald, jeg kjender Intet saa

smagløst som saadanne Hyrdestykker. Der hører Skæferhatte til med grønne Dusker, og græssende Lam med røde Baand om Halsen."

Jeg reiste mig ganske sluksret.

„Det lader ellers til at Du er en god Akteur," vedblev Hanne; „til Julen, naar Du kommer herud, ville vi spille Komedie, det skal blive guddommeligt. Sidst gik det overstyr, fordi vi ingen Elsker kunde faae, Holm vilde paa ingen Maade, uagtet jeg paatog mig Elskerindens Rolle, og en Komedie uden Kjærlighed, det er jo det samme som et Bal uden Musik."

„Lad os tale alvorligt, Hanne. Jeg skal virkelig reise herfra, ja, jeg er maaskee borte, naar I mindst vente det, thi jeg haaber Afskedsscener. Det er ikke uden Bevægelse, jeg tænker paa at forlade mine elskværdige Cousiner, thi Gud veed naar vi ses igjen. Lee kun af mig, det kan jeg ikke forbyde Dig, men sandt er det dog, at dit Billede vil ledsage mig overalt" . . . .

„Saa reiser Du saamænd i godt Selskab," afbrød Hanne mig.

„Lad mig da tage den Trøst med mig," vedblev jeg, „at jeg lever i din venlige Erindring. Slaae en Streg over Fætteren, om Du vil, kjære Hanne, Fætterskabet er ikke saa meget værdt, og lad Vennen træde istedetfor; hiint Baand er tilfældigt, dette vil jeg takke din Godhed for, hiint opgiver jeg, naar jeg forlader —gaard, dette følger med mig ud i den vide Verden."

„Og vil vel sagtens ikke genere Dig meget," sagde Hanne. „Jeg trænger ikke til Fættere, men endnu mindre til Venner. Hvad skulde jeg bruge Dig til? Til Confident? — Det er ikke Brug i vor Familie, jeg er min egen Fortrolige, det er sikkrest, jeg vil i den Hen-

seende tage Exempel af min tause Søster, som ikke engang lod mig ane det mindste om hendes Kjærlighed til Gustav. — Til Raadgiver? Jo, saadan en Løgner var en god Raadgiver. Nei, jeg er bange for at du reent faaer Afsked paa Grund af Ubrugelighed, naar Du ikke er tilfreds med den Post, Du har."

„Velan, saa lad mig beholde den, men ikke som en Gave af Tilfældet; Du skal selv af egen fri Villie udnævne mig til din Fætter, til din Valgfætter, det er en Værdighed, som jeg vil være stolt af."

„Og lover Du saa, at komme herud til Juul og spille Komedie?"

„Jeg lover Dig oven i Kjøbet en Sommerforestilling, endnu inden Efteraaret er forbi," sagde jeg. „Gud veed om jeg til Vinter har det dramatiske Talent, som jeg nu har." Hannes Lystighed smittede mig omsider, og den saa ofte spottede Følelse traadte i Baggrunden.

„Saa udnævner jeg Dig herved høitidelig til min Erke-Valg-Fætter, og tillader Dig desuden, af synderlig Naade og paa Grund af dine mange og store Fortjenester, at føre Titel af min Over-Hof-Løgner."

„Og denne Udnævnelse besegler Du med denne lille brune Handske, som jeg bersver Dig, for at trykke et ydmygt Vasalkys paa din Haand, og som jeg for Fremtiden vil føre paa min Hjelm til Tegn paa min nye Værdighed."

Nei, stop, kom med min Handske, Fætter, saa meget spenderer jeg ikke paa Dig. Det er en god, heel Handske, som ikke engang er løbet op i Syeningen. Kom med den, jeg kan ikke lide umage Ting, ellers er den anden mig til ingen Nytte." Hanne vilde gribe

Handsken, jeg forsvarede den og havde snart bemægtiget mig Magen.

„Du maa løse dem ind, Hanne, et Kys for hver, det er Handskerne ærligt værd, det er gode nye Handsker, og billigere afstaaer jeg dem ikke."

„Jeg troer Du er sjantet, Carl, bilder Du Dig ind, at jeg vil kysse Dig for at faae mine egne Handsker. Før døe!" tilføiede hun med komisk Harme.

„Kjære lille Ham, som har tilhørt den Slange, der har saaret mig dødeligt, Gjenstand for min varmeste Tilbedelse! Paa din glatte, vellugtende Overflade trykker jeg mine brændende Læber. Siig din Herskerinde hvad jeg ikke tør sige hende, hvad jeg i dette Øieblik betroer Dig." — Jeg kyssede Handsken.

„Det er det Samme, giv mig Handskerne, saa vil jeg kysse Dig," sagde Hanne; „men det skal være et Kys, saa betydningsløst, som det var givet i en Juleleg, saa oekonomisk som muligt, det maa paa ingen Maade være mere Værd end fire Mark, thi mere ere Handskerne ikke værd. — Naa! Skammer Du Dig ikke? Vil Du virkelig modtage et Kys, som bliver vurderet i Penge?"

„Ja, jeg vil; men jeg vurderer det om, thi det mindste Kys af dine Læber er en Million værd, Du gjør mig til Millionair, Hanne." Jeg rakte hende Handskerne og vilde kysse hende, i det samme lød Justitsraadens Stemme.

„Jette, Hanne, Carl! Heida! Hvor ere J?"

„Her, i Granalleen!" raabte Hanne og rev sig løs, „nu komme vi!"

„Men kjæreste, bedste Hanne! Mit Kys! Min Million!"

„Imorgen kunne vi tale derom, iaften maa Du give mig Kredit.“

„Kjæreste Hanne, imorgen er det meget for silde. For Gud i Himlens Skyld, hav dog Medlidenhed med mig, jeg reiser inat, jeg oplever ingen imorgen. Giv mig blot den halve Million strax — blot et Afdrag — blot de fire Mark af Millionen, som Du skylder mig. Kjære Hanne! Betal mig i det mindste Renterne af denne Gjeld, ellers er jeg i Bund og Grund ødelagt.“

„Snik Snak, der er Statsgjeld, den betaler man aldrig, spørg Du kun Faber, saa vil han holde Dig en lang Forelæsning over Statspapirer. Men Du skal faae en ny Titel at trøste Dig med, og for Fremtiden kan Du tilføie en lang Næse i bruunt Felt paa dit Vaaben. Kom nu, ellers faae vi Skjænd alle Fire.“

Gustav og Jette, der kom til os, loe — Handsker og Kys vare for evig tabte. —

„Naa, Børn, hvor blive I af?“ sagde Justitsraaden, „kom ind og dands en Runddands endnu med Folkene, saa gaae vi op til Moder, hun laver afbrændt Rødviin til os, for at Ingen skal blive forkølet iaften. Nei, stop, Carl, Hanne bliver nok engageret af en af Karlene, gaae Du hen og tag en af Malkepigerne; der er den halte Ane, hun har næsten slet ikke dandset, det er Synd at hun ikke skal med fordi hun mangler et lille Qvarteer i det ene Been, tag Du hende op.“

„Lyv nu ikke altfor galt for den stakkels Pige,“ raabte Hanne efter mig, da jeg gik ind i Lysthuset, „hav Medlidenhed med hendes svage Hjerte, — og speculeer ikke paa Millioner, thi det kan Rogteren ikke lide.“

„Millioner? Røgteren? Hvad er det for Galimathias? spurgte hendes Fader.

„Ondskab, lutter Ondskab, Onkel!"

„Fy, Fætter, det er uridderlig talt," sagde Hanne „gjør ikke dit nye Vaaben Skam, men lad det være lige saa uplettet som dit Rygte. Gaa nu ind til den halte Ane, jeg lover Dig at føre en Dands op, som i det mindste skal vare en Time." —

Dandsen var forbi, den afbrændte Rødviin var brukket, den lykkelige Gustav var gaaet til sit Hjem, Familien havde sagt hverandre Godnat, og jeg var ene i Gjestekammeret.

Det var den sidste Aften! tænkte jeg ved mig selv, nu er den korte Drøm forbi, og jeg maa forlade dette lykkelige Huus, for aldrig mere at vende tilbage. — Et dybt Suk ledsagede denne Betragtning. — Og snart vil mit Forræderi blive opdaget, de ville foragte og afskye mig, — jeg har maaskee gjort dem til Latter for hele Omegnen, det vil krænke dem dybt, at man saaledes har kunnet misbruge deres gjestfrie Tillid. — Og mit Ry̆s . . . min Million . . . min Salighed! . . . Om jeg blev endnu en Dag . . . blot en halv Dag . . . kun en Morgen endnu? — For at have een Lænke meer at bryde, jeg, som allerede er for svag til at sønderrive de Baand, der binde mig hertil. — Nei, jeg vil bort! Om en Time er Maanen gaaet ned, om en Time . . . Ak! jeg vil blive melancholsk i mange Timer efter den Historie, det kan jeg nok mærke. — Min Gud hvor er jeg ogsaa kommen ind i alt Dette, det er næsten ubegribeligt. Der er Intet, der kan bringe os saa vidt som Tilfældet, naar vi blindt lade os lede af det. Det er paa den Maade de største Forbrydelser blive begaaede, thi ond Plan er

kun sjelden, den Sjælskraft, som hører dertil, er kun sjelden tildeelt Mennesket; men Svaghed, Letsindighed — ak; det er desværre vor sikkre Arvelod. — Men har jeg Tid til kedsommelige Betragtninger, i det Øieblik jeg skal skilles fra Hanne for evig? — For evig! det er to afskyelige Ord. — Nu er det ganske stille i hele Huset, jeg hører ikke Andet end Pasop, som ryster sin Lænke i Hundehuset, han vil ingen Støi gjøre naar han hører det er mig. — Alle kom mig venligt imøde her, Alle, selv Dyrene, og hvorledes har jeg lønnet dem!" —

Jeg samlede mine Sager og aabnede Vinduet.

Men flygte uden at efterlade et Ord? — De gode Mennesker kunde ængste dem for min Skyld. — Og hvad skal jeg skrive? — Lystig, Fætter, bestaae dit Eventyr til Enden, det sømmer sig ikke for mig at hænge med Ørene. Hvad vilde mine Venner sige, hvis de saae mig? — jeg maae desuden søge at bringe dem paa Vildspor; men jeg vil stile det til Hanne, hun skal see at min sidste Tanke var fæstet paa hende.

Jeg greb en Blyant og skrev: „Hannes Ubarmhjertighed nøder mig til at spille Fallit og flygte; hun kunde have gjort mig til en Millionair, men hun har gjort mig til en Stodder. Tiggerfærdig forlader jeg dette gjæstfrie Huus, idet jeg velsigner dets elskværdige Beboere og den haardhjertede Skjønne, som har nødt mig til at søge et Tilflugtssted i Fredericia, der fra Arilds Tid har havt Jus asyli for ulykkelige Subjecter." — Jeg stak Papiret i Speilet, hvor det strax maatte falde i Øinene.

Nu havde jeg spillet den lystige Rolle til Ende, og det kom Ingen ved, at jeg tilbragte flere Timer i den

alvorligſte Stemning, uden at kunne rive mig løs fra det kjære —gaard. Først da Dagſkjæret faldt ind i min Stue og drev mig ud af den med Magt, fik jeg Mod til at kaſte min Badſæk ud af Vinduet og ſvinge mig ned ad Lindetræet. — Ad Omveie naaede jeg Skoven ved min Onkels By, Solen ſtod allerede høit paa Himmelen, da jeg træt og forvaaget, utilfreds med mig ſelv og hele Verden, drog ind i —inge Præſtegaard. —

Otte Dage efter min Ankomſt ſad jeg om Aftenen i Skumringen hos de gamle Folk, medens mine Tanker vare paa —gaard. Præſten ſkubbede Kalotten frem og tilbage paa Hovedet, og talede halvhøit med ſig ſelv. Endelig ſagde han: „Min Sandten, Søſterſøn, jeg forſtaaer mig ſlet ikke paa Dig. Er det for et ungt Menneſke at være ſaadan en Indeſidder? Du har jo endnu ikke været længere end i Haven og ude i vor Skov, og her er min Tro mange vakkre Ting i Omegnen, ſom det nok lønner Umagen at ſee.“

„Det er Synd at han er kommen herud til os to Gamle,“ ſagde hans Kone. „Ja, havde vor Søn været hjemme, men han er nu i Kiel. Hvormed ſkulle vi opmuntre ſaadant et ungt Blod, lille Fatter? Jeg har ganſke ondt af ham.“

Jeg forſikkrede dem, at jeg havde det fuldkomment efter Ønſke hos dem. Men i Grunden befandt jeg mig meget ilde, den piinligſte Uroligheð plagede mig, jeg var kun en Miil fra —gaard, hvor jeg havde maattet efterlade Alt i den ſtørſte Forvirring, og uagtet jeg tidt om Aftenen ſneg mig hen mod den Egn, hvor den lille nydelige Hanne boede, havde jeg ſiden min Flugt Intet hørt fra et Sted, ſom mit Hjerte hængte ſaa meget ved.

„I Stedet for en vild, gal Krabat, ſom man altid

har omtalt Dig, kommer her et complet Heldøre. Det er ikke noget godt Tegn, naar Lyſtigheden tager en ſaadan Ende. Og ſaa ſeer Du mig ganſke anderledes ud, Søſterſøn, med hver Dag forandrer Du Dig, det forekommer mig ſom om dit Haar er blevet mørkere paa de otte Dage, og Du ſeer ſaa guul ud i Huden, ſom Du havde Anſats til Leverſyge."

„Ih, det forbyde Gud! Vor Herre holde ſin Haand over ham!" udbrød min Tante forſkrækket. Jeg beroligede hende over min Sundhedstilſtand.

„Og nu lader Du Mundſkjægget ſtaae til et Par Knebelsbarter," vedblev min Onkel, „Du kommer jo ſnart til at ſee ud ſom en Huſarofficeer. Derſom Du ikke var ſaadant et ſtille ſindigt Menneſke, vilde jeg ſige, at det var Vindbeutleri, for at ſtikke Pigerne i Øinene."

Uden egentlig at have nogen beſtemt Plan dermed, havde jeg efterhaanden, med ikke ringe Uleilighed, ſværtet mit Haar, og brunet mit Anſigt med Valnøddeſaft, for at gjøre mig ukjendelig, hvis Nogen af Folkene fra —gaard ſkulde møde mig. Ogſaa med Knebelsbarterne havde det ſin Rigtighed, men de vare endnu meget ſpæde.

„Siig mig engang, Søſterſøn, hvad vil Du med det Mundſkjæg?"

„Det er fordi .... jeg vil .... jeg ſtaaer ved Livjægercorpſet, Onkel, og det er befalet, at alle Livjægere ſkulle have Knebelsbarter, — ſaa maa jeg jo ogſaa finde mig i det."

„Hvilke Paafund! Nei hør engang, Kone! Men man maa Skik følge eller Land flye, ſiger Ordſproget."

Denne Undersøgelse gik endda taaleligt, nu havde jeg Hævd paa min Forklædning.

„Men Du skal min Sandten ud og see Dig om," vedblev Præsten. „Imorgen skal jeg til —gaard og tale med min Ven Justitsraaden, saa skal Du kjøre med mig, det er kun en god Miil herfra, og en deilig, velsignet Egn."

Jeg var i den dødeligste Forlegenhed. „Jeg vil helst blive hjemme, Onkel, jeg kjender ikke de Folk," stammede jeg.

„Nei min Sandten om Du skal, nu vil jeg have min Villie. Det er vakre, rare Folk, ovre paa —gaard; Du har snart gjort Bekjendtskab."

Hvad skulde jeg hitte paa? „Justitsraaden og min Fader ere Uvenner over et Handelsanliggende, — de ere dødelige Uvenner . . . jeg vil være meget uvelkommen der, mit Navn er endogsaa Contrabande paa —gaard."

„Jh, men det har jeg jo aldrig hørt før," sagde den gamle Mand. „Man skal ikke hade hinanden for det syndige Mammons Skyld, vi maae see at bringe en Forsoning i Stand imellem dem. Jeg skal min Sandten prædike for dem derovre, saa det skal have Fynd og Klem."

„Det er ogsaa mit høieste Ønske at forsone dem med hinanden, kjære Onkel, men derfor troer jeg det er bedst, at Onkel slet ikke nævner mig. Naar jeg ved Leilighed engang gjør Justitsraadens Bekjendtskab, uden at han veed hvem jeg er, vil det være mig lettere at tale med ham; troe mig, det er bedre saaledes."

Zeit gewonnen, viel gewonnen, tænkte jeg. „Naa, som Du vil," sagde min Onkel, „saa vil jeg ikke tale om at Du er her, men jeg vil dog lade et Par Ord

falde om Forsonlighed og Kjærlighed, det kan aldrig skade."

„Nei, det ved Gud det ikke kan, lille Fatter," sagde min Tante. „Men for Resten giver jeg Adolph Ret, det er bedst, det bliver som han ønsker det." —

Saasnart de gamle Folk vare gaaede til Ro, listede jeg mig ud igjennem Haven, og søgte Stier og Gjenveie til —gaard. Maanen skinnede klart, og jeg saae allerede langt borte det hvide Lysthuus, som laae i Udkanten af Haven; snart stod jeg paa Gyngebakken. Det var en deilig Aften. Hvor Alt var stille om mig! Jeg kunde høre Vinden løite nede i Granalleen, det er en ganske egen Lyd den giver, naar den trænger igjennem Naaletræer. Pasop gjøede i Gaarden, og Ecchoet svarede igjen fra Skoven, der laae mørk og uigjennemtrængelig som en Muur rundt om Gaarden. Langt inde i Skoven løde afvexlende de melancholske Klokker, som Qvæget bærer om Halsen. Der er en Veemod i denne eensformige Lyd, den virker mægtigt paa Sjælen, der fyldes af Længsler, — og hvor er det Menneske, som Intet har at længes efter? Men det er ingen haabløs Veemodighed, og ligesom Klokken bliver besvaret af en høiere eller dybere Klokketone fra en anden Kant af Skoven, saaledes hvisker en beroligende Stemme i vort Indre: Der er Trøst for hver Kummer, hver Længsel vil finde sin Gjenstand. —

Roligt og mildt udgjød Maanen sit Lys over den tause Have; Klokken slog Elleve, det var den almindelige Sengetid, jeg turde forlade mit Skjul, uden Frygt for at møde Nogen. Nu stod jeg atter bag Jasminbuskene, tæt udenfor Vinduerne, og saae hvorledes det ene Lys

slukkedes efter det andet. I Gjæstekammeret var det ganske mørkt, nu slukkedes Lyset i Hannes Værelse. —

„Sov sødelig sagte! drøm salige Drømme!
„Sov vel!"

hviskede jeg med Baggesen, og mit Hjerte svarede med den samme Digters Ord:

„Jeg elsker, jeg elsker, jeg elsker, jeg elsker
„Kun Dig!"

Hos Jette brændte endnu et Lys, hun tænkte paa sin Gustav, skrev vel endogsaa et kjærligt Ord til ham. Det kostede mig Overvindelse ikke at stige op i Lindetræet og kalde paa hende, jeg havde jo Krav paa hendes Overbærelse, hvis Lykke jeg havde grundet. — Grundet! Og hvo siger mig, om ikke min Bygning allerede er omstyrtet? — Den virkelige Fætter er maaskee kommen? — Men det er jo skeet, og gjort Gjerning staaer ikke til at ændre. Lad mig i det Mindste have den Beroligelse, at jeg har stiftet noget Godt. —

Nu slukkedes ogsaa Lyset hos Jette, det sidste Lys. Jeg havde næsten stirret mig blind paa det, ligesom Børnene gjøre, naar de stirrer paa Gnisterne, der dandse frem og tilbage i Asken af det udbrændte Papir af Faders Fidibus, indtil den sidste lille Funke er forsvunden. Med et ufrivilligt Suk vendte jeg langsomt tilbage gjennem Haven. Ak! tænkte jeg, naar Døren er lukket og Lyset er slukket . . . saa veed jeg hvem der er glemt, som Ordsproget siger. Og vel, om jeg er glemt. —

Det puslede bagved mig, det var min fordums Ven, Justitsraadens Jagthund, men den fulgte knurrende mit Spor, som om den vilde forjage mig fra den Jordbund, jeg besmittede med min Nærværelse.

„Wachtel, min Dreng, er det Dig? Ho! Stille! Stille, Wachtel!“ — Jeg vilde lokke den til mig, men den viste Tænder, jeg vilde klappe den, men den gjøede ad mig, og snart stemmede de andre Hunde i med. — „Glemt!“ hviskede jeg til mig selv, „glemt — og forhadt!“ — Wachtel fulgte mig knurrende til Havegjærdet og gjøede endnu længe af min Skygge, da jeg gik hen over Marken.

Næste Eftermiddag kjørte min Onkel over til —gaard. Saasnart han var borte listede jeg mig op paa hans Studerekammer, der vendte mod Østen, og stillede den store Kikkert mod den Kant, hvor jeg søgte —gaard. Jeg kunde overse hele Sletten, langt borte hævede Træerne sig paa de høie Bakker, — det maatte være Haven; til Venstre ligger Lunden — der er Gyngebakken! — Der hæver sig noget Hvidt, som forsvinder igjen, det svinger regelmæssigt frem paa det samme Sted. — „Det er Hanne, som gynger!“ raabte jeg ganske høit i min Hjertensglæde, og hele Eftermiddagen blev jeg staaende med bankende Hjerte og stirrede over paa Gyngebakken, for atter at faae et Glimt af det Syn, som desværre var forsvundet altfor hurtigt. En eneste Flig af hendes hvide Kjole havde bragt mit Blod i et stormende Oprør. Men hvordan bankede ikke alle mine Pulse, da min Onkels Vogn om Aftenen rullede ind i Præstegaarden! —

Da han havde faaet sin Pibe tændt, og var kommen til Sæde i den gamle Læneſtol, da han havde spurgt til det hele Huusthyendes Befindende og hilset sin Kone fra Beboerne af —gaarden, sagde han idet han skubbede Kalotten frem og tilbage: „Jeg hørte en

besønderlig Historie derovre, som ret har givet mig Noget at tænke paa."

„Hvad er det, lille Fatter? Angaaer det Kapitelstaxten?" spurgte hans Kone.

„Vist ikke, mit Barn. Nei, det er en lvierlig Historie. Der skal ikke tales om det, men I ville nok tie, naar jeg paalægger Eder det. Nu skulle I blot høre. — Aa, giv mig en Fidibus, Adolph, Piben er ude. Saa, tak min Dreng, nu brænder den meget godt. — Det var Historien, ja, det er dog besønderligt!" — Og nu fortalte han hvorledes der, en Aften da de ventede Broderssønnen, som var forlovet med Jette, kom en Person, der vidste Besked om hele Familien og kunde svare paa ethvert Spørgsmaal, og udgav sig for Carl, og som forstod at sledske sig ind hos dem Alle. Han faaer at vide, at Jette er forelsket i den unge Holm, som lærer Landvæsenet herude, og nu erklærer han at Forlovelsen maa hæves, fordi han heller ikke elsker hende, men har forlovet sig udenlands. Justitsraaden bliver vred, men samtykker omsider, og samme Aften er der Gilde paa Gaarden. Næste Morgen er Fætteren intetsteds at finde, men har efterladt et Papir, som Ingen kan blive ret klog paa. De vente paa ham i to Dage, men han kommer ikke. Den tredie Dags Middag kommer en anden Person reisende, som ogsaa siger, at han hedder Carl og er den ventede Broderssøn. Han har egenhændige Breve med fra sin Fader, og hele Familien kjender ham strax paa mangfoldige Ting. Den Første har altsaa været en Bedrager. Men nu er Jette forlovet med Holm og tillige med Fætteren, som kommer for at tale om det tilkommende Bryllup. Der blev en forfærdelig Allarm, han vilde endelig have Holm til at opgive Jette, for

at han kunde faae hende; omsider maatte Justitsraaden lægge sig derimellem, og de bleve halv Uvenner over Fætterens Paastaaelighed. Endelig reiste han bort, Dagen efterat han var kommen, „og det var med Nød og neppe Justitsraaden fik ham til at love, at han vilde fortie denne Historie, saa ilter var han."

„Ih, vor Herre bevare os naadigen vel! Det har været en Gavtyv!" udbrød min Tante, og slog Hænderne sammen, da hendes Mand havde endt sin Fortælling.

„Vistnok har det været en Bedrager. Men det er min Sandten dog en besønderlig Historie. Hvad kom han der for? Kan Nogen sige mig det?"

„For at stjæle, det er kun altfor sikkert. Har han ikke gjort Indbrud, savnes der ikke Noget, lille Fatter? Intet Sølvtøi? Ingen Skeer?"

„Ikke det Mindste, og han har været der i to Dage, og gaaet ind og ud imellem dem."

„Det er forfærdeligt! Men det kommer nok, han har villet efterse Leiligheden, naar Nætterne blive mørkere, faae de nok at høre fra ham."

„Det er en ubegribelig Historie," sagde jeg med en Stemme, som havde røbet mig for en opmærksommere Jagttager. „Og har man ingen Formodning, ingen Mistanke?"

„Ikke den ringeste, Søsterson. De beskreve ham min Sandten Alle som et smukt, belevent Menneske, der kunde skikke sig blandt Folk. Og han vidste saa godt at rede for sig, at det aldrig faldt Nogen af dem ind, at det var galt fat."

„I kan troe, kjære Venner, at det har været den berygtede Morten Frederichsen, som sad arresteret i Roeskilde og løb bort. Det skal være en durchdreven Kjæl-

tring," sagde min Tante. „Jeg har hørt, at han har spillet russisk Officeer i Kjøbenhavn og har talt Russisk med de Fornemme derinde, som om det var hans Modersmaal. Nu er han bestemt brudt ud igjen, det er et farligt Menneske. Vor Herre bevare os for det, som Ondt er! Jeg vil dog see om Skaaden er slaaet for Porten, og lade Morten slippe Sultan løs om Natten. Man kan ikke være forsigtig nok, naar saadanne Mennesker huserer i Egnen."

Den gamle Kone ilede ud, for at befæste Huset mod Overfald, uden at ane, at Den, hun frygtede saa meget, boede under hendes eget fredelige Tag. —

Dagen efter talede vi ikke om Andet, og det blev mig let at udfritte min Onkel om Alt, hvad han vidste. Jeg fik da at vide, at den virkelige Fætter ingen Lykke havde gjort, og at man i Grunden var glad over, at Partiet med ham var gaaet overstyr; min ubegribelige Forsvinden havde givet dem Alle nok at gjætte paa, men de mistvivlede om nogensinde at faae denne Gaade løst, da alle de Efterforskninger, Gustav og Justitsraaden i Stilhed havde foretaget, ikke havde ledet dem paa noget Spor. Den Første havde nu skrevet til en Ven i Fredericia, for at benytte det Vink, jeg havde givet i den efterladte Seddel, uagtet Ingen ventede at det vilde lede til nogen Opdagelse. Thomas gjennemstreifede endnu daglig Skovene og Moserne, for at finde mig, men med hver Dag forsvandt meer og meer hans Haab om at føre mig fangen til —gaard.

Altsaa havde min Ubesindighed ingen Ulykke stiftet, Lykken havde været Daarens Formynder, som den næsten altid er. Jeg kan ikke beskrive med hvormegen Glæde jeg samlede disse Efterretninger; da jeg i nogle

Dage havde bearbeidet dem hos mig selv, bildte jeg mig tilsidst ind, at jeg nok turde vise mig igjen paa —gaard og hente Syndsforladelse. Jeg lagde tusinde Planer og forkastede dem igjen, endelig skrev jeg til Kjøbenhavn efter andre Klæder, og sendte et Brev med, som derfra skulde gaae med Posten til Justitsraaden, hvori jeg gik til Bekjendelse og aabenhjertig skriftede Alt, hvad min Overgivenhed og et Sammenstød af de tilsældigste Omstændigheder havde forledet mig til. Jeg appellerede bestandig til Frøken Jettes Forbøn, — jeg vidste nok, at den vilde hun ikke negte mig, — jeg skildrede min Anger og min Ruelse, og bad ydmygt om Tilgivelse for mine Synder. Det Eneste, jeg fortaug, var mit Navn og min Kjærlighed til Hanne; jeg haaber, kjære Læser, at Du tjener mig i ikke at spørge mig hvorfor jeg fortaug den.

Den blaa Kjole kom endelig fra Kjøbenhavn, med Underretning om at Brevet var besørget. Nu steg min Utaalmodighed timeviis. Det faldt mig ikke vanskeligt at indgive min Onkel Lyst til atter at kjøre over til —gaard, for at erfare Opløsningen paa denne Historie, som næsten hver Nat skræmmede Søvnen fra min Tante; det var min Hensigt at tage med, men da det kom til Stykket, turde jeg ikke, foregav Hovedpine og lod ham kjøre alene. „Du er ikke rask, Søsterson, det kan jeg min Sandten nok see," sagde han, da jeg fulgte ham til Vogns, „vi maae have Doktoren fat, Du bliver tilsidst ganske sort, nu er Du paa de fjorten Dage bleven saa bruun som en Tater, og det er ingen sund Couleur. Det er maaskee Orm."

Den gode Mand vidste ikke at jeg hver Dag planmæssig ødelagde min gode Teint meer og meer, og havde

den ſtørſte Uleilighed med at tateriſere mig. „Han ſkal drikke min Malurtviin," ſagde min Tante, „den er bedre end al Verdſens Mixturer, ſaa kommer han ſig nok," og nu tog hun mig ind med, og tvang mig til at ſluge en bitter Drik, ſom var i Stand til at bringe den meſt forhærdede Synder til Bekjendelſe. —

„Naa, lille Fatter, have de faaet fat paa Morten Frederichſen?" ſpurgte Tante Præſten, da han var kommen hjem igjen. „Har han brudt ind derovre?"

„Nei, nei, Barn, det var ikke nogen ſaadan Gavtyv. Min Sandten, det er en løierlig Hiſtorie. Nu har han ſkrevet Juſtitsraaden til fra Kjøbenhavn."

„Skrevet? Et Trudſelsbrev? en Undſigelſe? Jh Du milde Gud! Og fra Kjøbenhavn! Det er en uhørt Driſtighed, ſaadan at gaae Politidirecteuren lige i Næſen. Men Gud ſkee Lov, ſaa er han ikke længer i vor Egn."

„Nei, lad mig tale, lille Kone, det hænger ſlet ikke ſaaledes ſammen." Og nu berettede han Indholdet af mit Brev, ſom havde gjort Beboerne af —gaard endnu nysgjerrigere. Tante kunde ikke komme ſig igjen af ſin Forundring.

„Men hvad ſiger Juſtitsraaden?" ſpurgte jeg.

„Ja, hvad ſkal han ſige? Han er glad ved at det har været et ordentligt Menneſke, thi Brevet ſkal være meget godt ſkrevet, uagtet han er vred over at han er bleven taget ſaaledes ved Næſen. Men det var min Sandten Jette, ſom bad ham ſaalænge, indtil han lovede hende, ikke at ærgre ſig mere over den Hiſtorie. Da jeg tænkte paa Dig, Søſterſøn, greb jeg Leiligheden til at ſige et Par Ord om Forſonlighed og Tilgivelſe, og anvendte nogle af de ſmukke Sprog, vi have i Skriften. Der blev ellers talt meget om denne ubekjendte Perſon,

og Juſtitsraaden mente tilſidſt, at han nok vilde vaske Ørene paa ham, hvis han engang fik fat paa ham, men det vilde dog more ham at tale med ham igjen, og mine Skriftebørn vilde endelig have ham til at ſætte en forblommet Indkaldelſe i Aviſerne, men det raadede Herr Holm fra."

„Det var vel gjort af Herr Holm, de Mennesker ere dog altfor godtroende," ſagde Tante. „Derſom det nu alligevel har været en Gavtyv, og det har det beſtemt, thi den ſom lyver, han ſtjæler ogſaa" . . . .

„Det er ikke ſagt, kjære Tante," indvendte jeg.

„Men, det er ſandt," ſagde Præſten, „vi ere budne over til —gaard imorgen Middag, og jeg lovede min Tro at vi ſkulde komme og Du med Adolph; jeg ſagde dem at jeg havde en Søſterſøn ude hos mig i denne Tid."

„Jeg . . . . men . . . . De veed, Onkel, at min Fader og Juſtitsraaden" . . . .

„Ja, det maae vi have bragt i Orden, Fjendſkab er ſaadanne Mænd uværdigt, lad Du kun mig raade, jeg har ikke nævnet dit Navn endnu, og Du kan frit træde Juſtitsraaden under Øinene, uden at frygte nogen Fordom, han er en meget brav Mand."

Lige ſaa godt først ſom ſidſt, tænkte jeg; men om jeg kan ſee ham frit i Øinene, og ikke behøver at frygte nogen Fordom, — det ville vi lade ſtaae ved ſit Værd. —

„Er det ikke bedſt, vi tage Malurtflaſken med i Vognen?" ſagde min Tante næſte Dag; „Adolph ſeer ſaa mørk ud under Øinene idag, han er værre end igaar."

„Bliv ikke daarlig for os, Søſterſøn," ſagde min Onkel. „Du hover mig ſlet ikke. Men det er maaſkee

det mørke Skjæg, der gjør det; jeg troer, sandt for Gud, at Du har hjulpet paa det med en brændt Told. Hvor det kan forandre et Menneske! Du ligner Dig ikke selv igjen. Det Livjægercorps maa dog see godt ud "

Mine Bestræbelser vare lykkedes, i Stedet for den lystige, rødmussede, lyshaarede Fætter i den grønne Frakke, der havde forladt —gaard, kom en alvorlig, taus, mørkhaaret Søsterson, i en blaa Kjole, med et olivenbruunt, sydligt Ansigt og et Par sorte Knebelsbarter, kjørende med Præstens fra —inge. Min Forvandling var fuldkommen, jeg kjendte mig næsten ikke selv, da jeg saae mig i Speilet; i det værste Tilfælde udsatte jeg mig kun for at blive antaget for mig selv, den velrekommanderede „gediegne Lømmel" fra Hamburg. Men hvad vilde jeg ikke udsætte mig for, naar jeg kunde faae Hanne at see igjen! —

Ingen kjendte mig, Justitsraaden kaldte mig Herr Adolph og modtog mig meget venligt. Selskabet bestod af den jydske Herremand, Kammerraad Tvede, og hans Familie, Gustav, en Ven af ham, der var Forstjunker, og Os. Jeg tvivler paa, at den mørke Farve dækkede den stærke Rødme paa mine Kinder, da Hanne traadte ind i Stuen, hun var bleven ti Gange smukkere i de sjorten Dage, hun var ganske umaneerlig indtagende. Gustav og Jette kastede lyksalige Blik til hinanden, og Justitsraadinden betragtede dem med synlig Tilfredshed. Jeg stod taus og alvorlig i det ene Hjørnevindue, de mange forskjellige Følelser, der stormede ind paa mig, hjalp mig fortræffelig til at spille den forlegne Fremmede. Wachtel reiste sig fra sit Leie og gjorde sin Runde i Stuen, for at besnuse de Ankomne, min Onkel og Tante

logrede den for, men ad mig knurrede den; Hanne kaldte den til sig, og viste den hen i dens sædvanlige Krog.

„Men sig mig, Herr Ven, forrige Gang, jeg var hos Dem, havde Deres Datter en anden Kjæreste, hvordan hænger det sammen?“ spurgte Herremanden over Bordet.

„Det var Spøg af Børnene,“ svarede Justitsraaden, „det var min Broderson, som var her i Besøg; Jette var allerede dengang forlovet med Holm, men det skulde endnu ikke være bekjendt.“

„Ah, ja saa, det er en anden Sag. Men hvor er Brodersønnen da?“

„Han er reist igjen, det er allerede længe siden.“

„En meget vakker ung Mand, Deres Brodersøn. Naa, hvem kan vide det? Maaskee bliver det Alvor med den yngste Datter, hvad der var Spøg med den ældste. Hvad mener den lille Frøken dertil?“

Hanne taug og blev blussende rød, Justitsraaden saae til min Onkel med et forlegent Smil, jeg sad som paa Pinebænken.

„Deres Fader boer i Kjøbenhavn, Herr Adolph? Er det ikke Herr Adolph, jeg har den Fornøielse at tale med?“ sagde Herremanden, den utrættelige Spørger, idet han vendte sig til mig. Jeg foer op i Forskrækkelse og bukkede.

„Og han er Kjøbmand,“ vedblev han, „og handler nok meget paa Vestindien?“

„Ja, han handler meget paa Vestindien,“ svarede jeg, idet jeg forandrede min naturlige Stemme saa meget, som det var mig muligt.

„Han handler dog nok meest paa Provindserne,

gjør min Svoger, med Kornvarer," sagde Præsten; „Commissionshandel, den er sikkrere end den vestindiske."

„Ah, det er Pastorens Svoger?" spurgte Herremanden; „gift med en Søster formodentlig, jeg kan tænke det. En vakker ung Mand, Deres Søsterson. Militair formodentlig?"

„Nei, Herr Kammerraad, han er Kontorist, men som Livjæger skal han, efter det nye Reglement, gaae med Knebelsbarter," svarede min Onkel troskyldig.

Hele Selskabets Opmærksomhed henvendtes paa mig, jeg blev rød i Hovedet, Gustav og Forstjunkeren kastede et Blik til hinanden, ledsaget af et Smiil, som jeg udtydede saaledes: „Han er en forfængelig Vindbeutel, deri bestaaer Reglementet." — Hvad Samvittigheden dog er for en ubarmhjertig Oversætter. —

Kaffen skulde drikkes i Haven, vi begave os Alle derned. Jeg nærmede mig Jette, og begyndte en Samtale med hende om den smukke Egn. „De har været længe herude hos Deres Onkel?" spurgte hun.

„Temmelig længe, Frøken. Jeg havde allerede været borte igjen, hvis jeg ikke havde faaet en vanskelig Commission at udføre, som næsten overstiger mine Kræfter. — Det er en Commission til Familien her paa —gaard," tilføiede jeg, da hun intet Spørgsmaal vilde gjøre mig.

„Til os?" sagde Jette. „Og den Commission er saa vanskelig?"

„Der handles om Intet mindre, end om at give et Menneske den Ro tilbage, hans Letsindighed har berøvet ham, og skaffe ham Deres Herr Faders Tilgivelse for en Fornærmelse, der ellers vil nage ham hele hans Liv igjennem."

Jette saae forbauset paa mig. „Hvorledes Herr Adolph? Jeg forstaaer ikke“ ....

„En Ven af mig har skrevet mig til fra Kjøbenhavn, og givet mig Fuldmagt til at underhandle med Deres Herr Fader om Amnesti; men de Papirer, han i den Anledning har sendt mig, forekomme mig saa indviklede, at jeg maa opgive denne Commission, dersom Frøkenen, til hvem han særdeles anbefaler sin Sag, undbrager mig Deres mægtige Beskyttelse. Han har skammelig bedraget Deres Tillid, det er sandt.“

„De veed .... Det er .... De kjender denne besønderlige Historie?“ spurgte Jette forlegen.

„Jeg kjender den, min Frøken, og er saa indviet i den, uagtet det er første Gang jeg har den Ære at see Dem, at De selv ikke kjender den bedre. Det er paa Deres Diskretion og Bistand jeg stoler; men desuagtet tør jeg ikke nævne Dem min Vens Navn, førend han har erholdt fuldkommen Tilgivelse. Jeg har meget bestemte Ordrer at handle efter.“

„Jeg finder det besønderligt, at et Menneske, der har fornærmet min Fader og os Alle i saa høi Grad“ ....

„Ogsaa Dem, Frøken? Det gjør mig ondt, at han har givet mig falsk Underretning; af hans Brev maatte jeg slutte, at det Modsatte var Tilfældet.“

Jette blev blussende rød, det forekom mig, som om Taarerne stege hende i Øinene. „Han skal vistnok ikke finde mig utaknemmelig,“ sagde hun, „jeg har ikke noget Øieblik gjemt hvad jeg skylder ham. Hvad forlanger De af mig?“

„Min Ven beder Dem, igjennem mig, at skjenke ham Deres Tilgivelse for en Mystification, som tilfældige

Omstændigheder foranledigede, men som blev fortsat, ene af Interesse for Deres Skjebne, af uegennyttig Hengivenhed for Dem. Det er hans Bøn, at De vil forberede Deres Herr Faber, og skaffe mig en Samtale med ham, som jeg haaber vil ende med Tilgivelse; han har intet høiere Ønske, end at blive optaget i en Kreds, hvor han har saa Meget at afbede dem Alle, for at vise dem, hvor oprigtig han angrer sin Letsindighed."

Selskabet kom nærmere, og jeg maatte afbryde Samtalen. Gustav og Hanne vare i Disput.

„Dril mig kun," sagde Hanne, „jeg bliver dog ved at sige, at Intet er saa kedsommeligt, som Familie; man burde kunne vælge sit Slægtskab, da vilde dette Baand være langt fastere. Det er Skade, at man ikke er gaaet et Skridt videre, og har bestemt, at Beslægtede, i en vis fjern Grad, skulle have hinanden, enten de saa pibe eller synge; det havde rigtignok reent udryddet Kjærligheden, men det havde været meget bequemt, og vilde have forhindret megen Tvivlraadighed og Alt, hvad dermed følger."

„Husk paa din sidste Udvælgelse, den var der ikke Stort ved. Et daarligere Subjekt kunde Fødselen neppe have bragt Dig i Familie med."

„Jo den kunde, thi det var et langt daarligere Subjekt, der kom bagefter, med alle Legitimitetens Stempler paa Panden. Faldt min egen Udvælgelse, som Du kalder den, endogsaa paa en Forræder, saa var han dog kjæk, munter, morsom, i Stedet for at den legitime var forsagt, træven, pedantisk, kedsommelig, — utaalelig med eet Ord. Du mener jo desuden ikke et Ord af alt det Onde, Du siger om ham. De ægte Fættere og Søskendebørn, som i den sidste Tid ere komne mig for Øine,

have været nogle elendige Stakler, der have staaet, som de ikke kunne tælle til Fem, og som om de ikke havde Tanke for Andet, end deres egen jammerlige Person, som de nære store Indbildninger om uden Grund." Hanne ledsagede denne Beskrivelse med et Sideblik til mig, der i Sandhed spillede det kedsommeligste Søskendebarn, man kan tænke sig. Hun havde ingen Anelse om, hvormeget hun Øieblikket før havde glædet mig.

„Legitimitet er en god Ting, deri har Frøkenen Ret, det mener jeg med," sagde Herremanden, som kom til og blandede sig i Samtalen; han havde netop opfanget dette eneste Ord af en Samtale, som kun faa af de Tilstedeværende forstode, og som de derfor heller ikke toge Deel i.

Medens vi spadserede, tog Jette sin Søster under Armen og hviskede til hende; Hanne betragtede mig med Opmærksomhed. Saasnart det var mig muligt, nærmede jeg mig hende og begyndte at tale om Veiret, denne fortræffelige Indledning til de alvorligste Æmner; snart vare vi i Samtale, og den dreiede sig om den Meddelelse, Jette havde givet hende.

„Min Søster siger mig, at det er Deres Ven magtpaaliggende at erholde vor Tilgivelse," sagde hun; „den have vi allerede skjenket ham, thi han har gjort os en større Tieneste, end han aner. Vor Agtelse derimod, det er en anden Sag, det vil falde vanskeligere, den har han formodentlig renonceret paa for stedse."

„De dømmer ham strengt, Frøken, hvis De vil forbyde ham at stræbe efter at erhverve den. Uden Deres Agtelse er Deres Tilgivelse ham en tilkastet Almisse, uden den vil han være en Betler for hele sit Liv, den vil gjøre ham til en Millionair."

Hanne rødmede ved den Erindring, dette Ord vakte hos hende. „De vurderer høit," sagde hun.

„Ikke høiere, end min Ven. Deres Agtelse, min Frøken, er det han søger, og dersom en uudslettelig Erindring om Dem ikke drog ham tilbage til dette Sted, stod jeg ikke for Dem i dette Øieblik som hans Talsmand. Deres Søster har lovet at skaffe mig en Samtale under fire Øine med Deres Fader, — dersom Deres Had til min stakkels Ven er uudsletteligt, saa siig mig det nu, og jeg sparer Deres Fader for en maaskee ubehagelig Erindring; thi uden Deres fuldkomne Forladelse kan jeg ikke opfylde min Sendelse, og halvt vil jeg ikke udrette den."

„De er en ivrig Commissionair, det maa man indrømme Dem. Nu vel, tal med min Fader, jeg vil ikke være den mest Haardhjertede i Familien. Jeg føler desuden, at Deres Ven har en Talsmand i min egen Tilbøielighed til at spille min Næste Puds, — uagtet dette rigtignok var et Puds af en meget alvorlig Slags."

„Jeg havde ventet denne Godhed af Dem, Frøken, ellers havde min Ven ikke skildret Dem med sande Farver."

„Og hvilke Farver har han brugt, om jeg tør spørge? Det vil falde vanskeligt at skildre Nogen, efter et saa kort Bekjendtskab."

„De lyseste, min Frøken, han har dyppet sin Pensel i Himmelen, for at bruge en forslidt Lignelse, — han tilbeder Dem, for at tale den fuldkomne Sandhed."

„Saa? — Det er for megen Godhed," sagde Hanne stødt. Ved den forslidte Lignelse smilede hun, ved den fuldkomne Sandhed . . . blev hun vred. —

Vi vare ved Foden af Gyngebakken. „Der maa

være en smuk Udsigt der oppe," sagde jeg. Høfligheden nødte hende til at gaae derop. Gustav og Forstjunkeren fulgte os i nogen Afstand, i dyb Samtale, det øvrige Selskab var blevet ved Lysthuset, hvor Kaffebordet stod.

„I Sandhed, det er en meget smuk Udsigt," gjentog jeg næsten mechanisk.

„Der ligger —inge, Deres Onkels Kirke," sagde Hanne, „det er den tolvte Kirke, man seer fra den Høi."

„Jeg har seet denne Bakke fra min Onkels Vinduer. De hvide Stolper skinne saa tydeligt paa den mørkegrønne Baggrund."

„Blev de bange for dem? Troede De maaskee, at det var" . . .

„En Galge?" afbrød jeg hende. „Nei, Frøken, jeg er fornuftigere, end min taabelige Ven." Hanne saae paa mig. „Har De erindret, hvad han bad Dem om paa dette Sted? At De, naar De hørte Ondt om ham, og mistvivlede om hans Ærlighed, vilde gaae herhen og dømme skaansomt om den Fraværende? At De ikke vilde bryde Staven over ham, fordi Skinnet var ham imod."

„Han maa have givet Dem en vidtløftig Rapport," sagde Hanne leende; „hvert Ord lader til at være nøiagtigt."

„Hvert Ord, han har vexlet med Dem, Frøken, staaer for evig indgravet i hans Hukommelse. De lovede ham det; tør han smigre sig med, at De ikke har glemt dette Løfte, at De ikke har afskyet ham, imedens han trængte til Deres Medlidenhed?"

„Jeg har saamænd ærlig forsvaret ham, og meer end han fortjener," svarede Hanne; „men nu er det ikke

mere nødvendigt, og vender han nogensinde tilbage, da skal han finde sin værste Modstander i mig, thi jeg lader mig ikke ustraffet tage ved Næsen."

„Barmhjertighed, min Frøken! See, jeg trygler Dem jo om Naade, han kan ikke bære Deres Vrede; jeg er kommen, for at kaste mig for Deres Fødder, med Deres Tilgivelse vil han faae Mod til at gaae Stormen imøde. — Frøken Hanne," tilføiede jeg med min egen naturlige Stemme, „De er den Eneste, der veed, at den forfulgte Synder er her, bryd De Staven over mig, hvis De har Hjerte dertil, af deres Mund vil jeg høre min Dom."

Hanne betragtede mig med et listigt Smiil. „De vil ikke røbe mig og misbruge min Tillid," tilføiede jeg bønlig, „skjenk mig deres Tilgivelse og skaf mig deres Forældres, uden den kan jeg ikke leve. — De har kjendt mig igjen, trods min Forklædning; kun under en saadan har jeg vovet at nærme mig Dem ved Dagens Lys. Ak! om Aftenen har jeg ofte været her og staaet udenfor, indtil Lyset forsvandt i Deres Værelse, og jeg intet synligt Tegn paa Deres Nærværelse mere havde at fæste mine Øine til."

Hun betragtede mig et Øieblik mildt, endogsaa med Velvillie, derpaa klappede hun i Hænderne og raabte: „Gustav! Linden! Skynd Dem! Kom hid! Her er han! Her have vi ham!"

„Hvem? Hvad er der?" spurgte de Tililende.

„Min Frøken, for Guds Skyld! De vil dog ikke . . . De misbruger min Tillid, det har jeg ikke fortjent af Dem! . . . Vil De røbe mig for den fremmede Herre?" stammede jeg overrasket ved denne pludselige Omskiftning.

„Det er ham, den falske Fætter, der staaer han,

nu er han fangen!" vedblev Hanne, og hoppede af Glæde.

„Fætteren! Han?" spurgte Gustav forundret; „men saa sig mig" . . .

„Herr Holm," sagde jeg, „og De, min ubekjendte Herre," . . .

„Det er sandt," afbrød Hanne mig, jeg skylder Dem en Erklæring. For Gustav behøver De ikke at undskylde Dem, han anseer Dem i sit Hjerte for sin Velgjører, og denne ubekjendte Herre kjender Deres Bedrifter lige saa godt, som Alle vi Andre. De vil ikke røbe mig og misbruge min Tillid," sagde hun parodierende, „maa jeg forestille Dem min tilkommende Brudgom, Forstjunker Linden. De spurgte mig engang hvad den Ring betydede, jeg bar paa Fingeren, kan De huske det? Dengang maatte jeg blive Dem Svaret skyldig, nu vil jeg betroe Dem denne Hemmelighed. Og derpaa min ærede Herr Erke-Valg-Fætter og Over-Hof-Sandsiger, tillader De, at jeg fører Dem i den længselsfulde Families Arme."

— Det skulde jeg have anet en Par Timer før, og jeg havde aldrig mere sat mine Been paa —gaard. Nu maatte jeg taalmodig lade mig føre, efterat jeg havde fremstammet Noget, der ligesaavel kunde tages for en Forbandelse som for en Lyksønskning.

Min Onkel gik i Granalleen med Justitsraaden og Jette, hun havde forberedt ham, men endnu havde hun ingen Anelse om at det var mig hun havde bedet om Naade for. Jeg kom dem imøde som en arm Synder.

„Kjære Fader," sagde Hanne, „her bringer jeg en Deserteur, som har overgivet sig til mig med fuld Tillid. Han gjør sikker Regning paa din Tilgivelse,

negter Du ham den, saa er det mig Ansvaret maa falde paa."

„Lad mig tale, Barn," sagde min Onkel, som troede at der taledes om en Forsoning imellem min Fader og Justitsraaden. „Som Herrens Tjener er det min Pligt at formane til Forsonlighed og Samdrægtighed; I skulle betænke hans Bud, som kalder sig Kjærlighedens Kilde, og bortjage onde og hadefulde Tanker af Eders Sind. See, han er kommen til Dem med Haab og Tillid, og nu byder han dem Haanden til et Forlig, der er to ædle Mænd værdigt. Tag venlig imod ham, min gamle Ven, og tving ham ikke længer til at fornegte sit Navn, fordi det engang var Deres Uvens, lad den forbigangne Tid være glemt og forladt."

„Ogsaa De, min værdige, gamle Ven? Saa faaer jeg vel give efter. Sandelig, den Fusentast har funden Beskyttelse nok," sagde Justitsraaden og rækkede mig Haanden.

„Han beder for sin Ven," sagde Jette.

„For min Velgjører," sagde Gustav.

„For sin gamle Fader," sagde min Onkel.

„For sig selv," sagde Hanne, „det er jo den falske Fætter, der er forklædt, han er jo det Menneske i egen Person, der har sat Huset i al denne Forstyrrelse; men hvad han hedder, det maa Gud vide."

„Det er min Sosterson, Adolph Kerner, en Søn af Grosserer Kerner i Kjøbenhavn, han kan godt være sit Navn bekjendt," sagde min Onkel.

Almindelig Forbauselse. „Den falske Fætter selv?" raabte Jette.

„Den unge Kerner, som har været i Hamburg?" spurgte Justitsraaden.

„Hvad? Bedrageren er min Søsterſøn?“ udbrød min Onkel, ſom nu først fattede Sammenhængen. De frygtede Opdagelſer vare gjorte, og jeg var røbet. — Forklaringen var ſnart givet, Tilgivelſen fulgte, og vi vare forſonede. Juſtitsraaden gav mig Haanden og ryſtede min ganſke venſkabeligt.

„Og nu ſøger vi Moder op,“ ſagde Hanne, „og falde hende tilfode. For Kjønnets Værdigheds Skyld haaber jeg, at Herr Kerner faaer en værre Skærsild at gjennemgaae hos hende.“

Vi traadte ind i Lyſthuſet, hvor Selſkabet endnu ſad om Kaffebordet. Juſtitsraaden førte mig hen til ſin Kone og ſagde: „Her bringer jeg Dig den forſvundne Nevøu, han vender tilbage ſom den forlorne Søn, og beder om Tilgivelſe. Imorgen vil han viſe ſig uden Knebelsbarter med ſine blonde Haar, og haaber, at han da finder den ſamme venlige Tante i Dig, ſom den falſke Fætter Carl har lært at elſke.“ Juſtitsraadinden gav mig Haanden og truede ad mig med Fingeren.

„Og der har Du Morten Frederichſen, lille Kone, ſom Sultan ſkulde holde fra Gaarden; den Strik, han har rigtignok trukket Rus med os Gamle,“ ſagde min Onkel leende. „Leverſygen var da heller ikke Andet end Narreſtreger.“

„Nei, hvad ſiger Du, lille Fatter! Morten Frederichſen! Hvor det Skarn har forſtrækket mig. Men jeg har da betalt ham med Malurtvinen, kan jeg tro.“ Den gode Kone ryſtede paa Hovedet, og kunde endnu ikke ret fatte Sammenhængen.

„Og her foreſtiller jeg Herr Kammerraad Tvede den unge Kerner, en Søn af Grosſerer Kerner i Kjøbenhavn, og ſom nylig er kommen tilbage fra en Opdagel-

sesreise til Hamburg," sagde den overgivne Hanne og trak mig hen til Herremanden.

„En meget vakker ung Mand," stammede Kammerraaden, „jeg har den Ære at kjende Deres Herr Fader og anbefaler mig til Husets Bevaagenhed." — Jeg flygtede hen til Jette og Gustav, der toge mig i Beskyttelse.

„Skammer Eder, I hevngjerrige Mennesker," sagde Jette, „Solen er lige ved at gaae ned over Eders Vrede, og endnu forfølge I Herr Kerner lige ubarmhjertigt."

„Den Forfølgelse kan han taale," sagde Justitsraaden, „og jeg haaber, at den ikke vil skræmme ham bort fra et Huus, der altid staaer ham aabent, og hvor han for Eftertiden skal blive lige saa vel modtaget under sit eget Navn, som han blev det under Fætter Carls."

„Kunne I nu see, at det ikke var saa dumt af mig, dengang jeg vilde examinere ham i Almanakken?" sagde Hanne.

„Dem, Frøken, tilkommer vistnok den Ære at have sat mig i de piinligste Forlegenheder," sagde jeg; „vær nu naadig, og leg ikke med mig, som Katten leger med Musen: Seierherren bør være høimodig imod den Overvundne."

„Nei, De har buttet mig," svarede hun, „og villet kysse mig," tilføiede hun sagtere, det tilgiver jeg Dem ikke saa let, det er Majestætsforbrydelser."

„Mind mig ikke om hvad jeg har gjort, Frøken, jeg kan desværre ikke glemme det."

„Der gik Solen ned," sagde Hanne, „saa maa jeg vel falde tilføie. Altsaa tilgiver jeg Dem, men paa den Betingelse, at De efter Aftale kommer herud til Julen og hjelper os at spille Komedie, hvortil jeg herved

indbyder alle de Tilstedeværende. Kors, han har en stor Talang," tilsviede hun med en Replik af Aprilsnarrene. —

Næste Dag forlod jeg —inge og reiste til Kjøbenhavn, hvor jeg i meer end otte Dage maatte kæmpe med Valdnsddeſaften, for at faae den bort af Anſigtet. Hvergang jeg læſer i Adresſeaviſen, at Folk ønske at afgjøre Deres Anliggender „uden Commisſionairs Mellemkomſt," maa jeg ſmile, og tænker: Det er en Hovedregel, ſom den forſigtige Knigge burde have ſat ved Siden af den velbekjendte: „Skriv aldrig med Leilighed." —

H. Schwanenflügel:

Carl Bernhard

(Andreas de Saint-Aubain)

Hans Liv og Forfattervirksomhed

I

Novellerne.

Jeg har den største Respekt for Æsthetikken; thi den søger at bringe Lov og Regel ind i alle disse tøjlesløse Digteres uberegnelige Luner og Indfald; den spørger dem med Officersmine, hvor de høre hjemme, og i hvilken Bataljon de tjener; men jeg holder dog mere af Literaturhistorien; thi den tvinger ikke Digteren til at bære anden Uniform end den, som passer ham. Den dømmer ham ikke efter hans Præstationer paa Exercerpladsen; men har han kæmpet bravt i Livets Feltslag, saa først giver den ham sit Skudsmaal og opreiser ham sin Mindesten. Og dog vilde jeg nu ønske, at Æsthetikken vilde hjælpe mig til en kort og fyndig Formel for, hvad en Novelle er; thi herom ere dens Ordførere uenige, og Literaturhistorien giver mig ingen sikker Bestemmelse. Hvad er f. Eks. Novellen hos den ældste vesteuropæiske Novellist i den kristelige Tidsalder: Boccaccio? En snart skalkagtig, snart vemodig, snart frivol lille Fortælling om, hvorledes den almægtige Eros driver sit kaade eller alvorsfulde Spil. Hvad er den hos Spanierne, Cervantes f. Eks? Et ridderligt, broget Æven-

tyr. Hos Franskmændene (Merimée) en Begivenhed, som foregaar imellem Mennesker, der ikke tænke som Folk i Almindelighed. Hos Englænderne (Thackeray f. Eks.) en Samfundssatire. Hos Tyskerne (Hoffmann) en Spøgelsehistorie eller (som hos Paul Heyse i „der letzte Centaur") en Drømmefantasi. Og saaledes videre: med andre Ord, Novellen tager Form og Farve af den nationale Jordbund, hvorpaa den udfolder sig, og kan ikke nøjes med en blot æsthetisk Definition. Hos os Nordboere er Novellen først og fremmest en Familiebegivenhed („Hverdagshistorierne", Frederikke Bremer, Onkel Adam) eller et Folkelivsbillede (Sten Blicher, Mourits Hansen o. fl.). Men ogsaa denne Betegnelse gælder kun som Regel; nogle af vore bedste Noveller og derimellem en af Carl Bernhards danne en Undtagelse. —

Det novellistiske Familebillede vinder imidlertid ikke straks Sejren herhjemme: i det 18de Aarhundrede maa det kæmpe med Samfundssatiren og Rahbeks moralske Fortælling; senere, i Begyndelsen af det 19de Aarhundrede, med den følsomme og romantiske Genre. Selv en saa frugtbar og ingenlunde talentløs Forfatter som Laurids Kruse, der f. Eks. i „Fadbergaven" (Nytaarsgaven „Eros" 1803) med Hensyn til Foredrag, Diktion og Skildring af Personligheder havde vist saa megen Evne til at behandle det novellistiske Familiebillede, slog senere, da Strømmen gik i en anden Retning, over i den romantiske Genre, brugte tyske Forbilleder (Lafontaine og Hoffmann), skildrede problematiske og sære Skikkelser (Tante Agathe), og i sin store Novelle „Deodats Fødsel" (hvormed han paa en vis Maade tog Afsked med Danmark og overflyttede til Tyskland)

gav en saadan Blanding af romantisk-sentimental Overspændthed og plat-rationel Forklaring af Gaadernes Løsning til Bedste, at man ikke ved, hvorhen man skal føre denne Bastard af to ganske forskellige Smagsretninger. Heltinden i „Deobat" lever i den sværmende Tanke, at hun er en Dødnings Brud; i denne Sindstilstand bliver hun besvangret af en Bedrager, som har vist sig for hende i den Afdødes Skikkelse. Af alt dette kunde der laves en meget komisk Fortælling; men Forfatteren vil ikke desto mindre have, at man skal tage hans Helt og Heltinde højtideligt.

Imidlertid læste Publikum Lafontaine, der nu begyndte at blive gammel og forfaldt til Manér og Clauren, der svømmede over af Følsomhed og Unatur.

Det var for at bøde paa denne usunde og unationale Retning, at Louise Hegerman-Lindencrone skrev sine „Danske Fortællinger". Denne gamle Bog fra 1825 gør endnu et elskværdigt Indtryk; men „danske" ere hendes Fortællinger kun med Hensyn til Sted og Æmne; i Virkeligheden kunde de være foregaaede, hvor det skulde være; man træffer hverken danske Typer eller nationale Ejendommeligheder hos hende. Hendes Fortællinger bære alle Præget af at være skrevne af en blid, husmoderlig Kvinde med naive Erfaringer. Hendes aandelige Horizont er begrænset, og hendes Fantasi næsten jomfruelig. Naar man har læst Fru Hegerman-Lindencrones Noveller, efterlade de det samme Indtryk, som naar man har drukket et Glas rent Vand: man er forfrisket; men man har ikke taget nogen Næring til sig. — Det var som bekendt Sten Blicher og Fru Gyllembourg, der indførte den ægte danske Novelle. Om den Første skal her ikke tales; den Sidste var en

Kusine (ikke Søster, som det anføres i P. Hansens Illustr. danske Literaturhistorie II, 436) til St. Aubains Moder.

St. Aubains første Novelle er ikke trykt og egner sig heller ikke dertil. Den er skreven i hans fjortende Aar, Foraaret før han begyndte sin egentlige Skolegang, og lagt som Present paa hans Moders Fødselsdagsbord. Titelen er „Minderoserne". For at man kan faa en Idé om den unge Forfatters Stil, afskrives her det første Blad:

„Det gamle Stueuhr slog netop fire. Det var en skjøn Sommermorgen. Hele Huset var allerede oppe og i fuld Bevægelse. Det var i Dag den bedste Moders Fødselsdag. Edvard sneg sig sagte med et Rosentræ under Armen hen til sin Moders Kammerdør. Endnu engang betragtede han, halv undseelig, den simple, pragtløse Blomst, der skulde tolke den Elskede hans rørte Hjertes stille Tak. Lyttende kiggede han gjennem den halv aabne Dør og listede sig sagte paa Tæerne hen til Sengen. Den fromme Gamle syntes at hvile saa sødt. Han traadde nærmere og betragtede hænde længe med stille barnlig Glæde. Nu ville han netop sætte Rosen, da han i det samme saae de glimrende Gaver hans rige Søstre allerede havde henlagt der. Endnu mere undselig saae han snart paa dem, snart igjen paa sine Roser. Beskjæmmet iilte han til Udgangen og kom netop ned af Trapperne, da hans støjende Søstre traadde ind. — — — Edvards Fader var død. Han havde i sin Tid beklædt en betydelig

Post ved Hoffet. En dristig Sandhed, som Fyrsterne saa sjelden tilgive, havde, for et Øjeblik, berøvet ham sin Konges Naade. Glad drog Oldingen sig tilbage til sin stille landlige Afkrog; her gavnede og glædede han umisundt i sin lykkelige Families Skjød. Hans ejegode Kone, som han indtil Sværmerie elskede, var den bedste af alle Mødre. Allerede tidlig saae han sine tre Døttre glimrende forsørget i Hovedstaden. Kuns sjelden eller aldrig vendte disse tilbage derfra, til den paradisisk skjønne Ensomhed, der uimodstaaelig drog de andre til sig. Moderens Fødselsdag gjorde imidlertid, endog efter Faderens Død, en Undtagelse herfra og Søstrene søgte ret, paa den, at overtræffe hinanden med de rige Pragtgaver hvormed de troede at hæve Dagens Højtidelighed. Ganske det Modsatte af Søstrene var Edvard. Han havde, i lykkelig Forening, arvet Faderens Aand og Moderens Hjerte, og var billig sine Forældres Stolthed og sin Kredses Yndling. Især hang han, med sit varme Hjertes hele Følelse, ved sin fromme, elskelige Moder, hvis Alders Støtte han stedse, med barnlig Glæde, kaldte sig."

Hvor rørende end dette barnlige Produkt med alle sine Fejl i Foredrag, Orthographi og Interpunction forudtegner os det Forhold, der skulde blive det stadige, mellem St. Aubain og hans Moder, ser enhver dannet Læser dog let, at den Claurenske Stil og Smag her har fundet en beundrende og meget ungdommelig Dyrker.

Adskillige Aar skulde henrinde, inden St. Aubain for Alvor vovede sig ind paa Forfatterbanen. — I

1828 — lidt senere altsaa end Fru Gyllembourg optraadte — skrev han i sin Slægtning J. L. Heibergs „Den flyvende Post" den lille Fortælling „Nummer Syv". Den maa være bleven læst; thi 1837 besørgede han et 2det Oplag i særskilt Aftryk; men synderlig Opmærksomhed hos dem, der var berettigede til at dømme herom, kan den ikke have vakt; dertil er den ikke betydelig nok. Dens Begyndelse er saa romantiserende som nogen hungrig Læserinde kan forlange: En ung Mand, der bor paa et tarveligt Gæstgiversted, opdager, ved at bore et Hul i Væggen, at hans Nabo er en Kvinde: en yndefuld, hvidklædt Skikkelse bøjer sig grædende over et lille, nyfødt Barns Vugge. Værtens ubarmhjærtige Forhold og Hoteltyendets haanlige Bemærkninger om hende, vækker hans største Sympathi, og han gør alt for at være hende til Tjeneste. Men det Hele opløses ret prosaisk og, hvad der vistnok har været en Skuffelse for mangen Læserinde: noget Par bliver der ikke ud af Fortælleren og den kvindelige Hovedperson. En Forelskelse eller længe næret varm, erotisk Hengivenhed, der ender ulykkeligt eller i hvert Tilfælde ikke med Ægteskab, er i det Hele taget et Særmærke for den Carl Bernhardske Novelle.

Mere Opmærksomhed vakte den store Novelle „Et Aar i Kjøbenhavn", der maa betragtes som St. Aubains egentlige Forfatterdebut (1834)*. Den udkom

---

* Jeg bemærker én Gang for alle, at jeg citerer Udgivelsesaaret af C. B.'s Skrifter efter hans egne Optegnelser, da Forlæggere (jvm bekendt) af merkantile Grunde ofte skyde Trykkeaaret frem.

under J. L. Heibergs Patronat, og i den Anledning skrev denne til St. Aubain: „Kjære Fætter! Da Titelbladet blev trykt igaar, var jeg nødt til at give Dig et Navn, hvorom vi ikke vare blevne enige. Jeg har taget det første det bedste og kaldt Dig „Carl Bernhard" o. s. v." „Derefter", siger St. Aubains Biograf i Illustreret Tidende f. Decbr. 1865, A. B. (d. e. Lægen, Prof. Andreas Buntzen) hed han Carl Bernhard nolens volens. Han kunde egentlig ikke lide dette Navn, fordi det var saa absolut betydningsløst, og heri saa Heiberg netop en Fortjeneste. Spørgsmaalet er vel tvivlsomt; thi en Antydning i et saadant Pseudonym, selv om den i Momentet er let og smagfuld, kan i Længden blive kjedelig og tilsidst bruges ironisk, medens det paa den anden Side heller ikke tiltaler, at Navnet er fladt og farveløst fra Begyndelsen af. Vi maa dog snarest give Heiberg Ret, og det er klart, at denne æsthetiske Smagsdommer konsekvent fulgte sin Praxis; thi mange Aar efter døbte han ogsaa Clara Raphael, og det er klart, at disse to Navne omtrent ere udtrukne af den samme Skuffe". — Heri kunne vi dog ikke give Buntzen Ret. Netop dette Navn kunde den Gang ikke være det heldigste for en Novelleforfatter. Navnlig for St. Aubain, som jævnlig læste fransk Literatur, maatte det have sin Ubehagelighed, at Balzacs Skolar, den klassiske Stilist og berømte Forfatter til «les ailes d'Icare», der optraadte samtidig med vor Carl Bernhard, paa Fransk bar samme Navn. Endog sin nominelle Uafhængighed har vor Forfatter, der var saa øm over sin borgerlige Selvstændighed, sikkert kunnet ønske at hævde.

Selve Fortalen til „Et Aar i Kjøbenhavn“ behøver man ikke at være nogen Johan Ludvig Heiberg for at skrive. Den indeholder blot en Forsikring om, at „Carl Bernhard“ hverken er Forfatteren til „en Hverdagshistorie“ eller er den samme som Henrik Hertz, og slutter med den gamle romerske Skuespilleropfordring til Publikum; Plaudite! — At Carl Bernhard ikke var Fru Gyllembourg eller „hans Ven“ Hertz, behøvede Heiberg ikke forsikre den intelligente Læser om: „Et Aar i Kjøbenhavn“ ligner lige saa lidt „Stemninger og Tilstande“ (hvilken da allerede maa være bleven paabegyndt og kendt af et snævrere Publikum), som den ligner den samme Aar udkomne „Hverdagshistorie“. Derimod har den ikke saa lidt tilfælles med den Manér, som Datidens Romanflugere i flere Aar havde hyldet: Meddelelsen af Tildragelserne i Brevform, f. Eks.; de indskudte Memoirer; de spændende Situationer; de mørke Familiehemmeligheder, der langt om længe afsløres; Optræden af Personer, der vække Anelser, som dog tilsidst opløse sig som Skyer paa Virkelighedens bleglyse Morgenhimmel (Sofie f. Eks.); Optrin, der pirre Nysgerrigheden (f. Eks. den natlige Scene i Haven); Sovngængeri; Episoder af Københavns store Ildebrand 1795 o. s. v. Derimod savnes de Begivenheder, der sætte Karaktererne i nyt Lys og saadanne vel prægede Personligheder, som man mindes fra mange Aar tilbage, da man for første Gang læste Hertz's og Fru Gyllembourgs ovennævnte Noveller. — Og dog danner dette „Carl Bernhards“ egentlige Debutarbejde en rationel Overgang til hans efterfølgende mere realistiske Produktion. Det er korrekt, naar J. N. Madvig i en Anmeldelse i Maanedskrift

for Literatur bemærker, at „enkelte af Figurerne i „Et Aar i Kjøbenhavn" adskille sig fra Dusinfortællingernes Personligheder „ved en vis naturlig og sand Livlighed, saaledes Grossérer Birner og den gamle Karen, hvis Sans er sløvet for det nuværende Liv, men lever i sine Erindringer." Og hertil kan føjes, hvad St. Aubain selv fortæller i sine autobiografiske Fragmenter, at han saa livagtigt som muligt har skildret sin Bedstefaders Købmandsgaard i det gamle Hus, hvor Hovedbegivenhederne i „Et Aar i Kjøbenhavn" ere henlagte, samt at „Tante Birner" er tegnet efter en agtbar Frue i vor gode Residensstad, og det saa omhyggeligt, at han i mere end tre Uger ikke turde komme hende eller Nogen af hendes Familie for Øjne af Frygt for en Genkendelsesscene. Men Folk kende aldrig dem selv igen, naar Maleriet ikke er flatteret. Det var en unsødvendig Frygt" [„Brødrene Bernhard" 2. Udg. 292].

Først det følgende Aar slaar „Carl Bernhard" ind paa den Bane, der en Tidlang skulde løbe parallelt med Fru Gyllembourgs. 1835 udkom „Dagvognen"; 1836 „Commissionæren" tilligemed „Børneballet" og senere hen paa Aaret „Tante Franciska" og „Skjødesynderne"; 1838 „Et Løvte" og „En Familie paa Landet" og samme Aar „Et Ordsprog". — Novellen „Deklarationen" er her, og det med Føje, ikke mednævnt; thi skønt vor Forfatter har udgivet den under sit Navn og gentagende optaget den mellem sine Skrifter, tør den dog ikke siges at være hans egen Frembringelse. Rigtig nok har han i den lille humoristiske Skitse, som under Navn af „Brødrene Bernhard" er tilføjet

„Deklarationen", erklæret, at han „ikke har det mindste at gøre med denne Novelle"; men det gemytlige Samlag mellem Forfattere og Kunstnere, som her er skildret, tillader en saa spøgende og gækkende Tone, at man ikke véd, om man skal tage hin henkastede Ytring alvorligt eller ikke. Nu har jeg faaet Visheд i denne Sag. Efterat jeg havde haft en længere Samtale med Etatsraad, Nationalbankdirektør Strøm om hans Slægtning, vor Forfatter, med hvem han i dennes sidste Leveaar til Stadighed havde levet sammen, skrev han mig et Brev til, hvori han erklærede, at han intet Mere havde at meddele mig; „dog", tilføjer han spøgende, „en lille Lækkerbidsken har jeg til Dem: Novellen „Deklarationen" er forfattet af en højst aparte Constellation, Prof. Martin Hammerich og Prof. Andreas Buntzen, den Gang 25—26 Aar gamle. Det har længe været mig bekendt; men jeg har nu hos M. Hammerichs Enke forvisset mig om Rigtigheden deraf og faaet hendes Tilladelse til at sige Dem det". Etatsraad Strøms Underretning har jeg ved et heldigt Tilfælde faaet yderligere stadfæstet ved en Samtale med Biskop Lind: for ham har afd. Martin Hammerich nævnt sig som parthavende Forfatter i „Deklarationen"; han har bl. A. skrevet den betydningsfulde Samtale mellem den unge Søofficér og dennes Elskede, den lille nydelige Annette.

Heller ikke har jeg mellem de anførte Novelletitler nævnt „Marie", ikke saa meget fordi den er udkommen senere (trykt 1845 i P. L. Møllers „Gæa"), som fordi jeg betragter den som et ikke ganske vellykket Forsøg paa at efterligne vor Forfatters store Samtidige Sten Blicher. Paa dennes klassiske Novelle „Marie" henleder han driftig Opmærksomheden ved at give sin Fortælling samme

Navn. Løjerligt nok findes heller ikke dette Arbejde nævnt i hans haandskrevne „Journal over offentlig Virksomhed," hvor han ellers ikke glemmer Noget, selv ikke det mindst betydelige.

„Carl Bernhards" egentlige Genre er ikke Folkelivsbilledet og mindst det landlige, det er Familielivet og dets Konflikter. Har han en dansk Herregaards, men især en københavnsk Stues Gulv under sine Fødder, da føler han sig hjemme. Her kender han Interiøret, Damernes Klædedragt og Herrernes Manerer. Her følger han og sympathiserer med Hverdagslivets Gang; her søger han at faa Indblik i dets skjulte Folder. Thi han deler den tyske Humorist og Æsthetiker Jean Pauls Mening, at „i denne dagligdags Verden er ikke Alt saa hverdags som det synes". Han lægger sit Øre til de unge Pigers Bryst og lytter til deres Hjerters Slag, og forekommer det ham for uroligt, raster han ikke, før den skjulte Aarsag er bleven ham aabenbar. Han véd Besked med de unge Mænds erotiske Aspirationer, og han skildrer med Forstaaelse deres Optagethed af denne „kære stadige Tanke". Han kender Fruernes Interesse for Husets uforstyrrede Gang og deres Lyst til Aftenpasfiaren i Dagligstuen. Med deltagende Sans skildrer han Fædrenes Familiekærlighed. Hvor fint og kønt er saaledes ikke Familiesorgen over den syge Datter og Glæden over hendes Tilbagevenden til Livet fremstillet i „Børneballet" (S. 90). — Men nægtes kan det ikke, at over det hele svæver en Duft som den, der i sin Tid steg op af vore Mødres Potpourrikrukker: en fin, men dog lidt tør Lugt af hengemte Roser og Lavendler. Det er Luften fra Frederik VI.s sidste Regeringsaar, i hvilken vi her befinde os. Yndefulde Stillelivsbilleder, enkelte (som

det nysanførte) af kulturhistorisk Værd, men dog mærkede af en aandelig Stagnation og filistrøs Ro, som vor Tid har saa lidt tilfælles med, at man ordentlig maa vænne sig til igen at læse „Carl Bernhard". Hvilken Forskel dog paa denne Novellistik fra sidste Halvdel af Trediverne og vor Tids! — Hvor blegt staar den ikke ved Siden af Schandorphs brede, ugenerte Humoreske; Pontoppidans mørke, ubarmhjertige Satire og Drachmanns flot henkastede Kunstnerskitse. — Den ny Skoles Feltraab om „at sætte Problemer under Debat" har vel „Carl Bernhard" instinktmæssig forsøgt sig paa, men da kun et Par Gange, hvoraf jeg fremsætter den ene antagelsesvis.

„Carl Bernhard" havde en yngre Fætter, som han holdt meget af. I et Brev fra Oktbr. 1834 fortæller han saaledes, at Fætteren er i Sverrig; han er bange for, at han ikke skal have det godt dér „og komme til at døje Ondt. Han er min Øjesten, og jeg kunde ikke godt finde mig i, at han kom noget til". Denne hans unge Frænde opnaaede senere at blive bekendt som Læge og kom til at beklæde en overordnet Plads ved et af vore Hospitaler. Han skal have været en særdeles dygtig Kirurg og som saadan til Gavn baade for Patienter og Studerende; men det var vitterligt for Alle, der i sin Tid kendte hans Færd, at han paa det Uforsvarligste misbrugte sin Stilling til at forføre unge kvindelige Patienter, der hørte til de fattigere Klasser. Fra det Øjeblik, jeg fik hint Slægtskab mellem vor Forfatter og Vedkommende at vide, har jeg ikke kunnet slippe den Tanke, at Novellen „et Løvte" er skrevet til Belæring og Advarsel for denne Fætter; og mine Samtaler med dem,

om have kendt St. Aubain og hans Frænde, har kun kunnet styrke mig i min Formodning.

Dog hvorledes det nu end maatte forholde sig med „et Løvte", saa er „Børneballet" tydeligt nok en Digtning af didaktisk Art. — Den behagede ikke rigtig, da den kom ud. En dannet, men lidt borneret Recensent siger i det ansete „Tidsskrift for Literatur og Kritik" i Anledning af „Børneballet": „Den efterlader en temmelig ubehagelig Stemning ved sit Udfald, der næppe er mere grundet i en æsthetisk Nødvendighed end i Forfatterens Vilje. Vi Danske ere ikke saa grusomme, at en Digter skulde lægge an paa at underholde os ved pinlige Scener. Anmelderen er næppe den eneste, som hellere havde set en elskværdig ung Kone straffet, men tillige helbredet for en ulykkelig Svaghed ved en tilbørlig Oplysning om sin foragtelige Tilbeders Uværdighed end gennem mangfoldige Lidelser lagt i Graven som et Offer for Andres Forseelser. En Novellist med vor Forfatters Opfindsomhed skulde nok have vidst at arrangere Sagen, hvis han vilde". I Trediverne ønskede man ikke at være Vidne til Virksomheden af de Affekter, der røre Stillelivets jævnt glidende Bølger op fra Grunden. — Men „Børneballet" hører ikke desto mindre til de Noveller, som har overlevet og vil overleve sin Forfatter. De Ældres Uforstand eller vel endogsaa bornerte Overlegenhed lige overfor de Yngres Følelsesliv er her taget paa Kornet. Det er lagt Forældre paa Sinde tidligt at gribe ind, hvor de se en Forstyrrelse af den naive Sindsro, som gennemgaaende er Kendetegnet for sundt udviklede Børn. Og her gælder det om at have sine Børns Tillid og vinde deres Fortrolighed. Hvor mange af vore Forældre evnede det, eller bekymrede sig derom? — „Børneballet"

er et godt pædagogiſt Ord til Forældre; de, der mer end Andre ſkulde have en ſund Opfattelſe af den praktiſke Opdragelſeskunſt. — Jeg kender dem, hos hvem dette Ord i rette Tid ſlog an.

Men „Carl Bernhard"s ſtore Forfatterheld var „Lykkens Yndling", ſom udkom i Aaret 1837.

Man kender denne Novelles Indhold: En ung juridiſt Student, der i nogen Tid har ligget ved Univerſitetet i München, træffer paa Hjemreiſen til Danmark over Kiel, om Bord paa Dampſkibet „Kaledonia" en ung Dame, hvis Skønhed, Ynde og noble Anſtand (ſom den uanſeelige Rejſedragt ikke kan ſkjule) i den Grad indtager ham, at hans Blik og Sjæl ſom fortryllet hæfter ſig ved hende. Ved ſin ridderlige Optræden i et farligt Øjeblik vækker han hendes Intereſſe og faar Krav paa hendes Taknemlighed. Nu formaar han ikke mere at glemme hende. Skønt han erfarer, at der er en Afſtand mellem de Sfærer i Samfundet, indenfor hvilke de hver for ſig bevæge ſig, der næſten maa kaldes uoverſtigelig, kan han ikke ſlippe Haabet om at vinde hende. Gennem et Held i et Uheld lykkes det ham at komme i en højtſtaaende Reſidents Tjeneſte. Ved denne Mands Protektion aabnes der ham Adgang til hans Elſkedes Kres. Hun viſer ham ſærdeles Artighed og Venlighed, og han føler, at hun mindes ham; men en Tid, der vel ikke er lang, men lang nok for en Elſkers Venten, ſvæver han mellem Haab og Tvivl. Da — i ſamme Øjeblik, hvor han venter ſin Dom af hendes Læber — faar han af ſin Principal Ordre til at gaa

som Kurér til Wien. To Maaneder tvinger hans Hverv ham bort fra hendes Nærhed, og da han kommer hjem, binder et Uheld, som hans stormende Attraa efter at se den Elskede, har medført, ham endnu en Maaned til Sygelejet. Først nu kan han atter nærme sig hende. Han gør det og modtager Tilstaaelsen om hendes Genkærlighed. Hans Lykke er overordentlig. De Elskende beslutte at rejse til Spanien, hvor Grevinden hører hjemme og ejer et Gods ved Sevilla. De undgaa heldigt alle Spejderøjne og træffes paa det Skib, som skal føre dem til deres Ægteskabsparadis. Rejsen er heldig, Vinden blid og Vejret lunt. Han er svimmel af sin unge Kærlighedslykke, hun fuld af Haab og Elskovslængsel. Alt nærme de sig Sydspaniens Kyst. — Da oversejles deres Fartøj en Nat i Storm og Taage af et vældigt Linieskib. — I dette Øjeblik have de Elskende fortabt sig i en øm Samtale: hun er sunket til hans Bryst; han næsten sluger hende med sine Kys. Da bryde Bølgerne ind, og i hinandens Arme synke de til Havets Bund.

Denne Novelle maatte absolut ved sin Fremkomst vække en ikke ringe Opmærksomhed. Slutningen af Trediverne var ikke som Begyndelsen af Fyrrerne særlig rig paa mærkelig literær Produktion. Denne Kærlighedshistorie, fuld af Romantik og spændende Situationer, med et Skær over sig af en sydlandsk Himmels dybe, varme Farvetoner, og dog beaandet af Fordomsfrihedens Luftninger fra Julirevolutionens Horisont, maatte tiltale alle unge Hjerter og dem, der endnu kunde føle ungt. Men hertil kom, at den Periferi, indenfor hvilken alle disse Begivenheder foregik, var en Kres, som Poesien endnu ikke havde optaget til Dyrkning, ganske simpelt af

den Grund, at Poeterne kendte saa saare lidt til den. En Digter blandt Medlemmerne af Corps diplomatique; en Poet ved Soireerne i et Gesandtskabshotel! — hvad skulde han dér? — det vilde jo være Spurven i Tranedans: hvor man bliver negligeret eller set paa, som man var den gennemsigtige Luft selv, dér bliver man helst borte. Man læser vel Forfatterne i adelige Krese, ser dem nu og da, blandt Andet vel for at gøre lidt Figur med dem, protegerer dem undertiden, fordi man ikke glemmer: «noblesse oblige»; men man lader dem ikke blive hjemme hos sig. Deraf maa det komme, at adelige Krese endnu den Dag i Dag ere Novellistikkens exotiske Lande, uagtet der snart ikke er den Jord, vor Tids ihærdige og lidet hensyntagende Naturalisme har underlagt sin Plov. — Man læste altsaa „Lykkens Yndling" og var henrykt. Det var som man besøgte et fremmed Folk, hvis Forhold og Omgivelser, hvis Sprog og Temperament forstærkede og forfinede den Følelse, der er fælles for Alle og kendt af alle. Man talte om „Lykkens Yndling"; man gættede sig til Personer og paaviste de Steder, hvor Hovedbegivenhederne vare foregaaede. Og skønt det nu er langt over et halvt Sekulum siden, ere disse Gisninger og Rygter naaede til vore Dage.

„Det Hele er en i Virkeligheden passeret Historie", sagde en af vore yngre Lærde for nylig til mig, efter at han med sædvanlig Venlighed havde meddelt mig nogle literære Oplysninger denne Sag vedrørende. Derpaa henviste han mig til en ældre Kollega ved et af vore offentlige Bibliotheker. Vedkommende fortalte da, at han for mange Aar tilbage havde hørt gamle Slægtninge omtale en vis C. de Pollon (der i Erslews Forfatterlexikon findes opført som Tidsskriftsudgiver), som i Aaret

1832 var løbet bort med en Fru M. (Embedsmands Hustru her fra København), men var druknet under Vejs. Dette skulde have givet Anledning til Skildringen af Ditmars og Grevinde Corsels Endeligt. — Kuriøst nok finder jeg i „Tidskrift for Literatur og Kritik for Aaret 1839" en ganske modsat Paastand: Recensenten sammenligner en den Gang nyfransk Novelle „Kernock" med Slutningen af „Lykkens Yndling": Carlos og Anita, to unge Elskende ere om Bord paa det Skib, der skal føre dem fra Peru til Lissabon. Beruste af Kærlighed og Lykke sidde de i Kahytten. Rige mexikanske Tæpper beklæde Væggene, fine Straamaatter, gennemflettede med brogede Farver, bedække Gulvet. Kostbare Kasser af rødt poleret Akajoutræ indeslutte duftende Camelier, mexikanske Jasminer og bredbladede Kaktus. Under Loftet hænge Volierer af kostbart Citrontræ, overtrukne med Sølvnet; deri gynge sig de dejligste Bengalis med grønne Hoveder og Purpurvinger. Begge ere lykkelige over at skulle gense deres Fødeby og Kirken, hvor han første Gang vovede at forraade, hvor højt han elskede hende. Han synker ned for hende og kysser hendes Hænder. „Om tyve Aar", udbryder han, „vil vor Kærlighedslykke være ligesom i Dag". „Ja," svarer hun, „hvor lyser ikke vor Fremtid os i Møde. Ingen Sky formørker den . . ." hun fuldender ikke sin Ytring; thi en Kanonkugle suser ind i Kahytten, knuser hende og dræber ham. — Her hævdes altsaa, at Motivet til hin Dødsscene er saa langt fra at være hentet fra det virkelige Liv, at det tværtimod er ganske literært, et Laan for ikke at sige en Annexion fra en fransk Forfatter.

En Mand mellem de meget faa Ældre, hos hvem vort Diplomatis traditionelle Historie endnu er levende,

og hvem jeg har den Ære at kende, svarede uden Betænkning, da jeg henvendte mig til ham med Spørgsmaal om, hvem Grevinde Corsel kunde være, at hun var en Datter af den spanske Gesandt Yoldi, der i Aarhundredets første Decennium var akkrediteret ved det danske Hof. Da han under Napoleons Usurpation af den spanske Trone vedblev at være sin gamle Konge tro, vandt han Frederik VI.s Sympathi og forblev her i Landet som kgl. Overkammerjunker. Han levede langt op i Aarhundredet og boede i det Sted paa Kongens Nytorv, som senere kom i Grosserer Alfred Hages Eje. En af Yoldis Døtre (alias Grevinde Corsel) blev gift med den danske Resident Coopmanns i Brysel. Men Ægteskabet endte saare ulykkeligt — hun løb bort med sin Mands Rideknægt. Senere skal hun have levet et Sted i Frankrig. — Ak! paa en saa plebejisk Afslutning af Heltindens Liv var Ens beundrende Sind ikke forberedt. Nu havde man gjort sig Alt saa levende: man havde endogsaa hørt den Paastand fremsætte som sikker, at den Have, hvori Grevinden og Ditmar holdt deres Stævnemøder, og over hvis Kanal Ditmar vovede sit dristige Spring af Frygt for at blive attraperet, var det smukke Øregaard ved Strandvejen, som man i sin Tid ofte havde besøgt, og hvis Lokaliteter man kendte!

Og nu selve Helten? Med Modellen for ham er man ogsaa i Vilderede. I sin Nekrolog over St. Aubain siger Prof. Andreas Buntzen, at han „i Hovedpersonen har forevigtet en af sine gamle Venner, som endnu til hans sidste Dage stod hans Hjerte nær". Dette Vidnesbyrd har Vægt; thi Buntzen var St. Aubains

ædelige Fætter og hørte fra den tidligste Tid med til hans intimeste Omgangskres. Under min Samtale med Etatsraad Strøm formente han, at den Person, hans Onkel Buntzen hentydede til, var den i 1863 ved Døden afg. Kammerherre Frits Fedderſen. Denne Mand ſkildres i Biogr. Lexikon (5te B.) ſom en flink Juriſt og dygtig Embedsmand, der gjorde god Fyldeſt i det offentlige Liv. Han endte ſom Medlem af Rigsdagens Folketing. — Frits Fedderſen ſkal have beſiddet en vindende Perſonlighed, og et af hans Fornavne er, mærkeligt nok, Ditmar, altſaa ganſke det ſamme, der i „Lykkens Yndling" tillægges Helten ſom Efternavn. At St. Aubain ſtod i nært Forhold til denne Mand er aldeles viſt: hans Søn, Hr. Kontorchef Fedderſen, har velvilligſt overladt mig til Gennemlæsning en ſtor Pakke Saint-Aubainſke Breve til Faderen, hvoraf nogle ere ſkrevne, da Frits Fedderſen i Trediverne opholdt ſig ſom Stipendiat paa en videnſkabelig Reiſe i Frankrig, de andre (29 ſtore tætſkrevne Poſtpapirark) ere afſendte i Løbet af det Par Aar, Fedderſen var Guvernør i Veſtindien. Saa mange og ſaa lange Breve ſkriver man ikke til en Mand, hvem man ikke holder meget og inderligt af. Hvorfor ſkulde „Carl Bernhard" ikke have taget denne Hans Frederik Ditmar Fedderſen, hans Hjertens Ven, til Model for ſin „Ditmar" i Novellen? — I et Brev til Abrahams (Sommeren 1832) kalder han Frits Fedderſen en „Lykkens Pamphilius", og i et af de lange Breve til Fedderſen i Veſtindien (10. April 1852) ſkriver han: „Det er ſlemt, hvad Du fortæller mig, at der er daarlige Udſigter for Sukkerhøſten, men vær glad ved, at det ikke var iſjor, før Din Ankomſt, at den ſlog feil. Deri har Din gamle Lykke fulgt Dig!" Ved diſſe

Udraab kommer man uvilkaarlig til at tænke paa Possels Ytringer til Ditmar i Novellen.

Naar man nu altsaa med god Grund har sat sig fast i Hovedet, at Guvernør Frits Fedderſen har været Forbillede for „Lykkens Yndling", bliver man lidt forblødt, naar man ved et Besøg hos hans Søn hører denne udtale, at han næppe kan tro, at hans Fader er Novellens „Ditmar"; men at han snarere antager, at hans Onkel, afd. Justitsraad, Borgmester P. Fedderſen i Roeskilde var det. Og dette stadfæstes yderligere, naar man henvender sig til Ichthyologen Arthur F., den Afdødes Søn, der for at gøre Sagen sikrere har indhentet sin Broders samstemmende Vidnesbyrd. — Guvernør Frits Fedderſen var (al hans Elskværdighed og Humanitet ufortalt, og hans borgerlige Hæderlighed ubeskaaret) en meget praktisk Mand; han vilde frem i Livet og forstod vel, hvad Betydning en Formue havde. Peter Fedderſen havde Tabet af en Ungdomselsket (Notar. publ. Olsens Datter, Biskop Balles Datterdatter) tidlig gjort sørgmodig, og senere Livsskæbner vare ikke skikkede til at hæve denne Melancholi. Hans Pengesager vare sjældent i Orden og at tænke paa Penge var ham en Pest. Men han var en nobel Personlighed, og der var ved givne Lejligheder noget saa Repræsentativt i hans Optræden, at man endogsaa en Gang havde betænkt at overdrage ham en Hofstilling. Dertil kom, at han blot gennem naturligt Anlæg i den Grad var bleven det franske Sprog mægtig, at han ved de franske Journalisters Besøg her i Slutningen af Treserne imponerede Sprogmænd af Faget (som Prof. Vilhelm Bjerring) ved sit elegante og flydende Fransk. Ogsaa her er ikke lidet, der minder om „Ditmar" i Novellen; hans Karakter besidder et vist

melankolsk Grundtræk; han taler Fransk som Dansk; hans Optræden er nobel og ulastelig; han kan føle sig pekuniært trykket, men gør Intet for at erhverve. Ogsaa Justitsraad Fedderſen var Saint Aubains gode Ven, og naar Familietraditionen paastaar, at han (der „rigtignok var lidet lykkelig i sit Liv") dog alligevel var „Lykkens Yndling", saa er det ingenlunde uantageligt. —

— Ikke desto mindre forbeholder jeg mig min Tvivl. —

Gaa vi nu fra Traditionen over til den skrevne Historie, saa træffe vi paa talrige Fragmenter af Breve fra Tyverne, vekslede mellem Diplomater, som den norske Historiker Prof. Ludvig Daae har udgivet 1876. Denne Samling vakte liden Opmærksomhed, da den kom ud; men i personalhistorisk Henseende er den langt fra uden Interesse. Her siger Udgiveren: „Det vil ikke være vanskeligt for den, der kender denne Brevsamling og i det Hele Noget til Personer og Forhold fra Tiden omkr. 1820 at udpege Motiverne til flere af „Lykkens Yndling"s Personager. Med „den gamle Legationsraad" er aabenbart sigtet til den sachsiske Chargé d'affaires B. C. Merbitz. Grev Tesch er tydelig nok Baron Steigentesch, Monsigne Marquis St. Simon o. s. v." — At Grev Tesch skal være Baron Steigentesch er nu langt fra tydeligt, tvært imod, ingen Paastand kan være mere ukritisk. Steigentesch nævnes kun en eneste Gang i den paagældende Brevsamling og da med nogle faa Bemærkninger i Følge, som aldeles ikke henleder Tanken paa Novellens Grev Tesch. Dertil kommer, at Steigentesch vistnok ikke med Navns Nævnelse (men dog aldeles tydeligt — thi hvem kan vel være den østerrigske Legationssekretærs „herværende Chef" uden netop Steigen-

teſch?) — omtales ſom den franſke Marſchalinde Fru St. Simons erklærede Elſker. Man læſe S. 92 i den Daaeſke Brevſaml.: „Nysgjerrige ere vi efter at ſee, om hans herværende Chef afgaar til Damps med Fru St. Simon, med hvem han ſtaar i nøje Forbindelſe, og ſom med Flid ſynes at forhale ſin Afreiſe for at kunne ledſages af Elſkeren. Nyligen gjorde de med Flere en Tour ſammen til Møen; men det var vel ikke den første Tour, de havde gjort med hverandre, Datteren til liden Opbyggelſe". Men i Novellen omtales ikke Grev Teſch, men en østerrigſk Grev Wallſtein atter og atter ſom den, der er Fru Monſignes alias Fru St. Simons Hjertes Udkaarede. Man erindre ſig ſaaledes den ypperlige Situation, hvor hendes Bekymring over Wallſteins Duel ſkildres med ſin Jagttagelſe af ſlige Kvindenaturers ubeherſkede Følelſesliv. Andre Steder i Novellen kunne jævnføres (ſe Carl Bernhards Sml. Skrifter 2. Udg. 1869, V., S. 115, 125, 300). Ved denne Grev Wallſtein maa „Carl Bernhard" tydeligvis have tænkt paa Grev Steigenteſch; og det forekommer mig, at den eneſte Grund Prof. Daae har haft til at antage, at Grev Teſch er Steigenteſch er den halve Ligheb, de have i Navnet; men ſaa raſk ſkulde en Hiſtoriker dog ikke ſlutte. — Heller ikke er det „ſaa aabenbart", at „Carl Bernhard" ved „den gamle Legationsraad" har tænkt paa B. C. Merbitz. Den gamle Legationsraads minutiøſe Indſigter i Heraldikken og Fordringer til Koſtymet ved viſſe feſtlige Lejligheder (jvnfr. a. S. 120, 126) kunde vel give Konſul Gierlev (ſe Daaes Brevſml.) Aarſag til at kalde ham „en diplomatiſk Bedemand"; men naar ſamme gamle Herre i „Lykkens Yndling" S. 278 beklager ſig over, at han ikke forſtaar Danſk,

fordi han en Gang er bleven fortrydelig over at have vidst sin Regering udskældt i vort Lands Maal, som han ikke forstod — saa kontrasterer denne Ytring i høj Grad med, hvad der var Tilfældet med Merbitz; thi af hans Breve fremgaar det, at han skrev Dansk som en Indfødt.

Derimod skal det indrømmes, at Monsigne utvivlsomt er St. Simon. Denne Mand, der var Marquis, Pair af Frankrig, Grand d'Espagne af 1ste Klasse, kgl. fransk Maréchal de Camp, Kommandør af Æreslegionen, Ridder af St. Ludvigs Ordenen og af den kgl. bajerske Orden pour la mérite militaire — var overordentlig fransk Gesandt her siden 1821 og afgav ved sin fordringsfulde Optræden og vedholdende Impertinense et uudtømmeligt Samtaleemne for de her værende Diplomaters Krese (jvnfr. Daaes Brevsaml. S. 72, 75, 78, 81, 141, 142). Skønt „Carl Bernhard" behandler ham med en vis égard, har han dog ikke skaanet ham. Saaledes i Scenen med den ham i Aand og Manerer overlegne Baron Lotting. Dette mesterligt skildrede Optrin tør man antage er en fri Opfindelse af Forfatteren selv; thi at Merbitz skulde have ladet en slig Himmelbid være upræsenteret for sin gode Ven i Dresden, Geheimelegationsraad Irgens-Bergh, som han opvarter med alle mulige Nyheder, det danske Hof og corps diplomatique vedrørende, vilde næsten være utænkeligt. — Ogsaa den lille Frk. Monsigne, Marschallens Datter, er en aldeles historisk Person. Af Merbitz' Correspondance ser man, at Faderens fornemme Brøstighed mer end een Gang satte den stakkels Pige i Forlegenhed.

En ganske ejendommelig Personlighed er Fru Bille. Det er hende der (S. 75, 125) optræder som den

gamle Dame med den citrongule Teint og den brandgule Turban, paa hvilken der er fæstet en stor Stjærne af Diamanter. Alle ere bange for hendes hvasse Tunge (se Merbitz' Ytring i den Daaeske Brevsaml. 88): de unge Damer neje dybt for hende; men bag hendes Ryg kalde de hende for „Dronning Hel". Hvorledes „Carl Bernhard" var sindet imod hende, fremgaar tilstrækkelig af Skildringen i Novellen og det lille Fragment i Museum f. 1891, I; men hans Fremstilling er sikkert ikke uretfærdig. — Fru Bille f. Bornemann var gift med den bekendte Admiral Bille, der i Slutn. af forrige Aarh. sejrede i Kampen mod Barbareskerne og senere ved sin Konduite forstod at skaffe den danske Handel paa Middelhavet Tryghed. Da Bille ikke mere var paa denne Post, maatte den danske Regering atter nedværdige sig til at bringe Sørøverne Gaver, for at de kunde lade vore Skibe i Fred. Dette staar i Forbindelse med en Historie, jeg har fra en Velunderrettet: Frederik VI undrede sig over, at Arveprins Ferdinand af og til sendte Admiralinde Bille sin Frugt og spurgte ham om Grunden. „Det er min Tribut til Røverstaterne, D. Maj.", svarede Prinsen, der som bekendt besad et ikke ringe Talent for den lette Vittighed. — Man kan forstaa, at to saa skarpkantede Naturer som Marschal St. Simon og Fru Bille let maatte komme til at støde sammen, naar de befandt sig i samme Stue. Følgende er mig berettet: Ved en Soirée hos Admiralens blev der budt The om. Da Tjeneren bød Marschallen, tog denne det hvide huggede Sukker med Fingrene i Stedet for med den da brugelige Sukkertang. Admiralinden havde med Indignation været Vidne til dette Brud paa standsmæssig Skik og gav Tjeneren lydelig Ordre til at

kaste dette Sukker bort. Marschallen syntes aldeles ikke at føle sig afficeret; men da han havde drukket sin Kop ud, kastede han den i Fruens og Selskabets Paasyn ud af Vinduet.

Et Øjeblik var jeg tilbøjelig til at antage, at Grev Tesch, „Ditmars" Principal og faderlige Beskytter var den samme som den gamle Excellence Rosenkrans. Men nu har jeg opgivet min Formodning, navnlig efter at have læst dennes Breve. Disses Stil er saa forskellig fra Grev Teschs Samtaleaand og Udtryksmaade, at man umulig kan tænke sig, at vor Forfatter har kunnet forestille sig deres Personligheder forenede i én. Et Optrin i Rosenkrans' Liv, som afd. Geheimeraad Treschow oprindelig har meddelt min Hjemmelsmand, drager, synes mig, en endnu dybere Forskel imellem dem. Rosenkrans var som yngre Diplomat akkrediteret ved det Petersborgske Hof. Kejser Poul, der, som bekendt besad et ustyrligt og lidenskabeligt Temperament, blev en Gang under en Samtale med Rosenkrans saa hidsig, at han gav ham en paa Øret. Denne ufortjente Revselse tog Rosenkrans imod og undlod at berette det Foresaldne til sit Hof. Hermed var Kejseren saa tilfreds, at han skænkede den danske Gesandt sin fulde Gunst. En saadan Selvovervindelse kunde næppe være udvist af Novellens Grev Tesch.

Om Prins Poppi er den samme som i den Tids Statskalender (1825) nævnes som Fyrst Pignatelli Ruffo, Chargé d'Affaires for Sicilien og Neapel, skal jeg lade være usagt. Derimod finder jeg det rimeligt, at Novellens Fosber er den samme som den John Murray Forbes, der i Statskalenderen f. 1818—19 anføres som Agent for N.-Amerika, og Baron Salla den Baron

de la Salle, der siden 1823 nævnes som Attaché ved det franske Gesandtskab. Ligesom Vicomte de Flavigny, der nævnes lige før ham i samme Stilling, gør det utvivlsomt, at „Carl Bernhard" i det mindste maa have benyttet hans Navn. Endelig skal det tilføjes, at det ligger grumme nær at antage, at Novellens Fru Dehn er Grev Dohnas Hustru; en Mand, der en Tid lang var preussisk Minister her.

Udenfor Diplomaternes Kres staar Geheimeraad Munthing, som den vittige Fusentast Grev Rosen for Ditmar karakteriserer som „en fin gammel Fyr med et Ansigtsudtryk, der ikke siger Andet end: see og ikke see, høre og ikke høre." Denne Mand, der gaar igen under Navnet Grev Munthe i „En Familie paa Landet", omtales ofte nok i sin Tid; det var Finansminister Møsting, der var bekendt for den faderlige Omsorg han (uden altid at tage Hensyn til Statens Tarv) viste sin Familie.

Man ser altsaa, at „Lykkens Yndling" ikke mangler historiske Forudsætninger og novellistiske Motiver til sine Skildringer og Personligheder. — Og dog, hvor megen Interesse de trykte Kilder end frembyde i saa Henseende, og hvor taknemlig jeg end er d'Hrr., der har meddelt mig, hvad der endnu er tilbage af mundtlig Overlevering, saa tilstaar jeg, at jeg ikke rigtig kan finde mig til Rette med, hvad jeg har modtaget. Enkelte Bifigurer som Marschal Monsigne og „Dronning Hel" kongruere vel med den historiske Beretning; men de øvrige af Novellens Skikkelser og da navnlig Hovedpersonerne falde delvis eller aldeles udenfor.

Men har nu den Baggrund, hvorpaa disse Mennesker optræde, ikke historisk Virkelighed? — For at faa

Visheb herom henvendte jeg mig til en Mand, der i en Aarrække har staaet vore diplomatiske Kreſe nær. Han erklærede efter Gennemlæsningen af „Lykkens Yndling", at ſaaledes gik det ingenlunde til i Corps diplomatique's Cirkler. Han udtalte ſig næſten med Uvilje mod, at denne Skildring ſkulde være realiſtiſk, og erklærede, at han ſlet ikke genkendte det Liv, ſom „Carl Bernhard" her opruller for os. Dog her maa det (ſkønt Vedkommende er en højtdannet Mand, der altid ſkaffer mig Glæde og Belæring, naar han ſkænker mig en Samtale) være mig tillabt at tvivle lidt. Vel har min Hjemmelsmand i den ſidſte Menneſkealder kendt hint Liv; men før den Tid har hans Stilling og videnſkabelige Sysler dog næppe bragt ham i Forbindelſe med hine Kreſe. I det Tidsrum, der ligger mellem Novellens Udgivelſe og Treſerne, kan Meget have forandret ſig, ſaa meget mere ſom 1848 er Aarhundredets ſtore Vendepunkt. Efter den Tid blev Alt her i Danmark mer eller mindre demokratiſeret. Skulde denne (maaſke rent udvortes) nivellerende Bevægelſe ikke ogſaa have antaſtet den diplomatiſke Verden? — Den Tid, vor Forfatter fremſtiller, er den metternichſke Periode, og hvorledes Metternich nu end ſelv kan have talt og ſkrevet, ſaa er det dog viſt, at Stands- og Korporationsaanden var ganſke anderledes udpræget og ejendommelig i hine Dage end i vore, hvor den næſten er ganſke udglattet. Nu er et Hofs Perſoner og Sager Genſtand for Nysgerrighed; den Gang vakte Alt, hvad der ſtod i Forbindelſe med den legitime Fyrſte af Guds Naade, ikke blot Opmærkſomhed, men ogſaa Ærefrygt; og Diplomaternes Liv og Væremaade maa efter Wienerkongreſſen have haft noget ganſke

anderledes Substantielt ved sig end i vore Dage, hvor Begrebet Folk spiller en saa indgribende Rolle.

Men jeg indrømmer, dette er jo endelig kun min og maaske ogsaa Andres Gisning. Til syvende og sidst kan hverken jeg eller nogen af mine Samtidige af gode Grunde sige noget Bestemt herom.

Alt, hvad der af historisk Hjemmel kan anføres for denne Novelle, bliver da vaklende og usikkert, og naar man er kommen til Ende med disse Undersøgelser, siger man til sig selv: Novellens Oprindelse og Idé skal ikke betragtes i historisk-kritisk Belysning, men først og fremmest ses fra et psykologisk-æsthetisk Synspunkt.

Vor Forfatter havde som ung en Tid lang haabet at kunne gaa den diplomatiske Carrière. Han forberedte sig dertil med Interesse, udarbejdede (som Ditmar i Novellen) Afhandlinger for vedkommende Ministre, hvori denne fandt Behag. — Da glippede hans Haab. Han blev atter Student St. Aubain. Men det er mer end troligt, at han med den Interesse og Trofasthed, hvormed han plejede at gribe en Sag, der var ham vigtig eller kær, nu da han saa brat blev standset ved Begyndelsen af den eftertragtede Livsbane, i det tilbagetrukne Privatliv, han herefter saa sig tvungen til at føre, umulig har kunnet holde sine unge Tanker borte fra, hvad han havde maattet opgive. Hans naturlige Kompositionstrang har uophørlig arbejdet med, hvad han havde ventet sig af hin Stilling, og da Virkelighedens Dør havde lukket sig for ham, have disse Tanker skaffet sig Hjemsted i Drømmenes Verden. Gennem flere Aar har denne Novelles Stof ubevidst modnet sig i hans Sjæl; rent udvortes Motiver ere efterhaanden komne til; og da hans Forfatterpen ved Syslen med flere Arbejder havde faaet

Elegance og Letheb, har han (hvad der fremgaar af hans Optegnelser) paa mindre end ét Aar skrevet og udgivet denne 316 Sider store Novelle. Den synes at være skreven i ét Aandebrag.

Ditmar er da efter mit Skøn ikke nogen af Brødrene Fedderſen, men ingen anden end St. Aubain ſelv. Og Grevinde Corſel er hans Drømmes Dronning. Maaſke kan hun have haft nogle udvortes Træk tilfælles med den ovenfor nævnte Frk. Yoldi, men lignet hende ideelt-virkeligt har hun ikke. At begge vare fra Spanien kan have givet Anledning til hint Rygte; men Grevinde Corſels Spanien er ikke den pyrenæiſke Halvø, det er det Spanien, der beſynges i Middelalderens epiſke Digte, hvor den trofaſte Ridderſkare bevogter den hellige Gral. Som Grevinde Corſel har den ridderlige „Carl Bernhards" Kvindeideal ſet ud: ſtolt, kyſk, ariſtokratiſk-ſmuk og fornem, men (hvad der jo paa ingen Maade er en Modſigelſe) med et Hjerte, der ikke blot banker af varm, hengivelſesfuld Kærlighed til den, hun elſker, men ogſaa af ædel Fordomsfriheb.

Og Ditmar er St. Aubain ſelv. „Lykkens Yndling" er ſkreven ud af den meſt forſtaaende og dybeſte Sympathi. I denne Novelle er han meſt ſig ſelv; han er Digter og Lyriker. Det ene Stemningsudbrud, det ene ſatiriſke Udfald — inſpireret af perſonlig krænket Stolthed eller Følelſen af den Afſtand, der ſkiller ham fra det Selſkab, hvori han dog ſaa gerne vilde være hjemme — følger efter det andet. Lige overfor Beſkuelſen af Grevinde Corſel kan han undertiden glemme den rent objektive Plads, han indtager ſom Fortæller, ſe f. Eks. S. 211: „Hun lignede en Statue, jeg en Gang har ſet." Selv havde han i ſin Tid elſket en adelig Stam-

husbesidders Datter; men hans sociale Stilling var ikke en saadan, at han kunde tilbyde hende sin Haand. Senere ægtede hun en af vore rigeste Godsbesiddere, der kom til at indtage en Førsteplads i Staten. „Ditmar betragtede Grevinden, som stod ved et Bord og skrællede Appelsiner. Den argantiske Lampe kastede sit fulde Lys paa hendes marmorhvide Hud, og det mørkeblaa Silkegardin i Baggrunden af Værelset fremhævede hendes smukke Profil endnu mere. — „Disse tre Skridt, som nu ere imellem os," tænkte han, „de ere en evig uoverstigelig Muur. Jeg tilbeder hende! hun gætter maaske mine Følelser — hun tilgiver mig maaske i sit Hjerte, at jeg tør elske hende — men de uoverstigelige tre Skridt blive altid imellem os. Mesalliance! — Inconvenable! — Jeg udvider min Ordsamling paa mit Livs Bekostning. Ingen véd, hvad det har kostet mig at lære Betydningen af disse to Ord, som hvert kun indeholder fem smaa Stavelser. Men hver af disse fem Stavelser er næsten istand til at røve mig mine fem Sanser! — Han sukkede dybt." — Dette Suk forstod maaske St. Aubain bedre end nogen Anden.

Efter min Formening har vor Forfatter samlet sine Jagttagelser af Personer og Situationer fra de Rosenkrans'ske Soireer, hvor han som ungt Menneske er kommen. Han har ladet sin Erindrings fantastiske Skær belyse dem og stillet sig selv med sit unge Hjertes romantiske Kærlighed og dets dristige Forhaabninger som Midtpunkt for det Hele. Han har ikke, som hin Anmelder i Tidsskr. f. Lit. og Kritik paastod, laant sin Slutning fra en fransk Fortælling: han har ikke behøvet

det; St. Aubains egen Livslykke gik til Bunds paa Skæbnens Hav.

Ud af Selvsyn og Selvoplevelse, indre saa vel som ydre, er „Lykkens Yndling“ skreven. Derfor blev den St. Aubains bedste Novelle.

II

De hiſtoriſke Romaner.

„Carl Bernhard" ſiger i den tidligere nævnte lille Novellefituation „Brødrene Bernhard": „Hvo ſkulde tro om de uſkyldige Hverdagshiſtorier, at de en Gang ville danne Overgangen til det Epos, ſom det er forbeholdt vor Tid at frembringe, nemlig den objektive karakteriſtiſke Roman. Men denne Roman, ſom Digtekunſtens hele nærværende Udvikling i mine Tanker bebuder os, vil derfor paa ingen Maade være forpligtet til at hente ſit Stof fra Samtiden. Thi naar Digterne først ere opdragne til den ſande Objektivitet, ved ret dygtigt at gennemtrænge det nærværende Liv, ſaa ville de ogſaa kunne objektivere ſig Fortiden gennem Hiſtorien." — Skønt jeg nu viſt ikke tror, at det var en ſaadan længe forudſattet og gennemtænkt Beſlutning, der drev vor Forfatter fra Familie-Novellen i Frederik VI's Tid over til den hiſtoriſke Roman i Kriſtian VIII's, ſaa er dog dette Varſel i den unge Novelliſts Mund ikke uden Betydning. Og nægtes kan det ikke, at da han i Fyrrerne optraadte i ſin ny Genre, var han ganſke anderledes ſkolet i Livsiagttagelſe og Menneſkeſtudium end f. Eks.

Ingemann. Det var et ægte Digterinstinkt, der drev den sidste til at omskifte det romantiske Epos, hvis Form han dog behandlede saa talentfuldt, med den historiske Roman; men han skulde have lært Mere af sin store Samtidige Walter Scott. Carl Bernhard har lært en Del af denne og vel ogsaa Noget af Prosper Mérimée, der den Gang var meget anset i den Heibergske Kres; Fællesnavnet „Krøniker" for to af hans større historiske Romaner bringer uvilkaarligt Navnet «Chronique du règne de Charles neuf» i Erindring. — Men „Carl Bernhard" tør næppe siges i alle sine historiske Romaner at holde Maal med disse sine Lærere og Mestre.

Skulde jeg opstille en æsthetisk Læreregel for Digtning over historiske Æmner, vilde jeg sige: al „historisk Digtning" skal holde sig fra det, der beskæftiger den egentlige Historiker. Digteren skal lige overfor denne staa i et omvendt Forhold til det historiske Stof: han skal lade bekendte historiske Personer danne Baggrundsfigurer, lade de mindre bekendte træde frem i Halvlys, medens hans selvskabte Figurer optræde og handle i Forgrunden. Disse bør naturligvis være fremgaaede af hans Studier over og Jagttagelser af det typisk Menneskelige, som formentlig er éns gennem Aarhundreder; men de skulle tale og agere i Tidens Aand; hvor Materialet mangler til Studiet af denne, burde Digteren aldrig operere. Endelig bør naturligvis Kustymet og det historiske Interiør studeres med største Omhu, da Intet veksler mere med Tiderne end dette.

At „Carl Bernhard" i alle Henseender fyldestgør dette Ideal for historisk Digtning tør vel næppe paastaas.

Hans første historiske Roman „Gamle Minder“ udkom i Slutn. af 1840 og slog (som Ingemanns „Valdemar Sejr“) straks an hos Publikum. Og hvem kan nægte, at denne Bog indeholder mange fine og yndefulde Ting. Af det rent Historiske vil Adskilligt kunne staa sin Prøve til alle Tider, det nemlig, som Forfatteren bedst kunde kontrollere, fordi det endnu i hans egen Barndom kun havde forandret sig lidt. Her findes Interiører af et tarveligt, propert Smaaborgerhjem, saa ypperligt udført i sine Enkeltheder, at det umuligt kan gøres bedre; her skildres en aristokratisk Fête med al den Overdaad og Luksus, en adelig Familie, der om Vinteren opholder sig i Hovedstaden, kan byde paa. Her føres en Samtale mellem Byens Borgere, der sé til, mens Hoffet bereder sig til at tage bort fra Kristiansborg, som sikkert i alt Væsentligt er overensstemmende med Virkeligheden. Her fremstilles Rosenborg Have oplyst med kulørte Lamper; Gabels Lykketelte med den hazardspillende jeunesse dorée; og udenfor, Grupperne af de hviskende og stumlende Mennesker i de halvt oplyste Gange. Det er troligt, at saaledes har det taget sig ud. — Men den egentlige historiske Kolorit savnes. Samtalens Tone, Tankegangen hos de figurerende Personer, disses Optræden og Handlesæt, Alt dette tilhører ikke Perioden 1770—72, men Restaurationstidens Kongedage. Der er egentlig kun een Person, der er ægte historisk i „Gamle Minder“, det er den gamle Kammerherre, Romanens foregivne Fortæller; men — han er ogsaa mageløs.

Paa „den gamle Kammerherre“ har Forfatteren anvendt Alt, hvad han ejede af historisk Fantasi. For denne Mand har der ikke været andet Liv til i Verden

end det, der bevægede sig indenfor det gamle pragtfulde Kristiansborgs Mure. „For ham begyndte Tiden med den Begivenhed, at han blev Page ved Kristian VII's Hof, og endte med Slutningen af det sidste Aar han var Kammerjunker hos sal. Enkedronningen" — virkelig Kammerjunker vel at mærke, der daglig fungerede ved Hoffet og ikke blot som en af vor Tids mange Titelbærere forenede andre heterogene Livsstillinger med Navnet. Han kendte det gamle Slot ud og ind; han var hjemme i dets labyrintiske Gange og løb let op og ned ad dets hundrede Trapper. Han vidste Besked om Alle, der bode og havde boet paa Slottet i hans Tid, og han var en levende Hofkronik. — Nu lever han som en gammel Mand i sine Erindringer og er glad, naar en ung Ven af og til vil høre paa hans ti Gange fortalte Historier og le af de Vittigheder, som aldrig ophøre at more ham selv. Og den unge Tilhører („Carl Bernhard") ekker den gamle Herre, føjer sig villigt i hans Vaner, gør sig en Fornøjelse af at være hans Bordfælle, beundrer hans Værelsers tarvelige, gammeldags Zirlighed og betragter med Ærbødighed Portrætterne paa Væggene, hvis Rammers Glans Støvet og Fluerne have ødelagt. Bliver Kammerherrens Passiar ham for trættende, studerer han med godmodig Humor hans Piskts Bevægelser. Gaar den Gamle ud at spasere i Filosofgangen og møder sin unge Ven dèr, tegner denne ham med en vis smilende Pietet: „Han var en høj, rank Mand i broderet Pels, kantet med Zobelskind; han bevægede sig med en Værdighed, der hverken manglede Ynde eller Letheb, og som var lige saa langt fra den stive, militære Holdning, der forraader en gammel Officér, som fra den skødesløse civile, der i Almindelighed hænger

ved Kollegiernes Embedsmænd. Den var paa een Gang gammel og ungdommelig, den imponerede paa ſamme Tid ſom den indgød Tillid, og den var naturlig eller i det Mindſte ved Vanens Magt bleven til en anden Natur. Denne Holdning tilegner man ſig ikke hos nogen Danſemeſter, ikke i noget Selſkab, ikke paa noget Hofbal; der udfordres et helt Liv dertil, et Liv, der er begyndt med Pageaarene og tilbragt ſom — Hofmand. Han ſtøttede ſig til den guldknappede Stok paa en ganſke ſæregen Maade, han førte ſine Arme ganſke anderledes end hele den øvrige Verden, og dette var iſær kendeligt paa Stillingen af hans Skuldre; naar han hilſte, kyſſede han først venligt paa Fingrene, vinkede derefter fortrolig med Haanden, bøjede Hovedet med Værdighed mere tilbage end frem, og tog derpaa Hatten meget dybt af, iſær for Damer. Saaledes hilſer ingen Anden, og ſaa Meget forſtaa Folk ikke mere at lægge i deres Hilſener. Om faa Aar er alt Sligt forlorne Kunſter, der ere forſvundne ſom ſaa mange andre Opfindelſer, der engang bleve anſete for ſaa vigtige, og ſom det har koſtet ſaa mange Mennesker Ulejlighed at lære — thi om faa Aar vil der ingen Hofmænd være mer."

Men nu er der det Mærkelige ved den Bog, ſom allerede for mange Aar ſiden var mig paafaldende, da jeg første Gang læſte den, at denne gamle Kammerherre Norden aldeles ikke har noget at gøre med den unge Hofjunker af ſamme Navn, denne unge Mand, ſom dog ſkulde være hans egen Fortid, og ſom ſpiller Hovedrollen i „Gamle Minder". Disſe To kunde næppe nok være Onkel og Nevø end ſige een og ſamme Perſon, ſaa helt forſkellige forekomme de Læſeren. — Og ſom det forholder ſig med denne Forgrundsfigur, ſaaledes forholder det ſig

med flere af Bifigurerne. Hvorledes er det f. Eks. muligt, at en Adelsmand fra Louis quinze's (hos os Frederik V's) Tid kan bruge en saa galant Bedemandsstil som Grev Rosen lige overfor Sofus, der med lidt ungdommelig, men ganske tilgivelig Flothed omtaler en billet doux, han er i Færd med at skrive til en smuk Guldsmededatter. „Naar unge Mennesker ikke tale ridderligt om det smukke Køn — saa tænke de heller ikke ridderligt om det, og de berøve da selv deres Kærlighed den Buket, som er dens bedste Smykke og dens sikreste Værn mod Udskejelser .... Jeg siger endnu en Gang kast dette Brev paa Ilden! thi Du har besmittet det ved at omtale det letsindigt og indiscret" (Det Eneste Sofus har sagt er, „at hans Brev lige saa godt kan skrives til enhver anden Tid eller blive uskrevet"). „Og inden Du begynder at skrive et andet, saa luk din Dør af, for at intet Udvortes eller Forstyrrende skal trænge sig imellem dig og Genstanden for dine ømme Tanker. En delt Opmærksomhed er ikke af synderlig Værd, og Du kan tro en gammel Kavalér paa hans Ord, le beau sexe fortjener nok at man ikke bringer sin Guddom noget halvt Offer" o. s. v.

Om de egentlig historiske Skikkelser burde der næppe tales: baade Karoline Mathilde, Struensee og Kongen er en total Misforstaaelse. Man tænke sig Karoline Mathilde „plaget af Jalousi", fordi Kongen roser en Bondepige! — Karoline Mathilde, for hvem det var saa ligegyldig som for Nogen, hvem hendes Ægtefælle syntes om eller ikke, naar Vedkommende blot ikke interesserede ham i den Grad, at det kunde blive farligt for hendes højtelskede Struensee. Hendes Anstand og Majestæt roses; men det er nu bekendt nok, hvorledes

Alt dette under Struenſees platte Verdensanſkuelſe blev ſat til Side ved det „Hofleben", der førtes 1770—72. En troværdig Tradition beretter jo endogſaa, at en Gang da Gardens Muſikkorps ſpillede paa Slotspladſen, ſagde Karoline Mathilde til ſine Hofdamer: „Ja derude ſpiller de for Dronning Karoline Mathilde; men vil I ſe, hvorledes Mutter Eva ſaa ud!" Herpaa kaſtede hun, hvad hun havde paa, og viſte ſig for ſine Omgivelſer i et ret paradiſiſk Klædebon. — Og Struenſee ſelv, der aabenbart ikke har haft ſaa lidt af den tyſke Students uſlebne og barſke Optræden, han er altid den galante franſkdannede Kavalér; han modtager Befalinger af den Dronning, for hvem ethvert af hans Ønſker var en Befaling; og han ſkriver danſke Breve til hende, han ſom (til ſin egen ſtore Skade) næppe kendte vort Modersmaal. — At Kriſtian VII er gal og ondſkabsfuld, aner man næppe: hos „Carl Bernhard" omgiver en hellig, royaliſtiſk Duft denne ſvagelige, lidt nervøſe Herre.

Grunden til at „Gamle Minder" gjorde Lykke hos det københavnſke Publikum, maa ſikkert ſøges i to Omſtændigheder. For det Førſte beſad den dannede Læſeverden den Gang meget tarvelige hiſtoriſke Kundſkaber; den var opdraget til at ſe Alt, hvad der vedrørte Kongehuſet i en ærefrygtindgydende Glorie og havde ikke de Memoirer og hiſtoriſke Oplysninger om hin Tid til ſin Raadighed, ſom vi nu beſidde. For det Andet havde der netop i Aaret 1841 i Anledning af en politiſk-hiſtoriſk Artikel i „Fædrelandet" betitlet „Struenſee og Guldberg" udſpundet ſig en literær Fejde, ſom havde vakt almindelig Opmærkſomhed. Carl Ploug, den Gang kun bekendt i Studenterverdenen, havde 28 Aar gammel overtaget vort

eneste ansete liberale Organ „Fædrelandet“ og slog nu i den ovennævnte Artikel et vældigt Slag for den „frifindede Struensee“. Til Motto havde han taget Rotteck's: „Verdenshistorien er Verdensdomstolen“. Mod denne „flotter Bursch“ fra København traadte Odensianerne Overlærer Caspar Paludan-Müller og Oberst Guldberg i Skranken. „Fædrelandet“ havde allerede det forrige Aar modtaget „Gamle Minder“ med en Anmeldelse, hvis Udtryk hist og her vel maa betegnes ved det tyske Adjektiv „schwungvoll“, og for første og sidste Gang svulmede et liberalt Organs Spalter over af Begejstring for en Tilhænger af «l'ancien regime», Pseudonymen „Carl Bernhard“.

Men spørge vi, hvad var det egentlig, der trykkede „Carl Bernhard“ Pennen i Haanden, saa han kom til at skrive dette historiske Livsbillede? — Vi maa vel svare: netop gamle Minder. — Vor Forfatter fortæller i efterladte autobiografiske Fragmenter, at hans Bedstemoder, hvis Mand havde været i Hoffets Tjeneste, tog sig Karoline Mathildes Ulykke meget nær. Da hun maatte begære Foretræde hos Enkedronningen for at faa Tilladelse til at besøge Karoline Mathilde paa Kronborg, kunde hun ikke bekvemme sig til at kysse den i Naade rakte Haand, da denne mer end nogen anden havde bidraget til at støde hendes kære unge Dronning fra Tronen, men kysfede i dens Sted Sømmen af hendes Majestæts Kjole, skrømtvis vælgende det større Ærbødighedstegn for det mindre; — „men det blev nok forstaaet“. Da nu Mdm. St. Aubain kom ud til Kronborg, blev hun saa bedrøvet ved at træde ind til den ulykkelige Fyrstinde, at hun ikke kunde tale for Graad. Ogsaa Karoline Mathilde var hjertelig bevæget, og da den brave Kone

stod i Begreb med at forlade hende, skar hun en Lok af sit smukke blonde Haar og gav hende den til Erindring. Men denne stakkels Haarlok var man ubarmhjertig nok til at afordre Modtagerinden, da hun traadte ud af Dronningens Værelse; „slige Gaver var det ikke tilladt at beholde". Den gamle Madam St. Aubain ejede endnu et Billede af Karoline Mathilde paa den Tid (dette Aarhundredes Begyndelse), hendes lille Sønnesøn besøgte hende, og han fortæller om, hvor ofte han har betragtet det.

Det er da i en Luft, der var svanger med Sympathi for Karoline Mathilde, „Carl Bernhard" er vokset op; thi hvad Bedstemoderen ikke har kunnet fortælle sit Barnebarn, det har Moderen sikkert fortalt sin Søn. Folkestemningen mod Struensee og Dronningen var som bekendt i høj Grad forbitret Januar 1772. Men den overdrevne Strenghed, hvormed man foer frem mod de styrtede Højheder og Skuffelsen med Hensyn til det forventede bedre Regimente, avlede efterhaanden en hel anden Folkestemning, der netop reagerede i modsat Retning. Jo mere Uvilsen mod Juliane Marie steg (blandt Andet fordi Godtfolk fuldt og fast troede det taabelige Rygte om, at hun havde taget Frederik VIs Børn af Dage, for at hendes egne Sønnesønner kunde komme til at regere), jo mere steg Interessen for den ulykkelige Dronning Mathilde. Samtidig hermed begyndte det 19de Aarhundredes Liberale i hendes Elsker at se en politisk Martyr (hvad han jo slet ikke var). — Det er dette store Strømskifte i den offentlige Mening, der har blandet sig med vor Forfatters Erindringer om Farmoderen og Traditionerne fra Hjemmet. Saaledes er „Gamle Minder" bleven til.

Men Bogen havde ikke blot vakt Sensation hos den danske Middelstand, ogsaa ved Hove var den bleven læst med Interesse. Der sad nu i Fyrrernes Begyndelse en Mand paa den danske Trone, der forstod at paaskønne Literaturens Frembringelser og selv var Noget af en Poet. Det er til ham den hyldende Kompliment er rettet, som staar at læse paa nogle af de første Blade af „Gamle Minder“: . . . „De samme Mure indfatte atter en kongelig Hal, som vidner om, at Pragt og Smag kunne forenes; det er et stort mægtigt Tempel for dansk Gæstfrihed, som Kongen har aabnet for sit Folk. Kongemagten imponerer ikke som fordum ved bevogtede Skranker, den imponerer nu langt mere ved egen Personlighed og huldrig Ynde — og naar Kongen bevæger sig blandt den tætte Skare, hans Mildhed har samlet om sig, da gennemtrænger den samme Følelse Kongen og den ringeste af hans Undersaatter, at Agtelse, Kærlighed og Tillid danne en tredobbelt Vold, der omgiver ham, som Hjerterne i Danmarks Skjold omgiver Løverne“. — Der er ingen Tvivl om, at disse Ord kom fra en brav Undersaats oprigtige Hjerte. Men allerede da er det rimeligt, at St. Aubain personlig kendte den ny Konge. I hvert Tilfælde skal det have været Kristian VIII. selv, der har opmuntret ham til at fortsætte den historiske Romanforfattervirksomhed.

St. Aubains Kundskaber i Historien maa vist nok i det Hele taget have været temmelig ringe. Hans Hentydninger til almindelige historiske Begivenheder kunne undertiden næsten være kompromitterende. Jeg skal ikke holde mig til Ubetydeligheder, som naar han omtaler det af ham velkendte Frederiksborg Slot som bygget i gothisk Stil, da det jo, som bekendt, er gothisk Renæssance; ejheller opholde

mig ved mindre Fejl, som naar han tolv Aar efter Czar Peter III.s Død nævner denne Fyrste, som „nylig" afdød, eller lader Høvedsmanden Peder Godske „tappert forsvare Hirschholm under Grevens Fejde"; det skulde være Hjortholm ved Furesø. Men naar han i „Krøniker fra Erik af Pommerns Tid" lader Kongen ytre, at hans Svigerfader har nok med Rosekrigene at gøre, og lægger ham den Vittighed i Munden, at Henrik IV. „trods Overflod af Roser" dog ikke kan siges „at danse paa Roser" — saa erindrer man sig uvilkaarlig, at disse nok-som bekendte Borgerfejder først udbrød henved et halvt-hundrede Aar efter denne Konges Død. Og naar han endvidere lader Kong Erik haanlig omtale sin Svoger som „den Prins, der løber gal i Londons Gader", da mindes man, at hin Henrik V. paa den Tid, hans Svoger udtaler disse Ord, forlængst havde afsonet sine Ungdomssynder ved en hersommelig Regering, for mer end ti Aar siden havde vundet det navnkundige Slag ved Azincourt, og endelig var død paa det Erobringstog, der om en føje Stund vilde have skaffet ham Frankrigs Krone. — Og som det gaar „Carl Bernhard" med Englands Historie, saaledes gaar det ham ogsaa med hans Fødelands. I første Del af „Gamle Minder" forekommer følgende historiske Bemærkninger om Esrom Kloster: „Her (?) var det, at Kong Valdemar III.s (!!) Dronning Fru Helvig, og de to kongelige Prinser, Kong Erik Menveds Sønner (?!!) sade fangne. Fra Klosterets Taarngang kunde man den Gang se Spirene hæve sig af det gamle Søborg Slot, som man havde valgt til Fængsel for den oprørske Lundebisp Jens Grand og hans Medskyldige (!!!) den fyrstelige Bisp Valdemar af Slesvig, der samtidig med Dronning Helvig (!!!) vare

indeſpærrede her.“ Naar en Diſcipel i en Latinſkoles nederſte Klaſſe bød ſin Lærer ſaadanne Mundfulde vilde han enten blive revſet ſom den, der tillod ſig at gøre upaſſende Løjer, eller faa ſkrevet et „Slet“ i ſin Karakterrubrik.

Dog det ſkal ſiges til vor Forfatters Ros, at da han havde beſluttet ſig til at ſkrive hiſtoriſke Romaner i den Walter Scott— Mériméeſke Genre, ſaa forberedte han ſig ogſaa alvorligt og ſtolede ikke ſom Ingemann blot paa ſin digteriſke Intuition. — Med Henſyn til „Krøniker fra Erik af Pommerns Tid“ var han ikke heldig ſtillet; thi her havde han af nyere Bearbejdelſer kun Jahns Unionshiſtorie at holde ſig til, og ſkønt dette Arbejde for ſin Tid er højſt fortjenſtligt, ſaa er det dog beheftet med ſaa mange Mangler, at vor Tids Forſkere have anſét det for nødvendigt at gøre en hel ny Opfattelſe gældende. Hvor forſkelligt er ikke nu det ſande, reſtituerede Billede af Kong Erik, Dronning Margrethes Fosterſøn, fra det „Carl Bernhard“ tegner os! — Denne halvfejge, vægelſindede, vellyſtige Fyrſte, der kun for en kort Stund kan mande ſig op til Daad, hvor lidt ligner han den virkelig hiſtoriſke, ridderlige Konge, der var fuld af Følelſe for ſine Regentpligter, halsſtarrig i at holde faſt ved, hvad han anſaa for ſin Ret, raſtløs i at ſkaffe Riget det gode Ry (den indbringende Øreſundstold — den ny Kongeſtad, København — et Univerſitet o. a. M.) og ſejg i Kampen for Slesvig. — Men ſom ſagt, her er vor Forfatter undſkyldt; thi de rimelige Fordringer, man kunde ſtille til ham, har han fyldeſtgjort.

Med Henſyn til „Krøniker fra Kriſtian den Andens Tid“ var „Carl Bernhard“ bedre ſtillet. Vel

havde Allen og Caspar Paludan-Müller ikke endnu skrevet deres epokegørende Værker; men Behrmanns Bog var dog et godt Rygstød, ikke mindst ved sit betydelige Kildemateriale, og gamle Arild Huitfeldt bød her Adskilligt. Kærnen i Værket er egentlig Klaus Daas og Gundel Griis' Kærlighedshistorie, hvis Knude er strammet ved Kongens Haardhed, men hvis lykkelige Udgang hidføres ved hans Mildhed. Med Hensyn til hin unge Adelsmand findes blot følgende Bemærkning hos Arild Huitfeldt under Anno 1519: „Claus Daa, een af hs. Naades Hoffinder, kom for Skade og udslog en Rude, to eller tre, udi København, udi et Ølhus og forligte sig straks med Værten. Derefter sendte Kongen Bud til Ravnstrup og lod bortføre alt Oluf Daas og Fru Hylleborgs Løsøre. Saa de for den Sag maatte give hannem 4000 Lod Sølv, uanset deres Søn ingen Hovedlod havde, medens de levede". Af disse faa Linjer har han tilvejebragt Hovedstøtten for sin Roman og dertil føjet større og mindre Tilbygninger. Hvor han kan, tager han fra Huitfeldt, saaledes Dystløbet i Vingaarden. Hvor meget han her skylder Walter Scott, kan Enhver se: Claus Daas Optræden paa Kamppladsen til Trods for hans Udmattelse efter den lange og farefulde Rejse i Dronningens Tjeneste; hans ridderlige Fore og Sejr, Alt det minder om den bekendte Scene i „Ivanhoe"; men baade hin Scene og Skildringen af Turneringen ere dog udførte aldeles selvstændigt. Ogsaa de skotske Lejetroppers Oprør og det vilde Slagsmaal mellem dem og de tyske Landsknegte er taget fra Huitfeldt. Anskuelige Optrin ere undertiden benyttede næsten med Ordlyd, saaledes Scenen med Skotten, der har søgt Tilflugt under selve Kongens Hest, men endogsaa her opsøges af sin

raſende Fjende og ſtikkes ihjel paa Stedet. Ligeledes ſkyldes Huitfeldt den karakterfulde Scene, hvor Torben Oxe ſpiller Tærning i Taarnfængſlet med Knud Gyldenſtjerne, om hvem af dem, der først kommer til at lade ſit Liv. — Men „Carl Bernhard" har ikke ſkyet ſelvſtændige Studier. Saaledes udgav han ſem Aar før „Krøniker fra Kriſtian II.s Tid" udkom, den hiſtoriſke Skitſe „Graabrødretorv" i Carſtenſens „Figaro" f. 1841. Heraf ſer man, at han har ſøgt at ſkaffe ſig at vide, hvad der kunde vides om de københavnſke Graabrødre, der, ſom man vil erindre, ſpille en ret fremtrædende Rolle i Romanen. Med virkelig Intereſſe og Forſkerlyſt har han granſket ſin Fødeby's, det gamle Københavns Hiſtorie; og dette Æmne var endnu den Gang kun ſaare lidt behandlet: den vigtigſte Kilde var antagelſesvis «Pontoppidans, Origines Havnienses». — I Forberedelſen til diſſe ſine „Krøniker" dukker „Carl Bernhard" ned i Folkeviſernes Dyb for at hente Talemaader, Kuſtymer og Interiører. Han graver ſig med Velbehag ned i vore Ordſprogs Guldbjærge og øſter næſten med det ædle Metal, naar han i Overflødighed har bragt det for Dagens Lys.

Men nu det egentlige digteriſke Arbejde? — Ja det forekommer mig, at vor Forfatter med ikke ringe Kunſt har forſtaaet at arrangere de hiſtoriſke Kendsgerninger og ſnildelig benyttet dem for Optrinenes Effekt. Man tænke ſaaledes paa Kongens Møde med Biſpen, eller paa den Række Deputationer, der trygle ham om Naade for Slotsherren. Her er Alt hentet direkte fra Hiſtorien, men dog frit og naturligt grupperet. Man ſer hver Perſon livagtig og glemmer Ingens Fyſionomi.

— Af de egentlig historiske Personer er Sigbrit tegnet med sikreſt Haand: baade Historie og psykologisk Analyse vil her Intet finde at anmærke. Dyveke maa i enhver historisk Digtning behandles frit, da man næsten ikke véd Noget om hende undtagen Navnet. — Derimod tilstaar jeg, at jeg ikke kan forsone mig med Torben Oxe. Han var og blev, hvis ikke alle historiske Efterretninger lyve, en brutal Junker efter gammeldansk Snit; hans bondekarleagtige Opførsel mod Dyveke i Kongens eget Sengekammer er ikke det Eneste, som beviser denne Paastand. Men „Carl Bernhard" har skildret ham vel som en letsindig, men dog saare elskværdig Herre, hvis Adelsblod aldrig fornægter sig. Netop saaledes kan han umulig have været.

Men Alt i Alt er „Carl Bernhard"s „Krøniker fra Kristian den Andens Tid" en Pryd for vor historiske Romanliteratur. Han har her end ikke frygtet for at tage en ridderlig Priskamp op med Carsten Hauch, der for noget over ti Aar siden havde aabnet sine aandfulde Romaners Række med det historiske Tidsbillede fra Kristian den Andens Dage, „Vilhelm Zabern". Hauch var en betydelig Digter; St. Aubain mere Forfatter end Digter. Hauch frygtede lige saa lidt her som andet Steds energisk at gennemarbejde sit Stof; St. Aubain skyede ikke seks Aars Anstrengelse og Forskerflid. Hvem af de To, der skal tilkendes Prisen, er det vel bedst som hidtil at lade uafgjort. Glæden ved at læse begge disse Værker vil derfor ikke blive ringere.

At „Krøniker fra Kristian den Andens Tid" har skaffet St. Aubains kongelige Mæcen megen Glæde, turde

fremgaa af en Tradition i den Fedderſenſke Familie, der beretter, at vor Forfatter ſkal have været i Beſiddelſe af en ſmuk Guldkæde, ſom Kriſtian den Ottende ſagdes at have ſkænket ham i Digterløn. Skulde denne Belønning ikke ſkyldes netop denne heldig løſte Opgave i den hiſtoriſke Roman? —

III

Mændene hos „Carl Bernhard“*

Skulde man dømme sit eget Køn efter den Plads, Carl Bernhard lader det indtage, saa fik man ikke stor Respekt for det. Naar man har gennemlæst hans „Samlede Skrifter“s fjorten Bind, erindrer man sig i Grunden kun to Skikkelser, der med Rette fortjener Prædikatet „Mænd“, nemlig den gamle Rigsraad Mogens Gjøe i „Krøniker fra Erik af Pommerns Tid“ og Emil i „Dagvognen“. Den Første er en Hædersmand af den gode gamle danske Adelsrace; han er sindig, klog, forfaren, tapper af Naturen og Slægtsvane; Rigets Vel ligger ham paa Hjerte, ikke mindre end hans egne Sager. — Den Anden, Fortællerens Kontubernal Emil („Dagvognen“) er en brav ung Mand med Hoved og Hjerte paa det rette Sted. Han er bleven holdt for Nar af en foragtelig Kvinde; han har haft Lejlighed til at lære Kønnets slette Sider at kende; han har da ingen

* Jeg medtager hverken i dette eller næste Kapitel de af hans Skikkelser, der een Gang for alle have deres Grundtegning i Historien. Det er kun frit komponerede Figurer, jeg dvæler ved.

Grund til at være det huld. Alligevel er han paa Pletten, hvor det gælder om at redde en uforskyldt lidende ung Kvinde fra Død og Undergang. Og da han lærer hendes virkelig gode Egenskaber at kende, tager han, uagtet hun er kompromitteret, ikke i Betænkning at gifte sig med hende.

Men hermed ere vi ogsaa færdige med „Carl Bernhards" Mandsskikkelser; de andre indbyde ikke til at hædre dem med dette Navn.

Først er der Skurkene:

Hvor de findes hos vor Forfatter, spille de altid en Hovedrolle. Saaledes i den lille Novelle „Vrangt og Ret" den tvetydige Slyngel Ludvig Trane, der er langt mere fremtrædende end den rige „Universalarving", om hvem alt dog synes at gruppere sig. Til Trods for at Forfatteren ligesom søger at værne ham, er Ludvig Trane dog en gemen Natur, som kun har Noget tilovers for sin egen Familie og sig selv. Under Skin af at han understøtter „hæderlige Trængende og uforskyldt Fattige" lader han den rige Ødeland bløde med store Summer, som han giver til sine Forældre, der formentlig høre til samme Art som han selv. Han snyder sin gavmilde Ven ved at sælge ham bovlamme Heste, og da han ikke selv kan gifte sig med en smuk, men halvung og lidt anløben Dame, som han længe har staaet i Forhold til, søger han at paaprakke „sin gode Ven" hende i det Haab, tør man antage, at han vil have Spillet frit.

Moralsk beslægtet med denne Hædersmand er Otto Scholler i „et Børnebal". Han er den blaserede Nederdrægtighed i egen Person. Saa ung han er, er han alt

en udlært Forfører og begynder allerede, mens det Offer, han har udset sig, endnu er et halvt Barn, at knytte Maskerne til det Net, han har i Sinde, naar Øjeblikket er der, at kaste over hende. At hun bliver gift, generer ham naturligvis i ingen Maade; tværtimod, denne Begivenhed er blot Signalet for ham til, at Jagten nu for Alvor kan begynde.

Noget blegere i Kulsøren er „Forføreren" i „Dagvognen". Han hører til de Skurke, der ikke gør Støj. Han veed, hvad Taushed og Fortielse er værd, navnlig i det Land Danmark. Har man begaaet Noget, den juridiske Lov ikke kan straffe, skal man sørge for, at „det omtales saa lidt som muligt". Er man en pæn Mand og et elskværdigt Menneske, vil Ingen tro, hvad der snakkes om En. Og saa glider hin Skikkelse hos „Carl Bernhard" let og behageligt som en Mand, der forstaar at anvende hin unægtelige Levevisdom: „Tale er Sølv, men Taushed er Guld," gennem den Samfundsluft, som vi herhjemme have lavet os af halve Sandheder og hele Fortielser. Han er sikkerlig en af „Carl Bernhards" bedst tegnede Figurer, skønt han kun er skildret i Omrids. Morsomt-karakteristisk er det, at vor Forf. blot har angivet denne Taagængers Navn med et Forbogstav og en Streg.

Under den fremhævede Kategori hører da naturligvis ogsaa Henning Grib og Niels Finke, henholdsvis i „Krøniker fra Kristian IIs" og „Erik af Pommerns Tid". Den første er en forbærvet Junker og adelig Laban, der, infamt nok, søger at bortlede Opmærksomheden fra sine slette Streger ved Hjælp af Kanniketonsuren. Han er grebet ud af Livet og tegnet i Tidens Stil; thi kun en Kirke, som den vi finde før Reformationen, kunde avle et saa degenereret Individ. — Ridder Niels Finke

er en Landsforræder af værſte Art, en Slags Baſtard af Slange og Ræv. Hvorledes han kan være Fader til den Datter, der fremſtilles ſom hans, er ikke let at fatte. Naar man læſer om Niels Finke i „Krøniker fra Erik af Pommerns Tid," henledes Tanken uvilkaarlig paa den Ridder Lauge Rød, der i den ſorte Peſts Tid blev banlyſt for ſin ugudelige Færd og ſenere i gamle danſke Sagn afgav et Nomen appellativum for alle lumſke og ſamvittighedsløſe Perſoner.

Saa er der Pjaltene:

Førſt og fremmeſt Alfred King i „et Løvte". Denne forkælede Veſtindianer indgaar „en Hoſpitalsforlovelſe" med den fattige, men unge og ſmukke Patient Emilie F. Næppe har han vundet hendes Kærlighed, før han fornægter den og hende for ſine Kammerater paa den meſt umandige Maade. Skønt han véd, at han efterlader hende under Omſtændigheder, der gør en Faders Omſorg eller i hvert Tilfælde en omhyggelig og langvarig Pleje nødvendig, mener han fejgt at kunne ſlippe for Alt dette, ved at rejſe bort. Sin usle Samvittighed ſøger han at tilfredsſtille, ved at betale den Kvinde, der af Kærlighed har hengivet ſig til ham, ſom en dyr Skøge. — Da han efter nogle Aars Forløb kommer tilbage, og den ſtakkels Forladte under Graad og Fortvivlelſe beder om, hvad der efter Fortællerens Mening var hendes Ret, tager Alfred King denne Situation ſaa jammerligt, at han gør en helt ynkelig Figur midt i al ſin veſtindianſke Herlighed.

Et Sideſtykke til ham er Theodor Anker i „Tante Franciska". Han er bleven rørt over de meſt uſkrømtede Beviſer paa en trofaſt og inderlig Kærlighed hos en ung,

vakker Pige, Datteren i Huset hos hans landlige Vært; han har vundet hendes Haand og Hjerte; og dog opofrer han hende for en snedig Kokette, en hjertesløs Flane, der forstaar at skjule sit sande Væsen under tyske Digterfraser og løjet Sentimentalitet. — Dog hverken Alfred King eller Theodor Anker tillader Forfatteren at dø i Synden: et ulykkeligt Ægteskabs Kvaler og Nedværdigelser bliver deres sidste Lod.

Dernæst have vi de ondskabsfulde Sladderhanke: Niels Stud i „Krøniker fra Kristian IIs Tid" og Kammerherre Seifensee i „Gamle Minder". Disse to Skikkelser forekommer mig at ligne hinanden paa et Haar. Kun Tiden, Omgivelserne og Kustymet gør dem forskellige. Dette er naturligvis ikke sagt som et Anke mod vor Forfatter; tværtimod! Allerede hans Fætter Johan Ludvig Heiberg havde jo i „Syvsoverdag" (1840) vist, at den menneskelige Karakter er konstant, medens Tiderne skifte. Og om end disse to Figurer ligne hinanden som Kastor og Pollux, saa ere de dog hver for sig lige pudsige at gøre Bekendtskab med; thi de ere sprungne ud af Hofernes Ørkesløshed og Aandstomhed samt en hofagtig Nysigenhed, der sikkert ikke giver den tarveligste Spidsborgermadames det Ringeste efter.

Saa er der de gerrige eller vindesyge Mænd, der forsømmer Hjertets Udvikling for at tænke paa Forretninger og anse Kærlighed for noget Vaas hen i Luften. Disse Folk holde sig til „Realiteter". Men den tilsidesatte Hjertets Ret hævner sig. De ende med at blive

ulykkelige eller staa paa Nippet til at blive det. Til dem hører den ostindiske Købmand i „det gyldne Skind", som, da han endelig har faaet nok af Guld, har ødelagt de to Kvinders Eksistens, der hang ved ham med deres hele Hjerte, og for hvem han egentlig har arbejdet. Endvidere Hr. Kraft i Novellen af samme Navn og Ludvig Holm i „To Venner". Det er ikke den Sidstes Skyld, at hans Hustru ikke falder i en paatrængende Kurmagers Garn. Efter vor Forfatters Mening havde han i Grunden fortjent det for den Ufinhed, hvormed han har behandlet sin unge Kones erotiske Følelsesliv.

Dernæst er der de komiske Ægtemænd:

Saaledes den for Venskab sværmende, men lidet til Kærlighed kendende Damon i „Damon og Pythias". Valter i „Den opmærksomme Ægtemand", der dræber sin Hustru med sin vigtige Rastløshed og sit konventionelle Galanteri. Den lidt latterlige Kaptejn Kolberg i „et Ordsprog", der bestandig giver Vennen gode Raad med Hensyn til, hvorledes man skal indgaa Ægteskab; men samtidig ængstes for, at man skal tro, at han ikke er lykkelig og derfor idelig ledsager sine gode Raad med Forsikringer om „hvor lykkelig han selv er". Noget, der naturligvis bidrager til, at man efterhaanden fatter Mistanke om, at han er alt Andet. Og endelig velmeriteret Borger og Hofekræmmer her i København, Søren Barde, som Forfatteren lige fra Begyndelsen af sin Novelle præsenterer os med to smaa Horn, der Manden ubevidst vokse ham frem af Panden. Atter og atter peger han for os med et Smil paa disse smaa „Gevækster"; — for Hustruens lumpne Adfærd har han derimod ikke et Ord.

Dernæst have vi Snobberne:

Til dem regner jeg den aflagte Diplomat i „en Familie paa Landet". Han vil gerne have Alt holdt i den ceremonielle Stil og vaager omhyggeligt over, at der ikke sker Brud paa den Form, der kan erindre om, at han en Gang har været ansat ved et lille tyst Hofs Legation. Ikke desto mindre gaar Naturen jævnlig over Optugtelsen; og naar han „slubrer Suppen op med Skeen", da lyder det helt plebejisk i vor Forfatters Øren. — Men Snob af reneste Vand, et sandt Pragteksemplar af Arten, er den for alle Læsere af „Gamle Minder" uforglemmelige Oberst Helt. Denne Mand er komisk blot ved sit Navn, der danner den mest afgjorte Kontrast til hans virkelige Forhold. Han er latterlig som den mest udprægede Type paa en „hoffähig" Officersdukke, i hvis Mund det franske Sprog modtager de barokkeste Former. Men han er paa den anden Side frastødende ved sin simple og lurvede Egoisme, som han kun slet forstaar at skjule.

Endelig have vi de unge Fusentaster*: den dristige „Kommissionær" (som Arnesen anvendte til Vaudevillen „et Rejseæventyr" ved Hultmanns Debut) og „Lises tro Ridder i Børneballet", den „opløbne" Vilhelm Schmidt. Nogen synderlig Sympathi kan man ikke sige, vor Forfatter har skænket dette unge Menneske. Ved sin altfor drengeagtige Opfarenhed har Vilhelm Schmidt selv

* Til dem kunde man maaske regne Fortælleren „Skødesynderne"; men da Andreas Buntzen ogsaa skal have deltaget i dette Forfatterskab (Etatsraad Strøms Meddelelse), ønsker jeg ikke nærmere at berøre den.

nødvendiggjort Schollers Udfordring og ved sin ustyrlige Hidsighed selv gjort den følgende Duel til en Kamp paa Liv og Død.

De eneste Mænd, som egentlig først kan siges at vække vor Forfatters Sympathi ere de ulykkelige Elskere: til dem regner jeg Restel i „Børneballet", Munken og „den norske Kæmpe" i „Krøniker fra Kristian IIs Tid" samt „Pebersvenden" i „Kr. fra Erik af Pommerns T." — Her findes der tydelig Medfølelse og Forstaaelse, skønt Forfatteren lader dem lide haardt og bereder dem en Skæbne, der næsten deprimerer vort Sind. — Restel optræder i Novellens Begyndelse som en af sin Tids Gennemsnitsmennesker: lidt æsthetisk, lidt moralsk, lidt blødsøden; men hans Kærlighed til den lille unge Pige, han har kendt og holdt af, fra hun var Barn, adler ham, og vi forstaa hans bitre Sorg, da hans Livslykke ubarmhjertig forstyrres af et nedrigt Menneske som Scholler. — „Pebersvenden" i „Kr. fra Erik af Pommerns" og Munken i „Kr. fra Kristian IIs Tid" ere skildrede med en Livskundskab, der (det kan man ikke fordølge sig) alene kan have Rod i Selverfaring. — „Den norske Kæmpe, rører os ved den Hundetroskab, hvormed han følger det eneste Menneske, der her i Livet har vist ham Barmhjertighed. Forbilledet for denne Skikkelse vil man uden Tvivl finde i „Qvasimodo" (V. Hugos: Notre Dame de Paris).

Men hvor finder man da „Carl Bernhards" Mandsideal? spørger Du maaskee, min Læser, lidt

trættet ved Opregningen af alle disse slette, lumpne, sladdervorne, nærige, latterlige, snobbede, forulykkede Mandsstikkelser, som vor Forfatter fører frem for os. Hans Mandsideal finder Du i Claus Daa (Kr. f. Kr. IIs T.), Torben Bille (Kr. f. Erik af Pommerns T.), Sofus Norden (Gl. M.) og endelig i Albert Hagen („To Venner"). Om de tre første gælder det, hvad der staar i den gamle Trylleviſe om Elverpigerne, „at den ene blev til tre, og de trende til een"; thi skønt de tilsyneladende ere forskellige Personer, ere de dog i Grunden een og samme. — Den fjerde, Albert Hagen, er det tilladt at gøre til Repræsentanten for „de elskværdige Mænd" fra Halvtreserne: proper, pillen, dannet, med stor Sans for at arrangere en Lejlighed eller en lille Familiefest. Albert Hagen er en Smule feminin og lidt gammel-jomfruagtig i sin Sømmelighedsfølelse, men ligeoverfor sin Frue saa hensyntagende som en opvartende Kammerjunker kan være. — De tre andre Nævnte ere vakre, velopdragne, jævngode Ungersvende. Alle ere de grumme forelskede; men aldrig tilsideſætte de, hvad god Tone fordrer; altid forstaa de at holde deres Lidenskaber indenfor chevaleresque Grænser.

Naar vi derfor med eet Ord skulde betegne „Carl Bernhards" Mandsideal, maa det nærmest bestemmes ved Ordet: Kavalleren.

IV.

Kvinderne hos „Carl Bernhard“.

Man kunde i Sandhed plukke en overflødig Buket af alle „Carl Bernhards“ Udfald imod Mændene; der findes nok af dem, spredte om i hans Fortællinger. Men da en saadan Buket næppe vilde findes tiltalende, hverken med Hensyn til Lugt eller Farve, og jeg oven i Købet finder, at det er til liden Ære for vor Forfatter, at han saaledes skamskænder sit eget Køn, gaar jeg hellere over til de Kvindeskikkelser, hun har formet. — Kontrasten vil mærkes!

Ogsaa her vil en Rubricering være paa sin Plads.

Først have vi Martyrkvinderne; — eller hvilket andet Fællesnavn ville Kvinder som Emilie Fogt i „Et Løvte“ og Lise Gram i „Børneballet“ kunde gaa ind under? — Lider ikke Emilie Fogt saa grusomt for sin Kærlighed til en uværdig Mand, at hendes Kvaler næsten raabe til Himlen; og opdrages ikke Lise Gram for Rovdyret Scholler? — Datidens Kritik var ogsaa indigneret. Men desværre var den til-

lige borneret. Den erkendte ikke det overordentlig pædagogiske Fingerpeg, Forfatteren af „Børneballet" havde givet Forældrene, men gnavede blot paa ægte dansk-filistrøs Vis over, at Lise ikke efter en kort Advarsel var kommen til Ro i et lykkeligt Ægteskab med Restel. Den ankede ikke over, at Forfatteren (til Trods for den fortrinlige Komposition han har ladet Novellen blive til Del) dog paa ingen Maade har udelukket Muligheden af, at Lise Gram, der ikke alene skildres som en god, men ogsaa som en fornuftig Pige og desuden er den ældste af sine Søskende (en Stilling, man véd, altid giver en vis Myndighed) kunde paa egen Haand have kæmpet sig ud af sine Vanskeligheder. Der er og bliver dog altid en dyb og af Mange erfaret Sandhed i den norske Digters Ord: „Enhver, Gud sætter ene, han selv er mere nær!"

Men navnlig kunde Datidens Kritik ikke gouterе „Et Løvte". „Den vilde," sagde den, „ikke vide af æsthetisk Kynisme, Raahed og Barbari. Hæsligheden og den moralske Stygghed forlanger sin Tribut, hvor det Skønne er detroniseret. Den Gunst og det Bifald, der opnaas ved at fornærme det Skønne, vil hævne sig; det vil være forspildt lige saa hurtig, som det er erhvervet; thi det Skønne vil ikke kunne tænkes uden i Forbindelse med det Sande og det Gode. Man vil snart føle, at der i Forf.s Bizarrerier ikke findes Noget af den Sindets Opløftelse, den Tankens Beroligelse, den aandelige Bederkvægelse, som dog er det bedste Udbytte, vi skulle drage af Poesien". — Men med al Agtelse for den gamle Æsthetiks Berettigelse til at udtale sig som anført, saa

maa vi dog nu være kommen bort fra den Fordring til Digteren, at han skal være Samfundets Læge. Som Menneske og som Borger skal han forholde sig til den sociale Moral, men som Kunstner kan det ikke være hans Opgave direkte at pleje den: paa sin Plads staar han kun Sandhedens og Kunstens Guddomme til Ansvar. Kan han plaidere sin Sag for disse strenge Dommere, da skal det nok vise sig, at han, uden at have netop villet det, har bidraget til at uddybe vor moralske Indsigt. — Min Anke mod „Et Løvte" er da den, at „Carl Bernhard" i sin varme Sympathi for den forførte unge Pige skyder langt over Maalet. Han vil helst gøre hende til en Type; hun kan næppe passere for en Undtagelse. Hun, Datteren af en følle Arbejdsmand og en fordrukken Moder, skildres, som om hun kunde være een af de fineste og frommeste Kvindeskikkelser, den italienske Malerskole har fremstillet paa Lærredet. Hendes Taarer sammenlignes med dem, Paradisets Engle bringe til Himlen og lade falde ned som Perler. Hun suger af Angst for den Elskedes Død den foregivne Gift ud af hans Haand, da hun hellere selv vil lide Døden. — Da hendes Elsker rejser fra hende med de Ord: „Vi ses igen til Efteraaret", venter hun at skulle bringe hans og hendes Barn til Verden. Han kommer ikke. Der gaar to Aar; men „hun kan ikke tænke sig, at hendes Alfred er troløs", „og det er (efter vor Forfatters Mening) ganske naturligt; thi det gjælder i mere end een Henseende, at de kvindelige Vildfarelser næsten altid have deres Kilde i en Tro paa Dyd og en Tillid til Sandhed, som er Kønnet medfødt, — men som vi Mænd rigtignok ærligt og redeligt stræbe at betage det". Endelig kommer han i Begyndelsen af det fjerde Aar. Hun

erfarer nu først, at han er gift, en Efterretning, der (mærkelig nok) kommer hende aldeles uventet og gør hende grœuselsø fortvivlet og ulykkelig. Hun bliver vanvittig og nedsynker efterhaanden i den ubeskriveligste Elendighed. Tilsidst finder Forfatteren hende i et Hospital for Uhelbredelige. „Hun var meget mager og indfalden, og Kummeren havde gravet dybe Furer omkring hendes Mund og paa hendes Pande. Jeg har aldrig set en hvidere Pande, det var, ligesom om den var omgiven af et Helgenskin, der skulde vidne for hendes Uskyldighed". Dette finder jeg aldeles konsekvent: Emilie Fogt tilhører ikke Virkelighedens Verden, men Helgenernes Kres. Men dem have vi endnu aldrig truffet eller trot paa i den protestantiske Verden.

Derpaa have vi Madonnaskikkelserne.

Til dem høre Helvig i „Krøniker fra Erik af Pommerns T." og Anna i „Krøn. fra Kristian II.s T."

Anna er vel en Pige af ringe Herkomst; men hendes Hjerte er en Adelsfrøkens. Med et fagert Udvortes forbinder hun en fin og yndefuld Sjæl. Hendes unge Tanker ere „et kosteligt Net af dunkle Anelser og halvbevidste Følelser". Hun tilbedes som „Englen" i den stakkels „norske Kœmpes" Tilværelse, fordi hun en Gang har øvet en kristelig Barmhjertighedsgerning imod ham. Bestandig udsat for lumpne Adelsmœnds og nedrige Hoffolks Efterstrœbelser, har hun kun Tanke for den ridderlige Claus Daa. Men Standsforskellen har befæstet et altfor stort Svœlg imellem dem, til at hendes blufœrdige, jomfruelige Kœrlighed kan slaa Bro derover. Skønt hun véd, at Claus Daa elsker en anden Kvinde,

og at hun blot arbejder for dennes Lykke, gør hun dog Alt, hvad hun mægter for at faa den haardt anklagede Claus Daa genoptaget i den strenge Konges Naade. Da hun har opnaaet dette, tager hun Sløret.

Helvig, Ridder Niels Finkes Datter, ligner Anna i Mangt og Meget. Ogsaa hun maa bringe sin unge, varme Kærlighed til den vakre Torben Bille som Offer; men her er det for en elendig Faders Skyld, der ved sit Fædrelandsforræderi har skamskændet det Navn, hun bærer. Som en Madonna skildrer vor Forfatter hende, siddende i sit Kammer. Hun har lukket sine „klare tillidsfulde Øjne" i Rædsel over den Skæbne, den gamle, forbitrede Handelsmand, hun nylig læskede og kvægede, har spaat hende. „Det silkebløde Haar, der var strøget til Side fra Panden, omgav hendes Ansigt ligesom med en lysende Glans. Hun var bleg, men hendes Hud var klar og gennemsigtig, saa at denne Bleghed Intet havde af Sygelighedens eller Dødens Farve, men var som et fint, hvidt Slør, kastet over den unge Livskraft, der kun blev dæmpet, men ikke tilintetgjort". — Om disse to Kvindeskikkelser i vor Forfatters Udførelse gælder det samme Udtryk, som den romerske Kirke har anvendt paa Herrens Moder: „Hun kendte ikke til Synd."

Saa have vi de mishandlede Kvinder:

Til dem regner jeg Charlotte i „Dagvognen", Tante Franciska i Novellen af samme Navn, Lisette Calais og Comtesse Thralau i „Gamle Minder", Inger Snare i „Ved Assistenshuset" og Anna Valter i „En opmærksom Ægtemand".

Charlotte, Comtesse Thralau og Inger Snare ere

forførte Kvinder. Charlotte kender ingen anden Udvej for sig og sit ulykkelige Barn end Selvmordet, fra hvilket hun dog frelses til nyt og lykkeligt Liv. Comtesse Thralau og Inger Sparre kæmpe med deres uforskyldte Skæbne, navnlig er den sidstes, en fattig og ringeagtet Kvindes energiske Kamp for at holde sig oppe, skildret med en Kraft og Virkelighedssans, som kun Sympathien kan yde. — Men ypperligst er dog Tante Franciska. Denne Figur skal vor Forfatter have sat mest Pris paa af alle sine Novelleskikkelser, og det var ikke uden Grund; thi „Carl Bernhard" har virkelig her opdaget Poesien i „den gamle Jomfrues" Liv og derved indvundet en ny Skikkelse for Literaturen. Ligefra Novellens Begyndelse, hvor Tante Franciska optræder som den varmhjærtede, pligtopfyldende, men strenge Velgørerinde, er hun i sin Profil, sin Holdning, sin Gang og sin Klædedragt fortræffeligere tegnet, end den fineste Silhouetklipper paa den Tid evnede at gøre det. — Men det gælder om denne ypperlig udførte Skikkelse ligesom om „den gamle Kammerherre" i „Gl. Minder": hvad der senere fortælles om hende vil ikke rigtig falde i Traad med vort første Indtryk.

Saa er der de stille regsignerende Kvinder som Anna i „Dagvognen", Helene i „Et Aar i Kjøbenhavn", Johanne i „Et Ordsprog", den ostindiske Købmands Moder og Forlovede i „det gyldne Skind". Alle bære de deres Skæbne med blid Taalmodighed uden at samle Vrede eller Gift i Hjertet, eller ogsaa opløses deres Sorg og skjulte Kummer som de Sidstnævntes i et mildt Vanvid.

Dernæst er der dem, jeg med et almindeligt, men dog typiſt Udtryk vilde kalde unge Piger. Af dem vrimler det naturligvis i „Carl Bernhards“ Noveller ligefra hans første større „Et Aar i Kjøbenhavn“ til hans ſidſte „En Baderejſe“ fra 1865. Man behøver naturligvis ikke forſikre, at alle disſe unge Damer ere Genſtand for den galante Forfatters ømmeſte Deltagelſe og Jagttagelſe. Ingen Haveelſker kan med større Kærlighed fremviſe ſine knoppende Juniroſer og priſe enhvers ejendommelige Skønhed, end „Carl Bernhard“ her fremſtiller ſine unge Piger, hver elſkværdig og ejendommelig i ſin Art. — Skønt Sofie i „Et Aar i Kbhvn.“ er lidt ſkæv, gør hun dog ved ſin Zarthed, ſin Ynde, ſin ſtille, huslige Syslen, ſin Omhu for de Forglemte og ſin Omſorg for de Dødes Grave et uudſletteligt Indtryk paa den unge Brevſkriver. Skønt Eliſabeth i „Gamle Minder“ halter ſtærkt, er hun ligefrem tiltalende ved Siden af ſin naragtige og deſpotiſke Fader, der optræder ſom en militær Danſemeſter. Ved ſin naturlige Fornemhed og ſin fintdannede Aand erobrer hun den Plads, den indtagende Borgerdatter Liſette Calais, havde befæſtet ſig i Sofus Nordens Hjerte. — Saa er der den lille, allerkæreſte, ſtælmſtliſtige Hanne i „Kommisſionæren“; den romantiſk drømmende Sofie i „En Familie paa Landet“; den modige Elſkerinde, Købmand Krafts Datter, hos hvem Kærligheden til den haarde Fader ikke udſlettes, ſkønt han har forſtødt hende. — Dernæſt de to adelige Skønheder Birgitte Bryſke og Gundel Griis: den ene fager og ſtraalende i den første Kærligheds Dagning — ſom ſnart ſkulde forvandle ſig til grufuldt Mørke — den anden fuld af Offermod i ſit barnligt elſkende Hjerte. Og ſaaledes mange Flere.

— Unægtelig, Vandringen gennem dette Galleri af unge Kvindeportrætter, som alle ere tegnede med Træk aflurede Naturen, lønner sig. Her støde vi ikke paa nogen som helst abstrakt Idealiseren, her er Alt set og virkelighedsdøbt.

Endelig have vi de unge Fruer i „To Venner". — Jo mere „Carl Bernhard" kom op i Aarene, jo mere har han aabenbart følt Savnet af ikke at være gift. Hans kavallermæssige og ægteskabssukkende Hjerte har ført ham til det Resultat, at det altid er Mændenes Skyld, naar Ægteskaberne ikke ere lykkelige. Og hvorpaa beror denne Skyld? — At Mændene „ikke forstaa Kvinderne". „De kunne ikke fatte, at uden en stadig Opmærksomhed fra deres Side, uden et kærligt Koketteri, maa Ægteskabet blive en Kvinde énsformigt — og tilsidst rent utaaleligt". Først og fremmest bør den unge Ægtemand have sin Opmærksomhed henvendt paa sin ny Boligs Arrangement. Selv om man kun har Raad til at leje fire Værelser, bør Fruen have sit Boudoir, som Manden sit Arbejdsværelse. Thi Dagligstuen kan godt anvendes til Spisestue, naar man blot sørger for, at den er tilstrækkelig stor og har Vinduer paa modsatte Vægge, saa at Madlugten ved disses Aabning i Hast kan trække ud. Ligeledes maa det fælles Sovekammer være meget langt, og have Vinduerne anbragte paa samme Maade som i Dagligstuen. Sagen er nemlig den, at der i Midten af dette Værelse bør anbringes et stort, tykt uldent Gardin, der gaar ned mellem Ægtefolkenes Senge, hvor nær ellers disse bør stilles ved Siden af hinanden. Paa den unge Frues Side hænger

en lille Snor, som hun efter Behag kan trække i, naar hun ønsker Gardinet aabnet. Om Morgenen, naar hun skal klæde sig paa, trækker hun Gardinet til. — Vogt Dig, o Ægtemand! Har Du tildraget Dig din Hustrus Vrede eller Unaade, saa vil Du være udelukket fra din Kones Boudoir; og Paradisets Porte bevogtes, om ikke af Keruber, saa dog af et tykt, uldent Tæppe, der navnlig i varme Sommernætter maa være lige saa afskrækkende som Kerubens Flammesværd. Befliit Dig derfor min Ven, paa Courtoisi og ridderlig Hensynsfuldhed. Vær den galante, elskværdige Mand og læg Dig efter disse smaa Opmærksomheder, som Du maaske vil anse for Bagateller, men „som beviser Din Kone mere end noget Andet, at hun (skønt Hustru) endnu er elsket". Og vogt Dig for, at „hun ikke giver sig til at anstille Sammenligning mellem de Menneskers smigrende Opmærksomhed, som skulde være hende ligegyldige, og hans stødende Uopmærksomhed, som skulde være hende Alt i denne Verden og bringe hende til at glemme alle Andre". — Naar nu den tro Seladon iagttager Alt dette, saa tør han haabe, at hans Hyrdinde sidder i sit Boudoir og tænker paa ham, eller til belejlig Tid trækker i bemeldte Snor. Men glemmer han det, da vé ham; da vil en Anden komme til at indtage hans Plads, og da kan han som Søren Terkelsens „Dafnis" i „Natteklager" bejamre sin „højtelskede Galatheae Ubeständighed". —

Hele dette affekterte Væsen, dette taabelige erotiske Spil med sin Hustru, disse komiske Haneben indenfor Ægteskabet var godt Latin i den Heibergske Kres og

sandsynligvis udgaaet fra den gamle Fru Gyllembourg, som ikke kunde døje sin første Mands rolige Republikanervæsen, men fandt stort Behag i den andens svenske Hofmandsmanerer. Ogsaa det Vigtige ved Stuernes Arrangement samt Uviljen mod „Salen" var ægte Heibergsk. Den ansete Kritiker har jo (som bekendt) gjort „den æsthetiske Moral" til Genstand for en hel Afhandling. Det er nu „Carl Bernhards" Opgave at vise, hvorledes Tilsideſættelsen af den æsthetiske Moral indvirker paa det ethiske Forhold. — Men hvor fortegnede og unaturlige blive ikke disse unge Fruer under dette hans Forsøg.* — Lotte er en underlig Blanding af en jævn, ligefrem Landsbypige med kraftig Røst og en romantiserende Ungmø med affekterte Synsmaader (f. Eks. dér hvor hun tvinger sin senere Forlovede Ludvig til at hykle Sorg over en gammel, rig, men næsten ukendt Tantes Død). Da hun bliver gift, kan hun, som man dog skulde mene, var fortrolig med landlige Sædvaner, ikke finde sig i, at der ikke er bleven indrømmet hende et Boudoir. Hun, Proprietærdatteren, beklager sig over, at hendes Mand er optaget af sit Arbejde, og kun elsker hende paa ukunstlet Vis. Navnlig vækker det hendes Forfærdelse, at han, som sjeldent adspreder sig uden i hendes Selskab, en Aften kommer hjem fra et muntert Lag med en usædelig Perial og kysser hende, da hun halvt afklædt ligger sovende paa Sofaen. Hun farer op med et Skrig: „Det er grueligt

---

* M. Goldschmidt paastaar i „Nord og Syd" 1850, at en stor Mængde Træk, ja en stor Del af Handlingen i „To Venner" findes i Auerbachs „Die Frau Professorinn". Kun „C. B."s Idé med Værelsernes Arrangement er original.

— afskyeligt!" og styrter ind i Sovekammeret, hvor hun begraver sit Hoved i Puderne, bestandig jamrende over, at hendes Mand ikke har forstaaet hende! — Jeg er snarere bange for, at det er vor kære Forfatter, der har gjort Forsøg paa at skildre en Landsby-Ingenue, men ikke forstaaet hende.

Ved Siden af Lotte Holm er nu Louise Hagen stillet. — Hun, meddeler Forfatteren os, har været een af Københavns mest fordansede Baldamer, pyntesyg og koket, Alle vare „forgabede" i hende. Ikke desto mindre tager hun, endnu ung, til Takke med en Fuldmægtig i Ministerierne, der naturligvis kun kan byde hende en tarvelig Eksistens. Hun, den forvænte og forkælede unge Dame, „hende er det lige meget, om hun kommer til at bo i et Baghus eller paa en Kvist", naar blot Lejligheden er arrangeret, som hun synes om det; thi „ellers" (man fatter ikke ret, om det skal være Spøg eller Alvor) „lader hun sig straks skille fra Albert". Men sé, den artige Hr. Brudgom forstaar paa en Prik at træffe sin Dames Smag. Alt er indrettet som ovenfor beskrevet, og „Baghuset" ligger med de tre Sider ud mod en Have med gamle Træer. Her kan man Sommeraftner have det nok saa hyggeligt med smaa Selskaber og Thevandspassiar; og naar man længes altfor meget efter Landet, gør man en Skovtur i Fællig med gode Venner. Og nu bliver „denne Baldronning, der ellers lod Øjnene rulle i Hovedet, saa snart hun blot saa en Løjtnant" pludselig forvandlet til en from,* beskeden lille Hus-

* Man høre den unge Fru Hagens Gloser. Hendes Mand siger til hende: „Jeg vilde ønske Lotte Børn; thi er et barnløst Ægteskab ikke en meget tvivlsom Lykke?" Hun svarer:

frue, der dog ikke aldeles har mistet sin Livlighed og nok kan lide en Gang imellem at gøre sin Mand lidt jaloux.

Jeg er af den Mening, at kunde alle københavnske Balsalaner omskabes til brave Hustruer ved Gennemførelsen af „Carl Bernhards" System for fire Værelsers Lejligheder, burde dette optages som en Hovedparagraf i den kommunale Byggelov. —

Men, vil man spørge, har vor Forfatter da aldrig tegnet usympathiske Kvindeskikkelser? — Som Regel, ikke; og naar han en sjælden Gang spidser sin Pen til den Art Tegninger, da gør han det kun for at sætte de beundrede i et stærkere Lys. Saaledes fremhæves den opofrende Sofie i „Et Aar i Kbhvn." ved at sidestilles den egoistiske og selskabssyge Tante Birner; Johanne Mansels Blidhed i „Et Ordsprog" ved den gamle døende Slægtnings arrige Bitterhed; Annas jomfruelige Stilfærdighed i „Dagvognen" ved det øvrige Pensionsselskabs Pjattevornhed; Tante Franciskas rene kærlige Karakter ved Auroras snedige og erobringssyge Koketteri; Lise Grams forsagte, med sig selv kæmpende Kærlighed ved Emilies frække, ublufærdige Omgang med unge Mænd o. s. fr.

„Man maa tage det, som Gud tilskikker det". Han: „Det vilde næsten forekomme mig som et Mirakel, om Lotte fik Børn". Hun: „Vor Herre kan gøre Mirakler, naar han anser dem tjenlige til sine Hensigter". — Da hun føler sig frugtsommelig, siger hun ved sig selv: „Jeg vil sige Albert, hvad jeg nu er ganske vis paa. Gud, hvor mit Hjerte banker, naar jeg blot tænker derpaa," og hun bøjer sig rødmende over sit Haandarbejde.

Ogsaa her kunde jeg som under min Omtale af „Mændene hos Carl Bernhard“ samle en hel Række Udtalelser om „Kvinderne“, hvis jeg vilde. Men da vor Forf. taler „med rund og overflødig Mund“ om dette beundrede Køn, og en saadan Anthologi vilde fylde et helt Ark, faar min Læser nøjes med følgende summariske Udtalelse: Vor Forfatter kan ikke lade være at smile hver Gang han hører Sammenstillingen: „det svage Køn“ og „det stærke Køn“; disse Ord, mener han, indeholde den største Usandhed, der er udtalt, siden Ord bleve opfundne. I den Anledning tiltaler han en fingeret Mand saaledes: „Min Herre! De begynder med samme Iver paa hundrede forskellige Ting, og kort Tid efter er De ked deraf, og gør ikke Noget ved en eneste. Det svage Køn tager sig kun een Ting for; men den forlader det ikke, og den forlener Sjælen med de Vinger, som hæve den til Himlen. — De jager dem en Flaske Champagne gennem Halsen, naar De er lykkelig, og en Kugle gennem Hovedet, naar De er ulykkelig. Det svage Køn har en Taare i Lykke og en Bøn i Ulykke; men ingen af Delene aabenbarer sig ved et Knald. — De elsker af Instinkt og er skinsyg af Forfængelighed. Det svage Køn elsker af Sympathi og er skinsygt af Kærlighed. — De glemmer let og tilgiver vanskeligt. Det svage Køn tilgiver let og glemmer vanskeligt. — Naar De, min Herre, gør Deres Elskede Livet surt, saa er Egoisme altid Kilden til Deres Vrede, og Deres Vrede selv er fuld af Galde og Forgift. Men naar Deres Elskede en Gang vredes, da er Kilden til hendes Vrede ikke Kærlighed til sig selv, men til Dem, Uværdige! og hendes Vrede selv er idel Sorg over Dem. Naar De bliver ramt af en eller anden stor Ulykke, saa er

Hundrede og Eet ude, og Deres Fortvivlelse er en Samson, der river alle Støtter ned over Hovedet paa Dem selv. Naar det svage Køn bliver truffet af en saadan Jammer, saa hæver den ødelæggende Bølge det kun endnu højere. Ulykken kan tilintetgøre Kvindens Jord, men den kan ikke ødelægge hendes Himmel. — De er en Despot mod Kvinder og Børn, og en Kvinde, naar De træffer paa en større Despot end De selv er; Kvinden er ydmyg mod sin Mand; men hun er tit en Mand mod Despoter. — De skænder, hvor hun græder; bander, hvor hun ser suurt; raser, hvor hun skænder; er fejg, hvor hun er bange, og dumdristig, hvor hun er modig. De koketterer, naar hun elsker; er flov, naar hun er øm; tør næppe op, naar hun smelter i Taarer; gør Regnestykker, naar hun sværmer; snorker, naar hun drømmer; og er i det allerhøjeste uden Skyld, naar hun er uskyldig. — De er kun stærk mod de Svage og svag lige overfor de Stærke. De, Skabningens stolte Herre, Naturens Konge, morderlige Nimrod, Verdenserobrer med og uden Knebelsbart, De Kæmpe for alle Kæmper! Hvor jammerligt gebærder De Dem ikke, naar En af dette svage Køn, den Svageste af alle disse Svage, saar i Sinde at spille den Grusomme? Hvor slaar De Dem da ikke i ynkelige Bugter, blot for at vinde et Smil, et naadigt Blik! . . . Denne Sammenligning har sagtens skaffet mig mange Fjender blandt Herrerne, og ingen Venner blandt Damerne . . . Undank ist der Welt Lohn! —"

Heri turde vor Forfatter dog fejle. Tvært imod! Nu er Tiden kommen til, at slige Udbrud kunde finde

Genklang i spændte Emancipationshjerter. Navnlig maa jeg beklage, at min afdøde Veninde Camilla Collett ikke fik læst denne „Carl Bernhard"ske Jævnførelse af Mand og Kvinde. Jeg kendte hende nok til at vide, hvor godt det vilde have gjort hende at finde en saa forstaaende Sjæl i det Kapitel som vor Forfatter.

V.

St. Aubains Liv og Personlighed.

Men det er paa Tide, vi vende os til Manden selv. I nogle fragmentariske Optegnelser om sit Liv skriver St. Aubain: „I mange Aar og lige til Kong Frederik V's Død havde min Bedstefader nydt den Ære at staa i særdeles Gunst hos denne Konge, som optog ham i sin nærmeste Kreds og viste ham og hans Hustru stor Naade og Fortrolighed. Hans Livlighed og Letheд i Omgang, hans fine Takt og uforstyrrelige gode Lune havde sandsynligvis lagt Grunden til Kongens Yndest, og hans oprigtige uinteressérte Hengivenhed og ubrødelige Discretion havde befæstet den i Tidernes Løb. Han døde flere Aar før min Fødsel, og hvad jeg véd om ham, har jeg kun af Andre; men min Bedstemoder kan jeg godt erindre; hun levede endnu i min Barndom. Hun var en høj, stiv, gammel Dame med megen Anstand; hun var for det Meste alvorlig; men naar hun smilede og var venlig, var hun meget indtagende. Hun havde været usædvanlig smuk, og det er sandsynligt, at Kong Frederik V ogsaa har kunnet see det; men hendes strenge Ærbarhed, hendes aabne og redelige Karaktér og hendes

formelle Tone havde imponeret Kongen, som altid behandlede hende med en Højagtelse, der stak af mod den letsindige Tone, han undertiden tillod sig mod andre Damer. Min Bedstemoder fortalte godt og gerne om den gamle Tid, men sagde aldrig noget Uforbelagtigt om Nogen, og det var ikke hos hende, man skulde øse af hin Tids Chronique scandaleuse. En noget yngre Dame, der havde omgaaedes hende meget, har fortalt, at hun var bekendt for sin Sandhedskærlighed; Kongen kunde være overbevist om, at han hos hende altid fik et sandt Svar paa sit Spørgsmaal; han satte Pris derpaa, men maatte ogsaa finde sig i, at hun med samme Aabenhed bebrejdede ham hans undertiden ikke kongelige Udskejelser, naar han selv gav Anledning dertil i Samtalens Løb. Og Kongen hørte taalmodigt derpaa og lovede Bod og Bedring — holdt han end ikke ret længe disse Løfter, var det ham dog imod, at Rygtet derom skulde komme til hendes Kundskab, og naar Aftentaflet havde været overstadig muntert, sagde han imellem ved Afskeden til min Bedstefader: „Fortæl nu ikke altfor Meget derhjemme, men bring mes compliments à madame».

Jeg tør ikke benægte, at der i denne „Wahrheit" kan have indblandet sig nogen „Dichtung", og det Hele er holdt yderst svævende; men det Indtryk faar man, at St. Aubain har ønsket, at Læseren skulde tro, at hans Bedstefader havde beklædt en højere Hofcharge hos Frederik V. Hvor forbavset bliver man derfor ikke ved at oplyses om, at denne brave Mand var — Kammertjener hos Frederik V.

Vor Forfatters Farfader var født den 25 Oktbr. 1707 i Bretagne. Han kom til Danmark sandsynligvis noget før Midten af Aarhundredet; thi 1750 blev han antaget som Frisør hos Kong Frederik V og hævede Gage i denne Stilling fra 6 Aug. af. Paa sine Gagekvitteringer skriver han sig Nicolai Saint-Aubain, men jævnlig skrives Navnet Aubin. At han har været fransk Adelsmand, tør jeg naturligvis ikke benægte; men den fransk-adelige Betegnelse «de», som vor Forfatter satte foran sit Navn, førtes ikke af hans Bedstefader. Grund til at betvivle Adelsskabets Ægthed, er tilstedeligt; thi vel have Adelsmænd fra den Tid, Kejsernavnet hos Romerne og Kongenavnet hos Germanerne blev omvundet med Majestætsglorien, attraaet Æresposter ved Hofferne; men en Lakais Funktioner vilde selv den usleste stillede Adelsmand have vægret sig ved at udføre. For en Mand, hørende til tiers état, var det derimod saa langt fra at være Skam, at det snarere maatte betragtes som en Lykke at komme i en saadan Stilling, saa nær Kongens Person. Og der er jo heller ingen Tvivl om, at Sønnesønnen har Ret, naar han paastaar, at Bedstefaderen nød Frederik V's Fortrolighed: Suverænerne have altid trængt til velbegavede, lydige og discrete Hustjenere, som de i Et og Alt kunde stole paa, og i hvis Nærværelse de i adskillige Tilfælde kunde aflægge den besværlige Majestætsværdighed. Et saadant Hoftyende var Guld værd. At den gamle St. Aubain har været en habil Mand i sin Stilling, kan man slutte af, at han hurtig avancerede fra Frisør til Kammertjener og to Aar efter Frederik V's Død blev udnævnt til Justitsraad (d. 29 April 1768). — 11 Dcbr. 1753 havde Frederik V's Kammertjener Bryllup med Marie Mar-

grethe Schenck (f. 19 Jan. 1733) Datter af Regimentsfeltskærer G. P. Schenck og Hustru Elisabeth f. Bonfils. Af deres Børn var vor Forfatters Fader Frederik Christian Julius (døbt 8. Novbr. 1754) den ældste*.

Denne Søn blev 4 Aug. 1773 Sekondløjtnant ved det falsterske Regiment og nævnes som saadan i Krigsarkivets Protokoller von Saint-Aubain. Alle Officerer, fra de laveste til de højeste, havde som bekendt, lige op til vore Dage dette tyske Adelsmærke foran deres Navn. Skulde dette Embeds„von" ikke være gaaet over til det foran et fransk Navn naturligere «de», som vor Forfatter førte det? — 6 Mai 1778 blev Fr. Jul. v. St. Aubain forsat til Artilleriet, hvor han d. 28 Aug. 1795 blev Kompagnichef. Et Par Aar efter giftede han sig med Bolette Buntzen, Datter af den rige Bygger B. paa Christianshavn, der allerede 1772 havde grundlagt en betydelig og med Aarene stærkt voksende Handelsforretning. Vor Forfatters Forældre flyttede som Ægtefolk ind i den gamle anseelige Bygning, der endnu ligger paa Hjørnet af Christianshavns Strand- og Torvegade. Her blev Andreas Nicolai Saint Aubain født en Søndag Aften d. 18 Novbr. 1798.

„Jeg havde", fortæller vor Forf., „et saadant Hastværk for at blive „Verdensborger", at jeg overraskede min Moder henved otte Uger, før jeg var ventet og i den miserableste Forfatning, saa at man næsten opgav at holde Livet i mig. Mit Hoved var ikke større end et

* Lengnicks Uddrag af Kirkebøger i Rigsarkivet 1ste Afdeling samt Enkekassens Arkiv.

almindeligt Rainetæble, mit røde karaibiske Skind laa i dybe Folder omkring et usselt lille Legeme. Vuggen var endnu ikke anskaffet; mit første Leje var en Dækkekurv paa en Stol ved Kakkelovnen, Familiens Tanter og Kusiner kom og løftede Puden for at se Misfostret, dækkede mig til igen og skare Ansigter til hverandre. Men Bomuld og Vinbade og fremfor Alt min Moders utrættelige Kærlighed bevarede de faa Livsgnister; og da jeg var to Aar gammel, var jeg ikke meget spædere end de fleste Børn paa den Alder. Dette mit første Fusentasteri, som vor gamle Doktor kaldte det, var næppe forvundet, før jeg gjorde mig skyldig i et andet. Dagens brændende Spørgsmaal var dengang Inoculation eller Vaccination. Man kunde ikke blive enig om, hvilket Princip man skulde give Fortrinet: Vaccinationen var endnu ganske ny og ikke ret prøvet; men Inoculationen begyndte man at finde utilstrækkelig. En smuk Dag fandt jeg mig ikke længer i denne Discussion, brød igennem og fik de naturlige Kopper i en saadan Overflødighed, at jeg ikke skal have lignet nogen menneskelig Skabning. Jeg var i den Grad betaget af denne frygtelige Spedalskhed, at intet Tjenestetyende var at formaa til at røre ved mig af Frygt for Smitten. Det var atter min Moder, der plejede mig ganske alene og bevarede mit Liv. Jeg har siden ofte hørt en gammel Tante fortælle om, hvor grueligt, det havde set ud, naar min Moder bar mig i sine Arme, fordi jeg ikke kunde finde Hvile paa mit Leje, og „„det gruelige boldne Utyske lagde sit Hoved op til hendes smukke Hals““. — Der skal en Moder til at gøre Sligt, ingen Kærlighed paa denne Jord er som hendes i Styrke og Opofrelse.“ — St. Aubain beholdt Koparrene hele sit Liv, men han beholdt

ogsaa en dyb og hengivelsesfuld Kærlighed til den Kvinde, der havde draget Omsorg for ham i hans spæde, hjælpeløse Barndom. Hans Moder var ham dyrebar til det Sidste.

Det Hus, hvor vor Forf. blev født og tilbragte de første ti Aar af sit Liv, var et gammelt Raadhus fra Kristian IV's Dage. Det var i Tidens Løb bleven forsynet med to Etager, men bevarede endnu paa den Tid en Del af sin fordums Indretning. Vor Forfatter, hvis Fantasi allerede i hans femte Aar var bleven hidset ved en Mængde Rejseæventyr, Ridderromaner og Røverhistorier, der befandt sig i et gammelt Bogskab, som stod i hans og Broderens Sovekærelse, kunde undertiden ikke sove ved Tanken om Alt, hvad man fortalte, skulde være sket i de gamle Raadhuskældre. Endnu hang der Kramper og Ringe i Lofterne dernede, som hvælvede sig over Vinhandlerens Tønder og Fade. Vinhandlersvenden havde i sin romantiske Enfoldighed meddelt den lille Dreng grulige Historier, der knyttede sig til det gamle Jernkram og havde fundet et villigt lyttende Øre. Naar nu Andreas laa i sin Seng, trode han undertiden at høre Trin komme op fra Kælderen: det var de ulykkelige Ofre for hine gamle Dages barbariske Inkvisition, der gik igen. — — Et andet Rum i det gamle Raadhus, der spillede en Rolle i hans barnlige Fantasi, var et stort Kammer lige ved Siden af hans Sovekærelse, ned til hvilket en stejl Trappe førte. Her rumsterede til visse Tider nogle Soldater: men hvad dette Kammer egentlig indeholdt, vidste hverken han eller Broderen. En Nat klaprede Døren til den stejle Nedgang, som altid var dækket af et løst Tæppe, ualmindelig stærkt. Andreas' Nysgerrighed var nu steget til det Højeste: han maatte se, hvad det store

hemmelighedsfulde Kammer indeholdt, hvori det endogsaa var forbudt de Soldater, som havde Adgang dertil, at gaa ind med Lys. Han vækkede Broderen og opmuntrede ham til det natlige Vovestykke. Med stor Forsigtighed aabnede de den slet tillaasede Dør og stege ned ad Trappen. Fuldmaanen kastede sine Straaler ind gennem Loftslugens Glughuller; det store hvidkalkede Rum var dæmpet oplyst. Med Rædsel saa de nu hele Rækker af krigerskklædte Kæmper staa stivt opstillede langs med Væggene; deres gule Dødningeansigter vare ubevægeligt rettede mod Drengene. Hurtig styrtede de afsted mod Trappen og sloges om, hvem der først skulde ile op ad den. Dog da Døren til det hemmelighedsfulde Kammer atter var lukket, og de vare komne i Seng igen, sundede de sig snart paa Situationen. Det var naturligvis til Munderingskammer det store Rum blev brugt: Dødningeansigterne vare ikke Andet end svære Stridshandsker, der hang ned under Chakoterne; neden for dem hang igen Soldatertrøjer, Bandolerer og Sabler, derpaa kom Bukser, og det Hele sluttede med et Par store Støvler. Da Fornuften saaledes havde gydt sin lindrende Svaling over den opskræmmede Fantasi, fandt man det Hele lystigt nok. Om Dagen blev Rummet atter besét, og til sin store Glæde fandt man et Par gamle Pistoler, med hvilke man legede Soldat. Dog det varede ikke længe, inden en ny forsvarlig Laas stængede den prægtige Legeplads for Drengene.

Men sin Stue havde man altid, og — hvad kan ikke en livlig og uforvænt Barnefantasi forestille sig? — Mellem Chatollet og Sofaen berejste man en uhyre Ørken, hvor Skammelen maatte gøre Tjeneste som „grum Løve". Holbergs Danmarkshistorie og Saxo Gramma-

tikus bleve saaledes stillede op, at de dannede „en dyb, mørk Bjergskakt". Herfra ophidsedes gamle Stenkulsperler paa en Traadrulle og solgtes til „forbirejsende Købmænd", der heftig attraaede disse „Dybets Kostbarheder". — Eller man brugte Moders Alen som Hest, Faders Lineal som Sværd, et gammelt Tegnebogsbind som Skjold, en sammenlagt Avis som Hjælm med en Hønsefjer i, og drog derpaa i Turnering, hvor „man skistedes til at falde". Søsteren ventede med Sejrspriſen, en gammel Gardinkvast.

Det er med en rørende Interesse St. Aubain i sine Optegnelser dvæler ved disse Barnelege: den gamle Mand bliver ganske varm om Hjertet, ved at omtale dem. For os er det et mærkeligt Tegn paa, hvor tidlig Digterevnen indvarsledes.

Vor Forfatter maa som alle tilkommende Skønliterater have været noget af et uroligt Barn; ellers begriber man ikke, hvorfor hans Forældre skulde have faaet det kurieuse Indfald, at han maatte lære — at strikke. De have villet ave Drengen til at sidde stille og have noget Nyttigt og Praktisk i Tankerne. Han var fortvivlet derover og fandt det skammeligt, at en Dreng skulde beskæftige sig med Sligt; men her hjalp ingen „kære Moder". Han maatte tage sine to lange Fiskebenspinde og strikke alenlange Strimler af tykt Bomuldsgarn. Derpaa bleve disse „vrævlede op", og han maatte begynde forfra. „En Gang, medens den stakkels Dreng var i Færd med dette Penelope-Arbejde, traadte en høj, smuk, graahaaret Mand i en tarvelig Klædedragt ind i Stuen. I en Læderrem om Halsen bar han en trekantet Kasse, som han satte paa Bordet. Forældrene behandlede denne Mand med megen Høflighed og talte med ham i et Sprog, Barnet

ikke forstod. Da han saa, hvad den Lille beskæftigede sig med, roste han hans Flid og sagde: „Alt hvad man lærer kan komme til Nytte; Ingen kan vide, hvilken Skæbne der foreståar.“ De sidste Ord sagde han næsten med en vis Højtidelighed, som Barnet ikke fattede. Hans Moder oversatte den Fremmedes Ord for ham, ogsaa hun havde mærket, hvormeget han trængte til en Smule Trøst. Og det var denne Ubekendtes Bifald ham virkelig; for første Gang hævede han Ansigtet og betragtede ham. Hvor han var smuk, hvor han saa værdig og kærlig ud! Det var en fransk Greve, som den store franske Revolution havde fordrevet fra sit Fædreland. Hans hele Slægt var enten omkommen i Fængslerne eller under Guillotinen; han stod alene i Verden, havde mistet Alt, Fædreland, Stilling, Formue, Slægtninge — saa var han udvandret og omsider kommen til Danmark, hvor saa mange Emigranter tyede hen. Han havde her anlagt en lille Handel med Parfumerier, som han selv bragte omkring i den løjerlige trekantede Kasse, der indeholdt en heel Butik. Det var første Gang den lille St. Aubain saa een af disse Mænd, som kæmpede med Skæbnen, men ikke var overvundne eller ydmygede.“ — Skulde vi ikke her have Modellen til den gamle Grev Durandais i „Tante Leonores Erindringer“ I.? —

Forøvrigt maa man i Henhold til den ovenomtalte Strikketvang ikke tro, at der ellers blev lagt noget synderligt Pres paa den livlige Dreng. Andreas St. Aubain har sikkert foruden de Glæder, han selv skaffede sig, i sin Barndom haft mange andre. Saaledes Besøget hos den gamle i Begyndelsen af dette Kapitel omtalte Farmoder. I hendes tre smaa Værelser i Nærheden af Christiansborg Slot var der fuldt op af gamle Møbler,

Skilderier og Portrætter. Især var det gamle Chatol med Spejlglasskab og kinesiske Grinebidere med løse Hoveder, som stode ovenpaa Chatollet, Genstand for Børnenes Morskab. Naar Bedstemoder var gaaet ind i Værelset ved Siden af med Svigerdatteren, listede man sig til at give Chatollet et ordentligt Skub, saa „nikkede Kineserne med Hovedet, og inde i Skabet opstod den underligste Klang af Kirkeklokker og fine Lyde sammenblandet, det var de gamle store Glaspokaler, der stode dér, som stødte sammen med andre Ting fra en længst forsvunden Tid. Og naar hun en Gang imellem aabnede disse Spejldøre og lod Børnebørnene se ind i Helligdommen, og viste dem sine Rariteter og fortalte dem om de kongelige Gaver, som fandtes deriblandt, da vare de betagne af Ærefrygt." — — — Saa var der Søndagsturene til Moderens Forældre. De „beboede en meget gammeldags Gaard i Nærheden af Frelserens Kirke, hvortil der hørte en stor Have, der var omgiven med en høj Mur, ligesom en Kirkegaardsmur. Her tumlede Børnene sig under de store skyggefulde Træer og toge Erstatning for, at de hele den foregaaende Uge havde været bundne til Stuegulvet. Navnlig var det et Herreliv for Drengene."

Men Intet kunde dog sammenlignes med Dyrehavsturene ved St. Hansdagstider. — Da Alt, hvad der skulde nydes, maatte medbringes, bleve Forberedelserne til denne Udflugt trufne flere Dage i Forvejen. Allerede dette vakte Interesse, Spænding og Travlhed. Naar man saa var naaet derud og havde nydt sine Maaltider i Græsset under de dejlige, svale gamle Bøgetræer, søgte man Bakkens Herligheder; og de vare, som bekendt, ikke faa. St. Aubain mindes dem endnu som ældre med største Glæde; men navnlig er eet Minde ham usor-

glemmeligt: den dejlige Linedanſerinde og Beriderſke Julie Chiarini. — Meget morede ham paa Dyrehavsbakken, ikke mindſt Elefanten, der ſtak hele Flaſker Brændevin ud og ſlog Smæk med Tungen, ligeſom han havde hørt Gæſterne i Huſets Vinkælder gøre; men Julie Chiarini, hun henrykte ham. Naar hun ſom en Danſens Muſe ſvævede hen over Linen eller ſtod, glimrende af Pailetter og ſtraalende af Skønhed og Ungdom paa den uſadlede Heſt, medens hendes lange, ſorte ringlede Haar fløj tilbage under Pandeſmykket, da var det Drengen, ſom han ſaa en Aabenbaring af kvindelig Skønhed. Han følte dens ſøde Magt, og hans lille Hjerte bankede, ſom det ſkulde ſprænge hans Bryſt. Da han Aaret efter læſte i „Statstidende", at hans Diva havde endt ſit Liv ved et Ulykkestilfælde i Prags Circus, græd han ſine modige Taarer og tilbragte mange glædeløſe Dage, indtil hans Moder begreb Aarſagen til hans Sorg og liſtede Aviſen fra ham, ſom han havde gemt for atter og atter at kunne læſe den. —

Men ſnart gik Familiens Ture længere bort. En ſtor Del af Sommeren opholdt man ſig paa det lille Landſlot Arreſødal i Frederiksværkegnen. Fra den Periode i hans Barndomsliv regner St. Aubain „den ſtore Forkærlighed, han altid har haft for Landet og dets ſtille Ro, for kornrige Marker og nette Bønderhuſe, men iſær for de ſtolte gamle Bøgetræer, de knudrede Ege og de blomſtrende Tjørnebuſke, for grønne Skrænter og ſtille Damme med Vandlilier og Aakander, for riſlende Bække og de ſmaa Vandfald, ſom dannes af en Sten eller en Trærod, der beſtandig ſmaamumle, men ſom kun hviſke den tydeligt i Øret, der kaſter ſig i det frodige Græs og lytter til de mange Stemmer, hvormed Naturen taler til vort Hjerte . . . For Ynglingen, ſom ſkal lære og

ſtræbe, for Manden, ſom ſkal arbejde og virke, for disſe To", mener vor Forfatter, „paaſer Livet i Stæderne og dets travle Raſtløshed, men for Barnet og Oldingen er Landet tjenligſt". Hans Liv erklærer han ſelv med Tak til Forſynet „var i mange Retninger lykkeligt; men han regner det ikke for ſin mindſte Lykke, at han har kunnet tilbringe en Del af ſin Barndom paa Landet, og kunnet dvæle mangen Time af ſit Livs Aften under dets frede-lige Pavluner. Det var ikke i Heltedaad", ſiger han, „eller i den kunſtigt tilberedte Mjød, at de gamle Guder ſøgte Livets Foryngelſe, det var i Yduns friſke Æbler."

Men for Naturen blev Kulturen ikke forſømt. Her-ude paa Landet blev den Indøvelſe i gode Manerer paa-begyndt, ſom ſenere ſkulde blive et Særkende for den voksne Mand. Den lille St. Aubain lærte at ſidde ordentlig til Bords og te ſig høviſt mellem Fremmede. Selſkabet var ret udſøgt og Tonen ſtandsmæsſig. Til „Taffelet" ſamledes man i den ſaakaldte „Marmorſal", og derfra gik man ind i „den grønne Damaſkes Sal", hvor man ſpiſte. Kaffen ſerveredes i „det kineſiſke Ka-binet". Om Eftermiddagen indſkibede Selſkabet ſig i den ſtore Gondol. I Midten var et Bord fæſtnet, hvor en gammel Generalinde ſerverede Theen; og nu gled man langſomt ned ad den Kanal, der fører det overflødige Vand fra Arreſø til Frederiksværk. Ved Enden af Ka-nalen ſtege to Tjenere om Bord og roede Gondolen mod Strømmen tilbage til Arreſødal. Til al denne gammel-dags Hyggelighed og Fornemhed var den lille Dreng med i ſin pæne hvid- og rødſtribede Klædedragt med rødt Silkeſtærf om Livet. Hans Navn mellem Bordſelſkabet var Monſieur Quatorze: thi da man ikke udgjorde

mere end tretten og ængstedes ved dette Tal, maatte han ved sin Tilstedeværelse besværge dets uheldige Indflydelse. —

Saaledes hengled vor Forfatters Barndom, let og lykkelig under gode og dannede Omgivelser. Sjælden formørkedes hans Himmel af en Sky. Kun en lille Søsters Død, som han mente at have foraarsaget ved at tilføre hende Smitte, og Københavns Bombardement 1807 bragte Uhygge og Forvirring ind i hans sorgløse Tilværelse. Men da disse mørke Dage var til Ende, skinnede atter Solen klart ind i hans barnlige Tilværelse.

Hvad den lille St. Aubain skulde lære af Lektier, saa længe han opholdt sig i Hjemmet, har næppe trykket ham, og man har sandsynligvis ikke stillet større Fordringer til ham, end en velbegavet og opvakt Dreng har kunnet fyldestgøre. Som en Lærer, han har haft i flere Aar, omtaler han en Cand. theol. Mathiesen som en „højst elskværdig Mand". I en utrykt Optegnelse fra 1812 nævner han en Cand. Nyboe som sin Lærer. Denne Mands Poesier, som nu forlængst ere glemte, stiftede jeg i sin Tid Bekendtskab med, da jeg sammen med Vilhelm Møller udgav den lille Anthologi „Efterklang". Nyboes Digte høre afgjort ind under denne æsthetiske Kategori; men dette udelukker naturligvis ikke, at Manden kan have besiddet megen poetisk Sans, og muligvis i ikke saa ringe Grad paavirket sin 13—14 Aars Elev. Saaledes var det efter hans Anvisning, at vor Forfatter udarbejdede sit første literære Forsøg, der er omtalt i Kapitlet „Novellerne". — — Da den lille St. Aubain Oktbr. 1812 blev indsat i vor Frue Skole

(nuv. Metropolitanskole), kom han imidlertid ind under helt andre Undervisningsforhold.

Der tales saa ofte om dovne, forsømmelige Drenge. Disse Drenge komme dog undertiden ret godt frem i Verden, gøre fuld Fyldest paa den Plads i Livet, hvor de ere satte, eller vise sig endogsaa at være talentfulde Mennesker. Skolelysene og Eksamensbrillanterne forsvinde derimod ofte i Kontorlivets Støv og Kedsommelighed, eller de blive selv Lærere ved de højere Skoler, hvor de søge at gøre stakkels Drenge til de samme Stokfiske, de selv ere og have været. Naar man véd, at det gik den unge St. Aubain daarligt i Metropolitanskolen, at Faderen skændte og den blide Moder værgede for sin Yndling, saa spørger man ikke uden Grund, hvori laa det, at denne lærelystne og opvakte Dreng ikke havde bedre Held med sig under sin Skolegang? — Naar man undersøger Metropolitanskolens Lærerpersonale paa den Tid, faar man imidlertid Svar. Det er sandelig ikke nok, at en Lærer kan sine Ting, der maa være Noget ved hans udvortes Personlighed, hans Optræden, der gør et godt og behageligt Indtryk paa Eleven. Skolebrenge skulle lyde; men de skulle ikke lyde uvilligt; de skulle være flittige; men Fliden skal være baaren af Lyst. Vel har nu St. Aubains Lærere ikke hørt til de daarligste; men mærke vi os dem, der stod i nærmest Forhold til hans aandelige Behov, da faa vi ikke noget tiltalende Indtryk. Hans Lærer i Dansk var saaledes den affekterte Patriot Frederik Høgh-Guldberg hvis pedantiske Læremethode og Foredrag er tilstrækkelig kendt af J. L. Heibergs vittige Persiflage. Hans Lærer i Historie var H. A. Kofod, hvis „Udtog af Verdens historien" man med en vis Rædsel erindrer fra sin

egen Skoletid. Derpaa Lærerne i de klassiske Sprog: den stive, regelrette, gemytløse Rektor Nissen og den nokſom bekendte Dr. Meisling, denne mærkelige Forening af legemlig Vanheldetheb, Skidenfærdighed og aandelig Livligheb. Ligeoverfor de Elever, der ikke straks kunde forstaa eller ikke vare hurtige Hoveder, var Meisling utaalmodig og drilleſyg; ſenere er han bleven bekendt ſom H. C. Anderſens Plageaand. — Hvorledes skulde den lille St. Aubain lære Noget af ſaadanne Mænd, navnlig maatte Meisling indgybe den halvvoksne Dreng, der kom fra et Hus, hvor der herskede en urban og elegant Tone, en ſand Afſky. Jeg ſer denne Mand med ſit røde, uſoignerede Haar, ſine to altfor korte Arme med de uvaskede Hænder i Bukſelommerne, i ſin ſtødesløſe, ſnavſede Paaklædning komme ſjokkende ind i Klaſſen. — Hvad hjalp det, at han var en ret ſmagfuld Overſætter og aandfuld Kommentator: den ædle klaſſiſke Vin maa fremſættes i et gyldent Bæger eller en blankſleben Kryſtalpokal, aldrig kan den nydes ret af et ſmudſigt og ſkaaret Lerkrus! —

I Aaret 1816 blev Andreas St. Aubain taget ud af Skolen og dimitteredes Oktbr. 1818 privat til Univerſitetet af Kriſtian Lütken (ſenere Profeſſor ved Sorø Akademi); en Mand, om hvilken hans Manuducent erklærer, at „han var et af de elſkeligſte og meſt begavede Mennesker, han nogen Sinde har kendt; hvem han ſkylder det Meſte af, hvad han veed, og hvis Skyld det ſandelig ikke er, at der er ſaa Meget, han ikke veed.“

Kort efter at vor Forfatter var bleven Student, døde hans Fader, og nu havde han frie Hænder til at følge ſin Lyſt. Denne har dog ſikkert beſtaaet i nok ungdommelige, men tillige ſobre Adſpredelſer. St. Aubain

var meget musikalsk, som Dreng sang han med Bifald et højt Solo-Sopranparti i Kantaten til den ny Metropolitanskoles Indvielse. Som Yngling trakterede han Violinen med Færdighed og var et særdeles virksomt Medlem af „Selskabet til Musikkens Udbredelse". Han lærte at ride og fægte. — Hans Omgang har været ret udsøgt. Tidlig stiftede hans Familie, naar den laa paa Landet i sin Sommerbolig udenfor Østerport, Bekendtskab med den Hegermannske Familie, der var dens Nabo paa „Kalkbrænderiet". Med den ældste Søn her, Frits Hegermann (der senere faldt ved Bov), har han været Jævnaldrende, og disse unge Mennesker have tilbragt mangen glad Time sammen. Til dem og vor Forfatters yngre Broder sluttede sig den unge Løjtnant Moltke, der senere skulde blive berømt som preussisk Feltmarschal, men den Gang frekventerede det danske Landkadetakademi. — Senere forøgedes den St. Aubainske Kreds med Tscherning, Meza, Komponisten Bay, Fru St. Aubains Kusine, Fru Gyllembourg, hendes Søn Johan Ludvig Heiberg, der den Gang nylig havde opgivet sit Professorat i Kiel, Grosserer Buntzen, hans livlige og elskværdige Hustru Kamilla Dupuy, Komponistens Datter, den vakre og talentfulde Sproglærer Abrahams o. fl. Abrahams giver i sine fordringsløse og letskrevne Memoirer en hyggelig Skildring af det Samliv, her udviklede sig: Andreas St. Aubain spillede en fremtrædende Rolle; og J. L. Heiberg fik her Omkvædet til en af sine første Vaudevillesange og Æmnet til et af sine morsomste Lystspil „De Uadskillelige".

Men een Ting fortæller Abrahams ikke (thi vor Forfatter forstod alt den Gang at tie med, hvad han foretog sig, at den unge Student St. Aubain hjemme

paa Kristianshavn i Smug forberedte sig til den diplomatiske Løbebane. Oppe paa Kvistværelserne i den Buntzenske Gaard paa Hjørnet af Overgaden o. Vandet og Kristianshavns Vold, indenfor de store hollandske Skydevinduer med vid Horisont udover Amagerland, drømte han, naar han lod Tanken hvile fra sine sproglige, historiske og kammeralistiske Studier, om en glimrende Karriere. Den gamle Statsminister Rosenkrans var hans Protektor, og havde ladet sin unge Protegé udarbejde nogle Afhandlinger, som havde vundet hans fulde Bifald. — St. Aubains Aspirationer vare da ikke blot Drømmerier.

Alligevel naaede St. Aubain aldrig, hvad han den Gang drømte om — „maaske paa Grund af hans egne Fejl, maaske ogsaa ved et Spil af Skæbnen," siger Andr. Buntzen i sin Nekrolog. Hvad det Første hentyder til, véd jeg ikke; hvad det Andet angaar, har en yngre Frænde af St. Aubain fortalt mig, at denne paa dette Tidspunkt, hvor han undertiden bevægede sig i højere Cirkler, ved en fashionable Maskerade havde skrevet Frederik VIs Navn i Haanden paa ham. Kongen var trods sin Forklædning kendt af Alle, men vilde naturligvis ikke være kendt af Nogen og skal derfor senere have ytret til Rosenkrans: „Nej, ham kan vi ikke bruge; naar han kan gøre saadan Noget, duer han ikke til Diplomat!" — At den i Petitesser hængende Frederik VI kan have ytret sig saaledes, er vel muligt; men at den unge St. Aubain, der fra Hjemmet var indøvet i taktfuld Opførsel, kan have begaaet en slig Fadaise i ædru Tilstand, kan jeg ikke ret tænke mig. Snarere tror jeg Rosenkrans' Død i Aaret 1824

har været Anledning til, at St. Aubains Haab led Skibbrud.

Men der var Andet, som satte Finis for hans glade Ungdomsliv. — Ikke længe efter Rosenkrans' Død gik det store ansete Handelshus Buntzen & Søn Fallit. I Kbhvns. glimrende Handelsperiode havde dets Skibe faret paa Østersøen, Middelhavet og de oversøiske Lande, men i Ulykkesperioden 1807—14 vare adskillige kostbare Ladninger opbragte af engelske Kapere, og siden var det jævnt gaaet tilbage. Fru St. Aubain, der havde Andel i Forretningen, saa sig pludselig reduceret til blot at eje nogle Grunde ved Kalkbrænderierne, der den Gang næppe vare i nogen Pris, en lille Pension og en tarvelig Livrente. — Men en Ulykke kommer (som en tungsindig Talemaade lyder) sjældent alene. Et Aar omtr. efter det Skete bortreves to af Fru St Aubains fire Børn af en ondartet Sygdom. Den ene var en ung flink Kavallerieofficér, der stod i Begreb med at tage juridisk Embedseksamen for derefter at gaa over i Civiletaten. Den anden var en sjælden elskelig ung Pige Albertine, hvis Ynde endnu lever i Mindet hos dem, der er tilbage af den St. Aubainske Slægt. Broderen omtaler i et Brev fra 1. Marts 1837 sin „Søster Tines naturlige og milde Væsen, forenet med en vis undseelig Tilbageholdenhed". Abrahams bruger endnu varmere Udtryk om hende, og hendes Fætter J. L. Heiberg skrev ved hendes Død et inderligt, følt Digt, der begynder saaledes:

„Juletid, Du Glædens Bringer,
ventet af de Store, som de Smaa,
Du, som paa Uskyldighedens Vinger
hilser hver en Vraa!

Altid ej Din Liljestængel
vinker Engles Glæde til os ned;
stundom henter Du vel her en Engel
til Din Himmels Fred."

Af Digtets øvrige Strofer ser man, hvor tungt et Indtryk denne Datters Bortgang gjorde paa den stakkels Moder. Abrahams siger i sine Memoirer: „Da jeg forlod Kjøbenhavn var Alt der i Huset saa godt, og Alle vare saa glade. Endnu under min Fraværelse saa jeg i Tankerne gennem Andreas Saint-Aubains morsomme Breve Huset og dets Venner saaledes, som jeg havde forladt dem. Da jeg vendte hjem, var Huset uddød; og den værdige Moder sad med rolig Alvor, men med knust Hjerte, som en Niobe over sine elskelige Børns Lig." —

Her have vi Vendepunktet i vor Forfatters Liv. — Først en lykkelig, hyggelig, solbeskinnet Ungdom; saa Livets mange, lange Alvorsdage, hvor han skulde prøves som Mand.

Og nægtes kan det ikke, at han nu med Alvor og god Vilje gik den Opgave, Livet havde stillet ham, i Møde. Da Ungdomsdrømmen, han har malet os i „Lykkens Yndling", var forbi, besluttede han at blive Forfatter. Retningen i den Kres, hvori han befandt sig, hans Naturel og hans Evner bidroge lige meget hertil — Skønt hans første literære Frembringelse var en lille Novelle, har han dog fra Begyndelsen ikke blot villet holde sig til denne literære Branche. Man ser af hans utrykte Optegnelser, at han i Tidsrummet 1829—33 har udarbejdet Bogstaverne A. B. C. til et stort „svensk-dansk Leksikon". „Det var meget fuldstændigt og

koſtede mig meget Arbejde," ſkriver han; „men Etatsraad Molbech erklærede det for et unyttigt Arbejde." Molbech hørte, ſom bekendt, til den Slags Videnſkabsmænd, der (ſaa vidt de formaa det) ved deres Arrigſkab og Rethaveri ſkræmme alle Andre bort fra det Felt, hvorpaa de ſelv ønſke at arbejde. St. Aubain henlagde da dette Arbejde, paa hvilket han havde anvendt henved fire Aar. — Det ſamme fandt Sted med et 1833 paabegyndt Hæfteſkrift: „Tre Ark", hvis Indhold var af blandet Art, „meſt hiſtoriſk og politiſk": dets Udgivelſe blev nemlig forbudt af den offentlige Cenſor. Jeg beklager, ikke at have faaet dette Manuſkript i Hænde; det vilde ſelvfølgeligt have haft megen Intereſſe at ſe, hvad navnlig den unge Forfatters politiſke Artikler indeholdt.

Næſte Aar udgav han ſin ſtore Fortælling „Et Aar i Kjøbenhavn". Men jeg har dvælet ſaa udførligt ved „Carl Bernhard"s Forfattervirkſomhed, at jeg naturligvis ikke ſkal vende tilbage til denne. Blot et Brev til Konferentsraad Collin, ſom jeg har liggende for mig, vil jeg gengive ſaa vidt ſom muligt in extenso, fordi det (ſkrevet ti Aar efter at han havde begyndt ſin digteriſke Virkſomhed) i en vis Henſeende kan ſiges at danne den eksiſtentielle Baggrund for ſamme. Man erindre ſig blot, at naar den ellers tilknappede Mand her aabner ſig helt for den, han ſkriver til, da kunde han gøre det trygt. Ingen var en ſaadan Fortrolighed værdigere end „gamle Collin", alle Digteres Forſyn; Plejer og Beſkytter af Alt, hvad der trængte til Røgt og Trivſel; een af de udmærkede Perſonligheder, ſom kun den faderlige Enevælde kan foſtre. Endelig ſkal det bemærkes, at

Brevet maa være skrevet, efterat „Gamle Minder" var udgivet, og „Krøniker fra Kristian IIs Tid" forberedtes:

„Igennem Hr. Gehejmeetatsraad Adler har jeg til Hs. Maj. Kongen indgivet en allerunderdanigst Ansøgning om at erholde et Laan imod Afdrag af det mig af Kongens Naade forundte aarlige Gehalt. Jeg har nemlig en Gæld af 2000 Rdlr., hvoraf 1500 Rdlr. er af en saa trykkende Natur, at den fortærer mit aarlige Gehalt i Forrentning og dyrtkøbte Fornyelser, uden at formindskes ved disse Opofrelser, som saaledes ere aldeles bortkastede. Angaaende Anledningen til denne Gæld, tillader jeg mig at henlede Deres Højvelbaarenheds Opmærksomhed paa mine tidligere og nuværende Forhold." (Derpaa omtaler han Faderens Død, Familieformuens Synken, Moderens uheldige økonomiske Forhold og fortsætter saa): „Jeg har siden den Tid arbejdet for at ernære mig selv og supplere, hvad min Familie, hvis Hoved jeg nu var, behøvede til en anstændig Eksistens. At dette ikke altid kunde opnaaes uden Gæld, vil Deres Højvelbaarenhed ikke finde besynderligt, uagtet jeg har paalagt mig Savn, som kun faa af mine Jævnaldrende have følt. Imidlertid er der ogsaa Tilfredsstillelse i en gennemført Selvstændighed, og jeg beklager mig ingenlunde over den Tid, der er gaaet under disse Forhold, som jeg var saa lykkelig at kunne skjule for Uvedkommende, og saaledes bevaredes for Ydmygelser. Idet jeg her er nødt til at tale for mig selv og staar for Deres Højvelbaarenhed uden beskyttende Forbeder, maa det, netop med Hensyn paa Anledningen, være mig tilladt uden at beskyldes for Ubeskedenhed at anføre, at jeg aldrig har anset det for bekvemmere

at bede end at arbejde, at jeg ikke er skabt til Tigger og derfor ikke har søgt eller erholdt nogen Understøttelse i denne lange og oftest meget trange Tid, at Deres Højvelbaarenhed forgæves vil søge mig paa offentlige eller private Understøttelseslister, og at mit henrundne Liv nokſom kan afgive Bevis for, at jeg hverken i Ladhed har hældet til Uvirksomhed eller til Ødselhed og Letsindighed. Ulykkelige Forhold i min nærmeste Familie, som jeg véd ikke ere Deres Højvelbaarenhed ubekendte, have tvunget mig til denne Gældsforsøgelse, efter at jeg først havde tilsat de faa Ressourcer, der under vore tarvelige literære Forhold kunne staa en stakkels Forfatter til Raadighed; thi jeg har ikke med Ligegyldighed kunnet se mine nærmeste Slægtninge forgaa i Mangel, saa længe jeg ved noget tænkeligt Middel saa mig i Stand til at afværge denne Ulykke. At jeg med god Vilje har opfyldt, hvad Skæbnen i denne Retning har paalagt mig, det siger min Samvittighed mig. Det er først efter denne uheldige Periode af mit Liv, at jeg har ansøgt om det mig i Fjor allernaadigst forundte Gehalt, og det er kun nødtvungen jeg gjorde dette Skridt, idet Ingen mere end jeg kan være gennemtrængt af Følelsen af, at jeg endnu ikke havde gjort mig værdig til en saadan Naade. — Hvad der gør mig denne trykkende og gældbundne Tilstand endnu føleligere, er min Moders Helbredsforfatning og en med hendes Sindsstemning i nøjeste Forbindelse staaende Øjensvaghed, hvis Udvikling kun ved mentale Midler kan standses, og som jeg kun tillader mig at berøre som et yderligere Bevis for, at det nærværende Skridt, jeg foretager for at komme ud af disse Forhold, lige saa meget er Pligt som Selvopholdelse. Deres Højvelbaarenhed vil ikke finde det besynderligt, at jeg ikke

kan arbejde under disse Forhold, som baade tære paa mine legemlige og aandelige Kræfter. Det lette Sind, det rolige Blik og den besjælende Drift, som er nødvendig til Arbejder af skabende Natur, mangle mig aldeles, Tiden spildes og Kræfterne sløves ved bestandig mislykkede Forsøg; jeg taber Tilliden til mine egne Evner, og da Stilleståaen er umulig, vil jeg snart føres tilbage til det Punkt, hvorfra jeg har arbejdet mig ud. Jeg har i lang Tid beskæftiget mig med et Arbejde, hvortil Rammen er tagen af Historien; men det har ikke en Gang været mig mulig at tilendebringe de nødvendige Forarbejder endsige lægge Haanden paa Værket selv; thi Sindets Henvendelse til de Tryk, som betynge det, er stærkere end den Vilje til at bekæmpe dem, jeg kan sætte derimod, idet jeg ikke kan besværge den Aand, der har Overmagten".

„Med et Laan af 1500 Rdlr. kunde jeg købe mig løs og erhverve mig Kraft til at fuldende mit Arbejde; men det særegne Forhold ved det mig allernaadigst forundte Gehalt, gør det umuligt at opnaa et saadant Laan ved en almindelig Transaktion, selv om en saadan lod sig paapege som opnaaelig under sædvanlige Forhold. I hvor transparent min Anonymitet end kan være — sandelig ikke ved min Skyld — er den mig dog vigtig som en nødvendig Betingelse for min literære Virksomhed, der uden denne vilde være aldeles lammet. Med min Forlægger har det ikke været mig muligt at bringe noget saadant Arrangement i Stand, ethvert andet Sted vilde det blotte Forsøg nøde mig til Aabenbarelser, som jeg ikke kan gøre. I denne Forlegenhed, som bliver større derved, at mine sidste Ressourcer ville være opbrugte med den næstkommende Marts Maaned, ser jeg ingen

Udvej, uden gennem Kongens Naade. Jeg har vovet allerunderdanigst at ansøge om et Laan til denne altfortærende Gælds Betaling, imod Afdrag paa det mig forundte Gehalt af 300 Rdlr. aarlig, og paa Betingelser saadanne som de maatte blive mig foreskrevne, og som jeg ikke en Gang har vovet at antyde, idet jeg vover at haabe paa, at min Stilling derved maa blive taget i Betragtning. — Lykkes det, er jeg frelst." —

St. Aubain blev hjulpen. — Men det er til ingen ringe Ære for ham, at han under de pekuniære og andre Tryk, som i hine hans vanskeligste Aar hvilede paa ham, kunde deltage i Virksomheder af social Betydning, hvortil intet Andet end hans Pligt som Borger og Menneske kaldte ham. Af hans utrykte Optegnelser erfarer man, at han lige fra 1835 var en virksom og samvittighedsfuld Deltager i Asylers Oprettelse og Indretning, forestod dem og varetog paa alle Maader deres Interesse; i Brændselsforeninger; i Bazarer foranstaltede i velgørende Øjemed; i Komiteen for Sygehjemmets Oprettelse; i Bestyrelsen for det kvindelige, velgørende Selskab, hvis Love han udarbejdede, og hvis Kasserer han var. — Til alt dette kom hans hippologiske Interesser, der førte ham til at overtage Sekretariatet i Foreningen for den ædle Hesteavls Fremme. For Aaret 1846 bestyrede han Væddeløbsbanen og Væddeløbene og bragte Udgifterne ved Banen saaledes ned, at henv. 2000 Kr. sparedes, som kunde lægges til Præmierne.

Det kunde ikke være Andet end, at St. Aubain, som foruden sit betydningsfuldere Arbejde (i det Mindste

i de første Aar af sin Forfattervirksomhed), ogsaa maatte slide som Oversætter (Svenske Noveller og Fortællinger, 6 Bind 1837. — Svenske og franske Fortællinger 3 Bind 1839), tit følte sig trykket og ophængt af alle disse Hverv, han frivillig havde lagt paa sine Skuldre. Følgende lille Billet, der ikke er strevet med hans sædvanlige elegante-Haand, men i stort Hastværk, vidner derom:

„Kære Schorn!

Jeg véd ikke om det kan formilde Deres billige Harme over at have gaaet forgæves i Tirsdags, naar jeg siger Dem, at jeg gik i Bæddeløbsmøder om Morgenen Kl. 10 og ikke kom hjem før henimod Aften, for at gaa i Brændselsmøde, som varede til Kl. henimod 1 om Natten. Disse fordømte Komiteer ere nærved at ende min jordiske Tilværelse. Uagtet jeg ingenlunde er færdig med disse Sager, ønsker jeg dog at bevise Dem, at min gode Vilje ikke er død af Mathed og Elendighed, og jeg haaber at kunne bevise Dem dette paa Mandag Eftermiddag Kl. 6 — i den Forudsætning, at Skæbnen vil forunde mig en Smule Ro til at svenske. — Alt er forkert i denne Tid; jeg kan ikke en Gang skrive den mindste Billet, uden at begynde bagfra paa Papiret, som Figura her udviser. Vi ville haabe paa bedre Dage". —

Men St. Aubain kunde ikke sige Nej til dem, der opfordrede ham til at træde ind i alle disse Foreninger

og Komiteer. Det forekom ham, at netop hans uafhængige Stilling paalagde ham saadanne Forpligtelser; og havde han paataget sig dem, saa holdt han ogsaa troligt ud til Enden. Næsten tyve Aar efter at han havde begyndt sin omfattende Virksomhed i Asylernes Tjeneste her i Staden, skriver han til en Ven: „Vi holde den samme lille Juleaften i Asylerne som i gamle Dage, og jeg traver paa den Aften om fra det ene til det andet! medens alle de andre Herrer ere — Vorherre maa vide hvor!“ —

Jeg tror ikke, man efter det Anførte vil kunne nægte St. Aubain Navn af en god Borger. Naar Prof. Buntzen i sin baade elegant og sympathetisk skrevne Nekrolog over Fætteren siger, at denne kun havde liden Interesse for det Almene og det politiske Liv, saa tager han ikke Tidernes Skiften i Betragtning. Underligt, om St. Aubain, hvis Ungdomsdrøm var den diplomatiske Løbebane, ikke skulde have haft Interesse for Politik! Skulde man have Lov til at tro om ham, at det blot var en snobbet Følelse, der drev ham til netop at søge denne Karriere? Skulde der ikke ogsaa have blandet sig Lyst til at skabe Lykke for sine Medmennesker i denne hans Attraa? — Selv den, der tit har følt sig hildet i Selvbedrag og skuffet af sine Medmennesker, tør ikke tvivle derpaa, naar han har gennemlæst „Carl Bernhard“s fjorten Bind og kender St. Aubains Liv. Og, maa man spørge, hvorfor standsede Censor Begyndelsen af hans historisk-politiske Hæfteskrift? — Det gik uden Tvivl St. Aubain som Fætteren J. L. Heiberg Begge to vare de ret loyale Royalister. Men Juli-

revolutionen indtraf, da de endnu begge kunde kaldes unge Mænd, og de havde bevisligt Intet mod en Konstitution. Den passede i Heibergs hegelske System, og at St. Aubain ønsker den, og, da den var en Kendsgerning, ikke vil have Tilstanden før „48" tilbage, fremgaar af hans Breve til Frits Fedderſen (saaledes et fra 10. April 1852). — Men det gik Heiberg og St. Aubain som adskillige Andre: da Liberalismen i Fyrrerne stiftede Førere og Fysionomi, saa skræmmedes de. Liberalisternes Afgud, Lehmann, var i St. Aubains Øjne „en glat Nar og en stor Vindbeutel". I sin Dagbog Januar—Marts 1848 spotter han Plougs mundtlige Ytring, at „hvis Kristian VIII nu (d. e. 20. Jan.) døde, hvad skulde man saa gjøre! da Lehmann ikke var til Stede". Og da saa den store Taler kom ilende paa ti Dage fra Italien til København („ligervis som Karl XII fra Bender") og under det navnkundige Martsrøre „i to Dage kørte om i aaben Vogn og viste sig med milde Hilsner til alle Sider", uagtet Begejstringen for ham ingenlunde var ublandet, saa kunde St. Aubain ikke undertrykke et Smil. Da det forlød, at Frederik Barfod, til hvis historiske Mærkelighed det hører, at han just ikke altid paa rette Tid og Sted har raabt „Leve!" — da det forlød, at denne Mand under de uheldige Januardemonstrationer udenfor L. N. Hvidts Bolig i Kronprinsessegade havde raabt: „Leve det elskede Fædreland fra Skagen til Eideren!" skriver St. Aubain i sin Dagbog: „Nu kommer de Halvgale frem igen, og man nødes til at tage dem med!" —

St. Aubain havde, som sagt, ikke noget imod, at vi fik en Konstitution; men femte Junigrundloven sandt

han „yderlig demokratiſk og den meſt forkerte Konſtitution af Verden“. — Heller ikke tiltalte det ham, at Grundlovens Redaktører (aldeles modſat Oldtidens Skik) altfor meget ſøgte at gøre deres Perſoner gældende under den ny Tingenes Orden, de ſelv havde været med at tilvejebringe. 28. Januar 1855 ſkriver han til Frits Feddersen: „. . . . . Imidlertid er Krieger bleven Departementschef i det ſlesvigſke Miniſterium og Etatsraad. Efterhaanden tjener Oppoſitionens Medlemmer ganſke lune Gager og Charger; det har egentlig været et godt Levebrød at blive indrulleret i dens Kompagnier. Det er kun Ploug og Gisdvad, ſom endnu ſtaa tilbage, og Ploug har nu vel Udſigter gennem Rigsdagen. Gisdvad, den ſtakkels ærlige og ſtikkelige Bøffel, han er vel til ſyvende og ſidſt den Eneſte, ſom ikke faar Noget ordentligt ud af det. Men hvorfor var han ogſaa paa én Gang ærlig og klodſet; een af Delene var dog nok til at gøre ham ubrugelig. Det kunde være ganſke intereſſant at faa ſamlet paa eet Bræt, hvad det at gøre Oppoſition har indbragt Vedkommende. Man vilde blandt Andet ſe, at Tſcherning er een af dem, ſom have taget Tingene mindſt egoiſtiſk og har været uegennyttigſt; thi ham er det kun om at gøre at kunne regere os Alle og det for at gøre os lykkelige paa ſin Prokruſtes-Manér — med den Fornøjelſe lader han ſig nøje“.

Hertil kom ſaa Tronſkiftet 1848. — St. Aubain var en Søn af Frederik VIs Tid, og han omtaler altid den gamle Konge med Pietet; men til Kriſtian VIII følte han ſig ſympathetiſk hendraget. Denne altfor politiſk

forsigtige, men intelligente og højtdannede Fyrste, der forstod at skatte Literaturens Mænd; der i sin Optræden aldrig forglemte sin kongelige Værdighed og dog paa en venlig og interesseret Maade kunde færdes mellem Kunstnere og Videnskabsmænd; en saadan Konge maatte i høj Grad tiltrække St. Aubain. — Endnu et Par Dage før Kristian VIII blev dødelig syg, havde han havt Audiens hos ham. „Kongen vil give mig et Arbejde at udføre, men nævnte ikke, hvori det skulde bestaa", skriver han i sin Journal. De følgende Dages Begivenheder nedtrykker hans Sind i høj Grad. Atter og atter forekommer Udraab af Ængstelse og Bekymringer i Dagbogen. Den Maade, hvorpaa Borgerrepræsentationen og de politiske Førere trænge paa med Raab om Konstitution, den hæslige Maade, hvorpaa enkelte af St. Aubains Bekendte udtale sig om Kongen, der næppe var bleven kold i sin Kiste („Han var en Usselryg!" — „Det er hans onde Samvittighed, der har ladet ham lide paa Dødslejet!") baade harmer og ærgrer ham og skaffer ham mere end én Uven. — Det ny Hof var alt Andet end i hans Smag. Han kunde ikke som H. P. Holst slaa om fra Animositet mod Kronprinsen til Sympathi for Kongen; St. Aubain var en stoltere Natur. Sarkastisk noterer han den unge Konges nok som bekendte Lyst til at tage sine Fantasifostre for Sandhed. Den Gemytlighed, hvormed Frederik VII. har drukket sin Faders Gravøl i Roskilde og med Hjelm paa Hovedet, dampende af sin Merskumspibe har begivet sig til Jernbanevognen, giver ham Lejlighed til at trække paa Skuldrene. Han nærer ikke høje Tanker om den ny Konges mentale og moralske Tilstand og meddeler (29 Febr. 1848), hvad han har hørt af en Mand, hvis Navn

han ikke tør betro Papiret, hvorfor han mærker ham med et Tal: „Kongen er kun meget Lidt af et Menneske de $^{9}/_{10}$ af Døgnet; i den Tiendedel, der er tilbage, concentrerer han Alt og kan da bære sig fornuftig og passende ad.“

Men hans Mismod over det forandrede Regime stiger til Indignation og Forbitrelse, naar han kommer til at omtale Grevinde Danner. Han, som er saa skaansom i Bedømmelsen af Mdm. Dubarry, Ludvig XV's sidste Mætresse, (jvnfr. „To Sultaninder“) har kun Had og Haan tilovers for hendes danske Sideskykke. Hvad St. Aubain noterer om Grevinde Danners og Kongens Liv kan ikke nedskrives. Han fortæller om, hvorledes Slotsforvalteren paa Frederiksborg, til hvem han stod i venskabeligt Forhold, ligefrem led af Humørsyge paa Grund af Alt det, han maatte være Vidne til. Og da Katastrofen af Decbr. 1859 indtraf, skriver han et Brev til en Nevø, der som Løjtnant i Garden havde Vagt paa Slottet, hvori han bruger de voldsomste Udtryk mod „Louise Rasmussen“. Man kender fra „Carl Bernhard“s Noveller den patriotiske Pietet, hvormed han betragtede og studerede vore gamle Kongeborge med deres Interiører. „Jeg har elsket Frederiksborg af mit hele Hjerte“, skriver han i hint Brev; „selv i dets Fornedrelse indgød det mig Ærefrygt; og det var bleven fornedret! — Nu er Skændselen brændt ud . . .“

Thi St. Aubain var en god dansk Mand; hans Folks Ære var ogsaa hans. — Jeg behøver ikke minde Læseren om, hvad ikke har kunnet undlade at gøre Ind-

tryk paa Enhver, der har læst „Krøniker fra Erik af Pommerns Tid", af hvilken nationalbegejstret Følelse denne Bog er baaren; denne Bog, der er en Blomst af Stemningen fra vor lykkelige treaarige Kamp for Sønderjylland. Men hvad min Læser maaske ikke véd, det er, at hin mægtige Stemning ogsaa gjorde Prosaforfatteren til rytmisk Digter. — Der er vel næppe Tvivl om, at St. Aubain med sine hippologiske Interesser og som kortvarig Styrer af Københavns Væddeløbsbane er traadt i Forbindelse med den danske Væddeløbskonge fra 40'rne, Hertug Kristian af Augustenborg. Men da dennes og Broderens Forræderi er bleven aabenbart, bliver Saint Aubain greben af en saadan Harme, at hans Pegasus, der ellers var vant til at bevæge sig i elegante Prosatrin og havde noget Fransk ved sin Holdning, pludselig slaar ind i gammelnordisk Alliterationstakt:

„Første Forrædere!
Fyrster I fødtes, med
fornemme Frænder;
æret og elsket var
Ætten før Eder.
Kækt nok I knejsed,
kraftige Kroppe,
kaarne til Kæmper
kunde man tro.
Trælleſinds Tanke
trak Jer i Støv dog,
Skiftingens Sjæl sig
sneg under Purpur,
pengegrist Prangen
præged Foragt paa
pragtsyge Prunk.

Hertug! Dit Herſkab
halvt kun tilhørte Dig!
hovmodig, haveſyg,
helt det forlokked Dig.
Løgnerſk ſom Loke
lumſk Du og liſtig,
letfærdig leſled med
Løfter og Eder.
Haanden Du hæved
hadſt mod Din Herre,
Broder mod Broder i
Borgerkrig bragte Du,
Blodfanen bølged. —

Had Du kun hented,
hærged Din Hjemſtavn,
har ej et Hvileſted,
kryber ſom Kain
kendt om i Krogene,
ſniger Dig ſkulende,
ſkamfuld, blandt Snogene.
Tronen, ſom trygt Du
trode at træde til,
Kronen, ſom kækt Du
kaared til Kampens Løn,
løſte ſom Luftſyn
lidt efter lidt ſig op. —
Braadden i Bryſtet
blive beſtandig Dig!
Byrden Du bære:
Børnene bande Dig!
Skamſkændet Slægten
ſkjule ſit Skjold, ſom Du
ſkar ſelv med Mærket:
Meneð! Forræderfærd!

Prins! Du ſom nævned
Noer Dig, og næppe
Navn vilde vundet,

hvis ej Vanæren
værged derom! Blandt
Rendsborgs Rebeller
rev Du Dit Rygtes
Rester helt sønder.
Rystende ræd Du
risted en Rune
selv i Dit Skjold, som
Saga opskrev; Du
stempled Dig selv som
skændselsfuld „Skurk".

Lumskelig lokked
Letsindets Løfter,
„Lavrbær" Du loved —
løb dog saa langt fra
Fægtningens Fare,
fejgeste Flygtning! som
Fuldblodet førte Dig.
Hesten var hurtig, men
Harehjertet har
hamret mer heftigt;
Haanden ej Hjaltet
holdt — men Du hugged
herligt med Hælen!
Hastelig flyede Du
fulgt af de Faldnes
fule Forbandelse,
dømt af de Døendes
dræbende Dom"
o. s. v.

Indtægten af dette Digt, der blev udgivet anonymt paa Reitzels Forlag, tilfaldt Komiteen for de Saarede og de Faldnes Efterladte. — I det Hele taget kan man forstaa, at St. Aubain, som aldrig var den Sidste til at paatage sig Hverv i den almindelige Humanitets Interesse, her var den Første til at sætte sig i Forbindelse

med Foreninger, der havde til Hensigt at virke for dem og deres, der i Fædrelandets Tjeneste havde tilsat Liv og Lemmer, saaledes var han Medlem af Komiteen for de tre Dages Høstfest i Kongens Have, der indbragte ikke mindre end 114,000 Kr. (Man erindre, at Kbhvn. den Gang næppe havde Halvdelen af sit nuværende Indbyggerantal). Hertil knyttede sig en Udstilling af Malerier og Tegninger, som han arrangerede sammen med sin Ven Baron Dirckink-Holmfeldt og Maleren Richard. — Ogsaa i Komiteen for de hjemkomne Troppers festlige Modtagelse havde han Sæde; et Hverv, der ikke kostede ham ringe Møje, da han skulde fungere som Ceremonimester ved de 14 Dages Festligheder i Kristiansborgs Ridehus, skulde overholde Ordenen, føre Korrespondancen og Underhandlingerne mellem Komiteen og Krigs- & Marineministeriet, samt kontrollere de forskellige Komitéafdelingers Arbejder, med hvis Styrelse han intet havde at skaffe.

Medens Alt dette ved Siden af Besværet formentlig skaffede St. Aubain megen Glæde og Tilfredsstillelse, havde han ikke stor Fornøjelse af den „Forening for Orden og Sandhed" han oprettede og bestyrede i 1848, og hvis Formaal var at fremme Orden i Hovedstaden og modarbejde skadelige Rygter. Sligt, mente man, vel kunde gøres nødvendigt under de stedfindende Forhold. Men det smukke Formaal maa ikke have slaaet an hos Publikum: Foreningen fik kun 500 Medlemmer og bestod ikke længere end fra Marts til December. Folkevittigheden fik straks fat i den, og gamle Grundtvig morede sig selv og sine Beundrere med at kalde den „Sandkisten paa Kongens Nytorv". — Ikke desto mindre

kunde St. Aubain ikke ganske opgive Tanken om det Rigtige i hint Formaal; og da Foreningen maatte opløses, skrev han under forskellige Mærker en Del Avisartikler, der alle havde til Hensigt at virke i dens Aand.

Saint Aubains Privatliv undergik fra Slutningen af Tyverne til hans Moders Død i Begyndelsen af Halvtreserne ingen synderlig Forandring. Hans Liv udenfor Hjemmet bevægede sig mest i de tilvante gamle Krese: først og fremmest i den beslægtede Heiberg-Buntzenske; dernæst hos Abrahams, som var bleven Professor ved Universitetet; hos Tuteins paa Østerbro; hos Hegermann-Lindencrones, der i 40 Aar var „hans andet Hjem", indtil en Misopfattelse fra den gamle Generals Side, til St. Aubains Sorg, lukkede det for ham. — Om Sommeren gjorde han Ture til Frederiksborg, hvor han besøgte Landsdommer Nansens Enke og hendes Døtre*. — Af og til tog han landligt Ophold paa danske Herregaarde som Holsteinborg eller Katholm, hvis Ejer, Artillerioffícér Dinesen (den afd. Folketingmands Fader) var hans gode Ven. —

---

* Endnu i Beg. af 1852 minder han Frits Fedderſen i et Brev om „de fornøjelige Udflugter til Hillerød, da vi begge vare unge og sværmede for hillerødske Skønheder; ved hvilken Lejlighed man hverken skyede Nattens Mørke eller at vælte med Vogne. Vejen gennem Skovene ere endnu de samme, men de befares af andre Folk par exemple Grevinde Danner. Jeg ønsker hende en lige saa god Stenbunke at vælte i, saa maa hun se, hvordan hun slipper derfra".

Ingen Herregaard besøgte han dog oftere end Borreby. Herhen gik navnlig hans Juleture, og her synes han (efter de Breve, jeg har set) at have befundet sig bedst. Herfra skriver han til sin Veninde Augusta Fedderſen Julen 1836: „Gid Du var her. Jeg har saa mange smukke Udsigter at vise Dig, og saa mange gamle Kuriositeter . . . Jeg haaber de rendsborgske Julebrød ere lige saa gode som de borrebyske. Disse ere nemlig ganske ypperlige — ug× med Slange . . .". Her gik han paa Jagt med hendes Broder Frits. Langt senere minder han denne i et Julebrev fra Borreby om deres Ungdomsglæder og tilføjer: „Vi leve meget hyggeligt her inden Døre. Sneen fyger om de gamle Mure og over de frosne Grave. Træerne ere ganske pudrede. Taarnene hæve Gavlene op mod den tykke Sneluft og se trodsige ud. Det Hele har Præget af Alvor og Strenghed, men tillige Fred og Sikkerhed. Der er dog Intet der kan sættes ved Siden af at kunne sige: «my house is my castle» indenfor Mure, som ad Aare fejre deres 3dje Sekularfest".

St. Aubain savnede da ikke Venskabsforhold og selskabelig Omgang, og havde den til en vis Grad nødig. Men hans bedste Opholdssted var vist nok Hjemmet, saa længe hans Moder udfyldte det med sin Nærværelse. St. Aubain var saa lykkelig at have en Moder, som han baade kunde elske og højagte; et dybt forbundet Blods- og Valgslægtskab kædede disse 10 Mennesker sammen. Fru St. Aubain var sikkert ikke, hvad man i Treserne kaldte en „Alvorskvinde" og endnu mindre, hvad man i vore Dage kunde kalde en „„Hvad vi vil!"-Kvinde": Affektation, Listighed eller Frons har været langt fra den Kres, hvori hun raadede. Opdraget i et

gammelt velhavende, men alvorligt arbejdende Købmandshus, hvor gammeldags Sædvaner herskede, hvor Døgnadspredelser ikke kendtes, og hver Dag havde sin Gerning og rolige Gænge, havde hun udviklet sig til en stille, blid Kvinde, der omfattede alle sine Nærmeste med stor Kærlighed, men maaske nok var lidt for eftergivende og blind lige overfor sine Børn. Navnlig var Andreas, den begavede, opvakte Dreng, hendes Øjesten, „hans Livlighed og Lune var hendes Ungdoms Glæde, som den blev hendes Alderdoms Trøst". Og Andreas paa sin Side tilbad denne Moder, lige fra den Gang han med barnlig Courtoisie tilegnede hende „Edvards Roser", indtil da hun som gammel Kone, bøjet af Livets Sorger, sad i det Hjem, Sønnen paa alle Maader søgte at hygge for hende. Der var intet Forceret i denne Hengivenhed; den faldt ham sikkert ganske naturlig; „endnu i hendes høje Alderdom" fortæller en paalidelig Hjemmelsmand mig „var Fru St. Aubain en nydelig gammel Dame". — Da begyndte i Sommeren 1853 Koleraen at rase i vor Hovedstad; i sit forfærdelige Løb kom den ogsaa til Nyhavn, hvor St. Aubains boede. Blandt deres Husfæller døde Medailleur Krohns Hustru, og dette skal have gjort et stærkt Indtryk paa den gamle Fru St. Aubain. Kort efter skriver Sønnen $^{21}/_{7}$ 53 til en Ven: „Jeg slutter mit Brev meget bedrøvet. Min Moder blev syg i Søndags af en Diarrhoe, som ikke er standset, før Kræfterne tillige vare udtømte. Hun er meget svag, og jeg ser nok, at jeg ikke beholder hende. Hun har Gud ske Lov ingen Kolera. Vor Herre har hidtil været hende god for hendes store Fromheds og Kærligheds Skyld. Hun lider Intet og vil med Guds Hjælp slumre blidt og stille hen til den Fred, som hun nok kunde for-

tjene at naa. Men mit Tab er saa stort, at jeg endnu ikke kan overse det. Hun var jo Alt, hvad jeg havde at leve for i denne Verden, det eneste Baand, der havde noget virkeligt Værd for mig. Hun ligger nu stille hen. Hendes Stemme er saa svag, at man næppe kan forstaa hende. — Gud se i Naade til mig!" —

Da Moderen er død, opfordrer Guvernør Fedderſen Vennen til at tage Ophold hos ham. St. Aubain takker ham paa det Hjerteligſte; men nu kan han ikke mere; „ja, havde det været for 20 Aar ſiden!" Han kan ikke gøre ſig fortrolig med at drage af Landet „over Sø og ſalten Vove", han, ſom beſtandig har været „en Indſidder af den meſt grundmurede Slags". „Det er saa ny en Idé, saa driſtig en Plan, at han formelig ſtejler ved den". Men dette tilſideſat, saa er der mange andre Grunde, der tvinger ham til at opgive den. Hans Broder Anton* har efterladt en Familie, der i højeſte Grad kræver Onkelens Tilſyn og Støtte. — Hans Moders Gravſted ſkal være iſtandſat til Vinterens Begyndelſe. — „Det ſtakkels fattige Jordſtykke" ved Kalkbrænderiet ſkal afhændes**. „Og nu kommer et argumentum ad hominem: Han har ikke Raad. En veſtindiſk Rejſe frem og tilbage vilde ſluge mer end halvandet Aars Indtægter". Han fortſætter: „Af al min Stræben i denne Verden — og al min Lykke — er Reſultatet, at jeg har kunnet give 12,000 Rdr. bort i rede Penge,

---

* Den bekendte Major St. A., der faldt ved Iſted 1850.

** Han fik det ſolgt til en bekendt, nu afdød, Ejendomsbeſidder derude; men blev naturligvis pudſet.

har kunnet skaffe min Moder et hyggeligt Hjem til hendes Dødsdag, og nu kan trække mig tilbage paa 'et eller andet Enkesvendssæde (hvis jeg kan finde et) med 300 Rdr. om Aaret, og hvis Salget af Jorden lykkes mig nogenlunde, med 100 Rdr. til".

Fra nu af følte St. Aubain sig knækket. Han, som først nu gik i sit 56de Aar, maa dog ikke have savnet al Arbejdskraft; men der var bristet Noget i hans Indre, der i hele Perioder lammede hans Virksomhed. I Foraaret 1854 skriver han til Fedderſen: „At fortælle Dig om mig selv kan ikke opbygge Dig stort. Jeg fører et temmelig indgetogent og imbecilt Liv — jeg bestiller egentlig ikke Noget; thi Driften, Lysten og Øjemedet mangler. Om dette vil blive anderledes, og jeg vil rappe mig op, skal jeg ikke kunne sige. Jeg føler mig saa ene og forladt, saa ganske unødvendig, og saa blottet for nogen sand Interesse. Saa længe denne Følelse er dominerende, vil jeg næppe raade med min Dovenskab. Sulten kan maaske drive mig til Virksomhed, og kan den det, maa Forbedringen snart indtræde; thi jeg har mindre at leve af, end selv den Tarveligste kan komme ud af det med — og nu skal jeg betale for de sundne Dage, i hvilke jeg har maattet bruge Mere, end jeg havde. Men derom nytter det ikke at anstille kedsommelige Betragtninger!" — Mærkeligt er det at se, hvorledes den i flere Aar meget flittige Forfatter, der ved Siden af sin filantropiske Virksomhed kunde næsten hvert Aar præstere en stor Bog, fra nu af producerer braabevis. Hans Hjem, som dog før havde været saa meget for ham, blev ham nu næsten Intet. Sjælen deri var jo borte.

St. Aubains sidste Aar have næppe været lykkelige. Gamle Venner døde efterhaanden; Krese, der havde været ham kære, opløstes. Dertil kom Harmen, der var fælles for alle Venner af l'ancien régime, over det skamløse Hof, der førtes, og de Mænd, som ene og alene i deres politiske Magtstrævs Interesse støttede det. „Hvad man oplever ude paa Frederiksborg" skriver den velunderrettede St. Aubain „grænser til det aldeles Utrolige, og jeg vil raade Enhver fra at fortælle, hvad han har hørt og set; thi Ingen kan tro det. Deri stikker til Dels Vedkommendes Frelse." — Desværre skulde den fædrelandskærlige Mand ogsaa opleve vort Nederlag og smertelige Tab i 1864. Kun én Glæde havde han under disse for Landet saa sørgelige Forhold: en Nevø af ham, af hvem han ikke havde ventet sig Meget, viste sig som en modig ung Officér i Krigen i Jylland og erholdt med Ære Ridderkorset.

Men Dagene bleve efterhaanden den nu aldrende Mand lange. Hele Timer kunde han sidde ved Vinduet med Armen støttet paa den broderede Karmpude. Naar saa en Dame gik forbi, maatte Kikkerten op for at indfange hendes Billede. — Der var vel ikke Tale om, at St. Aubain led Nød; men det økonomiske Tryk kunde dog ikke undgaas; og naar Rodemesteren kom til Lejeren ovenpaa, beklagede han sig jævnlig over den Modtagelse, han havde faaet hos den ellers høflige St. Aubain.

De sidste Aar, fortæller hans Læge, var han syg — „syg indtil Døden". Han led af en Nervesygdom,

der endelig gennem et Hjærnetilfælde medførte hans pludselige Død d. 25. Novbr. 1865.

Man mærker tydelig to Sider gøre sig gældende i St. Aubains Karaktér, som utvivlsomt hidrøre fra hans dels danske, dels franske Afstamning. Fra hans københavnske huslige Moder med det bløde, milde Sind stamme de fleste Elementer, der have formet sig i hans grunddanske, særlig ægte københavnske Noveller. Kun „Lykkens Yndling" har noget Fremmedartet over sig, der vel tør være arvtaget fra det Karakteristiske ved Faderens Naturel. — St. Aubains Sans for Familieliv og Stuehygge er ægte dansk. Med dette hænger noget Feminint, der af og til kan vise sig hos ham, sammen; Noget, der er ejendommeligt dansk og hos os har faaet sit Udtryk i det dels som Spot- dels som Kælenavn brugte Ord: „Moders Dreng". At St. Aubain har lidt en Smule af den Skavank, der er knyttet til dette Navn, tør jeg (hvor meget smukt jeg ellers finder i Forholdet til hans Moder) ikke nægte. Dog har denne Svaghed ikke været kronisk hos ham som hos saa mange sølle danske mandlige Individer. — St. Aubains stærke Familiefølelse er ogsaa ægte dansk; og hans Trofasthed i Venskabsforhold hører vistnok til vor Nations ejendommeligste og smukkeste Egenskaber.

I sine autobiografiske Optegnelser fortæller St. Aubain om sin Fader, at han „tidlig satte sin Fod paa de bonede Hofgulve og lærte Finhed i Omgang med Mennesker; at han til Trods for sit Lune, der havde en Tilsætning af Satire dog besad megen Discretion; at han

kunde være en ſtreng Mand; men at denne Strenghed tillige var forbunden med Redelighed". Og om hans udvortes Perſon, „at denne baade var ſmuk og imponerende". Buntzen, der ſom Dreng maa have ſet den gl. St. Aubain, tilføjer, at, ſkønt denne tidlig blev ældet, var der noget Raſk og Elegant i hans Optræden. Her finde vi Adſkilligt, der karakteriſerer Sønnen. — Selv anfører denne Slægtsarvens Skyggeſider i et Brev til Frits Fedderſen, hvor han omtaler en ung Frænde, ſom før og nu havde voldt Onkelen Bryderier: „Jeg har ſagt ham alvorlig Beſked, uden dog at ville gøre ham ſtædig; thi han er af en trodſig Race og har mange Arveſynder at kæmpe med, kan jeg nok mærke. Den ſamme Letſindighed, den ſamme Lyſt til at banke ſig gennem Verden, det ſamme Stivſind, det ſamme Hang til at rende efter ethvert Fruentimmer . . . Dog jeg haaber, at han vil indſé og erkende og frejdig gaa løs paa at forbedre ſig. Og noget Uredeligt og egentlig Slet lægger man ham dog ikke til Laſt endnu". Denne Karakteriſtik turde vel være en Del farvet af den øjeblikkelige Vrede; men alle ere de ægte franſke Egenſkaber.

Hvad St. Aubains Temperament angaar, da var det koleriſke tydeligvis fælles for Søn og Fader. Ditmar i „Lykkens Yndling", vor Forfatters alter Ego, lader ingenſinde en Fornærmelſe ugengældt; han er ſlagfærdig i Replikken og bliver aldrig en Modſtander Svar ſkyldig. I ſin Skinſyge er han utaalmodig og let opflammet ſom en Franſkmand.

St. Aubains Kavalérmæsſighed og Forhold lige overfor Kvinden finde vi vel ikke Meget af hos Franſkmænd fra det nuværende Aarhundrede; men den minder ſtadig om den adelige Franſkmands Galanteri paa Lud-

vig XIV's Tid. En Dame — og jeg tror ikke, at St. Aubain kunde tænke sig Kvinden under anden Skikkelse end en Dames — kunde altid sikkert stole paa hans ridderlige Hensyntagen. Han venererede Kønnet, paa samme Tid som han gjorde Kur; han var paa én Gang tilbedende og begejstret. En sjælden Gang kan en skarp og bitter Bemærkning om Kvinden undslippe hans Pen, som naar han i et Brev i Anledning af en Forlovelse, der i høj Grad mishager ham, skriver: „Ja ere Fruentimmerne" (man erindre, at Navnet „Kvinde" den Gang kun brugtes i højere Poesi, men ansaas for affektert, ja vel endog misforstodes i daglig Tale) ja ere Fruentimmerne ikke nogle underlige Skabninger iblandt! Pluraliteten kan gaa til Sengs med de løjerligste Fyre, uden at betænke sig ret længe". Men han skynder sig at tilføje: „For en Mand, der gerne vil højagte Kønnet, er dette en haard Tilstaaelse". Han kan et Sted i sine Noveller komme med den lidt spottende Bemærkning: „at Taarer for Kvinden ere lige saa nødvendige som Blæk for Diplomater"; men andet Steds (f. Ex. „Gl. Minder" S. 126) se vi, at Kvindetaarer ere aldeles besejrende for ham. Naar han i sin store Samling af egne og Andres Aforismer gør den træffende Jagttagelse gældende, at man maa forbavses over, hvad det er for foragtelige Personer, de saakaldte „Ofre" ofre sig for, saa begriber Enhver, at han mener de saakaldte „Forførelsens Ofre", og at der her er fremsat en skarp satirisk Bemærkning om Kvindens Smag i et vist Kapitel; men (mærkeligt nok!) Ordet „Kvinde" nævner han ikke i denne Sammenhæng. Dog disse Spydigheder forekomme lige saa sjældent som golde Pletter paa en frugtbar Ager; man lægger næppe Mærke til dem paa Grund af den frodige Overvækst. Naar

„Carl Bernhard" taler om Kvinden, taler han altid «ore rotundo». Næppe hos nogen Forfatter, ikke en Gang hos den ſtadig forelſkede Kriſtian Winther, finder Kønnet en ſaa chevaleresque Lovtaler. — Altid er St. Aubain den ømme, ſtærmende Ven for den Dame, han nærer Intereſſe for; altid følger hans kavalérmæs-ſige Tanker hende, ſelv om hun er langt borte. Se her et Fragment af et Brev til den ſmukke Auguſta Fedderſen fra Dcbr. 1836: „Kære Auguſta! Du morer Dig vel ypperligt i Rendsborg; der er vel Bal anden Juledag. Forkøl Dig nu ikke, kære Auguſta! og ſpar Dit Bryſt, ſom ikke har været ſaa ganſke vel, hører jeg med Be-drøvelſe. Her har Du den gamle kedſommelige Præker igen, ſom ſaa tit har kedet Dig. Jo, det er ganſke rig-tig mig, der igen kommer med den gamle Snak. Tag derfor ſmukt Dit Schavl om Dig, ſom fire Løjtnanter have ſøgt op og holde hver i ſit Hjørne, da enhver af dem vil være den Lykkelige, der bringer det. Svøb Din Boa to Gange om Halſen og hyl Dig godt ind i Kaaben. Jeg ſer, at Alt er paa rede Haand, og at en Hærſkare af Herrer have kaſtet alle andre Kaaber ned af Knagerne, for at ſøge den ſorte Kaabe med det blaa Foer og den Fløjels Krave. Lad mig ſe, at Du drager den ſande Nytte af Dine Slaver og faaer Alt ſamlet ſammen, inden Du kommer ud paa Trappen, hvor det blæſer koldt ſom bare Fanden og fyger med Sne. — Og naar Alt det er beſørget, vil jeg ſige Dig Godnat og ønſke Dig at ſove vel, og høre den ſmukkeſte af alle Valſene i Drømme." —

Egentlig havde St. Aubain kun kendt to Kvinder, ſin Moder og ſin tidlig døde Søſter, begge viſt nok høiſt

elskværdige Damer, en Prydelse for deres Køn, for ikke at sige Undtagelser. Jeg siger kendt; thi hvem kender man egentlig uden dem, man daglig omgaas eller staar i et Forhold til, der tvinger Naturellet frem og viser Karakteren fra alle Sider? — Vilde St. Aubain have bevaret den Ærefrygt for Kønnet, naar han var bleven gift eller havde staaet i erotisk Forbindelse med eller varigt Tjenesteforhold til en Kvinde? — Næppe! — Jeg er tvært imod bange for, at hans hyperromantiske Erotik havde faaet et saadant Knæk, at den i sin Reaktion var bleven uretfærdig mod Kvinden. En saadan Hyldest, som den han yder det, kan kun finde Sted i Dyrkelse paa Afstand. — —

Med St. Aubains Forkærlighed for gammel-fransk Væsen staar sikkert ogsaa hans Lyst til at hævde sit usikre Adelsskab i Forbindelse. Selv formente han at nedstamme fra en af Frankrigs berømteste Slægter. Da Frits Fedderſen i 1835 opholder sig i Paris, kniber hans Ven følgende Efterskrift ind i et langt Brevs smalle Margen: „Skulde Du af en Hændelse (Sligt er jo ingen Umulighed) støde paa min Families Stamtavle i et eller andet gammelt fransk Værk, som kunde overkommes for 1 fr. eller 2, saa tag det med til mig for Sammenligningens Skyld med, hvad jeg har. Det er dog ganske interessant at være underrettet om. Det findes maaske nærmest under Familien Montmorency, hvorfra vi stamme." — Er det dog ikke St. Aubains Tanker, Ditmar tænker, da han efter den gl. Legationssekretærs Ytringer om Grevinde Corfels høje Afstamning og navnkundige Ætmænd slaar Armene over Kors og ser ned

for sig: „Det er den uhyre Overvægt, de have over os Andre, hvis Familier have opgivet deres Historie. De kunne leve i en Fortid, der ogsaa hører dem til, og som hæver dem langt over de Hverdagstanker, der sysselsætte os Andre og binder os til det jammerlige Øjeblik, hvori vi leve."

Man ser af St. Aubains Aforismer, at han imødesaa en Fremtid for Demokratiet, men Aristokratismen er han altid parat til at slaa et Slag for; kun den ansaa han for Bæreren af den offentlige Æresfølelse og for at repræsentere en Idé, som Pengemagten umulig kunde gøre det. Han var langtfra blind for, at ingenlunde alle Adelsmænd repræsenterede denne Idé og erklærer ofte, at hvor den udvortes Fornemhed ikke staar i Forhold til den indre, dér gør den et langt mere frastødende Indtryk, end naar man finder Hjerteløshed og Brutalitet hos Folk, der staa lavt i Samfundet. Men var en Adelsmand, som han burde være, da vilde han vise sig som saadan, selv i Ulykke og Fornedrelse. Da Ole Skaaning i „Krøn. fra Kristian II's Tid" har benyttet sin Stilling til at haane den fangne Slotsherre og hans Frænde, men er bleven imponeret af den førstes ædle Harme og den sidstes koldblodige Foragt, siger han, da han kommer udenfor: „En klattet Fole kan blive Hest, og en fattig Pebling kan blive Præst; men en Adelsmand er og bliver Adelsmand, som han er født til, om man saa spærred ham med Bolt og Slaa." — — Var St. Aubain af adelig Æt? — Jeg tør hverken paastaa eller benægte det. Paa sine Breve ser man, han bruger adeligt Signet. At denne Bevidsthed eller Tro, hvad man nu vil kalde det, i det Mindste har bidraget til at gøre ham til den Gentleman, Alle indrømme, han

var, og som i Vennekresen skaffede ham det spøgefulde Tilnavn „den gamle Gentiler", anser jeg for givet. Var hans Passioner for Jagt og Hestevæddeløb adelige, saa var hans Tænkemaade og hele hans Optræden det ikke mindre.

Paa ingen af vore Forfattere, ikke en Gang paa hans Fætter J. L. Heiberg, passer Udtrykket „elegant" som paa St. Aubain. — Sin Ungdommelighed vilde han vel gerne bevare, og han holdt ikke af, at Husets nysgerrige Drenge, der fra deres Vinduer kunde se ind i hans Sovekammer, skulde bekigge ham, naar han tog sin Paryk paa; ogsaa faldt det ham vanskeligt i Mandtalslisten at lade sin Alder rykke frem med Aarene. Men selv uden Hjelp af Toiletkunster og undskyldelige Smaafortielser vilde han endnu som halvgammel Mand have bevaret et smukt og seigneurmæssigt Udseende og være anset for en Mand i sine bedste Aar. — —" Hr. Arthur Abrahams kan i „Minder fra mine Forældres Hus" ikke lade være at drage en Sammenligning mellem St. Aubain og en anden hyppig Gæst hos hans Familie, H. C. Andersen: „Større Modsætninger kan man vist næppe tænke sig. Medens Andersen var rangler, ledeløs og ugratiøs i sine Bevægelser, var St. Aubain behersket, fin og af en diplomatisk Elegance. Medens Klæderne paa Andersen sad, som om de ikke vare syede til ham, men til en Anden, mindes jeg aldrig at have kendt noget Menneske, paa hvem Klæder, Halsbind og Flipper sad saa stramt som paa St. Aubain. Der var noget Formelt over ham, og det er ret karakteristisk, at stønt min Fader, der for Resten var dus med saa mange af sine Samtidige, havde kendt St. Aubain fra deres tidligste Ungdomsdage, sagde de dog bestandig „De" til hinanden."

Denne Lyst til at holde selv gamle og agtede Venner et lille Skridt fra Livet, stod sikkert i Forbindelse med den Afstand, St. Aubain gennem sin Pseudonymitet bestemt tog fra Publikum. Denne overholdt han med ubrødelig Strenghed. Med Hensyn hertil siger han et Sted i sine „Aforismer": „Intet Menneske skal friste Guderne og Bogtrykkerpressen uden vel at have overvejet Følgerne af dette Eksperiment. Den, der giver en Bog ud, som blot gør nogenlunde Lykke, overskrider en mægtig Skranke. Med Suk vil han ofte komme til at se tilbage paa det Gebet, han for bestandig har lagt tilbage. Den fredelige Arnes og det lykkelige Hjems beskedne Forborgenhed ere for evig tabte for ham. Han kan ikke mere føle den mandige Stolthed retfærdige Uvilje ved at se sig forhaanet og mishandlet. Hans Liv har mistet sin Skygge, hans Motiver blive misthydede, hans Karakter bliver bagtalt, hans Væsen og Person afgive Næring for Chikane og Karikatursyge." — Det var denne forsvarsløse Offentlighed, han vilde undgaa. Derfor levede han saa privat, som det var et Menneske muligt; og naar Redaktører, som f. Ex. P. L. Møller, Udgiveren af „Gæa", bad ham om et literært Bidrag, fordrejede han endogsaa halvt sin Haand i det Svar, han sendte dem og undertegnede sig „Carl Bernhard". I Selskabslivet var han „Hr. St. Aubain" og havde Intet med „Carl Bernhard" at gøre. Selv i de Kreje, hvor han jævnlig kom (f. Eks. Abrahams), søgte man forgæves at storme hans Anonymitet.

Saaledes blev det ham da altsaa muligt at forholde sig tavs lige overfor ubehagelige og ubesøjede Recensenter

og Recensioner, thi hvad disse end sagde om Forfatteren „Carl Bernhard"; det kom ikke „Hr. St. Aubain" ved. Han kunde leve i Ro for nysgerrige Besøgende og enthusiasmerede Læserinder i sin kære affides liggende Bolig i Nyhavn. — Denne var indrettet saa smukt og komfortabelt som muligt ligefra den i daværende Huse sjældent sete Klokkestreng med Silkekvast til den indre Lejligheds tæppebelagte, med smukke Rokokomøbler og gamle konserverede Portrætter prydede Stuer. Over det Hele laa en svag, fin, krydret Lugt af Roser og Lavendler. Naar man kom ud fra denne Lejlighed efter at have faaet sig en artig Konversation med den maaske „lidt vel slebne" Husherre og gik ned ad det tarvelige Huses Trapper, syntes det En som om „denne Mand i Grunden var for fin til at bo i dette Hus." —

Forfattere som St. Aubain ville altid have mere Betydning for Kultur- end for Literaturhistorien. Som Autores til daglig adspredende Læsning for begge Køn af de dannede Stænder ville de stedse afgive Hovedbidraget til Formningen af visse Generationers aandelige Fysionomi og moralske Anskuelser. St. Aubain levede endnu ikke i den Tidsalder, hvor man paastod at Literaturen hørte til Kunstens Domaine, og det literære Værk skulde være Summen af en Psykologs Jagttagelser. Hans Samfundsmoral var begrænset af snævre Linjer; hans psykologiske Jagttagelse var énsidig, og hans Kunstform var ikke rig. Ikke desto mindre bør vi Danske være denne Mand taknemlig for den gentlemansmæssige Tone, der gaar igennem hele hans Produktion, for den

Sjælsrénhed, som bærer den oppe, og den ridderlig-sympatetiske Følelse, der gennemstrømmer den. Det sarkastiske Lune, som nu og da viser sig hos Forfatteren, som det skal have gjort sig gjældende hos Manden, forfriskter mere end det saarer.

Men heller ikke i Literaturhistorien vil St. Aubain blive glemt. Vel naaer han ikke den beslægtede Fru Gyllembourg. Hverken besidder han den Klarhed i Fremstillingen, der udmærker denne Forfatterinde i hendes bedste Noveller, ej heller den Skarphed i Blikket, som har ladet hende tegne nogle af sine interessanteste Figurer. Thi Fru Gyllembourg er en Datter af det kritiske 18de Aarhundrede: hun har ikke alene et modtageligt og bevægeligt Sind, men ogsaa en nøgtern Hukommelse; da hun begyndte sin Forfatterbane, laa et Livs Kampe bag den. — „Carl Barnhard" vilde bestandig opad i Samfundet. Hun besidder den borgerlige Stolthed, der vel kan se Fejlene i sin egen Stand („Extremerne"), men alligevel forstaaer at hævde dens Ret lige saa vel overfor aristokratiske Anmasselser („Mesalliance" — „Korsvejen") som plebejiske Lighedsbestræbelser. Fru Gyllembourg bliver ikke som „Carl Bernhard" sentimental ligeoverfor en forført Tjenestepige: hun viser i tilforladelige Træk, hvilke sørgelige Virkelighedskonflikter en dannet ung Mand styrter sig ind i, naar han drømmer om gennem et trofast Forhold at hæve Vedkommende op til sig (Lise i „Drøm og Virkelighed"). Fru G. har vel den største Interesse for sit Køn; men hun ser ikke som „Carl Bernhard" romantisk paa det. Hun har givet os et helt Portrætgalleri af kjøbenhavnske Pjanker og Flaner, vigtige og intrigante Kvinder. Man tænke sig blot en Figur som „Jette" i „En Hverdagshistorie" eller „Kusine

Molly" i „Extremerne"; „Carl Bernhard" har ikke ydet noget Lignende. Skal Fru Gyllembourg sættes blandt vore Novelliſter af 1ſte Klaſſe, ſaa kan „Carl Bernhard" kun komme i 2den.
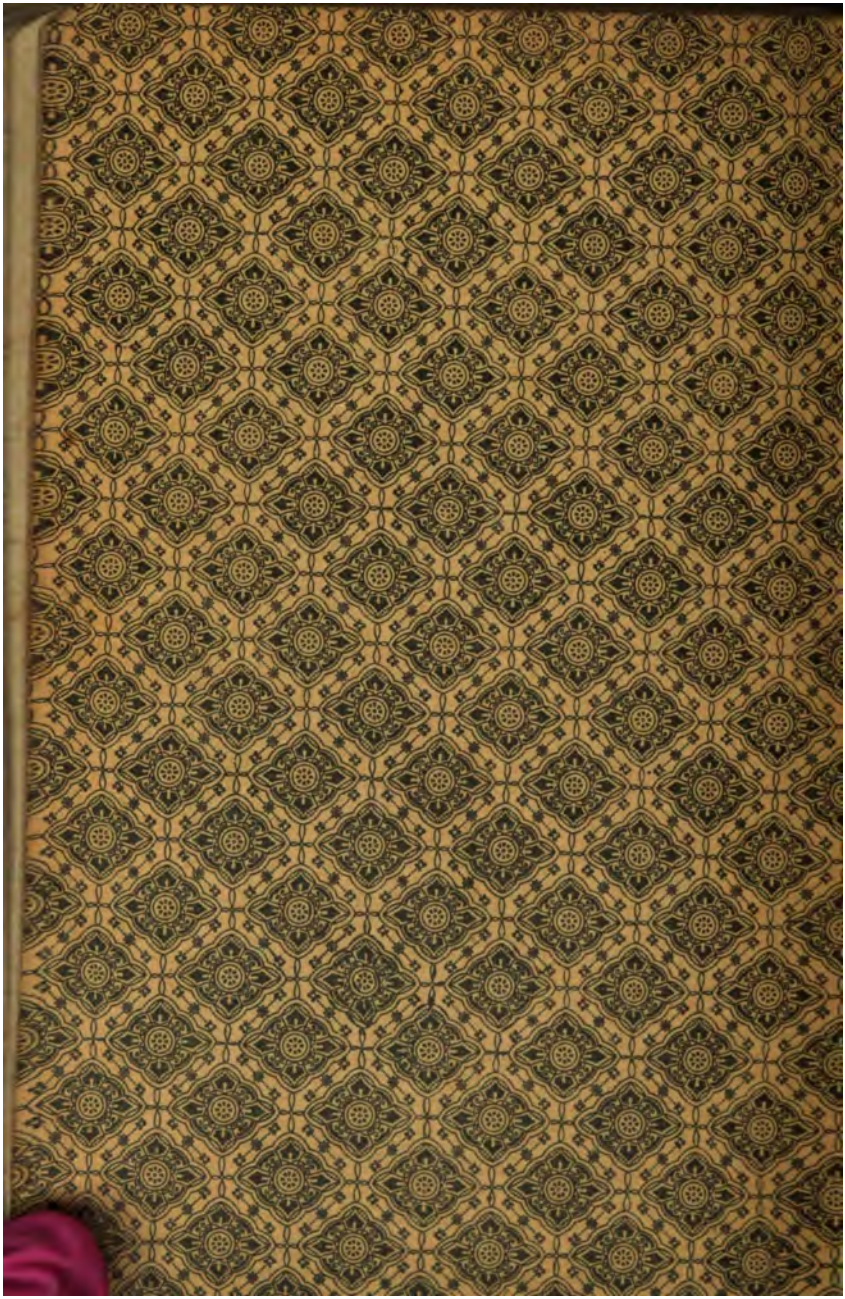
Men her vil han ogſaa bevare en ſmuk Plads, ſom den, der har ſkrevet „Krøniker fra Kriſtian II's Tid", „Børneballet" og „Lykkens Yndling". Hvad den første angaar, da vil det ikke vederfares den, ſom er hændt „Gamle Minder", at dens hiſtoriſke Perſoner in totum ville blegne for en ſenere hiſtoriſk Kritik. Har den modſtaaet det Choc, der udgik fra Allens og Paludan-Müllers epokegørende Værker, ville ſildigere Underſøgelſer næppe kunne ryſte den ſynderligt. — „Børneballet" vil altid blive interessant ved ſit Æmne og ſit Memento! — og „Lykkens Yndling" — ja den ville vore unge Mænd atter og atter gribe efter; thi den er vor Forfatters lyriſke Digt i Proſa, hans morgengyldne Ynglingedrøm; den vil altid holde ſig ung. —